Περιγραφὴ [illegible]
Κωδ. 159 σ. 145-184.

[illegible]

1 Νοεμβρίου 1828

...ο παρόν Γεροντικόν μετά τοῦ
...ῦ Ἐφραίμ ἠγόρασα [illegible] τοῦ
...Ἀθήναις παλαιοβιβλιοπώλου
...Θεμιστοκλέους Γιαννοπούλου [illegible]
...ὄπισθεν τῆς ἐθνικῆς βιβλιο...
...ης ἀντί πεντήκοντα δραχμῶν.
...τύχη εἶχε ξεσχίσει τότε ἢ εἶχε
...αλλάξει τὸ βιβλιοδετεῖον. ἀλλά
...ἐμὲ [illegible] [illegible] ἀνέχεια διότι
...χον [illegible] ἀπὸ τῆς πανεπιστημια...
...σεως. ἐν τούτοις ἐνέδωκα εἰς τὰς παρα...
...του γέροντος φίλου μου. 1936
Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Αὐγούστου 1936

ὥρας· ἐπιλαθοῖτο οἷος δή ποτε ἱερομόναχ-
ος ἢ ἀπὸ ... τῶν, χωρὶς ἀνάγκης· καὶ δι' ἄλλο
τι ποιεῖν· ἅμα προτροπῇ τῶν προϊστα-
μένων· κλοπὴ γάρ ἐστι καὶ ἱεροσυλία· οὐ
συμφέρον ἐστί, κρυφαίως ἀναποιεῖν ἐν μο-
ναστηρίῳ· οἱ τὸ μοναχικὸν καὶ ἀγγελικὸν σχῆ-
μα φοροῦντες, οὐ μόνον μὴ ἔχειν τι ἴδιον
ἐν μοναστηρίῳ ἁρμόζει, ἀλλ' οὐδὲ λόγῳ ὀ-
νομάζειν, τὸ ἐμὸν ἢ τοῦτο ἢ ἐκεῖ-
ρου· χωρὶς δὲ τοῦ μοῦ, λέγειν πάντα· τὸ
ἱμάτιον· τὸ κουκούλιον· τὴν ζώνην· καὶ τἆλ-
λοι πάντα, τοῦ κοινοβίου πράγματα εἶναι,
καὶ ἀτιμάζεσθαι τῆς τάξεως τοῦ κοινοβιακοῦ
κανόνος· ἀλλ' ἔστω ταῦτα πάντα κοινά· ὅ-
που γάρ ἐστιν ἐν μοναστηρίῳ ἀταξία, σύ-
γχυσις· ἀνηκοΐα· καὶ ταραχή· καὶ τὰ τῶν
ζιζανίων σπορέως διαβόλου, ἀναφύ-
ονται τὰ λεγόμενα ἀποσικούλια· καὶ τὰ κλο-
πῆς καὶ δόλου, τῆς φιληδονίας καὶ καταφρο-
φρονήσεων καὶ παραμονῶν, πρὸς κατασκο-
φὴν τῶν ψυχῶν αὐτῶν συνεχθήσεται· ὅμοιος χαί-
ρει ὁ ἀνεπίσχριστος μετὰ τῶν χαιρεκάκων αὐτοῦ
πνευμάτων· ἀγαπᾷ καὶ τεῖδε ὁ φιλάργυρος καὶ
ἐρημάρχης θεοῦ· καὶ λυποῦνται οἱ ἅγιοι
αὐτοῦ ἄγγελοι· καὶ μεγάλως· καὶ καταρ...
καὶ ἀπόλειται χώρα· διὰ τοῦ τοῦ κανόνος
τοῦ κοινοβίου· ἵνα ... τὰ κάρφη

ΒΙΒΛΙΟΘ. ΚΟΡΥΦΑ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ
ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ.
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

καὶ ἀχώριστοι· καὶ ἓν θέλημα πεδόσαμεν·
σῃ κοινῶν θεοῦ· ὁ παῦλος κηρύσσει τὰ πάντα κοινὰ
καὶ φρόνημα ἕν· καὶ μία καρδία· καὶ τὸ
τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ· τοῦτο οὐ καλεῖ-
ται μοναστήριον· οὐδὲ κοινόβιον· ἀλλὰ λῃστη-
ρίου συνοίκιον· καὶ ἱεροσυλίας καὶ πάσης
κακίας καὶ πορνείας ἐργαστήριον· καὶ ὑ-
πὸ τοῦ διαβόλου οἰκητήριον παραχωρηθὲν
θεοῦ διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· καθὼς φη-
σὶν ὁ κύριος τῶν ἀπειθῶν πλημμελῶν καὶ σκληρο-
καρδίων· ὅτι δ... ἀπέστησα αὐτοῖς κατὰ τὰ
ἐπιθυμίας τῶν καρδιῶν αὐτῶν· ὁ οὖν ἔχων
ἐν μοναστηρίῳ ἴδιον πρᾶγμα ὅ ἐστιν ἤδη ποτε, ἀ-
λλότριον ἑαυτὸν ποιεῖ τῆς τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας,
καὶ τῆς τοῦ θεοῦ ἀγάπης· καὶ ἔσται ἀκοινώ-
νητος τῶν θείων μυστηρίων· οἱ δὲ καὶ κοινω-
νῶν· ὡς κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει τὸ σῶμα
καὶ αἷμα τοῦ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ· ἔχων τὴν μερίδα μετὰ
τοῦ λῃστοῦ προσθέντος ... καὶ ἰούδα τοῦ προ-
δότου· ἀναμίου καὶ σαπφείρας· οἱ δὲ παρα-
χωροῦντες ἐπίσκοποι, σὺν τοῖς ἐξάρχοις καὶ
ἡγουμένοις ταῦτα καὶ τὰ ὅμοια τούτοις
γίνεσθαι, δίκην ὑφέξουσιν ἐν ... ριθ-
ως· ὅτι πολλαὶ ψυχαὶ δι' αὐτῶν τοιούτων ἀ-
πόλλυνται, τῇ ἀμελείᾳ τῶν προεστώτων·
καὶ ὡς ... κριθήσονται οἱ παραλογιζό-
μενοι ταῦτα τοιαῦτα ἡγούμενοι· καὶ οἱ λοιποὶ

οἱ προύχοντες ἐν [illegible] κοινοβίοις. καὶ ὁ γρ. ὁ δρῶν
ἐρῶντι ταῦτα. καὶ στασιάζων καὶ οὐ διορθού- ταῦτα
μεναι. διὸ σπουδάσωμεν πάντες, ἀπὸ τῆς μ-
ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. ἵνα μὴ εἰς ἀπώλει-
αν ἀπέλθωμεν. ἀλλ' ἀκολουθήσωμεν ταῖς θεί-
αις γραφαῖς. καὶ ταῖς διδασκαλίαις τῶν ἁ-
γίων πρῶν. ὅπως δι' αὐτῶν ζωὴν αἰώνιον κλη-
ρονομήσωμεν. ἐν χῷ ἰῦ τῷ κῷ ἡμῶν, ἀμήν:~
ὁ ἐν ἁγίοις [illegible]
τοῦ [illegible] συστησάμενος τὸ ἐν [illegible] μοναστήριον.
τὸ [illegible]σιον τοῦ ἁγίου ἀ[illegible]ονίκου; ἐν τῇ
θεοφυλάκτῳ κωνσταντίνου πόλει. τῷ
μακαρίῳ [illegible] παρ' αὐτοῦ ὁσιωτάτου ἰωάν-
νου μοναχοῦ ἐπὶ [illegible]μου τοῦ φιλοχρίστου δε-
σπότου τοῦ μέου: διηγήσεις, περὶ ἐμαφείων.
ἀνθρώπων [illegible]:
μακάριος καὶ ὁ ἐν ἁγίοις μάρκος ὁ μοναχός.
ὁ συστησάμενος τὸ ἅγιον μοναστήριον τοῦ
ἁγίου μάρτυρος ἀνδρονίκου ἐν ταύτῃ τῇ θεο-
φυλάκτῳ κωνσταντινουπόλει; διηγήσατό
μοι. ὅτι μοναχός τις ἱερὰς ἀραβέστατος
διηγήσατο· ὡς ὅτι ἀνερχομένου μου ἀπὸ τῆς
πρεσβ[illegible] ρώμενος πρὸς ταύτην τὴν βασι-
λίδα τῶν πόλεων; ἤλθομεν εἰς νῆσον τιμαν. κ(αὶ)
ἐναντίων ἀνέμων πνευσάντων, προσεμεί-
ναμεν τὴν νῆσον ἡμέρας πολλάς. ἐν μιᾷ οὖν
τῶν ἡμερῶν ἐξελθόντος μου ἐκ τοῦ πλοίου

καὶ περιπατήσαντος [illegible] κελλί-
ον διάστημα, [illegible] ἀποσκίασμα [illegible]·
ἀπὸ μακρόθεν γυμνοῦ· ὁ ζῶν τε καὶ ὁ ὢν δρόμῳ
χρησάμενος· καὶ πολὺ ἐπὶ [illegible] τὸ φαινόμε-
νον; ἤκουσα φωνῆς [illegible]· εἰ θέλεις θεά-
σασθαι τὴν ἐμὴν ἀπόλαυσιν ἀπὸ τοῦ θεοῦ· καὶ τὸ
ἀγαθόν σου χαρίσασθαι τὴν ἐμὴν [illegible]
ρίψον μοι ἐν τῶν ἱματίων σου [illegible] γυνὴ γάρ εἰμι ὡς ὁρᾷς· καὶ οὐ θέμις [illegible] χεται τοῦ ὁ [illegible]
μοιοῦτος τῇ σῇ ἱερωσύνῃ πληρότητι· ὡς ὁ ὤ-
τα ταῦτα ἤκουσα; ὥσπερ δὴ θεὸς ἐν τόσῳ ἱμά-
τιον μου ἔρριψα· ἡ δὲ ἐκλαβομένη τοῦ
χιτῶνος καὶ ἐνδυσαμένη, ἐστράφη
πρὸς ἀνατολάς, καὶ κλίνασα τὰ γό-
νατα καὶ ἀναστᾶσα, ἐξέτεινε τὰς χεῖ-
ρας αὐτῆς εἰς τὸν οὐρανὸν μεγάλῃ τῇ φωνῇ
λέγουσα· δόξα σοι κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ καὶ λόγε
θεοῦ, ὅτι τὴν ἐπιθυμίαν μου τῆς ἀναξίας
δούλης σου ἐπλήρωσας· καὶ κατηξίωσάς
με θεάσασθαι ἱερέα σου· ταῦτα αὐτῆς εἰ-
πούσης καὶ στραφείσης πρὸς ἐμὲ καὶ
κινησάσης· κἀγὼ ἀσπασάμενος αὐτὴν
καὶ ἀξιωθεὶς ὁμιλίας, ἐκαθέσθην [illegible] τὸ
λέγω αὐτῇ· πόθεν κυρία μου· καὶ πῶς ἐν-
ταῦθα ἐλήλυθας· καὶ πόσος χρόνος ἐστὶν
ἀφ' οὗ τὴν νῆσον ταύτην κατῴκησας· ἡ δὲ
ἀποκριθεῖσα λέγουσα· ἐγὼ τιμιώτατε πάτερ

ἐκ τῆς ἑλλάδος χώρας [illegible] μι· πόλεως λαρίσης·
γαμέσαντι δὲ τοῖς χρόνοις γεγένημαι θυγάτηρ· αὐτῶν
δὲ τελευτησάντων· καὶ ὀρφανῆς καταλειφθεί-
σης μου· τις τῶν ἀρχόντων σπλαγχνισθεὶς ἐ-
πεὶ μοι· ὁ σωτὴρ ἐμέ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀ-
νέτρεφε· καὶ ὥσπερ [illegible] ὅσοι μεγάλως, ὡς
οἰκίας αὐτοῦ θυγατρός· ἐλθούσης δέ μου εἰς
μέτρον ἡλικίας, [illegible] μονογενῆ· ὁ φιλό-
χριστος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἐζεύξε με αὐτῷ εἰς γυναῖκα
καὶ μὴ βδελυξάμενος τὴν ἐμὴν ἀπλαστίαν καὶ
δυσγένειαν· τούτου δὲ γενομένου, οἱ συγγενεῖς
καὶ φίλοι τοῦ ἐμοῦ ἀνδρὸς, ὀνειδίζον αὐτὸν καὶ
διακαμυλέγοντες· τί ἐστι τοῦτο ὃ ἐποίησεν ὁ
σὸς πατὴρ εἰς σε· ὅτι οὐχ εὑρέθη ποτὲ γυνὴ
ὁμοία τῆς ἡμετέρας περιφανείας· ὅτι ταύ-
την τὴν πενιχρὰν καὶ δυσγενῆ δέδωκέ σοι γυ-
ναῖκα· ὁ δὲ, ἀπεκρίνατο· ὅτι εἴ τι ἐποίησε
ὁ ἅγιος μου πατὴρ, ἀρέσκει μοι· ἐπεὶ γὰρ ἐκεῖ-
νος αὐτὴν ἀνέθρεψε καὶ ἐγνώρισεν αὐτὴν χρη-
στὴν ταύτην καὶ κληρονομοῦσαν, οὐ προετίμη-
σε τὸ πλοῦτον ἢ ἀγένειαν· ἀλλ' ἀρετὴν τῶν
[illegible] προσοικειοῦσαν, ταύτην μοι δέδωκε· καὶ
ἄλλα τοιαῦτα [illegible] συγγενεῖς αὐτοῦ ἀπελογεῖ-
το ὁ ἐμὸς ἀνήρ· αὐτοὶ δὲ οὐκ ἐπαύοντο κατ-
ηγοροῦντες δικάζοντες αὐτὸν· θεωροῦσα οὖν ἐγὼ οὕτως
[illegible] τῶν φίλων αὐτοῦ καὶ συγγε-
νῶν [illegible] ὀνειδιζόμενον, ἔλεγον αὐτῷ· φοβοῦ

θη τι τοῦ θ(εο)ῦ ἀρχήν· ἀφ᾽ ὧν ... εἰς τὸ μα-
στήριον· καὶ λαβ... αὐτῷ γυναῖκα περιφανῆ
καὶ ἔνδοξον· ὃ δὲ, ἔλιπεν· εἰς τὰς φλυαρίας
αὐτῶν, ἀντοῦ δημοσ λογίζομαι· καὶ ἀρίσταρ-
χος ὁ ἐποίησεν ἐμὲ ὁ ἀνήρ μου πρ(ότερον)· καὶ νῦν
καὶ οὕτως, καὶ παρὸν ἐκ σημείων καὶ ... με.
ἀπειλογῆτο, αὐτοῖς οὐκ ἔπαινον τὸ φλυαροῦν-
τες καὶ ἐξουθενοῦν τὸ αὐτὸ μακαρίως δὲ ...
αὐτὸν ὑπὸ πάντων θλιβόμενον· ἐβουλόμην
μὴν φυγῇ χρήσασθαι· ὃ καὶ ἐποίησα ἅμα π-
σαι γὰρ μῆκος καὶ λαθοῦσα πάντας, ἔφυ-
γον μόνη· μηδὲν μεθ᾽ αὐτῶν λαβοῦσα, ἀλλ᾽ ἅ-
περ καὶ μόνον ἣν ἐνδεδυμένη· ἐλθοῦσα δὲ
εἰς τὸν αἰγιαλόν· καὶ εὑροῦσα πλοῖον ἀνῆλ-
θον ἐν αὐτῷ· καὶ τοῦ θ(εο)ῦ ὁδηγοῦντος με; ἦλ-
θον εἰς τὴν νῆσον ταύτην· μὴ γινώσκουσα ὅ-
τι ἔγκυος εἰμί· παράδοξον πρᾶγμα ἔχω ...
ἀναγγεῖλαι ἀρχὴ τοῦ θ(εο)ῦ· πῶς ἐνταῦθα, ...
λαιπωρούσης μου καὶ λιματτούσης· καὶ
μόλις συλλεγούσης βοτάνας τὰς συν...
σας πρὸς τὴν τοῦ δυστήνου τούτου σαρκίου δια-
τροφήν, ἔζησε καὶ ηὐξήνθη τὸ βρέφος ἐν τῇ
κοιλίᾳ μου· ἀλλὰ τὰ τοῦ θ(εο)ῦ δ... ας καὶ
τὰ παράδοξα τέρατα; τίς δ᾽ ἂν ἀπαιδ... διηγή-
σασθαι· πληρωθέντων δὲ τῶν ἐννέα μηνῶν
ἐγέννησα ἄρρεν· καὶ σὺ γνῶ... σου ἐκ τοῦ
ἱματίου μου ὃ ἦν ἐνδεδυμένη; ἐσπάργα-

σαι αὐτό· καὶ τοῖς ἀρρήκτοις τοῦ θ(εο)ῦ οἰκτιρμοῖς
τοῦ ποιοῦντος καὶ μετασκευάζοντος ὡς θέλει
καὶ βούλεται, ἀμέτρητον αὐτό· καὶ ἔστην ἄρτι-
ος ὡς ἐτῶν τριάκοντα· γυμνὸς ὡς κατὰ ἀ-
νυμνῶν τὸν θ(εὸ)ν καθ' ἑκάστην ὥραν σὺν ἐμοὶ τῶν
διακονιαμένων οὐσίων ἔχων· καὶ τὰ θεῖα δόγματα πρι-
ζόμενος, κελλίον· ἐδυσώπουν δὲ τὸν θ(εὸ)ν καθ' ἑ-
κάστην ἡμέραν, ἐλεῆσαι τὴν ἐμὴν ταπείνω-
σιν· καὶ ἀποστεῖλαι θερέα, τοῦ φωτίσαι τὸν
ἐμὸν υἱὸν δι' αὐτοῦ ἁγίου βαπτίσματος· καὶ
ἰδού, οὐχ ὑστερήθη δεήσεως τὴν ἐμὴν δέησιν· ἀλλ' ἐξαπ-
έστειλε τὸν αὐτοῦ θεράποντα, πληρῶσαι
τὸ ἐμοὶ καταθύμιον· παρακαλῶ οὖν τὴν σὴν
ἁγιωσύνην σεβασμιώτατε πάτερ· ἀπελθεῖν τὸ πλοῖο-
ν, καὶ φάναι τὴν ἱεράν σου πολιάν· καὶ ἀρ. τὸν
...πως τὸν υἱόν μου φωτίσῃς· καὶ τὴν ἁγίαν
...σκοπὴν τουρ...· καὶ ἀξιώσῃς ἡμᾶς,
ἐν μεταλήψει τοῦ τιμίου σώματος καὶ αἵ-
ματος Χ(ριστο)ῦ τοῦ θ(εο)ῦ ἡμῶν· ἐν τῷ δὲ καὶ τούτων τῶν
τὸν ἀρραβῶνα, ἐμέ τε καὶ Χ(ριστο)ῦ τῶν μω τοῦ ἀμφιά-
σαι τὸν υἱόν μου ἀπὸ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος.
καὶ μὴ ἀναβάλλε τι μὴ τὰ περὶ ἐμοῦ· ἐγὼ
δὲ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ προσκαρτερήσω ἕως
ἐπανοστρέψῃς· ἵνα ἅμα πρὸς τὸν ἐμὸν υἱὸν
πορευσόμεθα· ταῦτα ἀκούσας, βαλὼν
...οιαν, κατῆλθον πρὸς τὸ πλοῖον· μηδὲν
...δὲν εἰρηκώς· καὶ ἄρας τὴν πολιάν μου

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

καὶ ἄρτον μεμυ[illegible]ρομεν[illegible]
καὶ ἄρον μετ' αὐτῶν. ἐν θακεπάλι πον· κα[illegible]
Γῆ μοι· ἀρτίως ἡ Κελάρα· ὑπόδεξω σοι τοῦ
δούλου σου τὸν υἱόν μου. ἐπερχομένων
ἡμῶν; ἰδὼν ἐκεῖνος μακρόθεν τὴν μητέρα αὐτοῦ
ἐνδεδυμένην· καὶ ἐμὲ μετ' αὐτῆς; ἑώρα τὸν
ἑαυτὸν ἐν ταῖς λόγχαις καὶ ταῖς ὕλαις·
πλέον ἀσπάζω δὲ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἡ δὲ πρὸς
αὐτόν· τί ποιήσω τέκνον· οὐκ ἐκέλευσάν κα-
γὼ καθεκάστην, ὅτι ἄρχου καὶ παραβάλλει
τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν· ἵνα αὐτὸ στείλῃ πρὸς β-
τερον, ὁ πῶς βαπτίσονται; ἰδοὺ σὺν κύριος ὁ θεὸς
βασταζούσας τῆς δεξιᾶς ἡμῶν; τὸν αὐτοῦ
ἀπεστάλη ἱερέων· ὁ πῶς πληρώσῃ τὸ σω-
κατον θῦμον· ἔξελθε οὖν τέκνον καὶ
προσκύνησον τὸν ἐληλυθότα φησί τις [illegible]
ὁ δὲ ἀκούσας, ἐξῆλθε καὶ προσεκύνη-
σε. ποιήσαντος δὲ καὶ μου τὸ αὐτό, ἡ [illegible]
τερος μετ' ἡ μήτηρ αὐτοῦ· ἡ Κελάρα· ἀπεπνίγο-
μεν ἐν τῇ πηγῇ, ὁ πῶς φησί τις αὐτόν· [illegible]
ἡ γενομένης δὲ αὐτῆς· ἐμοῦ τε καὶ τοῦ τα[illegible]
υἱοῦ· ἀπεπνίγομεν ἐν τῇ πηγῇ· καὶ κατ[illegible]
σας αὐτὸν ἐβάπτισα; εἰς τὸ ὄνομα [illegible] τοῦ πα-
καὶ τοῦ υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος· καὶ ποιή-
σαντος μου τὴν θείαν μυσταγωγίαν, μετε-
λάβομεν ἀμφότεροι τοῦ ἀχράντου σώματος
καὶ αἵματος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· καὶ [illegible]

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

συμπολίερος στεγαζόμενον ἡμῶν μεῖ
ναι τί ὄξ ὧν ἀπομένεις; εἶπε πρὸς μὲν ἡμᾶς
κυρίαν ἐκείνη· διὰ τὸν κύριον, ἀπερχομένου σου
ἀπὸ τοῦ πλοίου μὴ ἀναγγείλῃς τινὶ ὅ ἐθεάσω·
ἀπερχομένου σου δὲ μετὰ θ(άνατον) ἐμὴν κοιμῆσαν τὴν δ
οῦλα· εἰ θέλεις διηγήσασθαι ἅπερ κ(αὶ) ὁ θ(εὸ)ς σοῦ
ἐπέδειξέ σοι, διήγησαι· ἀποκρύπτων τὴν μὴ
σὸν μαρτύρος ἐκ τῆς φήμης ἔλθωσι τιμὴν καὶ
ἀρκοῦσιν ἡμᾶς· καὶ γὰρ τὰ τριάκοντα
ἔτη, ἀφ᾽ ὧν ἐγὼ ὡράκαμεν· ὡς μὴ ὁ ἐμὸς μόνον· του
του ὡς πούσης· καὶ βαδιζούσης μετὰ μοι αμ·
καὶ εὐχαριστησάσης, ἀλλὰ τοῦ ἡσυχίας αὐτῆς,
εἰς τὸ ἔνδοτερον μέρος τῆς νήσου ἐχώρησεν·
ἐγὼ δὲ δακρύσας· καὶ προσκυνήσας τῷ θεῷ·
τῷ ποιοῦντι ἐξαίσια καὶ παράδοξα ὧν οὐκ ἔ-
στιν ἀριθμός· καὶ προμονὰν ποιούμενος, τοῦ
αὐτὸν ἐξ ὅλης καρδίας ἐκζητοῦντας καὶ φυ-
λάττοντας αὐτοῦ τὰ θελήματα ἐντάλματα· ὑπε-
στρέφω ἐς τὸ πλοῖον· καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶ-
πον· ἕως οὗ ἀνῆλθον εἰς ταύτην τὴν μεγαλόπολιν:
αὐτὸς διηγήσατο, ὅτι ἐπὶ τῆς αὐτοκρα-
τορίας κωνσταντίνου τοῦ ἰουλιοντος· γα-
μβροῦ δὲ ῥωμανοῦ βασιλέως τοῦ γέροντος,
ἀποστέλλω εἰς ἀνατολικοὺς διοικητής, καὶ
ἀπῆλθον εἰς μοναστήριον λαβεῖν τὸ ὀφειλό-
μενον τέλος τοῦ δημοσίου· θέρους δὲ ὄντος,
ἐξῆλθεν ὁ ἡγούμενος σὺν τοῖς μοναχοῖς

ὡς ἀπαντῆσαί μοι. καὶ ἀσπασάμενοι
ἀλλήλους, ἐκαθέσθημεν ἐν τῇ αὐλῇ. ἦσαν
δὲ ἐκεῖσε δένδρα διάφορα πεπληρωμένα
καρπῶν. καθεζομένων δὲ ἡμῶν καὶ ὁμιλούν-
των, ἤρχοντο ὄρνεα καὶ ἔκλων κλάδους ἐκ τῶν δέν-
δρων. καὶ ἥρπαζον αὐτοὺς μετὰ τῶν καρπῶν.
καὶ ἀπήρχοντο ἔξω. ἰδὼν δὲ ἐγὼ οὖν
ἐγὼ τὸ παράδοξον θέαμα τοῦτο, ἠρώτησα τοὺς
μοναχούς, πῶς οὐκ ἐσθίουσι τὰ ὄρνεα ταῦτα
καρποὺς τούτους, ἀλλ' αἴρουσιν αὐτοὺς μετὰ
τῶν κλάδων. οἱ δὲ ἀπεκρίναντο, ὅτι συμφέ-
ρον ἐνδέκατος ἐνιαυτός ἐστι. καὶ οὕτως κα-
ταφρονοῦσι τὰ ὄρνεα. ἐμοῦ δὲ εἰπόν-
τος· καὶ τί ἐστι τοῦτο; αὐτοὶ ἀπεκρίναντο·
ὅτι οὐκ ἤμεσ κομένην. πλὴν θεωροῦντες, θαυ-
μάζομεν καὶ ἀποροῦμεν τί ἐστι τοῦτο. ἐγὼ δὲ
ὡς ἀπὸ θεοῦ νοήσας, εἶπον αὐτοῖς· ἡμεῖς καὶ
οἱ μοναχοὶ τινὲς ἐν ὀρεσινοῖς ταῖς ἀποκομί-
ζουσι τὰ ὄρνεα τοὺς τοιούτους καρπούς. ἔτι
λαλοῦντος· ἰδοὺ κόραξ ἐλθὼν, ἀφείλετο κλά-
δον ἐκ τοῦ δένδρου σὺν τῷ καρπῷ. εἶπον οὖν τῷ
ἡγουμένῳ καὶ τοῖς μοναχοῖς· ἀκολουθήσα-
τέ μοι. αὐτῶν δὲ μετ' αὐτοῦ δηλ. ἀκολουθούν-
των μοι, ἰδοὺ ὁ κόραξ ὑπερθερινόν. ὁ
σὺν χερσὶ βαστάζων τὸν κλάδον. καὶ φθάσας
βουνόν, ἀπέθετο τὸν κλάδον. τείνων τὰς
πτέρυγας αὐτοῦ καὶ κινούμενος. ἀνέκραξε.

μενόντων δὲ ἡμῶν τὸν βουνὸν καὶ ἐπιζόντων αὐ-
τόν· αὐτὸς ἦρε τὸν κλάδον· καὶ ἀνελθὼν εἰς
ὕψος, κατῆλθεν εἰς φάραγγα τινά· καὶ κατα-
κόψας τὸν κλάδον ἔκοψε, ἀνῆλθε μηδὲν βα-
στάζων· καὶ ὑποχωρήσει κράζων· ἀπελθόντων
οὖν ἡμῶν εἰς τὴν ἀκρώρειαν τοῦ κρημνοῦ ἐκεί-
νου· εὐθὺς εἴδομεν τὸν κόρακα κατελθόντας,
ἐρρίψαμεν λίθους· ἀπεκρίθησαν δὲ καὶ αὐτοὶ
τινὲς λέγοντες· ἐὰν ἐπιχειρήσαμεν, μὴ ἀποκτεί-
νατε ἡμᾶς· ἡμεῖς δὲ εἴπομεν, καὶ τινὲς ἐξ αὐ-
τῶν δὲ, ἐὰν θέλει τις ἰδεῖν ἡμᾶς, ῥίψατε τρεῖς χιτῶ-
νας· ὅτι γυμναί ἐσμεν· καὶ τὸ πρὸς τὸ κά-
τω τοῦ ὄρους ἐλθόντες, εὑρήσετε ὁδὸν μι-
κρὰν διὰ βάτων· καὶ δι' αὐτῆς ἔχετε ἐλθεῖν πρὸ-
ς ἡμᾶς· ταῦτα ἀκούσαντες, ἀθρόοι πρὸς μο-
ναχοὶ, ἀπεκδύσαντο τοὺς χιτῶνας αὐτῶν· καὶ
λίθοις τούτους εἰλίσαντες, ἔρριψαν πρὸς αὐτ-
ὰς δὲ καθὼς διετάξαντο· κατελθόντες ἀ-
πὸ τοῦ ὄρους, εὕρομεν τὴν ὁδὸν ἐκείνην τὴν διὰ
βάτων· καὶ μόλις διελθόντες αὐτήν, θεωροῦ-
μεν· καὶ ἰδοὺ τρεῖς γυναῖκες· αἵτινες ἡμᾶς θε-
ασάμεναι· ἀπήντησαν καὶ προσεκύνησι τῶ- σαν
νῶ· προσκυνησάντων δὲ ἡμῶν· καὶ ἀξαμέ-
νων· ἐκαθέσθημεν· ἐκάθισε δὲ καὶ μία ἐξ αὐ-
τῶν· αἱ δὲ ἄλλαι παρεστήκησαν· τότε ὁ ἡγού-
μενος πρὸς τὴν καθεζομένην εἶπε· πόθεν εἶ,
Κυρία μου μῆτερ· καὶ πῶς ἦλθες ἐνταῦθα· ἡ

δὲ, ἐγὼ πάτερ, ἀπὸ κωνσταντινουπόλεως ὁρ-
μωμένη· ἔσχον δὲ ἄνδρα πρωτοσπαθάριον·
τοῦ τοτελευτήσαντος μου αὐτοῦ ὄντος, κατε-
λήφθην χήρα καὶ ἄτεκνος· καὶ αὐτὴ μὲν ἀτυχοῦ-
μουσα; ὡς ἐτῶν εἴκοσι δύο· πενθοῦσα
καὶ ὀδυρομένη· ταύτης τῆς χηρείας καὶ ἀ-
τεκνίας ἕνεκα; μεθ' ἡμέρας τινὰς τοῦ περιε-
ἀκηκοὼς τις τῶν μεγιστάνων, τῶν πολλῶν
μου μερῶν· ὑπὸ τοῦ τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἐχθροῦ
διαβόλου ἐνοχληθεὶς, ἀπέστειλε τοὺς ὑπηρέ-
τας αὐτοῦ, ἁρπάσαι με βίᾳ· ἐμοῦ δὲ πρὶν πον-
τως ἀπολογησαμένης αὐτοῖς· αὐτοὶ ἀπῆλθον
φάσκοντες, ὅτι τὴν αὔριον ἥκομεν πρός σε καὶ
μὴ βουλομένην ἐπισπασομένους ἀπάξομ-
εν πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν· διὰ δὲ τῆς νυκτὸς
φόβῳ συσχεθεῖσα, ἐπικαλουμένη τὸν κύριον ἡμῶν
Ἰησοῦν Χριστόν· δοῦναί μοι λόγον ἐν ἀνοίξει τοῦ στόμα-
τός μου· καὶ ἵνα ἀποστήσῃ ἀπ' ἐμοῦ τὸν
οὗτον πονηρὸν ἄνδρα, τὸν βουλόμενον σὺν
σώματι καὶ τὴν ψυχήν μου φθεῖραι· ἐσκε-
μηνῶσιν ἐλθῶσι πάλιν οἱ αὐτοὶ ἄνδρες· ἀπο-
αν ἁρμόδιον δώσω; τοῦ μὴ καταναγκάσω-
ἐλθόντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ τὴν αὔριον καὶ ἀ-
ναγκασάντων με, εἶπον αὐτοῖς· ὦ κύριοι·
γὰρ οὐχ αἱροῦμαι ἐλθεῖν πρὸς τὸν ὑμέτερον
κύριον· ἀλλ' ἔστι μοι πάθος χαλεπόν· καὶ
ἔχω δύο σῶμα διὰ ἀνήκεστον καὶ ἕλκος· καὶ

-κομαι· μακροθυμήσατε οὖν ἕως ἂν θε-
ραπευθῶ· καὶ τότε ἀπέρχομαι πρὸς αὐτὸν
μετὰ πάσης προθυμίας· τί γὰρ ὄφελος· το-
σαύτην δυσωδίαν ἐχούσης μου, ἐλθεῖν πρὸ
τὸν ὑμέτερον κύριον· ἵνα καὶ ὑμᾶς ἀτιμάσω
αὐτόν τε καὶ ἐγὼ αἰσχυνθῶ· ἀλλὰ μακροθυμήσα-
τε· ὡς νομίζω γάρ, ἕως τεσσαράκοντα ἡμε-
ρῶν ὑγίειαν ἕξω· ταῦτα ἀκούσαντες, ἀπῆλ-
θον λέγοντες· ἐὰν ἐπιμένουσ ἕως τεσσαρά-
κοντα ἡμερῶν, ἐκδέχεταί σε ὁ δεσπότης ἡμῶν.
Ἀνθία οὖν μετὰ τοῦ ἀποχωρῆσαι αὐτούς, τὴν
οἰκετείαν ἅπασαν ἐλευθερώσασα, δέ-
δωκε καὶ αὐτοῖς λεγάτα καὶ ἀπέλυσε· καὶ
οὐκ ἔσχον ἐξ αὐτῶν, εἰ μὴ τὰς δύο ταύτας
θεραπαινίδας ἃς βλέπεις· ὡσαύτως καὶ
τὴν οὐσίαν μου πᾶσαν τὴν κινητήν, χή-
ραις καὶ ὀρφανοῖς διανείμασα· καὶ πτω-
χοῖς, προσεκαλεσάμην φιλόχριστόν τι-
νὰ συγγενῆ μου· καὶ ὅρκοις αὐτὸν φρικώ-
δεσι πάνυ κατησφαλισάμην· πωλῆσαι
τὰ προάστειά μου καὶ τὸν οἶκον μου καὶ
διανεῖμαι τοῖς δεομένοις· ἀμέριμνος οὖν
γενομένη περὶ πάσης τῆς ἐμῆς οὐσίας·
νυκτὸς ἀραμένη ταύτας τὰς δύο ἀδελ-
φάς, εἰσήλθομεν πλοῖον μετ' αὐτῶν· καὶ ὑ-
πὸ θεοῦ ὁδηγούμεναι, ἤλθομεν εἰς τὸν τόπον
τοῦτον· καὶ ἰδοὺ ἑνδέκατος ἐνιαυτὸς ἐστὶν

οὗτος· καὶ ἂν μόνον οὐχὶ ὡς ῥάκα μέν, ἡ ἱ-
μὰς σκέπον· τὰ δὲ ἱμάτια ὑμῶν, τα-
μῶς διαρρυέντα διὰ δαπάνην ταῦτα· ταῦτα ἀκη-
κοὼς ὁ ἡγούμενος, εἶπε πρὸς αὐτήν· πόθεν
οὖν κυρία μου εἶχες τὴν τροφήν· ἡ δὲ ἀποκρι-
ναμένη· ὁ ἀγαθὸς θεὸς καὶ φιλάνθρωπος· ὁ θρέψας ἐν
ἐρήμοις φυγάδα τεσσαράκοντα ἔτη, αὐτὸς καὶ
τὴν ἡμετέραν τροφὴν ἀποστέλλει τῶν ἀνα-
ξίων αὐτοῦ δούλων· καθὰ γὰρ εἶμι αὐτὸν τῇ αὐ-
τοῦ βουλήσει τὰ ὄρνεια, φέρουσιν ἡμῖν πάντα
τοιαῦτα ὅπως ὁρᾷς· οὐ μόνον δὲ τὰ πρὸς τροφὴν
χορηγεῖ· ἀλλὰ καὶ γυμνὰς οὔσας, σκέπει
καὶ θάλπει τῇ αὐτοῦ χάριτι· ἵνα μήτε τῷ χει-
μῶνι αἰσθανόμεθα κρύους, μήτε τῷ θέρει
καύσωνος· καὶ ὄντως ἐνθάδε, ὡς ἐν παρα-
δείσῳ αὐλιζόμεναι· ἀκαταπαύστοις ὕμνοις
δοξάζουσαι τὸ πολυώνυμον ὄνομα τῆς ὑπερ-
σίου παναγίας τριάδος· ταῦτα ἀκηκοότων ἡμῶν καὶ
θαυμαζόντων· εἶπε πρὸς αὐτὴν ὁ ἡγούμενος·
θέλεις κυρία μου, ἀποστείλω ἀδελφοὺς
τὸ μοναστήριον· τοῦ ἀγαγεῖν χρείας ὅπως ἐν-
σώμεθα μεθ' ὑμῶν· ἡ δὲ ἀπεκρίθη· εἰ θέλεις
τοῦτο ποιῆσαι; πρόσταξον ἵνα ὁ πρεσβύ-
τερος τοῦ μοναστηρίου ἔλθῃ ἐνθάδε, τοῦ προ-
σενέγκαι ἡμῖν ἀναίμακτον θυσίαν τῶν θεϊκῶν ἡμῶν·
ὅπως μέτοχοι γενώμεθα τῶν ἀχράντων
καὶ ζωοποιῶν μυστηρίων Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν

νῦν γὰρ ὑπεχωρήσαμεν ἀπὸ τῆς πόλε
ως οὐκ ἠξιώθημεν μετασχεῖν τῶν τοιούτων
μαθημάτων· ταῦτα εἰπόντι αὖθις ὁ ἡγούμενος,
ἀπέστειλε μοναχὸν εἰς τὸ μοναστήριον, ἐμέ
γα τὸν πρεσβύτερον καὶ χρείας· ἐλθόντο
οὖν τοῦ ἱερέως· καὶ τὴν θείαν πλέσαντος λει
τουργίαν· καὶ κοινωνήσασα τῶν ἀχράντων
μυστηρίων· αὐτῆς τε καὶ τῶν αὐτῆς θεραπαι
νίδων· καὶ πᾶσαι μεθ' ὧν αὐτῶν μετὰ τῶν μονα
χῶν· εἶπεν ἡ μακαρία πρὸς τὸν ἡγούμενον·
παρακαλῶ τὴν ἁγιωσύνην σου, προσμεῖναι
ἐνθάδε τρεῖς ἡμέρας· τοῦ δὲ ἐπινεύσαντος τῇ
αὐτῆς αἰτήσει· καὶ ὑποσχομένου τοῦ μεῖναι
τὰς τρεῖς ἡμέρας· ἐπὶ τὴν αὔριον· ἔωθεν ἡ μα
καρία ἀνεπαύσατο, καὶ εὐκτήριον προσευξαμέ
νη, πρὸς κύριον μετέστη· ταύτην δὲ μετὰ δακρύων κη
δεύσαντες· καὶ ὕμνων καὶ ταφῇ παραδόντες·
καὶ ἡ ἑτέρα ἐπὶ τὴν αὔριον μετέστη πρὸς κύριον· ὡ
σαύτως καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ ἡ ἄλλη· καὶ
ταύτας κηδεύσαντες· καὶ ταφῇ παραδόντες,
ὑπεστρέψαμεν ὑμνοῦντες Χριστὸν τὸν θεὸν ἡμῶν,
τὸν ποιοῦντα θαυμαστὰ καὶ παράδοξα ὧν
οὐκ ἔστιν ἀριθμός +
αὐτὸς διηγήσατο· ὅτι δύο ἀδελφοὶ ὁμοπα
τριοι καὶ ὁμομήτριοι· ἐν ταύτῃ τῇ θεοφυ
λάκτῳ πόλει· ἐξ ἐνεργείας τοῦ ἐχθροῦ τῶν
ψυχῶν ἡμῶν διαβόλου· τοιαύτην ἔχθραν κ

κακίαν ἐκίνησαν πρὸς ἀλλήλους·
δύνασθαι ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον θεωρεῖν
καὶ τῆς τοιαύτης ἔχθρας ἐν αὐτοῖς οὔσης
συνέβη τὸν ἕνα τελευτῆσαι· ἰδὼν δὲ τὸν θά-
νατον τοῦ ἑαυτοῦ ἀδελφοῦ· καὶ φόβῳ συσχε-
θεὶς· καὶ θρήνοις καὶ οἰμωγαῖς ἑαυτὸν ταλα-
νίζων; ἔλεγεν οὕτως· οἴμοι τῷ ἀθλίῳ· οἴμοι τῷ
ταλαιπώρῳ· τῷ μὴ φυλάξαντι τὰς ἐντο-
λὰς τοῦ θεοῦ· ἀλλ' ἐν κακοῖς ἔργοις, πᾶσαν τὴν
ζωὴν δαπανήσαντι· πῶς πορεύσομαι εἰς να-
ὸν θεοῦ· καὶ τολμήσαι ἐκτεῖναι χεῖρας εἰς προσ-
ευχήν· πῶς αἰτήσω συγχώρησιν τῶν ἀμυθή-
των μου κακῶν; παρὰ τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ· μὴ δὲ
τῷ ἰδίῳ ἀδελφῷ συγχωρήσας· τὰ εἰς ἐμὲ
πλημμεληθέντα. ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ὅμοι-
α λέγοντος ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας· καὶ ὀλοφυρομέ-
νου· ὁ φιλάνθρωπος θεὸς ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σω-
θῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν· ἐ-
νέβαλεν εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, πορευθῆναι
εἰς τὸ ὄρος τοῦ ὀλύμπου· καὶ εἰς ἅγιον γέρον-
τα ἐξαγγεῖλαι, τὸ τῆς μνησικακίας ἁμάρ-
τημα· πορευθέντος οὖν αὐτοῦ· καὶ ἀρὸν τὸν
[illegible] ἅγιον; προσέπεσεν αὐτοῦ τοῖς ποσὶ
μετὰ συντετριμμένης καρδίας, καὶ ἐξή-
γγειλε τὸ ἑαυτοῦ ἁμάρτημα· ὁ δὲ γέρων ἀκού-
σας ἔφη· ὦ τέκνον· οὐκ ἤκουσας τοῦ ἁγί-
ου καὶ ἀοιδίμου ἐφραὶμ τοῖς θείοις λό-

Πιστῶς, οἷος περὶ μνησικακίας συνεγράφη
ὁμοίως λέγει· οἱ δὲ ἔχοντες ἔχθραν μετ' ἀλλή
λων· ἐὰν συμβῇ αὐτοῖς ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ δε
τοῦ βίου· ἀπαραίτητον κρῖμα εὑρήσουσι·
καὶ ὡς μεμισημένοι εἰς τὸ ἐξώτερον πα
ραπέμπονται σκότος· ὡς μισήσαντες τὸν
Χριστόν· τὸν εἰπόντα ἀγαπᾶν ἀλλήλοις· καὶ
συγχωρεῖν ἀλλήλοις, ἕως ἑβδομηκοντά
κις ἑπτά· ὁ δὲ ταῦτα ἀκούσας ἔφη· καὶ
τί ποιήσω τίμιε πάτερ· ὁ δὲ, πίστευσόν μοι
τέκνον; τί σοι εἴπω· ἀπορῶ· ἀλλ' εἰ θέ
λεις τούτου τοῦ πταίσματος τὴν συγχώρησιν
εὑρεῖν· ἄπελθε εἰς τόνδε τὸν τόπον τοῦ ὄ
ρους τούτου καὶ εὑρήσεις δένδρον τὸ λεγό
μενον καστανέαν· καὶ παράμεινον μονήρης ἐκεῖσε
δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας, καὶ γὰρ ἐν ταῖς ἐρή
μοις ταῖς πλησιαζούσαις τῷ τόπῳ τού
τῳ, αὐλίζεται γέρων ἅγιος γυμνὸς τῷ σώ
ματι· καὶ ἔρχεται μίαν τῆς ἑβδομάδος ἐ
[illegible]ῦ κτὶ πρὸς τὸ τοιοῦτον δένδρον· καὶ συ
λλέγει ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ, πρὸς ἰδίαν δι
ατροφήν· παράμεινον οὖν ἐκεῖσε ἀγρυπνῶν
καὶ προσευχόμενος· καὶ ὅτε ἔλθῃ ἐκεῖσε
ὁ τοιοῦτος γέρων, πρόσπεσον αὐτῷ καὶ ἐ
ξαγόρευσον τὴν ἁμαρτίαν· καὶ ὃ ἐὰν εἴπῃ ποι
σαι ποίησον· καὶ εὑρήσεις τὴν συγχώρη
σιν τῆς τοιαύτης ἁμαρτίας. ταῦτα ἀκού

σας καὶ προσκυνήσας τὸν γέροντα, ὑπεχώρησεν. ἀπελθὼν δὲ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. καὶ παραμείνας τῇ τρίτῃ νυκτὶ, ἰδοὺ ἐρχόμενος αὐτὸς γυμνὸς ὡς ἐγεννήθη· καὶ τοῦτον θεασάμενος, ἄφνης ἐκπηδήσας, ἐδράξατο τῶν ποδῶν αὐτοῦ, λέγων· ἐλέησόν με πάτερ· ὁ δὲ, ἀπόλυσόν με ἀπόλυσόν με· ὁρκίζω σε τὸν θεὸν ἀπόλυσόν με. τοῦ δὲ θαμβηθέντος, καὶ τρόμῳ συσχεθέντος. καὶ τοῦτον ἀπολύσαντος, εὐθὺς ἐκεῖνος εἰς τοὐπίσω ὑπέστρεψε καὶ φησιν· ὁ θεὸς ἐλεήσει σε ἀδελφέ· ὅτι τοσαῦτα ἔτη ἔχω ἀγωνιζομένη ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ καὶ τί τοιοῦτον οὐκ ἔπαθον· ὁ μὲν ὅσιος ἠθέλησε φθέγξασθαί τι πρὸς τὴν ἐμὴν ἀπέλασιν; ῥῖψόν μοι ἓν τῶν ἱματίων σου ὅπως ἐνδύσωμαι· γυνὴ γάρ εἰμι καὶ γυμνὴ ὡς ὁρᾷς. ἀπερικάλυπτον ἔχουσα, τὴν γυναικείας φύσεως τὴν ἀσχημοσύνην. ὁ δὲ ταῦτα ἀκούσας· καὶ προθύμως ἐκδυσάμενος, ἔρριψε πρὸς αὐτὴν ὅπερ ἐφόρει τὸ ἱμάτιον· ἣ δὲ τοῦτο λαβοῦσα καὶ ἐνδυσαμένη, ἦλθε πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει αὐτῷ· τί θέλεις ἀββᾶ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· ἁγία μου μῆτερ· ἀναμεταξὺ ἐμοῦ τε καὶ τοῦ ἐμοῦ ἀδελφοῦ ἐκ τοῦ διαβόλου ἔχθρα καὶ κίνησις ἐγένετο· καὶ τοιαύτη, ὡς μὴ δύνασθαι ἀλλήλοις θεάσασθαι. τοιαύτης οὖν κακίας γενομένης; συνέβη τὸν ἀδελφόν μου τε

λαλῆσαι. ἐγὼ δὲ μετὰ θάνατον αὐτοῦ τὸ
μέγεθος τῶν ἐμῶν ἁμαρτιῶν καταγνούς,
ἦλθον εἰς τὸ ἅγιον ὄρος τοῦτο· καὶ ταῦτ-
ησ ἅγιον γέροντα ἐξήγγειλα· αὐτὸς δὲ πά-
λιν ἀπέστειλέ με πρὸς τὴν σὴν ἁγιωσύνην.
δέομαι οὖν καὶ πρὸς τοῖς πόθοις τοῖς τιμίοις
σου ἴχνεσιν· οἰκτηρῆσαί με καὶ δοῦναί μοι
λύτρωσιν τοῦ ἐμοῦ πλημμελήματος· ταῦ-
τα δὲ ταῦτα ἀκούσας σου, ἀπεκρίθη· ἐγὼ ἀ-
δελφὲ τί ποιῆσαι σοι οὐκ ἔχω· ἀλλ' ὑποστρέ-
ψον εἰς τὴν βασιλεύουσαν πόλιν· καὶ ζήτησον
τὸν ἔμβολον τὸν τοιόνδε· καὶ τὸν οἶκον τοῦ
ὀνόματι κεντάρχου· καὶ εἴσελθε πρὸς αὐτόν,
καὶ θάρρησον ταυτῷ τὸ σὸν ἁμάρτημα. καὶ ὅ-
τι εἴπῃ σοι ποίησον· καὶ εὑρήσεις τὴν τοῦ
του ἄφεσιν· ὁ δέ, ἀπεκρίθη· οὐαί μοι ἁγία
κου μερ· ὅτι σὺ ἡ τοῦ θεοῦ δούλα ἀσώσας οὐκ ἐ-
κρυψας τὴν ἐμὴν ἀθλιότητα· ἀλλ' ὡς κοσμι-
κὸν ἀποστέλλεις με. ἡ δέ, πορεύου καὶ μὴ πλεῖον·
ἄλλο γὰρ οὐκ ἀκούσεις ἐξ ἐμοῦ. καὶ ταῦτα
εἰποῦσα, ἔδραμεν εἰς τὴν ἔρημον. ὁ δὲ με-
τὰ δακρύων κατῆλθον ἐκ τοῦ ὄρους· καὶ
ἐλθὼν εἰς ταύτην τὴν μεγαλόπολιν· καὶ
ζητήσας τὸν οἶκον τοῦ ῥηθέντος κεντάρ-
χου· καὶ εὑρηκὼς αὐτόν, εἰσῆλθε πρὸς
αὐτόν· καὶ εἶδεν αὐτὸν περιπατούμενον· καὶ

τοῖς πολλοῖς μου τὰ πράγματα αὐτοῦ διη-
τοῦ δρομονίου ἀπαγγέλοντας· καὶ γὰρ ἀπεστά-
λη παρ' αὐτοῦ βασιλέως πρὸς τὰ δυτικὰ
μέρη· τοῦ διοικῆσαι δουλείας τινάς· καὶ
εἶπε πρὸς αὐτόν· ἤθελον κύριέ μου θαρρῆσαι
σοι λόγον· ὁ δὲ, βλέπεις ἀδελφὲ, οἷον αὐτὸ
μαι καὶ περισπασμὸν ἔχω· καὶ τοιαῦτα λέγεις,
καὶ πάλιν αὐτὸς ἔφη· λόγον μόνον ἤθελον
εἰπεῖν σοι κύριέ μου· ὁ δὲ, ἑσπέρας ἐὰν ᾖ
χηρεύσας σχολάζω· ποτὲ ὃ θέλεις εἰπέ μοι·
ἐκδέσει οὖν τοῦ ῥηθέντος ἀνδρὸς καρτε-
ρήσαντος· ἑσπέρας γενομένης· ἰδὼν τὸν
κένταρχον ἀναχωρήσαντα· εἶπεν περὶ αὐτοῦ πάν-
τα· καὶ τὴν κακίαν ἣν πρὸς τὸν ἀδελφὸν
ἔσχε· καὶ τὴν πρὸς τὸ ὄρος τοῦ Ὀλύμπου
ἄνοδον· καὶ τὴν τοῦ γέροντος συνομιλίαν·
καὶ τὴν τῆς γυναικὸς πρὸς αὐτὸν ἀπει-
λήν· ὁ δὲ ταῦτα ἀκούσας, ἔφη· εἰπὲ ...
θης ἀδελφέ· οὐκ ἐθεώρεις ἕως ἄρτι ὅσα ἀ-
γοῦμαι καὶ περισπασμὸν ἔχων· καὶ τοιαῦ-
τα λέγοντος ἀνθρώπου κοσμικοῦ ὀξὺ ὑπηρετοῦντι βα-
σιλεῖ καὶ δουλείαις· ὁ δὲ, ταῦτα ἀκηκοὼς
πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, ἐκράτησε τοὺς πόδας
αὐτοῦ λέγων· οὐκ ἐγείρομαι ἕως οὗ ἐλεήσῃς
με· ἐλέησόν με δι' αὐτὸν θεὸν τὸν εἰπόντα·
ὁ ἐλεῶν ἐλεηθήσεται· ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐ-

τὸν [illegible] πίστευσόν μοι ἀρχιερεῦ [illegible]
[illegible]τολος εἰμί· καὶ ἀνάξιος τοῦ οὐρανοῦ καὶ
τῆς γῆς· ἀλλ' ἐπεὶ παρὰ τῆς ἁγίας γυναικὸς
ἀπεστάλης, εἰπέ μοι πῶς ἐπελήλυθας; ἐλ-
θὲ περὶ [illegible] τῶν ὡρῶν τῆς νυκτὸς πρὸς
τοὺς ἔξω περιβόλους τῆς μεγάλης ἐκκλησίας·
καὶ [illegible] ἐκεῖ· καὶ ὡς θέλει ὁ κύριος, οἰ-
κονομήσει τὰ κατὰ σέ· ἀπελθὼν οὖν κατὰ
τὸν λόγον αὐτοῦ, [illegible] κείμενον παρ-
κον ἔξω τῶν ἱερῶν περιβόλων τῆς μεγάλης
ἐκκλησίας [illegible] καὶ προσευχόμενον· καὶ
ὡς εἶδον αὐτὸν, προσεκύνησα· ὁ δὲ πρὸς με
φησίν, ἀκολούθει μοι· ἐμοῦ δὲ ἀκολουθοῦν-
τος, ἀπελθόντες πρὸς τὰς ἐξωτέρας πύλας,
[illegible] εὑρόντες αὐτὰς κεκλεισμένας, [illegible]
[illegible] ταρχος [illegible], αὐτομάτως
[illegible]χθησαν· καὶ ἀπελθόντες εἰς τὰς ἐν-
δοτέρας καὶ αὐτὰς κεκλεισμένας εὑρόν-
τες, καὶ πάλιν τὰ γόνατα κλίναντες τρίτον·
[illegible]χθησαν καὶ αὐταί· ὡς δὲ ἔνδον τοῦ ναοῦ
[illegible] καὶ τῶν φυλάκων οὐδεὶς ἔγνω,
[illegible] τῷ ἀνδρὶ [illegible]· κλῖνον σου τὰ
γόνατα καὶ προσεύχου· κλινάντων δὲ ἀμφο-
τέρων τὰ γόνατα καὶ προσευχομένων, ἐπι-
[illegible] φωτὸς οὐκ ὀλίγου [illegible] ἐν
[illegible] ἐκ τοῦ ὑψίστου [illegible]
[illegible] τῆς προσευχῆς, [illegible]

πάντων ἕτερος ἀνήρ· καὶ λέγει ὁ κεν-
τῶ σύμοντι αὐτῶ· ἠγνώσκεις τὸν ἄνδρα
τοῦτον; ὁ δέ, ναὶ κύριέ μου· ὁ ἀδελφός μού ἐστι·
καὶ λέγει αὐτῶ· πρόσπεσον αὐτῶ καὶ λάβε
συγχώρησιν ἐξ αὐτοῦ. αὐθέως οὖν πεσὼν
ἐπὶ πρόσωπον καὶ προσκυνήσας αὐτὸν εἶ-
πεν· σὺ μὲν τὸν ἀδελφὲ συγχώρησόν μοι
διὰ τὸν κ(ύριο)ν· ὁ δέ, ὁ θ(εὸ)ς συγχωρήσει σοι ἀδελ-
φέ μου· ἀναστὰς οὖν καὶ περιπλακέν-
τες ἀλλήλοις καὶ κατασπασάμενοι· καὶ
κλαύσαντες ὡς ἐπὶ ὥραν ἱκανήν· εἶπεν
αὐτοῖς ὁ κεντάρχος· πάντως ἄρτι ἐπλη-
ροφορήθητε εἰς ἀλλήλους· εἴπατε οὖν κ(αὶ) σὺ ὁ ἀ-
κομόμενος ταῦτα εἰς ὑμᾶς, ἀποχωρήσα-
μεν ἐκ τοῦ ἁγίου τούτου ναοῦ· πῶς δὲ ἠδυνή-
σατε ἐξελθεῖν τὰς πύλας τοῦ ἁγίου [illegible]
ὁ τρίτος ὁ καὶ προτελευτήσας; ἀ[illegible]νος
ἐγένετο· ἐξελθόντων δὲ τὰς ἔνδοθεν πύλας καὶ
τὰς ἔξωθεν πύλας· καὶ αὐτομάτως
πάλιν κλεισθησῶν; εἶπεν ὁ κεντάρχης
τῶ ἀνδρί· φύλαξον ταῦτα καὶ μὴ ἀνα-
γγείλης τινί· ἕως οὗ ἐν τοῖς ζῶσιν ὦμεν
καὶ μετὰ τὸ ἐμὲ ἀποβιῶσιν· ὡς θέλο[ις]
ποίησον· θεωρεῖτε οὖν ἀδελφοί μου ἀγα-
πητοί· ὅτι οὐ μόνον οἱ ἐν τοῖς μοναστη-
ρίοις καὶ ἐν ταῖς ἐρημίαις εἰσὶν ἄνθρω-
ποι τοῦ θ(εο)ῦ, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν μέσω θορύβ[ου]

…γκῶν καὶ σκανδάλων διατρίβοντες;
δόξα τοῦ εὐσπλάγχνου καὶ φιλανθρώπου θεοῦ. τῶν δε
…ουμένων ἑκάστῳ κατὰ τὸν ἴδιον κόπον,
ἑκατονταπλασίονα μισθόν. καὶ μεγα
λύνοντι καὶ δοξάζοντι αὐτοὺς ἐπὶ γῆς. διὰ
φοβερῶν καὶ θαυμαστῶν ἔργων. ὅταν γὰρ οἱ
ἐν μέσῳ τῆς τοῦ βίου τούτου ταραχῆς ὄν
τες· τοιοῦτοι τῆς οἰκείας σπουδῆς διὰ
τῆς πρὸς θεὸν ἀρεσκείας δοκιμῶνται, τί
ἢ πομερήμνας; οἱ τὸ δοκεῖν τὸν κόσμον ἀ
ποταξάμενοι· καὶ τὸ ἅγιον τῶν μοναχῶν
σχῆμα περιβεβλημένοι· καὶ ἐν ἀμελεί
ᾳ τὰς παροικίας ἡμῶν ἡμέρας παρερχό
μενοι· ἀλλὰ δέσποτα Ἰησοῦ Χριστέ· ὁ ἀνατείλας
πρὸ πάντων τῶν αἰώνων· ἐκ τοῦ ἀϊδίου πατρός.
καὶ πάλιν διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν. ἐκ τῆς
…ου καὶ ἁγίας παρθένου μαρίας. τὸ ἡμέ
τερον φύραμα προσλαβών. καὶ ποιήσας
…μου τὰ φοβερὰ καὶ ἐξαίσια θαυμάσια
…σου καὶ ἐν ἡμῖν τοῖς ἀναξίοις δού
λοις σου, τὰ σὰ ἐλέη. καθήλωσον ἐκ τοῦ φό
βου σου τὰς σάρκας ἡμῶν. καὶ ἀξίωσον
ἡμᾶς, ποιῆσαι τὰ σὰ θελήματα. πρὸς
μεταστῆναι. καὶ ὀφθῆναι ἐν τῷ προσώ
πῳ μετὰ παρρησίας. δοξάζοντες τὸ πα
νάγιον ὄνομα τοῦ σοῦ ἀνάρχου καὶ ἀϊδίου
πατρὸς· καὶ τοῦ παναγάθου καὶ ζωοποιοῦ

πνσ· νῦν καὶ ἀεί· καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας [illegible]
αἰώνων ἀμήν ~ ~

αὐτὸς διηγήσατο· ὅτι πρεσβύτερός τις
ρ αὐτοῦ ἰδίου ἐπισκόπου ἠλαφεμένου τίμιον
τοῦ μὴ πράττειν αὐτὸν τὰ τῶν ἱερέων· ὡς
δὲ τὸ ἐπιτίμιον ἔλαβεν, συνέβη ἀπελθεῖν αὐ-
τὸν εἰς ἑτέραν πόλιν, διοικῆσαι χρείαν· κ(αὶ)
ὡς ἀπῆλθε, συνέβη τὸν ἐπίσκοπον τελευτῆ-
σαι· ὡς οὖν ἐν τῷ ἀφορισμῷ ἔμεινεν, ἐνε-
θυμεῖτο καὶ θλίψει γέγονας, κ(αὶ) ἠπόρει τί διαπρά-
ξασθαι· καὶ ἀνελθὼν ἐν κώμῃ σαντιμου τῷ
ἀπῆλθε πρὸς ἀρχιεπίσκοπον ἀμὸν θῦ, καὶ
ἐθάρρησεν αὐτῷ τὰ τοῦ πράγματος· ὁ δὲ ἐπί-
σκοπος εἶπεν· ἀνάγγειλόν μοι τὸ πταῖσμά σου·
καὶ ἐὰν παράλογος ἠφώρισέ σε ὁ ἐπίσκο-
πος; παρέξω σοι τὴν λύσιν τοῦ ἐπιτιμίου·
ὁ δὲ πρὸς αὐτόν· εἰς δουλείαν τινά με [illegible] α-
λε δέσποτά μου· καὶ οὐκ ἦν πρὸς τὴν ἐμὴν
γνώμην, ἵνα τελέσω αὐτήν· καὶ θυμωθεὶς κα-
τ' ἐμοῦ, ἠφώρισέ με τοῦ μὴ πράττειν τὰ [illegible]
ρέων· ὁ δὲ ἀρχιεπίσκοπος ἔφη· τὸ πταῖσμά
σου ὡς λέγεις, οὐδέν ἐστι· καὶ παράλογος ὁ ἐ-
πίσκοπος ἠφώρισέ σε· ἀλλ' ἢ καὶ οὕτως ἔχει
τὸ πρᾶγμα· ὡς νομίζω, οὐκ εἰσὶν ἁρμόδιοι
ἵνα ἄλλος δεσμῇ· καὶ ἕτερος λύῃ· ὅμως
βούλεται κ(ύριο)ς, οἰκονομῆσαι ἔχω τοῦ κα-
στῇ· λαβὼν οὖν ὁ ἀρχιεπίσκοπος τὸν πρε-

ἐν μοναστηρίῳ· καὶ λέγει τοῖς
μένοις καὶ τοῖς ἀδελφοῖς· τάδε καὶ τὰ
σῶ ἔβη εἰς τὸν ἀδελφὸν τοῦτον· καὶ πα
ρακαλῶ ὑμᾶς ἅγιοι πρεσβ. διὰ τὸν κύριον· κοπιά
σατε τῇ ἑβδομάδι ταύτῃ, ἐν νηστείᾳ καὶ ἀ
γρυπνίᾳ καὶ προσευχῇ· ἴσως κύριος ὁ θεὸς διὰ τῶν
ὑμετέρων ἁγίων εὐχῶν, ἐλεήσῃ τὸν ἱερέα
τὸν παραλόγως ἀφορισθέντα· οἱ δὲ, ὡς
κελεύσῃς ποιήσομεν διὰ τὴν σὴν ἁγιωσύνην·
προσμείναντος οὖν τοῦ ἀρχιεπισκόπου
ἅμα τοῦ πρεσβυτέρου ἐκεῖσε· καὶ νηστευόντων
αὐτῶν καὶ προσευχομένων· μετὰ συντετρι
μμένης καρδίας· πληρουμένης τῆς ἑβδο
μάδος· ἐν τῇ ὀρθρινῇ δοξολογίᾳ· ὤφθη ὁ ἐπί
σκοπος ὁ ἀφορίσας τὸν πρεσβύτερον, ἄμα
μέσον τῶν προϊσταμένων καὶ ψαλλόντων· θεα
σάμενος οὖν αὐτὸν ὁ ἀρχιεπίσκοπος, ἅμα
τῷ πρεσβυτέρῳ· ἠρώτησαν τὸν ἱστάμε
νον αὐτόθι· ὁ δὲ, ναὶ δέσποτά μου· ὁ ἐπίσκο
πός μου ἐστί· καὶ λέγει αὐτῷ· ἄπελθε οὖν καὶ
πρόσπεσον αὐτῷ, καὶ λάβε συγχώρησιν· ἀ
πελθὼν οὖν ὁ πρεσβύτερος καὶ πεσὼν ἐπὶ πρό
σωπον καὶ εἶπεν· συγχώρησόν μοι δέσποτα
μου διὰ τὸν κύριον, αὐτὸς ἀπεκρίθη τρίτον· ὁ
θεὸς συγχωρήσαι σοι· ὁ θεὸς συγχωρήσαι σοι· ὁ θεὸς
συγχωρήσαι σοι· καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀφανὴς
ἐγένετο· ἰδόντες οὖν ὅ, τε ἀρχιεπίσκοπος

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

καὶ οἱ πρὸς τὸ γενόμενον ση[illegible] ἐξασαν
τὸν θεόν· τὸν ποιοῦντα μεγάλα καὶ ἀνεξιχνί-
αστα πέρατα, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός:-
αὐτὸς διηγήσατο, ὅτι πρεσβύτερός τις ἐν
κωμασαντιμου πόλει· ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου
ἐνεργείας, ὥστε συμπεσεῖς πορνείαν· καὶ μεθ' ἡ-
μέρας ἀναλογισάμενος τὸ ἴδιον σφάλμα·
κατανοῶν δὲ λαβὼν τὴν φοβερὰν ὥραν τοῦ
θανάτου· καὶ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως·
ἐθρήνει ἑαυτόν, λέγων· οὐαί μοι τῷ ἀθλίῳ
τῷ μιάναντι τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα· τί ποι-
ήσω· ἵνα συγχωρήσεως τύχω τῶν ἐμοὶ πε-
πραγμένων· ὁ οὖν ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος θεός·
ὁ μὴ θέλων τινὰ ἀπολέσθαι· ἐνέβαλεν εἰς
τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ἀπελθεῖν εἰς τὸ ὄρος τοῦ
ὀλύμπου καὶ ἐξαγορεῦσαι εἰς πρ... τινὰ τ[illegible]
ἑαυτοῦ πλημμελήματα· ὡς οὖν ἀπῆλ[illegible]
εὗρεν γέροντα· καὶ ἐξήγγειλεν αὐτῷ π[illegible]
τα τὰ ἑαυτοῦ πταίσματα· καὶ τὸ τῆς [illegible]
μείας· ὁ δὲ γέρων, ἀτάπεινον μετὰ τὸ [illegible]
σεις τὸ τοιοῦτον χαλεπὸν ἁμάρτημα ἐ[illegible]
τόλμησας ἱερουργῆσαι· ὁ δέ, ναί, ἅγιε πά-
τερ, τοῦτο ἐποίησα· καταπατήσας τὴν ἰδί-
αν συνείδησιν· ὁ δὲ γέρων, γίνωσκε τέκνον·
ὅτι ἱερεὺς εἰς τοιοῦτον ἀμέλημα ἐὰν περι-
πέσῃ· ἄλλην μίαν οὐκ ἔχει· οὐκ οἶδα ἢ ἀ-
ποστῆ τῆς θείας λειτουργίας, καὶ διαμένει·

μοί εἰλικρινῶς προσέλθοι τῷ φιλανθρώπῳ θεῷ.
ἂν δὲ τολμήσῃ μετὰ τὸ πεσεῖν ἱερουργῆσαι,
ὡς νομίζω συγχώρησιν οὐκ ἔχει. ὁ δὲ, ἔφη·
καὶ οὐκ ἔστι μετάνοια πάτερ, ἀλλ' ἵνα ἀπο-
γνῶ ἐμαυτόν; ὁ δὲ γέρων, συγχώρησόν μοι
τέκνον διὰ τὸν κύριον· τίς γὰρ εἰμὶ ἐγὼ τοιαῦ-
τα ἀκούσειν· ὁ δὲ ταῦτα ἀκούσας, ἔβαλε
μετάνοιαν, ἀνεχώρησε κατηφής· ὡς οὖν
κατήρχετο, συνήντησε τοῦ ἀββᾶ Πέτρου·
ὃς ἰδὼν αὐτὸν κατηφῆ, ἔφη αὐτῷ· τί ἐστιν
τέκνον· ὁ δὲ, πρὸς αὐτόν· ἐγὼ τὸν δὲ τὸν
καλόγηρον ἀπῆλθον σεβασμιε πάτερ· καὶ
ἐθάρρισα αὐτοῦ τοὺς ἐμοὺς λογισμούς,
καὶ ἐγὼ ἀπόγνωσιν ἠνεγκέμην· λέγει αὐτῷ ὁ
θαυμαστὸς Πέτρος· νομίζω τέκνον, οὐκ ἔ-
στιν ἁμαρτία ἡ νικῶσα τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ θεοῦ.
ἔλθε οὖν μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ κελλίον μου καὶ θάρ-
ρησόν μοι τὰ σά· καὶ ὡς ὁ θεὸς θέλῃ, οἰκο-
νομῆσαι ἔχει· ἐλθὼν οὖν μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ
κελλίον, ἀθεὶς τὸ τῆς πορνείας ὀξήγγειλε
παράπτωμα· ὁ δὲ γέρων ἔφη· ὅτι μὲν ἀλη-
θῆ εἶπέ σοι ὁ μοναχὸς καὶ ἅγιος γέρων, ὅτι
ἐστὶ τὸ ἱερεῖα βαρὺ καὶ ἀσυγχώρητόν ἐστι τὸ
ἁμάρτημα τοῦτο; ἀληθῶς· ἀλλ' ἐπεὶ συνέβη,
τί ποιήσομεν· σὺ ἀπὸ τοῦ νῦν, μὴ κ(αὶ) ἐπιῒ-
ερουργήσῃς· ἀλλὰ ἀποκαρείς, ἔνδυσαι τὸ
τῶν μοναχῶν ἅγιον σχῆμα· καὶ μετανόκ

σον γυμνωσίας· καὶ ἐλπίζομεν διὰ τῆς ἁγίας
θεοτόκου τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ· ὅτι ποιήσει ἔ-
χει ἔλεος μετὰ σοῦ καὶ μετὰ πάντων τῶν
μετανοούντων· ταῦτα ἀκούσας ὁ πρεσβύ-
τερος, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, λέγων·
ἐὰν κύριος ὁ θεὸς ἀπεστειλέ με διὰ τὰς ἁγίας σου
χεῖρας; οὐ μὴ ἀποστῶ ἀπὸ σοῦ· ἰδὼν οὖν ὁ
γέρων τὰ αὐτοῦ δάκρυα· καὶ τὸ συντετρι-
μμένον φρόνημα· εἶπεν αὐτῷ· εἰ ἀρέσκει σοι
τέκνον μου εἶναι σε μετ' ἐμοῦ, οὐκ ἀποδι-
ώκω σε· εἴρηκε γὰρ ὁ κύριος ὡς καὶ σὺ ἐπίστα-
σαι, ὅτι τὸν ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβά-
λω ἔξω· μεθ' ἡμέρας οὖν τινάς, κατηχήσας
αὐτὸν καὶ ἀποθρίξας, ἐνέδυσεν αὐτῷ τὸ
τῶν μοναχῶν σχῆμα· καὶ ἦν σὺν αὐτῷ,
ἐν μετανοίᾳ καὶ νηστείαις καὶ δάκρυσιν ἐ-
ξιλεούμενοι τὸν θεόν· εἶχε δὲ καὶ αὐτὸς γνῶν ὁ γέ-
ρων· καὶ μετὰ χρόνον τινά, ἠξίωσεν α[...]
ὁ ποτὲ πρεσβύτερος· τοῦ προστάξαι αὐ-
τὸν τοῦ κατοικεῖν ἐν τῷ καταγέῳ· ὁ δὲ
ταύτην αἴτησιν αὐτοῦ ἐποίησε· καὶ παρέ-
σχεν αὐτῷ τὸ καταγέων· ὁ δὲ ἀπελθὼν καὶ
ποιήσας ἅλυσιν· προσέδησε τῷ τραχή-
λῳ αὐτοῦ· καὶ τὴν ἄκραν τῆς ἁλύσεως,
προσέπηξεν ἐν τῷ τοῦ καταγέου τοίχῳ·
ὡς οὖν πρὸς ἡμέρας παρῆλθον καὶ οὐκ ἦλ-
θε πρὸς τὸν γέροντα, κατῆλθεν αὐτὸς ὁ

αὐτοῦ. καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀλύσει προσδεδεμέ-
νον, εἶπε· τί ἐστιν ὃ ἐποίησας τέκνον. καὶ
πῶς ἐξελάσῃ οὕτως δεδεμένος τοῦ ποιῆ-
σαι τὴν χρείαν σου· ὁ δὲ ἀπεκρίθη· ἐγὼ πέρ-
ἄπιε, μόσχον καὶ θυμιάματα καὶ ἀρώμα-
τα πολλὰ ἀσωδίαν ἀπήλαυσα. δεῖ οὖν
με ἐνταῦθα ποιεῖν τὴν χρείαν τοῦ σώματος.
ἵνα ὡς ἀπήλαυσα τὰς ἀσωδίας. ἀπολαύ-
σω καὶ τῆς δυσωδίας τῆς ἐξιούσης ἐκ πορ-
νευομένης. καὶ ἀφ' ὅτου ὁδηγήσει τὴν [illegible]
μνῶς, καταδύσῃ ἡμέρας ι΄ καὶ τρεῖς, ἀπο-
κόμιζέ μοι μικρὸν ἄρτον καὶ ὕδωρ, διὰ
τὴν ἀνάγκην τῆς φύσεως. εἴξαντος οὖν
τοῦ γέροντος τῇ αὐτοῦ αἰτήσει. καὶ ἀπο-
κομίζοντος αὐτοῦ τὸν ἄρτον καὶ τὸ ὕ-
δωρ, μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας. αὐτὸς κατ-
έχων αὐτὸ τοῖς δάκρυσιν, οὕτως ἤσθιεν.
τηρήσαντος δὲ αὐτοῦ, ἐν τῇ τοιαύτῃ
σκληρᾷ μετανοίᾳ ἐπὶ τρία ἔτη χρόνον, ἐπλη-
ροφορήθη ὁ γέρων ἀπὸ τοῦ θεοῦ δι' ὀπτασίας,
ὅτι προσεδέχθη αὐτοῦ ἡ μετάνοια. καὶ μέλ-
λει μεθίστασθαι ἐκ τοῦ δὲ τοῦ βίου. καὶ ἀπελ-
θὼν οὖν ὁ γέρων πρὸς αὐτόν, ἤθελε τοῦ λῦ-
σαι αὐτὸν ἐκ τῆς ἁλύσεως. λέγων αὐτῷ
ὅτι μέλλεις τελευτᾶν. αὐτὸς δὲ παρεκάλει
μὴ λυθῆναι. ἀλλ' οὕτως τελειωθῆναι. ὁ δὲ
γέρων· οὐχὶ τέκνον, οὐκ ἐνδέχεται τοῦτό γε:

μεῖσθαι· λύσας οὖν αὐτόν· καὶ προσ-
ἀρχὴν ποιῆσαι; ἔτι τῆς ἀρχῆς οὔσης ἐν
στόματι αὐτοῦ, παρέδωκε τὴν τύχην αὐτῷ
αὐτὸς διηγήσατο, ὅτι καὶ τῷ θεῷ:
ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν βασιλέων λέοντος
καὶ ἀλεξάνδρου, ἄρχοντός τις ἐν πελοπο-
νήσῳ, ἠγόρασε παῖδα, σκύθην τὸ γένος
καὶ τοῦτον παραδέδωκε τῷ πρεσβυτέρῳ
τῷ ἱερουργοῦντι τῷ εὐκτηρίῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ·
τοῦ παιδεῦσαι αὐτὸν καὶ διδάσκειν γράμμα-
τα· ὡς δὲ ἐμάνθανεν ὁ παῖς καὶ ἐξυπηρέ-
τει τῷ πρεσβυτέρῳ εἰς τὰς χρείας αὐτοῦ·
ὡς ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἠρώτησεν αὐτὸν
ὁ κύριος αὐτοῦ· εἰ χριστιανοί εἰσιν οἱ σκύ-
θαι· ὅθεν αὐτὸς ὥρμητο· ὁ δὲ ἀπεκρίθη
οὐχὶ κύριέ μου οὐκ εἰσὶ χριστιανοὶ ὡς γε-
μίζω· καὶ ἐγὼ ἀβάπτιστος εἰμί· εἶπεν
ὁ κύριος αὐτοῦ· καὶ πῶς ἐκοινώνησας ἀ-
βάπτιστος ὤν· ἐγὼ γὰρ ἐνόμιζόν σε εἶναι χρι-
στιανόν· καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐκώλυσα τὸν
πρεσβύτερον ποτέ, τοῦ μεταδοῦναί σοι τῶν
ἀχράντων σώματος καὶ αἵματος τοῦ κυρίου
ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ· ὁ δὲ παῖς ἀπεκρίθη· ἐγὼ κύ-
ριέ μου, μηδὲν γινώσκων· ὡς ἐθεώρουν
τοὺς ἄλλους παῖδας κοινωνοῦντας, ἐκοι-
νώνουν κἀγώ· τότε προσκαλεσάμενος
ὁ ἄρχων τὸν πρεσβύτερον, προσέταξε

κλῆσαι τὸν παῖδα, βαπτίσας οὖν αὐτὸν
καὶ τελέσας τὴν θείαν μυσταγωγίαν· μετὰ
τὴν συμπλήρωσιν, ἦλθεν ὁ παῖς τὸν κύρι-
ον αὐτοῦ κατέχων τὴν λαμπάδα· ὁ δὲ κύρι-
ος αὐτοῦ φησίν· ὑπόστρεψον κάλεσον τὸν
βαπτίσαντά σε· ὁ δὲ παῖς ἀπελθὼν μὲν
τοῦ εὐκτηρίου, εὗρεν ἀκμὴν τὸν πρεσβύτε-
ρον, καταστέλλοντα τὰ ἅγια δῶρα· καὶ
ὑποστρέψας, ἔφη τῷ κυρίῳ αὐτοῦ· οὐκ ἔ-
στιν ἐκεῖ ὁ βαπτίσας με κύριε· ὁ δὲ θαυ-
μάσας· ὅτι ταχέως ἐξῆλθε τοῦ εὐκτηρί-
ου· πάλιν εἶπε πρὸς τὸν παῖδα· ὡς εἶ-
πον σοι, τὸν βαπτίσαντά σε κάλεσον·
ἀπελθὼν δὲ αὖθις ὁ παῖς· καὶ ἰδὼν τὸν
πρεσβύτερον, ὑπέστρεψε λέγων· οὐκ ἔ-
στιν ἐκεῖ ὁ βαπτίσας με κύριε· ἐκπλαγεὶς
δὲ ἐπὶ τοῦτο ὁ ἄρχων· ἀπέστειλεν ἕτερον παῖ-
δα, καλέσαι τὸν πρεσβύτερον· ὡς οὖν ἀ-
πῆλθεν ὁ παῖς· καὶ εὗρεν αὐτὸν καταστέλλοντα
τὰ ἅγια, ἐκάλεσεν αὐτόν· καὶ ἐλθόντος
αὐτοῦ, ὡς εἶδε τοῦτον ὁ ἄρχων, ἠρώτησε τὸν
βαπτισθέντα παῖδα· οὐκ εἶπον σοι ἀπελ-
θὼν κάλεσον τὸν βαπτίσαντά σε; καὶ ἦλ-
θες λέγων ὅτι οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ὁ βαπτίσας με.
τίς οὖν ἐστιν οὗτος· ὁ δὲ παῖς, οὐκ ἐβάπτι-
σέ με οὗτος κύριέ μου· ὁ γὰρ βαπτίσας με,
ὡς ἀστραπὴν εἶχε τὸ πρόσωπον λάμπον· καὶ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

αὐτὸς τὴν θείαν ἐπετέλεσε μυσταγωγίαν
ὅτε ἐλειτούργει, ἐκάθημος ὁ φωσφόρος·
ὁ πρεσβύτερος, ἔξωθεν τῆς ἐκκλησίας ἵ-
στατο γυμνός· περιδεδημένος ἁλύσει τὰς
χεῖρας καὶ τὸν τράχηλον· καὶ κατεῖχον αὐ-
τὸν δύο αἰθίοπες, φοβεροὶ καὶ δυσειδεῖς·
ὡς δὲ ἐτέλεσεν ἐκεῖνος ὁ ἡλιόμορφος τὴν
θείαν μυσταγωγίαν, ὡς ἦν ἀκμὴν ἐν τῇ ἐκ-
κλησίᾳ· ἦλθον πρὸς σὲ τὸν κύριόν μου, ἕ-
ως ἀπεστάλασμεν καλέσαι αὐτόν, ἀπελθ-
ὼν οὐχ εὗρον αὐτόν· ταῦτα ἀκούσας ὁ κύριο(ς)
αὐτοῦ· καὶ τρόμῳ συσχεθεὶς ἐπὶ τοῖς τοιού-
τοις ῥήμασι τοῦ παιδός, λαβόμενος τῆς χει-
ρὸς τοῦ πρεσβυτέρου, εἰσῆλθεν εἰς τὸ κου-
βούκλιον αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ· τί ἐστιν ἅπερ
ὁ παῖς φθέγγεται· ὁ δὲ πρεσβύτερος πεσὼν
εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἄρχοντος, μετὰ δακρύ-
ων ἔφη· ἐπεὶ κ(ύριο)ς ὁ θ(εὸ)ς τὰ κατ' ἐμὲ ἐφανέρω-
σεν· οὐκ ἀποκρύψω αὐτὰ τῷ κυρίῳ μου·
κύριέ μου· ἐν τῇ ἐμῇ πατρίδι ὤν· τοῦ ἐχ(θροῦ)
τῶν ψυχῶν ἡμῶν διαβόλου ἐνεργήσαντός ποτε ἐ-
μοί, πτώματι περιέπεσα· καὶ τοῦτο πλη-
ροφορηθεὶς ὁ ἐμὸς ἐπίσκοπος· δέδωκέ μοι ἐ-
πιτίμιον τ(ὰ) τῶν ἱερέων μὴ πράττειν· ἐγὼ
δὲ πτωχὸς ὑπάρχων, καὶ ἀμνῶν τῆς ἱεροσύνης,
μὴ δυνάμενος ζῆσαι, ὑπεχώρησα ἐκ τοῦ ἐ-
μοῦ τόπου, καὶ ἦλθον ἐνταῦθα· καὶ ὁ κύρ-

ιου ἀπαλλαγῇ ἰαθεὶς καὶ οἰκτειρήσας τὴν
ἐμὴν ξενιτείαν καὶ ἐσχάτην πενίαν, ἀμελ-
βου μου ἐν τῷ οἴκῳ σου· καὶ ἐγὼ ὁ ἄθλιος κατα-
πατήσας τὴν ἰδίαν συνείδησιν· καὶ κατα-
φρονήσας τῆς τοῦ θεοῦ δικαιοκρισίας· καὶ τῶν
φοβερῶν κολάσεων, ἱερούργουν μέχρι τῆς σή-
μερον· ἐπειδὴ δὲ ὁ κύριος καὶ θεὸς τὰ κατ' ἐμὲ ἀπεκά-
λυψεν, οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἀπὸ τοῦ νῦν τὸν ἅγιον
κύριόν μου θεωρεῖν· ταῦτα ἀκούσας ὁ ἄρχων
εἶπε πρὸς αὐτόν· ὦ ἄνερ· συνέφερέ σοι ἐπαι-
τεῖν· ἢ διὰ τὴν πρόσκαιρον ζωήν, καταπα-
τῆσαι τὴν ἰδίαν συνείδησιν; καὶ θανατῶσαι
τὴν ψυχήν σου, τῶν ἁγίων καὶ φοβερῶν μυ-
στηρίων καταπολμῶντι· οἱ γὰρ εἰς ταῦτα κα-
τὰ τὸν θεῖον ἀπόστολον ἄγγελοι ἐπιθυμοῦσι πα-
ρακύψαι; πῶς σὺ ἀνάξιος ὢν, ἐτόλμησας τού-
των ἅπτεσθαι· ὅμως ἐπεὶ φιλάνθρωπον θεὸν ἔχομεν
δεχόμενον τοὺς μετὰ εἰλικρινοῦς μετανοίας
προσιόντας, ἀπελθεῖν μοναστηρίῳ καὶ με-
τανόησον γνησίως τὸν ἐπίλοιπον χρόνον τῆς
ζωῆς σου· ἴσως ἵλεως ἔσται σοι κύριος ἐπὶ τῇ τοιαύ-
τῃ ἀσεβείᾳ· ὄντως μείζων γὰρ, ἄλλη ἁμαρτία
χείρων ταύτης οὐκ ἔστιν· ὅταν ἱερεὺς ἀνάξι-
ος ὢν· κατατολμᾷ τῷ θείῳ ἱερουργεῖν μυστη-
ρίῳ· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπέλυσεν αὐτόν:+
Αὐτὸς δὲ διηγήσατο· ὅτι μοναχός τις ἀβ-
βᾶς λεγόμενος Γρηγόριος· διηγήσατό μοι;

ὅτι πόθος μοι ἐπῆλθε τοῦ ἀπελθεῖν
ἱεροσόλυμα, καὶ προσκυνῆσαι τὴν τοῦ κ(υρίου)
ἀνάστασιν· καὶ πάντας τοὺς ἐκεῖσε σεβασμί-
ους τόπους· ὡς οὖν ἐπορευόμην, ἦλθον εἴς τι-
να τόπον· καὶ ἦν ἐκεῖσε κρημνὸς ὑψηλός· καὶ
σπήλαιον ἐν αὐτῷ· ὑποκάτω δὲ τοῦ κρημνοῦ,
ἦν μοναστήριον· καὶ ἔλεγόν μοι οἱ τοῦ μονα-
στηρίου ἐκείνου μοναχοί· ὅτι πρὸ καιροῦ· εἷς
ἐξ ἡμῶν ἀδελφὸς, ἐπιθυμίαν ἔσχε τοῦ οἰκῆ-
σαι ἐν τῷ σπηλαίῳ. ἐπὸν τι ἐν τῷ κρημνῷ· καὶ
ᾐτήσατο τὸν ἡγούμενον; περὶ τούτου· ὁ δὲ δι-
ακριτικὸς ὢν, ἔφη αὐτῷ· ὦ τέκνον· πῶς οἰ-
κῆσαις ἐν τῷ σπηλαίῳ μόνος· μήπω τὰ σαρ-
κικὰ καὶ ψυχικὰ πάθη, τῷ λογισμῷ ὑποτά-
ξας· ὁ γὰρ ἡσυχάσαι βουλόμενος, διδάσκα-
λος ὀφείλει εἶναι· οὐχὶ διδασκαλίας δεόμε-
νος· σὺ οὖν μὴ πῶς τοιοῦτον μέτρον φθά-
σας, αἰτεῖς τὴν ἐμὴν ταπείνωσιν ἐπιτρέ-
ψαι σοι οἰκῆσαι ἐν τῷ σπηλαίῳ μόνον· ἀλλ' ὡς
ἔοικεν ἀγνοεῖς τοὺς ποικίλους τρόπους τοῦ
διαβόλου· πολὺ γὰρ κρεῖττόν ἐστιν· ἐξυπη-
ρετεῖν σε τοῖς πατρᾶσι καὶ ταῖς τούτων ἀρχ-
κομίζεσθαι· καὶ μετ' αὐτῶν ἐν ταῖς δεούσαις
ὥραις δοξολογεῖν καὶ ὑμνεῖν τὸν ἁπάντων
δεσπότην; ἢ μόνον εἶναί σε τοῦ κελλίου τῶν
μετὰ λογισμῶν ἀκαθάρτων· ἢ οὐκ ἤκουσας
τοῦ θεσπεσίου πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ τῆς

...λακος λέγοντος· ὅτι οὐ καὶ τοῦ μόνου· ὅτι
...ν ποιήσῃς ἀκηδίαν, ἢ ῥαθυμίαν· οὐκ ἔστιν
ὁ ἐγείρων αὐτὸν ἐν ἀμφοῖς· ὅπου δὲ εἰσὶ δύο ἢ
τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰ-
μὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν ὁ κ(ύριο)ς εἴρηκε· ταῦτα καὶ τὰ
τοιαῦτα πρὸς αὐτὸν λέγοντος τοῦ ἡγουμέ-
νου, οὐκ ἴσχυσε πεῖσαι αὐτὸν ἀποσπάσασθαι
τὸν τοιοῦτον ψυχοφθόρον λογισμόν· ὡς δὲ ἑώρα
δὲ μὲν αὐτὸν ἀμετάτρεπτον τὴν γνώμην ἔχοντα·
καὶ παρακαλοῦντα οἰκῆσαι ἐν τῷ σπηλαίῳ·
ἐπιτρέπει αὐτὸν ποιῆσαι ὃ θέλει· ὡς οὖν μετὰ
τὰς εὐχὰς τῶν πατέρων· ἀπῆλθεν ἐν τῷ σπηλαίῳ, καὶ
ταύτην ὥραν τῆς ἑσπέρας, ἀπεκόμιζεν αὐτῷ
ἀδελφὸς τὰ πρὸς τροφὴν αὐτοῦ· ὁ δὲ σπυρίδα
ἔχων σχοινίῳ δεδεμένην· ταύτην χαλῶν ἐλάμ-
βανεν αὐτά· ὡς οὖν ἦν ἐν τῷ σπηλαίῳ ὁ μοναχός·
ὁ δὲ πάλαι ... πᾶσι τοῖς κατὰ θεὸν ζῆν βου-
λομένοις διάβολος· οὐκ ἐπαύσατο τοῦτον,
λογισμοῖς πονηροῖς ἐνοχλεῖν νύκτος καὶ ἡμέ-
ρας· καὶ μεθ' ἡμέρας τινάς, εἰς ἄγγελον φω-
τὸς μετασχηματισθείς, ὤφθη τούτῳ, λέγων·
γίνωσκε ὅτι διὰ τὴν καθαράν σου συνείδησιν.
καὶ τὸν ὑψηλὸν καὶ θεάρεστον βίον σου, ἀπέ-
στειλέ με ὁ κ(ύριο)ς, τοῦ ἐξυπηρετεῖν τὴν ἁγιωσύνην
σου· ὁ δὲ μοναχὸς ἀπεκρίνατο· καὶ τί ἀγα-
θὸν ἐποίησα, ἵνα ἄγγελοι διακονοῦσί μου.
ὁ δέ, πάντα ὅσα ἐποίησας, μεγάλα καὶ ὑ-

τηλαύγασιν· ὅτι τοῦ κόσμου κ[illegible]
πάντα τὰ τερπνά, γύμνωμας μοναχὸς καὶ
νηστείαις καὶ ἀγρυπνίαις καὶ προσευχαῖς
σχόλασας· καὶ πάλιν καταλιπὼν τὸ μονα-
στήριον, εἰς τὰ ὧδε κατοικῆσαι· καὶ πῶς οὐ
μὴ διακονοῦσιν ἄγγελοι τῇ σῇ τιμιότητι·
τούτοις τοῖς ῥήμασιν ὁ ψυχοφθόρος δράκων
φυσιώσας αὐτόν· καὶ εἰς τὴν περιφάνειαν ἀνα-
γαγών, ἀπέλιπεν αὐτὸν καθὼς καθίστην· ἐν μιᾷ
οὖν τῶν ἡμερῶν, ἄνθρωπός τις ἀποκλεπτευ-
θεὶς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἤρχετο πρὸς τὸν μο-
ναχόν· ὡς οὖν εἶδεν αὐτὸν ἐρχόμενον ὁ ἀκά-
θαρτος δαίμων· ὁ ὡς ἄγγελος αὐτῷ ὀπτα-
νόμενος καὶ ἐξαπατῶν αὐτόν, ἔφη· σήμερον·
οὗτος ὁ ἐρχόμενος ἄνθρωπος, ἀποκλεπτευ-
θεὶς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἔρχεται πρὸς σέ· τὰ
δὲ κλαπέντα πράγματα, [illegible] τάδε τά[illegible]
καὶ κεῖνται εἰς τὸν δεῖνα τὸν τόπον· ἀπε[illegible]
αὐτῷ· ὅπως ἀπελθὼν ἄρῃ αὐτά· ἐλθὼ[ν] οὖν
ὁ ἄνθρωπος καὶ προσκυνήσας ὑποκάτω το[illegible]
λαίου· ὁ μοναχὸς ἀναθεὶς ἔφη αὐτῷ· κα[illegible]
ἦλθες ἀδελφέ· οἶδα ὅτι θλίψις ἐπῆλθέ σοι·
ἀλλὰ μὴ ἔστω σοι λύπη· κλέπται γὰρ εἰσελ-
θόντες εἰς τὸν οἶκόν σου· καὶ ἀφήλοντο
τάδε καὶ τάδε· καὶ ἔκρυψαν αὐτά· εἰς τὸν
τὸν τόπον· σὺ οὖν ἀπελθών, ἄρῃς αὐ-
τά· καὶ ἀχούμπρισον(?)· ὁ δὲ ἀκούσας

ἐκ πλα[illegible] μάσας· ἀπῆλθον μὲν ἅρε
παντα τὰ κλαπέντα· καὶ διεφήμισεν
εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον ἐκείνην· ὅτι ὁ
μοναχὸς ὁ εἰς τὸ σπήλαιον εἰσελθὼν· προ
φήτης ἐγένετο· συνέτρεχε δὲ πρὸς αὐτὸν, ἄ
πειρον πλῆθος ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν·
καὶ ἀκούοντες τὰ λαλούμενα ὑπ' αὐτοῦ,
ἐξεπλήττοντο· καὶ γὰρ ὑπὸ τοῦ διαβόλου
ἐμφορούμενος, ἑκάστῳ ἔλεγε τὰ συμβεβη
κότα αὐτῷ· ἢ καὶ τὰ μέλλοντα πολλάκις
γίνεσθαι· ὁ δὲ ἡγούμενος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ,
ἀκούοντες ταῦτα, ἐθαύμαζον, πῶς ἐν ὀ
λίγῳ καιρῷ τοιοῦτος ἐγένετο, ὥστε λέγειν
τὰ συμβαίνοντα· ἢ καὶ τὰ μέλλοντα.
ὡς οὖν ἀπὸ πλανηθέντος τοῦ ἐλεεινοῦ
[illegible] μου δι' ὀλίγου καιροῦ· τῇ δευτέρᾳ ἡμέ
ρᾳ [illegible] ἑβδομάδος· τῆς ἀναλήψεως τοῦ
κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὤφθη αὐτῷ ὁ μιαρὸς ἐκεῖνος
[illegible]ν καὶ εἶπεν αὐτῷ· γίνωσκε πάτερ· ὅτι
[illegible] ἀνεκόπτον σου πολὺ τοίνυν· καὶ τὸν
[illegible]λον βίον· ἐλθόντες ἔχουσι πρὸς σὲ κ
[illegible]ροι ἄγγελοι· ὅπως οὖν τοῦ σώματος
ἐγκώσι σε εἰς τοὺς οὐρανοὺς· ὥστε ἐ
βλέπειν σε τὰ ἄδεια τὰ κάλλη· μετὰ πάντων
[illegible]λων· ταῦτα εἰπὼν ὁ ἀκάθαρτος δαίμων,
[illegible]νὴς ἐγένετο· ὁ δὲ φίλαινος καὶ ἐλεεινὸς
ὁ μὴ θέλων τίμιον ἀπολέσθαι· ἐνέβα

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

λεμένος τὴν καρδίαν αὐτ[illegible] ἅ-
παντα τοῦ ἡγουμένου· ἐλθόντος τοῦ
ἀδελφοῦ τοῦ ἀγαθότος κομίζων αὐτῷ
τὰ πρὸς τὴν χρείαν, παρακύψας ἄν-
θεν, ἔφη αὐτῷ· τοῦ ἡγουμένου εἰπὲ ἀ-
δελφέ μου, ὅπως ἐλθὼν ἀνέλθῃ ἐνθά-
δε· ὁ δέ, ἀπελθὼν καὶ εἰπὼν τῷ ἡγου-
μένῳ· αὐτὸς τὰ ἐν χερσὶ καταλιπών, δρο-
μαῖος ταχέως ἀπῆλθε· καὶ διὰ τῆς κλί-
μακος ἀνελθὼν πρὸς αὐτόν, ἔφη αὐτῷ·
τίμιος χάριν τίνος με ἠθέλησας ἀνελ-
θεῖν ἐνθάδε· ὁ δέ, τί ἂν τὸ παράδοξον σοι
ἀγγείλω μου περὶ πάντων τῶν ἀγα-
θῶν ὧν ἠξίωσας με τὰ τῆς ἐμῆς ἀνα-
ξιότητος· ὁ δὲ ἡγούμενος· καὶ τί ἀγα-
θὸν ἠξίωσά σοι· ὁ δέ, μάλιστα περ· [illegible]
ἀγαθῶν καὶ ὑψηλῶν καὶ με[illegible]· καὶ [illegible]
ὰ σοῦ ἠξιώθην ἐνδύσασθαι τὸ ἅγιον κ(αὶ)
ἀγγελικὸν σχῆμα· διὰ σοῦ καὶ ἐν [illegible]
λαίῳ τούτῳ κατῴκησα· διὰ σοῦ [illegible]
ἀγγέλους θεωρεῖν καὶ συνομιλεῖν κατ-
ηξιώθην· διὰ σοῦ καὶ τοῦ προορατικοῦ χα-
ρίσματος ἠξιώθην· ὁ δὲ ἡγούμενος
ταῦτα ἀκούσας καὶ ἐκπλαγείς, ἔφη
σὺ ἀγγέλους θεωρεῖς ἄθλιε· σὺ διορα-
τικοῦ καὶ προφητικοῦ χαρίσματος ἠ-
ξιώθης; οὐαί σοι, οὐαί σοι ἐλεεινέ ο

νοι μὴ ἀνέλθῃς ἐν τῷ σπηλαίῳ καὶ πλας
ησ ὑπὸ τῶν ἀκαθάρτων δαιμόνων·
ταῦτα τοῦ ἡγουμένου λέγοντος· ὁ μοναχὸς
ἔφη· μὴ λέγε οὕτως σεβάσμιε πάτερ· ἐγὼ
διὰ τῶν ἁγίων ἀχράντων σου· καὶ ἀγγέλοις θε
ωρῶ· καὶ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναλήψεως·
ὑπ' αὐτῶν ἀνυψοῦσθαι μέλλω εἰς τοὺς οὐ
ρανοὺς μετὰ τοῦ σώματός του· γινώ
σκε τοῦτο ὅσιε ἡ σὴ ἁγιωσύνη· ὅτι ἀνερχο
μένου μου· τοῦτο βούλομαι αἰτῆσαι
σθαι τὸν κύριόν μου ἰησοῦν χριστὸν· ἵνα καὶ σὲ ἀνενέγ
κωσί μοι ἄγγελοι· ἵνα σὺν ἐμοὶ ἦς ὡς τὴν
δόξαν ἐκείνην· ταῦτα ἀκούσας ὁ ἡγούμε
νος· καὶ τὸ πρόσωπον τύψας, ἔφη· ἐ
δαιμονίσθης ἄθλιε· ἐξέστης· ὄντως ἐγὼ
σοι ἀνῆλθον ἐνθάδε, οὐ κατέρχομαι· ἀ
λλ' ὧδε ἔχω καρτερῆσαι· ἕως οὗ ἴδω τὸ ἀ
ποβησόμενόν σοι· τοὺς γὰρ ἀγγέλους, τοὺς
σκοτεινοὺς καὶ ἀκαθάρτους δαίμονας, οὓς
ἐγὼ οὐ μὴ θεάσομαι· ἐὰν δὲ ἴδῃς
τοὺς ἐλθόντας; εἶπέ μοι· τότε παρακού
σας, προσέταξεν ἆραι τὴν κλίμακα· καὶ
κρέμασμεν ἐν τῷ σπηλαίῳ μετὰ τοῦ πλα
θέντος· μηδέποτε καὶ προσαχόμενον·
ἐπιχολογῶν ἀκαταπαύστως τὸ ψαλ
τήριον· ὡς δὲ ἦλθεν ἡ ἡμέρα· ἐν ἧ ἠλπι
σεν ἀπατηθεὶς ἀνελθεῖν εἰς τοὺς οὐρα

μοίως, οἱ δὲ νεληλυθότας τοὺς δαίμο-
νας καὶ οἱ περικυκλώσαντες περὶ τὸν τόπον ἡγούμεν-
οι περιπλακῇς αὐτοῦ, ἔκραξε μεγάλῃ τῇ φω-
νῇ· κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ, βοήθησον
τῷ πλανηθέντι δούλῳ σου. καὶ μὴ ἐάσῃς
αὐτὸν κυριευθῆναι ὑπὸ τῶν ἀκαθάρτων
δαιμόνων. ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, οἱ δαί-
μονες ἔσυραν τὸν πλανηθέντα, ἀφαρπάσαντες
ἀπὸ τῆς χειρὸς τοῦ Γέροντος. ὁ δὲ ὑποτι-
μήσας αὐτοῖς, αὐτοὶ ἀφαντες δὲ πάλλιον
τοῦ πλανηθέντος, ἀφανεῖς ἐγένοντο.
καὶ ἐθεώρει τὸ πάλλιον κατερχόμενον
καὶ πίπτον εἰς τὴν γῆν. τότε λέγει ὁ Γέρων
τῷ πλανηθέντι· βλέπεις, ἀφρονέστατε
ἄθλιε· τί ἐποίησαν οἱ δαίμονες τὸ πάλλ-
ιόν σου; οὕτως ἐβούλοντο ποιῆσαι καὶ
ἵνα ὡς τὸν σῶμα αὐτὸν μακρὰν, ἀναβιβά-
σωσί σε ἕως τοῦ ἀέρος καὶ ἀπολύσωσί
σε τοῦ συντριβῆναι καὶ οὕτω κακοῖς πα-
ραδοῦναι τὴν ἀθλίαν σου ψυχήν. τότε
κράξεν ὁ μακάριος Γέρων, τοῖς μοναχοῖς
καὶ προσέταξεν ἐνεγκεῖν τὴν κλίνην
καὶ κατήνεγκε τὸν πλανηθέντα· καὶ
προσέταξεν αὐτὸν ὀξ' ὑποκρίταν ἐν τῷ
γηρείῳ· καὶ ἐν τῷ μαγγιπείῳ· καὶ ἄλ-
λοις ταῖς χρείαις τῶν μοναχῶν· ὅπως
ταπεινωθῇ αὐτοῦ ὁ λογισμός. βλέπετε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

σοι μου τὰς πανουργίας τῶν ἀκαθάρ-
των δαιμόνων· θεωρῇς τε ποίοις ἐχθροῖς
ἔχομεν· ἀΰλοις ἀοράτοις· ἐπάδοντας
νύκτας καὶ ἡμέρας ἀπολέσαι ἡμᾶς
ὡς τὸν ἄρτι εἰρημένον μοναχόν; πρόσσχωμεν
οὖν ἑαυτοῖς· τοῦ μὴ παραδέχεσθαι οἷς
ὑποβάλλουσι πονηροῖς λογισμοῖς· μᾶλ-
λον δὲ λογισμοῖς ἑτέροις· τῆς τε τοῦ θα-
νάτου μνήμης· καὶ τῆς αἰωνίου κολά-
σεως· τούτοις ἀνθομιλεύσωμεν· καὶ
μὴ ῥαθύμως καὶ ἀμελῶς παρέλθωμεν
τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν· ἀλλ' ἐν νηστεί-
αις καὶ ἀγρυπνίαις· καὶ προσευχαῖς·
καὶ δάκρυσι· καὶ πάσαις ταῖς καθ' ἡμᾶς ἀ-
ρεταῖς· ὅπως θεαρέστως πολιτευσά-
μενοι· μετὰ πάντων τῶν ἁγίων τύχω-
μεν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ
κυρίῳ ἡμῶν· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων ἀμήν:+

ροδηνῶν ψυχὴ ταλαίπωρε δεῦρο καὶ
ἐπικατάρου τὰς πονηράς σου πρά-
ξεις· ἐν ἀνομίαις καὶ ἀσωτίαις φαύ-
λως εἰργάσω· ὕφων καὶ δαπανῶν κα-
μόλις ὤθης· καὶ τῆς βίβλου τῆς ζω-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ῆς ἐξαλειφθεῖς, τῇ γεέννῃ τοῦ πυρὸς κα-
τεκρίθης. λοιπὸν, τί οὐ φρίττεις; τί οὐ
τρέμεις καὶ πενθεῖς; οὐ γὰρ ψευδῆ εἰσὶ
ταῦτα· ἀλλὰ καὶ πάνυ ἀληθῆ. καὶ ἄ-
κουσον τί φησιν ὁ κύριος τῷ μωυσῇ; ὅταν
ἱκέτευεν αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ἁμαρτήματος τοῦ
λαοῦ· εἴ τις λέγων ἡμάρτηκεν ἐνώπι-
όν μου· ἐξαλείψω αὐτὸν ἐκ τῆς βίβλου
μου. καὶ διὰ τοῦ προφήτου δαδ λέγει· ἐ-
ξαλειφθήτωσαν ἐκ βίβλου ζώντων, καὶ
μετὰ δικαίων μὴ γραφήτωσαν. ὁρᾷς ὅ-
τι διὰ τὰς ἁμαρτίας ἐξαλείφεταί τις
ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς; τί οὖν κατάκει-
σαι ὑπνώττουσα ἐν ῥαθυμίᾳ. καὶ οὐ
ποιεῖς τὸ ἀδέκαστον ἐκεῖνο κριτήριον
τὴν φλόγα τὴν ἄσβεστον εἰς ἣν μέλλεις κα-
τακριθῆναι· ὅσοι βρέξαι ἐπὶ ἁμαρτω-
λοὺς παγίδας· πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦ-
μα καταιγίδος ἡ μερὶς τοῦ ποτηρίου αὐ-
τῶν· διὰ γὰρ τὸ πλῆθος τῶν ἀνομιῶν
οὐδὲν ἕτερον μέλλεις κληρονομῆσαι ἢ
μὴ ταῦτα. ἐμίσησας κύριε παντοκράτορ-
τας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν
δὲ ταλαίπωρε; οὐκ ἠθέλησας κατανο-
ῆσαι τὰς τοῦ κυρίου ἐντολὰς καὶ πορα-
μαι τὴν εὐθεῖαν καὶ σωτήριον ὁδὸν αὐτοῦ
ἀλλ' ἀσωτεύσας ἐν σκότει τῶν τῶν σ-

ὁρμηδὸν πάθος ὧν ἐπορεύθης· καὶ ἐπελ-
ήσθης τῇ καρδίᾳ σου· οὐκ ἔγνως τὴν τρί-
βον τοῦ κυ; ἀλλ' ἐσκοτίσθης ἐν τῇ ἀφροσύ-
νῃ σου· καθὼς καὶ ὁ σοφός φησι Σολομῶν·
ὅταν ἔλθῃ ὁ ἀσεβὴς εἰς βάθος κακῶν, κα-
ταφρονεῖ· ἐπέρχεται δὲ αὐτῷ ἀτιμία καὶ
ὄνειδος· διὰ τοῦτο ἐν τῷ θεῷ κατακριθή-
σαι, οὐκ ὄψει τὴν δόξαν κυ· φησὶ γὰρ ὁ προ-
φήτης· ἀρθήτω ὁ ἀσεβής, ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν
δόξαν κυ· καὶ ἀλλαχοῦ· διὰ τοῦτο οὐκ ἀ-
ναστήσονται ἀσεβεῖς ἐν κρίσει· οὐδὲ ἁμαρ-
τωλοὶ ἐν βουλῇ δικαίων· οἴμοι ψυχή· τί οὐ
θρηνεῖς· τί δὲ οὐ κόπτῃ ἐν τῇ ἀπωλείᾳ σου·
οὐκ ἔστι γάρ σοι ἐκεῖ ἀνάπαυσις· ὅτι μα-
κρὰν ἀπὸ ἁμαρτωλῶν σωτηρία, ὥς φησιν
ὁ προφήτης· καὶ ἕτερος· οὐκ ἔστι χαίρειν
τοῖς ἀσεβέσι, λέγει κύριος· ποία οὖν σοι ἐλπὶς
...ιν ἐκεῖσε, τῇ ἐν τῷ θανάτῳ τὸν κν παροργι-
...σῃ· καὶ τὸ παράγγελμα αὐτοῦ πρῶτον μὴ ἀνα-
...υσάσῃ· λοιπόν, μὴ ἔσο πεποιθυῖα ἐ-
αυτῇ· μηδεὶς γάρ φησι πεποιθὼς ἐπὶ
πονηρὸς ὢν δίκαιος ἔσεσθαι· οἱ γὰρ
...σι παροργίζουσι τὸν κν; πῶς οὐχὶ και-
ρὸς ἐστὶ αὐτῶν ἔσται· θυμὸς γὰρ ἐπ' ἀνόμων
πελάσεται· αὕτη τοίνυν ἡ μερὶς ἀνόμου
...ῆ βοῖς σκώληκος· καὶ λαπτὴρ ἅδου, πῦρ
...μα κακοῖς· φησὶ γὰρ ὁ Σολομῶν· ὅπω

ποῖα καὶ σῶν τρίμματα; [illegible]
ὄλεθρος ἀσεβέσιν ἐπιζημιωθήσεται· οὐ
γὰρ βούλονται πράττειν τὰ δίκαια· οἱ μοιχοὶ
αὐτοκατάκριτος, καὶ ἀπ' αὐθεν ὑπὸ τοῦ
συνειδότος ἤδη καταδικασθείη· πῶς γὰρ
οὐ κατακριθήσομαι· οὐ βίᾳ ἀνδρ ταγαθῶν·
ἀλλ' ἑκουσίως ὑπὸ τῶν ἡδονῶν τῆς ἡδυπα-
θείας καθελκόμενος· πῶς οὐκ αὐτοκατά-
κριτος ἔσομαι; ὁ τοσαύτην ἀτιμίαν τὴν
ψυχὴν καὶ τὴν ζωήν μου ἀφ' ἑαυτοῦ περιβαλών·
διὸ ψυχὴ μὴ ἀπατῶ· μηδὲ ὑβρίζουσα καὶ
ἀθετοῦσα τὰς ἐντολὰς τοῦ κυρίου εἴπῃς ὅτι
ἐλεήμων ἐστὶν ὁ κύριος· καὶ οὐ μὴ ἀποδώσει μοι
κατὰ τὰ ἔργα μου· μηδαμῶς λέγε ταῦτα·
ἀληθῶς γὰρ ἐλεήμων ἐστὶν ὁ κύριος· ἀλλ' ὡς κατὰ
τὸ πολὺ ἔλεος αὐτοῦ; οὕτως καὶ πολὺς ὁ ἔλε-
γχος αὐτοῦ· καὶ ἄνδρα κατὰ τὰ ἔργα α[ὐτοῦ]
κρινεῖ· ἀναλόγισαι οὖν, πόσα σημεῖα [illegible]
τέρατα ἐν τῇ ἐξόδῳ τοῦ Ἰσραὴλ ἐποίησεν
πάλιν ἀνδρ τισὶν τῶν αὐτῶν, οὐκ ἐ[illegible]-
σατο· ἀλλ' ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ἐξεκαύ-
θη πῦρ· καὶ διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν, ἐξε-
καύθη ὀργὴ ἐν αὐτοῖς; καὶ κατέκαυσεν
ἁμαρτωλούς· λοιπὸν ψυχὴ μὴ διὰ τὸ πο-
λὺ ἔλεος αὐτοῦ, καταφρονήσῃς τῆς [illegible]
λανθρωπίας κυρίου· ὁ γὰρ καὶ φιλάνθρωπος ἐστίν, καὶ
καὶ δικαιοκρίτης; ἀποδιδοὺς ἑκάστῳ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ν ἔργα αὐτῶν· τοῖς μὲν ἀγαθοῖς, τὰ ἀ-
γαθά· τοῖς δὲ κακοῖς, τὰ κακά· καθὼς καὶ
ἡ σοφία φησὶν πρὸς τοὺς σκολιοὺς, σκο-
λιὰς ὁδοὺς, ἀποστελεῖ κύριος ὁ θεός· ἁγνὰ γὰρ
καὶ ὀρθὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· καὶ πάλιν, ψυ-
χὴ ἀσεβοῦς, οὐκ ἐλεηθήσεται ὑπὸ οὐδε-
μιᾶς τῶν ἀνθρώπων· καὶ πάλιν, ὁ σπείρων φαῦ-
λα, θερίσει κακά· πληγὴν δὲ ἔργων αὐτοῦ
συντελέσει· οἴμοι τῷ βεβήλῳ καὶ ῥυπαρῷ·
τῷ βεβηλώσαντι καὶ ῥυπώσαντι τὴν
ἀθλίαν καὶ ταλαίπωρόν μου ψυχήν, ὅ-
τι ἐπλήθυνα τοῦ ἀσεβοῦς περιπατῶν·
λοιπόν, τί ποιήσομαι ὁ ταλαίπωρος; ὅ-
ταν μέλλει ὁ κύριος ἀποδοῦναι ἑκάστῳ κα-
τὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· ποῦ τότε κρυβήσομαι
ὁ τάλας· ποῖος δὲ τόπος προσδέξαιτό με,
ἢ σκεπάσει με· οὐκ ἔστι γὰρ τόπος· οὐκ ἔ-
στι ποῦ φυγεῖν ἢ κρυβῆναι ἀπὸ προσώπου·
φησὶ γὰρ ὁ θεὸς διὰ τοῦ προφήτου Ἀμ-
ώς· οὐ μὴ διαφύγῃ ἐξ αὐτῶν φεύγων·
καὶ οὐ μὴ διασωθῇ ἐξ αὐτῶν, ἀνασῳζό-
μενος· ἐὰν καταβῶσιν εἰς ᾅδου, ἐκεῖ-
θεν ἡ χείρ μου ἀνάξασα ἀνασπάσει
αὐτούς· καὶ ἐὰν κατακρυβῶσιν εἰς τὸν
οὐρανόν, ἐκεῖθεν κατάξω αὐτούς· καὶ ἐ-
ὰν κατακρυβῶσιν εἰς τὴν κορυφὴν
τοῦ Καρμήλου, ἐκεῖθεν ἐξερευνήσω

·καὶ καταλλήψομαι αὐτούς· κ[illegible]κρυ
δύσωσι μὲ ξ' ὀφθαλμῶν μου ἀπ' τὰ βάθη
τῆς θαλάσσης, ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τὸ δρά
κοντι, καὶ δήξεται αὐτούς· καὶ στηριῶ
τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς κακά· καὶ οὐ
κ εἰς ἀγαθά· λέγει δὲ καὶ ὁ θεῖος Δαβίδ· ποῦ
πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου· καὶ ἀπὸ τοῦ
προσώπου σου ποῦ φύγω· ἐὰν ἀναβῶ
εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ ἐκεῖ εἶ· ἐὰν καταβῶ
εἰς τὸν ᾅδην, πάρει· ἐὰν ἀναλάβοιμι
τὰς πτέρυγάς μου κατ' ὄρθρον καὶ κα
τασκηνώσω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς θαλά
σσης, ἐκεῖ ἡ χείρ σου ὁδηγήσει με καὶ κα
θέξει με ἡ δεξιά σου· οἴμοι τῷ ἁμαρτω
λῷ· λοιπὸν τί ποιήσω ὁ τάλας· ὁ παρο
ξύνας τὴν κτίσιν, τὸν ἐμὸν κύριον καὶ ἐμ
ερπέτω παροργίσαι· διὸ κἂν ἀπὸ τοῦ
νῦν ἀθλία ψυχή, διανάστηθι πρὸ τοῦ π
σθαι ἡμᾶς ὡς ἄνθος παραπορευόμενον
καὶ πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ' ἡμᾶς ὀργὴν
θυμοῦ κυρίου· ἰδοὺ ἔρχεται ὁ κύριος καὶ οὐ χρο
νιεῖ· καὶ τίς ὑπομενεῖ ἡμέραν εἰσόδου αὐ
τοῦ· ἢ τίς ὑποστήσεται ἐν τῇ ὀπτασίᾳ
αὐτοῦ· διότι αὐτὸς εἰσπορεύεται ὡς πῦρ
χωνευτηρίου· καὶ καθίσεται χωνεύων
καθαρίζων· ὡς τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυ
σίον· καὶ τοὺς μὲν δικαίους ἡλίου λα

...τρόπως ἀπεργαζόμενος· τοὺς δὲ κα-
τὰ μὲν ἁμαρτωλοὺς τῇ γεέννῃ καὶ τῷ σκώ-
ληκι τῷ ἀκοιμήτῳ παραπεμπόμενος·
οὐαί σοι τάλαινα ψυχή· μὴ μετανοήσα-
σα ἐπὶ ταῖς προτέραις σου πλημμελεί-
αις· ἀλλὰ μᾶλλον προσθήκην ποιήσασα
ἐν ταύταις· τοῖς γὰρ ὑπὸ μὴ τὰς ἀδικοῦ-
σα καὶ ἁρπάζουσα τὰ ἀλλότρια· οὐκ ἐπαύ-
σω· ὀμνύουσα δὲ ἐπὶ ψευδεῖ· καὶ μὴ φυ-
λάττουσα τὴν ἐντολὴν τοῦ κυρίου ἣν εἴρηκεν·
μὴ δόλως ὀμόσαι· καὶ ἀμεταθέτως δια-
κονῆσαι· οὐαί σοι τοίνυν γενήσεται· ὅτι
παρώργισας τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ· καὶ ἐτραυ-
ματίσθης ἕλκη ἀνίατα· ἀπὸ κεφαλῆς ἕ-
ως ποδῶν· ἐν σοὶ γὰρ ἀληθῶς πεπλήρω-
ται, τὸ ὑπὸ τοῦ Ἠσαΐου ῥηθὲν· λέγοντος·
τί ἔτι πληγῆτε προστιθέντες ἀνομί-
αν· πᾶσα κεφαλὴ εἰς πόνον· καὶ πᾶσα καρ-
δία εἰς λύπην· ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς·
οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ ὁλοκληρία· οὔτε τραῦμα·
οὔτε μώλωψ· οὔτε πληγὴ φλεγμαίνουσα· οὐκ
ἔστι μάλαγμα ἐπιθεῖναι· οὔτε ἔλαιον· οὔτε
καταδέσμους· οὐαί σοι τάλαινα καὶ τα-
λαίπωρε ψυχή· ὅτι ἐξεπόρνευσας, καὶ
ἀπεπήδησας ἀπὸ τοῦ σοῦ εὐεργέτου· καὶ
προσεκολλήθης τοῖς πονηροῖς καὶ ψυχο-
φθόροις λῃσταῖς· καὶ ἐγκαταλείπουσα τὸ...

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

φῶς, τὸ σκότει προσεκολλήθης [illegible]
ἀνομίαν, καὶ ἐμίσησας δικαιοσύνην· ἡ
ἐπαχύνθη ἡ καρδία σου τοῦ προσθεῖναι
ἁμαρτίαις ἐφ' ἁμαρτίαις. καὶ ἐδουλώθης
αἰσχρῶς ἀντὶ ἀργυρίου πραθεῖσα ταῖς τοῦ
βίου ἡδοναῖς. λοιπὸν ὦ ἀθλία, τί ποιή
σεις ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ἐλεῶν τὴν ἑαυτὴν μὴ ἐ
λεήσασαν. οὐκ ἔστιν ὁ εἰσακούων οὐδὲ ὁ
ἐπιβλέπων διὰ τὰ πονηρά σου ἐπιτηδεύ
ματα. αἱ γὰρ ἁμαρτίαι καὶ αἱ ἀνομίαι
σου, ὑπερῆραν καὶ ὑπερεκάλυψαν τὴν
κεφαλήν σου. ἐπισκιάζουσαι ἀπὸ τῆς δι
καιοσύνης ἡλίου. καὶ διΐστανται ἀναμέ
σον σοῦ τε καὶ τοῦ θ(εο)ῦ. καὶ διὰ τὴν δυσ
σέβειαν τῶν ἔργων σου. ἀπέστρεψεν ὁ κ(ύριο)ς τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ, τοῦ μὴ ἐλεῆσαι. αἱ
γὰρ χεῖρές σου. μεμολυσμέναι εἰσὶ τῷ τῆς
ἀδικίας αἵματι. καὶ οἱ πόδες σου, ἐ[illegible]
θησαν ὁδοῖς παρανόμων. τὰ δὲ χεί[illegible]
ἐλάλησαν συκοφαντίαν καὶ ἀνο[illegible]
ὅλην τὴν ἡμέραν. ἡ δὲ γλῶσσά σου ἀεὶ
ἀδικίαν ἐμελέτησε. καὶ ἡ καρδία σου
συνέλαβε πόνον καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν
τὰ δὲ ἔργα σου, ἔργα ἀνομίας, καὶ ἔρ
γα ἀδικιῶν ἐν χερσί σου. οἱ δὲ διαλογι
σμοί σου; διαλογισμοὶ ἀτοπίας. καὶ αἱ
βουλαί σου, διεστραμμέναι καὶ οὐκ εὐ

τοῦ [redacted] δὲ μαθοῦσιν· καὶ ἡ στενὸσ-
ταῦ ἀποστῆναι ἀπὸ ὄπισθεν κυ̅ τοῦ θυ̅ σου·
ἐλάλησας γὰρ ἄδικα· καὶ ἀπέστησας τῇ ἀ-
πειθείᾳ· καὶ ἐμελέτησας ἐν τῇ καρδίᾳ
σου λόγους ἀδικίας· κρίσις δὲ καὶ δικαιο-
σύνη· μακρὰν ἀπέστη ἀπὸ σοῦ· ἀλήθεια δὲ
ὁδοῖς οὐκ ἐπορεύθης· καὶ παρώξυνας τὸν
κν̅ ἐν τούτοις· διὰ τοῦτο παραδοθήσῃ ταῖς
αἰωνίοις κολάσεσιν· ἔνθα οὐκ ἔστιν εὐφρο-
σύνη· ἀλλ' ὀδύνη καὶ κλαυθμὸς ἀπαράκλη-
τος· ὅτι ἐκάλεσέ σε κς̅ καὶ οὐχ ὑπήκουσας·
ἐνομοθέτησέ σε καὶ παρήκουσας· καὶ ἐ-
ποίησας τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυ̅· καὶ τὰ
μισητὰ τοῦ κυ̅ ἐξελέξω· διὰ τοῦτο ἀναμέ-
νει σε θλῖψις ἀπαραμύθητος· καθὼς φησὶν
ἠσαΐας· οὐκ ἔστι χαίρειν τοῖς ἀσεβέσι λέ-
γει κς̅· καὶ πάλιν· ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι φά-
γονται· ὑμεῖς δὲ πεινάσεται· ἰδοὺ οἱ δου-
λεύοντές μοι εὐφρανθήσονται· ὑμεῖς δὲ
αἰσχυνθήσεσθε· ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι ἀγ-
αλλιάσονται ἐν εὐφροσύνῃ· ὑμεῖς δὲ
κεκράξεσθε διὰ τὸν πόνον τῆς καρδίας ὑ-
μῶν· καὶ ἀπὸ συντριβῆς τοῦ πνς̅ ὀλολύ-
ξετε· καταλείψεται γὰρ τὸ ὄνομα ὑμῶν
εἰς πλησμονὴν τοῖς ἐκλεκτοῖς μου· ὑμᾶς
ἀνελεῖ κς̅ ὁ θς̅· τοῖς δὲ δουλεύουσί μοι
κληθήσεται ὄνομα καινόν· ὃ εὐλογηθή-

σταῖς ὁδοῖς τῆς γῆς· οἴμοι τυχ[illegible]ουκα-
ταμόνε· ἀλλὰ ἀεὶ ἁμαρτάνουσα ἐκκο[illegible]
τῶν πολλῶν σου κακῶν οὐ ποιεῖς· ἀλλ' ἐπ-
σω ταῖς ἁμαρτίαις σου, ὡς σχοινίον μακρὸν
καὶ ὡς ζυγοῦ ἱμὰν τῶν δαμάλεως τὰς ἀνο-
μίας σου· καὶ συντρίβεται τὸν ζυγὸν τῆς ἀ-
σεβείας· πληθύνουσα ταῖς ἀσεβείαις σου.
σπούδασον οὖν πρὸ τοῦ τέλους δι' ἐξομολογήσε-
ως καὶ γνησίας μετανοίας, ἀποχὴν ποιῆ-
σαι τῶν ἀπείρων σου ἁμαρτιῶν· ἵνα μὴ
ἡ τοῦ θανάτου ἄδηλος καὶ ἀπαραίτητος
ἐκ τοῦ μὴ, ἀφνίδιον ἐπέλθῃ σοι· καὶ τῆς πα-
ρούσης ἐκκόψῃ σε ζωῆς· καὶ ταῖς αἰωνί-
αις κολάσεσι παραπέμψῃ. πρόφθασον
τοίνυν τὸν κύριον ἐν ἐξομολογήσει· καὶ διόρθω-
σιν ποίησον σεαυτῆς· ὅπως συγγνώμης
τιμὸς παρ' αὐτοῦ τυχοῦσα, τῶν ἑτοιμασ-
μένων αἰδίων ἀγαθῶν καταξιωθῇς. ἧς γέ-
νοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν· χάριτι
καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ ἡ
καὶ τὸ κράτος· νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν :-

Ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ὁ ἐν Λυκῶ Ἰω[illegible]

…ρι … σαφέστερον καὶ ἕτερον δι' ἄλλω
…ἀριθμεῖ κεφάλαιον· τὸ περὶ τοῦ φάγων
τὰς τῶν ἰωάννου ὁμιλίας, καὶ τοῦτο
ἡμῖν διηγήσατο· ἦν γάρ φησίν τις μεαμί-
ας ἐν πόλει· πάμπολλα ἁμαρτήσας κ(αὶ)
χαλεπά· ὃς μάλιστα θ(εο)ῦ καταμύοντος
ἐπὶ ταῖς πολλαῖς αὐτοῦ ἁμαρτίαις· καὶ
τοῖς τάφοις καταλαβὼν· καὶ ἐν τούτῳ
ἑαυτὸν κατακλίσας· τὴν προτέραν ἑαυ-
τοῦ ζωὴν ἀποδύρετο· πρηνὴς κείμενος,
καὶ στεναγμοῖς συνεχέσι· κάτωθεν ἐκ βά-
θους καρδίας ἀναπεμπόμενος· ἑβδομά-
δος οὖν ἑαυτῷ παρελθούσης· ἐπέστησαν
αὐτῷ νυκτός, οἱ τὸ πρὶν αὐτοῦ τὴν ζωὴν
παραβλάψαντες δαίμονες, κεκραγό-
τες καὶ λέγοντες· ποῦ ὁ μιαρὸς ἐστὶν ἐ-
…μος, ὁ ταῖς λατρείαις ἱκανῶς πορ-
…ημῶν ἦν ἄκαιρος σώφρων ἐξέφηνε
…καλὸς ἀνεφάνη; καὶ ὅτε οὐκ ἔτι δύ-
…ται; τὸ τέχρι στιανὸς καὶ ἄτακτος ἦν
βούλεται, καὶ τί καλὸν ἔσεσθαι σε αὐτῷ
προσδοκᾷς; ἐμφορηθεὶς τὸν ἡμέτερον κα-
…ὼν· οὐκ ἀναστήσῃ ταχὺ ἐντεῦθεν; οὐκέ-
τι τὰ συνήθη μεθ' ἡμῶν ἥξεις· μένουσι
πόρναι καὶ κάπηλοι· οὐκ ἐλάσῃ καὶ
…ἐπιθυμιῶν σου ἀπολαύσῃς· ἤ σοι
…ι πάντως, ταχεῖα ἡ κρίσις· οὕτως σε

αὐτὸν ἀμαυροῦνται; καὶ τί ... πρὸς
τὴν τιμωρίαν ἄθλιε· τί δὲ φιλονεικεῖς θεοῦ
πρὸς βασιλέα θεὸν σοι τὴν δίκην· ἀνομίαν ἀ-
σκήσαι πᾶσαν· πάντων μὴ μέσον ὑπο-
θυμος γίνομαι· καὶ ... τάσιν τολμᾶς,
οὐκ ἀποκρίνῃ· οὐ συντάσσῃ; οὐ συνει-
ξελαύσῃ; ὡς δὲ ἐκεῖ μὸς τὸ πένθος πρὸς
καπηροῦν· οὐκ ἀποκρίνεται μηδὲ τὴν
ἀκοὴν ὑπέχων· καὶ ἐκεῖ μοι ὡς μηδὲν ἀνύ-
σαντες διαλαμβάνοντες αὐτὸν, ἢ κεῖζον
χαλεπῶς· καὶ ἅπαν τὸ σῶμα αὐτοῦ τῆς
βασάνοις καταξαίνοντες· ἢ μεθ' ἡμέρα κα-
ταλείποντες ᾤχοντο· ὁ δὲ τῇ ἀνενδό-
τῳ μεγαλονοίᾳ πίνων πάλιν· ἔμενεν ἀκί-
νητος· ἀναζητησάντων δὲ τῶν οἰκείων
αὐτοῦ καὶ εὑρόντων· καὶ τὴν αἰτίαν τῆς
συμφορᾶς μαθόντων· καὶ οἴκαδε αὐτὸν ἀ-
παγαγεῖν ἀξιούντων· αὐτὸς οὐκ ἀπεδέξα-
το· καὶ πάλιν τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐλθόντες
οἱ δαίμονες· χαλεπωτέρων τῶν προτέρων βα-
σάνων αὐτὸν ἐβασάνισαν· ὡς δὲ πάλιν οἱ
προσήκοντες προσελθόντες μεταστῆ-
ναι αὐτὸν τοῦ τόπου οὐκ ἔπειθον· κρατ-
τονόμαι τεθνάναι λέγων ἢ τῇ προστα-
σίᾳ ὑποπεσεῖν· ἢ τρίτη ἡμέρα ὑπὸ τοῦ δι-
αι μόνων παραμικρὸν τοῦ ζῆν αὐτὸν ἀ-
παλλάξειν· ἀνδρείως ταῖς βασάνοις ἀντέχων

ἐπιτασσόντων· ὡς δὲ ηὐκαιδὸν αὐτὸν ἐν διδόντα; ὑποχωροῦντες ἐκραύγαζον λέγοντες· ἐνίκησας, ἐνίκησας, ἐνίκησας· καὶ οὐκέτι αὐτῷ δαίμων τις συνήντησεν· ἀλλὰ καθαρῶς ἐνήσκησε ταῖς ἀρεταῖς· ἕως τέλους ζωῆς αὐτοῦ τῷ τάφῳ οἰκήσας· καὶ θεῷ πεμπόμενος τέλειος· ἐν δυνάμεσι καὶ θαυμάτων ἐπιδείξεσιν:+

Περὶ τοῦ βίου τῆς μακαρίας Συγκλητικῆς.

Ἔλεγεν ἡ μακαρία Συγκλητική· ὅτι τὰς ἀμελεῖς καὶ ῥαθύμους ψυχὰς, καὶ ὑποναρκώσας εἰς τὴν τοῦ καλοῦ προκοπήν. ἐπειδὲ καὶ πρὸς ἀπόγνωσιν ἀχρεῖος· ἐπαινεῖν δέον, κἂν μικρόν τι καλὸν ἐνδείξωνται· θαυμάζειν καὶ μεγαλύνειν αὐτό· τὰ σφοδρὰ καὶ μέγιστα πλημμελήματα, ἐλάχιστα καὶ οὐδαμινὰ ἀποκαλῶν· ὁ γὰρ διάβολος, βουλόμενος πάντα διαφθεῖραι τὴν ἡμῶν ἀπώλειαν· ἐν μὲν τοῖς σπουδαίοις καὶ ἀσκηταῖς· κρύπτειν πειρᾶται τὰ ἁμαρτήματα· καὶ εἰς λήθην τούτων ἐμβάλλειν αὐτούς· ἵνα τὴν ὑπερηφανίαν αὐτοῖς ἐμποιήσῃ· ἐπειδὲ τῶν νεηλύδων καὶ ἁπαλῶν ψυχῶν, μετὰ προσθήκης τὰ ἁμαρτήματα πρὸ ὀφθαλμῶν τίθησι, τὴν ἀπόγνωσιν αὐταῖς μηχανώμενος· ταῖς οὖν τοιούτως σαλευομέναις ψυχαῖς, παραμυθη

τίομεν οὕτως· τὸ μὲν μιμνήσκεσθαι [...]
τῆς ἀμακάρτου τοῦ θεοῦ συμπαθείας καὶ ἀ-
γαθότητος· καὶ ὅτι πολυέλεος ἐστὶ μό-
νος ἡμῶν· καὶ εὔσπλαγχνος· καὶ μακρόθυμος
καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις ἀνθρώπων·
παράγειν τε αὐτοῖς μαρτυρίας ἐκ τῶν θεί-
ων γραφῶν· τὴν ἀνεξιχνίαστον αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς
ἁμαρτήσαντας καὶ δεξαμένους τὸν ταπ[..]
λούσας συμπάθειαν· καὶ λέγειν· ὅτι ῥᾳ-
πορ μηκῶν· ἀλλ' εἰ σὺ θεοῦ δι' ἀπιστίας· ποῦ
διώκτης ἦν· ἀλλ' ὡς ἐκεῖνος σκεῦος ἐκλογῆς ἐγένετο
καὶ ὅλης τῆς ἐσύλα καὶ ἐφόνευεν· ἀλλ' ἐ-
λογίων· πρῶτος τὴν θύραν τοῦ παραδείσου
ἠνέῳξεν· ἔτι τε τὸν ματθαῖον καὶ τὸν τε-
λώνην· καὶ τὸν ἄσωτον· καὶ τὰ ὅμοια αὐ-
τοῖς καταλέγειν· καὶ διὰ τούτων ἀπα-
λεῖψαι πάντας τῆς ἀπογνώσεως· [...]
δὲ τῆς ὑπερηφανίας ἁλισκομένους [...]
θεραπεύσομεν ἐκ τῶν ἐναντίων παρ[...]
των· καὶ γάρ· καὶ τῶν γενομένων οἱ [...]
ἐπεὶ δ' ἂν μὲν φυτὸν βραχὺ καὶ ἀσθε[...]
ἔσονται· ποτίζουσι δαψιλῶς καὶ ἐπι-
λογίας πολλῆς ἀξιοῦσι· πρὸς τὸ αὐξηθῆναι
καὶ περισσευθῆναι· ἐπὰν δὲ· ἐκ φυτοῦ [...]
ωρον βλάστην θεάσονται· περιτέμνου-
σι τὸν περιττόν· ἵνα μὴ ταχὺ ξηρανθεῖ [...]
καὶ ἰατροὶ δὲ πάνδεω· τιμᾶς μὲν [...]

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

πων; τρέφουσι δαψιλῶς. καὶ πρὸς τὸ
ταυτὸν προτρέπονται. ἕτεροι δὲ
ασιτίαν δὲ ποιοῦσι πολὺ δαπανῆσαι τό, ἀπρο
τοῦ φυλάττουσιν:+
Ἀδελφὸς ἠρώτησε τὸν ἀββᾶν Ποιμένα
λέγων· ἐποίησα ἁμαρτίαν μεγάλην, καὶ
θέλω μετανοῆσαι τρία ἔτη. λέγει αὐτῷ
ὁ γέρων· πολύ ἐστιν. ὁ δὲ ἀδελφὸς εἶ-
πεν· ἕως τεσσαράκοντα ἡμερῶν. καὶ
πάλιν εἶπε· πολύ ἐστιν. ἐγὼ γὰρ λέγω,
ὅτι ἐὰν ἐξ ὅλης καρδίας μετανοήσῃ ἄν-
θρωπος καὶ μὴ προσθήσῃ τοῦ ἁμαρ-
τάνειν, καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας δέχεται αὐτὸν ὁ θεός:+
Ἄλλος πάλιν ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων· τί ἐ-
στιν ἡ μετάνοια τῆς ἁμαρτίας; καὶ εἶπεν·
τό, μὴ τοῦ λοιποῦ ποιῆσαι αὐτήν.
τοῦτο γὰρ ἐκλήθησαν οἱ ἄμωμοι δί-
καιοι, ὅτι κατέλιπον τὰς ἁμαρτίας,
καὶ οἱ ἐγένοντο:+
Ἀδελφὸς ἠρώτησε τὸν ἀββᾶν Σισώην,
λέγων· τί ποιήσω ἀββᾶ, ὅτι ἔπεσα;
λέγει αὐτῷ ὁ γέρων· ἀνάστα πάλιν.
λέγει ὁ ἀδελφός· ἀνέστην καὶ πάλιν ἔπεσα.
ἀνάστα πάλιν καὶ πάλιν. καὶ ὁ ἀδελ-
φὸς εἶπεν· ἕως πότε. ὁ δὲ γέρων· ἕως
καταληφθῇς, ἤτοι ἐν τῷ ἀγαθῷ, ἤτοι ἐν
πτώματι. ἐν ᾧ γὰρ εὑρίσκεται ἄνθρωπος,

ἐν αὐτῷ καὶ πορεύεται:+

δελφῷ τινὶ πεσόντι εἰς ἁμαρτίαν· ἐ-
φάνη ὁ σατανᾶς καὶ λέγει· οὐκ εἶ χριστώνυ-
μος· ὁ δὲ ἀδελφός, ἔφη αὐτῷ· εἴ τις ἐὰν ἦ-
μαι, τέως πρόσωπόν σου· ὁ δὲ σατανᾶς πά-
λιν ἔφη· λέγω σοι εἰς κόλασιν ὑπάγεις·
καὶ εἶπεν ὁ ἀδελφός· οὐκ εἶ σὺ ὁ κριτής
μου· ἀλλ' ὁ θεός μου· καὶ μηδὲν ἀμείψας ὁ σα-
τανᾶς; ἀνεχώρησεν· ὁ δὲ ἀδελφός, με-
τενόησε τῷ θεῷ γνησίως· καὶ δόκιμος γέγονεν·

δελφὸς ὑπὸ λύπης κρατούμενος, ἠρώ-
τησε γέροντα λέγων· τί ποιήσω ὅτι οἱ λο-
γισμοί ὑποτίθενταί μοι λέγοντες, ἀκαί-
ρως ἀπετάξω· οὐ δύνασαι σωθῆναι· καὶ
ἀπεκρίθη ὁ γέρων· κἂν μὴ δυνάμεθα εἰς
γῆν τῆς ἐπαγγελίας; συμφέρει ἵνα τὰ κῶ-
λα ἡμῶν, πέσῃ ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἢ ὑποστρέ-
ψαι εἰς τὴν Αἴγυπτον:+

ἶπεν ὁ ἀββᾶς Ἀλώνιος· ὅτι ἐὰν θέλ... ἄν-
θρωπος ἀπὸ πρωΐ ἕως ὀψέ, ἔρχεται ...
μέτρον θεῖον:+

έρων εἶπεν· ἀδελφέ· ὅτι τοῖς ἀγωνιζομένοις
διαφόρως πολεμεῖ ὁ ἐχθρός· καὶ πρῶτον
μὲν τοῦ τελεσθῆναι τὴν ἁμαρτίαν, σκιά-
μα αὐτὴν ὁ ἐχθρὸς ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν
σφόδρα· μάλιστα δὲ τὴν ἐπιθυμίαν
σαρκικῆς ἡδονῆς· τοσοῦτον ἐλαττο.

τὴν πρὶν τοῦ γενέσθαι, ὡς σχεδὸν φαίνεσθαι
ταύτην τοῦ ἀδελφοῦ, μηδὲν διαφέρουσαν·
τοῦ ἐκχέαντος ποτήριον ψυχροῦ ὕδατος·
εἰς τὸ ἔδαφος. μετὰ δὲ τὸ πραχθῆναι αὐτήν,
λίαν ὕψοῖ τὴν ἀνομίαν ὁ πονηρὸς ἐνώπι-
ον τοῦ ἁμαρτήσαντος· ἐγείρων κατ' αὐ-
τοῦ, μυρία κύματα λογισμῶν· ἵνα κα-
ταβαπτίσας τὸν λογισμὸν τοῦ ἀδελφοῦ·
κατενέγκαι αὐτὸν εἰς τὸν πυθμένα τῆς
ἀπογνώσεως. ταύτας οὖν ἀγαπητοὶ προ-
ειδότες τὰς μηχανὰς αὐτοῦ. προσέχεται
μὴ ἀπατηθῆναι ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἁμαρτῆ-
σαι· εἰ δὲ καὶ προελήφθη τις ἐν παραπτώ-
ματί τινι, μὴ ἐμμενέτω ἐν αὐτῷ, ἀπογνούς
τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας· ἀλλ' ἀναστὰς τάχος,
[...] στραφήτε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν· καὶ
[...]εος ἔσται ὑμῖν· [...]οἰκτίρμων γάρ ἐ-
[...] ἐλεήμων ὁ [...]δὲ ἀπὸ τῆς ἡμῶν·
[...]ρόθυμος τ[...] καὶ πολυέλεος·
[...]το ὡς γνησί[...]κοσ μετανοοῦντ[...],
[...] ἀποστρέφ[...] κα[...]ται· ἀλλ' ἑτοίμως
[...]ως, καὶ πε[...]ιχαρῶς ἀποδέχε-
[...]· ὅταν [...]οὖν λέγῃ σοι ὁ ἐχθρὸς ἀπόσο-
[...]ν· οὐκ ἔτι δύνασαι σωθῆναι; ἀπὲ πρὸ-
τόν· ἐγώ, θεὸν ἔχω εὔσπλαγχνον καὶ μα-
κρόθυμον· καὶ οὐκ ἀπογινώσκω τῆς
[...]τοῦ σωτηρίας· ὁ γὰρ ἡμῖν ἐν τῷ λαμβ

νος ἄδομεν κοντάκις ἐπὰν ἀφίεμεν τῷ
πλησίον· πολλῷ μᾶλλον αὐτὸς ἀφήσει
ἁμαρτίας; τοῖς ὅλο ψυχῶς πρὸς αὐτὸν ἐ-
πιστρέφουσι· καὶ οὕτως χάριτι θεοῦ ἀπο-
στήσεται ἀφ' ἡμῶν ὁ πολέμιος:·
στιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον; πᾶσα ἀ-
μεταμόητος· οὐδεὶς οὕτως ἀγαθὸς καὶ
οἰκτίρμων, ὡς ὁ θεός· τῷ δὲ μὴ μετανοοῦν-
τι· οὐδὲ αὐτὸς ἀφήσει:·
δελφὸς οἰκῶν εἰς τὰ μονύδρια· πολλάκις
ἐξενεργείας τοῦ διαβόλου; ὥστε πιμοῖς
πορνείαν· καὶ ἔμενε βιαζόμενος αὐτὸν
μὴ καταλλάξαι τὸ σχῆμα· ἀλλὰ βάλλων
τὴν μικρὰν αὐτοῦ λειτουργίαν; παρεκά-
λει τὸν θεὸν λέγων μετὰ στεναγμοῦ· κύριε· κύριε
θέλω κἂν μὴ θέλ[ω], σῶσόν με· ὅτ[ι]
γὰρ ὡς πηλός, τὸν ... τῆς ἁμαρτίας·
πόθον ποθῶ· ἀλλὰ σὺ ὡς ἀγαθὸς
καὶ πάντοδύνα[μος] δύνασαι ...
λύσαι· ἐὰν γὰρ τὸ ... ον ἐλεήσ[ῃς]
δὲ μέγα· καὶ ἐὰν ... θαρρόν σοι
οὐδὲν θαυμαστόν ... τοῖς ... ρησι· τοῦ
χὴν τῆς σῆς ἀγα[θότητ]ος· εἰ γὰρ εἰ μὴ
ἄσωτα θαυμαστὸς ὁ ... ἐλεήσον· καὶ
ζον τὴν ἀνάγκασόν σου φιλανθρωπίαν εἰς
τό· ὅτι· οὐκ ἐγκαταλείπεις πτωχὸν πτω-
χεύοντα, ὅπως ὁ ... πτωχῶν τῶν ἀρ...

ων καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, καθεκά-
στων ὁ ἀδελφὸς μετὰ δακρύων ἔλεγε πρὸς
τὸν θεόν· κἂν τι συνέβη αὐτὸν ποιῆσαι, κἂν
τι μή· πῶς τὸ οὖν ποιήσω εἰς τὴν κατασυ-
μηθείαν ἁμαρτίαν νυκτός, ἀνέστη αὐθε-
ως καὶ ἤρξατο τοῦ κανόνος· ὁ δὲ δαίμων
ἐκ πλαγίας ὢν τῇ ἐλπίδι αὐτοῦ καὶ τῇ ἀ-
γαθῇ ἀμεταδοσίᾳ τῇ πρὸς τὸν θεόν· ὀφθαλ-
μοφανῶς αὐτῷ παραστάς, λέγει· ἄθλιε·
πῶς οὐκ ἐρυθριᾷς στῆναι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ·
ἢ ὅλως ὀνομάσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ; ἀλλ' ἀναι-
σχυντῶν, καὶ ψάλλειν τολμᾷς· ἀποκρι-
θεὶς ὁ ἀδελφός· τὸ κελλίον τοῦτο χαλκεῖ-
ον ἐστί· μίαν σφῦραν δίδεις, καὶ μί-
αν λαμβάνεις· ὑπομενῶ οὖν, πρὸ ἀπε-
πλαίων· καὶ ὅπου φθάσω τῇ ἐσχά-
τῃ ἡμέρᾳ· ἰδοὺ οὖν ὅρκοις σε πληροφο-
ρῶ· ματονελθὸν τὰ καλῶσαι ἁμαρτω-
εἰς μετάνοιαν καὶ σῶσαι, οὐ μὴ
σω μὴ κατὰ σοῦ προσευχόμενος
θεόν, ἕως οὗ καὶ σὺ παύσῃ τοῦ πο-
λεμεῖν με· καὶ ἴδωμεν, τίς νικᾷ· σὺ,
ἢ ὁ θεός· ταῦτα ἀκούσας ὁ δαίμων· λέ-
γει αὐτῷ· καὶ ὄντως λοιπόν, οὐκέτι πο-
λεμῶ σε· ἵνα μὴ δι' αὐτῆς ὑπομονῆς
στεφάνους σοι προξενήσω· ἐκ τότε οὖν
ἀνεχώρησεν ἐξ αὐτοῦ ὁ διάβολος· ὁ δὲ

ἀδελφὸς ἐλθὼν εἰς κατάνυξιν [illegible]
τοῦ λοιποῦ κλαίων, τὰς ἑαυτοῦ ἁμαρτί-
ας ἔλεγεν ὁμοῦ αὐτῷ πολλάκις ὁ λογισμός· ὅ-
τι καλῶς κλαίεις· ὁ δὲ ἀνθυπέφερε
τῷ λογισμῷ· ἐμάθαμε τῷ καλῷ τούτῳ.
οὐ γὰρ θέλει ὁ θεὸς· ἵνα ἀπολέσῃ τις τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ· ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις τῆς ἀ-
τιμίας· ἀλλὰ κάθηται θρηνῶν αὐτήν· καὶ
ἢ σώζει αὐτήν· ἢ οὔ:+

Ἀδελφὸς ἠρώτησε τὸν ἀββᾶν ποιμένα,
λέγων· ἀββᾶ, δύο ἄνθρωποι ἦσαν· εἷς μοναχὸς
καὶ εἷς κοσμικός· ὁ μοναχὸς ἐλογίσατο
ὀψέ, ἵνα πρωῒ ῥίψῃ τὸ σχῆμα· καὶ ὁ κοσ-
μικὸς ἐλογίσατο ὅπως γένηται μονα-
χός· ἀμφότεροι δὲ, ἀπέθανον ἐν τῇ [illegible]
κτὶ ἐκείνῃ· καὶ οὐκ ἔφθασαν ἐπιτ[illegible]
σαι· τί ἄρα λογίζεται αὐτοῖς· καὶ [illegible]
ὁ γέρων· ὁ μοναχὸς, ἀπέθανεν μοναχός·
καὶ ὁ κοσμικὸς, κοσμικός:+
Λέγουν περί τινος γέροντος· ὅτι ὅτε
ἔλεγον αὐτῷ οἱ λογισμοί· ἄφες σήμε-
ρον καὶ αὔριον μετανοήσῃς· ἀντέλε-
γεν αὐτοῖς φάσκων· οὐχί· ἀλλὰ σήμερον
μετανοῶ· καὶ αὔριον τὸ θέλημα τοῦ

[illegible] :+

ἀδελφοί· καιρὸς μετανοίας ὁ ἐνεστώς ἐ-
στι· μακάριος οὖν ὁ μὴ δόλοις ἐμπεσὼν
τῶν τοῦ ἐχθροῦ ἀμφιβλήστρων· εἰ δέ τις
καὶ ἐμπεσὼν διέρρηξε τὰ δίκτυα αὐ-
τοῦ· καὶ ἐξῆλθεν ἀποδράσας ἀπ᾽ αὐ-
τοῦ, ἐν ὅσῳ ἐν τῷ παρόντι βίῳ ἐστί·
καὶ οὗτος εἶναι μακάριος· ὅτι ζῶν ἔ-
τι ἐν σαρκὶ ἠδυνήθη ἐκφυγεῖν τὸν πό-
λεμον· ὥσπερ ἰχθὺς ἐκ σαγήνης διασω-
θείς· ὁ γὰρ ἰχθὺς ἐν τοῖς ὕδασιν ὑπάρ-
χων, ἐὰν ἀγρευθῇ καὶ διαρρῆξαι τὸ δί-
κτυον ἑαυτὸν κατὰ τοῦ βυθοῦ ἐλάσῃ,
σώζεται· ἐπὰν δὲ ἑλκυσθῇ ἐν τῇ ξηρᾷ,
βοηθῆσαι ἑαυτῷ οὐ δύναται· οὕτως καὶ ἡ-
μεῖς· ἐφ᾽ ὅσον μὲν ἐσμὲν ἐν τῷ παρόντι βίῳ,
ἐξουσίαν καὶ δύναμιν ἐλάβομεν ἐκ θεοῦ,
διαρρῆξαι ἀφ᾽ ἑαυτῶν τὰ δεσμὰ τῶν θε-
λημάτων τοῦ ἐχθροῦ· καὶ ἀπορρίψαι
φορτίον τῶν ἁμαρτιῶν διὰ τῆς με-
τανοίας· καὶ διασωθῆναι εἰς τὴν βασι-
λείαν τῶν οὐρανῶν· εἰ δὲ καταλάβῃ ἡ-
μᾶς τὸ πρόσταγμα τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο·
καὶ ἡ ψυχὴ ἐξέλθῃ τοῦ σώματος· καὶ
τὸ σῶμα εἰσαχθῇ ἐν τῷ τάφῳ· οὐκέτι
δυνάμεθα ἑαυτοῖς βοηθῆσαι· ὥσπερ
οὐδὲ οἱ ἰχθύες τῶν ὑδάτων ἀνελκυσθέντες.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

καὶ κατασφαλίζεσθαι ἐν αὐτοῖς:+
ἀδελφέ· μὴ εἴπῃς σήμερον ἁμαρτάνω
καὶ αὔριον μετανοῶ· οὐ γὰρ ἔχεις τὸ ἀσ-
φαλὲς περὶ τῆς αὔριον· ἀλλὰ σήμερον
μετανόησον μέν; καὶ πρὸ τῆς σ. αὔριον
τοῦ κόσμου μελήσει:+
ἐμέλλησε δὴ μετανοῆσαι ὁ λιαθείς
ἐκ δευτέρου· οὗτος μετὰ παρρησίας
ὁρᾶται ἐνώπιον τοῦ θεοῦ· τοῦτον ἀπω-
σεως ὅταν ποτὲ ὁ θάνατος· καὶ οὐ φθά-
νει τὸν καιρὸν τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ:+

τὸ βάλλον πόνον καὶ ἀτιμίαν· μὴ ὑπαγγέ-
λου δι' ἑτέρων ἀρετῶν τῆς σωτηρίας τυχεῖν·
κενοδοξία γὰρ καὶ ἀναλγησία δουλεία
καὶ διαδέξιον πεφύκασι:
ἄν τις πέσῃ εἰς ὅσοις ἂν δή ποτε ἁμαρτή-
μασι, καὶ μὴ λυπηθῇ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ σ-
φάλματος; ἀχερῶς πάλιν τῷ αὐτῷ
περιπίπτει δικτύῳ:+
μοῖς ἀπώλεσας τὸ ἀγαθόν, ἐν τούτῳ πά-
λιν κτῆσαι αὐτό· χρυσὸν χρεωστεῖς τῷ θ(εῷ)·
οὐ δέχεται ἐκ σοῦ μαργαρίτην· οἷον τὴν
σωφροσύνην ἀπώλεσας, οὐ δέχεται ἐλ-
εημοσύνην ἐκ σοῦ; ἐπιμένον τὸ στῆπ-
μονῇ διότι, τὸν ἁγιασμὸν τοῦ σώμα-
τός σου θέλει παρὰ σοῦ·· ὅτι παρέβης τὴν

μ τ... ὑπὸ τοῦ φθόνου νικώμενος,
τι τῶν ὑπηρων μάχῃ διατρυπήσας· καὶ τὴν κ
ζημίαν προσκῆσαι· οὐδὲν σοι πρὸς ἑκάμνο
τὸ πάθος, ἔφη δὲ τοῦ τῶν ὁ φίλος· ἑκα
πὸν γὰρ ἀρρωστημάτων ἐπιτετυχὴς καὶ σωμά
τος, τοῖς οἰκείοις καὶ καταλλήλοις φαρ
μάκοις θεραπεύεται:-
Δύο ἀδελφοὶ σαρκικοὶ ἀποταξάμενοι· ὧν
ὁ εἷς εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν καθήμενος,
ἐν μιᾷ σφόδρα τῇ καταμύξῃ πυρωθεὶς
τὴν καρδίαν, κατῆλθεν εἰς τὴν ἁγίαν
πόλιν· καὶ προσελθὼν τῷ ἄρχοντι, ἐ
ξωμολογήσατο αὐτῷ τὰς ἁμαρτίας αὐ
τοῦ· εἰπὼν αὐτῷ· κόλασόν με κατὰ νό
μους· ὁ δὲ ἄρχων θαυμάσας, διεκρίθη
ἐν ἑαυτῷ; καὶ λέγει αὐτῷ· ὄντος ἀμεο
τοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐξωμολογήσω; οὐ τολμῶ
...αι σε πρὸ τοῦ θεοῦ· καὶ ἀπελθὼν ὁ
...φὸς, ἔβαλε σίδηρα ἑαυτῷ εἰς τοὺς
...σ καὶ εἰς τὸν τράχηλον, καὶ ἀπέ
κλεισεν ἑαυτὸν ἐν κελλίῳ· καὶ ὅποτε
περιέβαλέ τις αὐτῷ καὶ ἠρώτα λέγων·
ὁ ἔβαλέ σοι, ἀββᾶ, τὰ τοιαῦτα βαρύ
τατα σίδηρα· ἀπεκρίνατο; ὁ ἄρχων.
...ὧν μίαν ἡμέραν τῆς τελευτῆς αὐ
...ἀγγέλου παραστάντος αὐτῷ, ἔπε
...παραχρῆμα τὰ σίδηρα ἀπ' αὐτοῦ.

ὅταν τὸ βουσώριον ἐλθόντος τοῦ [illegible]
τος αὐτοῦ καὶ ἐρωτήσαντος τίς ἔλυσε τὰ
σίδηρα ἀπ' αὐτοῦ· ἀπεκρίθη· ὁ λύσας
τὰς ἁμαρτίας μου· ἐφάνη γάρ μοι χθὲς
λέγων· ἰδοὺ διὰ τὴν ὑπομονήν σου, ἐλύ-
θησαν πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι σου· καὶ ἥψα-
το τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ τῶν σιδήρων, καὶ
ἀθρόως ἔπεσον ἀπ' ἐμοῦ· καὶ ταῦτα εἰπὼν
ὁ ἀδελφός, παραχρῆμα ἐκοιμήθη:·
ἕτερος ἀδελφὸς ἐκάθητο ἐν τῇ μονῇ τῶν
μονιδίων κατὰ μόνας, καὶ ηὔχετο τὴν εὐ-
χὴν ταύτην ἀεὶ πρὸς τὸν θεόν· κύριε, οὐ φοβοῦ-
μαί σε· διὰ τοῦτο λοιπόν, πέμψον μοι κεραυ-
νόν· ἢ ἄλλην τιμωρίαν· ἢ ἀσθένειαν
ἢ δαίμονα· ἵνα κἂν οὕτως, ἔλθῃ εἰς
φόβον ἡ ἐπιπωρωμένη μου ψυχή· ἄλλοτε [illegible]
καλῶν; ἔλεγε πάλιν· οἶδα ὅτι πολλὰ ἥμαρ-
τον ἀσσιδιάστως· καὶ ἀναρίθμητα
τὰ πταίσματά μου· καὶ οὐ τολμῶ [illegible]
ἵνα συγχωρήσῃς μοι· ἀλλ' εἰ ἐνδέχε-
ται διὰ τοὺς οἰκτιρμούς σου συγχώρησόν
με· εἰ δὲ οὐκ ἐνδέχεται, παίδευσόν με ὧδε· καὶ
ἐκεῖ μὴ κολάσῃς με· εἰ δὲ καὶ τοῦτο ἀδύ-
νατον; ἀπόδος μοι ὧδε μέρος τῆς τιμωρ(ίας)·
καὶ ἐκεῖ κουφοτέραν μοι ἐργάσαι τὴν κό-
λασιν· μόνον, ἄρξαι ἀπὸ τοῦ νῦν παιδεύ-
ειν με· πλὴν ἐν ἐμμελείᾳ, καὶ μὴ τῷ θυμῷ σου

[illegible]ος οὖν ἰδὼν αὐτὸν ὅλον μεταμο-
[illegible]ος· καὶ ταῦτα μετὰ δακρύων θερμῶν
ἀπαύστως λέγοντα πρὸς θεόν· καὶ ὁλοψυχίως
ἱκετεύοντα· ἐν νηστείᾳ καὶ ἀγρυπνίᾳ
καὶ λοιπῇ κακουχίᾳ· τό τε σῶμα καὶ τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ καταδαπανῶντος· καὶ ἀεὶ συν-
τρίβοντος; ἐν μιᾷ καθεζομένου αὐτοῦ χα-
μαὶ καὶ θρηνοῦντος συνήθως, καὶ γοερῶς
ἀνοιμώζοντος· ἀπὸ τῆς πολλῆς ἀθυμίας,
νυσταγμὸς ἐπῆλθεν αὐτῷ καὶ ὕπνωσεν.
καὶ ἰδού, παρίσταται αὐτῷ ὁ Χριστός, λέγων ἱ-
λαρᾷ τῇ φωνῇ· τί ἔχεις ἄνθρωπε· τί οὕτω κλαί-
εις· ὁ δὲ γνωρίσας αὐτὸν ὅστις ἐστίν, ἀπο-
κρίνεται σὺν τρόμῳ· ὅτι ἔπεσον κύριε· ἐ-
δη αὐτῷ ὁ φανείς· καὶ ἐγείρου, ὁ δὲ λέγει,
οὐ δύναμαι δέσποτα, ἐὰν μὴ δώσῃς μοι χεῖ-
ρα· κἀκεῖνος ἐκτείνας τὴν χεῖρα καὶ λα-
βόμενος αὐτοῦ, ἀνέστησεν αὐτόν· ὁ δὲ ἀναστὰς
ἐπένθει σφοδρῶς· λέγει γοῦν, πάλιν
ὁ φανείς, πραέως καὶ ἱλαρᾷ τῇ φω-
νῇ· τί κλαίεις ἄνθρωπε, τί λυπῇ· ἀπεκρίθη ὁ
ἀδελφός· οὐ θέλεις κύριε, ἵ[illegible] μὴ κλαί-
ω καὶ λυποῦμαι; ὅτι τοσαῦτα σε ἐλύπησας
τοσούτων ἀγαθῶν παρὰ σοῦ ἀπολαύσας·
ὁ δὲ ἐκτείνας αὖθις τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ἔθη-
κεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ λέ-
γει αὐτῷ· τοῦ λοιποῦ, μὴ λυποῦ· ἐπειγὰρ

σὺ ἔμεκε μὲ μοῦ ἐλυπήθης, οὐ [illegible]πιεν-
ποῦμαι κατὰ σοῦ· ἡ γὰρ διὰ σοῦ τὸ αἷμα μ-
δέδωκα; πόσῳ μᾶλλον καὶ τὴν συγχώρησιν
δώσω, καὶ σοὶ καὶ πᾶσι τοῖς γνησίως με-
τανοοῦσιν· ἐλθὼν οὖν εἰς ἑαυτὸν ὁ ἀδελ-
φὸς ἀπὸ τῆς ὀπτασίας. ἦρε τὴν καρδίαν
αὐτοῦ, πάσης χαρᾶς πεπληρωμένην· καὶ
ἐπληροφορήθη ὅτι, ἐποίησεν ὁ θεὸς, ἔλεος
μετ' αὐτοῦ· καὶ ἔμεινε διὰ παντὸς, ἐν πολλῇ
ταπεινώσει, εὐχαριστῶν αὐτῷ:+

Ἕτερον· ἐὰν πέσῃς εἰς ἁμαρτίαν· καὶ
ἐπιστρέψῃς ἐξ αὐτῆς· καὶ ἄρξῃ τῆς λύπης καὶ
τῆς μετανοίας; βλέπε μὴ παύσῃς λυπούμε-
νος καὶ στενάζων, πρὸς κ(ύριο)ν, ἕως ἡμέρας
ἐξόδου σου· ἐπεὶ πάλιν ταχὺ τῆς τὸν αὐτὸν
βόθρον ἐμπίπτεις· ἡ γὰρ κατὰ θ(εὸ)ν λύπη χα-
λινός ἐστι τῇ ψυχῇ, μὴ ἐῶν αὐτὴν πεσεῖν:

Ἀδελφὸς ~~[illegible]~~ πέ μου ἐν τῷ κοινοβίῳ
ἀγωνόμενος ὁμοματιαὲν τοῦ μίου· συγκαθήμε-
νος πένθει καὶ δάκρυσιν ἀδιαλείπτως
νομίζετο ἐπιτυχεῖν τῆς χαρᾶς τῆς ἐν
ἐπουρανίῳ πατρίδι ἀποκειμένης· μετα·

[illegible] ἀριν σοῦ να θελήσας ο φλημα τω
αρ τομ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

λου[illegible]υ καὶ ἐπὶ μονῆς, τὰ ἱερὰ μέλη
των λόγια· οὐχὶ γνώστως ῥήματα ἐπιζητῶν
ἐν αὐτοῖς· ἀλλὰ κλαυθμὸν κατανύξεως·
ὅπως διὰ τούτων ὁ λογισμὸς ἂν τοῦ ἁμαρ
τήματος τὰ ἐπίγεια καταλείπων, ἐν τῇ οὐ
ρανίῳ πατρίδι δι᾽ ἀθεωρίας μετάρσιος
γένηται· τοῦτο οὖν διὰ νυκτερινῆς ὀπτα
σίας ἐρρέθη· ἕτοιμος γενοῦ· ὁ γὰρ κ(ύριο)ς ἐκκέ
κλησιν ἤμαι μετάρσιος· ἐκάλμος δὲ, μὴ ἔχων
τὴν ἕτοιμον τὰ δέοντα πρὸς τὸ μετάρσια ἀ
πεκρίθη· ἀλλὰ παρ᾽ αὐτοῦ, ἀπογνοὺς ἤκου
σε λέγοντος· ἐὰν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν σου
ἐστὶν ὁ περὶ λόγος, συνεχωρήθησάν σοι·
ταῦτα δὲ ἅπαξ ἀκούσας, ἐν μεγάλῳ φό
βῳ καὶ δειλίᾳ ὑπῆρχεν ἔτι· ἐν δὲ ἑτέρᾳ νυ
κτὶ, τοῖς αὐτοῖς λόγοις ἐχρηματίσθη· μετὰ
δὲ πέντε ἡμέρας· πυρετῷ συσχεθεὶς·
[illegible]των τῶν ἀδελφῶν κλαιόντων καὶ ὀδυ
ρομένων, ἐν ἀγαλλιάσει πρὸς κ(ύριο)ν ἐξεδήμησεν:+
[illegible]ος δὲ ἀδελφὸς ἐν τῷ αὐτῷ μοναστη
ρίῳ [illegible]ερουλος λεγόμενος· σφοδρότα
τοις δάκρυσι καὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ προ
σεκαρτέρει· ἡ δὲ προσευχὴ, ἐκ τοῦ στό
ματος αὐτοῦ οὐδέποτε διελίμπανεν.
χρείζ τῆς ὥρας τῆς τροφῆς καὶ τοῦ
ὕπνου· ἐφάνη οὖν αὐτῷ διὰ νυκτερινῆς ὀ
πτασίας· ὅτι ἐκέλευσεν ἀνθρώπους τε

φάμος ἀπὸ τοῦ οὗ ὅτι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
κατηνέχθη το· οὐ μετὰ μικρὸν σωματι
κῇ ἀρρωστίᾳ συσχεθείς· μετὰ πολλῆς
ἀμεριμνίας καὶ εὐψυχίας ἱλαρότητί τε
τελευτήσας· μετὰ δὲ δεκατέσσαρα ἔτη·
πλησίον τοῦ μνήματος ἐν ᾧ ἐτάφη,
πέτρος ὁ μιᾶς τῆς αὐτῆς μονῆς προε
στὼς, μνῆμα ἑαυτῷ ποιῆσαι ἠθέλησε·
κάμνοντος δὲ αὐτοῦ ἐκεῖσε καθ᾽ ὅσον ἐ
λειπε· τοιαύτη εὐωδία ἐκ τοῦ μνήμα
τος αὐτοῦ ἐξῆλθεν, ὡς ὅτι παντοίων
ἀνθέων ἐκεῖσε ἦν συνηγμένα· ὅθεν φανε
ρὸν καθίσταται, ὅτι ἀληθῶς ὑπάρχει ὅ
περ διὰ τῆς νυκτερινῆς ὀπτασίας ἐθε
ἀτο· τοῦτο δὲ, γνώριμον ποιῆ … ἀσαι
σαι ἀναγκαῖον ὑπάρχει· ὅτι πολλάκις
ταῖς ψυχαῖς τῶν ἐκλεκτῶν ἐξερχομέ
ναις ἐκ τοῦ σώματος, αἶνος ἐν τοῖς οὐ
ρανοῖς ἀκούεται· ἵνα ἐν ᾧ σώ τοῦτ
ως αἱ ψυχαὶ ἀκροῶνται, τὴν ἐκ
σαρκὸς διάζευξιν μὴ αἰσθάνωνται
ταῦτα μένουσι;+ Καὶ τοῦτο γνωστόν
σοι· ὅτι, οὐ πάντοτε ἐν τῇ ἐξόδῳ τῆς
ψυχῆς, τὸ ἄξιον αὐτῆς δείκνυται
τὰ δὲ θαύματα, ἀσφαλῶς φανεροῦ
ὅθεν καὶ οἱ ἅγιοι μάρτυρες· πολλὴν
μόνη τὴ παρ᾽ αὐτῶν ἀπιστῶν ὑπομο

τε· ἐν τοῖς μικροῖς αὐτῶν ὁπτέοις, σημεί-
οις καὶ θαύμασι καθεκάστην λαμπρύνον-
ται· ἐπειδὴ ὅτε τοὐναντίον καὶ πρὸς τῆς
τελευτῆς ὁ παντοδύναμος θεός· τινῶν
δηλιούντων τοῖς διαλογισμοῖς, ἀποκα-
λύψει τισὶν ὅπου σπηρίζῃ· ἵνα ἐν τῷ θαυμα-
τογενόμενοι, μηδὲν φοβηθῶσιν:+ ἐν τῷ βίῳ [illegible]
[illegible]ωμπτιος, ἐκ Βιθυνίας ὁρ-
μώμενος· Ἀνθίμος καλούμενος· πολλοῖς
κατὰ θεὸν ἱδρῶσι τὸν ἑαυτοῦ βίον κοσμή-
σας· ἐτύγχανε πέραν τοῦ χειμάρρου πρὸς
ἀνατολάς· ἀντικρὺ τοῦ πύργου· ὅς, τὸν
μακαρίου ἵδρυτο Σάββα, κελλίον οἰκοδο-
μήσας καὶ τριακοστὸν ἐκεῖ ἐκτελέσας
ἐν αὐτῷ· ἔτη, νόσῳ τινὶ περὶ τὰ πλευ-
ρὰ κατασχεθείς, ἐπὶ κλίνης ὀδυνώ-
μενος ἔκειτο· οὕτως οὖν αὐτὸν ὁ θαυ-
[illegible]ος Σάββας ἐκ τῆς νόσου, καὶ τοῦ
[illegible]οῦ γήρως· παραμένον ἰδών, ἠξί-
[illegible]σε τινῶν τῆς ἐκκλησίας μετὰ τὴν
[illegible] κελλίων· ὅσα ἂν ἔχοι ἐμοῦ τοὺς οἱ ἀ-
δελφοί, ἐπισκέπτεσθαί τε αὐτόν, καὶ ὑ-
πηρετεῖν ἀπομανθάνον· ταῦτα ὁ μὲν
[illegible]ου· ὁ γέρων δὲ, οὐκ ἠνέσχετο· θαρρῶν
τὸν θεὸν λέγων, ἐκεῖσε τελειωθῆναι ὅ-
θεν καὶ τὴν ἀρχὴν, ἐφθάσας ἀσκήσεως.
αἱ νυκτός ποτε διαναστὰς πρὸ τῆς

κατὰ τὸν ὄρθρον συνάξεως ἅγιος τὰς
ἀκούων ἐδόκει τινὸς συμφωνίας· οἵαν
πολλοὺς ᾀδόντων· νομίσας οὖν τὰς
θείας τελεῖσθαι περὶ τὸν ὄρθρον ᾠδὰς
ἠπορεῖτο καθ' αὐτόν· ὅπως οὐ κατὰ τὴν
συνήθειαν ἀλλὰ παρ' αὐτὴν αὐτοῦ γνώμην
κατὰ τοῦ ὄρθρου τελεῖται· παρῆλθε μὲν οὖν
ὡς τάχος εἰς τὸν ναόν· καὶ ἀσφαλῶς τὰς
θύρας συγκεκλεισμένας ἰδὼν, ἀναστρέ
φει πάλιν· καὶ πάλιν τῶν προτέρων φω
νῶν ἀκούειν ἐδόκει. μετὰ πολλῆς ὅσης
ᾀδομένων τῆς ἡδονῆς· ᾖχει δὲ τὸ ᾀδόμε
νον, οὕτως· διελεύσομαι ἐν τόπῳ σκηνῆς
θαυμαστῆς ἕως τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ· ἐν φω
νῇ ἀγαλλιάσεως καὶ ἐξομολογήσεως
ἤχου ἑορτάζοντος· καταμαθὼν οὖν
ὅθεν ὁ ἦχος τῶν θαυμασίων ἐκείνων
διεπόρισε παραχρῆμα καὶ κελλ
π' αὐτῶν τε τῷ γέροντι· τὸ κρούματι
λου συγκαλέσαι τοὺς ἀδελφούς· ἀθρόως
αὐτῶν συναχθέντων· παραλαβὼν
μὰς ὁ Σάββας, ἐς τὸ κελλίον τοῦ γέρο
ντος θεοῦ καὶ μακαρίου καὶ λαμπάδων
κομίζεται· τῆς ᾠδῆς γὰρ ἐκεῖθεν ἦ
κε· καὶ ὅσοι τοῦ κελλίου γενόμενοι,
λαμβάνουσι μὲν ἤ προσμονοῦ δ' εἶναι· ο
μὲν μόνον τὸν γέροντα· καὶ αὐτὸν δέ·

τελ... οὗ καὶ περιπτύξαιντο
...ως· καὶ ὅσα μόνος πεπλήσαντες,
ἢ τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο σῶμα παραδίδωσι:

ἢ ἐπὶ τοῦτο φησὶν ὁ πέτρος, ὅπερ πολλοὶ πάσχουσι· καὶ ὡς ἐμπλανῆ ἐκ τοῦ σώματος ἁρπάζονται· καὶ πρὸς καιρὸν ἀτυχοὶ γενόμενοι. πάλιν ὑποστρέφουσι καὶ λέγεται ὅτι οὐχ ὥσπερ χθὲς οὗτος ὁ πρακτὸς ἀπεμεχθῆναι:

...ἐὰν καλῶς μονηθῇ· οὐχὶ πλάνη ἀλλὰ νουθεσία ὑπάρχει· ἡ γὰρ τοῦ θεοῦ ...χρία δι' ἀμέτρητον ἐλέους δωρεὰν, οἰκονομικῶς τοῦτο ποιεῖ· ὥστε τὸ ...μετὰ τὴν ἔξοδον, πάλιν ἐν τῷ σώματι ἀποστρέψαι· ἵνα ταῖς τοῦ ᾅδου βασάνοις ἅσπερ ἀκούοντες οὐκ ἐπίστευον, νομοθετηθῶσι τοῦ φοβηθῆναι. μοναχός τις πέτρος ὀνόματι. γέροντι καὶ ...βασαν προσκολληθείς, ἐν τόπῳ

περὶ τῶν ἐκλιπόντων καὶ πάλιν ἐπιστρεφόντων. ὅτι ... οἰκονομικῶς γίνεται. καὶ ὅτι πολλάκις οἱ ἀποθανόντες ἐπανέρχονται τῶν ἀδιορθώτων ... καὶ ... τηροῦσι, καὶ οὕτω τοῦ σώματος διαζήσωσι. Γρηγορίου τοῦ διαλόγου:-

ἐρήμους καὶ καταλόγους καὶ [illegible]
τοῦ οἱῳδήποτε ἡγουμένου· μεμαθήκαμεν ὅ-
τι, πρὸ τοῦ τὴν ἔρημον οἰκῆσαι, [illegible]
μάρας αὐτοῖς ἐπελθούσης, ἀπέθανε·
ραυτὰ δὲ πάλιν ἐν τῷ σώματι ἀποδο-
θείς, τὰ τοῦ ᾅδου βάσανα καὶ ἀμε-
τρήτους τόπους φλογός, ἑωρακέναι
ἔλεγε· καί τινας τοῦ κόσμου δυνάστας
ἐν τῇ αὐτῇ φλογὶ κρεμαμένους· θε-
ρήσαι διεβεβαιοῦτο· ὡς δὲ καὶ αὐτὸς
ἐπὶ τό, ῥιφῆναι ἐκεῖσε ἀπηνέχθη,
φανὸς ἀγγέλου ἐξαστράπτοντος ἐπιφα-
νῆναι ἔλεγεν· ὃς τοῦτον ἐν τῷ πυρὶ ἐμ-
φῆναι ἐκώλυσεν· ὅτι δὲ πρὸς αὐτὸν
ἀπελθεῖ καὶ βλέπει πῶς θέλεις μετὰ
τοῦ προσέχειν τοῦ ζῆν· μετὰ δὲ ταύ-
την ταύτην; κατ' ὀλίγον τοὺς μέλλον-
ἀναζητούντων· ἐκ τοῦ ὕπνου τοῦ [illegible]
ου θανάτου ἐξυπνισθείς, πάντα τὰ
αὐτὸν γενόμενα διηγήσατο· τοσοῦτον
δὲ μετέπειτα νηστείαις καὶ ἀγρυπνί-
ἐκδέδωκεν ἑαυτόν· διὰ τὸ ἑωρακέναι
καὶ φοβηθῆναι τὰ ἐν ᾅδου βάσανα·
ὥστε, κἂν ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἡσύχαζεν,
ἡ πολιτεία ἐλάλει· οὕτως τοίνυν τῇ
μακαρίᾳ τοῦ θεοῦ προνοίᾳ ὁ θάνατος
τοῦ ἐπεράχθη· ἵνα μὴ αἰωνίως

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

θάνῃ· ὅπου ἡ ἀνίμη καρδία σφόδρα βαρ
[illegible] σκληρότατος ὑπάρχει· καὶ ἴσως ποτὲ
αὐτὴ τῶν βασάνων ἡ ἐπίδειξις, πρὸς με-
τάνοιαν αὐτὴν ἐπιστρέψαι δύναται· ποτὲ
δὲ καὶ ὁ σωτήριος ὁ περὶ ἑτέραν κατάκρισιν ἐ-
πιτίμιος, τὸ αὐτὸ γίνεται· οἱ καὶ μετὰ τὸ
ἰδεῖν ἐκεῖνα τὰ φοβερὰ, εἰς τὴν παροῦ-
σαν ζωὴν ὑποστρέψαντες πάλιν, ὁμοί-
ως ἔμειναν ἀδιόρθωτοι· καὶ ἀπολογία
τούτοις οὐχ ὑπολείπεται.
Στέφανος γὰρ ὁ ἰλλούστριος, ὃν καὶ σὺ καλῶς
ἔγνως, περὶ ἑαυτοῦ μοι διηγήσατο·
ὅτι ἐν Κωνσταντινουπόλει γενόμενος
διά τινα χρείαν, καὶ νόσῳ ἐκεῖ ἀφνιδί-
ως περιπεσὼν, ἀπέθανεν· ἰατροὺς δὲ καὶ
πιγμενταρίους ζητηθέντων ἐπὶ τὸ ἀνοῖ-
ξαι καὶ σμυρνίσαι αὐτὸν· ὡς οὐχ εὑρέθη-
σαν παραυτίκα ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· ἤδη τῆς
νυκτὸς διελθούσης; ἔκειτο τὸ σῶμα ἄ-
θαπτον· ἐλέγετο δὲ, ἑαυτὸν ἀπενεχθῆναι
εἰς τόπους τοῦ ᾅδου, καὶ πολλὰ θε-
άσασθαι· ἅπερ πρότερον ἀκούων οὐκ ἐ-
πίστευεν· ὡς δὲ πρὸς τὸν προκαθεζόμε-
νον ἐκεῖ ἄρχοντα ἐπλησίασε; παρ' αὐτοῦ
οὐ δεχθῆ· εἶπε δὲ ἐκεῖνος, ὅτι οὐχ οὗ-
τον; ἀλλὰ Στέφανον τὸν χαλκέα ἀ-
πεκέλευσα· ὁ δὲ εὐθέως εἰς τὸ σῶ

μου αὐτοῦ ἀπεστράφη. στέφανος δὲ ὁ χαλ
κεὺς ὁ πλησίον αὐτοῦ κατοικῶν παραυτὰ τῇ
ὥρᾳ ἀπέθανεν. καὶ ἔγνων ἐκ τούτου ὅτι ὁ ἐπί
τριος στέφανος, ἀληθινῶς ὑπάρχειν τὰ
ῥήματα τ. ἀπήκουσε. πρὸ δὲ τρίων ἐ
τῶν, ἐν τῷ λοιμῷ τῷ ταύτην τὴν πόλιν
καταλαβόντι. καὶ ὁ προρρηθεὶς στέφα
ἀπέθανε καὶ αὐτός:+

αἱ στρατιώτης δέ τις. ἐκ τῆς συμφορᾶς
τοῦ θανατικοῦ ἐτελεύτησε καὶ ἔκειτο τὸ
σῶμα αὐτοῦ, ἄψυχον. διατάχους δὲ πά
λιν ἡ ψυχὴ εἰς τὸ οἰκεῖον ἐπανελθοῦσα σῶ
μα; ἅπερ ἑώρακε διηγεῖτο. ὥστε πο
λλοῖς ταῦτα γενέσθαι κατάδηλα::
λέγει δὲ, ὅτι γέφυρα ἦν, ὑφ' ἣν, ζόφος
καὶ ἀμβλυωπία. δυσώδης ἀὴρ ἀνύποι
καὶ ὁμίχλη ἐθεωρεῖτο. καὶ ποταμὸς
δὲ ταύτης κάτωθεν ἔρρεεν. ἐπέκεινα
δὲ τῆς γεφύρας, λιβάδια χλοάζοντα
ὑπῆρχεν ἐξαίσια. βοτάναις ὡραιω
ταις καὶ ἄνθεσι ποικίλοις κοσμού
μενα. λαοὺς ὁμονοοῦντας ἀνδρῶν, συ
νέδρια ἐν τούτοις ἐνυπάρχειν ἐθεωρεῖ
το. ὅσα τε ἡ δὲ ὀσμὴ εὐωδίας ἐν τῷ τό
πῳ. ὥστε τοὺς ἐκεῖ κατοικοῦντας. ἐκ
τῆς ὀσφρήσεως τῆς εὐωδίας χορταζομένους
καὶ οἶκος δὲ θαυμαστῆς εὐωδίας

δομὰς τριβὰς χρυσοῖς βιαταίοις ἐφαίν
...ζόμενος· τίμος δὲ ἦν, γνῶ μαί
...θυνήθη· καὶ ἐπάνω δὲ τῆς ὄχθης
τοῦ ποταμοῦ, πλησίον μονὴ ὑπῆρ
χον· ἀλλὰ τῆς ἰν ὃς αὐτῶν ἀνερχομένη
ἐδύσσω δίω καὶ ἡ ὁμίχλη, προσήγγιζε,
...σι δὲ, οὐδαμῶς· ἦν δὲ ἡ δοκιμασία
τῶν διερχομένων ἐν τῇ γεφύρᾳ· ὅστις
...ὰρ τῶν ἀδίκων δι' αὐτῆς ἐπεχείρει πε-
ράσαι, ὀλισθήσας, ἐν τῷ σκοτεινῷ
...μῷ ποταμῷ ἐπίπτεν· οἱ δὲ δίκαι
...μοις πταίσμασι οὐκ ἦν, ἀναβρίμως ἐ-
λεύθερος πάντως δι' αὐτῆς διήρχετο· καὶ
ἴσ τοῖς ἄλλοις δὲ ταύτοις τόποις ἀπήρχον
...ἐκεῖ πέτρον ἰδὼν ἔλειπε· τὸν τῆς ἐ-
...ησιαστικῆς φαμιλίου μαζότερον·
...ο τριῶν ἐτῶν τελευτήσαντα, κα-
...φαλῶ κρεμάμενον ἐν τοῖς φοβε-
...ρόποις ἐκάμοις, καὶ μεγάλως βα-
...δέρου δεδεμένον· ὃν καὶ ἐρωτή-
...διατί ταῦτα πάσχομεν· ἔμαθε παρ'
...τοῦ ἂν καὶ ἡμεῖς οἱ τίμιος σκοπτῶν αὐ-
...πὶ τῶν πραγμάτων ἰδόντες, ἐ-
...ύμεθα· εἴρηκε γάρ, ὅτι διὰ τοῦ
ταῦτα πάσχομεν, ἐπεὶ δὴ κελαδόμε-
...πλησιόμενος μᾶλλον ἐκ τῆς ὁμοτά-
...ιθυμίας· ἢ περὶ δι' ὑπακοὴν ἐδοῦ

λαῶν· καὶ πρεσβύτερόν τινα
ἑωρακέναι ἔλεγεν· ὅς, ἀπελθὼν τὴν γέ-
φυραν· τοσαύτῃ παρρησίᾳ δι' αὐτῆς
ἦλθεν, ὅσῃ καὶ ἐνθάδε ἀκεραιότητι ἔ-
ζησε· καὶ στέφανον δὲ τὸν ἰλλούστριον
προεῖπον· εἰς ταύτην τὴν γέφυραν ἐλθόν-
τα ἰδεῖν ἔλεγε· καὶ περάσαι θελήσαν-
τα, ὀλισθῆσαι· καὶ ἀπὸ μέσου τοῦ σώ-
ματος ἔξω τῆς γεφύρας κρεμασθῆναι·
φοβεροὺς δέ τινας ἄνδρας τοῦτον ἐκ τοῦ
ποταμοῦ ἀνιστάμενοι· ἀπὸ τῶν μηρῶν κρα-
τοῦντες, κάτω ἔσυραν· ἕτεροι δὲ λευ-
χειμονοῦντες καὶ περικαλλεῖς ἄνδρες·
διὰ τῶν βραχιόνων αὐτοῦ, τοῦτον ἄνω-
συρον· ἐν ὅσῳ δὲ αὕτη ἡ πάλη ἐπρά-
το· τῶν ἀγαθῶν πνευμάτων ἄνω ἀν-
συρόντων· τῶν δὲ πονηρῶν κάτω
τω θεωρῶν· ὡς τὸ ἴδιον σῶμα
λε· καὶ τί περὶ αὐτοῦ γέγονεν ὡς οὐ-
δαμῶς ἔγνων· δῆλον δὲ ὅτι, τοῦ κα-
τῆς σαρκὸς μετὰ τῶν καλῶν τῆς ἐλεη-
μοσύνης ἔργων, πάλην συνεκρότει·
ἐν ᾧ γὰρ διὰ μὲν τῶν μηρῶν, κάτω
ρέπετο· διὰ δὲ τῶν βραχιόνων ἄνω, φι-
λίαν καθέστηκεν· ὅτι τὴν μὲν ἐλεημο-
σύνην ἠγάπησε· τῶν δὲ τῆς σαρκὸς πα-
θῶν, ὁλοκλήρως οὐκ ἀπέστη· δι

τοῖς τῆς [illegible] ἰδοὺ οὖν, δείκνυται ἐκ τοῦ
προδηλωθέντος στεφάνου; ὅτι τὰ
ᾅδου κολαστήρια ὡς ἂν ποντίσῃ δακρ-
σμασι μετὰ τὸ ὑποστρέψαι αὐτοὺς εἰς τὸν
παρόντα βίον καὶ μείνωσιν ἀδιόρθωτοι·
οὐχὶ εἰς ὠφέλειαν· ἀλλὰ καὶ εἰς πλεῖο-
να κατάκρισιν γίνονται· καὶ οὗτος γὰρ
θεασάμενος αὐτὰ καὶ ὑποστρέψας ἐν
τῷ σώματι· οὐδαμῶς τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν
ὁλοκλήρως διωρθώσατο· ὃς μετὰ πο-
λλὰ ἔτη· ἐν τῇ πάλῃ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ
θανάτου· ἐκ τοῦ σώματος ἐξῆλθε :+
ἐπὶ τούτοις τὸ α. ἐν τόποις τερπνοῖς
καὶ ὡς δὲ ταύτοις· οἶκος τινὶ κτιζόμενος
[illegible]σάλοις χρυσοῖς ἐθεάθη· γελοῖον γὰρ
φαίνεται σφόδρα· ἐὰν πιστούμενον
τὴν ἐκείνην τῇ ζωῇ πάλιν, μεταλλάττοντοι
[illegible] ἐχόμενον διηθῆναι :+
[illegible]αίνοντας φρένας· τοῦτο ὑπολα-
ἀλλ' ἐκ τούτου φανερῶς δείκνυται, ποί-
α γασίαν ἐργάζεται ἐνταῦθα ἕκαστος;
μονὴ οὕτως ᾠκοδομήθη· ἐπεὶ δὴ γάρ·
τοῦ αἰωνίου φωτὸς δῶρον· τῇ τῆς ἐ-
λεημοσύνης διαδόσει τισὶ πορίζεται·
ὡσαύτως δείκνυται ὅτι, χρυσίων τ-
ούτων οἱ κόμοι μουσικῶν οἱ τοιοῦτοι·
στρατιώτης γὰρ ὁ ταῦτα θεασά-

μενος· ἔλεγεν ὅτι τὰ αὐτὰ […] πρὸ
τὴν τοὺς οἴκους οἰκοδομήν· ἕτερον […]
μεσότεροι· κόραι τε καὶ παῖδες αὐτ[…]
ρον· ὅθεν δηλοῦται ὅτι· αὐτοὶ οἱ τὴν ἐ-
λεημοσύνην πάθοντες ἐνταῦθα. οὗτοι
ταῦτα σημαίνει ἐκεῖσε ἐθεωροῦντο:—
Ἰατί δὲ τινῶν μὲν οἰκημάτων ἡ ὀμί-
χλη καὶ ἡ δυσωδία καθήπτετο· τινῶν
δὲ οὐδαμῶς· τί δὲ καὶ ὁ ποταμὸς δηλ[οῖ]
καὶ ἡ γέφυρα:—
Ἐκ τῶν ἑπομένων τῶν πραγμάτων περι[…]
ἀξίως κατὰ τῶν πραγμάτων τάλαντ[…]
ἡ οἷον γέφυρα δι' ἧς εἰς τοὺς τόπους ἀποβ-
αθαι τοὺς δικαίους ἔδει· δηλοῖ ὅτι σφόδρα
στενή ἐστιν ἡ ὁδός, ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζω[ήν]
ὁ δὲ δυσώδης ποταμὸς ὁ ταύτην ὑπο[…]
ἐμφαίνει ὅτι, καθ' ἡμέραν ἐνταῦθα
τὸ κάτω ῥέουσι· τῶν σαρκικῶν
τὸ φρόνημα· ἢ τῶν παθῶν σηπεδ[…]
δέ τισι τῶν οἰκημάτων, ἡ δυσωδία κ[αὶ]
ὁμίχλη προσήγγιζε· τισὶ δὲ οὐδα[μῶς]
σημαίνει ὅτι πολλοί εἰσιν ἔργα ποιοῦν-
καλά· πλὴν ἔτι τῶν σαρκικῶν ἡ ἐπιθυ-
τῆς διανοίας αὐτῶν καθάπτεται […]
καὶ ὁρῶσιν· οὕσπερ ἐνταῦθα ἡ τῆς […]
κὸς δυσωδία θέλγει· ἵνα καὶ τῆς ὀμ-
ίχλης καὶ τῆς δυσωδίας ἐκεῖθεν

... δι' ὁλοκλήρους τὰς καρδίας ἐ
... πάσης σαρκικῆς ἡδυπαθείας κα
θαρίσαντες· οὗτοι ἐν τοῖς οἰκήμασιν αὐτῶν
τῆς ὁμιλήσεως ἐκάμνης καὶ τῆς διόδου δίας μὴ
δυναμεθάνοντας· πολλάκις δὲ ἐν τοῖς σώμα
σιν ὑπάρχουσαι αἱ ψυχαὶ βάσανοις τὴν
παρ' αὐτῶν τῆς πονηρίας πράγματων
θεωροῦσιν· αἱ μὲν εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτῶν·
αἱ δὲ εἰς οἰκοδομὴν τῶν ἀκουόντων:+
Θεόδωρος γάρ τις παῖς, ἀκατάπατος ἀφό
δρω ὑπῆρχεν· ὃς τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ μονα
χῷ ὄντι· ἀνάγκῃ μᾶλλον ἢ θελήματι, εἰς
τὸ μοναστήριον ἠκολούθησε· λίαν δὲ ἀνά
ποιθὴς, ἐάν τις αὐτῷ ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ σωτηρί
ας ἀγαθόν τι ἔλεγεν; οὐχὶ μόνον μὴ ποιῆσαι,
ἀλλ' οὐδὲ ἀκοῦσαι ὅλως ἤθελεν· οὐδὲ ἐλθεῖν
τοῦ τῆς ἁγίας διαγωγῆς σχήματι; ἡ με
... ποτε· ἐν δὲ τῷ λοιμῷ τοῦ θανατι
κῷ ἀκοσμίου ἐν τῷ μηρῷ κρουσθέντος.
...τες οἱ ἀδελφοὶ συνῆλθον· καὶ ὡς ὅσοι
ν αὐτὸν ἤδη ἐκλάποντο· τὸ γὰρ σῶμα
...τοῦ ἐκ παντὸς μέρους ψυχρανθὲν, ἐν
...θη· ὀλίγη δέ τις ἦν θερμὴ ζωτικὴ ἐν τῷ
τοῦ στήθει ἐν ἀπομείνασα, ὅσῳ μόνως
περ αὐτοῦ ἤχοντο· διὸ μέτροι τοῦ φιλα
ρυθοῦ, ἰλεῶν αὐτῷ ἐν τῇ ἐξόδῳ γενέσθαι.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

αἴφνης δὲ τοὺς ἀδελφοὺς ἀχο
κράζειν ἤρξατο μεγίστῃ φωνῇ· καὶ
φωνὰς τὰς ἀχὰς ἐπικόπτων λέγων· ἀπο-
στε ἀπ' ἐμοῦ ἀποστῆτε· ἰδοὺ γὰρ τοῦ δράκον-
τι ἐδόθην εἰς βρῶσιν· ὃς διὰ τὴν ὑμετέραν
παρουσίαν φαγεῖν με οὐ δύναται· τὴν γὰρ κε-
φαλήν μου ἤδη κατέπιεν ἐν τῷ στόματι
αὐτοῦ· δύπτε ὑμῶν τὸ πον, ἵνα μὴ ἐπὶ πολ-
λὺ ὀμεκρίνη· ἀλλ' ὅπερ ἔχει ποιῆσαι, ἐν τά-
χει ποιήσῃ· ἐπεὶ δὲ αὐτοῦ εἰς βρῶσιν ἐδό-
θην· καὶ διατί βραδύνει τὰ ὑπ' ἐμοῦ· οἱ
δὲ ἀδελφοί, εἶπον αὐτῷ· ποίησον ἀδελ-
φέ, τὴν σφραγίδα τοῦ τιμίου καὶ ζωοποι-
οῦ σταυροῦ ἐπὶ σέ· ἐκεῖνος δέ, μετὰ μεγάλης
κραυγῆς ἀπεκρίθη λέγων· θέλω ἐμαυτὸν
σφραγίσαι ἀλλ' οὐ δύναμαι· ἐκ γὰρ τοῦ σι-
έλου τοῦ δράκοντος τούτου βαροῦμαι·
τότε οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες, ἐπὶ τῆς
γῆς πάντες πεσόντες, μετὰ δακρύων
ὑπὲρ τῆς λυτρώσεως αὐτοῦ, σφοδρότερον
καὶ θερμότερον ηὔχοντο· ἐπιμενόντων
οὖν αὐτῶν τῇ εὐχῇ· ὁ ἄρρωστος μεγάλῃ φω-
νῇ ἐκραύγαζεν· εὐχαριστῶ τῷ θεῷ· ἰδοὺ γὰρ
ὁ δράκων ὁ λαβών με εἰς βρῶσιν· ἔφυ-
γε διὰ τῶν εὐχῶν ὑμῶν, καὶ στῆναι ἐν τῷ θ
οὐκ ἠδυνήθη· ἄρτι ὡς δὲ διὰ τὰς ἁμαρτί-

σας μου [illegible]θε. Ἕτοιμος γὰρ ἡμεῖ ὅσοι στρέ
ψε[illegible] τὸν κόσμον καὶ τὴν ζωὴν παντελῶς
[κα]ταλεῖψαι· ἀναλαβομοῦν ἀθεῖο τὴν
[.]τικὴν δύναμιν· ὅλῃ τῇ καρδίᾳ μετε
[..]ῃ τα, προσθέτει στρέψον· ἀλλ' ἀγα
[..]ηγνώμη· διὰ τοῦτο ἰκανῶς τῇ μαστίγι πα
[..]ημαι· καὶ οὕτως ἐξῆλθε τοῦ σώμα
τος· καὶ οὗτος μέν, διὰ φέλειαν ἑαυτοῦ, τῶν
[τι]μωρίαν τὴν μετὰ θάνατον ὅθεν· ἕτεροι
λ δὲ ἔφημεν, δὴ μετὰ ἀναμοικοδομὴν ἐπιε
[..]ιοντες· τὰς παρὰ τῶν πονηρῶν πνω
[..]των κολάσεις θεασάμενοι, διηγοῦνται :+
[Ἀδ]ελφοί, μέγας φόβος ἐστίν, ἐν τῇ ὥρᾳ
τοῦ θανάτου· παρίστανται γὰρ τῇ ψυχῇ
ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ χωρισμοῦ; πάντα τὰ ἔρ
[γα] αὐτῆς, ἃ ἔπραξεν ἐν ἡμέραις καὶ ἐν
[νυκ]τί, ἀγαθά τε καὶ πονηρά· καὶ ἄγγε
λοι [σπ]ουδάζοντες, ἐπείγονται ἐξῶσαι
[ἐκ] τοῦ σώματος· ἡ οὖν τοῦ ἁμαρτωλοῦ
[ψυ]χὴ θεωροῦσα τὰ ἔργα αὐτῆς, δειλιᾷ
ἐξελθεῖν· βιάζονται δὲ ὑπὸ τῶν ἀγγέ
λων καὶ τρέμουσα διὰ τὰ ἔργα αὐ
[τῆς] λέγει πρὸς αὐτούς· δότε τόπον μίαν
[ὥρ]αν ἵνα ἐξέλθω· ἀποκρίνονται δὲ τῇ ψυ
χῇ τὰ ἔργα αὐτῆς ἅμα πάντα καὶ λέγου
[σιν]· σὺ ἔπραξας· σὺν σοὶ ἐσμέν, ὑπά
[γ]ω πρὸς τὸν θεόν· καὶ οὕτως μὲν τρέμου

σαι καὶ ὀδυρομένη, χωρίζε[...]
τος· καὶ ἀπέρχεται παραστῆναι [...]
ἀθανάτω:+

Γέρων τις ἀπῆλθε ποτὲ εἰς τὴν πόλιν πω-
λῆσαι τὰ σκεύη αὐτοῦ· καὶ καταρίαν [...]
καθέσθη εἰς πυλῶνα τινὸς πλουσίου μέ-
λλοντος τελευτᾶν· καθήμενος οὖν προ-
σέσχε· καὶ ὁρῶ τινὰς ἄνδρας με[...]νο·
καὶ φοβουμένους, ἐπιβεβηκότας
ἵππων καὶ αὐτῶν μελάνων· καὶ ἔχοντες
βάκλα πύρινα ἐν ταῖς χερσὶν αὐ[...]
καὶ φθάσαντες εἰς τὸν πυλῶνα, ἔ[...]
σαν τοὺς ἵππους ἔξω· αὐτοὶ δὲ εἰσῆλθον·
καὶ ἰδὼν αὐτοὺς ὁ ἄρρωστος, ἐκραύγαζε
μεγάλη τῆ φωνῆ· κ(ύρι)ε ἐλέησόν με καὶ β[ο]-
ήθησόν μοι. λέγουσιν αὐτῷ ἐκεῖνοι· ἄρ-
τι ὅτε ὁ ἥλιος ἔδυ· ἐμνήσθης θ(εο)ῦ; δια[...]
γαζούσης τῆς ἡμέρας, οὐκ ἐζήτη[...]
τόν· νῦν οὐκ ἔστι σοι σωτηρίας ἐλπὶς [...]
ράκλησις· καὶ οὕτω βιαίως ἁρπα[...]
τω αὐτοῦ τὴν ψυχήν, ἀπῆλθον:+

Διηγήσατο γέρων ὅτι ἀδελφός τις ἀρ-
ρῆσαι θέλων, ἐκωλύετο ὑπὸ τῆς ἰδία[ς]
ὁδοῦ· οὐκ ἐπαύετο τοῦ ἰδίου σκοποῦ λέ-
σωσαι θέλω τὴν ψυχήν μου· ὡς οὖν σπο-
ουδάσαντες οὐκ ἴσχυσαν αὐτὸν κατ-
σχεῖν· παρεχώρησεν αὐτὸν ἀπελθεῖν:

[illegible]σας καὶ μονάσας, ἐν ἀμελείᾳ
[illegible]ν αὐτοῦ κατημάλωσεν· ἐγγὺς ὢν τ
ῳ αὐτοῦ ἀποθανεῖν· μετὰ δὲ χρόνον, ἀ
[illegible]ειμῆσαι καὶ αὐτὸν βαρεῖαν ἀσθένειαν· καὶ
θάνατον ἀπειλοῦσαν· εἶπεν καὶ ὡς ὕλη πο
θυμία γενόμενον, ἐξέδη μηδὲ τοῦ σώματος.
καὶ ἦν πάλιν εἰς τὴν κρίσιν· καὶ εὗρε τὴν μερίδα
αὐτοῦ μετὰ τῶν κρινομένων· ἢ τοῖς ἐν κολα
ομένοις· ἐκείνη γοῦν ὡς εἶδεν αὐτόν, κατα
γελάσασα εἶπε· τέκνον, καὶ σὺ εἰς τὸν τό
πον τοῦτον κατεκρίθης, καὶ ποῦ οἱ λό
γοι οὓς ἔλεγες, ὅτι σωθήσεται θέλω τὴν ψυχὴν
μου· ὁ δὲ σφόδρα αἰσχυνθεὶς ἐφ' οἷς ἤκουσε,
κατωδυνωμένος ἵστατο· μὴ ἔχων τί πρὸς αὐτὴν
ἀποκρίνασθαι· εἶτα ἀκούει φωνῆς λεγού
σης· ἄρατε αὐτὸν ἐντεῦθεν· οὐ γὰρ ἐστὶ τού
του· ἀλλ' ἐφεῖτερον μοναχὸν ὁμώνυμον αὐτοῦ
[illegible]λαύμας· τὸν ἐν τῷδε τῷ κοινοβί
[illegible]ῳ· ὡς οὖν ὁ ἄῤῥωστος εἰς ἑαυτὸν ἐπανῆλθεν,
[illegible] ἐκ τῆς ἐκστάσεως, διηγήσατο τοῖς παροῦ
σιν ἃ εἶδε καὶ ἤκουσε· πρὸς δὲ βεβαιοτέ
ραν πίστιν τῶν λεγομένων, παρεκάλεσε
τινὰς ἐξ αὐτῶν, ἀπελθεῖν εἰς ἐκεῖνο τὸ κοι
νόβιον, ἐν ᾧ τὸν ὁμώνυμον ἑαυτοῦ μονα
χόν, παραλαβεῖν τοῖς ἀποσταλεῖσιν ἐκέλευ
μὴ φωνή· καὶ ἰδεῖν, εἰ ἐκοιμήθη ὁ ἀδελ
φὸς [illegible] ἀπελθόντες ὃ πεμφθέντες· εὗρον αὐτόν,

ὡς ὁ ἀθετῶν ἀθέτησιν εἴρηκεν· ὅ τε οἶμαι
αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀθετήσεως· ἐγκληθ[...]ων
ἐκάθισε φροντίζων τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας
ταμονῶν τε καὶ πενθῶν· ἐφ' οἷς ἔπραξεν
ἀμελείᾳ τὸ πρότερον· τοσαύτη δὲ ἦν αὐ-
τῷ ἡ κατάνυξις καὶ τὸ δάκρυον, ὥστε πο-
λλοὺς τῶν ὁρώντων, δυσωπεῖν αὐτὸν ἐνδοῦ-
ναι μικρόν, μήποτε καὶ βλάβην τινὰ ὑπο-
στῇ, ἐκ τῆς τοῦ κλαυθμοῦ ἀμετρίας· ὁ
δὲ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι λέγων, ὅτι
ὀνειδισμὸν τῆς μητρός μου οὐκ ἤνεγκα·
στῶ ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ
πάσης κτίσεως, ἐν ἡμέρᾳ αἰσχύνης, ἐν ἡμέ-
ρᾳ κρίσεως· προσέχωμεν καὶ ἡμεῖς ἀδελφοὶ
καὶ ἀγωνισώμεθα πολιτεύεσθαι κατὰ
εὐαγγέλιον· καὶ τὴν τῶν συγγενῶν ἡμῶν
κατὰ σάρκα καὶ λοιπῶν ἀμνῶν περὶ ἡμ-
ῶν ἀπιστίαν μὲν ὁμολογουμένως δι' αὐ-
θῦ ἀρέσκειν· ἵνα δὲ ἄλλως βιῶσαι
μὴ γένοιτο· πῶς τὴν ἐν τῷ φοβερῷ
στηρίῳ αἰσχύνην ἐνέγκωμεν· οὐ μόνον ἐν-
ὢπὶ πάσης τῆς ἁγνῶς καὶ κατὰ κτίσ-
ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἐκείνων, τῶν ποτε οἰκ-
ων καὶ γνωστῶν ἡμῶν· οἷς ἐφυγομεν
θῦ προσχωρήσωμεν· τὸ τε οἶμαι αὐ-
κατακριθήσομεν· πρὸς τοῖς ἄλλοις κ-
κακοῖς ἅπασι, καὶ τούτοις κατ[...]ερο

…σ ἡμῶν ἐξωσμένην· ἀλλὰ καὶ τὸν
…ικὸν ἀπωλέσαντες· ὥστε ἔφη τις
…ίων· οὐδὲ τὸ τοῦ μοναχικοῦ κατορθώσω
…διατί ἐκ τοῦ κόσμου ἐξήλθομεν:+
μως πάλιν γέρων διηγήσατο λέγων· ὅ-
τι ἐν ἔτει τρὶς καὶ δεκάτῳ τῆς βασιλεί-
ω…ου τοῦ τηνικαῦτα τὰ ῥωμαίων ἀ-
τε… ἰθύνοντος σκῆπτρα· ὑπῆρχε
…σ ἀνὴρ κατὰ τὴν προκαθεζομένην τῶν
…ιώας πόλιν, εἷς ὢν ἐκ τῶν τοῦ βασιλί-
ου οἴκοι τῶν μος· τοῦ μικροῦ πρόσθεν, τὴν βα-
…λείαν διέποντος ἀλεξάνδρου· καὶ προσ-
…ραπραγμονικωτέρου· οὗτος …το,
καταλῦσαι τὸν βίον τὸν εἰρημένον, μονάζε-
…δρον, μονήρη βίον ἐπαγγελόμενος,
…γεν ἐν τινὶ τῶν βασιλικῶν κοινοβίων,
…ρὰ τοῦ σαγγάρου ποταμοῦ κειμένων, τὴν
…μενίαν διακρατῶν· ὅσοις χρόνοις
…λέσας ἐν τούτῳ· συνέβη παιδία
…μαστιγικοῦ, περιπεσεῖν ἀρρωστίας
…ἐκ δηλονότι· καὶ ταύτης χρόνον ἐπι-
…εσάσῃ· ἤτοι πεντάμηνιαῖον, καὶ
…μικρῶς πιεζούσῃ τὸν κάμνοντα· ἐν
τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῶν
…μερῶν τούτων μηνῶν· τῆς κυρίας
ἡμερῶν ἐν τάσης· οὐ τῆς ἀναστα-
…ου καὶ πρώτης· ἀλλὰ τῆς κατὰ τὸν

ἑβδοματικὸν κύκλον ὅπως

περὶ τρίτην ὥραν τῆς ἡμέρας

ἠρέμα πῶς, τοῦ κλινιδίου διαμαρτάν

θεῖς τι δὲ κακῶς ... ὑπὸ μοναχῶν

μῆθος προσκαρτεροῦντος αὐτὸς στηρίζομ

μος· ἐν τῷ καθῆσθαι μὲν οὕτως ὡς εἶχε·

κρατεῖσθαι δὲ χερσὶ τῶν ὑποστηριζόντων.

ξοχωτομῶς ἑαυτοῦ καθῶς ὁ πρὸ... τη-

μεῖον δὲ ἐπλείστην ἀπὸ τρίτης ὥρας, σχε

χεῖς ὥρας ἐννάτης· τοὺς ὀφθαλμοὺς

ἀνεωγμένους πρὸς τὴν ὀροφὴν τῆς οἰκ.

ἐνατενίζοντας; καὶ ἄλλοτε βλέπον

τα ποτὲ δὲ ὑποψιθυρίζων, ἄναρθρα κα-

τὰ ἀκατανόητα· τὸν ἔρημον

μων ὁρῶν; ὅπως τὸ μέσον παρέδραμεν

λιμὸς ἑαυτὸν γενόμενος. αἰτεῖ τι

τὸ σιωπῶνται ἄρτου κλάσματα δὲ

τι μοι τὰς δύο τοῦ ἄρτου μερίδας

ἃς παρ' αὐτοῦ τιμίου γέροντος ἔλ

καὶ ἄλλα λέγων; ὑπετίθει τὰς χεῖρας

κόλπους; ψηλαφῶν τὸ ζητούμενα.

δὲ τῶν παρόντων αἰσθόμενοι. φαντ

αμόμαι τοῦ νοῦ τὸ λεγόμενον, καὶ οὐκ

μαργῆ πραγμάτων ὄγκον. καὶ τοῦ

τος εἰς χιὸν διαβεβαιοῦμεν. μόλις

σαν ὅπως ἀνῆμαι τὸ πρᾶγμα. κ

καταληφθῆν. καὶ οὕτως ταῦτα λέγων

...ει τοῖν αὐτοῖς; τὸ μέγα τοῦτο μοῦ
...ει πελεγὸν τῶν τέκνοις τοῖς σοῖς,
μὴ βασκήνασι μὲν τῆς ὠφελείας α-
ρύτης, ἀλλ' ἀκριβῶς ἐκδιηγήσασθαι, πρὸ
...ν, τὰς τοσαύτας ὥρας ἧς· ποῖον δὲ θε-
ορίαν τὸν μόνον ἐμβεβίβασθαι· καὶ τοῖς ὀφθ-
αλμοῖς ἀτενίζων, τίνα τοῦτον ἑώρας· καὶ
ὀλ... τῶν οἰκείων, τίνι συνελάλησας· καὶ
...σφόδρα κοπτομένων ἡμῶν, καὶ τὴν
...φαμίαν ἑαυτῶν ἐλεήμως ἀποδυρομέ-
νων· ὁ δέ φησι πρὸς αὐτούς· παύσασθε τῆς
...μα τῆς οἰκεσίας· καὶ μικρὸν ὅσον ἐγκαρ-
τερήσατε· διότι πρὸς τῇ τοῦ σώματος ἀ-
...ρίᾳ, καὶ ταῖς φρεσὶν ἐγκόπτομαι· καὶ
...κινδύνου ὄντος, ἂν εἰς ἑαυτὸν ἔλθω καὶ
...σθῶ τι τοῦ λογισμοῦ γένωμαι; πάν-
...στην αἰτήσει μὲν ὑμῶν, τελείως· τότε
...ω ταῖς τούτοις, τὸν λόγον κατὰ τ...
...δὲ, ...σης τῆς ἀδελφότητος προ-
...δραμούσης; οὕτω τῆς διηγήσεως
ται: ὁ μὲν οὖν πάντα τὰ κατὰ μέρος ἀ-
κούσας τῶν υἱῶν πρὸ καὶ ἀδελφοὶ τί
ὁ ταῦτα· καὶ λέγε τὸ μέρος διηγήσα-
...ν δὲ μόνον ὁραθὲν τῶν ἐλλείψαντα
τομή; καταμόνω καὶ γλῶσσαν ἀμ...
πλήν, ὅσα φέρω διαμένει μηνύσεως· οἷος
...διηγήσασθαι, ταῦτα ὑμῖν διηγ...

σομαι· καθῶς εἶ καθήμην τοῖς κλ
τοῖν δύο τούτοιν ἀδελφοῖν στηρίζο
ὡς καὶ ὑμᾶς ἴστε, ἄλλος κατ' ἄλλο
περικαθήμενοι· ἔδοξα θεωρῆσαι
πὸ τοῦ πρὸς ἀριστερὰν μέρους, ἐγγὺ
πλῆθος ἀνθρώπων παρίσαμεν ἐκ
τοῖς μὲν μεμελανωμένα τὰ
οἷοι τυγχάνουσιν οἱ αἰθίοπες·
σης δὲ πᾶσιν ἡ μελανία προσῆν· οἱ
γὰρ πλέον μέλανες, οἱ δὲ ἔλαττον
χανον· καὶ οἱ μὲν διεστραμμένας τὰ
ψεις εἶχον· οἱ δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς πελιδ
ἄλλοι καθημαγμένοις, φοβεροὶ καὶ θ
ὡδῶς βλέποντες· καὶ τοῖς μὲν ἀναφό
ρα ἐπὶ λίδμοῦ τὰ χείλη; καὶ πολλὴν
ὄγκωσιν εἶχον τὰ· τοῦ δὲ τὸ στόμα· καὶ
μὲν τὸ ἄνω· τοῦ δὲ τὸ κάτω· καὶ ἵν
βραχυλόγως δηλώσω τὸ πᾶν, πᾶσαν
ἀμορφίας καὶ ζόφου μεστοὺς, ὅ
ρᾶθεῖν τοῖν ἐκείνοιν βωμὸς ἐτύγχα
τοιαῦτα τοίνυν ἀνθρώπων πλῆθος
κλίνης πεπονημένα; ἀσπουδὴν πᾶσαν ἐ
θεν τὸ λαβεῖν ἀφύλων· καὶ τὰ
περᾶντα, κύκλω θεμῶσα παρὸν τε
ρων, ἐδόκουν μὲν σφόδρα δεδοικέναι
δὲ πρὸς τὴν ὅρμην αὐτῶν δειλιᾶν· ο
δαιδέ πως, μονοθεὶς ἀφύλων,

…θην· καὶ δὴ λαβόντες μεθ᾽ ἑαυτῶν
…σι μὲν ἐπὶ τὸ πρόσω διεξιόντες ἀλλ…
…οἱ δὲ ὠθοῦντες ὄπισθεν· καὶ οἱ μέν, ἀλλ…
…θεν συμποδίζον· οἱ δέ, σφοδρῶς ὑ…
…πιέζον· καὶ τέλος, ἀπάγοντες μ…
…τιμα παμμεγέθη κρημνόν, οὗ τὸ
…τος ἦν, οὐ πλέον λίθου βολῆς.
…θος ἕως ταρτάρου· πρὸς τοῦ
…ναίως κατέφερον· ἐπεὶ δὲ τοῦ ἐ…
…ιμη τοῦ κρημνοῦ; ὑπῆρχε μὲν ὁδός,
…λίαν καὶ τεθλιμμένη· ὡς μηδὲ ὅ…
…ἴχνος ποδὸς δύνασθαι ταύτην χωρεῖν.
ταύτην δὴ τὴν στενὴν καὶ λεπτοτάτην ὁ…
…ὸν, βιαίως ὑπὸ κακῶν εἱλκόμην· πρὸς
…δεξιὸν πλευρὸν μᾶλλον ἐπιβαρῶν· μη…
…πως ἀποσφαλθῇς, εἰς τὸ χάσμα ἐκεῖνο ἐκ…
…σω· καὶ ἄδηλον καὶ βάραθρον ἱκα…
…τὸ χάος ἐκεῖνο, ποταμὸς ἐδόκει
…κεσθαι μεγάλως βρύχων τὰ ῥεύματα.
…πολλοῦ τοῖς ὦσι τρόμου· καὶ πολλῆς
…ίας τὴν στενὴν ταύτην ὁδὸν παρελ…
…σ, ὥστε ἐπὶ τὸ ἴσον μέρος βαδίζον…
πρὸς τὸ τέλος ἤτοι τὴν ἀρχὴν τοῦ
…ροῦ τούτου κρημνοῦ· καὶ τοῦ κατ᾽ αὐ…
…ταμοῦ; πύλην μεγάλην μικρὸν
…μένην ἐφαίνομεν· πρὸς ἣν ἐκα…
…με… πίαος ἀνήρ, μέλας

μὲν τὸ εἶδος· φοβερὸς δὲ τὴν […]
οὗ οἱ ὀφθαλμοὶ μέν, διάστροφοι· λ[…]
μενέπεθησ καὶ ὕφαιμοι· καὶ φλογ[…]
ρὸς πολλὴν ἀποπέμπον· ὅμοιον κατηρ[…]
καπνὸν δυσώδη ἀπεπράγετο· γλῶσσα δ[…]
πῆχυν ἔξω τοῦ στόματος ἀποκρ[…]
το· καὶ δεξιᾷ μὲν χειρ, ξίφος ἀπα[…]
κτο· θατέρᾳ δὲ· κίονος δίκην ἐ[…]
καὶ αὐτὴ γυμνή, καὶ λίαν πετα[…]
μεθῆς τοῦ ὑπαθῶν ἀνδρακαόλε[…]
ἐκεῖνο τὸ χάος ἀπέρριπτεν· οἱ δὲ ἐν […]
καταδὶ καθέντες, τὸ οὐαὶ καὶ τὸ οἱ[…]
παντὸς ἀνέκραζον· πλησιάσαντες τα[…]
μου τοῦ ζοφεροῦ τούτου καὶ ἀγρίου ἀνδρὶ[…]
κούομεν αὐτοῦ· σφοδρῶς ἀθιὸς βοή[…]
τος, πρὸς τοὺς ἀγοῦγοντάς με· οὗτος […]
λος μου· καὶ ἅμα τὴν χεῖρα ἐξέτα[…]
κρατῆσαί με προθυμούμενος· ἐ[…]
φόβου ἀπαθὴς, ὅπερ πρόμαζου· κα[…]
ἐμαυτὸν συνεστάλην· καὶ παραχρ[…]
περιέξαπο πολλῆς τινος· ἐφάνησα[ν…]
δρες δύο· πεπολιωμένοι καὶ ἱερα[…]
τικοῖς· οἷς ἀνδρεία ἀνῆμμαι καὶ ἴσωρεμ[…]
τοὺς ἱεροὺς ἀποστόλους ἐνόμιζον· ο
ἀπὸ τῶν ἀγγέλων ἠκόμων θεωρία[…]
λογιζόμενος· τούτους ἰδὼν ἐκα[…]
ὁ δύστηνος ἐσταλτος· μαλλ[…]

τῆς ἀπολογίας διάβολος.
συγγραφῆς ἀποκρύβη· καὶ δηλαδὴ
ρ τούτων γνήσιοι οἱ δύο οὗ γηραιοὶ καὶ
ελθόντες τὰς μικρὰς πρὸς ἀνατολὴν ἐρημί-
ας πύλας· καὶ τὴν ἔνδον τῶν πυλῶν
πόλιν περάσαντες· ἐξηγαγόμεθα εἰς τι
πεδιάσιμον τόπον, ἔνθα κάλλιστα
καὶ ὡραῖα ἐτύγχανον· ὧ παρα-
μοι πρὸς τὸ τέλος τῆς πεδιάδος,
χλοερὰν τε καὶ τερπνὴν ἀέρο
τὴν ὡραιότητα τοῦ κάλλους· καὶ
ων ἔχουσαν χάριν ἐρημίας καὶ παρα-
ῆς ἀλόγου, λίαν ἀδύνατον· κατὰ δὲ τὸ
σον ταύτης, γηραιός τις ἐκάθητο χα-
ς καὶ τίμιος· περὶ αὐτὸν ὄχλος, πα-
ν πληθύων· τῇ ἄμμῳ τῆς θαλάσσης
ραπλησίαν· τό τε τοίνυν ἡμεῖς, οἱ ὁμοῦ
ἰσελθόντες· καὶ τὸν πρότερον φόβον
βαλλόμενος· ἠρέμα πρὸς τοὺς ἀ-
γομένους με ἠρώτων, τίς ἂν εἴη οὗτος
ραιός· καὶ τίς ὁ περὶ αὐτὸν ἀναρίθμη-
τος ὄχλος· οἱ δὲ, οὗτος ἐστὶν ὁ πατὴρ ὁ ἀ-
βραάμ· καὶ ὁ μὲν ἀκούσας ἀβραὰμ κόλπον τοῦ
ἀβραάμ· καὶ ἅμα προτραπεὶς παρ' ὧν
εἰσελθὼν προσεκύνησα μετὰ αἰδοῦς,
ἀσπασάμενον οὖν ἔλεγον ἀβραάμ.
αὐθέντη, τῆς ἐπὶ πρόσω πορείας ἀρχό

μεθα· καὶ περιρρουμένης ἑκάσ[illegible]
λάδος, διεδέχετο μέγιστος ἐλαιὼν
δενδρῶν, πλήθει μὲν αὐτῶν ἄστρων ἁμιλλώ-
μενον ὄνομα τοῦ ὁμωνύμου· καὶ καθίκασιν δέν-
δρον οἷον σκηνὴν κλάδων· καὶ ἐφίκασιν κλῖ-
μα ἀέρος· ὅσοις ἀνεγνώριζον πολλοῖς μὲν
τῶν ἀναστρεφομένων περὶ τὰ βασίλεια·
πολλοῖς δὲ τῶν κατὰ τὴν πόλιν· [illegible]μένοις, κ(αὶ)
τῶν οἰκούντων ἐν τοῖς ἀγροῖς· [illegible]
πρὸς τούτοις, τῶν ἐκ τῆς καθ' ἡμ[illegible]
οὗτοι δὲ πάντες οἷς ἀνεγνώριζον· [illegible]
τελευτηκότες ἦσαν· ὑπὸ δὲ διελο[illegible]
μενημαθίαθαι τίς ὁ τηλικοῦτος καὶ θαυμα-
στὸς ἐλαιών; φθάνουσιν οἱ γεραιοὶ τὴν ἐ-
ρώτησιν· τί διαλογίζῃ λέγοντες, τίς ὁ μέ[illegible]
οὗτος καὶ περικαλλὴς ἐλαιών, καὶ τίν-
ος αὐτόν· ταῦτα φασίν, ἃ καθίκασιν φα-
σι· πολλαὶ μοναὶ παρὰ σοὶ σωτὴρ πεφύ[illegible]
κασιν ἀξίαν πᾶσι μεριζόμεναι κατὰ
τὴν τῆς ἀρετῆς μετοχὴν· οὗτος τὸν ἐλα[illegible]
πόλις ἦν· ἧς τὸ κάλλος καὶ τὴν ποικιλ-
καὶ τὴν περὶ τὸ τεῖχος ἁρμονίαν καὶ σύν-
θεσιν· ἀμήχανον ἐξειπεῖν· δοῦ δὲ κάλλη, το-
σοῦτοι τὸ τεῖχος ὅλον ἦσαν· ὥσπερ τινὲς
κύκλοθεν περικλώμεναι· οἱ, οὐχὶ μίαν
ἂν προεβάλλοντο· ἀλλὰ πολλὰς καὶ [illegible]
λας· πᾶσαι μὲν γὰρ ἀζῶναι· ἐκ τοῦ τῆς [illegible]

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

...θον ἐντυγχάνομεν. ἑκάστη δὲ τούτων
πέτρος ἐν μηρῷ μονολίθου. ἑκάστη κυκλοειδὴς
ἀπαρτίζουσα. τί δὲ δεῖ λέξαι μὲν αὐτοῦ τὴν τοῦ
πλάτους καὶ ὕψους τὴν ... καὶ τὴν ἐπὶ τὴν διὰ
τὴν ... ἐπὶ δὲ τοῦ τείχους, πύλαι χρυσαῖ καὶ ἀρ-
γύρεαι πεποικιλμέναι. τὰς δὲ πύλας ἔνδον,
δάπεδον ἡρμόζετο χρύσεον. καὶ τοῦτο οἰκί-
αι χρυσαῖ διεδέχοντο. χρυσαῖ αἱ καθέδραι.
... οἱ ἄβακες. ἡ δὲ πόλις πᾶσα, πλήρης
... ἀνεκλαλήτου. πλήρης εὐωδίας, πλήρης
χάριτος. τὴν δὲ πόλιν πᾶσαν, περιερχό-
μενοι. καὶ πᾶσαν θεωρίαν τὴν ὀφθαλμοῖς ἀθεώρητον,
οὐκ ἄλλον ... οὐ κόσμιον. οὐ κάλλος τι
τῶν ἐπὶ γῆν καὶ ἀνθρωπίνου μέτρου, ὅλως
ἀπῄδομεν. πρὸς δὲ τὸ ἄκρον ταύτης τῆς
πόλεως, θαυμαστὰ βασίλεια ᾠκοδόμη-
ται. ... δὲ τὴν τῶν βασιλέων εἴσοδον. θάλα-
μον. οὗ τὸ περίμετρον ἐστίν, ὅσα λίθου ...
ἀπ' ἄκρου δὲ τοῦ θαλάμου μέχρι τῶν ἄκρ-
ων. τετράπλευρα, ἐκ μαρμάρων
ἀσαρώμαικων. τοσοῦτον τῆς γῆς
ἀπέχουσα, ὅσον ὑπεραίρεσθαι ἄνω. πλὴν
δὲ ἦν πᾶσα, τῶν ἀνεκλαλήτων. ἀ-
νέφημι στάτου δὲ φωτὸς καὶ εὐωδίας χά-
ριτος, ἅπας ὁ οἶκος πεπλήρωτο. πρὸς
τὸ τέλος τοῦ θαλάμου. μικρὸς κοχλί-
ας τυγχάνει. τὸ δ' ἄχετο, πρὸς αὐτὴν ...

μέσον τὴν τράπεζαν. ὅσου φα...

νοῦχοι δύο προκύψαντες, τὴν ὄψιν μα...

πῆ παραπλήσιοι καὶ παῖσκος ἀγλαΐ...

ὑπὲρ πλεῖοι. λέγουσιν ἐκάστοι, τοῖς γηρ-

αιοῖς τοῖς κρατοῦσι μέν. κατακλιθῇ πῶς δ'

καὶ οὗτος ἐπὶ τὴν τράπεζαν. καὶ ἅμα τῷ

λόγῳ, τὸν πόδα ὑποδηκνύουσιν. ἐφ' οὗ

οἱ γηραιοὶ φέροντες, ἀνακλίνουσι. αὐ-

τοὶ δὲ, ὑφ' ἓν τοῦ θαλάμου κύκλος ...-

τες ἐκάθισαν. οἱ τοίνυν εὐνοῦχοι. ὡς

τὸ ἔνδον τοῦ ἐπὶ τοῦ ἡλιακοῦ δὴ θεασο-

σι δῦσαν. καὶ ἐπὶ πολλὰς τὰς ὥρας ἐγ-

νίζον. ἐν δὲ τῷ τούτους χρονίζειν, οὐ πάρ-

γος ἐγὼ θεωρῶν. τὰ κατ' ἐκείνην τὴν τρά-

πεζαν. πολλοὺς συνήθας ἐκ τῶν ἀνακλί-

των ἐγνώριζον, ἐκ τοῦ κοσμικοῦ καὶ μονα-

κοῦ καταλόγου τυγχάνοντας. πρὸς οὓς

τινὰς τοὺς ἐκ τῆς καθ' ἡμᾶς μονῆς.

καὶ τῶν ἀναστρεφομένων εἰς τὰ βασί-

λεια μετὰ πολλὰς οὖν τὰς ὥρας πάλιν οἱ εὐ-

νοῦχοι προκύψαντες. καὶ τοὺς γηραιοὺς

ἐκάλους φωνήσαντες. ὑποστρέψατε τ-

τὸν λέγουσιν, ὅτι μεγάλως πενθοῦσι

τοῦ τὰ ἑαυτοῦ κατὰ θν̃ γεννήματα. κ.

βασιλεὺς παρακληθείς, βούλεται αὐ-

τι, κατὰ τὸν βίον εἶναι. καὶ τοῦ τοῦ δ...

ὁδοῦ ἀπαγαγόντες. λάβετε ἂν τὰ αὐτοῦ το...

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

αγων ἀθανασίαν; τοῦ τοῦ τραϊανοῦ· π
αυταυσῶν οἱ γηραιοὶ λαβόντες μέν· τοῦτο
αλάμου καὶ τῆς πόλεως, σὺν τὸ μοσ δῆ
λης ὁδοῦ ἀπεξηγαγόμεν· καθ' ὁδοῦ δὲ,
λίμνας ἑπτὰ προσελάβομεν· μεστὰς α
πάσαις τιμωριῶν καὶ κολάσεων· ἡ μὲν γὰρ,
σκότους πλήρης ἦν· ἡ δὲ, πυρός: καὶ ἡ μὲν
ν ὀδόδους ὀμίχλης· ἡ δὲ σκωληκός· ἄλλη
ἄλλου κολάσεως εἴδους; καὶ τιμωρί
ας πλέως· κοινῇ δὲ πᾶσαι, πλήθους
ἀναριθμήτου πεπλήρωνται ἐλεεινῶς ὀ
δυρομένων· καὶ γοερῶς παντων ὀλολυ
ζόντων· ταύτας δὴ τὰς λίμνας παραμε
τάμενοι· καί τινα τόπον μικρόν, παλ
ην γηραιοὺ καταλάβομεν, οὐ ἔλεγον ἀγαν
ὸν ἀβραάμ· καὶ τοῦτον συνταξάμενος
ὶν αὐτὸν ἠσπασάμην ἔγωγε· ὁ δέ μοι, χρυ
ω ποτήριον δίδωσιν οἴνου πεπληρωμέν
γλυκύτερον τοῦ μέλιτος· καὶ ἄρτου
ἀσμάτα τρία· ὧν τὸ μὲν ἕν, τὸν οἶνον β
ὡς ἐδόκουν ἔφαγον· καὶ τὸν ὅλον οἶ
ἐξέπιον· τὰ δὲ ἕτερα δύο, τῷ ἐμαυτοῦ
πωὺ πέθηκα· ἅπερ χθὲς ὑμᾶς ἐπε
ταυν· εἶτα, μετὰ μικρόν, κατὰ τοῦ τόπου
ιου πάλιν ἀπήλθομεν, ἔνθα ὁ δυσσεβ
ος καὶ νυκτὶ παραπλήσιος τὴν ὄψιν
χανεν· ὁ δὲ μὲν ἰδὼν, ἐβρυχεν ἐπεμ

τοὺς ὁδοὺς τὰς δημῶς· καὶ με το[...]
κρίας εἴλεγεν· ἀπὰρ τί ἐξέφυγέν μου·
οὐδὲ τοῦ λοιποῦ παύσομαι κατασοῦ καὶ
σοῦ μοναστηρίου κατασκάζων· ταῦτα
ἰδὴ μέχρι τούτου ἀδελφοὶ γινώσκουσιν δὲ καὶ τὰ
λα· τὸ δὲ πῶς εἰς ἑαυτὸν ἐγενόμενος, παντε
λῶς ἀγνοῶ· ταύτης τῆς ὀτίως δὴ ἠγνωθείσης ὑπο
πεμφθεὶς τὶς ταχέως πρὸς τὸ μοναστήριον
τοῦ τραϊανοῦ, οὐδὲ γὰρ ἀπεῖχε πολὺ τ[...]
τῶν μοναστήρια· καταλαμβάνει τὸν ἡγού-
χὸν ἀθανάσιον, τὸ σῶμα τὸ ἐκδημήσαντος
καὶ ἐπικλίνης ἀπὸ τὸ αὐτοῦ κελλίου, [...]
τὸ μοναστήριον κομιζόμενον· πυθομένου
δὲ πότε τετελεύτηκεν; ἀκήκοε τῆ χθὲς
ἡμέρα, περὶ ὥραν ἐννάτην· καθὴν ὅτι
θεωρίαν ἴδον· μετὰ ταύτην ὁ πλασίας ἐσα
τὸν ἐγένετο· οὐ καιρὸς μακρὰν δέ, καὶ φο
κατὰ τὸ μοναστήριον τοῦτο γεγένηται·
τὰ γὰρ τοῦ ἡμησίου περὶ ἀρχικοῦ μονα
ου· συνάραν τῷ λόγου οἱ τούτου· τοῦ ἐ
χῆς ἀνθρωποκτόνου καὶ μισοκάλου καὶ τῆ
λημένοι ἀβασκάνου τοῦ παροτρύνου
καθὼς ἡ πολλὴ σε πρότερον παραινῶ
ὁ φόνος ἀπετελέσθη· καὶ μετὰ μικρὸν τ[...]
ὁ πλασίας θεωρῇ τῆς τελείας ἁμαρτ-
προφάσει τοῦ φόνου· καταλαμβάνει
ταύτην τὴν μεγαλόπολιν· καὶ δεηθεὶς [...]

...ως τε βοιω βασιλέως· καὶ οἱ πᾶν
...νεσ ἠρημώθη τὰ μοναστήρια δύνασθαι·
...ἢ συναφθέντες εἰς ἓν καὶ ἐμπίνονται;
...ευχάνοι τῆς ἐξαιτήσεως· καὶ δὴ καταναλ
...φρος τοῦ τοῦ βασιλέως, καὶ τὰ δύο μονα
στήρια συνάπτει εἰς ἕν, δίδωσι ταῦτα τοῖς
μοναχῶ, ὧ τῶν ἀπορρήτων τούτων καὶ
συνθεώρητη· καὶ ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρό
...μέχρι τοῦ νῦν, τοῖς χρόνοις πάντας
...τὰ θῦ πολιτάω, λέγονται μένα τυγχά
...σι καὶ προκόπτουσιν ὑφ' ἑνὸς καθηγητοῦ
κυβερνώμενα. ταῦτα τοίνυν ἀκούσαντες
ἀδελφοί, καὶ μαθόντες πρὸς οἵους ἀντιπ
...οις εἰσὶν ἡμῖν ὁ πόλεμος· καὶ οἱ αὐτῆς
τὰ τῶν ἐν ταῦθα βίῳ τὴν ἐκδέξονται.
ἡσῶμεν ἐν αὐτοῖς, ἀπὸ παντὸς μολιό·
... καὶ σπουδάσωμεν ἕως καιρός· ἵνα
...βοι μοι ἀρεθῶμεν· καὶ δι' αὐτῆς τῆς
...δοῦ τοῦ βίου τούτου σπουδάσωμεν,
τὴν ἐκεῖθεν στενὴν ὁδὸν ἐκφύγωμεν,
...α πρὸς τὸ πλάτος τῆς μακαριότητος
...αθῶμεν· καὶ γρηγορήσωμεν, ἵνα μὴ ἀ
...νοίσαντες τὴν ὥραν καθ' ἣν ὁ κς ἔρχεται,
...μεφθῶνος ἀποκλασθῶμεν· καὶ σπείρωμεν
...ῶ· ἵνα τὰς ἐπικαρπίας τῶν πόνων
τοῦ κυ κομισόμεθα· καὶ ἀξιωθῶμεν
...πηγγελμένων τοῖς ἀγαθοῖς ἀγαθῶν.

ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ἀμήν [illegible]

χου τ^α
Γρηγορίου

νοοῦν αἱ θέλος τι μισὸς ταπ... [illegible]
ἐὰν νῶ πρὸ τῆς ἀπομετβάσεως [illegible]
σώματος. ἐν τοῖς οὐρανοῖς [illegible]
χθῆναι δύναται. αἱ [illegible] τῶν
δικαίων:·

οὗτος οὖν περὶ πάντων τῶν δικαίων [illegible]
διωρισάμεθα; οὔτε πάλιν παντελῶς ἀρνούμε-
θα. αἱ μὲν γὰρ τινῶν δικαίων ψυχαί, αἱ [illegible]
τῆς οὐρανῶν βασιλείας τισὶ μοναῖς διΐστα-
ται. τῆς δὲ ζημίας οὐκ ἄλλη αἰτία. πρὸς
τῆς ὁλοκλήρου δικαιοσύνης, τί ποτε ἔλαφε
μαίγου. δηλ., ὅτι τῶν πετελειωμένων δι-
καίων αἱ ψυχαί, ἅθισηνι καὶ ἐκ τοῦ [illegible]
σαρκὸς κλαιθρων τελείως ἐξελ[illegible]σιν
εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπέρχονται, φανερὸν τὸ [illegible]
τοῦ φωτὸς καθέστηκεν. αὐτὴ γὰρ ἡ ἀλήθει-
α μαρτυρεῖ λέγουσα· ὅπου τὸ πτῶμα ἐ-
κεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί· τουτέστιν
ἔνθα αὐτὸς ὁ λυτρωτὴς ἡμῶν σὺν αὐτῇ σαρ-
κὶ ἣν ἀνέλαβεν ὑπάρχει, ἐκεῖ ἀδιστάκτως
συναχθήσονται καὶ αἱ τῶν δικαίων ψυ-
χαί. καὶ ὁ Παῦλος δὲ, ἐπιθυμεῖ ἀναλῦσαι

σαι καὶ συνχωσθῆναι· ὅστις οὖν χριστῷ ἐν οὐ-
ραγῷ ὑπάρχειν οὐκ ἀπιστεῖ· οὐδὲ τὴν παύ-
λου ψυχὴν ἐν οὐρανῷ ὑπάρχειν ἀρνήσεται· αὐ-
τὸς γὰρ περὶ τῆς τοῦ σώματος διαλύσε-
ως καὶ τῆς ἐν τῷ οὐρανῷ περὶ διαίτης καὶ
κατοικίας λέγει· οἴδαμεν ὅτι ἐὰν ἡ ἐπί-
γειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυ-
θῇ· οἰκοδομὴν ἐκ θεοῦ ἔχομεν· οἰκίαν ἀχειρο-
ποίητον αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς:+
ἀεὶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς μένουσιν αἱ ψυχαὶ τῶν
δικαίων· τί ἐστιν ὅπερ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς
κρίσεως ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης αὐτῶν
μέλλουσιν ἀπολαβεῖν:+
Τοῦτο αὐτοῖς θαυμάσιον ὑπάρξει· μὴ μὲν
γὰρ τῶν ψυχῶν μόνων· τὸ τέλος· καὶ τῶν σω-
μάτων τὴν μακαριότητα ἀπολήψονται·
ὥστε ἐν αὐτῇ τῇ σαρκὶ ἀγαλλιαθῆναι τοὺς
ταῖς ἐν ἧ πόνοις ὑπὲρ χριστοῦ καὶ βασάνοις
ὑπέμειναν· διὰ ταύτην γὰρ τὴν διπλῆν αὐ-
τῶν δόξαν, γέγραπται ὅτι ἐν γῇ αὐτῶν διπλᾶ
κληρονομήσουσι· καὶ τοῦτο δὲ πρὸ τῆς
ἡμέρας τῆς ἀναστάσεως· περὶ τῶν ψυχῶν
τῶν δικαίων γέγραπται· ὅτι ἐδόθη αὐτοῖς
ἑκάστῳ στολὴ λευκή· καὶ ἐρρέθη αὐ-
τοῖς ἵνα ἀναπαύσονται ὀλίγον καιρὸν ἕ-
ως οὗ πληρωθῇ τὰ μέτρα τῶν συνδούλων αὐ-
τῶν καὶ ἀδελφῶν· οἵτινες τοίνυν ἀπολέ-

ὧς πολλῆς ἔλαβον, διπλᾶς ἐν τῷ … ἀπο-
λαὰς λήψονται. ὥσπερ δέ, ἀρτίως μὲν ταῖς
ψυχαῖς καὶ μόνον· τότε δέ, ταῖς ψυχαῖς
ὁμοῦ καὶ τοῖς σώμασι, τὴν δόξην ἀφερ…
θ… …σονται:

…ωτίθεμαι. τοῦτο δὲ ἀκμὴν α-
πορῶ· ἡ καθὼς τὰς τῶν ἁγίων ψυ-
χὰς ἐν τῷ οὐρανῷ εἶναι … ἀπεδεί…
οὕτως καὶ τὰς τῶν ἁμαρτωλῶν ἐν …
εἶναι πιστευτέον. τί δὲ περὶ τούτου …
τήματος ἡ ἀλήθεια ἔχει, ἀγνοῶ· ἡ γὰρ …
πολλῶν ὑπόληψις· οὐκ ἔχει τὰς τῶν ἁμαρ-
τωλῶν ψυχάς, πρὸ τῆς κρίσεως ὀδυνᾶσθαι
ἀλλ᾽ τὰς ψυχὰς τῶν ἀ… τιμωρεῖσθαι.
νίων ἐν τῷ οὐρανῷ εἶναι ἐκ παντὸς πι…
δεόν ἐστιν, ἵνα καὶ τὰς τῶν ἀδίκων ψυχ…
ἐν τῷ ᾅδῃ εἶναι ἐκ παντὸς πιστεύσει· …
τῆς αὐτῆς ποδόσεως τῆς ἐνδεταυτο…
ὁσύνης. ἐξ ἧς οἱ δίκαιοι δοξάζονται …
καίου καὶ ἀκόλουθόν ἐστιν, ἵνα καὶ …
ταύτως κριθῶσι. καθάπερ γὰρ τοῖς
κ τοῖς ἡ μακαριότης εὐφραίνει. οὕτως
βαίνει. ὅτι καὶ τοῖς ἀδίκοις ἀπὸ τῆς
ρας τῆς ἐξόδου αὐτῶν, τὸ πῦρ κατα…
αι ποίῳ τρόπῳ πιστευτέον. ὅτι σῶμα…
πῦρ. εἶδος ἀσώματον κρατῆσαι δύνα…
ἂν ζῶν ὅς τοῦ ἀέρου κρατεῖται ἐν τῷ …

...ι σὺν ...αὶ μετὰ θάνατον, ἡ καὶ ἀσώματον
...τον πρὶν ὑπάρχῃ· ἐν τῷ σωματικῷ τῷ
...κρατηθήσεται:+
...τοὔνεκα ἐν τοῖς ζῴοις τὸ ἀσώματον
...πνεῦμα, ἐν τῷ σώματι κρατεῖται· ὅσα
δὴ ζωοποιεῖ τὸ σῶμα:+
...αὶ ἐὰν τὸ ἀσώματον διὰ τοῦ σώματος ὡς
...κρατῆται· ὅπερ καὶ ζωοποιῇ· διατί
... κῇ κρατηθήσεται βασανιστικῶς,
...αματοῦται· διὰ δὴ τοῦ πυρὸς κρα
...εῖναι τὸ πνεῦμα λέγεται· ὅσα δὴ ἐν τῇ
...σάρως τοῦ πυρὸς ἵσταιθεωροῦν καὶ αἰ
...θανόμενον· ἐκτήκεται γὰρ θεωροῦν τὸ
πυρὶ κολάνως ὅπερ ὑπομένῃ· καὶ καθάπερ
...ρου πυρὸς τούτου τοῦ φαινομένου· ἐκ
...ωσις καὶ πόνος ἀθεώρητος ἐν τῷ λο
...μῷ διαβαίνῃ· οὕτως κἀκεῖ τὸ σῶμα
...ὑμῆδος, τὸ ἀσώματον κατακαίῃ· κ(αὶ)
...υτο· ἐκ τοῦ ἀγγελικοῦ ῥήματος ἀπο
...ξαι τῷ ἱερέως μαι· ὅτι οὐ μόνον ἡ ψυχὴ θε
...ῶσα ὑπομένῃ τοῦ ἐμπυρίσμου, ἀλλὰ
...δὶ ἀπείρας τοῦτο πάσχῃ· αὐτὴ οὖν ἡ ἀ
...θμα τοῦτο εἴρηκε περὶ τοῦ πλουσίου· ὃ
...θανε καὶ ἐτάφη· ὅτι δὴ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ
...πυρὶ κατεσχέθη· δηλοῦσα ὅσα ἄγει
ἐν τῷ ᾅδῃ ὑπάρχων, τὸν Ἀβραὰμ ἐ
...παλέγων· ἀπὸ στηλοῦ λάζαρον ἵνα

βάψας τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕ-
δατος· δροσίσῃ μου τὴν γλῶσσαν· ὅτι ὀδυνῶ-
μαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ· ὅσῳ οὖν αὐτὸς ὁ χω-
ἁμαρτωλὸν πλούσιον ἐν τῷ πυρὶ λέγον-
τα κεκρυμμένον· τίς σοφὸς ὅς τις, τὰς
ἀποδιδοκιμασμένας τὰς ψυχὰς, ἐν τῷ πυ-
ρὶ κρατεῖσθαι ἀρνήσηται:-
Εἰ μὲν ἀπογνοίᾳ ταύτῃ καὶ μαρτυρίας· σώ-
ματος εἰς ἣν κλίνεται ἡ ψυχή· πάλιν δὲ ... λιω-
σαι, εἰς ἀπιστίαν ὑποστρέφει· ἀπορ...
ἀσώματον πρᾶγμα, ὑπὸ σωματικοῦ ε-
δους κρατηθῆναι καὶ θλιβῆναι δύνα-
ι πῶς αἱ τοῦ σώ(ματος) ὑποστατικὰ πράγματα
ἐκ τῆς αἰωνίου δόξης ῥιφέντα; σωματικὰ
ὑπάρχειν, ἢ ἀσώματα ὑπολαμβάνεις ε-
ἰς ὑγιαίνων τὰς φρένας· καὶ ὑγιῆ λογιζόμε-
νος; σωματικὰ ὑπάρχειν τὰ πράγματα λ-
ῆς γεέννης τὸ πῦρ· σωματικὸν ὑπάρ-
λέγεις, ἢ ἀσώματον:- ἧς γεέννης τὸ π.
σωματικὸν ὑπάρχειν, οὐκ ἀμφιβάλλω·
μόνον σωματικὰ ἐν πᾶσιν ἀληθείᾳ κριθήσον τ-
οῖς καταδίκοις ἢ οὔπως ἀλήθεια ὁ Χ(ριστὸ)ς
τῇ συντελείᾳ ἐρεῖ· ὑπάγετε εἰς τὸ πῦρ
αἰώνιον· τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβό-
λῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ· ἀσώματοι ὄν-
τες σωματικῷ πυρὶ κριθῆναι μέλλουσι.
θαυμαστόν· ἐὰν καὶ αἱ ψυχαὶ πρὸ τοῦ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ιν τῷ ... ματα, σωματικῶν κριτη
ῶν καθαίρεσθαι δύναται:+
κρατούσης τῆς ἀπολογίας. οὐκέτι περὶ
τούτου ἡ ψυχὴ δυσπαθὴς δύναται:+
τὸ δὴ μετὰ τὸ ... σκωμάτου ἐπιτάσεως,
δου καὶ προσθήκην πίστεως παρέχοντι κα
λου διηγούμενος, ἅπερ παραυτίκα ὧν καί τι
...ων ἀνδρῶν αὐτὸς ἔγνων. ἀνήρ τις, ῥαπ
...ματι. ἐν τῇ τοῦ θανάτου ὥρᾳ
...ἐπὶ πολὺ ἄφωνος ἔκειτο· ὡς καὶ
πρὸς τοῖς παροῦσι νομίζεσθαι. πολλοὶ δὲ
...ελθόντες ἂν τοῖς οἰκείοις αὐτοῦ· ὡς κ
πλατήσαντα αὐτὸν, ἐπεὶ θουω. ἄφνως
ὁ αὐτοῦ ἀναπνεύσαντος, πάντων τὰ δια
νοήματα εἰς ἔκπληξιν μετεστράφησαν. ὁ δὲ ἀ
ρων, ὅτι πε. διαταχέως παῖδα ἀποστείλα
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος λ
...πίου. ἤ τις τοῦ δαμασοῦ ἐπονομα
...ἵνα θεωρήσῃ, τί περὶ τιβουρτίου
πρεσβυτέρου γίνεται. καὶ ἀπολέσῃ τοῦ
...σαι. οὗτος δὲ ὁ τιβούρτιος, σωμα
...ταῖς ἐπιθυμίαις δουλάων τότε ἐλέγε
...σταλέντος τοῦ παιδὸς πρὸς τιβούρτι
...γήσατο ὅραμα τότε, τί ἐθεάσατο. ε
...ρ, ὅτι ἐν τῷ ἅδῃ ἀπηνέχθην. καὶ ἐν ...
...ποιβὴν ξύλων ἑτοίμην. ἐνεχθάς,
...ούρτιος ὁ πρεσβύτερος ἐν αὐτῇ ε

πετέθη· ἕτερα δὲ ποιεῖ ἡ ζύλ... ποι..
ῆς ἡ κορυφὴ, ἀπὸ γῆς ἕως τοῦ οὐ...
μεσθαι ἐθεώρει τό· φωνὴ δὲ ἐλθοῦσα, ἔρη
μος ὑπάρχει· καὶ ταῦτα εἰπὼν, παραχ
ὁρᾷ παρ' αὐτοῖς ἀποθανεῖν· ὁ δὲ παῖς ὁ προσ
βουρτίου ἀποσταλεὶς, ἡ δηλοῖ πού, κακῶν ὁ
ποθανοῦντα ἄρτι· δηλονότι, καὶ ὁρᾷ
ρ αὐτοῖς, ὡς τοῦ τόπου τῆς βασάνου ἀπέχει
ἅπερ δὴ ἔθει ἀόρατον καὶ ὑποστρέψας
το· καὶ παραχρῆμα ἀπέθανεν· οὐ διὰ ...
ῆ πτην· ἀλλὰ δείκνυσι τοῖς ἔτι ἐν τῇ ζωῇ ...
οὖσιν· ἵνα φοβηθέντες, ἐκ τῶν ἔργων
πονηρῶν διορθωσώμεθα· ξύλα δὲ ἀπ
τιζόμενα ἀδεῖν· οὐχ ὅτι παρ' αὐτὸν ἅδην ξύ
λα καίονται ἵνα γένηται πῦρ, ἀλλ' ὡς πρὸ
τὸ γνωσθῆναι τοῖς ἔτι ζῶσι, τὸν φοβερὸν
μονιμώτερης μου, ἐξῶν ἠθίσαι παρ' ἡμῶν
πῦρ τρέφεσθαι, ἐκ τούτου τὴν τοῦ πυρ
ἐδήλωσε κόλασιν· ἵνα δι' αὐτῶν γνωρίμ
κούοντες· μάθωσι καὶ περὶ τῶν ἀγνοου
μένων καὶ φοβηθῶσι:

αι ποῦ τὸν ἅδην εἶναι χρὴ πιστεύειν· ἐπ...
τῆς γῆς, ἢ ὑποκάτω:

ερὶ τῆς θέσεως ταύτης· οὐδεὶς ...
λῶς ἀποφήνασθαι τολμᾷ· πολλοὶ ...
μέρει τῆς γῆς, τινὲς, τὸν ἅδην ὑπάρ...
μίζουσιν· ἕτεροι δὲ τοῦτον, ὑποκά...

μαι ...ελαβον· υἱὸς συνάδει κατὰ τὸ ἅ
γιος καὶ ἰωάννης· ὃς βιβλίον ἐσφραγισμένον
ὁρᾷ ἑπτὰ σφραγῖσι θεωρῆσαι ἑαυτὸν ἐν τῇ
ἀποκαλύψει λέγει· καὶ μηδένα ἄξιον εὑρε
θῆναι, ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ οὔτε ἐν τῇ γῇ· οὔτε
ὑποκάτω τῆς γῆς, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ
λῦσαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ· ὅπερ μετὰ πα
ταῦτα διὰ τοῦ λέοντος τοῦ ἐκ φυλῆς ἰούδα, λε
ταῖς ἐν ἐσχάτῃ ἡμέραι· τί δὲ τὸ βιβλίον νοοῦ
μεν; τῶν θείων γραφῶν· ἧς τὰ μυστήρια,
οὐδεὶς ἡμῖν διανοῖξαι ἠδυνήθη· οὔτε ἐν τῷ
οὐρανῷ τοῦ τις ἦν ἄγγελος· οὔτε ἐπὶ γῆς, ἤ γουν
ἄνθρωπος ζῶν ἐν σώματι· οὔτε ὑποκάτω τῆς γῆς,
ἤτοι αἱ ψυχαί, αἱ ἐκ τοῦ σώματος ἐξελθοῦ
σαι· ἀλλὰ μόνος ὁ λυτρωτὴς ἡμῶν, ταύτην
ἀνοίξειν· ἄνθρωπος γενόμενος· καὶ ἀποθανὼν
ἀναστάς· καὶ ἀποκαλύψας ἡμῖν πάντα
τὰ κεκρυμμένα ἐν αὐτῇ μυστήρια· ἐν
...ῷ ᾗ πρὶν οὐδεὶς οὔτε ὑποκάτω τῆς γῆς
...θη ἄξιος λῦσαι τὸ βιβλίον, ἐκεῖ φαίνεται
...άδην ὑπὸ τὴν γῆν εἶναι· ἐν ᾧ αἱ ψυ
χαί:· ...τῷ α· τὸ τῆς γεέννης
... ἓν ὑπάρχει, χρὴ πιστεύειν, ἤ, ὅσαι τῶν
ἁμαρτημάτων διαφοραί, τοσαῦται καὶ τοῦ
πυρὸς τιμωρίαι ἔσονται:+
τὸ γεέννης πῦρ, ἓν εἶναι δεῖ πιστεύειν·
πάντας δὲ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ἐπι

σκοτολάζειν· ἀλλ' ἕκαστον κατ' [illegible] αὐτοῦ
πταίσματα; οὕτως καὶ τῶν πόνων [illegible]
μεῖσθαι· καθάπερ γὰρ ἐν τῷ κόσμῳ τοῦ [illegible]
πολλοὶ ὑπὸ τὸν ἥλιον σκιάζονται· ὁ [illegible]
τῷ δὲ ὁ καιρὸς τῆς τοῦ ἡλίου δόξης αἰ-
σθάνονται· ἀλλ' ὁ μὲν πλεῖον καυσοῦται· ὁ
δὲ, ἔλαττον κατὰ τὰς διαφορὰς τῶν ἁμαρτη-
μάτων, καὶ τῆς ἐξ αὐτοῦ αἰσθάνονται
καύσεως· [illegible]
[illegible]
ἐν τῇ [illegible]
[illegible]
τῇ καὶ κολ[illegible]
ἑλλήνων ἐσθίειν τὸν ἅπτος αὐτὸν τῶν μι
καὶ ἀναστὰς ἄξασθαι περὶ τῶν ἐμμ[illegible]
ὥραν· ἤθετο ἑαυτὸν ἀρπάζειν τα[illegible]
διανοίᾳ· καὶ τὸ παράδοξον, ἐπὶ τοὺς
περὶ αὐτὸν, ὡς περιέζωθεν ἑαυτοῦ [illegible]
μένον· καὶ ὡς τοῦ ἀέρος ὑπὸ πνευμάτων [illegible]
μένου· ὅταν πικρούς τινας καὶ δεινοὺς
φθόγγους ἐν τῷ ἀέρι· καὶ θέλοντας αὐτὸν
κωλύειν· ὥσπερ μὴ διαβῆναι· τὸν δὲ
δηγούμενον αὐτὸν ἀντιμαχομένων; ἀπὸ
τῶν ἐκείνων λόγοις, οἱ μὲν ὑπὸ θυμοῦ
τοῖς· οἱ δὲ θελομένοις συναρπάζοντο
τοῦ τῆς γεννήσεως, ἐκώλυον οἱ τοῦ αὐ-
τοῦ υἱοῦ ὁδηγοῦντος, λέγοντες ἐκείνοις

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

τῶν μὲν ἀπὸ τῆς πηγῆς τέως· ὅπως ἀπήλαυε·
ς οὐδὲ γέγονε μοναχὸς καὶ ὅσα ἐπάλαιτο τῶν
ων, ἔξεστι λόγου ποιῆσαι. τό τε κατηγο-
ρῶν τοὺς καὶ μὴ ἐλέγχοντας, ἐλεύθερα
γενεν αὐτῶν καὶ ἀκόλουθος ἡ ὁδός. καὶ
αὖθις, εἶδεν ἑαυτοὺς ὥσπερ ἐρχομένους,
καὶ πρὸς ἑαυτοὺς ἑστῶτα. καὶ πάλιν ἡ ὕ-
λος αὐτῶν υἱός. τό τε τοῦ μὲν φανερὸν αὐ-
τὸς ἐπιλαθόμενος· ἔμεινε τὸ λοιπὸν τῆς
ἡμέρας καὶ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, στεναζ-
ων καὶ ἀχθόμενος. ἐθαύμαζε γὰρ λογιζό-
μενος, πρὸς πόσους ἡμῖν ἐστιν ἡ πάλη·
καὶ δι' ὧν ποσῶν πόνων ἔχει τις διαβῆ-
ναι τὸν ἀέρα. καὶ ἐμνημόνευεν ὅτι, τοῦ-
τό ἐστιν ὃ ἔλεγεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος. κατὰ
τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος.
τοῦτο γὰρ ἔχει ὁ ἐχθρὸς τὴν ἐξουσίαν· ἐν
μάχεσθαι καὶ πειράζειν· καὶ διακωλύ-
ειν τοὺς διερχομένους. διὸ καὶ μάλιστα π-
ρήνει· ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ
θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τῇ πονηρᾷ· ἵνα μηδὲν ἔχων λέγειν φαῦλον
περὶ ἡμῶν ὁ ἐχθρὸς καταισχυνθῇ :+
κούσαντα, διαλέξεως αὐτοῦ ποτὲ γενομέ-
νης πρός τινας ἀπελθόντας πρὸς αὐτόν,
περὶ τῆς διαγωγῆς τῆς ψυχῆς. καὶ ποῖ
ταντα τὸ πῶς αὐτῆς ἐστι, τῇ ἑξῆς

νυκτί, καλεῖ τις αὐτὸν ἄνωθεν [illegible]
νῦν ἀναστάς, ἔξελθε καὶ βλέπε· ἐξελθόν-
τος οὖν, ἤδη γὰρ πεισμόφαλα ἐπακού-
σας ἀναβλέψας, ὁρᾷ δέ τινα μακρὸν κα-
ὶ ἀηδῆ καὶ φοβερὸν ἑστῶτα, καὶ φθάνοντα μέ-
χρι τῶν νεφελῶν· ἀναβαίνοντας δέ τιν-
ας ὡς πτεροῖς ἐπαιρομένους, κἀκεῖνον ἐκτείναντα
τὰς χεῖρας· καὶ τοὺς μέν, κωλυομένους π-
ρὸς αὐτοῦ· τοὺς δέ, ὑπερπταμένους καὶ π-
ελθόντας· λοιπὸν ἀμερίμνως ἀπα-
ἐπὶ μὲν οὖν τοῖς τοιούτοις, ἔβρυξε τοὺς ὀ-
δόντας ὁ μακρὸς ἐκεῖνος· ἐπὶ δὲ τοῖς
πίπτουσιν ἔχαιρε· καὶ ἄνωθεν, πρὸς αὐτὸν το-
ιαύτη γέγονε φωνή· νόει τὸ βλεπόμενον·
διανοιχθείσης αὐτοῦ τῆς διανοίας· ἐν-
τοῦ τυχοῦσαν τὴν πάροδον· καὶ τοῦ-
το μακροῦ, εἶναι τοῦ διαβόλου τοῦ φθ[illegible]
τὰ τοῖς πίπτουσι· καὶ τοὺς μὲν ὑπακούοντας
αὐτοῦ, κρατοῦντα καὶ κωλύοντα· τοὺς δὲ
τοὺς δὲ μὴ πειθόμενους αὐτοῦ, μὴ δυνά-
μενον κρατεῖν· ἀλλ' ὑπερβαίνοντας· τ-
τὸ πολλὺ ἑωρακώς, καὶ ὥσπερ ὑπομι-
μνησκόμενος· μᾶλλον ἠγωνίζετο προ-
κόπτειν τοῖς ἐν προθέσει καθημέραν:—
ὅτε δύο τινὲς ἀδελφοὶ συνεφώνησαν
καὶ ἐγένοντο μοναχοί· ὡς οὖν κατη-
σαν, ἔδοξεν αὐτοῖς οἰκοδομῆσαι [illegible]

...ου πο...ασήματος· καὶ ἕκαστος, κα
...τορ ἀνεχώρησεν ἡσυχίας χάριν· καὶ
...ι πολλὰ ἔτη, οὐκ εἶδον ἀλλήλους· διὰ
..., μὴ ἐκβαίνειν ἕκαστον ἐκ τοῦ κελλίου
αὐτοῦ· συνέβη δὲ τοῦ ἵνα αὐτῶν ἀσθενῆσαι.
καὶ ἦλθον οἱ πατέρες ἐπισκέψασθαι αὐτόν·
καὶ εἶδον αὐτὸν ὅτι, ποτὲ μὲν ἐξίστατο,
ποτὲ δὲ ἀνένηφε· καὶ ἐπηρώτησαν αὐ
τὸν λέγοντες τί ἑώρακας· ὁ δὲ εἶπεν· ἀ
γγέλους τοῦ θεοῦ εἶδον ἐλθόντας· οἱ, ἔλα
βόν με καὶ τὸν ἀδελφόν μου, καὶ ἀπήγαγον
ἡμᾶς εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ ἀπήντησαν ἡμῖν ἄλ
λαι ἀντικείμεναι δυνάμεις, ἄγριαι τῷ
...ήθη καὶ φοβεραὶ τῷ εἴδει· καὶ πολλὰ
καμοῦσαι, οὐκ ἴσχυσαν καθῆψαι μου· καὶ ἐ
γένετο ὡς παρήλθομεν αὐτάς· ἤρξαντο λέ
γειν μετὰ μεγάλης παρρησίας ἄγγελοι· καὶ ταῦ
τα εἰπὼν ὁ ἀδελφὸς ἐκοιμήθη· ἰδόντες
οἱ πατέρες, ἀπέστειλαν ἀδελφοὺς δηλῶσαι
τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, ὅτι ἐκοιμήθη· καὶ ἀ
πελθόντες, εὗρον καὶ αὐτὸν κοιμηθέντα· καὶ
θαυμάσαντες δοξάζουσι τὸν θεόν:
Ἀφεὶ ἀγαπητοί· οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα τοῦ
...υ τούτου τοῦ ἀπολλυμένου· οἱ προ
...τοῖσιν ἐν αὐτοῖς ἢ κερδίσουσιν· οὐ λογί
ται τοὺς κόπους οἷς ὑπέμειναν, ἀλλὰ
...οις δι' αὐτῶν προκοπὴν ἢ μεῖζον ὑπε

ρον· πόσην μοι ὦ χαρὰν μομιέζ[illegible]
τὴν ψυχήν; τοῦ ἀρξαμένου καταθῆν· κ[illegible]
ὥσπερ πῶς αὐτοῦ τὸ ἔργον· καὶ γὰρ ἐν τῇ εἰ-
δῷ αὐτοῦ, τὰ οἰκεῖα ἔργα προύξει αὐτοῦ·
χαρήσουνται μὲ τ' αὐτοῦ οἱ ἄγγελοι, ὅταν ἴδω-
σιν αὐτὸν ἀπαλλαγεὶν τῶν ἐξουσιῶν τοῦ
σκότους· ὅταν γὰρ ἐξέλθῃ ἡ ψυχὴ ἀπὸ τοῦ
σώματος, πορεύονται μετ' αὐτῆς οἱ ἄγγελοι· κ(αὶ)
τότε ἐξέρχονται εἰς συνάντησιν αὐτῆς,
πᾶσαι αἱ δυνάμεις τοῦ σκότους, θέλουσ(ιν)
αὐτὴν κατασχεῖν· ἐξερευνῶσαι εἰ ἄρα ἔ-
χουσί τι τῶν ἑαυτῶν ἐν αὐτῇ· τότε, οὐ[illegible]
οἱ ἄγγελοι πολεμοῦσι μετ' αὐτῶν, ἀλλὰ τ[ὰ]
ἔργα ἃ ἔπραξε περιτειχίζει καὶ φυλά-
ττει αὐτὴν ἀπ' αὐτῶν· ἵνα μὴ ἅψωνται αὐ-
τῆς· καὶ ἐὰν νικήσῃ τὰ ἔργα αὐτῆς,
δῶσι πρὸς αὐτὴν οἱ ἄγγελοι· ἕως οὗ ἀπ[αν]-
τήσει τῷ θεῷ ἐν εὐφροσύνῃ· ἐν τῇ ὥ[ρᾳ]
ἐκείνῃ, ἐπιλανθάνεται πάντως ἐργ[illegible]
κόσμου τούτου· καὶ πάντως κόπου αὐ[τοῦ]
μακάριος οὖν ἐστίν, ἐμὸς οὐ χαρεθήσει τῶν
τῶν ἀρχόντων τοῦ σκότους, ὅτι ἡ χαρὰ αὐ-
τοῦ· καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις, ἀπει-
μέτρου ἐστίν:+

...ιλου δὲ ἀπὸ ταῦ, ἐὰν οἱ ἀγαθοὶ τοὺς
ἀγαθοὺς ἐν τῇ βασιλεία ἐπιγινώσκουσι,
καὶ οἱ πονηροὶ τοὺς πονηροὺς ἐν τῇ κολά-
σει γνωρίζουσι:+
...ς αἰτίας ταύτης ἡ ἀπόδειξις, διὰ
τοῦ διαποτικοῦ ῥήματου, τοῦ φωτὸς λαμ-
προτέρου ἀποδείκνυται· ἐρρέθη γάρ, ὅ-
τι ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, ὃς ἐνεδιδύσκετο
πορφύραν καὶ βύσσον, καὶ τὰ ἑξῆς· ὡς τα,
γέγραπται ὅτι ἀποθανὼν ὁ λάζαρος, ἐβα-
στάχθη ὑπὸ ἀγγέλων, καὶ ἀπηνέχθη εἰς τὸν
κόλπον τοῦ ἀβραάμ· ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ
πλούσιος καὶ ἐτάφη· καὶ ἐν τῷ ἅδῃ ἐπάρας
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐν βασάνοις,
ὁρᾷ τὸν ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν· καὶ λάζα-
ρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς φωνήσας,
εἶπε· πάτερ ἀβραάμ, ἐλέησόν με· καὶ πέμψον
λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου
ὕδατι, καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου
ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ· εἶπε δὲ ἀβρα-
αμ· τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες τὰ ἀ-
γαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ λάζαρος ὁμοί-
ως τὰ κακά· ὁ πλούσιος δὲ λοιπὸν εἶπε δ'α
...ἄλλων, ἐπὶ τὴν τῶν ἰδίων σωτηρίαν ἐπι-
στρέφει, οὕτω λέγων· δέομαι οὖν σε πάτερ· ἵνα
πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου·
ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς· ἵνα διαμαρτύ-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ
τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. διὰ τί
οἴων τοῦ ῥήματος, φανερὸν δ' ἐκ τούτου. ὅτι
οἱ ἀγαθοὶ τοὺς ἀγαθοὺς γνωρίζουσιν. ὡς ὁ ἀ-
βραὰμ τὸν λάζαρον, καὶ οἱ πονηροὶ τοὺς πο-
νηρούς, ὡς ὁ πλούσιος περὶ τῶν ἀδελφῶν αὐ-
τοῦ μνημονεύων. πῶς γὰρ τοὺς παρόντας
οὐ δύναται γνωρίσαι. ὁ καὶ περὶ τῶν ἀπόν-
των μνημονεύσας. καὶ ὑπὲρ αὐτῶν τὸν
καλέσαι φροντίσας. ἀλλὰ καὶ οἱ ἀγαθοὶ
τοὺς πονηρούς, ὡς ὁ ἀβραὰμ τὸν πλούσι-
ον. καὶ οἱ πονηροὶ τοὺς ἀγαθούς, ὡς ὁ πλού-
σιος τὸν ἀβραὰμ καὶ τὸν λάζαρον. ἐκ
τούτου, θαυμασιώτερόν τι γίνεται. ὅτι
οὐχὶ μόνον ἐκείνους γνωρίζουσιν οὓς ἐν
τῷ τῷ κόσμῳ ἐγίνωσκον. ἀλλὰ καὶ
οὐδέποτε ἐθεάσαντο. καθάπερ συνή-
θης καὶ γνωρίμους οὕτως ἐπιγνώσον-
ται. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ ἐπιγνώσει τῶν ἀμφο-
τέρων, τὸ τῆς ἀνταποδόσεως μέγεθος
ἐπαύξῃ. ἵνα καὶ οἱ ἀγαθοὶ ἐπὶ πλεῖον εὐφ-
ρῶσιν. οἵτινες ἑαυτοὺς μετὰ τῶν κοινωνῶν μα-
λλίον μετ' ἐκείνους ὁρῶσιν ὧνπερ ἠγάπησαν
ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ πονηροί, μετ[...]
περιβληθῶσιν. ὧνπερ ἐν τούτῳ τῷ κό-
σμῳ ὅθεν ἐβδελύσσετο. αὐτοὶ δὲ τοὺ-
ς ἠγάπησαν. ὅθεν αὐτοῖς. οὐ μόνον

...ειων, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκ τῆς νουθεσίας ἐ-
...πρὸν καταφλέξῃ· καὶ οἱ ἐκλεκτοὶ
ἐπὶ πλεῖον εὐφρανθήσονται· θεῷ μὲν
...τοῖς ἁγίοις πρὸς ἐν ἐκείνῃ τῇ αἰωνίᾳ
κληρονομίᾳ· καὶ ὅσον τοὺς γινώσκομεν
μοι· οἷς ἐν τῇ τῶν ἔργων μικ... σεν δια-
παντὸς ἐγνώριζον· ἡ νίκη γὰρ ἐκεῖσε
πάντες κοινῇ τῇ λαμπρότητι τὸν θεὸν θε-
ωροῦσι· τί ἐστιν ὃ περιουσίᾳ γινώσκουσιν· οἱ κα-
ινῶς τοὺς γινώσκοντας παντας γινώσκουσι:+
...ας ὅσην μονὰς τοῦ πρὸς κάλλει· ταῖς μὲν
... τῆς διανοίας τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ
αὐλιζομένων· λέγει δὲ τὰς διαφορὰς,
ὧν κατὰ διάνοιαν ἐντρυφῶσιν· οὐ γὰρ δι-
αφορὰς τόπων· ἀλλὰ τάξεις χαρισμά-
των πολλὰς μονὰς εἴρηκε· καθάπερ γὰρ
ἕκαστος ἡμῶν, τοῦ αἰσθητοῦ ἡλίου κα-
...ὼν καθαρότητα τῆς ὀπτικῆς ἀκτῖ-
...ως κατατρυφᾷ· μὴ μεριζομένου ἐ-
κείνου εἰς πολλὰς λαμπηδόνας· ἀλλὰ
πᾶσιν ὁμοίως ἐπιλάμποντος· οὕτως
καὶ οἱ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι· οἱ δίκαιοι
...ες, ἐν μιᾷ χώρᾳ αὐλιζόμεναι· ἕκα-
στος κατὰ τὸ μέτρον τῆς οἰκείας καθαρ-
ότητος τοῦ νοητοῦ ἡλίου λαμπρότητα
εὐφροσύνην ἐν ἑαυτῷ, ἕξει καὶ ἕλξει·
δηλαδὴ· ὅσος τε ἐστι· χωρῆσαι καὶ δέξασθαι:+

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Εἶπεν ὁ ἀββᾶς Ἰάκωβος· ὅτι παρὰ τὸ ξε-
νοδοχεῖν· μεῖζόν ἐστι, τὸ διὰ χ(ριστὸ)ν ξενιτεῦσαι:
Ἠρώτησεν ὁ ἀββᾶς Λογγῖνος τὸν ἀββᾶν
Λούκιον ποτέ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἡ ψυχή μου
ἐπιθυμεῖ ξενιτεῦσαι· ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ
γέρων· εἰ μὴ κρατήσεις τῆς γλώττης ἀπα[illegible]
οὐκ εἶ ξένος ὅπου ἐὰν ἀπέλθῃς· καὶ ὧδε
κράτησον τῆς γλώσσης σου, καὶ ξένος [illegible]
Εἶπε γέρων· ἐὰν οἶδε μοναχὸς τόπον ἔχοντα
προκοπήν· καὶ διὰ τὰς χρείας τοῦ σώ-
ματος οὐχ ὑπάγει ἐκεῖ· ὁ τοιοῦτος οὐ πι-
στεύει ὅτι ἔστι θ(εό)ς:· Ἀδελφὸς ἠρώτησε γέ-
ροντα λέγων· πῶς πὲρ ἡ γενεὰ ἡ μωρο-
δύναται κρατῆσαι τὴν ἄσκησιν [illegible]
γερόντων· καὶ ἀπεκρίθη ὁ γέρων· ὅτι [illegible]
γάπη τοῦ θ(εο)ῦ· οὐδὲ φλέγει τοὺς ἀνθρώπους·
διὰ μέσου τὴν ὕλην τοῦ κόσμου· ἄνθρωπος γὰρ
φλέγοντι τὴν ὕλην καὶ τοὺς ἀνθρώπους, ἀπ'
αὐτοῦ ἔρχεται αὐτῷ ἡ καταμυξίας καὶ ἡ
σκήνωσις· ὡς πῦρ γὰρ ὃ θέλομεν σβέσαι πῦ(ρ)
ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ· ἐὰν μὴ προλά-
βῃ καὶ κόψῃ τὴν ὕλην τὴν ἔμπροσθεν πυ-
ρός· οὐ δύναται σβέσαι αὐτό, οὕτω

… ἂν μὴ ἀπέλθῃς εἰς τόπον ὅπου
…κο ποῦ ἀρίσκῃ καὶ αὐτὸν τὸν φθο-
νον αὐτοῦ, οὐ δύναται κτήσασθαι τὴν ἄσ-
κησιν· ψυχὴ γὰρ ἐὰν μὴ βλέπῃ· οὐδὲ τα
…ελφὸς ἥρως τῆς … χῦ βοηθοῦμαι:+
τὸν ἀββᾶν σισόην ἠρλέγουν· τί ἐστι ξενιτεί-
α· καὶ ἀπεκρίθη ὁ γέρων· τὸ σιωπᾶν·
καὶ τὸ μὴ ἔχειν πρᾶγμα ὅπου ἐὰν ἀπέλ-
θῃς ὁ ξενιτεύων· αὕτη ἐστὶν ἡ ἀληθὴς ξενιτεία:
…ξενιτεύσῃς διὰ τὸν θῦ· μὴ θελήσῃς
…μμίξαι ἑαυτόν, μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ τόπῳ·
…δὲ τοὺς λόγους σου συμμίξῃς μετ' αὐτῶν·
ὅτι συμφέρει σοι σχεδόν, εἶναι μετ' αὐτοῦ
κατὰ σάρκα συγγενοῦς σου μᾶλλον:+
…λάβῃς κελλίον εἰς τόπον οὗ γνωστὸς
…σ, μὴ ἐάσῃς σεαυτὸν πολλοῖς φίλοις·
…ἢ σοι εἰς, διὰ πρόφασιν ἀθεμίας·
…ἀπολέσῃς τὴν δύναμιν τῆς ξενι-
…ατου:- ἂν ἀπέλθῃς εἰς τόπον οἰ-
…κῆσαι, μὴ θελήσῃς ταχέως λαβεῖν σεαυ-
…κελλίον εἰς οἴκησιν· ἕως οὗ μάθῃς τὴν
…αγωγὴν τοῦ τόπου· μήπως, πρόσκο-
…μμά σοι ἐστὶν εἰκῇ· ἢ διὰ φροντίδας· ἢ δια-
…σιν, ἢ διὰ προσκόμματα σου φίλων·
…γὰρ ἡ σοφός, συνήσας ταῦτα ὅτι ὁ
…καιὸς ἡμέρας, τοῦ θανάτου σου καὶ τῶν
…ώρου: πρὸ παντοῦ οὖν, ὁ πρῶτος ἀ-

γνώμη ἐσπινότης ξενιτείας· [illegible] μη
ἢ καταμόνας φυτῶν τῶν ἰδίων κατα[illegible]
καὶ ἑτέρου τόπου ἀπέλθῃς· πειρα-
λίαν ἔσῃ φερόμενος καὶ ἐλπίδα ἑδραία[illegible]
τῇ καρδίᾳ ἐν κατὰ τῶν αὐτοῦ θελημάτων·
κλονοῦσι γάρ σε ἐν πολλοῖς κύκλοις οἱ δαί-
μονες φοβερίζοντές σε, περὶ γήρας μου
καὶ σκληρᾶς πτωχείας· καὶ νοσημάτων χα-
λεπῶν· ὑποβάλλοντές σοι ὅτι· εἰ ἐν τούτοις
περιπέσῃς, τί ποιήσεις μὴ ἔχων τὸν φρον-
τίζοντά σου· ἢ γινώσκοντά σε· καὶ ἡ ἀγα-
θότης τοῦ θεοῦ δοκιμάζει σε· ἵνα φανῇ σου
σπουδή· καὶ ἡ πρὸς αὐτὸν ἀγάπη· λοιπὸν
ἐὰν καταληφθῇς μόνος εἰς τὸ κελλίον, σπο-
ροῦσί σοι καὶ ἑτέρους λογισμοὺς βαρυτά-
τους ἀηδίας· λέγοντες· οὐχὶ ἡ ξενιτεία
νησσόζει τὸν ἄνθρωπον· ἀλλὰ τὸ φυλάξαι
ἐν τόπῳ· φέρουσί σοι καὶ μνήμην τῶν
ἐγγιζόντων τοῦ κόσμου· καὶ τοῖς κατ[illegible]
κω· καὶ λέγουσι· τί οὖν· οἱ τοιοῦτοι οὐκ εἰσὶ
δοῦλοι τοῦ θεοῦ; εἶτα καὶ περὶ δυσκρα-
σίας ἀέρων· ὑποβάλλουσι καὶ βάρος
ματος· καὶ ἄλλα τινὰ τοιαῦτα· τὴν κα-
κῶσιν τίθενται· φέροντες αὐτὴν εἰς [illegible]
ρίαν· ἐὰν δὲ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἐλπὶς ἐν
σοὶ ἐστιν· οὐκ ἐνεργεῖ ἡ κακία αὐτῶν· τό
γὰρ φανεροῦταί σου ὁ πόθος, ὃν ἔχ[illegible]

τοῦ ... ἐὰν ἀγαπᾷ αὐτὸν ὑπὲρ τ
ώσιν τῆς σαρκός· οὐ γὰρ ἁπλῶς ἐ
νίτασας· ἀλλ' ἵνα δοκιμάσῃς σε αὐτόν,
σχολάσῃς πολεμεῖν πρὸς τοὺς ἐχθρούς·
γνωρίσῃς ἕκαστον ἀπορρίπτειν δὲ καὶ
ρα αὐτοῦ· ἕως οὗ ἐλευθερωθῇς ἀπ' αὐτῶν,
φθάσῃς εἰς τὴν τῆς ἀπαθείας ἀνάπαυσιν:
λφεί· ὁ καταλιπὼν πᾶσαν τὴν φαινομέ
νην ὕλην, νήφει ἀπὸ τοῦ δαίμονος τῆς
ρνησ· μήποτε δι' αὐτὴν μεγάλῳ πειρασ
μὸν καὶ θλῖψιν, οὐ δυνηθῇς ἐλθεῖν ἐ
τὰς μεγάλας ἀρετάς· ἀτιμωθῆσαι
τὸ μὴ μετρεῖν ἑαυτόν· τὸ φέρειν ὕβριν·
ὁ μὴ ὀνομασθῆναί σε ἐν πάσῃ διατα
τοῦ κόσμου τούτου· ἐὰν γὰρ ἀγαπήσῃς ταῦ
τῆς ασθαι, ὑπάσοι τοῖς στεφάνοις τῆς
δοκιμάσουσιν· οὐ γὰρ οἱ ἀποταξά
μενοι πτωχάσαντες ἐν τοῖς φαινομένοις
οἱ πτωχοί, ἀλλ' οἱ πτωχεύσαντες
πάσης κακίας· καὶ πεινῶντες τὰ ἀ
μνήμην τοῦ θεοῦ· οὐδ' οἱ τὴν θλῖψιν ἐ
κτοῦνται τὴν ἀπάθειαν· ἀλλ' οἱ μ
οὖντες περὶ τοῦ ἔσω ἀνθρώπου καὶ τὰ θε
ἑαυτοῦ κόπου τῶν· οὗτοι λήψονται
ρανοῦ τῶν ἀρετῶν· κατανόησον δὲ καὶ
παραδείσου ταῦτα· ἐκ ποίας προφα
θορυβοῦσι· ἐκλείξασθαι τὸ πονηρ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

τίαν μὴ ἔχονται. καὶ πάλιν ...
νος, καὶ ἄθη. τοῦτο δὲ ποιοῦσιν, ὁ πᾶσι
σι γὰρ ὄνοις, μετέωρος καὶ ἀργός. οἱ ...
πρὸς τὴν κακουργίαν αὐτῶν, ...
ραχοι μένουσιν ἀχαρίστων τῶν τῷ ...
ἐστι τῷ τὸ πονηρῷ ὑπομεῖναι ἔδωκεν αὐ-
τοῖς. ἡ γὰρ ὑπομονὴ καὶ ἡ μακροθυμία κ(αὶ)
ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀγάπη, ἐστὶ τοῖς ...
ποις καὶ μόχθοις ἀχαριστῇ. ἡ δὲ ἀκ...
καὶ ἡ ὀλιγωρία καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὴν ...
νάπαυσιν; ζητοῦσι τὸ πον. ἐργῶ δ...
ζονται. καὶ λυποῦν, ἐκ τῆς τῶν πολλῶν
δόξης, ἐξασθενοῦσιν αἱ αἰσθήσεις. καὶ ἀ-
ναγκαίως ἡ αἰχμαλωσία τῶν παθῶν. κ(αὶ)
ταδυναστεία αὐτῶν. καὶ ἀπόλλυσι τὴν
τοιαύτην κρύπτην, δι' αὐτοῦ μετεωρισ...
τοῦ κόρου:-

Οὐκ ἂν ἐπιθυμήσει ἡ ψυχὴ χωρὶς αἰσθή...
σώματος, ᾗ μὴ ἐπόθησεν αὐτή; ἢ πρὸς
ἀέρα τοῦτον διαθέσεις γένοιτο. πάντα
αἱ αἰσθήσεις τοῦ σώματ(ος) ... τὴν πίστιν
κινοῦνται. ἐπειδὴ αἱ μὲν τῶν παρόν-
των γίνονται. ἡ δὲ τὴν τῶν μελλόν-
των ἀγαθῶν. ἐπαγγέλλεται πολυτελ...
σκηνῶν τοῦ ξενιτάου τῶν μὴ περι-
τινῶν ἀκλόνους ἢ σύσκιους. ἢ πο-
λιρροῶν. ἢ λαμπρῶν ποικίλων

[illegible]ον· ἢ καὶ περὶ συγγενικοὺς δια-
[illegible]σμούς· ἐνθυμεῖσθαι πώποτε· μήτε δὲ τῶν
πανηγυρικοὺς ἃ τύχῃ· μεμνῆσθαι φιλο-
[illegible]ϊκούς· ἀλλὰ κεχρῆσθαι μὲν τοῖς ἀναγ-
καίοις ἀχαρίστως· ὁδὸν δέ τινα ζητεῖν μη-
χανήσασθαι τοῦ βίου· πάσης σαρκικῆς δι-
αθέσεως ἔρημον· οὕτως γὰρ ἂν μόνον ἐστ-
ώσαντες ἡμεῖς τὴν διάνοιαν· εἰς τὸν Χριστὸν
ἐπὶ ὅλην τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἐπιστρέψω-
μεν· ὅτι ἡ βλέψις· καὶ ἡ γεῦσις, καὶ αἱ λοι-
παὶ αἰσθήσεις, διαφοροῦσι τὴν μνήμην
τῆς καρδίας, ὅταν αὐταῖς ὑπὲρ τὸ μέτ-
ρον κεχρήμεθα· πρὸς τὴν ἀνάμνησιν, ὅμοι-
ον τὸ τοιοῦτον· ἕως μὲν γάρ· ὅτε οὐκ ἀ-
πενήνοχεν εἰς τὸ δένδρον, τῆς παρα-
κοῆς ἐμέμνητο ἐπιμελῶς τοῦ θείου
ἐντάλματος· διόπερ καὶ ταῖς πτέρυ-
ξι τοῦ θείου ὥσπερ ἐσκέπαστο ἔρως
[illegible] ταῦθεν τὴν ἑαυτῆς ἀγνοοῦσα γυμνότ-
[illegible] ὅτε δὴ δὲ εἶδε τὸ ξύλον ἡδέως, καὶ μετὰ
πολλῆς αὐτοῦ ἐπιθυμίας ἥψατο, καὶ λοι-
πὸν ἐξ αὐτοῦ καρποῦ, μετὰ ἐνεργοῦς
ἐγεύσατο ἡδονῆς· ἀθρόως [illegible], δι-
[illegible]ρὸς σωματικὴν συμπλοκήν, ὡς
[illegible] τὰ δὲ πάθη συνάψασα ὅλην ἀν
τὴν ἐπιθυμίαν, εἰς τὴν τοῦ παρού-
[illegible]σαν ἀπόλαυσιν ἔδωκε· μείζων δὲ διὰ τὸ

καρποῦ ἡδυφανῶ, τοῖς αὐτὸ...
τεταίς μαντι· ὅθεν δὴ ἐχθρῶς λοιπὸν ὁ α-
μοῖος, μὴ μνησθῆναι τοῦ θεοῦ δύναται. ἢ
αὐτοῦ ἐν τῷ λαῷ· ἢ μέσον οἴων, εἰς τὸ β...
ἀλλὰ τῆς καρδίας ἡμῶν ἀφορῶντες, μ...
μνήμης ἀπαύστου τοῦ θεοῦ ὡς πτεροῖς τὰς
ψυχάς, τῶ φιλαρετωτάτω μὴ τοῦτο ἐν διαγομ...
βίω· φιλοσοφίας γὰρ ὄντως τῶν πάντων κηρὸς
ου, ἀπείρου ἀλλὰ τοῦ ἱεροῦ διαφυλάττη-
ται ψόφου. τοῦτο δὴ καὶ ὁ πολύπειρος ἰὼβ...
διδάσκει ἡμᾶς λέγων· εἰ δὲ καὶ τῷ ὀφθαλ-
μῷ ἐπηκολούθησεν ἡ καρδία μου. τοῦ-
το ἀκροτάτης ὑπάρχει ἐγκρατείας ἀπόθε-
σις καὶ γνώρισμα:
κόσμος, πόρνη ἔοικεν. ἥτις τῇ ἐπι-
ᾳ τοῦ κάλλους αὐτῆς. ἕλκει τοὺς ἐρῶντας
εἰς τὸν πόθον αὐτῆς· καὶ ὁ κρατηθεὶς...
ρικῶς τῷ πόθῳ αὐτοῦ, καὶ περι...
οὐ δύναται ἐξελθεῖν ἐκ τῶν χειρῶν...
ἕως οὗ ἀποδύσει αὐτόν, τὴν ζωὴν αὐ...
καὶ ὅτε γυμνώσει αὐτὸν ἐκπέμπ...
φέρει αὐτὸν ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ἐν...
ρα τοῦ θανάτου. καὶ τοῦτο γνωρίζ...
ὁ ἀμῶς, ὅτι πολέμος καὶ ἅπαντι...
δέ τις θέλει ἐξελθεῖν ἐκ τοῦ σκότου...
κόσμου τούτου καὶ ἰδεῖν τὰς περι...
αὐτοῦ, μακρὰν ἀπὸ τοῦ γένους...

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

...αι ἰδεῖν, τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ :+
...σω κόπτῃ ὁ ἄνθρωπος, τὴν πρὸς τὴν συνή-
θειαν· καὶ συνεθίζῃ ἑαυτὸν ἐν τῇ ζωῇ τῆς ἐν-
...ας τῆς ἀσκήσεως :+
...ται τὸ στόμα ἐκ τοῦ τῆς χρείας αὐτοῦ, ἀδύνα-
τον· ὅσον δὲ δύναται τὸν κατέχει αὐτὸ ὁ νοῦς·
ἀπὸ τῆς τρυφῆς καὶ χαυνώσεως, ὅταν πό-
ρρω τοῦ ποιοῦντος τὴν χαύνωσιν ᾖ· ὅταν
ἐπιβλέπῃ τὰ αἴτια τῆς τρυφῆς, ἐξυ-
πνίζεται ἐν αὐτῷ ἐπιθυμία διάπυρος·
...αὶ ἡ πάλιν στρέφεται εἰς αὐτόν, ἡ ἀπαύνα-
...πολέμους κρατεῖται οὐδέχεται· διὸ καὶ ὁ λυτρω-
τὴς ἡμῶν, τῷ θέλοντι αὐτῷ ἀκολουθῆσαι,
ἐνετείλατο γυμνωθῆναι πρότερον, καὶ ῥί-
ψαι τὰ αἴτια τῆς χαυνώσεως ἐξ αὐτοῦ· καὶ
οὕτως αὐτῷ ἀκολουθῆσαι· καὶ αὐτὸς δὲ ἐκεῖ-
νος, ὅτι ἤρξατο πολεμεῖν μετὰ τοῦ διαβόλου,
ἐρήμῳ ξηροτάτῃ ἐπολέμησεν αὐτόν·
ὁ παῦλος δὲ, παραινεῖ ἐξελθεῖν ἐκ
πόλεως, τοὺς αἴροντας τὸν σταυρὸν αὐτοῦ
φάσκων, συνεξέλθωμεν τῷ χριστῷ, καὶ
βαστάσωμεν τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ, ὅτι ἔξω
πόλεως ἔπαθεν· ἐκ τοῦ γὰρ ἀφορίαι
...τὸν τοῦ κόσμου καὶ τῶν αὐτοῦ· τὰ
...πιλανθάνεται τῆς πρὸς τῆς αὐτοῦ
...θείας· καὶ οὐ κοπιᾷ χρόνου πολύ·
τούτου μνήμη· μεγάλα δὲ βοη-

θεῖ ἐν αὐτῷ· καὶ τὸ εἶναι ἐν ἐνδ[...]
τὴν κατάστασιν τοῦ κελλίου τοῦ μ[...]ου·
ναι γένηται τὸ κελλίον αὐτοῦ, κενὸν καὶ ἀ[...]
ἀπὸ πάντων τῶν κινούντων ἐν αὐτῷ, τὴν ἐ[πι]
θυμίαν τῆς ἀναπαύσεως· ὅταν γὰρ μα[...]
αι τῆς χαυνώσεως ἀπέχωσιν ἐκ τοῦ ἀνοῦ, οὐ
κινδυνεύσει ἐν τῷ διπλῷ πολέμῳ· τῷ, τε ἐκ
τὸς, καὶ τῷ ἔσωθεν· ἤτοι τῷ δι' αἰσθη
σεων, καὶ τῷ δι' ἀτῶν λογισμῶν· καὶ οὕτως
ἀκόπως, νικᾷ ὁ ἄνος ὁ μακρόθεν ἔχων τ[...]
ἡδονὴν, παρὰ τοῦ ἐκ τοῦ σώματος ἔχοντα [...]
τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἐρεθίζοντα· εἰς ἐκ[...]
γὰρ τῶν τοῦ σώματος μελῶν, ἔχει πόλε[...]
ὁ ἄνος· διό, ὁ φιλαφυλάττειν ἑαυτὸν, κ[...]
σμικρῶσαι τὸν καθ' ἑαυτοῦ πόλεμον:-

δελφοί τινες, παρεκάλεσαν γέροντα, εἰ[...]
αὐτοῖς, τί ἐκ τῆς ἡσυχίας ἀπώναντο· ὁ δὲ
βάλλει ὕδωρ εἰς κρατῆραν· καὶ λέγει α[...]
προσέχετε εἰς τὸ ὕδωρ· ἦν δὲ, τεταρα[...]
νον· μετὰ δὲ βραχείας ὥρας διάστημα, π[ά]
λιν φησὶ πρὸς αὐτούς· προσέχετε καὶ ν[ῦν]
εἰς τὸ ὕδωρ· ἦν δὲ, κατασταθὲν ἤδη· ὡς
προσέσχον· θεωροῦσιν ἐν τῷ ὕδατι, ὡ[ς]
ἐσόπτρῳ τὰ ἑαυτῶν πρόσωπα· [...]
αὐτοῖς· οὕτως ἐστὶ καὶ ὁ ἐν μέσῳ ἀνων
τῆς ταραχῆς, οὐ βλέπει τὰς ἑαυτοῦ
μαρτίας· ὅταν δὲ μακρὰν τοῦ κόσμ[ου]

...σεβὴς ἐρημικὸς γένηται τὸ πῶς καὶ
...χάσῃ τὰ αἰσθητήρια, τὸ τε βλέπων
...ν ἴδια ἐλαττώματα· καὶ ἑαυτὸν διορθοῖ
...αι ὡς βούλεται· συνεργίᾳ τῆς τοῦ θεοῦ χάριτος:
...ν ἀναγκαῖον γένηταί σοι παραβαλθῇ εἰς τῶν
κοσμικῶν σου διὰ πράγματα, φύλαξον σεαυτὸν
ἀπὸ τῶν κατὰ σάρκα συγγενῶν· μὴ πα-
ρρησιάσασθαι μετ᾽ αὐτῶν· μήτε συμμῖξαι
σεαυτοῦ, μετὰ τῶν λόγων αὐτῶν:+
καὶ ἡμεῖς ὅτι, τὸ ἐν ἀκαθαρσίαις μιαινόμενον
σῶμα ἡμῶν; οἱ φιλόχριστοι τῶν ἁγίων
προσκυνοῦσι καὶ κατασπάζονται, ἡ-
μᾶς δὲ ὄντων, τάφοι κεκονιαμένοι· τῶν
θανατηφόρον ἁμαρτίαν ἐξορίζοντες·
καὶ ἡμεῖς· ὅτι μωροὶ ὄντες· καὶ ἄφρο-
νες, τοῖς βαίνοις τῶν ἁγίων καὶ οὐ τὰς
...σίας αὐτῶν, ἀγαπῶμεν καὶ ἀρπα-
...· καὶ ῥυπῶ τῶν ἁγίων τὰς ψυχὰς ἡ-
...τοῖς ἀκαθάρτοις λογισμοῖς, ὑπομονὴν
ἔχειν ἁγίων· καὶ ταῖς προσηγορίαις
ἁγίων, τιμᾶσθαι βουλόμεθα:+
...ε ἀδελφέ· ὅτι ὁ μὴ ἑαυτὸν τελείως
...ς τῆς πρώτης εὐφρονήματι ταπεινώσεως
...αι ἐξουδενώσεως· καὶ ῥίψας ἑαυ-
...ὸ παντὸς καταφρονεῖσθαι καὶ κα-
...πατεῖσθαι, ἀδικεῖσθαί τε· καὶ κατα-
...θαι καὶ χλευάζεσθαι· καὶ ταῦτα

παρ' τ' μετὰ χαρᾶς δι' αὐτὸν κρ[...] μο

καὶ μὴ ἐκδιηκῶν ὅλως τὰ ἀμείρ[...] ο-

ζαν· ἢ τι μὴ μὴ ἐπαινοῦν· ἢ, ἢ δουλώ[...]

ματος μὴ πομάτων· ἢ ἐνδύματος, [...]

ναχὸς ἀληθινὸς γενέσθαι οὐδ' ὣν αὐτα[...]

οὕτως μὴ μὲν ἀγώνων καὶ ἄθλων καὶ στε-

φάνων προκειμένων· μέχρι ποτὲ ἡμᾶς

ὅσω τῆς ἐσχηματισμένης ὥσπερ βοίοις

μορφώσεως, διαγκαλαζόμεθα. μετὰ

ἐπιθέσεως τοῦ κόσμου δουλάρωντες· ἀλλ[...]

τοῖς ἀμοίοις νομιζόμενοι· καὶ ἄλλο τοῦ τ[...]

κρυπτὰ γινώσκουσι φαινόμενοι· α[...]

οἱ γὰρ παρὰ πολλοῖς νομιζόμενοι; ἀρε-

οἱ τὸ ἦθος ἀκμὴν τυγχάνομεν· μορφ[...]

σιν ἀσεβείας ἀληθείας ἔχοντες, τὴν δὲ δ-

ναμιν αὐτῆς ἐπιμόπου τοῦ θεοῦ μὴ κεκτη[...]

νοι· ἐν τῇ νομιζομένῃ τοῦ ἔξωθεν ἀρ[...]

καὶ ὁσίων ἐπηριζόμενοι, καὶ τ[...]

νομένοις ἐπιτηδεύμασι, τοῖς [...]ο-

ἀρεσκαι βουλόμενοι· καὶ τὰς π[...]

των τιμὰς καὶ ἐπαίνους θηρώμε[...]

τῶν δὲ κατὰ θεὸν καὶ συνείδησιν πολι-

αμὸ λως ἀγνοοῦντες· παρθένοι [...]

γμοὶ παρὰ πολλοῖς νομιζόμενοι [...] καὶ π-

ρὰ τοῖς νοοῦσι τὰ κρυπτά, ἐν α[...]

σίαις συγκατατιθέμενοι λογισμο[...]

νικοῖς ἔνδοθεν μολυνόμενοι· κ[...]

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

...τῶν παθῶν βορβορούμενοι· καὶ
...ἐσχηματισμένην ἠθῶν ἄσκησιν,
...ι καὶ τοῖς ἐπαίνοις τῶν ἀνθρώπων ὑπτιούμε-
...νοι· καὶ τὸν νοῦν ἐκτυφλούμενοι· ἥξει
...αὐτὸς ὁ τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους ἀπο-
καλύπτων καὶ φανερῶν τὰς βουλὰς τῶν
καρδιῶν ἀπαραλόγιστος δικαστής· ὁ τὸ
σχῆμα τὸ ἔξωθεν περιαιρῶν· καὶ τὴν ἀ-
λήθειαν τὴν ἔνδοθεν κεκρυμμένην φανερ-
ῶν, τοῖς οὕτω καθ' ὑπόκρισιν πολιτευο-
...μένοις, ἐπὶ τῆς ἀγγέλων ἐκκλησίας τῶν
ἁγίων, καὶ πάσης τῆς ἐπουρανίου στρατιᾶς
θριαμβεύσει· καὶ δημοσίᾳ αἰσχυνομένους,
ὡς τὸ ἐξώτερον παραπέμψει σκότος·
...κατὰ τὰς μωρὰς ἐκείνας παρθένους·
...τινες, τὴν μὲν ἔξωθεν τοῦ σώματος παρ-
...θενίαν ἐφύλαξαν· περὶ γὰρ ταύτης, οὐ
...ἐνεκλήθησαν· ἀλλὰ καὶ ἔλαιον μερι-
...κὸν ἐν τοῖς ἀγγείοις εἶχον· τουτέστιν ἀρετῶν
...τῶν φαινομένων· καὶ κατορθωμά-
...των ἐτύγχανον μέτοχοι· διὸ καὶ αἱ λαμπ-
...άδες αὐτῶν, ἧπτον μέχρι τινός· διὰ δὲ ἀμέ-
...λειαν καὶ ἄγνοιαν καὶ ῥᾳθυμίαν, προνοί-
...ας ἐποιήσαντο· καὶ τὸν κρυπτόμεν-
...ον ἔνδοθεν τῶν παθῶν ἐσμὸν ἐκκαθᾶραι·
...ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων ἐνεργειῶν· ἐφ-
...οντο αὐτῶν τὰ νοήματα· καὶ ἐν τῇ τῶν

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

λογισμῶν συγκατάθεσιν ἐκο[...]ω
τοῖς· διὸ καὶ τοιούτου τέλους ἐτύχο[μεν]
φίου χαρᾶς στερηθῆναι· καὶ νυμφῶνος
τοῦ ὡραίου ἀποκλεισθῆναι· ταῦτα οὖν λογι[ζό]
μενοι καὶ διακρίνοντες· καὶ δοκιμάζ[ον]
τες, γνῶμεν ἐν πίστει ἐσμέν· ἵνα ὡς ἔτι
καιρὸν μετανοίας ἔχομεν· ἑαυτοὺς διορ
θωσώμεθα· ὅπως τὰ καλὰ ἡμῶν ἔργα
καθαρῶς ἐπιτελοῦμεν· καὶ σαρκικῷ φρ
ονήματι μὴ ἐπιμιγνύμενα· τὸ ὑπὸ ὡραί[ου]
χιερῆ χοῦ, ἄωρος δὲ κατατείνεται καὶ
ἀποβάλλεται· ὡς θυσία ἐπίμωμος :+

Μοναχός ἐστιν, ὁ ἔξω κόσμου καθήμενος
καὶ ἀεὶ δεόμενος τοῦ θεοῦ· τυχεῖν τῶν μελ
λόντων ἀγαθῶν· πλοῦτος μοναχοῦ ἐστιν
ἡ παράκλησις ἡ γινομένη ἐκ τοῦ πένθους
καὶ ἡ χαρὰ ἡ ἐκ πίστεως, ἡ ἐν τοῖς ταμ[είοις]
τῆς ψυχῆς λάμπουσα· πενθικός ἐστιν [ὁ]
πεινῇ καὶ διψῇ δι' αὐτὸν πάσας τὰς ἡμέ
ρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ· διὰ τὴν ἐλπίδα [τῶν]
ἀποκειμένων ἀγαθῶν· τὸν γὰρ διὰ τὸν [θεὸν]
πεινῶντα καὶ διψῶντα· μεθύσκει αὐτ[ὸν ὁ]
θεὸς τῆς παρακλήσεως αὐτοῦ· καὶ τοὺς
τὸν γυμνητεύοντας, ἐνδύει τὴν τῆ[ς ἀφθαρ]
σίας καὶ δόξης στολήν· δεῖ τὸν μοναχ[ὸν]
πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ πράγμασι καὶ [...]
σι καὶ κινήμασι· τύπον ὠφελείας[...]

... αὐτόν· δεῖ γὰρ αὐτὸν ἔχειν πρὸ
πάντων· ὑπεροψίαν τῶν ὁρωμένων·
παντελῆ ἀκτημοσύνην· καταφρόνησιν
...λείαν τῆς σαρκός· νηστείαν ὑψηλὴν καὶ
ἀνένδοτον· σωφροσύνην ἄκραν· διαμονὴν
ἐν τῇ ἡσυχίᾳ· ἀταξίαν τῶν αἰσθήσεων
καὶ παραφυλακήν· πάσης ἔριδος καὶ
θυμοῦ ἀλλοτρίωσιν· εὐλόγοις βραχύτητα·
μνησικακίας ἄγνοιαν· ἁπλότητα τῶν
... διακρίσεως· τῆς παρούσης ζωῆς
περιφρόνησιν· τῆς μελλούσης ἐπιπό-
θησιν· τὸ φεύγειν τοὺς κοσμικοὺς καὶ τοὺς ἐν
κόσμῳ· μᾶλλον δὲ, καὶ πάντας τοὺς ἔξω·
καὶ μὴ θέλειν γινώσκεσθαι ὑπ' αὐτῶν· μὴ
δὲ δοκιμάζειν ἑαυτοῦ εὐφιλίαν καὶ ἑταιρι-
σμὸς ἐκ τούτου· τὸ μὴ ἀγαπᾶν τὴν τιμήν·
μὴ δὲ χαίρειν ξενίοις ἢ γοῦν δώροις· ἀλλὰ
τοῦτο πρὸ τῆς οἰκήσεως ἡσυχον· καὶ
πολλοῖς ἀγνοούμενον· καὶ ἀδιαλεί-
πτως ἐγκαρτερεῖν ταῖς προσευχαῖς· ὁ δὲ δι-
ηνεκῶς φροντίζειν καὶ μελετᾶν, περὶ
τῆς χώρας τῆς ἀληθοῦς καὶ μακαρίας· τὸ ἐ-
πὶ προσώπου σύννουν καὶ ἐρρικνωμέ-
νον καὶ δακρύειν διηνεκῶς· νύκτα καὶ
ἡμέραν· αὗται αἱ εἰσὶν ἀρεταὶ τοῦ μοναχοῦ,
ὧν συντόμως ἡ πεῖρα· αἳ μαρτυροῦσαι
τὴν ἀπὸ τοῦ κόσμου παντελῆ θνῆσιν,

καὶ τὴν πρὸς θ(εὸ)ν ἐπιτυχίαν· ὅσων ἐμ-
νος τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς· ἐζητήσατο ἀκριβ-
ἀλλά πως τί αὐτῶ, ἐκ τῶν ἀπηριθμημένων
καὶ ἀφεύρει εἰ αὐτὸν ἐν δὲ ἦν ἕν τούτων· πι-
στεύω μήπω τὸ τοῦ μοναχοῦ ὄνομα πλήρως
ἐμπρέπειν αὐτῶ· ὅταν δὲ πάντα τὰ εἰρη-
μένα κτήσηται· τότε καὶ ἡ γνῶσις τῶν λοι-
πῶν ὑμνουμένων καὶ μυηθῆναι, δοθήσεται αὐτῶ, καὶ
ἔσται τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις αἴτιος, δοξολογίας
τῆς εἰς θ(εὸ)ν· κἂν ταῦθ' ἑτοιμάσῃ τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ· τὸ πόμα μεστῶς πρὸ τοῦ ἐξελθεῖν
ἐκ τοῦ δὴ τοῦ βίου:-
Ἀδελφοί· τὸν χρόνον οὐ διήξαμεν ἐν τῶ μο-
νήρει βίω ἀριθμοῦμεν· τὴν δὲ ἀμέλειαν ἀμφό-
κατηργασάμεθα ἐν αὐτῶ, ἀγνοοῦντες
ἐπαιρόμεθα· ἔπαινος ἀνδρί, οὐχ ὁ χρόνος χρό-
νου· ἀλλ' ἡ κατὰ θ(εὸ)ν προκοπή· προκοπὴ
οὐ πολιαί· ἀλλὰ τὸ ἐνάρετον βίου κ-
αθαι· ἐπιλαβοῦ μοναχὲ τῆς αἰωνίου ζω-
ῆς ἣν καὶ ἐκλήθης καὶ ὡμολόγησας τὴν
καλὴν ὁμολογίαν· ἐνώπιον πολλῶν μαρτύ-
ρων· ἤγουν ἐπὶ πάσης τῆς ἄνω καὶ κά-
κτίσεως· ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον ὁ ἐρ-
χόμενος ἥξει καὶ οὐ χρονιεῖ· τί δὲ ἐστὶ μονα-
χός· ἢ τίνι ὁμοιοῦται· ὁ μοναχός, ἔοικεν
ἀνδρὶ καταφερομένω ἐξ ὕψους ἐπὶ
τω· ὃς ἄρα ὢν σχοινίου κρεμάμενος

τ. θελήματος δραξάμενος ἀπο-
μας σὺν ἑαυτόν· καὶ βοᾶ ἀδιαλείπτως
πρὸς κύριον, τοῦ βοηθηθῆναι· εἰδὼς ὅτι ἐὰν
ἀτονήσας ἀπολύσῃ τὰς ἀμφοτέρας
χεῖρας, θανατωθήσεται. ἀγαπητοί μου
ἀδελφοί· ἀγγέλων σχῆμα φοροῦντες, μὴ
τοῦ διαβόλου σῶμα μέλλωμεν θα. ἀλλὰ τὸν
ἀγγελικὸν βίον, ζηλῶμεν ὡς δυνατόν. τῷ
γὰρ σχήματι, ὀφείλει ἐπακολουθεῖν ὁ τρόπος
καὶ τὰ ἔργα· χωρὶς γὰρ τοῦ ἔργου, τὸ σχῆμα
οὐδέν ἐστιν· ἆρα οὖν οἱ ἄγγελοι ἐν οὐρανοῖς ἐν
ιδι καὶ ζήλῳ διάγουσι καθὼς ὑμῶν ὁρῶμεν
ἐν τοῖς μοναχοῖς ταῦτα γινόμενα· σπουδά-
σωμεν ἀδελφοί, μὴ γίνεσθαι τοῖς ἔξωθεν,
πρόσκομμα καὶ σκάνδαλον· μὴ βλασφη-
μείσθω τὸ καλὸν σχῆμα; δι᾽ ἡμᾶς· μᾶλλον δέ,
ἡμῶν μάθωμεν· ἆρα τί ἀπολογησόμεθα αὐτῷ
τῇ· ἐν τῇ φοβερᾷ ὥρᾳ τῆς ἐξετάσεως;
ως ἀμελοῦμεν τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας. τί
ἔδει ποιῆσαι αὐτόν, ἢ μὴν καὶ οὐκ ἐποί-
ησεν· ὅτι αὐτὸν τοῦ θεοῦ λόγου ἐν δούλου μορ-
φῇ ταπεινοὺς ἐκήδομεν; ἵνα καὶ ἡμᾶς
νοὶ γενώμεθα· ἢ ὅτι, τὸ ἀπὸ ἐνόντος
τοῦ προσώπου· ἐμπτύσμου οὐκ ἐθεά-
σθω; ἵνα καὶ ἡμᾶς ὑβριζόμενοι ἢ ἐ-
τιμώμενοι μὴ ἀγριαινώμεν· ἀλλ᾽ ὅ-
κήδομεν τοῦ ἁγίου αὐτοῦ νόμον. δι

δόμενον μοι μάστιγας· ἵνα καὶ [illegible]
πήκω μὲν κατὰ πάντα· τοῖς ἡγουμένοις
μου, καὶ πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς; ἢ ὅτι οὐ
δομεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, τὸ ὅπη βλέπ[ει]
ἐπὶ τὴν γῆν; καὶ ποιοῦν αὐτὴν τρέμειν [illegible]
ζόμενον· ἵνα καὶ ἡμεῖς ἐξουθενούμενοι ὑ
ποφέρωμεν καὶ μὴ θηριούμεθα; ἀλλ᾽ ὅ
τι οὐκ ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος, ὅτι, ἐγὼ
ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ οὐδὲν ποιῶ· καὶ πάλιν, ἦλθον
οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλ[ημα]
τοῦ πέμψαντός με πρός· ἵνα καὶ ἡμεῖς
ὦμεν αὐθάδεις καὶ αὐτοθελεῖς καὶ αὐτ[ε]
ξούσιοι; ἀλλὰ πάλιν οὐκ ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέ
γοντος, ἐγὼ δὲ οὐκ ἀπειθῶ οὐδὲ ἀντιλέγω·
καὶ μάθετε ἀπ᾽ ἐμοῦ ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ τα
πεινὸς τῇ καρδίᾳ· καὶ πάλιν· οὐκ ἦλθε
διακονηθῆναι; ἀλλὰ διακονῆσαι· καὶ τὸ
ἐπιτρατοῖ αὐτὰ φάσκοντος· ἵνα καὶ ἡμᾶς
τοιοῦτοι γενέσθαι ἀγωνισώμεθα; ἀδύνατ[ον]
γὰρ ἄλλως εὐδοκιμῆσαι καὶ σωθῆναι ἡ
μᾶς· ὧν τῷ εὐδοκιμήσωμεν τοῦ κυρίου ἐν πα
παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἀδελφοί· τὸ ἐκ
ποίμνιον τοῦ χριστοῦ· νήφωμεν ὡς καὶ [illegible]
χώμεν· καὶ κατὰ τὸ σχῆμα πολιτευ[illegible]
ἵνα καὶ τὴν ἀγγελικὴν ἀξίαν ἀπολαύ
σωμεν [illegible] ἀμήν

... ος ὑπὲρ ἡμῶν αὐτοῦ υἱὸς, οὐ νέος· ἔ-
χοντι κηὸς ἀξίας τῇ μοναδικῇ προσελθὼν
πολιτείᾳ· καὶ ὑπερφυῶς ἀγῶνας καθ' ἑαυτοῦ
ἡσυχίᾳ ἀγωνισάμενος, ἐπὶ χρόνοις μα-
κροῖς. μετὰ ταῦτα, ἀναγινώσκων ποτὲ τὴν
τοῦ ἀρσενίου θείαν κλίμακα· ἄριστα δὲ τὸ τέ-
λος τοῦ, περὶ ὑπακοῆς λόγου, λέγοντα τοῦ
διδασκάλου· ὅστις καθ' ἡσυχίαν καθήμε-
νος· ἐπιγνοὺς τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν· καὶ
ἀπελθὼν, τῆς παρακμῆς αὐτοῦ ὑπακο-
ῆς οὗτος τυφλὸς ὤν, ἀκόπως πρὸς Χριστὸν
ἐβλέπετο· τοῦτο τοίνυν τὸ ῥῆμα τοῦ διη-
νεκῶς διανοίᾳ στρέφων, ἔλεγεν ἑαυτῷ· μετὰ το-
σούτοις κόποις καὶ καμάτοις ἀσκήσε-
ως ἔμεινα τυφλός; καὶ ποτὲ ἄρας ἀναστὰς
... προθυμηθεὶς μέν· καὶ καταλιπὼν
τὴν μονὴν αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐρημικοῦ βίου, δίδω-
σιν ἑαυτὸν εἰς κοινοβιακὸν στάδιον· ἐλθὼν
δὲ εἰς τὸ, κατὰ τὴν νίου τῆς Βιθυνίας μέ-
ρους ... χίας διακονητοῦ κοινοβίου· ἔμεινεν
τὸ ξενοδοχεῖον ἐπὶ ἡμέρας τινάς· ὡς
τῶν πτωχῶν· μηδενὶ μηδὲν ἀφηκώς·
... δὲ στρέφεσθαι μετὰ τῶν πεινώντων κα-
... ην· μὴ ἀνασχόμενος δωρεὰν ἄρτον
... ν, ἀνήρχετο εἰς τὸ πλησίον ὄρος,
ποιῶν φορτία φρυγάνων· καὶ φέ-
ρων τοῖς ἰδίοις ὤμοις, ἐτίθει παρὰ τοῦ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

πυλῶνα· ὁ δὲ ἰδὼν ὁ ἐπὶ τῆς τῶν [illegible]
τοῦ ξένου φροντίδα; λέγει αὐτῷ· τί ποι-
εῖς ἀββᾶ· οὐ χρείαν ἔχει τὸ μοναστήριον τού-
του σου· οἱ ἐνταῦθα παραγινόμενοι· [illegible]
πάντες ἐσθίουσιν ἀχαρίστως τὰ τοῦ θεοῦ· λέγει
πρὸς αὐτὸν ὁ ἀντώνιος· καί, γὰρ ἐγώ, ἔγνων
κα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀργὸς οὐ φέρω καθέζεσθαι·
τοῦτο προθέσει ἰδίᾳ ποιῶ καὶ ἀναπαύομαι
ἐπιμένοντος δὲ αὐτοῦ, τῷ πυλῶνι τοῦτο
τῷ τρόπῳ καὶ μηδὲν λέγοντος· ἀναφέρει
ὁ ξενοδόχος τὰ κατ' αὐτόν, τῷ ἡγουμένῳ
ἦν δὲ οὗτος, ἰγνάτιος ὁ ἀοίδιμος· ὁ καὶ τὸ
μοναστήριον οἰκείοις κόποις εὐκόσμως δειμά-
μενος· λέγει οὖν ὁ πατὴρ πρὸς τὸν ξενοδόχον· ἐν-
τεῖσον αὐτόν, τί ζητῶν προσκαρτερεῖ τῷ πυ-
λῶνι· ἐρωτηθεὶς δὲ ὁ ἀντώνιος, πρὸς
ἀδελφοὺς ἔφη· ξένος μέν εἰμι τοῦ ἐν[illegible]
βούλομαι δέ, σὺν θεῷ μεθ' ὑμῶν συ[illegible]
σαι ὠφελείας χάριν· ταῦτα μαθὼν ὁ ἡγούμε-
νος ἐκέλευσεν αὐτὸν εἰσελθεῖν· καὶ θεασάμε-
νος, ἐπέγνω αὐτὸν ὅστις ἦν· ἦν γὰρ ἐν-
ακοήν, τῆς ὑψηλῆς αὐτοῦ πολιτείας
λέγει αὐτῷ· τί πρὸς ἡμᾶς ἐσκύλης [illegible]
ἔφη αὐτῷ ὁ ἀντώνιος, ἵνα γένωμαι μα[illegible]
ἐξ ὑμῶν τῆς ἀρετῆς; ἐλλιπῶς ἔχων πρό-
τερον; ἕως ἄρτι· λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ πρ-
οὐ δύνασαι γενέσθαι ὑποτακτικός

[illegible] τεσιν ἑαυτῶν ζήσας καὶ τῷ θεῷ· πο-
ι γὰρ ἰδίῳ θελήματι στηριζόμενοι· ἀτίμ-
[illegible] τῶν ἀρετῶν ὧν ἐπεχείρησαν κατορθῶσαι·
τῷ δή, ἐγκράτειαν· νηστείαν· ἀκτημοσύ-
νην· κακουχίαν σώματος· ὡς πολλάκις ὁ
κοινοβιακὸς δοκιμάσας νόμος, δι' αὐτὸ τῆς
ταπεινοφροσύνης ἐνδέου, ἀδόκιμον ἀπέ-
φηνε· καὶ ἐν οἷς ἐδόκουν εἶναι καλοῖς· ἔφη
αὐτῷ Ἀντώνιος· τοῦτο κἀγὼ μαθὼν ἐκ τῆς
ο τιμίου τοῦ πρώην διδασκαλίας·
μή πω τὴν ὁδὸν ἐπιβὰς τῆς ἀρετῆς,
ρον ἐμαυτὸν ὑμῖν, παραδίδωκα σφ-
λαν· ὡς ἂν δι' ὑμῶν, ἀρχὴν βάλω ἐν
τῷ τῆς παρ' ὑμῖν ἐπιστημονικῶς ἀθετ-
νης ζωῆς· μετὰ οὖν τό, ἀκοῦσαι ταῦτα
δεχθεὶς ὁ Ἀντώνιος· ἐπετράπη παρ' αὐτοῦ
μένου, τὴν τῆς ἐκκλησίας ἐμπροστ-
αθαι ὑπηρεσίαν ὡς βαρυτάτην οὖσαν,
οις πολλοῖς παραιτηθεῖσαν· ἐπιμείνας
ἐν τῇ διακονίᾳ ταύτῃ χρόνον τινά,
μὴ ἀρκεσθεὶς τῇ ἐντεῦθεν αὐτοῦ πε-
μένῃ ταλαιπωρίᾳ· προσελθὼν λέ-
προεστῶτι· ἐγὼ διακόπου περισσό-
λθον ἐνταῦθα· καὶ νῦν μοι ἐπέται
ευτελῆ διακονίαν; ἐλαφρὲ ἔτι πε-
ταῦτα ἀκούσας ὁ ἡγούμενος, πρᾶα
σημαίνων, τῷ προστεργάτῃ τῶν ἀμπε-

λώνων· ὡς τὸ κλαδάριν αὐτῶν, [illegible] πρὸ τ[illegible]
τοῖς ἀδελφοῖς· ἀπὸ ποίου ἔχομεν [illegible]
τοῦτο; πολλαχῶς ἐπῆπτε τοῖς ἑαυτ[illegible]
δακτύλοις· ὅθεν καὶ δυσαχθῶς πρὸς
ἐπὶ τῇ δαπάνῃ διέκειτο· ὅμως ἐπιμείνας
ἅπαντα χρόνον τοῦ κλάδου, πάλιν τὰ κ-
ρῶ τῆς σκαφῆς, ἀμφιπονεῖ τὸ περὶ αὐτὸ
κοπιῶν ἰσχυρότατα· ἤδη δὲ τῶν καρπῶν
περκαζόντων· τὴν τούτων φυλακὴν αὐ-
ἐγχειρίζεται· ἐρχόμενοι δέ τινες τῶν ἀδελ-
φῶν οἱ ἀμελέστεροι, καὶ καταδοκιμ[illegible]
δοντες, ἐζήτουν τὰ φυλαχθέντα λαβεῖν· πρὸς οὓς
ἔλεγε, συγχωρήσατέ μοι ἀδελφοὶ ὅτι, [illegible]
κε τράπεζαν τοῦτο ποιῆσαι· ἰδοὺ αἱ ἀμπελο-
πρόκεινται ὑμῖν· καὶ εἰ βούλεσθαι, λ[illegible]
τε ἀφ' αὐτῶν· καὶ ἐὰν ἀρκῇ, πάλιν [illegible]
γκη μοι ἐπίκειται· ἵνα ἐξαγάλω [illegible]
μένω· καχεῖμος γάρ, καθεκάστην [illegible]
τῶν λοιπῶν, τοῖς λογισμοῖς αὐτοῦ [illegible]
ἑαυτῷ τι ἐξήγγελε· ταῦτα ἀκούοντες οἱ [illegible]
φοί, ἀνεχώρουν ἄπρακτοι· οἱ αὐτὸς δὲ [illegible]
ἑαυτὸν διεξῄει καθεζόμενος τὸ μέσ-
ον ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ τοὺς φθάρας ἀ[illegible]
ναγαγοῦ ἐκ τοῦ ἰδίου ἐνδύματος· ἔλεγ[illegible]
τοῖς ἑαυτοῦ λογισμοῖς· οὔ τί μοι [illegible]
χίαν, ἔλεγε τε ὅτι, οὐδὲν ὠφελεῖς [illegible]
θαυταλαιπωρούμενος· καὶ ἀνίατο[illegible]

…ἐν τῇ μονῇ ὢν διατογνῶ· ἡ γαίτε-
…νεμοῦ ταῦθα καὶ πάλιν μακαρίζει τοὺς
…νοις ἐκείνοις, βουλόμενοι μὲν τῆς τῶν
ἀδελφῶν διαστῆσαι ζωῆς; ταῦτα μετὰ δα-
κρύων ἐν πόνοις καρδίας λογιζόμενος πο-
λλάκις καὶ πρὸς ἑαυτὸν λέγων; ὑπό τινος
πονηκοῦ τέρου τὸ καταλαμβάνεται· ἀφοῦ
καὶ λόγοις παρεμυθεῖτο φιλαδελφίας, καὶ
ἡ τῶς ἀπέφερε τοῖς πειρασμοῖς ὁ αὐτὸς
…ος; δι' αὐτὴν μέλλουσαν μίαν ἀποδοσίαν·
…ταγίων, τὸ παρελθεῖν τοῦ καιροῦ τούτου
…οῦ· παραδίδοται δουλάσιν εἰς τὸ τρα-
…ρᾶσου· ἔνθα δὴ καὶ συνέβαινεν αὐτοῦ, κοπι-
…επριωτέρως· ἕως τρίτης ὥρας ἀχε…ου
…νυκτός· τυρβαζομένων ἐν τῇ τῶν ἑσιού-
…και ἐξιοῦ ὑποδοχῇ καὶ λαιτουργίαι· ἀφοῦ
…κις καὶ ἀπημέαις ὑπολίωντοι διαφιλα-
…κις ἐπὶ τῶν τοιούτων συμβαίνειν, ἐρ-
…μενος δὲ ἐν ταῖς τοιαύταις διακονίαις
…ν ἤδη συχνόν· τὸ, τιμάτιον αὐτοῦ καὶ
ὑποδήματα κατέτριψεν· ἅπερ ὑπο-
…ατ, κατεδόξατο φορέσαι· διὰ τὴν τοῦ
…ιτου ἐπισκόπου παύλου παράκλη-
…ν γὰρ προτοῦ, τῆς ἀσκήσεως χρό-
νον ἀνυπόδετος ἦν· τότε οἶνος ἀπο-
…ου καταντρίβειν· τοῦ χειμῶνος
…πος· ἐπιγνωτοῦ ὑπὸ τοῦ κρύους· τ…

ἡγούμενον τὸ ὅσον· ἀναβαλλόμενον λοιπὸν [illegible].
τὴν ἀρὰν καὶ ἀναρτοῖς ὠμάτος ἐπιμελομένου [illegible]
κόσος ὅσα ὀφείλει ἀντὶ τοῦ ἀφερεπονοῦ. καὶ αὐτοῦ
περὶ ἀσωτέρου μνήμα ἀθοῦν· ὁ θεῖος δή. καὶ οἱ ποδ[illegible]
αὐτοῦ· ἐκ τῆς πρὸ τὰ μάρμαρα ὁμιλίας ἐρήσει
ὑπομάρμαροντες· ἄλλος αὐτοῦ· οὐ τὸ τυχὸν ἐμε
ποίουν· θεωροῦντες δὲ οἱ ἀδελφοί· τὴν πο
λλὴν αὐτοῦ βίαν καὶ ἀνάγκην· ὁ μὲν, κόσλιον
αὐτοῦ ἐμερρίπτειν· ὁ δὲ, καλύπτειν εἰς τὸ ὑπο
λύσασθαι· ὧν οὐδὲν ὅμως ἠνύχθη· ἐχόμενον
εἰς τὴν τοῦ προεστῶτος ἐσομαι κρίσιν. λέ[illegible]
τοῖς ἀδελφοῖς· γινώσκομεν οἱ δύο τὸν πρ[illegible]
ἰνων, ὧν ἐπὶ διὸ ὑμεῖς ὑστερούμενος· αὐτο
οὖν καταλιμπάνω τὴν περὶ ἐμοῦ οἰκονομίαν
ἕως ὅτου ὁ θεὸς πληροφορήσῃ αὐτόν· χάρ
της ἐμῆς ταπεινώσεως: ἐν τούτοις τοι[illegible]
τῆς χειμερίου ὥρας διαλυθείσης· κα[illegible]
ἀρός τε καὶ θέρους διαλλαξάντων· καὶ [illegible]
ἀπορμονὴ τοῦ ἐξ διάθλειν ἐγκαταλει[illegible]
τος, ἡ τι ἡ θεῖος τῇ πολιορκίᾳ τῶν μὲν [illegible]
γινομένων. καὶ τῶν ἐκτὸς ἐλλείψεων. [illegible]
σι τοῦ τοῦ μοναστηρίου καὶ φησί· δέσποτα· ἐ
ἀλλ' ἀνεῖ τὸ μοναστήριον δύναται καὶ [illegible]
πρὸς τὴν χρείαν. ἐπίτρεψον καὶ δ[illegible]
λων ποιῆσαι. τὴν ἐμὴν αὐτοῦ ὑπηρεσίαν·
Θεῖος ἐκεῖνος ποιμὴν· ὥσπερ ἐ[illegible]
το τοῦτο μὲ ἀλλοκόσ· λέγει πρὸς αυ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

πᾶσαν τὴν περὶ οἰκίδων ἐν χ(ριστ)ῷ τρέφει τὸ μο-
ναστήριόν μου· καὶ σὲ οὐκ ἴσχυσεν ἐνδῦσαι
καὶ ὑποδῦσαι; ἤκουον πάλαι περὶ σοῦ. ὅτι
φωνὴ [illegible] εἰ καὶ ὑπομονητικὸς ἐν ταῖς ἀφ-
ματικαῖς περιστάσεσι· νῦν δὲ ὧν ἤκουσα,
οὐδὲν θεωρῶ πίστεως· πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ
περιόντα σοι, καταλιπὼν διὰ τὸν χ(ριστό)ν· καὶ εἰς
κόπους ἑαυτὸν καὶ πτωχίαν δέδωκας· ἢ σὺ
χωσας ὃν τῇ ἐρήμῳ καλῶς ὑπὸ πλείστοις
χρόνοις καὶ τὰς ἀνάγκας ὑπομείνας τοῦ
σώματος· καὶ ἵνα ἔλθῃς πρὸς ἡμᾶς, ὀλιγό-
ψυχος ἐφάνης καὶ ἀκαρτέρητος ἐν τοῖς μι-
κροῖς τούτοις γυμνάσμασιν· ἀμέσως ζηλῶν,
ὡς φασὶ τῶν ἀμελεστέρων, καὶ μὴ σαφῶς ἀπο-
[illegible]πόντων εἰς τὴν μεγάλην τοῦ χ(ριστο)ῦ [illegible]
[illegible]ίαν; καὶ ἐξουδενώσας αὐτὸν, ἀπρεμο-
[illegible]ίας ἐπλήσθην· τοῖς τοιούτοις οἰω-
[illegible]έρας ὁ ἀθλητὴς τοῦ χ(ριστο)ῦ εἰσδεξάμενος
[illegible]μίως, δι' ἧς ἔμεινεν ἐγκαρτερῶν· τοῖς
[illegible] θλιβεροῖς· καθ' ἑκάστην δὲ [illegible]
[illegible]τὸν κατακλύζων· καὶ ἐγκρατείᾳ τὴν τοῦ σώ-
ματος διαφορὰν ἀποκαθαίρων· ὥστε
[illegible]θῆναι αὐτὸν παρ' αὐτοῦ ποιμένος· μηδὲ
[illegible] καὶ ἀσκεῖν ἵζεσθαι ὡς βούλεται· ἵνα μὴ
[illegible] καὶ τὸ πρὶν ἐληλακέναι· τῆς καθη-
[illegible]αν αὐτοῦ προτέρας διαγωγῆς· ὅθεν·
[illegible] ἐπικλίνης κοιτάζεσθαι κατεδέξατο·

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ἀλλ' ἐπὶ καθίσματός που κτιστοῦ μικρὸν ὑπν-
ούμενος. μετελάμβανε τοῦ ὕπνου· καὶ
πρὸ τῆς ὥρας τοῦ κρούσματος αὖθις
ἀνιστάμενος, ἡσύχαζε καὶ ἐσχόλαζε· καὶ
τοῖς ἀγαθοῖς τῆς ψυχῆς. ἐπιμελῶς ἐμε-
ρίμνα: ἐπεὶ οὖν ὁ ἀρτωρίος δόκιμος διὰ
τὴν μεγάλην αὐτοῦ ὑπομονήν· τῷ. τι πρὸ
τοῖς ἀδελφοῖς ἐκρίνετο, ἐλάμβανον αὐτὸν
καὶ οἱ γηπόνοι τῶν ἀδελφῶν· καὶ τὴν δίκελ-
λαν μὴ ἐχαρίζοντες. ἐπέτρεπον αὐτῷ, ἐκ-
ριζοῦν καὶ ἀποτέμνειν, τὰ ὀνόματα τῇ, καὶ
τοῖς θάμνοις: καθιδρωθεὶς ἐκ τοῦ κόπου
κεκμηκὼς ὅλος εὑρισκόμενος, κρυφίοις
καρδίας χείλεσιν, ἔλεγε πρὸς τὸν θν̄· ἰδὲ
κ(ύρι)ε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν κόπον μου
καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου· ἐν
μιᾷ οὖν νυκτί, βλέπει καθ' ὕπνους·
τινὰ ἔνδοξον, τριτάνημέ τι φερόμε-
νον: ἤτοι ... ὀνόματι πλάκα. ἐδόκει
ρειν, τῷ αὐτοῦ ἀπὸ μεγέθους ἁμαρτι-
ῶν δὲ ἔπειρα. τὴν δίκελλαν τῶν κατὰ
τοῦ πόνου· ἤτις καὶ βαρήσασα. διὲ κο-
πίας τῶν παραπτωμάτων ...
καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀνὴρ ὁ κείμενος, εἶπεν ὁ
ἀρτοσμίος: ἰδοὺ ἐδόξασεν ὁ θεὸς τοὺς
πόνους σου, καὶ συνεχώρησε τὰς ἁμαρτί-
ας. ταῦτα ἑώρα ... ὁ προρηθεὶς ...

τοσοῦτον χρόνον ὑπομονὴν αὐτοῦ· ζ
ὅτι καιρὸς ἐπυρώθη τοῖς τῆς ὑπομο-
νῆς ἐμπύροις ἄθλημασι· καὶ τέθηκε
λοιπὸν τὸν λογισμὸν αὐτοῦ ὑπομεῖναι
διὰ τὸν θν̄ πᾶν ὃ ἐπαχθῇ αὐτῷ μεγαλοψύ-
χως· προσκαλεσάμενος αὐτὸν κατ' ἰδί-
αν, λέγει αὐτῷ· ὁ θς̄ τὸν μισθὸν παράσχοι
σοι πάτερ, τῶν μὲν ὠφεληθεισῶν ψυχῶν τῆς σῆς
πρὸς ἡμᾶς ἀφίξει καὶ κατὰ θν̄ πολιτείᾳ·
ὅτι οὐδὲ ποσῶς ἐβελτιώθησαν οἱ ὑπ' ἐμὲ
ἀδελφοί, ὥστε ἐπὶ τῆς σῆς θεοπρεποῦς παρου-
σίας, καὶ τελείαν ὑπακοήν· καὶ ἐκκαλῶν,
δέδωκεν αὐτῷ ἱμάτιον καὶ ὑποδήματα,
καὶ εἴ τι τούτοις ἑπόμενόν ἐστι· καὶ Ἰω ἐ-
κείνου, ὡς οἱ λοιποὶ τῶν ἀδελφῶν, ἐ-
χων τὴν χρείαν τοῦ σώματος· ὅτι γὰρ
ἡγούμενος ὅτι λείπει αὐτῷ, κρυφί-
ως εἰς τὸ κοιτάριον αὐτοῦ ἀπετίθει· ὅπερ
ἀναστρεφόμενος εὕρισκεν ὁ αὐτοῦ υἱός: +
διηγήσαντο οἱ γέροντες, περὶ τοῦ ἀββᾶ
…ἀμμου τοῦ κολοβοῦ· ὅτι ἀναχωρήσας
πρὸς θηβαῖον γέροντα εἰς σκῆτιν, ἐ-
κάθητο ἐν τῇ ἐρήμῳ· λαβὼν δὲ ὁ ἀβ-
βᾶς αὐτοῦ ξύλον ξηρόν, ἐφύτευσε· εἶ-
πεν αὐτῷ· καθ' ἡμέραν πότιζε αὐτό, λα-
γήνιον ὕδατος, ἕως καρπὸν ποιήσει·

ἦν δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν τὸ ὕδωρ, ὥστε
ἀπὸ ὀψὲ ἀπελθεῖν, καὶ ἐλθεῖν πρωΐ· με-
τὰ δὲ τρία ἔτη, ἔζησε τὸ ξύλον, καὶ ἐ-
ξήνεγκε καρπόν. καὶ λαβὼν ὁ γέ-
ρων τὸν καρπὸν αὐτοῦ, ἤνεγκεν αὐτὸν
εἰς τὴν ἐκκλησίαν, λέγων τοῖς ἀδελφοῖς·
λάβετε φάγετε καρπὸν ὑπακοῆς :+
Εἶπεν ὁ ἀββᾶς ποιμήν· ἄνθρωπος συνοικῶν
τῷ πλησίον, ὀφείλει εἶναι ὡς στήλη λί-
θινη· ὑβριζόμενος, καὶ μὴ ὀργιζό-
μενος· δοξαζόμενος, καὶ μὴ ἐπαιρό-
μενος· ἦν τις ἀδελφὸς μεσότερος· ὃς ἀκούσας
περί τινος γέροντος ὅτι ἐν τῷ κελλίῳ ὡς ἐπ'
ἐρημίᾳ παρ' ὃ ξύχολος καὶ ὀλιγόψυχος·
ὃ τίθεται δὲ ἐν θήκῃ μία τοῦ θέλεσαι
κε· ὑπὲρ ὅλων τῶν καλῶν ὧν ἐποίησε
ὑπομένων μετὰ τοῦ γέροντος· καὶ δοῦ-
λος καὶ ἀγαπητὸς αὐτόν· ὑβρίζεν
οὖν αὐτὸν ὁ γέρων, ὡς κύνα ἐφ' ἑκάστης
ἡμέρας· ἀλλ' ἰδὼν ὁ θεὸς τὴν ὑπο-
μονὴν καὶ τὴν ὑπομονὴν αὐτοῦ
κοιμηθέντος αὐτοῦ μετὰ ζ΄ ἔτη τῆς πρὸς
γέροντα ὑπακοῆς κατ' αὐτοῖς ὑπο-
τίναι βαστάζοντα χάρτην μέγαν·
τὸ μὲν ἥμισυ, ἀπηλειμμένον· τὸ
δὲ ἥμισυ γεγραμμένον· καὶ ἀπο-
κνύονται τοὺς ἀδελφοὺς τὸν χάρτην·

λέγονται· ἰδοὺ τὸ ὕμνος τοῦ χρεοκάτου,
λογαμενὸ δὲ ἀπὸ τῆς ψυ· ἀπομισαι
ι περὶ τῶν λοιπῶν· ἦν δὲ ἄλλος τι
ων πνικὸς, οἱ κῶν πλησίον αὐτῶ·
ὸς ἐπίμωσκε τὰ κατὰ τὸν ἀδελφόν·
καὶ ἤκουε πάντοτε πῶς ὠλιγάρον
γέρων καὶ ἔθλιβε τὸν ἀδελφὸν ἀδίκως·
καὶ πῶς ὁ ἀδελφὸς, ἔβαλλεν αὐτοῦ με
ταμοίαν· καὶ ὁ γέρων οὐ διηλλάξατε το
αὐτοῦ· καὶ καθότι ὑπῆν ταυ τοῦ ἀδελ
φοῦ ὁ πνικὸς οὗτος γέρων, ἠρώτα αὐ
τὸν· τί ἐγίνετε κενὸν· πῶς ἡ σήμερον πα
ῆλθεν· ἄρα ἐκέρδησα σήμερον τί ποτε·
ῳ ἀπηλάγη σήμερον ἐκ τοῦ χαρτίου· τί
κῶν οὖν ὁ ἀδελφὸς ὅτι ὁ γέρων πνι
σε ἐπίην, ἀνεκάλυπτεν αὐτοῦ τὰ καθέ
στον· καὶ ἀπεκρίνατο λέγων· μὰ περ
μὸν μικρόν· ὅποτε δὲ σὴ διαλα
ἔτων παρῆλθεν ἡ σήμερον ἐν ἡ οὐχ ὕβρι
ἢ ἐμεπτιάθη· ἢ ἐδιώχθη ὑπὸ τοῦ γέ
ρος, ἀπήρχετο πρὸς τὸν γέροντα
ὑστατομα αὐτοῦ ἐν τῇ ἑσπέρα, κλαί
ων καὶ λέγων· οὐαὶ μοι ἀββᾶ· ὅτι κα
μοι ἡ σήμερον γέγονε σήμερον· καὶ
ε· κερδήσα τί ποτε; ἀλλ' ἐν ἀναπαύσῃ
ῆλθον· μετὰ οὖν ἄλλους ἓξ χρόνους,
κοιμήθη ὁ ἀδελφός· καὶ διεβεβαι

ὡσαύτως ὁ πυρικὸς γέρων, ὁ τεθεωρακὼς
αὐτόν, μετὰ τῶν μαρτύρων ὑπάρχο-
ντα· καὶ μετὰ παρρησίας πολλῆς, ὑπὲρ
τοῦ γέροντος αὐτοῦ, τὸν θεὸν παρακαλοῦ-
ντα καὶ λέγοντα· κύριε, ὥσπερ ἐμὲ ἠλέη-
σας δι' ἐκείνου· ἐλέησον κἀκεῖνον δι-
ὰ τοὺς οἰκτιρμούς σου· καὶ δι' ἐμὲ τὸν
δοῦλόν σου. μετὰ οὖν τεσσαράκοντα ἡ-
μέρας, ἔλαβε πρὸς ἑαυτὸν καὶ τὸν γέ-
ροντα. ὢν τῷ τόπῳ τῆς ἀναπαύσεως·
ἰδοὺ οὖν ποίαν παρρησίαν ἀπολαμ-
βάνουσιν, οἱ διὰ τὸν θεὸν τὰς θλίψεις ὑ-
πομένοντες:- [illegible]δελφὸς ἦλθεν ἀπὸ
σκήτεως, πρὸς τὸν ἀββᾶν ἀμμοῦν
καὶ λέγει αὐτῷ· πέμπει με ὁ πατὴρ [illegible]
εἰς διακονίαν, καὶ φοβοῦμαι τὴν [illegible]
μοιχείαν· ἔφη αὐτῷ ὁ γέρων· ὁπόταν ὥρα [illegible]
ἔρχεταί σοι πειρασμός, εἰπέ· ὁ θεὸς [illegible]
δυνάμεων· εὐχαῖς τοῦ πατρός μου· ἐ[illegible]
μαι· ἐν μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν, ἐκλασ-
θυρος τὴν θύραν ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ ἀνα-
βοήσας φωνῇ μεγάλῃ, εἶπεν· ὁ θεὸς τοῦ
πατρός μου· ἐξελοῦ με. καὶ εὑρέθη εἰς τὴν ὁδὸν
τῆς σκήτεως:-
[illegible]πέστειλέ τις τῶν γερόντων τὸν μαθητὴν αὐ-
τοῦ ἀντλῆσαι ὕδωρ· ἦν δὲ μακρὰν τὸ
φρέαρ ἀπὸ τοῦ κελλίου αὐτῶν· ὁ δὲ

λάβε το ἆρε το σχοινίον· καὶ ἐλθὼν
ἐπὶ τὸ φρέαρ, ἔγνω ὅτι οὐκ ἤνεγκε
τὸ σχοινίον· καὶ ποιήσας ἀρχήν, ἔφη
μὴ σὲ λέγων· λάκκε λάκκε, ὁ πατὴρ ὁ α-
ββᾶς μου, γέμισον τὸ κεράμιον ὕδωρ·
καὶ παραχρῆμα, ἀνῆλθεν ἄνω τὸ ὕ-
δωρ· καὶ γεμίσαντος τοῦ ἀδελφοῦ,
πάλιν ἀπεκατέστη τὸ ὕδωρ εἰς τὸν
τόπον αὐτοῦ:-
δελφὸς τις λιβερτῖνος ὁ τοῦ δικαίου
Ὁνωράτου μαθητής· κατακελάσιν τοῦ
ἡγουμένου αὐτοῦ· ὅς, τῷ τοῦ Ὁνωρα-
του προστασίαν διεδέξατο· δι' ἀπορα-
νματι τοῦ μοναστηρίου ἀπήρχετο· δι-
ὰ πόθον ὃν εἶχε πρὸς τὸν ἐν ἁγίοις
ὥρα αὐτόν· ὁ που δή ποτε ὁ λιβερτῖ-
ς ἀπήρχετο· ἤσθη βαστάζομεν τα
ὺ κόλπων, τὸ τοῦ διδασκάλου κα-
νον· ἀπερχομένου οὖν αὐτοῦ ἐγρά-
μην· συνέβη τινὰ γυναῖκα πλάτη-
ν τος τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, τὸ σῶμα αὐ-
βαστάζειν· ἥ τις τοῦτον θεασαμέ-
νη, καὶ θεοῦ δοῦλον εἶναι πιστεύσασα,
πόθῳ τοῦ πλατήσαντος ἤγουν αὐ-
φλεγομένη· τὸν ἱμάτιον αὐτοῦ ἐκ τοῦ
λίμου ἐκράτησε· καὶ μεθ' ὅρκου ἔλε-

τε· μηδαμῶς αὐτὸν ἐᾶσαι τοῦ χωρεῖν
ἵνα μὴ τὸν υἱὸν αὐτῆς ἀφαρπάσῃ· ἐκάθευδε
δέ, πεῖραν μὴ ἔχων τοῦ τοιούτου θαύ-
ματος, ἐξέστη ὑπὸ τοῦ ὅρκου τῆς αὐτῆς
σεως αὐτῆς· ὅθεν καὶ ἐκλίνατο ἐκ τῆς
γυναικὸς ἤθελε, διὰ μετριοφροσύνης τοῦ
τὴν βολήν· ὡς δὲ ἡ γυνὴ οὐκ ἐνεδίδου,
ἢ ἐπλήσθη τῆς συμπαθείας· καὶ κατελθὼν
ἐκ τοῦ ἵππου καὶ κλίνας γόνυ· εἰς τὸν
οὐρανὸν τὰς χεῖρας ἐξέτεινε· καὶ ἐξένε-
γκεν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ τὸ καλλίπαι-
δον ἐπάνω τοῦ στήθους τοῦ τεθνεῶτος πα-
ιδίου ἐθήκεν· ἀγχομένου δὲ αὐτοῦ, ἡ ψυ-
χὴ τοῦ παιδίου ἐν τῷ σώματι ἐπέστρε[illegible]
ψε· καὶ παραχρῆμα ἀνέστη· κρατήσας [illegible]
οὖν αὐτὸ τῆς χειρός, τῇ κλαιούσῃ [illegible]
ζῶν ἀπέδωκε· καὶ μετὰ τοῦτο τὸν ἵπ[illegible]
πον αὐτοῦ ἐπιβὰς ἐπορεύθη·
ἀρχὴ πένθους, τὸ ἐπιγνῶναι ἑαυτόν[illegible]
δὲ τὸ πένθος ἡμῶν; μὴ κατὰ ἀνθρώπους μ
δὲ πρὸς τὸ θεωρηθῆναι τοῖς ἀνθρώποις· ἀλ-
λὰ κατὰ τὸν θεὸν τὸν γινώσκοντα τὰ κρυπτὰ
τῆς καρδίας; ὁ πόρρω παρ' αὐτοῦ μα[illegible]
θοῦμεν· ἐὰν μὲν τοίνυν φαιδροὶ [illegible]
σωπῳ, ἢ μικρὰ ἀνθρώποις συντυχώμεν
κλαίομεν τῷ δὲ καὶ πένθουν τῷ τοῦ [illegible]
ματι· τὸ γὰρ πένθος, ἐργάζεται κα...

λαίας· τὸ πένθος, τὴν ψυχὴν ἀποσκη-
χη δι' αὐτῶν δακρύων· καὶ καθαρὰν ταύ-
την ἀποκαθίστησι· σωφροσύνην πηγνῦ.
ἡδονὰς ἀποκόπτει· ἀρετὰς κατορθοῖ.
καὶ τί πολλά· τὸ πένθος, ὑπὸ θεοῦ μακα-
ρίζεται· καὶ ὑπὸ ἀγγέλων παρακαλεῖ:+
χάρισαί μοι κε δάκρυα κατανύξεως ὁ
μόνος ἀγαθὸς καὶ ἐλεήμων· ὅπως ἐν
αὐτοῖς κλαύσω ἐμαυτὸν, καὶ ἱκετεύσω τὰς
τὴν εὐσπλαγχνίαν σου· καθάρισόν μου
τὸν ῥύπον τῆς ἁμαρτίας· οἴμοι, πῶς
ὑποίσω τὴν γέενναν τοῦ πυρὸς· καὶ τὸ
σκότος τὸ ἐξώτερον· ἔνθα ὁ κλαυθμὸς,
καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων· οἴμοι,
πῶς ὑποίσω τὸν τάρταρον; καὶ τὰς
αἰωνίους κολάσεις καὶ τὸν ἰοβόλον καὶ
ἀκοίμητον σκώληκα· οἴμοι, πῶς ὑποί-
σω τὴν φοβερὰν ἀπειλὴν τῶν ἀγγέλων
τῶν ταῖς κολάσεσιν ἐφεστώτων; ὅτι
ἄκτοι καὶ ἀνελεήμονές εἰσι· τίς δώσει τῇ κε-
φαλῇ μου ὕδωρ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς μου
πηγὰς δακρύων, καὶ καθίσας κλαύσω
νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἵνα θεὸν δυσωπή-
σω ὃν παρώργησα· ἁμαρτωλὴ ψυχή μου ἡμαρ
μετανόησον, ἰδοὺ γὰρ αἱ ἡμέραι ἡμῶν
μου εἰσὶν, ὡς σκιά· ἔτι μικρὸν καὶ
ἀλάσῃ ἐν τῷ θέρει· φοβερὸς ὁ τόπος μου

λλησ διέρχεσθαι· οὐ δυνατὸν ψυχή μου,
δι' ἧσ ἐκάμνασ ὁδὸν διάσσαι· οὐδεὶσ τῶν ἐνταῦθα,
ὄντων βοηθῆσαι συνοδεῦσαι σοι· οὐ πατήρ· οὐ μήτηρ·
ἀδελφὸσ, οὐχί· οὐ φίλοσ· οὐκ ἄλλοσ τι-
τῶν ὁμοίων, ἀλλὰ μόνη μετὰ τῶν ἔργων
σου, τοὺσ ἄρχοντασ τοῦ σκότουσ μέλλεισ
διέρχεσθαι· ἐκεῖ μοι, οὐ βασιλεῖσ φοβοῦν-
ται· οὐ δυνάστην τιμῶσιν· οὐ μικρὸν τοῦ
μέγαν αἰδοῦνται· ἀλλὰ μόνον, τὸν ἐνθέ-
ωσ βιώσαντα· καὶ διὰ τῶν ἀγαθῶν αὐ-
τοῦ πράξεων, τὴν τοῦ θεοῦ σκέπην ἐνδε-
δυμένον· ἐκ προσώπου τούτου ἀποχωροῦ-
σι φοβούμενοι· καὶ δίοδον αὐτῷ μακρὰν
ἀδείασ, παρέχουσι· προπορεύεται γὰρ αὐ-
τῶν ἡ δικαιοσύνη, πρὸ προσώπου αὐ-
τῶν· καὶ ἡ τοῦ θεοῦ δόξα, περιστέλλει αὐτὴν
κύριε τὴν ὥραν ἐκείνην λαβὼν κατὰ...
πρὸσ τὴν πλάστη σῇ ἀγαθότητι· μὴ παρα-
δοθήην τοῖσ ἀδικοῦσί με· μὴ καυχήσω-
ται οἱ ἐχθροί σου, κατὰ τοῦ δούλου σου ἀ-
θὲ κύριε· τρίζοντεσ τοὺσ ὀδόντασ αὐτῶν ἐ-
κφοβοῦντεσ τὴν ἁμαρτωλόν μου ψυ-
χὴν εἰ πτήσαμεν εἰσ χεῖρασ ἡ κενῶν ἐλήλυθε
αὕτη ἡ ἡμέρα ἣν προσδοκῶμεν
κύριε, μὴ ἀποδῶσ με κατὰ τὰσ ἀνομίασ
μου· μὴ δὲ ἀποστρέψησ τὸ πρόσωπόν σου
ἀπὸ τοῦ δούλου σου· σὺ κύριε, παίδευσον·

πολλῶν, ἐν οἰκτιρμοῖς σου· ὅτι· ἀθεμήσ
αμεν· καὶ μὴ ἐπιχαρείη μοι ὁ ἐχθρός· ἀ
λλὰ σβέσον αὐτοῦ τὴν ἀπειλήν, καὶ τῶν
δυναστείαν καταργήσον· καὶ δός μοι διελ
θεῖν τὴν πρὸς σὲ ὁδόν, ἀνύβριστον καὶ
ἀνεπηρέαστον· παρακλήθητι ἀγαθὲ κύριε·
οὐ διὰ τὰς δικαιοσύνας μου, ἀλλὰ διὰ
τοὺς σοὺς οἰκτιρμούς, καὶ τὴν ἄμετρον
ἀσπλαγχνίαν σου· καὶ σῶσον ψυχὴν ἐκ θα
νάτου, τὴν τὸ σὸν ἐπικαλουμένην ἅγιον
ὄνομα· μνήσθητι πολυέλεε κύριε, ὅτι καὶ ἁ
μαρτήσας καὶ παραπλήσιον θανάτου
πηγαῖς, οὐ προσέφυγον πρὸς ἄλλον ἰατρόν·
οὐδὲ ἐξέτεινα χεῖράς μου πρὸς θεὸν ἄλλο
ν; ἀλλὰ πρὸς τὴν σὴν ἀγαθότητα· σὺ
οὖν κύριε ὁ τῶν ὅλων δεσπότης, ὁ ἔχων ἐ
ξουσίαν πάσης ~~πάσης~~ πνοῆς· καθάρισόν
με κύριε πρὸ τοῦ τέλους; ἀπὸ πάσης ἁμαρτί
ας καὶ μὴ ἀπώσῃ τὴν δέησίν μου ἀγαθὲ
τὸ μου ἀκάθαρτον βοῶ πρὸς σέ· καὶ κα
ρυπαρά· καὶ ψυχὴ ἐν ἁμαρτίαις ἐπι
μένη· ἐπάκουσόν κύριε τῆς ἐμῆς ἀναξιό
τος; διὰ τὴν πολλήν σου καὶ ἄφατον ἀ
γαθότητα· καὶ δός μοι μετάνοιαν καθαρὰν
καὶ θείμην· αὕτη γάρ, διεφθαρμένη ἐστίν·
ὁρᾶ μετανοῶ, καὶ δύο παροργίζω· στη
ρὶ τὴν καρδίαν μου ἐν τῷ φόβῳ σου, ἀ

ταθῆ κ(αὶ) στῆσον τοὺς πόδας μου, ἐπὶ
τραυματιαμοῖς ἀλικριμοῖς· νικησάτω
ἡ ἀγαθότης σου κ(ύρι)ε, τὴν ἐν ἐμοὶ κακίαν·
νικησάτω τὸ φῶς τῆς χάριτός σου, τὸ
ἐν ἐμοὶ σκότος· κ(αὶ) ὁ τῶν τυφλῶν τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς διανοίξας, ἄνοιξον τοὺς ἐσκο-
τισμένους ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας μου· ὁ
λόγῳ τοὺς λεπροὺς καθαρίσας, καὶ τῆς
ἐμῆς ψυχῆς τοὺς σπίλους καθάρισον· τὸ
μένεθω ἡ χάρις σου ἐν ἐμοί, κ(αὶ) ὡς πῦρ φλο-
γίζον τὰς ἁμαρτίας μου· σὺ γὰρ εἶ μόνος
τῶν ψυχῶν ἰατρός· τὸ φῶς τὸ ὑπὲρ πᾶν
ἡ χαρά· ἡ ἀνάπαυσις· ἡ τρυφή· ἡ ζωὴ ἡ
ἀληθινή· ἡ σωτηρία ἡ εἰς αἰῶνας αἰώνων διαμ-
ένουσα· καὶ σοὶ πρέπει δόξα τιμὴ κ(αὶ)
προσκύνησις, νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
ἀμήν: παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀγαπητοὶ
ἀδελφοὶ ἐκλεκτοὶ τοῦ θ(εο)ῦ· διηγηθῆναι
ἀγαθότητος αὐτοῦ ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ταλαι-
πώρου· ὡς οἱ ἀπόστολοι περὶ τῆς χ-
ας· οἱ ἄξιοι, περὶ τοῦ ἀναξίου· οἱ τιμι-
περὶ τοῦ ἀτελοῦς καὶ ἀχρείου· ὅπως
σωματικῇ ἡ δέησίς μου σὺν ταῖς ἀπ-
δέκτοις ὑμῶν ἱκεσίαις, ἐμοῦ ποτε
καὶ δοθῇ μοι συγχώρησις· τῆς κατα-
μαστίας τοῦ διαβόλου· καὶ ἐγγρα-
φῇ τὸ ὄνομά μου ἐν βίβλῳ ζωῆς· καὶ

[illegible]σομαι προσκυνῆσαι ἄρτι πας χώτος,
ἐνώπιον τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας αὐτοῦ.
ὅτι αὐτοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύνα
μις καὶ ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν:+
οὐαί μοι οὐαί μοι ταλαίπωρε τυχή· ὅτι λύ
πη μοι ἐστὶ καὶ ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῆ καρ
δίαμου, ὅτι τὰ βέλη τοῦ ἐχθροῦ [illegible]
ρωμένα, ἐμεπάγησαν μοι καὶ ἐξετύφ
λωσαν τὸ μέσον μου [illegible] καὶ σκιὰ θανά
του ἐκάλυψέ με· οὐαί μοι ἀθλία τυ
χή· ὅτι λύπην ἀντὶ χαρᾶς ἐξελεξάμην·
καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν ἀσβολὴν αὐτῆς· ἀν
τὶ τῶν τρυφῶν τοῦ παραδείσου καὶ τῶν
[illegible]σιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἠγάπησα· τίς μὲ
[illegible]ήσῃ με· τίς μὴ ἀποκλαύσῃ με· ποῖ
[illegible]· τοῦ πᾶσαν μου τὴν ζωήν, εἰς μαται
[illegible]τα μάλωσαν τα· ἐλεήσατέ με ἐ
σατέ με ὦ φίλοι· καὶ εὐπόμονοι κε
σατε ὑπὲρ ἐμοῦ, καὶ τῆς ἐμῆς ἀπολύ
σεως τῶν κατασυνήθειαν κακομοῦ
κακὸν καὶ ἀγαθὸν μου δὲ ἀπὸ τῶν χρ
δυσαπηθείας ταῖς [illegible] ὑμῶν,
[illegible]χμιαθῆ εἰπεῖ μοι, καὶ ἀπολέσει τὴν
[illegible]κόπωσιν τοῦ μισοκάλου διαβόλου
[illegible]διαμοίας μου· καὶ θεάσωμαι ὑμ
βορβόρω καταχεῖμαι· καὶ δύνα
ἀναστῆναι οὐ βούλομαι· μὴ πως

ἢ τοῦ ἀρβᾶ
κσαίου:·

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

σωι πάλ(ιν) μακρὸς μου ὅμ ὁ καιρὸς τῆς ζω-
ῆς, πᾶσαν μου τὴν ἐλπίδα περιέκοψ-
ουκ ἔστιν ἄλγος ὑπὲρ τὸ ἄλγος μου· οὐδὲ
πληγὴ κατὰ τὴν κατάστασιν ἐμὴν πληγήν· οὐ-
δὲ ὀδύνη κατὰ τὴν ὀδύνην τῆς καρδίας
μου· ὅτι αἱ ἁμαρτίαι μου ὑπερῆραν τὴν
κεφαλήν μου καὶ κατηνέχθην εἰς ἰλὺν
βυθοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις· οἴμοι ψυχὴ
ἀναβλέπον καὶ ἴδε τὰ παρόντα πρὸς και-
ρόν· καὶ μετὰ μικρὸν παρερχόμενα· καὶ
ἀναλόγισαι τὰ μέλλοντα· τὰ αἰώνια
καὶ διαμένοντα· καὶ οἵων καὶ ὅσων ἀγα-
θῶν; ἐκπίπτειν μέλλεις· καὶ ποταπῶν μο-
λυσμῶν κληρονόμος γενήσῃ· ἀδιάδο-
τος καὶ ἀπαράκλητος· πρὶν οὖν στῆ-
ναι ὁ ἥλιος ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς σου
καταλαβεῖ καὶ πρόσελθε καὶ πρό-
σπεσον, ἐν στεναγμοῖς τε καὶ δάκρυσι δε-
ομένη καὶ ἱκετεύουσα τὸν δεσπότην
[illegible] ἀθανάτου φωτός· ἵνα σε ἐλεήσῃ [illegible]
ἀπ᾽ ἐκ τοῦ καὶ [illegible] ἐκάμνες [illegible]
καὶ τῶν [illegible] ἀνομιῶν τὴν μοῖραν
μόνος [illegible] δώη ταῖς συγχωρήσεσι [illegible]
ας καὶ ἀφήσει ἁμαρτίας· τοῖς [illegible]
τοῦ ἐλέους ἡμῶν· καὶ αὐτοῦ ἐστιν [illegible]
σιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα
τοὺς αἰῶνας ἀμήν:+

σι δάκρυα καίοντα· καὶ ἡ σιδάκρυα
τὴ αἱμοντα· καὶ τὰ μὲν φόβον· τὰ δὲ
ἀγάπης αἰτίαν ἔχουσι· τὰ μὲν οὖν
πρότερα, ἤγουν τὰ διὰ τὰς ἁμαρτί-
ας κατερχόμενα· ξηραίνουσι τὸ σῶμα
καὶ καίουσι· καὶ λεπτὸν μου προέρχον-
ται· πολλάκις γάρ, καὶ αὐτὸ τὸ ἡγεμο-
νικὸν ἐν τῇ ἐξόδῳ αὐτῶν· τῆς ἐξ αὐτῶν
βλάβης ἀναθαρεῖται· τὰ δὲ δεύτερα,
ὡς ὧν τις κατανύττει ὅτε τοῖς
προτέροις χρήσηται· καὶ δι' αὐτὸν ἀπολύ-
τη τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἔλεος θεοῦ· ἀβία-
στως καὶ σὺν ἡδονῇ κατέρχονται· τῆς
θείας χάριτος γλυκαινούσης· καὶ
... καὶ διὰ τῆς ἀγάπης αὐτῶν ὡς ἀν
προχεούσης· ἃ καὶ ὡραΐζουσι καὶ
...μουσι τὸ σῶμα· καὶ τὴν τοῦ ἀνθρώπου
ἀλλοιοῦσι, κατὰ τὸ γεγραμμένον· καρ-
δίας εὐφραινομένης, πρόσωπον θάλλει.
λυπουμένης, σκυθρωπάζει ...
...τέρον ἐπιθυμοῦμεν τυχεῖν, τὸν προ-
...ὡς δυνατὸν ἐπιμελῶμεν· καὶ λη-
...θ κακὸν ... διὰ τῆς τοῦ
...συνεργούσης ἡμῖν:

...ἀρσένιος ... τῆς ζωῆς αὐ-
...καθεζόμενος εἰς τὸ ἔργον χειρῶν
...χειρῶν τὸν κόλπον αὐτοῦ, χάριν ...

δακρύοντος τοῦ καταφρονοῦντος διηνεκῶς
ἀπὸ τῶν αὐτοῦ ὀφθαλμῶν· ἀλλ' ὡς καὶ αὐτὸ
περιβόητον ὑμνούμενον τοῖς ποιμέσι τοῖς
ποθουμένοις ἐπιλέγων· μακάριος ὁ ἀνὴρ
ὅτι· ἀνθρώπων ἐν τῷ δὲ τῷ κόσμῳ αὐτὸν
πενθοῦντα, οὐδέ τι τῶν ἐκ ὀφθαλμῶν δακρύ
ων· οὐ περιφανῶς καὶ θεόφιλον τὸν ἀλέξαν
δρον ἐπίσκοπον αὐτῶν τοῦ τὸν βί
ον, δι' ἀναστροφῆς καὶ ὁ ποιμήν· μα
κάριος ἡμέρα ... καὶ γὰρ τῆς ὥρας τῆς
... οὐ δύναται ποτὲ διελθεῖν μνημο
... καὶ πένθος ἀπ' αὐτοῦ:+
περὶ ἀββᾶ ... ἢ μνῆμα,
μοι τὰ σῶμα· ἢ ἀγρυπνία, καθαρὸς
μου· ἢ ἡσυχία, φέρει τὸ πένθος
πένθος, βαπτίζει τὸν ἄνθρωπον καὶ ποιεῖ
καθαρὸν· ὁ χεὶρ ὁ αὐτὸς ἀββᾶ
... κατάνυξιν πολλὴν ἐν τῇ ἀγά
πῃ φαλμῳδίᾳ αὐτοῦ:· περὶ ἀββᾶ
... ὅτι ... πένθος
τικῶς; ... ἁμαρτίας
καὶ πένθος ... αὐτοῦ· πρὶν καὶ
... τὸ πένθος τῆς κρίσεως·
περὶ αὐτοῦ, δι' αὐτῶν δακρύων
... τὰς ἀρετάς· ... αὐτῶν δ
γίνεται ἀφθονία ... τιων· ὁ
κος, ... φοινὴν ...

του· καὶ μὴ γινωσκέτω ἡ ἀριστερά σου ἡ γνώμη
κενοδοξίᾳ· τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου:-+
ἀδελφὸς σπουδαῖος ποιῶν τὸν κανόνα αὐ-
τοῦ μετὰ τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ, ὅτι ἦκαυτο ὑπὸ
τῶν δακρύων· καὶ ἡ φίλησαν τὸ τεῖχον τοῦ κελ-
λίου· ὅτε εἶδον οὖν, παρεκάλεσεν αὐτὸν ὁ
ἀδελφὸς εἰπεῖν αὐτῷ· τί κλαίζομεν
εἰς τὸν κανόνα μου οὕτως πικρῶς κλαίεις· ὁ
δὲ λέγει αὐτῷ· συγχώρησόν μοι ἀδελφέ·
ἐγὼ πάντοτε εἰς τὸν κανόνα μου, τὸν
ἀριστερὸν θεωρῶ· καὶ ἑαυτὸν παριστάμενον
ὡς καταδίκον· καὶ ἐξεταζόμενον· λοιπὸν
γινώσκων τί ἀπολογήσασθαι ἔχω τυπ-
τόμενος γίνομαι καὶ φράσσεταί μου τὸ στόμα·
διὰ τοῦτο ἀπόλλω τὸν στίχον τοῦ ψαλ-
μοῦ· ἀλλ᾽ ὦ συγχώρησόν μοι ἐπιθυμεῖσθε·
καὶ ἂν ἀναπαύῃ, ποίησον ἕκαστος ἡμῶν
τὴν ἰδίαν· τὸν κανόνα αὐτοῦ· ἔφη αὐτῷ ὁ
ἀδελφός· οὐχὶ πάτερ· κἂν γὰρ μὴ πενθῶ ἐγώ,
ὅμως θεωρῶν σε, ταλανίζω ἐμαυτόν·
ἰδὼν ὁ θεὸς τὴν ταπείνωσιν αὐτοῦ, ἐχα-
ρίσατο καὶ αὐτῷ τὸ πένθος ὃ εἶχεν ὁ ἀδελ-
φὸς αὐτοῦ· σπουδάσωμεν καὶ ἡμεῖς, τοῖς
ὁσίοις προσέχειν· καὶ τὰ ὅμοια τοῦ ἀδελ-
φοῦ τούτου κερδίσωμεν:. Γέρων, ἀπερχό-
μενος εἰς τὸ ἑαυτοῦ κελλίον καὶ μένων
μόνος, ἐσοίκει μένων ἔξωθεν ἑπτὰ τί

ζητοῦντι τὸν [illegible]ίω. οἱ δὲ [illegible] κλαυθ[illegible]
ἐκ τῶν· ὅμοιος [illegible]ατοῦντι τὸν [illegible]
[illegible] τοῦ βασιλέως· καὶ ζητοῦντι ἔλεος
παρ' αὐτοῦ· καὶ [illegible] τὴν ὀργήν, τὴν
[illegible] ταῖς ἑαυτοῦ ἁμαρτίαις
[illegible] ὑμῶν [illegible].

ιη´ τοῦ ἁγ. Ἐφραίμ·

[Ἀ]ρχὴ [illegible]στροφῆς ψυχῆς μοναχοῦ; γέλως
καὶ [illegible]ία· ὅταν ἴδῃς ἐν τούτοις ἴδῃς σεαυ
τὸν μοναχὲ [illegible] ἑαυτὸν [illegible] βάθη
κὸν [illegible] καὶ μὴ παύσῃ δεό
μενος τοῦ θεοῦ, ὅπως ῥύσηταί σε τοῦ θανά
του τούτου. ὁ γέλως καὶ ἡ παρρησία ἀπόλ
λυσι τὸν καρπὸν τοῦ μοναχοῦ· καὶ [illegible]
[illegible] καταστρέφει αὐτόν. οὐ μόνον [illegible]
[illegible], ἀλλὰ καὶ τὸν [illegible]ον τοῦ· [illegible]
[illegible] τὸν μακαρισμὸν τοῦ πένθους [illegible]
βάλλει. καὶ τὸ [illegible] ἀπολλύει· [illegible]
τὸν φόβον τοῦ θεοῦ ἐκδιώκει. καὶ τὴν [illegible]
μην τοῦ θανάτου καὶ τῶν κολάσεων [illegible]
[illegible] [illegible] τὰ κατ[illegible]
καὶ [illegible] ἰσχύ [illegible] ἀπολ[illegible]
[illegible] ἀπὸ σοῦ [illegible] γέλωτα· καὶ [illegible]
[illegible] πένθος καὶ κλαυθμὸν [illegible]
[illegible] παρὰ σοῦ·:·

ιθ´ τοῦ ἀββᾶ Ἡσαΐου,

[illegible] λόγος γίνεται [illegible] γέλωτος [illegible]
φυλάξατε ἑαυτοὺς [illegible] τὴν [illegible]
ὑμῶν [illegible] γνῶναι· [illegible]

μετὰ τῆς ἀπαιδευσίας· καὶ ἀφοβίας θ(εο)ῦ· ὁ
ποῦ κεῖται φυλακὴ ἐν τοῖς ὑμῶν· ἐπειδὴ ἡ
ὀργὴ ἐπῆλθεν ἐπὶ τὴν οἰκουμένην· ἐν ταῖς
ἡμέραις ἡμῶν:+ ἀδελφοί· ἐάν τις στεν
οἷος δή ποτε πραγματί θλίψει καὶ γίνηταί
σοι χρεία ἐλέγξαι τὸν ἀδελφόν· καὶ βλέπῃς (ας)
σι αὐτὸν ἐν ὀργῇ καὶ ἀκαταστασίᾳ ὄντα·
τὸ καθόλου μηδὲν αὐτῷ λαλήσῃς· ἵνα μὴ
πλέον ταραχθῇς· ἀλλ' ὅταν ἴδῃς καὶ σταθέν
τον κ(αὶ) ἀκοῖμον ἐν καταστάσει καὶ πραότη
τι· τότε λάλησον· μὴ ὡς ἐλέγχων· ἀλλ' ὡς
ὑπομιμνήσκων· μετὰ πάσης ταπεινοφρο
σύνης:+ εἶπεν ὁ ἀββᾶς ἀγάθων· ὅτι· ὀργίλ(ος) (α)
ἐὰν νεκρὸν ἐγείρῃ· οὐκ ἔστι δεκτὸς παρ(ὰ)
εἶπεν ὁ ἀββᾶς ποιμὴν περὶ τοῦ θ(εο)ῦ:
ς ὅτι ἕλκηται τὰς ἓξ ἡμέρας ἄσιτος δι
ὀργίζεται· καὶ εἶπεν· οὗτος ἔμαθεν
ιν ταῖς ἕξ· καὶ οὐκ ἔμαθεν ἐκβάλλειν
τὴν ὀργήν:+ ἀδελφὸς εἰς ὀργὴν κινηθεὶς
τιμος· ἔστη εὐχόμενος καὶ δεόμενος
θυμῆσαι ἐπὶ τοῦ ἀδελφοῦ· καὶ τὸν
ρασμὸν παρελθεῖν ἀβλαβῶς· καὶ
ως· ὁρᾷ καπνὸν ἐκ τοῦ στόματος αὐ
ξερχόμενον:+ ιων ιω
ἠρώτησεν γέροντα τ·λιτ· θέλ(ω) μαρτυ
ρῆσαι διὰ τὸν θ(εό)ν· καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γέρων·
ἐν καιρῷ ἀνάγκης ἀνεξικακεῖ τις τοῦ

τῷ πλησίον, ἴσον ἐστὶ καινοῦ τῶν τριῶν. τῶν
ἑτέρων. ὁ ἀδικούμενος ἑκουσίως καὶ
συγχωρῶν τῷ πλησίον· κατὰ φύσιν ἐστὶ
ἰῦ· ὁ δὲ μήτε ἀδικῶν μήτε ἀδικούμενος,
κατὰ φύσιν ἐστὶ τοῦ ἀδάμ. ὁ δὲ ἀδικῶν,
ἢ τόκους ἀπαιτῶν, ἢ κακοπραγμονῶν,
κατὰ φύσιν τοῦ διαβόλου ἐστίν:-

Μοναχοὶ δύο ἦσαν ἅμα εἰς τὸ κοινόβιον. καὶ
παρέβαλεν αὐτοῖς μέγας γέρων· καὶ θέλ-
δοκιμάσαι αὐτούς, ἔλαβεν ῥάβδον καὶ ἤρ-
ξατο συντρίβειν τὰ λάχανα τοῦ ἑνός. ἰδὼν
δὲ ὁ ἀδελφὸς, ἐκρύβη ἕως συνέτριψε πάν-
σωφρ. τα. ὡς δὲ ὁ [illegible], λέγει τῷ
γέροντι· ἀββᾶ, ἐὰν θέλῃς, ἄφες αὐ[illegible]
μὴ ἑψήσω, καὶ γευσόμεθα ὁμοῦ. κα[illegible]
βαλὼν ὁ γέρων μετάνοιαν τῷ ἀδελφῷ λ-
δι' αὐτὴν ἀμνησικακίαν σου, ἀναπέπαυ-
ται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ σέ ἀδελφέ:-

Ἕτερος γέρων χρήζων ἱματίου, ἀπῆλθ-
εν εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ ἠγόρασε· νομίσ[illegible]
καὶ νομί[illegible] ὀλίγον τιμώμενον.
ὢν τὸ ἱμάτιον, ἐκάθησεν ἐπάνω.
καὶ δοὺς τὸ νόμισμα τῷ πράτῃ, λο-
ἐμέτρει τὸ κέρμα εἰς τὸ πλακίον [illegible]
κείμενον. ἐλθὼν δέ τις ὁ πειθεῖν [illegible]
θέλει τὸ ἱμάτιον ἀφελέσθαι αὐτὸ
μενος. καὶ καθήμενος ὁ γέρων ὁ[illegible]

καὶ τὸ ἱμάτιον, ἐκούφισεν ἑαυτὸν ὥστε κτα-
νόμενος δῆθεν πρὸς τὸ διάστημα τοῦ τό-
που· ἐν ὅσῳ τὸ κέρμα κατέβαλλεν· ἕως ὁ
ἕλκων τὸ ἱμάτιον, ἀπῆρεν αὐτὸ καὶ ἀπῆλ-
θε· καὶ οὕτως ὁ γέρων ὑποδοὺς πᾶσαν
τὴν τιμὴν, ἀπῆλθε μηδὲν λαβών:+
Γέρων τις, ἦν ἐν τῇ Ἰαζὴ κοινοβίῳ τινί· ἦν
δὲ, πάνυ ἀγαθὸς ὁ γέρων καὶ πρᾶος τοῦτ-
διὸ καὶ οἱ τοῦ κοινοβίου, ὑπερηγάπων
αὐτὸν καὶ ἐσέβοντο· καί τις δὲ ἀδελφὸς,
ὢν πλησίον τοῦ γέροντος· ἐν μιᾷ οὖν, ἀ-
πόντος αὐτοῦ· ὁ ἀδελφὸς ἐνεργηθεὶς ὑπὸ
τοῦ ἐχθροῦ· ἀπελθὼν ἤνοιξε τὴν κέλλαν τοῦ
[illegible]οντος· καὶ ἀσελθὼν, ἔλαβε πάντα
[illegible]η αὐτοῦ καὶ τὰ βιβλία· καὶ ἀπῆλ-
[illegible]τοῦ δὲ βραχὺ ἐπανελθὼν ὁ γέρων, ὡς
[illegible] τὸ κελλίον αὐτοῦ ἀνεῳγμένον· καὶ ἀ-
[illegible]ῶν, χωρὶς τὰ σκεύη αὐτοῦ· ἀπῆλ-
[illegible] πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἀναγγεῖλαι αὐτῷ, τὸ
[illegible]βὰν· πᾶς δὲ ἔξωθεν τῆς κέλλης αὐτοῦ,
[illegible]ωμήσας τὸν ἀδελφὸν, ὡς εἶδε τὰ
[illegible]ἐν τῷ μέσῳ τῆς κέλλης καὶ [illegible], οὐ
[illegible]αρ' ἐτύχεν ὁ ἀδελφὸς συστείλας αὐτά,
[illegible]μέλλειν μὴ καταισχῦναι αὐτὸν,
[illegible]ποιησάμενος χρείαν τινὰ ἀναγκ-
καίαν ὡς ὅτι ὑπὸ τῆς γαστρὸς ἐνύγη,
[illegible]ώρησε τῆς κέλλης τοῦ ἀδελφοῦ· καὶ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ἐμαμ μὲν ὥραν ἱκανήν· ἕως ὅτε μέσου τα
σκάλη ποιήσας ὁ ἀδελφός· ὁ τῶν ... προ
φας, ἤρξατο λέγειν τοῦ ἀδελφοῦ, περὶ τὴν
ἄλλου πράγματος· μὴ μνηθῆς ὅλως πε
ρὶ τῆς κέλλης· ἢ τῶν σκαλῶν αὐτοῦ ὧν ἀ
πώλεσε· μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας, ἐγνώρι
σαν τὰ σκάλη τοῦ γέροντος· καὶ λαβόντες
αὐτὸν τὴν μετὰ γνώμης τοῦ γέροντος· ἔβαλον
εἰς φυλακὴν ἀγνοοῦντος τοῦ γέροντος· ὁ
δὲ γέρων ἀκούσας περὶ τοῦ ἀδελφοῦ ὅτι
τῇ φυλακῇ ἐστί· τὴν δὲ αἰτίαν μὴ εἰδὼς διὰ τί
ἐβέβλητο, ἀπῆλθεν πρὸς τὸν ἡγούμενον
τοῦ ἔγγιστα κοινοβίου· ἦν γὰρ καὶ αὐτὸς [illegible]
πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς ἐδέσιμος ὁ ἀμκρ[illegible]
ἀπὸ ὑπερβάλλον τῆς αὐτοῦ ἀρετῆς ὡς [illegible]
εἴρηται· λέγει αὐτῷ· ποίησον ἀγά[πην]
δός μοι ὀλίγους ὠὰ, καὶ ὀλίγους καθαρ[illegible]
δὲ ἔφη αὐτῷ· παρέβαλόν σοι τὴν μετὰ [illegible]
καὶ ἀπεκρίθη ὁ γέρων μαι, κελεύσαν[illegible]
ὅπου τοῦ ἡγουμένου, ἐδόθη αὐτῷ ὁ σ[illegible]
λε· καὶ λαβὼν ὁ γέρων τὰ φωμία καὶ
ὠὰ· ἀπῆλθεν εἰς τὴν φυλακὴν ἧν ὁ ἀ
δελφὸς, καὶ εἰσῆλθε εἰς αὐτόν· ὁ δὲ ἰδὼν
τὸν γέροντα, δραμὼν πίπτει εἰς τ[illegible]
αὐτοῦ· λέγων, συγχώρησόν μοι· διὰ τ[illegible]
ἡμεῖς ὧδε, ὅτι ἔκλεψα σου τὰ σκά
ἰδοὺ τὸ βιβλίον σου, παρὰ αὐτῷ ἐστί·

τοῖ μάτιον σου παρὰ τοῦ θεοῦ· καὶ ἐξῆς κα
τέλειπε πάντα. ὁ δὲ γέρων, ἔφη πρὸς αὐτόν·
πληροφορηθήτω ἡ καρδία σου τέκνον,
ὅτι οὐ διὰ ταῦτα εἰσῆλθον ὧδε· οὐδὲ γὰρ
ἔμαθον ὅλως, ὅτι δι' ἐμὲ εἰ ἴδοι· ἀλλ' ἀκού
σας ὅτι ἐβλήθης εἰς φυλακήν· τὸ δὲ δια
τί, ἀγνοῶν· καὶ λυπηθεὶς διὰ τὴν σὴν λύ
πην, ἦλθον ποιῆσαι σοι παράκλησιν.
καὶ ἰδοὺ, ἴδε τὰ ὧδε καὶ τὰ καθαρὰ, ἃ
διὰ σοῦ ἤνεγκα· ἀλλ' ἐπεὶ ἔμαθον ὅτι δι' ἐμὲ
κατέχῃ ὧδε· πάντα ποιήσω· ἕως οὗ
βοηθείᾳ θεοῦ· ἐκβάλλω σε ἐκ τῆς φυλα
κῆς. καὶ ἀπελθὼν, παρεκάλεσε τι
νὰς τῶν ἐνδόξων τοῦ κόσμου· ἦν γὰρ
τοῖς τοιούτοις γνωστὸς ὁ γέρων· διὰ
τὴν αὐτοῦ ἀρετήν· καὶ ἀποστείλαντες, ἐξέ
βαλον τὸν ἀδελφὸν ἐκ τῆς φυλακῆς:-
ἀόριστον παρὰ τοῦ θεοῦ.
ἀντὶ δὲ τῶν γινομένων καὶ αὐτοὶ οἱ αἰφνί
διοι θάνατοι, τῇ τοῦ θεοῦ προγνώσει ὡρισμέ
νοι: Γρηγορίου τοῦ διαλόγου:-
... σιος τις ἀνὴρ εὐλαβής, προεστὼς
μονῆς· ἣ καλεῖται ἀπόκρημνον· λί
θος παμμεγέθης τῆς μονῆς ταύ
της ἐπήρκηται· ἐν μιᾷ οὖν, φωνὴ ἐπ
... ὡς ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ λίθου λέγουσα,
... ἐξῆς

καὶ ὁ κ τῶ ἀδελφοῖς ἐτίρουσε κάλ
ταύτης δὲ ἡ συνοδία πᾶσα κατηκο
γέγονε· καὶ ἔγνωσαν πάντες, ὅτι τῶ
κεκλημένων ὁ θάνατος ἐπῆσι αὐτό·
πρῶτος οὖν ὁ δίκαιος ἀναφάσιος με
τὰ μικρὸν ἐκοιμήθη· ἔτα καθεξῆς καὶ
οἱ λοιποὶ ἐκοιμήθησαν πρὸς κύριον ἐξεδήμησαν.
καθὴν ἡ φωνὴ τούτοις ἐκάλεσε· θαυμα
στὸν δὲ ἐπαράγμα τὸ τί συνέβη· τοῦ γὰρ
σεβασμίου ἀνδρὸς ἀναφασίου μετα
φαν τοῦ· ἀδελφός τις ἦν ἐν τῷ μοναστ
ηρίω· ὅς, χωρὶς αὐτοῦ ζῆσαι οὐκ ἤθε
λε· τοῖς οὖν ποσὶν αὐτοῦ μετὰ δακρύων
προκυλινδούμενος· ἔλεγεν αὐτῷ
των· μὴ ἐάσης με χωρίς σου· ἐν
μῶ τούτω· ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς οὖ
σῶν τῆς ἑβδομάδος, καὶ αὐτὸς λοι
κοιμήθη· ὡς οὐκ ἦν μετὰ τῶν ἄλλων μεμ
μένος· φανερὸν ἐστίν, ὅτι τὴν τοῦ τ
μετάστασιν, μόνη ἡ τοῦ ἀναφασί
γίου προσευχή:-
ἐκ τούτου μανθάνομεν, ὅτι οἱ παρ' αὐτ
πλησιοῦντες, ὑπακουσθῆναι πολλα
κις δύνανται, καὶ ἃς αὐτοὶ ἀπὸ ο
ρίσμενα οὐχ ὑπάρχουσι:-
ὑδὰ μὲν οὖν ὑπακουσθῆναι δύναντ
τοῖς μὴ οὖσι προωρισμένοις·

χόμενοι οἱ ἀπολαμβάνουσιν ἣν ποιοῦσι,
ὁδὸν προωρισμένην αὐτοῖς· ὅπως διὰ προ
σοχῆς τούτων ἐπιτάξονται· καὶ αὐτ
τῆς αἰωνίου βασιλείας κληρονομίας·
παρὰ τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ· τοῖς ἐκλεκτοῖς
καὶ τοῖς προωρισμένοις ὑπάρχει· διὰ δὲ πο
λλοῦ καμάτου καὶ δεήσεως, ταύτην αὐ
τοὶ λαμβάνειν ἀξιοῦνται:·

Ἐρῶν τις ἦν· καὶ ἐκ κακοῦ τοσοῦτον ἔχθος, κ
καθήμενοι συνέβη δὲ αὐτὸν, ἐν ἐνιαυτὸν
ἐν κακωθῆναι· καὶ ἐδυσφόρει δαίμονος·
καὶ ἔκλαιε λέγων· ἐγκατέλειπέ με ὁ θεός·
καὶ οὐκ ἐπεσκέψατό με:·+

μὸ ἀββᾶς ποιμὴν· ἔλεγεν ὅτι πρὸς
αυτό· καὶ ὁ μὲν ὅσ, ἡσυχάζει καλ
ἄλλος, ἀθυμεῖ καὶ ἀχαριστεῖ· ὁ δὲ ε
ιος, ὑπηρετεῖ μετὰ καθαροῦ λογισ
οἱ πρὸς μίας ἐργασίας εἰσίν:·+

εἶπέ τις γέρων ποτὲ εἰς τὰ κελλία
μόναχος καθήμενος· καὶ μὴ ἔχων
ὑπηρετοῦντα αὐτόν· ἀρρωστούμενος,
τ...ρίσκειν ἐν τῷ κελλίῳ μετελάμβα
νεν οὕτως ὅσοι ἐπὶ πολλὰς ἡμέ
τῆρος ἐλθόντος εἰς ἐπίσκεψιν
διελθουσῶν ὧν τριάκοντα ἡμε
ρῶν οὐδεὶς ἦλθε πρὸς αὐτὸν, ἀπεστά
λη ὁ θεὸς, ἄγγελον ὑπηρετεῖν αὐτῷ· καὶ

ἐμείναμεν μετ' αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτά· ᾗ τῶν
μνήσθησαν οἱ ἀδελφοί· καὶ ἤλθομεν εἰς ἐπί-
σκεψιν αὐτοῦ· ὡς οὖν ἐκρούσαμεν· ἀπεχώρη-
σεν ὁ ἄγγελος; ὁ δὲ γέρων, ἔκραζεν ἔσωθεν
ἀπέλθετε ἐντεῦθεν ἀδελφοί· οἱ δὲ καταβα-
λόντες τὴν θύραν ἀνῆλθον· καὶ ἠρώτων
αὐτόν, διατί ἔκραζεν· ὁ δέ, εἶπεν· ὅτι τρι-
άκοντα ἡμέρας ἔχω κοπιῶν· καὶ οὐδεὶς
ὑμῶν ἐπεσκέψατό με· καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ ἡμέρας εἰ-
σίν, ἀφ' οὗ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς ἄγγελον ὑπηρε-
τεῖν μοι· ὡς δὲ ἤλθετε; ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ· καὶ εὐ-
θέως, ἐκοιμήθη· οἱ δὲ ἀδελφοὶ θαυμά-
σαντες, ἐδόξασαν τὸν θεόν· ὅτι οὐκ ἐγκα-
ταλιμπάνει τοὺς ἐλπίζοντας ἐπ' αὐ[τόν]·
εἶπε γέρων· ἐὰν ἔλθῃ σοι ἀρρωστία [σώμα-]
τος· μὴ ὀλιγώρει· εἰ γὰρ θέλει ὁ δεσπότης σε
κακοῦσθαι τῷ σώματι; σὺ τίς εἶ ὁ δυσχε-
ραίνων· οὐκ αὐτός σου φροντίζει ἐν πᾶ-
σιν; μὴ παρ' ἐξ αὐτοῦ ζῇς; ἀνέξου καὶ καλοῦ αὐτὸν καὶ
παρακάλει αὐτὸν σοι παρασχεῖν τὰ συμ-
φέροντα· τοῦτ' ἐστι τὸ θέλημα αὐτοῦ· κά-
θου μετὰ μακροθυμίας, καὶ φαγεῖν ...
ὁ μοναχὸς ἐν πάσῃ ἀγωνιζόμενος κατὰ
σαταναῶ· ἐξέκοψε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ-
τοῦ· καὶ οὐκ ηὔξατο ἀναβλέψαι· ἀλλ' ὑ-
πομονὴν ἔχειν· καὶ διὰ τὴν καρτερίαν αὐ-
τοῦ, ἐχαρίσατο αὐτῷ ὁ θεὸς τὴν ὅρασιν

ξς ξζ

...αρεβλέπειν:-

...αλεν της ἐν τῇ τῶν ῥωμαίων πόλει καὶ
καὶ τοῦ ἐμοῦ μοναστηρίου προεστὼς πρό-
τερον δὲ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς βαλλερίας, δ
αὐτοῦ μοναστήριον ἐποίμαινεν· οὗτος
ἐξηγεῖτο ὅτι, θυμομαχούντων οἱ λογγί-
βαρδοι· ἐκεῖσε ἐλθόντες, δύο μοναχοὺς
αὐτοῦ, ἐν κλάδοις δένδρου ἐκρέμα-
σαν, οἵτινες κρεμασθέντες, ἐν αὐτῇ τῇ
ἡμέρᾳ ἀπέθανον· ὀψίας δὲ γενομένης,
...κατέρων αὐτῶν τὰ πνεύματα· λαμπραῖς
...σι καὶ φανεραῖς ταῖς φωναῖς, ψά-
...ται ἠκούοντο· ὡς καὶ ἀκούσαντες
φονεύσαντες αὐτοὺς, λίαν ἐφοβήθησαν·
...της δὲ τῆς ψαλμῳδίας ταῖς φωναῖς,
...αντες οἱ ἐκεῖσε ὄντες αἰχμάλωτοι
...σαν· μάρτυρες γὰρ ἀληθῶς ἀνεδεί-
σαν· τούτου δὲ χάριν ὁ παντοδύνα-
...θὸς ταῖς τῶν πνευμάτων φωναῖς, ἐν τοῖς
...μασιν ἀκουσθῆναι ἐδίκησεν, ὅ
...οἱ ζῶντες ἐν σαρκὶ μάθωσιν, ὅτι ἐ-
...γνησίως δουλεῦσαι ἀγωνίσωνται
καὶ μετὰ τὸν τῆς σαρκὸς θάνατον
...ῶς ζῶσι· καὶ τοῦτο δὲ ἔτι ἐν τῷ μο-
...ρίῳ ὑπάρχων, παρέλαβε πα-

ἐπὶ τὸ ὅπως βίαιῳ θανάτῳ ποικίλως συμφέροντος οἱ δίκαιοι παραδίδονται· Γρηγορίου ἐκ τοῦ διαλόγου:-

τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων· ἔλεγον γὰρ ὅτι, ἐν τῇ
χώρᾳ τῇ καλουμένῃ Σούρᾳ· ὑπῆρχεν μα-
μὴρ, πάνυ τῇ ζωῇ εὐλαβέστατος· τοῦ μον-
αστηρίου ὀνόματι Σουράρος· ὅς, ταῖς
αὐτὸν ἐρχομένοις ἀχειλάτοις, ἅπαν-
τα ἅπερ ἐν τῷ μοναστηρίῳ πράγματα ἦ
χὴν ἐδωρήσατο· ἴσως καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ·
καὶ τὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ τοῦ ἐν τῷ κελλα-
ρίῳ ἅπαντα· ὡς εἰ λεημοσύνην δίδωκεν·
ἔτι δὲ καὶ ἐν τῷ κήπῳ ὑπῆρχεν· ἅπαν-
ἐξωδίασε· πάντων δὲ τῶν πραγμάτων
τελεσθέντων, αἱ φήμισαν γγιβάρδοι ἐπὶ
θον αὐτῷ· καὶ τοῦτον κρατήσαντο, [illegible]
σιον ἐπιζήτουν· ὁ δὲ ἐβεβαίου το [illegible]
τὸ σύνολον ἔχειν· τό τι ἐν τῷ γῇ τι [illegible]
πόρῃ ὑπ' αὐτῶν ἀπημείχθη· ἐμοῦ ἀνα-
παυμένου θήσω· καὶ καταλύσω· αἰχ[illegible]
τος δέ τις ἐκεῖσε φυγὼν· ἐν ὑπο[illegible]
δρῷ ἐκρύπτετο· ὅς καὶ τὸ γεγονὸς [illegible]
ἤγγειλεν· ἐν αὐτῷ οὖν τῷ τόπῳ· ὁ [illegible]
λογγιβάρδων τὴν μάχαιραν ἐκ[illegible]
τὸν προλεχθέντα εὐλαβέστατον [illegible]
ἐφόνευσε· τοῦ δὲ σκηνώματος αὐτοῦ
τῇ ὕλῃ πεσόντος, πᾶσα ἡ ὕλη [illegible]
ρος ἐδονήθη· φωνὴν ὡς περιέφησκα-
γῆς, μὴ δύνασθαι τῆς ἁγιωσύνης [illegible]
τὸ βάρος ὑποφέρειν· ἕτερος ἐν

ωμαρση διάκονος, πάνυ τῇ πολιτείᾳ
ἀλλὰ βέλτιστος ἦν· καὶ τοῦτον δὲ, οἱ λογγί-
βαρδοι ἐκράτησαν· εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν τὴν
μάχαιραν ἑλκύσας, τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
ἀπετέμνεν· ὡς δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ εἰς τὴν
γῆν ἔπεσεν· ὁ καὶ μόνος ὁ τὴν κεφαλὴν αὐ-
τοῦ ἀποτεμὼν, ἀκάθαρτος πνεύματι συ-
σχεθεὶς, εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀποθανόντος ἔ-
πεσεν· ἵνα δηλωθῇ· ὅτι ἐπειδὴ φίλον θεοῦ
ἐφόνευσε· τῷ τοῦ θεοῦ ἐχθρῷ παρεδόθη:+
ρώτησεν ὁ ἀββᾶς Μάρκος, τὸν ἀββᾶν
Ἀρσένιον λέγων· διατί ἔσοι τίμιοι καλοὶ ἄν-
θρωποι, καὶ ἐν τῷ ἀποθνήσκειν αὐτοὺς με-
[π]ολλῆς θλίψεως καὶ σωματικῶν ἀνα-
μεγάλων, οὕτως χωρίζονται· ὁ δὲ
ἀπεκρίθη· ἵνα ὧδε περὶ ἅλατι ἁλιαθεῖν
εἰν τῷ θεῷ· καθαροὶ ἀπέλθωσιν ἐκεῖ:·
μων ποτὲ ἀδελφῶν ὅπου μετ' αὐτοῦ
ὦ μου σίως, ἔφη αὐτοῖς ὁ γέρων· εἰ
σήμερον οἱ βάρβαροι εἰς σκῆτιν ἔρχονται,
ἀλλ' ὑμεῖς ἀναστάντες φύγετε· οἱ δὲ
ν αὐτῷ· σὺ οὐ φεύγεις ἀββᾶ; ἔφη ὁ
ων· ἐγὼ τοσαῦτα ἔτη προσδοκῶ τὴν ἡ-
ταύτην· ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος τοῦ
ποτοῦ εἰπόντος· πάντες οἱ λαβόντες
μάχαιραν, ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανοῦνται· καὶ
δοξάζομαι, οὐδαμῶς· λέγουσιν οἱ ἀδελ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

φοί· οὐδὲ ἡμεῖς φαζόμεθα, ἀλλὰ μετὰ
σοῦ ἀποθανούμεθα· εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ γέρων·
ἐὰν πρὸς γνῶμα οὐκ ἔχεις· ἕκαστος δὲ βλέπει
πῶς καθίζεται· καὶ ἐποίησαν μικρὸν, ἔφη·
ἰδοὺ οἱ βάρβαροι ἐγγίζουσι, τῇ θύρᾳ· καὶ
εἰσελθόντες, ἐφόνευσαν αὐτούς· εἷς δὲ ἐ-
ξ αὐτῶν, ἐκρύβη ὄπισθεν τῆς θύρας, καὶ εἶ-
δεν ἑπτὰ στεφάνους ἐλθόντας, καὶ στεφα-
νώσαντας αὐτούς:· ἀδελφέ· πρόσεχε σε-
αυτῷ ἀκριβῶς· ὡς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὤν
το τε· ἵνα παρὰ μηδενὸς, μηδὲν ἐλπί-
ζῃς; παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ δι' ἀπαιτήσεως, καὶ
ἐπίμονος χρήζεις, διὸ τοῦ θεοῦ· τοῦ πέμ-
σοι τὴν χρείαν κατὰ τὸ αὐτοῦ θέλη-
καὶ ἐν οἷς εὑρίσκεις· εὐχαρίστει τὸν θε-
ὸν τι· ὡς αὐτοῦ σοι διδωκότος· καὶ ἐὰν στε-
ρηθῇς τινός, τὸ καθόλου μὴ ἐλπίσ-
τίποτον· μὴ δὲ λυπηθῇς· μὴ δὲ γογγ-
κατά τινος· ἀλλὰ βάσταζε προθύμ-
καὶ ἀταράχως· λογιζόμενος ὅτι, ἄ-
εἰμι πολλῶν θλίψεων, διὰ τὰς ἁμαρτί-
ας μου· πλήν, ἐὰν θέλῃ ὁ θεὸς ἐλεῆσαι σε, δύ-
ναται· καὶ οὕτως σου διαμένοντος πρὸς αὐτ-
ὸν πᾶσαν σου τὴν χρείαν πληρώσει

ιη
τοῦ ἁγίου Μαξίμου:-

παρ' ἀνθρώπων ἀνωφελῆ
σὴν ἐν λόγοις· ἢ ἐν πράγμασι, θεοῦ εἰμι
χάριν ὁμολογήσας ἀμφότερον

μὴ σωϊσομ τοῦτο· παρ' αὐτοῦ σωϊ ἐν τοῖς
ἐξουσία ἀθήσεται:- ἐπαινοῦμ τὸν πλη
σίον κατ' ἀπηρίαν ὑπόκρισιν· ἢ δυσσολήψ
αν, ὁ μαθδίση αὐτὸν ἐν καιρῷ· καὶ αὐτὸς ἐν
τραπήσεται:+ καθάπαξ ἑαυτὸν ἀ
φιερώσας τῷ θεῷ· ἐν ἀναπαύσει μοὸς διαγῆ:
ἀν πιστάσαις ὅτι ὁ θεὸς πρόνοιαν σου ποιεῖ
ται, τί μεριμνᾷς καὶ φροντίζεις περὶ
προσκαίρων; καὶ τῶν τῆς σαρκὸς χρειῶν·
εἰ δὲ οὐ πιστάνεις ὅτι πρόνοιαν σου ποιεῖ
ται ὁ θεός· καὶ διὰ τοῦτο φροντίζεις ἐκ τοῦ
αὐτοῦ τὰ περὶ τῆς χρείας σου· ταλαιπω
ρότερος εἶ πάντων ἀνθρώπων· καὶ ἵνα τί
ζῇς· ἐπίρριψον ἐπὶ κύριον τὴν μέριμναν
σου καὶ οὐ μὴ πτοηθῇς, πτόησιν ἐπερ
μέριμνῶν:+
Γον περὶ τοῦ ἀββᾶ μωϋσέως εἰς σκή
[illegible] ὅτι ὡς ἔμελλεν ἐλθεῖν εἰς τὴν πέτραν
[illegible] τὸ σπήλαιον ἐν ᾧ κατῴκησεν; ἐκο
[illegible] ὕδατος ἕως ἐλθῇ εἰς αὐτήν· καὶ ἔλεγεν
μὲ αὐτοῦ· πῶς δύναμαι τὸ ὕδωρ μου συ
ναγαγεῖν ὧδε· καὶ ἦλθεν αὐτῷ φωνὴ λέ
γουσα· εἴσελθε καὶ μηδὲν μὴ φροντίσῃς·
εἰσῆλθεν οὖν· καὶ μετ' αὐτοῦ τό· παρέβα
λ αὐτῷ τὴν ἐκ τῶν πρῶν· καὶ οὐκ εἶχεν
[illegible] μόνον λαγήνιον ὕδατος· ὃ καὶ ἐ
[illegible] αὐτοῦ μικρὸν φακόν, ἀνηλώθη· ὁ

δὲ περὶ ὧν ἐθλίβετο· καὶ ἀπομένων, ἀπήρχετο καὶ ἐξήρχετο· καὶ ηὔχετο τῷ θεῷ· καὶ ἰδοὺ, νεφέλη ἦλθεν ἐπάνω αὐτῆς τῆς πέτρας, καὶ ἔβρεξεν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε γεμίσαι πάντα τὰ ἀγγεῖα αὐτοῦ· μετὰ δὲ τοῦτο, λέγουσιν αὐτῷ οἱ παραβαλόντες πρὸς αὐτόν· εἰπὲ ἡμῖν, διατί σιωπῶν, ἀπήρχου τε καὶ ἐξήρχου· ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ γέρων· δίκην ἐποίουν μετὰ τοῦ θεοῦ λέγων· ὅτι ἤνεγκάς με ὧδε· καὶ ἰδοὺ, ὕδωρ οὐκ ἔχω, ἵνα πίωσιν οἱ δοῦλοί σου· καὶ τούτου χάριν ἀπερχόμενος καὶ ἐξερχόμενος παρακαλοῦν τὸν θεὸν, ἕως οὗ ἔπεμψεν ἡμῖν:+

Εἶπεν ὁ ἀββᾶς Σιλουανός· ἐγὼ δοῦλός εἰμι, καὶ ὁ κύριός μου εἶπέ μοι· ἐργάζου τὸ ἔργον μου, κἀγώ σε τρέφω· τὸ δὲ πόθεν, μὴ ζήτει γνῶναι· εἰ μὲν ἐργάζομαι, ἐκ τοῦ μισθοῦ μου ἐσθίω· εἰ δὲ μὴ ἐργάζομαι, ἀγάπης ἐσθίω, ἤγουν ἐκ τοῦ ἐλέους τοῦ θεοῦ:

Προσήνεγκέ τις γέροντι χρήματα λέγων· ἔχε σοι εἰς ἀναλώματά σου, ὅτι ἐγήρασας καὶ ἀσθενεῖς· ἦν γὰρ λελωβημένος· ἀποκριθεὶς αὐτῷ ὁ γέρων· ἑξήκοντα ἔτη ἔχω ἐν τῇ ἀσθενείᾳ ταύτῃ, καὶ οὐδενὸς ὑστερήθην, ἢ θεοῦ ἐπιχορηγοῦντός μοι καὶ τρέφοντός με ἀμελλί πως· καὶ σὺ νῦν ἦλθες ἆραι τὴν τροφήν μου; καὶ οὐ κατεδέξατο λαβεῖν:

κγ΄ διηγ.

ἴησαν τοὶ γέροντες περί τινος κηπουροῦ
ὅτι, εἰργάζετο· καὶ πάντα τὸν κόπον αὐ-
τοῦ, παρεῖχεν εἰς ἀγάπην· κατέχων μόνον
τὸ ἑαυτοῦ ἀνάλωμα· ὕστερον δὲ, ὑπέβαλ
αὐτῷ ὁ σατανᾶς, λέγων· σύναξον σεαυτῷ ὀ-
λίγον κέρμα· μήπως γηράσῃς· ἢ κακωθῇς,
καὶ χρείαν σχῇς ἀναλωμάτων· καὶ συνήγαγε
καὶ ἐγέμισε κεράμιον κέρματος· καὶ μετὰ
τοῦτο, συνέβη αὐτὸν ἀσθενῆσαι καὶ σαπῆναι
τὸν πόδα αὐτοῦ· καὶ ἀναλῶσαι τὸ κέρμα εἰς
ἰατρούς, καὶ μηδὲν ὠφελῆσαι· ὕστερον δὲ,
ἔρχεταί τις ἔμπειρος ἰατρὸς· καὶ λέγει αὐτῷ·
ἐὰν μὴ κόψῃς τὸν πόδα σου, ὅλον σου τὸ σῶ-
μα σαπήσεται· καὶ ἐκρίθη ἵνα πριασθῇ ὁ
πούς αὐτοῦ, τὴν αὔριον· τῇ δὲ νυκτὶ ἐκείνῃ,
ἐλθὼν ὁ κηπουρὸς εἰς ἑαυτόν, καὶ μεταμελη-
θεὶς ἐφ' οἷς ἔπραξε συναγαγὼν τὸ κέρμα καὶ ἐ-
πὶ τῷ ἐλπίσαι μᾶλλον· ἢ ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν πάν-
τα διοικοῦντα καὶ τρέφοντα· καὶ στενάξας,
ἔκλαυσε καὶ εἶπε· μνήσθητι κύριε, τῶν ἀπελῶν
μου ἔργων τῶν προτέρων; ὧν ἐποίουν ἐργαζό-
μενος καὶ παρέχων τοῖς ἀδελφοῖς· μᾶλλον δὲ
ὑπὲρ τούτων, τῆς σῆς ἀγαθότητος καὶ τῶν ἀ-
πείρων σου οἰκτιρμῶν· καὶ ἐλέησόν με κα-
τὰ τὸ μέγα σου καὶ πλούσιον ἔλεος· ταῦτα αὐ-
τοῦ λέγοντος; παρέστη αὐτῷ ἄγγελος κυρίου· καὶ
λέγει αὐτῷ· ποῦ ἐστὶ τὸ κέρμα ὃ συνῆξας·

καὶ ποῦ ἐστίν, ἡ ἐλπὶς ἣν ἐβουλάσω. ὁ δὲ σφόδρα κατανυγεὶς καὶ δακρύσας, εἶπεν· ἡμάρτηκα κύριε. συγχώρησόν μοι. καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν, οὐκέτι αὐτὸ ποιῶ. τότε ἥψατο ὁ ἄγγελος τοῦ ποδὸς αὐτοῦ. καὶ ἀθέως ἰάθη. καὶ ἀναστὰς ἕωθεν, ἀπῆλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν ἐργάσασθαι. ἦλθε δὲ ὁ ἰατρὸς μετὰ τὰ βρεχὺ κατὰ τὴν συνταγήν, πρίσαι αὐτοῦ τὸν πόδα. καὶ μὴ εὑρὼν αὐτόν, ἠρώτα περὶ αὐτοῦ. καὶ λέγουσιν αὐτῷ. ἀπὸ πρωῒ ἀπῆλθεν ἐργάσασθαι εἰς τὸν ἀγρόν. ὁ δὲ ὡς ἤκουσεν ἐξεπλάγη. καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν ἐν ᾧ ἐκάμνος ἀεἰργάζετο, θέλων ἰδεῖν αὐτόν. καὶ θεασάμενος αὐτὸν σκάπτοντα τὴν γῆν, ἐδόξασε τὸν θεὸν τὸν παραδόξως αὐτὸν θεραπεύ[illegible]

Ἦν τις ἀσκητὴς μέγας καὶ ἱερεύς, ἀλό[illegible] καλούμενος. οὗτος, ἀφ' εἰ μὴ σαββ δύο δύο. [illegible] πλάκις δὲ καὶ ὅλως τὴν ἑβδομάδα. ἀσ[illegible] εἶλκειν. ὅτι δὲ κατέλυεν ἄρτον μόνον κ' ἅλας ἤσθιεν. οὗτος διὰ τὴν ἄσκησιν αὐτοῦ ἐδοξάζετο ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. ἐν μιᾷ οὖν δὲ [illegible] βάλλεται ὁ ἀββᾶς ἰωσὴφ ἐν παμεφῶ. πρὸς δο κῶν μείζονα τὴν σκληραγωγίαν ἰδεῖν ἐπ' αὐτοῦ καὶ δεξάμενος αὐτὸν ὁ γέρων μετὰ χαρᾶς ἐκέλευσε τοῖς αὐτοῦ μαθηταῖς οἷς ἔχουσι τί ἦσαι παράκλησιν. εἶτα ὡς ἐκάθισαν ἵνα φάγωσι, λέγουσιν οἱ μαθηταὶ τοῦ ἀββᾶ

γίου· οὐκ ἐκάθισεν ὁ πρεσβύτερος πολλήν, ἄρ-
του καὶ ὕδατος· ὁ δὲ ἀββᾶς Ἰωσήφ· σιω-
πῶν ἔτρωγεν· ἐμαρμένοιῶ ὁ εὐλόγιος πρὸς
τὸν γέροντα ἡμέρας τρεῖς· καὶ οὐκ ἤκου-
σαν αὐτοῦ, ἤ τινος τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,
ψάλλοντος ἢ εὐχομένου· κρυπτὴ γὰρ ἦν ἡ ἐρ-
γασία αὐτοῦ· καὶ ἐξῆλθον μὴ ὠφεληθέν-
τες· κατ' οἰκονομίαν δὲ γίνεται γνόφος·
καὶ πλανηθέντες, ὑπέστρεψαν πρὸς τὸν γέ-
ροντα· καὶ πρὸ τοῦ κροῦσαι τούτοις πρὸς
τὴν θύραν, ἤκουσαν αὐτοῦ μετὰ τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ ἔνδοθεν ψάλλοντος· καὶ προσμεί-
ναντες ἐπὶ πολύ, ὡς ἐκ ἡμοι τῆς ψαλμω-
δίας οὐκ ἐπαύοντο, ἔκρουσαν· καὶ αὐτοὶ
ὁ μὲν οἱ τοῦ κρούσματος ἔσωθεν· ἀνθὸ
τὴν ψαλμωδίαν κατέπαυσαν· καὶ ἐδέ-
ξαντο αὐτοὺς χαίροντες· ὄντος δὲ καύ-
σωνος καὶ τοῦ εὐλογίου διψήσαντος·
ᾗς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ βαλὼν ὕδωρ
εἰς τὸ βαυκάλιον, ἔδωκεν αὐτῷ· ἦν δὲ
μεμιγμένον, ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ
ποταμοῦ· καὶ γευσάμενος ὁ εὐλόγιος,
οὐκ ἠδυνήθη πιεῖν· καὶ ἐν ἑαυτῷ γενό-
μενος, προσέπεσε τῷ γέροντι λέγων·
τί ἐστι τοῦτο ἀββᾶ· ὅτι ὄντων ἡμῶν με-
θ' ὑμῶν· οὐκ ἐψάλλετε· ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐξελ-
θεῖν ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν· τότε τῆς ψαλμω-

δίας ἐστὶ πολὺ ἀπέχεσθε· ὁμοίως δὲ καὶ τό τε μὲν ἐπισπασθείην ἡμῶν καὶ οἶνον ἐπιτεῖνων δὲ γευσάμενος τοῦ παρ' ὑμῶν ὕδατος, εὗρον αὐτὸ ἁλμυρὸν, καὶ σχεδὸν ἄποτον. ἀποτον. ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ γέρων· ὁ ἀδελφὸς ὁ τὸ ὕδωρ κομίσας, σφαλλόμενος ἐστι· καὶ κατὰ πλάνην, ἔμιξεν αὐτὸ θαλάσσιον. ὁ δὲ, παρεκάλεσε τὸν γέροντα εἰπεῖν αὐτῷ τὴν ἀλήθειαν. τότε λέγει αὐτῷ ὁ γέρων· ἐκεῖνο τὸ μικρὸν ποτήριον τοῦ οἴνου, τῆς ἀγάπης ἦν· τοῦτο δὲ τὸ ὕδωρ ἐστὶ, τὸ τοῖς ἀδελφοῖς σύνηθες· τοιοῦτον γὰρ διαπαντὸς πίνουσιν. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῆς ψαλμῳδίας ἀπελογήθη· ὅτι κατ' οἰκονομίαν τὴν ἰδίαν ἐργασίαν αὐτῶν ἔκρυψαν· ποιοῦντες ἐν τῷ ἀφανεῖ. καὶ λοιπὸν ἐδίδαξε καὶ αὐτὸν, οἰκονομικὸν εἶναι καὶ διακριτικόν· καὶ ἐκκόψεν ἀπ' αὐτοῦ πάντα τὰ ἀρίμα· ἐν τῷ κρυπτῷ ποιήσας ἐργάζεσθαι καὶ αὐτὸν ἀπὸ τότε. καὶ τὰ μεγάλα ὠφεληθεὶς ὁ ἀλόγιος, εἶπε τῷ γέροντι· ὄντως ἐν ἀληθείᾳ ἐστὶν ἡ ἐργ

Κοινοβιάρχης τις, ἦν ἔχων σίαν ὑπερ πολλὴν δόξαν παρ' αὐτῶν ἀνδρῶν· ἦν δὲ, πατὴρ διακοσίων μοναχῶν. ποτὲ οὖν τῷ τοῦ τοῦ κοινοβίου, παρέβαλε μοναχός· ἐν ᾗ δὴ

πτωχοῦ γέρων γνωρίμου αὐτοῦ προσῆλθε· καὶ
παρεκάλει τὸν θυρωρὸν ἵνα εἴπῃ τῷ ἀββᾷ,
ὅτι ὁ δεῖνα ὁ σὸς ἀδελφὸς ἐστίν· ὁ δὲ θυ
ρωρὸς μόλις πεισθεὶς, εἰσῆλθε μηνύσαι
περὶ αὐτοῦ· εὗρε δὲ τὸν ἀββᾶν, τισὶ ξέ
νοις διαλεγόμενον· καὶ προσμείνας ὀ
λίγον, ἀνήνεγκε περὶ τοῦ πτωχοῦ γέρον
τος· ὁ δὲ ἀπεκρίθη αὐτῷ μετ' ὀργῆς λέγων·
οὐχ ὁρᾶς με μετὰ τοὺς ἐνδόξους λαλοῦντα;
ἄφετε τέως ἄρτι· καὶ ἐπιστραφεὶς ὁ θυρω
ρὸς, ἐπεχώρησε· καὶ ὑποστρέψας, εἶπεν
τῷ δῆθεν πτωχῷ γέροντι, τὴν τοῦ προεσ
τῶτος ἀπολογίαν· ὁ δὲ μακρόθυμος καὶ ἀ
μνησίκακος ὤν, ἔμεινε καὶ ἔτι τῷ πυλῶ
νι καθήμενος· περὶ μεσημβρινὴν ὥραν,
πλούσιός τις τοῦ κοινοβίου παρέβαλεν·
ὃν τιμῶν, σπουδαίως ὁ θυρωρὸς ὑπακούσας,
ἤνοιξε· καὶ ἀνήνεγκε τῷ κοινοβιάρχῃ
περὶ αὐτοῦ· ὁ δὲ ἐξελθὼν μετὰ σπουδῆς, ὑ
πήντησεν αὐτῷ πρὸς τὴν θύραν· ἰδὼν δὲ αὐ
τὸν ὁ πλούσιος εὐμελεῖ καὶ τὸν ταπεινὸν
φιλόθεον· προσελθὼν ἐν τῷ εἴδει τοῦ πτωχοῦ γέ
ροντος, παρεκάλει λέγων· ὅτι λαλῆσαι
σοι θέλω ἀββᾶ· ὁ δὲ μηδὲ ἀποκρίσεως αὐ
τὸν ἀξιώσας, εἰσῆλθε σὺν τῷ πλουσίῳ· σπου
δάζων ἑτοιμάσαι αὐτῷ ἄριστον· μετὰ οὖν τὸ
ἀριστῆσαι τὸν πλούσιον, προπέμψας αὐ

τὸν ὁ ἀββᾶς ἴσως τῆς θύρας, ἐπιστρέψω.
ταῖς πολλαῖς φροντίσιν αἰχμαλωτισθεὶς,
καὶ ἐπιλαθόμενος τοῦ πτωχοῦ καὶ τῆς
παρακλήσεως; τοῦ ἀμνησικάκου γέροντος.
ὅτι ἃ ἔδει γινομένης· ὡς οὐδεὶς τὸν ξυλο-
γημένον ξένον ἐκάλεσεν ἐκαλεῖτο ὅλως ἀ-
ξίωσι· προσελθὼν αὖθις τῷ θυρωρῷ,
παρήγγειλε ταῦτα τῷ προεστῶτι ἅπαν·
ἡ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων θέλῃς; ἐγὼ σοι δὴ
αὐτὸν πρότερον σου κόπον καὶ τὰς πολ-
λάς σου πολιτείας, ἐκ τῶν τεσσάρων π-
μέτων παραβάλλειν σοι· ὅτι δὴ χρείαν καὶ
χρήσασθαι θέλῃς· τῶν δὲ ἀγαθῶν τῆς ἐμῆς
βασιλείας, οὐ μὴ γεύσῃ· καὶ ἐκ τούτων
τῶν ῥημάτων, ἐγνώσθη ὁ παντοκράτωρ
πτωχός:-

Ἐν τοῖς χρόνοις τῶν λυσσώντων οὐανδά-
λων, πολλοὶ τόποι τῆς ἰταλίας ἔρημα
γεγόνασι· τὰ δὲ τῆς καμπανίας μέρη
ἀοίκητα παντελῶς κατέστησαν. πολλοὶ
οὖν ἐκεῖθεν αἰχμαλωτισθέντες, ἐν τῇ
ἀφρικῇ ἀπηνέχθησαν· παυλῖνος οὖν ὁ
τῆς νώλων πόλεως ἐπίσκοπος, πάντα
ὅσα εἶχεν εἰς τὴν τοῦ ἐπισκοπείου χρείαν·
τοῖς αἰχμαλώτοις καὶ τοῖς δεομένοις δι-

ἐδόκει μὲν· ἡνίκα οὖν οὐδὲν αὐτῷ περὶ τὰ
παισὶ περιελείφθη· τότε γυνὴ, πρὸς αὐ
τὸν ἦλθε λέγουσα, τὸν ταύτης υἱὸν πα
ρὰ τοῦ γαμβροῦ τοῦ ῥηγὸς τοῦ μου ἀνδα
λοὺς, ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ ἀπενεχθῆναι·
καὶ παρὰ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ τὴν τιμὴν αὐτῷ
ᾐτεῖτο, ἐὰν καὶ καταξιώσῃ ὁ κύριος αὐ
τοῦ· ταύτην λαβεῖν· καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς
ἀπολῦσαι· ὁ δὲ στηβασμίας ἐπίσκοπος,
μετὰ πάσης σπουδῆς καὶ προθυμίας
ἐπιζητήσας ἐάν τι περικερδὸ περ' αὐτῇ
παράσχῃ, οὐδὲν παρ' ἑαυτῷ ἄλλο τι εὗρεν·
εἰ μὴ ἑαυτόν· καὶ πρὸς αὐτὴν ἀπεκρίθη
λέγων· γύναι, τί σοι δωρήσασθαι οὐκ ἔχω·
ἐμὲ δὲ ἑαυτὸν, δοῦλόν σοι ἐπιζοίσιομ δί
δωμι· ἵνα σὺ μὲν, τὸν υἱόν σου ἀπολάβῃς·
ἐμὲ δ' ἀντ' αὐτοῦ εἰς δουλείαν παραδῷς· ἐ
κείνη δὲ, ἐκ στόματος τοιούτου ἀνδρὸς
τοῦτο ἀκούσασα· ἐμπαιγμὸν μᾶλλον,
ἢ ὑπὲρ συμπάθειαν εἶναι ἐπίστευσεν· αὐ
τὸς δὲ λόγιος ὢν καὶ ἀγχίνους, καὶ τοῖς
ἐξω φιλοπόνως τοῖς παιδαμένος· τῇ
ἀπαιζούσῃ γυναικὶ παρῄνεσεν ὅπως
ταῖς λέξεσι ταύτῃ· ἀληθῆ εἶναι πιστεύ
σῃ· καὶ δι' αὐτὴν τοῦ υἱοῦ ἀνάρρυσιν· μὴ δι
στάσαι παραδοῦναι αὐτὸν εἰς δουλείαν·
ὑπεράθησαν οὖν ἀμφότεροι εἰς ἀφρι

κὴν· καὶ προιρχομένου μου τοῦ γαμβροῦ τοῦ
ῥηγός, προσῆλθεν αὐτῷ ἡ χήρα δϊῶ
ποῦσα, ὅπως τὸν υἱὸν αὐτῆς ἀπολάβη.
ὁ δὲ βάρβαρος ἱκανὸς ἀνὴρ τῷ τύφῳ
ὑπεραιρόμενος· οὐ μόνον τοῦτο ποιῆσαι,
ἀλλὰ καὶ ἀκοῦσαι ἐβδελύξατο. ἡ δὲ
χήρα προστίθεται λέγουσα· ἰδοὺ τὸν ἄν
θρωπον τοῦτον, ἂν πιστὸν αὐτοῦ ὑπάρ
χῃ μόνον, ποίησον ἀπαραιχμίαν εἰς
ἐμέ· καὶ τὸν μονογενῆ μου υἱὸν ἀπόδος
μοι. τότε τοιμῶ ἱκανὸς ἱλαρῶς προσω
πῶ τὸν ἀνθρώπω σώιμενος, ποίαν τε
χνίαν ἐπίσπασαι ὅπως ζήτησεν. ὁ δὲ τοῦ θεοῦ
ἄνθρωπος Παυλῖνος, ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων·
τέχνην μὲν τινὰ οὐκ ἐπίσταμαι. κήπου
δὲ καλῶς ἐπιμελήσασθαι ἤμοσκω. ὁ δὲ
ταῦτα ἀκούσας, ἡδέως πάνυ ἐδέξατο
ὅτι ἐν τῇ τοῦ κήπου ἐπιμελείᾳ ἐμπειρος
ὑπῆρχεν· ἐδέξατο οὖν αὐτὸν δοῦλον· καὶ
τῇ παρακαλούσῃ γυναικί, τὸν υἱὸν αὐ
τῆς ἀπέδωκεν· ὃν λαβοῦσα, τῆς ἀφρι
κῆς ὑπεχώρησεν. ὁ δὲ Παυλῖνος, σώφρον
τι δὲ τῆς τοῦ κήπου ἐπιμελείας ἐδέξα
το. ὁ οὖν προλεχθεὶς γαμβρὸς τοῦ ῥηγὸς
ὁ αὐτοῦ κύριος, συχνότερος εἰς τὸν κῆ
πον εἰσερχόμενος· καὶ μετ' αὐτοῦ [illegible]
κηπουροῦ περὶ τινῶν συζητῶν· ὡς [illegible]

γνῶς τοῦ τὸν σοφὸν ἐπάρχοντα· πάν
τας τοὺς οἰκείους ἀκούων αὐτοῦ φίλους κατα
λάβας; παρ' αὐτοῦ δι' ἡμῖν κοινῶς συνετύγχα
νε· καὶ τοῖς τούτου ἐνετρύφα ῥήμασιν·
ὁ δὲ Παυλῖνος εἰς τὴν τοῦ κυρίου αὐτοῦ
τράπεζαν καθ' ἡμέραν, κοδημέντα κ(αὶ)
ἄλλα τιμὰ ὅσα μὲν χορηγῶν βότανα·
καὶ τὸν ἄρτον πορϊζόμενος; εἰς τὴν τοῦ
κήπου φροντίδα ὑπέστρεφεν· ἐν μιᾷ οὖν ἐ
πὶ πολὺ τοῦ τοιούτου πράττοντος· ἐν μιᾷ τοῦ
κυρίου αὐτοῦ μετὰ τοῦτο συντυχόντος·
πρὸς αὐτὸν ὁ Παυλῖνος ἐν μυστηρίῳ εἶπε·
βλέπε τί μέλλεις πράττειν· καὶ πῶς τὸ
τοῦ μου ἀνδάλου βασίλειον διοικηθῆναι ὀ
φείλει; προνόησαι· ἐν ταύταις γὰρ ταῖς
ἡμέραις, ὁ ῥὴξ ἐκ παντὸς ἀποθνήσκει· ὁ
δέ, τοῦτο ἀκούσας, ὡς ὑπὲρ ἅπαντας ὑπὸ
τοῦ ῥηγὸς ἀγαπώμενος, οὐδαμῶς ἡσύχα
σεν· ἀλλ' εἴ τι παρ' αὐτοῦ ἑαυτοῦ κηπουροῦ ἀ
κήκοε, τοῦτο ἐμήνυσεν· ὁ δὲ ῥὴξ τοῦτο ἀ
κούσας, ἐζήτησε τὸν ἄνδρα ἰδεῖν· εἶπεν
οὖν πρὸς αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ· κοδημέν
τα ἐκ τοῦ κήπου ἐν τῷ ἀρίστῳ μου, ἵστασθαι
καθεκάστην φέρειν· ταῦτα οὖν αὐτὸς ἵστασθαι
τὴν τράπεζαν ἐνεγκεῖν ποίησον· ἵνα γνῶσ(ω) τίς
ἐστιν ὁ ταῦτα εἰπών· μέλλοντος οὖν τοῦ ῥη
γὸς ἀριστᾶν· ὁ Παυλῖνος ἐκ τοῦ καμάτου αὐ

τοῦ κοδημένων τῷ καὶ περίοσμα βόταναι
βαστάζων ἀσῆλθε· τοῦτον οὖν ἐφήνισ ὁρῶν
θηνωσάμενος· ἐτρόμαζε· τὸν δὲ αὐτοῦ διασώ
την προσκαλεσάμενος· τὸ μυστήριον ὅπερ
πρὸ ἡμῶν ἀπέκρυψας, ἐφανέρωσεν ἡμῶν
τὸ εἰπών· ἀληθῶς εἰπεῖν ὅπερ ἀκήκοας· ἐν
γὰρ τῇ παρελθούσῃ νυκτί· εἶδον δύο ὡραίους
ἄρχοντας ἐπιβήματος καὶ τιμοῦ καθεζομέ
νους· ὧν μέσον ζῶ, καὶ οὗτος συνεκαθέζετο·
καὶ τὸ φραγγέλιον ὅπερ ποτὲ ἔλαβον· τὴν
ἀπὸ τῶν κρίσιν· ὑπήρθη ἀπ᾽ ἐμοῦ· ἐρώτησον
οὖν αὐτόν, τίς ἐστιν· ἐγὼ γὰρ τοῦτον τὸν
ἄνδρα τὸν ὄντως οὕτως ἀξιώματι ὄντα,
λαϊκὴν καθὼς φαίνεται ἦ μαι, οὐχ ὑπολα
μβάνω· τότε ὁ τοῦ ῥήγος γαμβρὸς τὸν παν
λῖνον καταδιαλαβών, τίς ὑπάρχει ἐξέτα
σε· πρὸς ὃν ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος ἀπεκρίθη· ὅτι
δοῦλος αὐτοῦ εἰμί, ὃν ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας
ἀντὶ σοῦ μονὶ δίξω· ἐκεῖνος δέ, τῶν πολεμ
μένας καὶ μεθόρκον ἐζήτει, οὐχὶ τί μοι ἐστι,
ἀλλὰ τί ἐν τῇ χώρᾳ αὐτοῦ ὑπάρχει· στεμασθη
οὖν ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος· καὶ τοὺς ὅρκους ἀλαβη
θείς, καὶ παραβῆναι αὐτοὺς μὴ δυνάμενος
ἐπίσκοπον ἑαυτὸν ὑπάρχειν ὡμολόγησε·
τοῦτο δὲ ἐκεῖνος ἀκούσας, σφόδρα ἐφο
βήθη· καὶ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης,
προσεμίχθη αὐτῷ· λέγων, αἴτησαι παρ᾽ ἐμοῦ

ὁ θέλησις. ὅπως ἐν τῇ γῇ σου μετὰ μεγίστων
δώρων ἐπιστρέψῃς· πρὸς ὃν ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος ἀ-
πεκρίθη· ἡ δωρεὰ γενήσεται μὲ θέλησι, ἐν ἐστὶν
ὁ αἰτῶ· εἶναι πάντας τοὺς τῆς πόλεώς μου
αἰχμαλώτους ἀπολύσῃς· μετὰ τοσούτων αἰ-
τήσιν; ἀθροισθέντων ἐρευνᾶν· παρ' αὐτοῦ ὅλων ἐν πάσῃ τῇ
ἀφρικῇ ἐπιζητηθέντες; ἐν πλοίοις ἅπαν-
τες μετὰ σιταρχιῶν ἀνενεχθέντες ὑπὲρ τῆς
τοῦ ἐλαβε ἑαυτοῦ παυλίνου πληροφορίας.
συνοδοιπόρους αὐτῷ αὐτοῦ ἀπελύθησαν· με-
τὰ βραχὺ δέ, καὶ ὁ τῶν ὀνδάλων ῥήξ, ἐτε-
λεύτησε· καὶ τὸ φραγγέλιον ὅπερ εἰς τὴν ἑαυ-
τοῦ πληγὰς ἐξολόθρευσιν· εἰς δὲ τῶν μὴ πιστῶν
παιδείαν τοῦ θεοῦ παραχωροῦντος ἐκράτει.
τοῦτο ἀπεβάλλετο, καθὼς ὁ παυλῖνος προ-
εἶπε· γειτονευόντων; ὥστε τὸν ἑαυτὸν μόνον,
εἰς δουλείαν παραδόντα· μετὰ πολλῶν καὶ ἄλ-
λων, ἀπὸ δουλείας εἰς ἐλευθερίαν ἐπιστρέψαι·
ἐκεῖνον γὰρ ὅστις βασιλεὺς ἀνὴρ ἐμιμήσατο,
τὸν τὴν μορφὴν τοῦ δούλου ἀναλαβόντα·
ἵνα ἡμεῖς μηκέτι ὦμεν δοῦλοι τῆς ἁμαρτί-
ας:

Ὁ μακάριος γρηγόριος ὁ καὶ τοὺς βίους τῶν ἐ-
ν ἰταλίᾳ ἁγίων συγγραψάμενος ἐν διαλόγου
σχήματι· καὶ πρὶν ἀρχῆς ἐν ῥώμῃ γενόμε-
νος· πρὸ τῆς ἀρχιερωσύνης μοναχὸς ὢν
καὶ ἡγούμενος ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου ἀν-

δρίου τῇ ἐπονομαζομένῃ κλιοσκάρη· ἐν
μιᾷ οὖν· καθημένου αὐτοῦ ἐν τῇ κέλλῃ καὶ
καλλιγραφοῦντι, προσέρχεται πτωχός·
καὶ ὡς ἀληθῶς δοῦλος τοῦ Χ(ριστο)ῦ, ἐκάλεσε
τὸν ὑπηρέτην τὸν αὐτοῦ· καὶ προσέταξε δοῦ-
ναι τῷ πένητι ἓξ νομίσματα· ὁ δὲ ἐποίησεν
ὡς προσετάγη· πάλιν οὖν μετ' ὀλίγον τὴν αὐ-
τὴν ὥραν, ἔρχεται ὁ αὐτὸς πένης πρὸς τὸν ἅ-
γιον λέγων· ἐλέησόν με δοῦλε τοῦ Θ(εο)ῦ τοῦ ὑ-
ψίστου· ὅτι πολλὰ ἀπώλεσα καὶ ὀλίγα μοι
ἔδωκας· ὁ δὲ πάλιν ἐκάλεσε τὸν ὑπουρ-
γὸν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ· ὕπαγε ἀδελφὲ δὸς
αὐτῷ· καὶ ἄλλα ἓξ νομίσματα· καὶ ἐποίη-
σεν ὁ ἀδελφὸς, οὕτως· λαβὼν οὖν ὁ πτω-
χὸς τὰ δώδεκα νομίσματα ἀνεχώρησε·
πάλιν δὲ μετὰ μικρὸν, ἐκ τρίτου τῇ αὐτῇ
ἡμέρᾳ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λέγων· ἐλέ-
ησόν με δοῦλε τοῦ Θ(εο)ῦ τοῦ ὑψίστου, δὸς μοι
καὶ ἄλλην εὐλογίαν ὅτι πολλὰ ἀπώλεσα·
ὁ δὲ πάλιν ἐκάλεσε τὸν βεστιαρίτην καὶ
λέγει αὐτῷ· δὸς αὐτῷ ἀδελφὲ ἄλλα ἓξ νομί-
σματα· ὁ δὲ ἀδελφὸς, ἀποκρίνεται λέγων·
συγχώρησόν μοι πάτερ, ὅτι οὐδὲ ἓν νόμισμα
κατελήφθη ἐν τῷ βεστιαρίῳ· λέγει πρὸς αὐ-
τὸν ὁ μακάριος· οὐκ ἔχεις οὖν ἄλλο οἱονδή-
ποτε σκεῦος ἢ ἱμάτιον ἵνα δώσῃς αὐτῷ·
ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· ἄλλο σκεῦος τ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

μὴ ἐπεὶ οὐκ ἔχομεν· ἀμὴ τὸ ἀργυροῦν σκου
τέλιον· ὅπερ μετὰ ὀλίγων βρικτῶν ἡ κυρία
ἡ μήτηρ σου κατὰ τὸ ἔθος ἀπέστειλε· λέγει αὐ
τῷ ὁ τοῦ θεοῦ δοῦλος· ἄπελθε ἀδελφὲ δὸς
αὐτῷ τὸ σκουτέλιον· ὁ δὲ ἐποίησεν ὡς προ
σέταξεν αὐτῷ ὁ μακάριος· ὁ δὲ πτωχὸς λα
βὼν πρὸς τοῖς δώδεκα νομίσμασι καὶ
τὸ ἀργυροῦν σκουτέλιον ἀνεχώρησεν· ὅ
τε οὖν ἤγγιζε τὸ περιαρχῆς· κατὰ τὸ ἔθος τῶν
περιαρχῶν· ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐπέτρεψε
τῷ σακελλαρίῳ αὐτοῦ καλέσαι δώδεκα
ὀνόματα, ἵνα μετ' αὐτοῦ ἀριστήσωσιν· ὁ
δὲ ἐποίησεν ὡς προσετάγη· ὅτε οὖν ἐκ
αθέσθησαν, τῷ περιάρχῃ ἀριθμῆσαν δεκα
τρεῖς· ἐκάλεσεν οὖν τὸν σακελλάριον, καὶ
λέγει αὐτῷ· οὐκ ἐπέτρεψά σοι δώδεκα ὀνό
ματα καλέσαι· καὶ πῶς παρ' αὐτὴν ἡμῖν
γνώμην, δεκατρεῖς ἐκάλεσας· ὁ δὲ ἀκού
σας καὶ ἔμφοβος γενόμενος; ἀποκριθείς,
ἔφη· πίστευσόν μοι σεβαστέ μοι δέσποτα,
ὅτι δώδεκά εἰσι· τοῦ γὰρ τρισκαιδεκάτου, οὐκ
ἐθεώρα ἄλλος, ἀμὴ ὁ περιάρχης μόνον· ἀ
ριστούντων δὲ αὐτῶν· ἐθεώρα ὁ περιάρχης,
τὸν τρισκαιδέκατον καθήμενον εἰς τὴν
ἀκρότητα τοῦ σκαμνίου· καὶ ἰδοὺ τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ, μορφὴν ἤλλαττε· ποτὲ μὲν γάρ, ἐ
φαίνετο αὐτῷ πολιός· ποτὲ δὲ νεαρός

κου. ὅτε δὲ ἠγέρθησαν ἀπὸ τῆς τραπέ
ζης· τοὺς μὲν ἄλλους ἅπαντας, ἀπέλυσεν
ὁ μακάριος· τὸν δὲ τρισκαιδέκατον τὸν,
οὕτω φαινόμενον αὐτῷ θαυμαστόν, ἐ
κράτησεν αὐτὸν τῆς χειρός, καὶ εἰσήγα
γεν αὐτὸν εἰς τὸ κουβούκλιον αὐτοῦ, καὶ
λέγει αὐτῷ· ὁρκίζω σε κατὰ τῆς μεγάλης
δυνάμεως τοῦ θεοῦ, τίς εἶ σύ, καὶ τί τὸ ὄ
νομά σου· ὁ δὲ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν· ἵνα τί ἐρω
τᾷς τὸ ὄνομά μου· καὶ τοῦτό ἐστι θαυμα
στόν· πλήν, ἐγώ εἰμι ὁ πτωχός, ὁ ἐλθὼν πρό
σε, εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἀνδρέ
ου· ᾧ τινι, δέδωκας τὰ δώδεκα νομίσμα
τα καὶ τὸ ἀργυροῦν σκουτέλιον· ὅπερ σοι ἀ
πέστειλεν ἡ μακαρία σιλβία ἡ μήτηρ σου, ἐν
τῷ βρεκτῷ γέροντος ἐμῶν. ὅτι ἀπὸ τῆς ἡ
μέρας ἐκείνης, ἀφ' ἧς ταῦτά μοι παρέ
σχες μετὰ μακροθυμίας· καὶ ἐν ἁπλότη
τι καρδίας, ὥρισεν ὁ κύριος γενέσθαι σε προεστῶ
τα τῆς αὐτοῦ ἐκκλησίας· ὑπερ..., καὶ τὸ ...
ὄνομα μὴ σ' ἐξέχει· καὶ εἶναι σε διάδοχον καὶ ἀντ
ποιὸν τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων πέτρ
ου τιμίως καὶ τὴν ἀρετὴν ἐμιμήσω· ἡνίκα
ἐμέριζες τὰς ὑπάρξεις τῶν προσφερομένων
ἐν ἀφελότητι καρδίας καθότι ἀπὸ σοῦ χρήμα
τα, ἐποίησας εὐλογίαν· λέγει οὖν πρὸς αὐτὸν ὁ μα
κάριος γρηγόριος· πόθεν οἶδας αὐτό.

τὸ μὲν ὥρισεν κύριος· γενέσθαι περὶ ἀρχήν. ὁ δὲ ἀ-
ποκριθεὶς εἶπεν· ὄντως δὴ ἄγγελος κυρίου παντο-
κράτορος ἐγὼ εἰμί. καὶ διὰ τοῦτο οἶδα. καὶ
τότε γὰρ ὁ κύριος ἀπέστειλέ με πρὸς σέ· δοκι-
μάσαι τὴν πρόθεσίν σου, εἰ ἄρα φιλανθρώπως καὶ
οὐχὶ ἐπιδεικτικῶς ποιεῖς τὴν ἐλεημοσύνην.
ὁ δὲ μακάριος ἀκούσας· ἐφοβήθη. οὕτως γὰρ
ἦν, ἕως τότε ἑωρακὼς ἄγγελον. ὡς γὰρ ἄνθρωπος,
οὕτως αὐτῷ προσῆλθεν καὶ ἐλάλει. εἶ-
πεν δὲ ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν· μὴ φοβη-
θῇς. ἰδοὺ ἀπέστειλέ με ὁ κύριος, εἶναι μετὰ σοῦ.
ἕως οὗ εἶ· ἐν τῷ βίῳ τούτῳ. καὶ οἷον πρᾶ-
γμα θέλῃς αἰτήσασθαι, δι' ἐμοῦ ἀπόστει-
λον πρὸς κύριον. ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα, ἔπεσεν
ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ προ-
σεκύνησε τῷ κυρίῳ λέγων· εἰ δὴ ὡς τὴν μικρὰν ταύ-
την πρόφασιν καὶ μηδὲν οὖσαν. τοσοῦτον
πάθος οἰκτιρμῶν ἐπεδείξατο ὁ παντελε-
ήμων κύριος. ὥστε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ ἀποστεῖ-
λαι τοῦ εἶναι σὺν ἐμοὶ δι' ἅπαντος, ποίας
ἄρα δόξης ἀξιωθήσονται; οἱ προσμένοντες
ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ. καὶ ἐργαζόμενοι δικαιο-
σύνην. ἀγαθὸς γὰρ ὢν πάντων. ὅτι ἔλεον κατα-
καυχᾶται κρίσεως. καὶ ὁ ἐλεῶν πτωχὸν
δανείζει θεῷ:–

Διηγήσατο ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ ὁ πρεσβύτερος
τῆς σκήτεως· ἀπών· ὅτε ἤμην νεώτε-
ρος· ἦλθον εἰς Θηβαΐδα· καὶ κατῆλθον
εἰς ἓν κτῆμα· πωλῆσαι τὸ ἐργόχειρόν
μου· ἦν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπος ὀνόματι Εὐλόγιος,
τὴν τέχνην λατόμος· ὃς ἐκ νεα-
ρᾶς ἡλικίας· τοιαύτην εἶχε τὴν
ἐργασίαν· ἐκ τοῦ ἐργοχείρου αὐτοῦ κα-
ταλύων καθ' ἑκάστην κεράτιον μόνον μισθόν·
καὶ ἕως ἑσπέρας διακαρτερῶν νῆστις·
τῇ ἑσπέρᾳ ἐξήρχετο εἰς τὸ κτῆμα· καὶ
τοὺς εὑρεθέντας ξένους λαμβάνων φέ-
τὸν ἴδιον οἶκον ἐξενοδόχει· τοὺς δὲ πόδας
αὐτῶν οἰκείαις χερσὶν ἔνιπτεν· οὐ
γὰρ εἶχεν ἄλλον τινὰ σὺν αὐτῷ· καὶ κα-
διώκειν δὲ ἀτρέφων· τῶν δὲ περισ- σι
σευόντων κλασμάτων· τοῖς μὲν αὐτὸς
ἀναγκαίαν παραμυθίαν τῆς φύσεως, τὰ
δὲ τοῖς κυναρίοις τοῦ χωρίου ἔρριπτε·
μέχρι γὰρ καὶ τούτων τὸ συμπαθὲς ὁ
ἀνὴρ ἐπεδείκνυτο· οὗτος οὖν, κἀμέ φη-
σι, πολλάκις ξενοδοχήσας μετὰ καὶ ἄ-
λλων ἀδελφῶν· σφόδρα τὴν αὐτοῦ με-
θαυμάζειν ἀρετὴν παρεσκεύασεν· ἐ

ξέπληττε γάρ με τὸ σχῆμα θεῶ αὐτοῦ καὶ
φιλάνθρωπον· καὶ τὸ πρᾶον καὶ ταπεινὸν τοῦ
φρονήματος· ὅταν εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν σκη-
νήν· καὶ τὴν κέλλην προκαθεσθεὶς, ἐπιδί-
σιν αὐδομάσιν; ἑαυτὸν μὴ στέα δίδωσκα·
δεόμενος τοῦ θῦ· χορηγῆσαι αὐτῷ· πε-
ριστὸν ἀμάλοσμα· εἶμαι δύναται καὶ ἄλλους
ἀνδρίζειν τὸ πρᾶγμα ὡς· ἐκ τῆς μηστέας
οὖν ἐπιλειπούσης μου τῆς δυνάμεως·
ἐκάθευδον καὶ θαρρῆς· καὶ ὡς εἰς ὕπνον
κατενεχθεὶς, ὁρῶ τινὰ ἱεροπρεπῆ τῷ
σχήματι· παραστάντα μοι· ὅς, καὶ εἶπε
μοι· Δαμιανὲ, τί ἔχεις· καὶ λέγω αὐτῷ· λό-
γον δὲ ἔδωκα τῷ χῷ δίδωκα, μὴ γεύσα-
σθαι ἄρτου· ἕως οὗ ἀκούσῃ μου περὶ ἀ-
λογίου τοῦ λαοῦ μου· εἶναι ἐπιχορηγήσῃ αὐ-
τοῦ ἀλογίαν; ὡσὰν ἀνδρίζει τί πλήρωμα· ὁ
δὲ εἶπεν· οὐχί, βλαβήσεται γάρ· νῦν δὲ
καλῶς ἔχει· ἐγὼ δὲ πάλιν· μᾶλλον κε, δὸς
αὐτῷ· εἶναι πάντα δι' αὐτοῦ δοξάσωσι τὸ
ὄνομά σου τὸ ἅγιον· ἀπεκρίθη ἐκεῖνος,
εἶπον σοι· ὅτι νῦν καλῶς ἔχει· εἰ δὲ θέλεις
ἵνα χορηγήσω αὐτῷ· ἐγγύησαι περὶ τῆς
ψυχῆς αὐτοῦ; ὅτι σώζεται ἐν πλούτει·
καὶ ἐγώ, παρέχω αὐτῷ· εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν·
ἐκ τῶν χειρῶν μου ἐκζήτησον τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ· ἔδοξα οὖν ἀνθίω, ὅτι αἱρέθην εἰς

τὴν ἁγίαν ἀνάστασιν, καὶ βλέπω μειρά-
κιον καθήμενον ἐπάνω τοῦ ἁγίου λίθου·
τὸν δὲ Εὐλόγιον, ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ παριστά-
μενον· ἀπέστειλεν οὖν πρός με τὸ μειράκιον,
εἶπε πρὸς τοὺς παρεστῶτας· οὗτος ἐ-
στὶν ὁ ἐγγυησάμενος τὸν Εὐλόγιον· ἀποκρι-
θῆσαν ἐκεῖ μοι, ναὶ δέσποτα· καὶ πάλιν ἀ-
παιτεῖτε αὐτόν· ὅτι ἀπὸ σοῦ τὴν ἐγγύην ἀπαι-
τῆσαι ἔχω· ἐγὼ δέ, ἔφην· ναὶ δέσποτα·
αἴτει μου ταύτην ἀπαίτησον· μόνον δὸς
αὐτῷ· καὶ βλέπω ὅτι, ἐκεῖνοι εἰς τὸν
κόλπον Εὐλογίου χρήματα πολλά· καὶ
ὅσον ἐκένουν ἐκεῖνοι, ἐδέχετο ὁ κόλπος
Εὐλογίου· διυπνισθεὶς οὖν· ἔγνων ὅτι ἐπ-
ηκούσθην καὶ ἐδόξασα τὸν θεόν· Εὐλόγι-
ος δὲ ἐξελθὼν εἰς τὸ ἐργόχειρον αὐτοῦ· καὶ
κρούσας εἰς πέτραν, ἤκουσε ψόφου κού-
φόν τινα τόπον· καὶ δή, ὀρύξας, εὑρί-
σκει σπήλαιον μεστὸν χρημάτων· καὶ ἐκ-
πλαγείς, ἐλογίζετο ἐν ἑαυτῷ, τί ποιήσω·
ἐὰν λάβω αὐτὰ εἰς τὸ κτῆμα, ἀκούσει ὁ
ἄρχων· καὶ ἔρχεται καὶ λαμβάνει αὐτά·
κἀγὼ δέ, κινδυνεύσω· μᾶλλον οὖν, εἰς τὴν
ἔξω χώραν ὅπου οὐδεὶς με γινώσκει, ἀ-
πέλθω· καὶ μισθωσάμενος ζῶα ἐπὶ τὸ
μετενεγκεῖν δῆθεν λίθους· μετήνεγκε τὰ
χρήματα ἐπὶ τὸν ποταμόν· καὶ ἐμβάς·

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

αὐτὰ εἰς πλοῖον, καταλαμβάνει τὸ βυ
ζάντιον. ἐβασίλευε δὲ, ἰουστῖνος ὁ πρῶτος.
καὶ δίδωσι χρήματα πολλὰ τῷ βασιλεῖ,
καὶ τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ. καὶ ἐν τοσούτῳ ὀλί
γου καιροῦ, γίνεται ὕπαρχος τῶν πραι
τωρίων. καὶ ἠγόρασεν οἰκίαν μεγάλην
ἣ, καὶ μέχρι τοῦ νῦν, τοῦ αἰγυπτίου λέγεται.
καὶ διελθόντων δύο ἐτῶν, ἐγὼ μηδὲν εἰ
δὼς τῶν γενομένων, βλέπω κατ᾽ ὄναρ ὅ
τι, ἀρέθην εἰς τὴν ἁγίαν ἀνάστασιν. καὶ
τὸ μαράκιον ἐπὶ τοῦ ἁγίου λίθου καθή
μενον. καὶ ἀναμνησθεὶς τοῦ ἀλογίου,
εἶπον ἐν ἑαυτῷ. ἆρα, ποῦ ἐστιν ὁ ἀλόγιστος.
καὶ μετὰ μικρόν, ὁρῶ τοῦτον, τὸν αἰθί
οπα ἀπὸ προσώπου τοῦ μαρακίου ἐ
ξωθούμενον. καὶ διυπνισθεὶς, ἔγνων
τί βούλεται τὸ ὅραμα. καὶ εἶπον πρὸς ἑ
αυτόν. οὐαί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. ὅτι ἀ
πώλεσά μου τὴν τύχην. καὶ ἀναστὰς, ἦλ
θον εἰς τὴν βαΐδα. καὶ κατελθὼν εἰς τὸ
κτῆμα, ἠρώτων περὶ ἀλογίου τί γέγο
νε. καὶ ἔμαθον ὅτι, πρὸ δύο ἐτῶν ἀπάρ
τι ἐντεῦθεν, ἀπῆλθε πρὸς τὸ βυζάντιον.
καὶ ἔστιν ὡς ἀκούομεν, πατρίκιος καὶ
ὕπαρχος. ἐγὼ δὲ, ταῦτα ἀκούσας, εἶ
πον ἐν ἑαυτῷ. ἐγὼ τὸν φόνον τοῦτον ἐποί
ησα. καὶ αὖθις ἐμβὰς εἰς πλοῖον, καταλα

μβάνωσ τὸ βυζάντιον· καὶ ὥρωσ τίσ ὡσ κ(αὶ)
μαθὼν τὴν οἰκίαν τοῦ εὐλογίου, ἐκαθέ-
ζετο πρὸς τὸ πυλῶνι, θέλων ἰδεῖν αὐτὸν
προερχόμενον· ὡσ οὖν προῆλθε· μετὰ
μικρὸν, θεωρῶ αὐτὸν ἐν φαντασίᾳ καὶ
δορυφορίᾳ πολλῇ, καὶ λέγω πρὸς αὐτόν·
ἐλέησόν με, τί ποτε θέλεισ σὺ ἰδιάσαι;
ὁ δὲ οὐ προσέσχεν· ἀλλ' οἱ προπορευόμενοι,
ἔτυπτόν με· καὶ προελάμβανον· καὶ πά-
λιν ἔκραζον· καὶ οἱ ὀψικάοντεσ, πάλιν ἔ-
τυπτόν με· καὶ τοῦτο ἐπὶ τέσσαρασ ἑβδο-
μάδασ ποιῶν· οὐκ ἠδυνήθην αὐτῷ συντυ-
χεῖν· ὕστερον δὲ, κράζαντόσ μου πάλιν,
ἔτυπτόν με· καὶ ἐπιτρέχων τισ τῶν ὑπη-
ρετῶν αὐτοῦ· ῥάβδον κατέχων· κ(αὶ)
ἐπὶ τοσοῦτον με τῇ ῥάβδῳ ἔπληξεν· ὥσ
ἡμιθανῆ με σχεδὸν εἰργάσατο· ἐπεὶ τὰ
μετὰ ἱκανὴν ὥραν, μικρὸν ἐνισχύσασ
ἦλθον ἐν ἑαυτῷ· ἔγω μὲν ἐσκήνιν· καὶ
ἐὰν θέλῃ ὁ θεόσ, σώζει καὶ τὸν εὐλόγιον κ(αὶ)
πλθον οὖν, εἰσ τὴν θάλασσαν· καὶ ἄραν
πλοῖον ἀλεξανδρινὸν εὐθὺσ ἀπαίρομενα
ἐπέβην εἰσ αὐτό· καὶ ἀπὸ τῆσ ἀθυμίασ κα(ὶ)
τῶν πληγῶν, κατηνέχθην εἰσ ὕπνον· καὶ β(λέ)-
πω ἐμαυτὸν πάλιν ἐν τῇ ἁγίᾳ ἀναστάσει·
καὶ τὸ μοναχικὸν ἐκεῖνο ὅμοιοσ καθήμε-
νον, καὶ προσέχον μοι μετὰ ἀπειλῆσ· καὶ

λέγων· ὀχ' ἐπαίγαις πονηρούς τὴν ἐλπίδην· ἐ-
γὼ δὲ ἐκ τοῦ φόβου, οὐδὲ τὸ στόμα ἠδυνή-
θην ἀνοῖξαι. καὶ κελεύει δύο τῶν παριστα-
μένων αὐτῷ. καὶ λαβόντες δεσμοῦσί μου
τὰς χεῖρας ὄπισθεν· καὶ κρεμμῶσι κατὰ
κεφαλῆς ἐπιλέγοντές μοι· μὴ ὑπὲρ τὴν δύ-
ναμίν σου ἐλπίσῃς· καὶ μὴ ἀντιλέγε θεῷ.
ἐγὼ δὲ, ἀπὸ τῆς ἀγωνίας καὶ τῆς ἀνά-
γκης, ἀπεκρινάμην οὐδέν· οὕτως οὖν
κρεμμαμένου μου· γίνομαι φωνὴ λέγουσα,
ἡ αὐγούστα προσέρχεται. καὶ ἰδὼν αὐτήν,
ἔλαβον θάρσος, καὶ ἔκραξα· ἐλέησόν με
δέσποινα τοῦ κόσμου· ἡ δὲ ἐπιστραφεῖσα
πρός με, λέγει· τί θέλεις; ἔφην ἐγώ· περὶ
τῆς ἐλπίδος ἀλλοτρίου κρέμαμαι. καὶ εἶπέ
μοι· ἐγὼ παρακαλῶ ὑπὲρ σοῦ. καὶ βλέπω ὅτι
ἀπῆλθε καὶ κατεφίλησε τοὺς πόδας τοῦ
μειρακίου· καὶ λέγει μοι τὸ μειράκιον· μὴ
ποιήσῃς τὸ πρᾶγμα τοῦτο· εἶπον
ἐγὼ σὺν τρόμῳ· οὐχὶ δέσποτα· ἐγὼ γὰρ
παρεκάλεσα ἵνα γένηται χρήσιμος, καὶ μὴ
ἀχρεῖος· ἥμαρτον οὖν δέσποτα συγχώρησόν
μοι· καὶ κελεύει καὶ λύουσί με· καὶ λέγει
μοι· ὕπαγε εἰς τὸ κελλίον σου· βλέπε δὲ,
καὶ πῶς τὸν ἀλλότριον φέρεις, εἰς τὴν προ-
τέραν αὐτοῦ τάξιν· διυπνισθεὶς οὖν· ἐ-
χάρην χαρὰν μεγάλην· ὅτι ἀπηλλάγην τῆς

τοι αὐτῆς ἐγγύης. καὶ διαπλεύσας, ἦλθον
εἰς σκηνήν τινα, ἀχαριστῶν τοῦ θεοῦ. μετὰ δὲ
τρεῖς μῆνας, ἀκούω ὅτι ἐτελεύτησεν
ἰουστῖνος ὁ βασιλεύς. ἐβασίλευσε δέ,
ἰουστινιανός. εἶτα μετ' ὀλίγον μανθάνω,
ὅτι ἀντῆραν τῷ βασιλεῖ, τέσσαρές τινες
τῶν μεγιστάνων. ὧν εἷς ἦν καὶ εὐλόγιος.
καὶ οἱ μὲν τρεῖς κρατηθέντες, ἀπεκε-
φαλίσθησαν. ὁ δὲ εὐλόγιος, ἔφυγε νυκτός.
προσέταξε δὲ ὁ βασιλεύς. ἵνα ὅπου ἐὰν
εὑρεθῇ. ἀναιρεθῇ καὶ αὐτός. ἐρωτῶν οὖν
περὶ αὐτοῦ ἐπιμελῶς. ἔμαθον, ὡς ἐπαν-
ῆλθεν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν; καὶ πά-
λιν τῆς λατομικῆς ἔχεται. μὴ ὁμο-
λογῶν πρὸς τοὺς ἐντοπίους, ὅτι ἐκεῖ-
νος ἐστὶν ὁ γενόμενος ἐν κωνσταντινου-
πόλει πατρίκιος. ἀλλὰ ἄλλος τις αἰ-
γύπτιος. αὐτὸς δέ, εἰς τοὺς ἁγίους τό-
πους ἔμεινα τὸν τοσοῦτον χρόνον διεβίβα-
το. κατῆλθον πάλιν εἰς τὸ καταμαθεῖν
τὰ περὶ αὐτοῦ ἀκριβέστερον. καὶ γενομέ-
νης ἑσπέρας, ἤδη εὐλόγιος ἦλθε; τοὺς ξέ-
νους ἐπὶ ξενοδοχεῖον καλῶν. ἰδὼν δὲ αὐ-
τόν, ἐστέναξα; καὶ δακρύσας, εἶπον πρὸς
τὸν θεόν. ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου κε.
πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας. ὡς σὺ
σὺ κε, πτωχίζεις καὶ πλουτίζεις.

πηνοις καὶ ἀμυφοις· καὶ τὰ κρίματά σου
τις ἐξιχνίασοι· καὶ λαβὼν ἡμᾶς μετὰ
ἄλλων ξένων· ἀπήγαγεν εἰς τὴν οἰκίαν·
καὶ νίψας τοὺς πόδας ἡμῶν· παρέθηκε
τράπεζαν· καὶ μετὰ τὸ γεύσασθαι ἡμᾶς,
λαβὼν αὐτὸν κατιδίαν· λέγω αὐτῷ· πῶς
ἔχεις ἀββᾶ ἀλόγιε· ὁ δὲ εἶπεν· εὖξαι
ὑπὲρ ἐμοῦ κύρι ἀββᾶ, ὅτι ταπεινός εἰμι·
μὴ ἔχων μετὰ χεῖρας τί ποτε· ἐγὼ δὲ πρὸς
αὐτόν· εἶθε καὶ οὐ εἶχες· μὴ εἶχες· εἶπε μοι
κόσμος· διατί κύρι ἀββᾶ· μή τί ποτε σε
ἐσκανδάλισα· τότε διηγησάμην αὐτῷ ἅ
παντα τὰ γενόμενα· καὶ κλαύσας ὁ ἵκα
μος, εἶπεν· εὖξαι κύρι ἀββᾶ, ἵνα πέμψῃ
ὁ θεὸς τὴν χρείαν· καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν διορθοῦ
μαι· εἶπον δὲ ἐγώ· οὐ τέκνον· μὴ προσδο
κήσῃς παρὰ τοῦ χριστοῦ πιστευθῆναι ἄλλο τι, ὅ
ρ εἶπεν τῷ κόσμῳ τούτῳ; ἀμὴν τὸ κεράτιον
οὐ τὸ τοῦ καμάτου σου· καὶ τὴν τάξιν
αὐτοῦ· ἐπιστρέφεται ἀχάριστον τῷ θεῷ·
ὁ ποιοῦν τι ἀλλὰ μεγάλα καὶ ἀνεξιχνία
ω· ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια· ὧν οὐκ ἔστιν ἀρι
θμός· διέμεινε δὲ ὁ ἀλόγιος οὕτω λα
μῶν καὶ τοὺς ξένους ὑποδεχόμενος, μέ
χρι τέλους τῆς ζωῆς αὐτοῦ· καὶ ἑκατοντα
πλασιαζόμενος· οὐκ ἀπέστη τῆς τοιαύτης
ἐργασίας· ἀλλ' ἐχορήγει αὐτῷ ὁ θεὸς δύναμιν

μὴν· ἕως τοῦ παρόντος βίου τὸν δρόμον
ἐπλήρωσε:-

Ω δεύοντό ποτε ὁ ἀββᾶς Ἀγάθων, μετὰ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ· ἐξ ὧν εἷς· εὗρεν ἐν τῇ ὁδῷ,
μικρὸν ἀράκιον χλωρόν, καὶ λέγει τῷ γέρον-
τι· πάτερ· κελεύεις λάβω αὐτό· ὁ δὲ γέρων
ἐμβλέψας αὐτῷ· προσέσχεν ἐφ' ἱκανόν·
θαυμάζων ἐπὶ τῇ ἀπορίᾳ τοῦ λόγου οὗ
ἠρώτησεν ὁ ἀδελφός· καὶ λέγει· σὺ ἔθηκας
αὐτὸ ἐνταῦθα; ἀπεκρίθη ὁ ἀδελφός· οὐχί,
καὶ λέγει ὁ γέρων· πῶς οὖν θέλεις λαβεῖν
λέγων περὶ τοῦ ἀββᾶ ὃ οὐκ ἔθηκας:
ζήνωνος· ὅτι περιπατῶν ἐν παλαιστίνῃ καὶ
κοπιάσας, ἐκάθισε φαγεῖν· ἐγγὺς συκα-
που· καὶ λέγει αὐτῷ ὁ λογισμός· ἆρον σεαυτῷ
ἓν συκίδιον καὶ φάγε· τί γάρ ἐστιν· ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ λογισμῷ· οἱ κλέπται
εἰς κόλασιν ἀπέρχονται· δοκίμασον οὖν
ἑαυτὸν ἐνταῦθα, εἰ δύνασαι τὴν κόλασιν
ἐνεγκεῖν· καὶ ἤρξατο τύπτειν ἑαυτόν· εἶ-
τα λέγει τῷ λογισμῷ· εἰ οὐ δύνασαι τὴν κό-
λασιν ἐνεγκεῖν, μὴ κλέπτε καὶ τρῶγε:-

Α δελφὸς ἦλθε πρὸς τὸν ἀββᾶν Ἀγάθωνα,
καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἔασόν με οἰκεῖν μετὰ
σοῦ· ἐφέρετο δὲ ὁ ἀδελφὸς, μικρὸν νίτρ-

ὁ ... ἐρχόμενος, ἦρεν ἐν τῇ ὁδῷ· καὶ ἤνεγκεν
τῷ γέροντι· ὁ δὲ γέρων εἶπεν αὐτῷ· πόθεν
ἦρες τὸ νίτρον· ἀπεκρίθη ὁ ἀδελφὸς· ἐν τῇ
ὁδῷ ἦρον αὐτὸ περιπατῶν· καὶ λαβὼν,
ἤνεγκά σοι· λέγει αὐτῷ ὁ γέρων· ἢ μετὰ τὸ
ἐλθεῖν οἰκῆσαι, ὃ οὐκ ἔθηκας, πῶς ἔλαβες·
ἀπελθὲ οὖν καὶ θὲς αὐτὸ ὅπου ἦρες, καὶ
τότε ἐλθέ· ὁ δὲ ἀδελφὸς ἐποίησεν οὕτως,
καὶ ὑπέστρεψε πρὸς τὸν γέροντα:-

Διηγήσατό τις τῶν γερόντων, περὶ τοῦ ἀ-
ββᾶ Ἰωάννου τοῦ Πέρσου· ὅτι ἐκ τῆς πο-
λλῆς αὐτοῦ ἀρετῆς, εἰς βαθὺ ταύτην ἤλασεν
ἀκακίαν· ἔμενε δὲ ἐν Ἀρραβίᾳ τῆς Αἰγύ-
πτου· ποτὲ οὖν, ἐδανείσατο παρὰ ἀδελφοῦ,
ἓν χρυσίον· ἤτοι νόμισμα· καὶ ἠγόρασε
λινάριον ἵνα ἐργάσηται· ἦλθε δὲ ἀδελφὸς,
παρακαλῶν καὶ λέγων· χάρισαί μοι ἀββᾶ
ὀλίγον λινάριον· ἵνα ποιήσω μου λέντιον·
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ μετὰ χαρᾶς· ὡσαύτως καὶ
ἕτερος ἦλθε παρακαλῶν αὐτὸν ὁμοίως + χ
καὶ λέγων· δός μοι ὀλίγον λινάριον ἵνα
ποιήσω ἐμαυτῷ λεβίτωνα· καὶ ἔδωκεν
αὐτῷ· καὶ ἄλλοι παραγενόμενοι, ὁμοίως
ᾔτουν τοῦτο· καὶ πᾶσιν ἐδίδου ἁπλῶς
μετὰ χαρᾶς· ἴσως οὐδὲ βραχὺ ἐκ τῶν λιναρί-
ων ἀπελήφθη αὐτῷ· μετὰ οὖν ὀλίγας ἡμέ-
ρας, ἔρχεται ὁ χρήσας αὐτῷ τὸ νόμισμα

ζητοῦν αὐτό· ὁ δὲ γέρων, λέγει αὐτῷ· ἄπελθε καὶ ἐγὼ φέρω σοι αὐτό· μὴ ἔχων δὲ πόθεν ἀποδοῦναι, ἀνέστη ἀπελθεῖν πρὸς τὸν ἀββᾶν Ἰάκωβον τὸν τῆς διακονίας, ὅπως ἂν παρακαλέσῃ αὐτὸν, δοῦναι αὐτῷ νόμισμα· ἵνα ἀποδῷ τῷ ἀδελφῷ· καὶ ὑπάγων, εὗρε κείμενον νόμισμα χαμαὶ, καὶ οὐχ ἥψατο αὐτοῦ· ποιήσας δὲ εὐχὴν, ὑπέστρεψεν εἰς τὸ ἑαυτοῦ κελλίον· ἦλθεν οὖν πάλιν ὁ ἀδελφὸς ὀχλῶν αὐτῷ, τὸ νόμισμα ζητῶν· καὶ λέγει αὐτῷ ὁ γέρων· μακροθύμησον ἔτι μικρόν· καὶ ἐγὼ πάντως φροντίζω· ἀπελθόντος οὖν ἐκείνου, ὥρμησε πάλιν ὁ γέρων παραγενέσθαι πρὸς τὸν ἀββᾶν Ἰάκωβον· καὶ γενόμενος ἐν τῷ τόπῳ ἐν ᾧ πρῶτον τὸ νόμισμα εὗρεν, εἶδε πάλιν αὐτὸ, χαμαὶ κείμενον ὁμοίως· καὶ ποιήσας εὐχὴν, πάλιν ὑπέστρεψεν εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ· μετὰ δὲ μικρὸν, ἰδοὺ πάλιν ὁ ἀδελφὸς ἦλθε τὸ νόμισμα αἰτῶν· καὶ λέγει ὁ γέρων· πάντως, τὸ ἅπαξ τοῦτο φέρω αὐτό· καὶ ἀναστὰς, ἦλθε πάλιν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, καὶ εὗρε τὸ νόμισμα ὁμοίως κείμενον· καὶ ποιήσας εὐχὴν, ἔλαβεν αὐτό· καὶ ἀπῆλθε πρὸς τὸν ἀββᾶν Ἰάκωβον, καὶ λέγει αὐτῷ· ἀββᾶ· ἐρχόμενος πρὸς σὲ, εὗρον

τὸ νόμισμα τοῦτο ἐν τῇ ὁδῷ· ποίησον οὖν
ἀγάπην, καὶ κήρυξον ἐν τῇ ἐνορίᾳ· μήτις
ἀπώλεσεν αὐτό; καὶ ἐὰν εὑρεθῇ ὁ κύρι
ος αὐτοῦ, δὸς αὐτό· ἀπελθὼν οὖν ὁ γέρων,
ἐποίει τρεῖς ἡμέρας ἐκήρυξε· καὶ οὐδεὶς
εὑρέθη ἀπολέσας τὸ νόμισμα· τότε
οὖν, λέγει ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης, τῷ ἀββᾷ
Ἰακώβῳ· εἰ οὖν οὐδεὶς αὐτὸ ἀπώλεσε, δὸς
αὐτῷ τῷ δὲ τῷ ἀδελφῷ· χρεώστης γὰρ αὐ
τοῦ· καὶ ἐρχόμενος λαβεῖν παρ' αὐτῆς τῆς
ἀγάπης καὶ ἀποδοῦναι τὸ χρέος· ἄρον
αὐτό· καὶ ἀκούσας ὁ γέρων, ἐθαύμασε· πῶς
χρεώστων καὶ ἄρων, οὐκ εὐθέως ἔλαβε
καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ:+
εἰ ἂν μελέτην καὶ ἀδολεσχίαν δεῖ ἔχειν τὸν
ἡσυχαστήν, ἐν τῷ ἡσυχαστηρίῳ αὐτοῦ· ἵνα
ἡ σχολάζῃ ὁ νοῦς αὐτοῦ· εὐλογησμοῖς μα
...λέτη τοῦ μοναχοῦ ἐν τῷ ... ταιοις:+
...λίω αὐτοῦ, οὐδὲν ἄλλο ἐστίν, εἰ μὴ ὁ κλαυ
θμός· ἔξω, οὐδὲν ἀκαιρίσαι πρὸς ἀ
...ον λογισμὸν ἀτιμίσαι· αὐτὸ γὰρ τὸ κα
ἵσμα αὐτοῦ καὶ ἡ μόνωσις, διδάσκει αὐ
τό, τὴν ὁμοίωσιν τῆς ἐν τῷ τάφῳ διά
γης· τῆς κεχωρισμένης, ἀπὸ τῆς χαρᾶς
τῶν ἀνθρώπων· καὶ ὅτι τὸ πένθος ἐστὶν
...πράξις αὐτοῦ· ὁ γὰρ ἔχων τὸν νεκρὸν αὐ
...τοῦ ἔμπροσθεν αὐτοῦ δὴ ἢ μὴ κοσ κείμενον·

ἤγουν τὴν ἰδίαν ψυχὴν· τὴν τεθανατωμέ-
νην ταῖς ἁμαρτίαις· πῶς οὐ πάντοτε
κλαύσεται· ἐκ τοῦ πένθους οὖν, ἔρχεται
τις εἰς τὴν καθαρότητα ταύτης καρδίας·
καὶ ἐὰν ἔλθῃ τις εἰς αὐτήν· κτᾶται τοῦ-
τον τὴν παράκλησιν διηνεκῆ· καὶ οὐκέ-
τι καιρὸς ἐν ᾧ οὐ καταπολαύει τῆς τρυφῆς
ταύτης, δάκρυα χαρᾶς προϊέμενος· καὶ
ἐν αὐτοῖς τοῖς δάκρυσιν, ἀξιοῦται τῆς θε-
ωρίας τῶν τοῦ κυ ἀποκαλύψεων, ἐν τῷ
ὕψει τῆς προσευχῆς αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἔστιν
ἐν αὐτῷ ἀρχὴ, χωρὶς δακρύων· καὶ τοῦτό
ἐστι τὸ εἰρημένον ὑπὸ τοῦ κυ· μακάριοι οἱ πεν-
θοῦντες ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται:+
σημειωτέον (?) ἐρωδιὸς τὸ ὄρνεον, ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ
χαίρει καὶ ἀγάλλεται κατὰ τὸν λόγον τῶν σο-
φῶν· ὅταν ἀφορίσῃ ἑαυτὸν ἐκ τῆς οἰκου-
μένης· καὶ ἀπέλθῃ εἰς ἔρημον τόπον
καὶ οἰκήσῃ ἐν αὐτῷ· οὕτως καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ μο-
ζοντος· τότε δέχεται τὴν χαρὰν τὴν οὐ-
ράνιον· ὅταν μακρυνθῇ ἐκ τῶν ἀνθρώπων
καὶ ἐν ἡσυχίᾳ διάγῃ· προσδοκῶσα ἀεὶ
τὸν καιρὸν τῆς ἐξόδου αὐτῆς· ἡ κλαῖσα (?) ἡ
μοίζουσα (?) τῇ καρδίᾳ τὰ ὀφθαλμοὶ μάτα
ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ πλησίον δίδοται· καὶ
θόσον λίλυται ἡ καρδία ἐκ τῶν δεσμῶν
τοῦ σώματος, κατὰ τοσοῦτον ἀν- τε

ταύτῃ, ἡ θύρα τῆς γνώσεως· τὴν ὡραίαν καὶ
ὥσαμε τῇ εἰρήνῃ· ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγά-
πη· ἐὰν μὴ ἡ μέριμνα αὐτῆς, ἀποσπά-
σῃ ἡμᾶς, ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θῦ· τὴν
δὲ εἰρήνην ἡσυχίαν τῶν πνικῶν ἀδελ-
φῶν ἡμῶν· ἐὰν δέῃ ἐκθέσθαι μὴ φυλάξαι με-
τὰ τῆς· καὶ τὴν μετὰ τοῦ θῦ λοιπόν, κα-
λὸν ἐπιφροντίσαι περὶ τούτων, ὅσον ἐ-
πιτρέπῃ τὸ ἁρμόζον· ἤγουν, σφόδρα ἀπα-
ρατηρεῖν· τοῦ, μὴ ἐκπεσεῖν προφάσει
τῆς ἀγάπης τοῦ πλησίον· τῆς κρυπτῆς
ἐργασίας· καὶ ἀδιαλείπτου ὁμιλίας, τῆς
πρὸς τὸν θν· ἀλλὰ μετὰ διακρίσεως, καὶ
τοῖς ἀδελφοῖς πρὸς βραχὺν καιρὸν ὁ-
μιλεῖν· τὸ δὲ πλεῖστον, τῇ πρὸς θν ὁμι-
λίᾳ διδόναι· ὁ γὰρ ἄνευ τοῦ μέτρου τῷ προ-
τέρῳ κεχρημένος, συγχεῖ τὸ δεύτερον·
ἡ καινὴ γὰρ ὁμοίως, πρὸς δύο ἐν ταυτῷ ὁ-
μιλίαι· ἤγουν, καινοῖς καὶ θεῷ, ὁ μελ-
λοῦ· καὶ τῶν μὲν πνικῶν ἀδελφῶν· ἡ
διάλεψις ὁμιλία βλάπτει· τῶν δὲ
κοσμικῶν, καὶ μόνη ἡ ἐξωτέρα θέα,
τὴν ψυχὴν τοῦ μοναχοῦ συγχύσειν εἴωθε
καὶ φωναὶ δὲ χωρὶς θεωρίας, τα-
ράττουσι τὴν καρδίαν τοῦ ἡσυχάζον-
τος· ὁ μετεωρισμὸς τῆς διανοίας πλη-
θυνθείς, ἀνακαινίζει τὰ πάθη καὶ ἀνα-

Γεμμῶ. κακά μου αὐξηθέντων, τίκτουσι τὰς
ἁμαρτίας, δι' ὧν ἀποθνήσκει ὁ ἄνθρωπος ὁ
πνευματικός. ἀδελφοί. χρὴ καὶ διὰ τοῦτο
εἶναι ἡμᾶς ἔσωθεν τῆς θύρας τοῦ κε-
λλίου. ἵνα μὴ γινώσκωμεν τὰ πράγ-
ματα τὰ κακά. καὶ τότε θεωροῦμεν πάν-
τας ἁγίους καὶ καλούς. ἐν τῇ ἀγνοίᾳ τῆς
διανοίας ἡμῶν. ἐὰν δὲ γινώμεθα ἐλέ-
γχοντες. καὶ κρίνοντες. καὶ ἀδικοῦν-
τες. καὶ μεμψίμοιροι. τί λοιπὸν διαφέ-
ρει τὸ καθίσαι ἡμᾶς. τῆς ἐν τῇ πόλει δι-
Εἶπεν ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης ὁ κο- ατριβῆς:
λοβός. ὅτι ὅμοιός ἐστιν ἄνθρωπος καθήμε-
νος ὑποκάτω δένδρου μεγάλου. καὶ θεω-
ρῶν θηρία πολλὰ καὶ ἑρπετά. ἐρχό-
μενα πρὸς αὐτόν. καὶ ὅταν μὴ δυνηθῇ
στῆναι κατ' αὐτῶν, τρέχει ἄνω εἰς τὸ δέν-
δρον καὶ σώζεται. οὕτως κἀγὼ καθέζομαι
εἰς τὸ κελλίον μου. καὶ θεωρῶ τοὺς πονη-
ροὺς λογισμοὺς ἐπάνω μου. καὶ ὅτε μὴ ἰ-
σχύσω πρὸς αὐτούς, καταφεύγω πρὸς
θεὸν, διὰ τῆς προσευχῆς. καὶ σώζομαι ἐκ τοῦ ἐχθροῦ.
Εἶπε γέρων τινὶ ἀδελφῷ. ὅτι ὁ διάβολος ἐ-
στιν ὁ ἐχθρός. καὶ σὺ ὁ οἶκος. ὁ ἐχθρὸς
οὖν οὐ παύεται ῥίπτων εἰς τὸν οἶκόν σου
ὅτι εὕρῃ. πᾶσαν ἀκαθαρσίαν ἐκ-
χέων. σὸν δὲ ἐστι. τὸ μὴ ἀμελῆσαι

παρέξω· ἐὰν δὲ ἀμελήσῃς, πληροῦται
ὁ οἶκος πάσης ἀκαθαρσίας, καὶ οὐκέ-
τι ἰσχύσεις εἰσελθεῖν ἐκεῖ· ἀλλὰ τὰ πρῶτα
ὀρίπτα ἐκεῖνος· ἔκβαλλε κατὰ μικρόν·
καὶ μένει ὁ οἶκος σου καθαρὸς· διὰ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ:+

Ἔλεγον ὅτι ἐν τῷ ὄρει τοῦ ἀββᾶ ἀντωνίου.
ἐκάθηντο ἑπτὰ μοναχοί· καὶ ἐν τῷ
καιρῷ τῶν φοινίκων, ἐφύλαττον τὸ
σοβεῖν τὰ πετεινά· ἐκ διαδοχῆς, ἀνὰ κα-
θημέραν. εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν γέρων, ὅτε ἦν
ἡ ἡμέρα αὐτοῦ καὶ ἐφύλαττεν, ἔκρα-
ζε λέγων· ὑπάγετε οἱ ἔσω πονηροὶ λογισ-
μοὶ καὶ τὰ ἔξω πετεινά:.

Τρία εἰσὶ πράγματα τὰ κυριεύοντα τῆς
ψυχῆς· ἕως οὗ φθάσει εἰς μέγα μέτρον.
καὶ αὐτά εἰσι τὰ μὴ συγχωροῦντα τὰς ἀ-
ρετὰς οἰκῆσαι μετ' αὐτοῦ νοός· ἡ αἰχμαλω-
σία· ἡ ὀκνηρία, καὶ ἡ λήθη· πολεμεῖ
γὰρ μετ' αὐτοῦ ἀνοῦ ἡ λήθη; ἕως αὐτῆς τῆς
ἀναπνοῆς· εἰς ἀγωνίαν φέρουσα· καὶ
ἰσχυροτέρα ἐστὶ, πάντων τῶν λογισμῶν.
καὶ γεννητική ἐστι πάντων τῶν πονηρῶν,
καὶ τὰ οἰκοδομούμενα ὑπὸ τοῦ ἀνοῦ,
καθεκάστην ὥραν καταλύει:+

Εἶπεν ὁ ἀββᾶς μωϋσῆς· ἀδύνατον μὴ
παρενοχλεῖσθαι ὅλως τὸν νοῦν, φαύλαις
ἐνθυμήσεσι· δέχεσθαι δὲ ταύτας ἢ καὶ

ἐμμελετᾶν αὐταῖς· ἢ ἀπορρίπτειν αὐτάς,
δυνατὸν πάντη τοὺς σπουδάζοντας· ὡς πρὸ
τὸ ἔρχεσθαι αὐτὰς οὐκ ἔστι τῶν ἐφ' ἡμῖν,
οὕτως καὶ τὸ ἀποδιῶξαι· ἐφ' ἡμῖν καθέστη.
καὶ ἡ ἐπανόρθωσις δὲ τῆς ἡμετέρας δια-
νοίας, ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐστὶ προαιρέσει καὶ
σπουδῇ· ὅταν γὰρ συνεχῶς μελετῶμεν
τὸν νόμον τοῦ θεοῦ· εἰς ψαλμούς τε καὶ ᾠδαῖς
ἐνδολεσχῶμεν· μνήμαις τε καὶ ἀγρυπνίαις
προσασχολούμεθα· καὶ ἐμμνημονεύομεν
συνεχῶς τῶν μελλόντων· τῆς τε βασιλεί-
ας τῶν οὐρανῶν, καὶ τῆς γεέννης τοῦ πυρός,
καὶ πάντων τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ· οἱ πονηροὶ
λογισμοὶ ἐλαττοῦνται· καὶ τόπον οὐχ εὑρί-
σκουσιν. ὅταν δὲ κοσμικαῖς φροντίσι καὶ
σαρκικοῖς πράγμασιν ἐνασχολούμεθα.
καὶ ὁμιλίαις ματαίαις καὶ ἀργαῖς ἑαυ-
τοὺς ἐκδιδόαμεν· πλεονάζουσιν ἐν ἡμῖν
οἱ φαῦλοι λογισμοί· ὥσπερ γὰρ μύλον ἐ-
ξ ὑδάτων κινούμενον ἀργῆσαι τῆς κινή- ἀδύνατον
σεως, ἐν ἐξουσίᾳ δὲ ἐπὶ τοῦ ἐφισταμένου
τοῦ μύλωνος τὸν ἀλέσαι ἢ ζιζάνιον· οὕτως
ἡ διάνοια ἡμῶν ἀεικίνητος οὖσα; οὐ δύ-
ναται ἀργεῖν ἀπὸ λογισμῶν· ἐν ἡμῖν δὲ ἐ-
στι δοῦναι αὐτῇ ἢ πνευματικὴν μελέτην; ἢ σαρ-
κικὴν ἐργασίαν. καθὼς καὶ ὁ ψαλμῳδὸς
διδάσκει λέγων· μακάριος ἀνήρ, ὃς οὐκ ἐπο-

ἂν πλησίον αὐτοῦ παρκοσοῦ· ἀναβάσεις ἐν
τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διέθετο· ἰδοὺ καὶ διὰ τοῦ
προφήτου μανθάνομεν· ὅτι ἐν τῇ ἡμε-
τέρᾳ ἐξουσίᾳ κεῖται· αἵ τε ἀναβάσεις θε-
λήσεως μὲν τοῦ ἐπὶ τὰς ὑψηλὰς ἐννοίας κ(αὶ)
πρὸς θεὸν ἀναγούσας τὸν νοῦν· αἵ τε κατα-
βάσεις, τοῦ τε εἰς σαρκικὰς καὶ γηΐνους,
ἐν τῇ καρδίᾳ τίθεσθαι· εἰ μὴ γὰρ ἦν τοῦτο,
οὐκ ἂν δικαίως ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, λόγον
ἀπῃτούμεθα· ἀλλ' οὐδὲ ἠδυνήθη τις ἄνθρωπος,
ἐκκλῖναι ἀπὸ ἁμαρτίας· οἱ ἰσχυρὸν οἱ δαί-
μονες, ὥσπερ τὸ ὑποβάλλειν, καὶ τὸ ἀν-
αγκάζειν ἐπιτελεῖν τὰ ὑποβαλλόμενα· ὁ-
μολογεῖται τοίνυν· μὴ δύνασθαι τινὰ ὑπὸ
τοῦ διαβόλου ἄλλως κυριεύεσθαι· εἰ μὴ ὁ
ἄνθρωπος παρέχειν αὐτῷ βούληται, τῆς οἰκείας
προαιρέσεως τὴν συγκατάθεσιν· καθὼς
καὶ ὁ ἐκκλησιαστὴς λέγει· οὐκ ἔστιν ἀντίρ-
ρησις ἀπὸ τῶν τοιούτων τὸ κακὸν ταχύ· φη-
σὶ δὲ καὶ ὁ ἀπόστολος ἰάκωβος· ἀντίστητε
τῷ διαβόλῳ· καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν:+
4 ἀδελφὸς ἠρώτησε τὸν ἀββᾶν σισόην λέγων·
πῶς σοι θεῷ· πῶς ἀρεστὴς τῷ θεῷ· καὶ εἶ-
πεν αὐτῷ ὁ γέρων· ἡ βουλὴ ἀρεστή σοι τῷ
θεῷ· ἐκστηθικός μου· ἀπὸ στηθικός μου καὶ
ἡμῶν· ἀφίω τὴν κτίσιν, καὶ πρὸς τὸν κτίσ(αντα)
ἀνάβηθι· καὶ δι' ἀπροσαλχῆς καὶ πένθ(ους)

σώματόν σε αὐτὸν τοῦ θεοῦ· καὶ ἀρήσῃς
καὶ ὃν τρόπον ὑμῶν αἰῶνι· καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· ἐ-
ἴη Γή· σαυτὸ ἡμῖν ὁ ἀββᾶς μαύσαιοῖν:·
μακάριος ὁ αἰγύπτιος· καὶ εἶπε· καθημέ-
νου μου ποτὲ ἐν σκήτῃ· ἦλθον δύο νεώτε-
ροι ἀπὸ ξένης· καὶ ὁ μὲν εἷς, ἀχιγένειος·
ὁ δὲ ἕτερος, ἀρχὴν ἔβαλε γενείου· καὶ προ-
σῆλθόν τις μοι, εἶπον· ἀββᾶ, ποῦ ἐστὶν
ἡ κέλλα τοῦ ἀββᾶ μακαρίου· ἔφην δὲ αὐ-
τοῖς· τί θέλετε αὐτόν· οἱ δὲ λέγουσιν· ἀκού-
ομεν περὶ αὐτοῦ· ἤλθομεν ἰδεῖν αὐτόν· καὶ
λέγω αὐτοῖς· ἐγώ εἰμι· καὶ ἔβαλον μετά-
νοιαν λέγοντες· ὧδε θέλομεν μεῖναι· ἐ-
γὼ δὲ βλέπων αὐτοὺς τρυφεροὺς καὶ ὡς ἀ-
πὸ πλούτου, εἶπον αὐτοῖς· οὐ δύνασθε κα-
δι. θίσαι ὧδε· ἀποκριθῆ ὁ μείζων· καὶ ἐὰν
μὴ δυνάμεθα καθίσαι ὧδε· ὑπάγομεν
ἀλλαχοῦ· ἐγὼ δὲ, λέγω πρὸς ἐμαυτόν· διὰ
τί διώκω αὐτοὺς καὶ σκανδαλίζονται
ὁ κόπος, ποιεῖ αὐτοὺς δι' ἑαυτῶν φυγεῖν· εἶ-
πον οὖν αὐτοῖς· εἰ δύνασθε, δεῦτε ποιήσα-
τε αὐτοῖς κελλίον· καὶ λέγουσι, δεῖξον ἡμῖν
τόπον, καὶ ποιοῦμεν· ἔδωκα αὐτοῖς πε-
λίκιον· καὶ ἀρμαβολίδιον μεστὸν ψωμίων
καὶ ἅλας· καὶ ἔδειξα αὐτοῖς πέτραν σκλη-
ράν, καὶ εἶπον· λατομήσατε ὧδε· καὶ φέ-
ρετε ξύλα ἐκ τοῦ ἕλους· καὶ στεγάσατε

καθίσαντες· ἠρώτησαν δὲ ἐκεῖ μοι τί ἐργά-
ζονται ὧδε· καὶ λέγω αὐτοῖς, τὴν σειράν·
καὶ λαμβάνουσι βαΐα ἐκ τοῦ ἕλους, καὶ δει-
κνύω αὐτοῖς τὴν ἀρχὴν τῆς σειρᾶς· καὶ
πῶς ῥάπτειν δεῖ· καὶ εἶπον, ποιεῖτε σπυρί-
δας· καὶ παρέχετε τοῖς φύλαξι, καὶ φέ-
ρουσιν ὑμεῖν ψωμία· λοιπὸν οὖν, ἐγὼ ἀ-
νεχωρήσας· παραδοὺς αὐτοῖς, καὶ τὸν καμό-
ματου καθίσματος· ἐκεῖ μοι δέ, μεθ' ὑπο-
μονῆς πάντα ἐποίησαν, ὅσα εἶπον αὐτοῖς·
καὶ οὐ παρέβαλλόν μοι ἐπὶ τρία ἔτη· καὶ ἐ-
λεγόν μοι· τίς ἆρα ἐστὶν ἡ ἐργασία αὐτῶν· οἱ λογισμοί
ὅτι οὐκ ἦλθον ἐρωτῆσαι λογισμόν· οἱ μα-
κρόθεν, ἔρχονται πρός με· καὶ
οὗτοι οἱ ἐγγὺς οὐκ ἦλθον· οὔτε δὲ πρὸς
ἄλλον τινὰ ἀπήρχοντο· εἰ μὴ μόνον εἰς
τὴν ἐκκλησίαν σιωπῶντες· λαβεῖν
τὴν προσφοράν· νηστεύσας οὖν ἑβδομά-
δα, ηὐξάμην τῷ θεῷ, ἵνα δείξῃ μοι τὴν
ἐργασίαν αὐτῶν· καὶ μετὰ τὴν ἑβδομά-
δα ἀναστάς, ἀπῆλθον πρὸς αὐτούς· ἰδεῖν
πῶς κάθηνται· καὶ κρούσαντός μου,
ἤνοιξαν καὶ ἠσπάσαντό με σιωπῶν-
τες· καὶ ποιήσας εὐχήν, ἐκάθισα·
νεύσας δὲ ὁ μείζων τῷ μικροτέρῳ ἐ-
ξελθεῖν, ἐκάθισε πλέκειν τὴν σειράν·
λαλήσας μηδέν· καὶ τῇ ὥρᾳ τῆς ἐννά-

τῆς ἔκρουσε· καὶ ἦλθε ὁ μονιώτερος· καὶ
ἐποίησε μικρὸν ἔφη μου· καὶ μάσαρτος
αὐτοῦ τοῦ μαζοτέρου, παρέθηκε τράπε
ζαν· καὶ ἔθηκεν εἰς αὐτήν, τρεῖς παξα
μάτας· καὶ ἔστησε σιωπῶν· ἐγὼ δέ, εἶπον·
ἐγέρεσθε φάγωμεν· καὶ ἀναστάντες ἐ
φάγομεν· καὶ ἤνεγκε τὸ βαυκάλιον καὶ
ἐπίομεν· ὡς δὲ ἐγένετο ἑσπέρα, λέγου
σί μοι ὑπάγεις· ἐγὼ δὲ εἶπον οὐχί· ἀλλὰ
δὲ κοιμῶμαι· καὶ ἔθηκάν μοι ψιάθι
ον παράμερος, καὶ ἦραν τὰς ζώνας αὐ
τῶν· καὶ τοὺς ἀναλάβους· καὶ ἔθηκαν ἑαυ
τοὺς ὁμοῦ, ἔμπροσθέν μου· ὡς δὲ ἔθηκαν
ἑαυτούς, ηὔξαμην τοῦ θεοῦ, ἵνα ἀποκα
λύψῃ τὴν ἐργασίαν αὐτῶν· καὶ ἀνεώχθη
ἡ στέγη· καὶ ἐγένετο φῶς ὡσεὶ ἡμέρας· καὶ ὡς
ἐνόμιζον ὅτι κοιμῶμαι· νύσσει ὁ μά
ζων τὸν μικρότερον εἰς τὴν πλευράν·
καὶ ἐγείρονται· καὶ ζωννύουσιν ἑαυ
τούς· καὶ ἐκτείνουσι τὰς χεῖρας εἰς
τὸν οὐρανόν· ἐγὼ δέ, κοιμώμενος, ἐθεώρουν
αὐτούς· καὶ εἶδον τοὺς δαίμονας ὥσπερ μυί
ας ἐρχομένους· ἐπὶ τὸν μικρότερον·
καὶ αἱ μέν, ἤρχοντο καθίσαι εἰς τὸ στό(μα)
αὐτοῦ· αἱ δὲ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ·
καὶ εἶδον ἄγγελον κυρίου κατέχοντα ῥομ
φαίαν πυρός· καὶ περιχαρακοῦντα

αὐτὸν, καὶ διώκοντα τοὺς δαίμονας ἀ-
π' αὐτοῦ. τὸ δὲ μειζότερος οὐκ ἠδύναν
το προσεγγίσαι. περὶ δὲ τὴν πρωΐαν
ἔθηκα μὴ ἑαυτοῖς. καὶ ὡς ἐποίησα εἰμαυ-
τὸν ὅτι δὲ ὑπνὴ καθεύδω. καὶ αὐτοὶ ὡσαύτως,
καὶ εἶπε μοι ὁ μείζων τὸν λόγον τοῦτον
μόνον. θέλεις βάλωμεν τοὺς δώδεκα
ψαλμοὺς. ἐγὼ δὲ ἔφην, ναί. ἤρξατο ὁ ὦν
ψάλλειν ὁ μικρότερος, πέντε ψαλμοὺς
ἀπὸ ἓξ στίχων. καὶ ἓν ἀλληλούϊα. καὶ
κατὰ στίχον, ἐξήρχετο λαμπὰς πυρὸς
ἐκ τοῦ στό- ματος αὐτοῦ. καὶ ἀ-
νέβαινεν εἰς τὸν οὐρανόν. ὡσαύτως καὶ
ὁ μείζων. ὅτε ἤνοιγε τὸ στόμα αὐτοῦ ψάλλ-
ειν ὡς σχοινίον πυρὸς ἐξήρχετο. καὶ ἔφθα-
νεν ἕως τοῦ οὐρανοῦ. κἀγὼ ἀπὸ μικρὸν
ἀπὸ στήθους. καὶ ἐξελθὼν λέγω. ἄξα-
θε περὶ μοῦ. αὐτοὶ δὲ ἔβαλον μετά-
νοιαν σιωπῶντες. ἔμαθον οὖν ὅτι ὁ
μείζων, τέλειος ἐστί. τὸ δὲ μικρό-
τερος, ἀκμὴν ἐπολεμεῖ ὁ ἐχθρός. με-
τὰ δὲ μικρὰς ἡμέρας, ἐκοιμήθη ὁ
μείζων ἀδελφός. καὶ ἐξῆς τὴν τρίτην ἡ-
μέραν, ὁ μικρότερος. ὅτε οὖν παρέ-
βαλον τινὲς τῶν πρων πρὸς τὸν ἀ-
ββᾶν Μακάριον, ἐλάμβανεν αὐτοὺς
εἰς τὴν κέλλαν αὐτῶν, λέγων. δεῦτε ἴ-

δὲ τὸ τὸ μαρτύριον τῶν μικρῶν ξένων:

Ἀδελφὸς ἠρώτησε τὸν ἀββᾶ Ἀντώνιον· εὖξαι
ὑπὲρ ἐμοῦ πάτερ· καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ γέ-
ρων· οὐδὲ ἐγώ σε ἐλεῶ, οὐδὲ ὁ θεός· ἐὰν
μὴ σὺ αὐτὸς σπουδάσῃς καὶ αἰτήσῃ
τὸν θεὸν ἐπιμεληθῇς σεαυτοῦ:

Ἠρωτήθη γέρων, εἰ ὠφελοῦνται οἱ τὰς
τῶν πατέρων εὐχὰς ἐξαιτούμενοι· αὐτοὶ
δὲ ἀμελῶς βιοῦντες· καὶ ἀπεκρί-
θη· ὅτι πολὺ μὲν ἰσχύει δέησις δικαίου
κατὰ τὸ γεγραμμένον· πλὴν ἐνεργουμέ-
νη· ἤγουν, βοηθουμένη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ αἰ-
τοῦντος τὴν εὐχήν· ἐν τῷ φυλάττειν
ἑαυτὸν [illegible]· σπουδῇ πάσῃ καὶ μετὰ
πόνου καρδίας, ἀπὸ λογισμῶν ματαί-
ων καὶ πράξεων πονηρῶν· ἐπεὶ ἐὰν ἀ-
διαφόρως διάγῃ· οὐδὲ μικρὸν ὠφεληθή-
σεται· κἂν ἅγιοι εὔχωνται περὶ αὐτοῦ· εἷς
γάρ φησιν οἰκοδομῶν· καὶ εἷς καθαιρῶν·
τί ὠφέλησαν ἢ κόποι· ἐπιφέρει δέ τι
καὶ τοιοῦτον διήγημα· ὅτι ἦν τις ἅ-
γιος πατὴρ κοινοβίου· ἀρετῇ πάσῃ κεκοσ-
μημένος· μάλιστα δὲ, ταπεινοφροσύ-
νῃ καὶ ἐπιεικείᾳ, καὶ τῷ πρὸς τὸν θ(εὸν)

ὁ μένοις οἴκτοις· καὶ τῇ ἀγάπῃ· οὗτος, ἐ
δέετο τοῦ θεοῦ ἐπὶ πολὺ, λέγων, κύριε· οἶδας, ἐμοῦ
τὸν ἁμαρτωλὸν ὄντα· ἀλλ' ὡς τοῖς οἰκτιρ
μοῖς σου ἐλπίζων σωθῆναι· διὰ τοῦ ἐλέ
ους σου· δέομαι οὖν τῆς ἀγαθότητός σου
διὰ τοῦ τε, μὴ χωρίσῃς με τῆς συνοδί
ας μου· μηδὲ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι· ἀ
λλὰ μετ' αὐτοῦ κἀκεῖ μόνοις ἀξίωσον τῆς βα
σιλείας σου, διὰ τὴν ἄφατόν σου ἀγαθότη
τα· ταύτην οὖν τὴν ἀρχὴν ἀδιαλείπτως ἀ
χομένου αὐτοῦ· τοιούτῳ τινὶ τρόπῳ ὁ φι
λάνθρωπος θεὸς, τοῦτον ἐπληροφόρησεν· ἔμε
λλεν ἔσεσθαι τελεῖσθαι μνήμη ἁγίου· ἐν ἑτέ
ρῳ μοναστηρίῳ, οὐ πολὺ αὐτοῦ ἀπέχοντι·
καὶ ἐκάλουν αὐτὸν, σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐ
τοῦ· οἱ τῆς μονῆς ἐκείνης· αὐτὸς δὲ παρῃ
τεῖτο· ἀλλ' ἀκούει καθ' ὕπνους, ἄπελθε·
προαπόστειλον δὲ τοὺς μαθητάς σου· καὶ
μετὰ τοῦτο, μόνος ἀπελάσῃ· ἀπερχο
μένων οὖν τῶν μαθητῶν, ὁ χριστὸς καὶ θεὸς ἡμῶν
ἐν πτωχοῦ σχήματι ἀσθενοῦς· κατὰ τὸ μέ
σον ἔκειτο τῆς ὁδοῦ· ἐλθόντων οὖν κατ' ἐ
κεῖνον τὸν τόπον οἱ μαθηταί· καὶ ἰδόν
τες αὐτὸν ὀδυρόμενον· ἠρώτων τὴν αἰτί
αν· ὁ δὲ, ἔφη· ἀσθενής εἰμι· καὶ ἐπὶ ζώου
καθεζόμην· καὶ ῥίψαν με, ἔφυγε· καὶ ἰ
δοὺ, οὐκ ἔχω τὸν ἀντιλαμβανόμενόν με· οἱ

δὲ εἶπον· τί σοι ἔχομεν ποιῆσαι ἀββᾶ· ἡμεῖς
πιεζοίμεθα· καὶ ἀφιέντες αὐτὸν, ἀπῆλ-
θον· εἶτα, ἔρχεται μετὰ μικρὸν, καὶ ὁ ἀ-
ββᾶς αὐτῶν· καὶ εὑρίσκει αὐτὸν κείμενον
καὶ στένοντα· καὶ μαθὼν τὴν αἰτίαν, λέ-
γει αὐτῷ· οὐκ ἦλθον τινὲς μοναχοὶ καὶ ἑώ-
ρων σε οὕτως; ὁ δὲ ναί φησιν· ἀλλὰ μα-
θόντες τὴν αἰτίαν; παρῆλθον· εἶπον ὅτι·
ἡμεῖς πιεζοίμεθα· τί σοι ἔχομεν ποιῆσαι·
λέγει αὐτῷ ὁ ἀββᾶς· δύνασαι μικρὸν πε-
ριπατῆσαι καὶ ὑπάγωμεν; ὁ δὲ ἔφη·
οὐ δύναμαι· καὶ ὁ ἀββᾶς εἶπε· θάρρει βα-
στάσω σε· καὶ βοηθεῖ ὁ θεός· καὶ ἀπερχόμε-
θα· ὁ δὲ φησί· πῶς δύνασαι τοσοῦτον δι-
άστημα βαστάσαι με· ἀλλ' ὕπαγε εὔχου ὑπὲρ ἐ-
μοῦ· καὶ ὁ ἀββᾶς· οὐ μή σε ἀφήσω εἶπεν·
ἀλλ' ἰδοὺ ἡ πέτρα· καὶ ἐπιστρέχου καὶ
βαστάζω σε· καὶ ἐποίησεν οὕτως· καὶ τὸ
μὲν πρῶτον, ἤχθετο, ὅσον ἀνθρώπου ἔχον
βάρος· εἶτα, κουφότερος καὶ ἐλαφρότε-
ρος ἐγίνετο· καὶ πλεῖον κοῦφος, ὥστε καὶ
διαπορῆσαι τὸν βαστάζοντα· εἶτα, καὶ ἀ-
φανὴς ἄφνω ἐγένετο· ἦλθε δὲ φωνὴ πρὸς
τὸν ἀββᾶν· ἐπειδὴ ἀεὶ παρεκάλεις ὑ-
πὲρ τῶν μαθητῶν σου, ὥστε σὺν σοὶ ἀ-
ξιωθῆναι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν· ἰ-
δοὺ ἄλλα τὰ μέτρα τὰ σά· καὶ ἄλλα τὰ

ἐκείνοις· ποίησον οὖν αὐτοῖς, ἐλθεῖν
εἰς τὴν ἐργασίαν σου, καὶ λήψῃ τὴν ἀ-
δελφὸς παρέβαλέ τινι // γ̃ //. τῆς σιν:+
τῶν π(ατ)έρων ἐν τῇ λαύρᾳ τοῦ σουκᾶ· ἀ-
νωθεν ἱεριχοῦ· καὶ λέγει αὐτῷ· πῶς ἔχεις
π(άτ)ερ· ἀπεκρίθη ὁ γέρων· κακῶς· ἰδοὺ τρι-
άκοντα ἔτη ἔχω· καθ' ἣν ἡμέραν ἱστάμε-
νος ἐνώπιον τοῦ θ(εο)ῦ ἐν τῇ εὐχῇ μου· καὶ πο-
τὲ μέν, καταρῶμαι ἐμαυτὸν καὶ λέγω τῷ
θ(ε)ῷ· μὴ οἰκτειρήσῃς πάντας τοὺς ἐργα-
γαζομένους τὴν ἀνομίαν· καὶ ἐπικατάρα-
τοι οἱ ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου·
ἀφ' οὗ ἀεὶ ἐγὼ ἐκκλίνω, καὶ τὴν ἀνομίαν
ἐργάζομαι· πρὸς τὸν θ(εὸ)ν δὲ πάλιν ποτὲ
λέγω· ἀπολέσαις πάντας τοὺς λαλοῦντας
τὸ ψεῦδος, καὶ καθεκάστην ψεύδομαι·
μνησικακῶν δὲ πάλιν τῷ ἀδελφῷ μου·
λέγω· ἄφες ἡμῖν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν·
καὶ πᾶσαν τὴν μέριμναν ἔχων εἰς τὸ φα-
γεῖν, λέγω· ἐπελαθόμην τοῦ φαγεῖν τὸν
ἄρτον μου· καὶ κοιμώμενος ἕως πρωΐ·
ἀνιστάμενος τότε ψάλλω, μεσονύκτι-
ον ἐξεγειρόμην· τοῦ ἐξομολογεῖσθαί σοι·
καὶ κατάνυξιν ὅλως μὴ ἔχων· λέγω, ἐ-
κοπίασα ἐν τῷ στεναγμῷ μου· καὶ ἐγε-
νήθη τὰ δάκρυά μου ἐμοὶ, ἄρτος ἡμέρ(ας)
καὶ νυκτός· καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ μου λογι-

ζόμενος τῶν μηρῶν, λέγων τῷ θεῷ· ἡ μελέτη
τῆς καρδίας μου ἐνώπιόν σου διαπαν-
τός· νηστείαν ὅλως μὴ ἔχων· λέγων, τὰ γό-
νατά μου ἠσθένησαν ἀπὸ νηστείας· ὅλος
γέμων ὑπερηφανίας καὶ ἀνέσεως σαρκι-
κῆς, ἐμαυτὸν ἐμπαίζων, ψάλλω· ἴδε τὴν
ταπείνωσίν μου, καὶ τὸν κόπον μου· καὶ
ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου· ἀνέτοι-
μος ὑπάρχων, λέγω· ἑτοίμη ἡ καρδία μου
ὁ θεός· καὶ ἁπλῶς πᾶσα ἡ λειτουργία μου
καὶ ἡ ἀρχή μου, εἰς ἔλεγχον καὶ αἰσχύνην
μου κατέστη. λέγει ὁ ἀδελφός· νομίζω
πάτερ· ὅτι περὶ ἑαυτοῦ ὁ Δαβὶδ ταῦτα εἴρηκεν.
ὁ δὲ γέρων στενάξας εἶπε· τί λέγεις ἀδελ-
φέ· φύσει ἐὰν μὴ φυλάξωμεν ἅπερ ἐνώ-
πιον τοῦ θεοῦ ψάλλομεν, εἰς ἀπώλειαν ὑ-
πάγομεν:~ † ὅτι μ[illegible]

[illegible]

Ὁ τῶν ἀνδρῶν ἄριστος Ἀμμώνιος ὁ τοῦ
ὁσίου Παμβὼ μαθητής, καθ' ὑπερβολὴν
φιλόλογος ἦν· ἠράσθη οὖν· πόλις τῆς
εἰς λόγον ἐπισκόπου· καὶ προσελθόντ-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

οἱ τῆς πόλεως ἄνδρες, τοῦ μακαρίου τι-
μοθέου τοῦ ἐπισκόπου, παρεκάλουν χει-
ροτονῆσαι αὐτοῖς, ἐπίσκοπον τὸν ἀμμώ-
νιον· ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· φέρετέ μοι αὐτόν.
καὶ χειροτονῶ τοῦτον ὑμῖν· ἀπελθόν-
των οὖν αὐτῶν μετὰ βοηθείας πολλῆς
εἰς τὸ συλλαβέσθαι αὐτόν, εἰς φυγὴν
οὗτος ἐτράπη· καταληφθεὶς δέ, πολλὰ
παρεκάλει αὐτούς· μὴ πειθομένων δὲ
αὐτῶν, διώμνυτο μὴ καταδέξασθαι τὸ
πρᾶγμα· μηδὲ δύνασθαι ἐξελθεῖν τὴν
ἔρημον· ὡς δὲ οὐ συνεχώρουν αὐτῷ·
βλεπόντων αὐτῶν πάντων· ἀφαρπάσας
ψαλίδα, τὸ ἀριστερὸν οὖς αὐτοῦ ἕως τῆς
ῥίζης ἐψάλισε· λέγων αὐτοῖς, κἂν
ἀπὸ τοῦ νῦν, πεπληροφόρησθε· ὅτι
ἀδύνατόν μοι γενέσθαι λοιπόν, ὅπερ αὐ-
τοὶ ἀναγκάζετε· τοῦ νόμου διαγορεύοντος
ὠτότμητον εἰς ἱερωσύνην μὴ προ-
άγεσθαι· οὕτως οὖν ἀφέντες αὐτόν, ἀ-
νεχώρησαν· καὶ ἀπελθόντες, ἀπήγγει-
λαν ταῦτα τῷ ἐπισκόπῳ· ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς·
οὗτος ὁ νόμος παρὰ ἰουδαίοις πολιτευέ-
σθω· ἐμοὶ δέ, κἂν ῥινότμητον ἐὰν ἐνέ-
γκητε, μόνον ἄξιον ὄντα τοῖς τρόποις,
χειροτονῶ· ἀπελθόντες οὖν πάλιν, πα-
ρεκάλουν αὐτόν· μὴ πειθομένου δὲ τοῦ

ἀνδρὸς, ὑπὸ χειρῶν καὶ βίᾳ προσαγα-
γὼν· ὁ δὲ, διωμόσατο αὐτοῖς εἰπών· ὅτι
ἐὰν ἀναγκάσητέ με· καὶ τὴν γλῶσσαν μου
ἀποτέμνω· ὅπως τούτοις ἀφεῖν τὸν αὐτὸν
ἀνεχώρησαν:+

Ἦλθόν ποτε οἱ πατέρες, τὸν ἀββᾶν Ἰσαὰκ τοῦ
ποιῆσαι πρεσβύτερον· ὁ δὲ, ἀκούσας, εἰς αἴ-
γυπτον ἔφυγε· καὶ ἀπελθὼν εἰς ἀγρὸν, ἐ-
κρύβη ἀναμέσον τοῦ χόρτου· οἱ δὲ πατέρες,
κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτοῦ· καὶ φθάσαν-
τες εἰς τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον· κατέλυσαν ἀ-
ναπαῆναι μικρὸν ἐκεῖ· ἤδη γὰρ γέγονεν
νύξ· τὸν δὲ ὄνον, ἀπέλυσαν βόσκεσθαι·
ὁ οὖν ὄνος ἀπελθὼν, ἔστη ὑπεράνω τοῦ γέ-
ροντος· οἱ δὲ πατέρες πρωΐ ζητοῦντες τὸν
ὄνον· εὗρον ἐκεῖ καὶ τὸν ἀββᾶν Ἰσαὰκ
κρυπτόμενον· καὶ κατασχόντες αὐ-
τὸν, ἐπιχειροῦν δῆσαι· ὁ δὲ οὐκ ἀφῆ-
κεν· εἰπὼν, οὐκέτι φεύγω· θέλημα γὰρ
θεοῦ ἐστι· καὶ ὅπου δ' ἂν φύγω· εἰς αὐτὸ ἔρ-
χομαι:+

Παραλαβὼν ποτὲ τῶν ἁγίων μακαρίων τὸν
Ἀλεξανδρέα· εὗρον ἔξω τῆς κέλλης αὐτοῦ
πρεσβύτερον κοιμώμενόν τινος, κατα-

υνομ· οὐ ἡ κεφαλὴ ἐβέβρωτο· ὥς καὶ
υτο τοῦ ὀσπρίου, ἀπὸ κορυφῆς φαίνεσθαι
παρ· ἀπὸ τοῦ πάθους τοῦ λεγομένου κ
ιμου· καὶ τοῦ τόμου δὲ ὑμ σωτυχίαι
ἔχετο· παρακαλέσας τοίνυν αὐτὸν,
ἰγος· κατοικτείρης ον δέομαί σου, τὸ
ον τὸν ἄθλιον· καὶ δὸς αὐτῷ ἀποκρισ
δὲ λέγει μοι ὅτι ἀνάξιος εἰμὶ τοῦ ἰαθῆν
αι· παιδεία γὰρ αὐτῷ ἀπειπάλη αὕτη·
ἰδὲ θέλης αὐτὸν ἰαθῆναι; παῦσον αὐ
τὸν ἀποστῆναι τῆς λειτουργίας· καὶ ση
τὸν ἐγὼ· διατί δέομαί σου· καὶ λέγει μοι,
πορνεύων λειτουργεῖ· καὶ διὰ τοῦτο παι
δεύεται νῦν· ἐὰν οὖν ἀποστῆ φόβω ὧν κατ
φρονοῦν καταπτολμήσειν; ὅθεν ἰᾶται αὐ
τόν· καὶ ἐγὼ σημ πορ τὸν πάσχοντι· ὁ δὲ σωτ
το· ὁμόσας ἐπὶ θῦ; μηδέποτε ἱερατεῦ
σαι, καὶ τότε ἐδέξατο· καὶ λέγει αὐτῷ·
[illegible] ὅτι ἐπὶ θῦ· ὃν οὐδὲν λανθά
νει· καὶ ἀποκρίνεται, καὶ δέομαί σου· ση
[illegible] λέγει αὐτῷ· μὴ ἠδυνήθης διαπράξαι τὸν
ιν· καὶ λέγει ἐκεῖνος, οὐκ ἠδυνήθην κύ
ριέ μου· λέγει ὁ μέγας· σὺ γνωρίζοιας σου
τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τὴν τοῦ θῦ παιδεί
αν· δι᾽ ἣν ταῦτα ὑπέστης· διορθῶσαι
[illegible] καὶ ἐξωμολογήσατο τὴν ἁμαρτί
αν· καὶ ἔδωκε λόγον, τοῦ μηκέτι ἁμαρτη

σαι· μὴ τὸ τοῦ θυσιαστηρίου λειτουργῆ-
σαι· ἀλλὰ τὸν λαϊκὸν ἀσπάσασθαι κλῆ-
ρον· ὁ δὲ οὕτως, ἐπέθηκεν αὐτῷ χεῖρας
ὁ ἅγιος· καὶ ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ἰάθη
καὶ ἐρρίχωσε· καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ δοξάζων καὶ εὐχαριστῶν τὸν θεὸν καὶ
τὸν ἅγιον:

Κληρικός τις ἐκ τῆς Κυΐμων ἐκκλησίας
ὑπὸ δαίμονος ἀκαθάρτου ὠχλεῖτο· ὁ δὲ
τούτου ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Κωμφαί-
τιος, ἐν διαφόροις κοιμητηρίοις τῶν μάρ-
τύρων πολλάκις τοῦτον ἀπέστειλεν· ὅπως
ἰαθῇ· ἀλλ' οὐκ ἰάθη· ὕστερον δὲ ἀπηνέχ-
θη ὁ ἀσθενῶν, πρὸς τὸν τοῦ θεοῦ δοῦλον
βενέδικτον· ὃς τοῦ θεοῦ δεηθείς, τὸ ἀκά-
θαρτον πνεῦμα ἀπ' αὐτοῦ ἀπελάσαι, ἐν
τούτῳ τῇ τοῦ θεοῦ χάριτι ἀποκατέστη-
σε· ἀπολύσας δὲ αὐτόν, εἰρηκὼς αὐτῷ· ἀ-
πελθε ὑγιὴς γενόμενος· κρέας μὴ φάγῃς
μηδὲ ἱερατικοῦ βαθμοῦ ἐπιβῇς· ἣν δὲ
ἡμέραν ἱερατικὸν ἀξίωμα δόξασθαι τολ-
μήσῃς, αὖθις ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀ-
καθάρτου δαίμονος ἀμελήμονος ὑπο-
βληθήσῃ· ἀπελθὼν δὲ εἰς τὰ ἴδια νοσό-
θειον, ἐπελάθετο τῆς παρ' αὐτοῦ ἁγίου δοθεί-
σης αὐτῷ ἐντολῆς· καὶ μετὰ ἐτῶν πολλῶν
ρίοδον, ἡνίκα ἐθεάσατο τοὺς πρὸ αὐτοῦ·

ν τοῦ ἱερατικοῦ καταλόγου ἐκ τοῦ δὲ τοὺς ἐ
υ μετασχόντας· καὶ τοὺς ἑαυτοῦ ἐλάσσονας
ν ἱερατικοῦ προβαίνοντας τάγματι, λ
ηνῶς ἄρχεται ~σσομέμαι τοὺς παρ' αὐτοῦ
γίου πρὸς αὐτὸν γενομένων μου θεσίους ἱ
ρατικοῦ ἐπέβη τάγματος· καὶ παρ' αὐτοῦ ἱσ
αὐτὸν ὁ δαίμων, ὥσπερ ἀνήμερος θὴρ ἄγριος
εἰσῆλθε· ἀμειλέως τοῦτον διεσπάραττε
μέχρι θανάτου:+

λεγον περὶ τοῦ ἀββᾶ μακαρίου τοῦ αἰγυ
πτίου· ὅτι ἔμεινε τριάκοντα ἔτη, μὴ ἐξερ
χόμενος ἐκ τοῦ κελλίου αὐτοῦ· ἤρχετο δὲ ὁ πρεσ
βύτερος ἔθος, ἔρχεσθαι καὶ ποιεῖν τὴν ἁ
γίαν προσφορὰν αὐτῷ· ὁ δὲ διάβολος θε
ωρήσας τὴν τοῦ ἀνδρὸς ἐνάρετον πολιτεί
αν καὶ ὑπομονήν· ἐπανουργεύσατο πειρά
σαι αὐτόν· καὶ παρασκευάσει τινὰ πνευμα
τιῶντα· πρὸς τὸν γέροντα ἀπελθεῖν προ
φάσει εὐχῆς· ὅς, καὶ προφθάσας τοὺς λόγους,
προσεφώνησε τῷ γέροντι· ὁ πρεσβύτερός σου
ἔχει ὄχημα ἁμαρτίας ἀκμήν· μηκέτι οὖν ἐ
άσῃς ἐλθεῖν πρός σε· ὁ δὲ θεόπνευστος ἀ
νήρ· εἶπε πρὸς αὐτόν· πάντες τὴν ἀκα
θαρσίαν ἔξω βάλλουσι· σὺ δὲ, ἤνεγκας
αὐτὴν πρός με; ἀλλὰ γέγραπται· μὴ κρίνε
τε ἵνα μὴ κριθῆτε· ὅμως εἰ ἁμαρτωλός
ἐστιν, ὁ κύριος σώσει αὐτόν· γέγραπται γάρ· ἀ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

χεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων ὅπως ἰαθῆτε· καὶ
ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ· ποιήσας εὐχὴν, ἐφυγά-
δευσε τὸν δαίμονα ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου· καὶ ἐποίη-
σε τὸν ἄνθρωπον ὑγιῆ· ὡς δὲ ἦλθεν ὁ πρεσβύ-
τερος κατὰ τὸ ἔθος, ὑπεδέξατο αὐ-
τὸν ὁ γέρων μετὰ χαρᾶς· ὁ δὲ ἀγαθὸς θεὸς
ἰδὼν τὴν ἀκακίαν τοῦ γέροντος, ἔδειξεν
αὐτῷ σημεῖον· μέλλοντος γὰρ τοῦ ἱερέως
στῆναι ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης·
καθὼς ὁ γέρων ὕστερον διηγήσατο· εἶδεν
ἄγγελον κατελθόντα· καὶ θέντα τὴν χεῖρα
αὐτοῦ εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἱερέως καὶ ἐ-
γένετο ὁ ἱερεὺς, ὡς στῦλος πυρός· καὶ ἐκ-
πλαγεὶς ὁ γέρων ἐπὶ τῇ ξένῃ ταύτῃ ὁράσει·
ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν πρὸς αὐτόν· ἄνθρω-
πε τί θαυμάζεις ἐπὶ τῷ πράγματι τούτῳ·
ὁ γὰρ βασιλεὺς ἐπίγειος οὐ μὴ ἐάσῃ τοὺς
μεγιστᾶνας αὐτοῦ· ῥυπαροὺς στῆναι ἔμπρο-
σθεν αὐτοῦ· ἀλλὰ μετὰ δόξης πολλῆς, πόσῳ
μᾶλλον ἡ θεία δύναμις· οὐ καθαρίσει τοὺς
λειτουργοὺς τῶν ἁγίων μυστηρίων:-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

άσιος ὁ τῆς πόλεως μαρμίας ἐπίσκο
πος· ἀνὴρ πάνυ τὴν ζωὴν εὐλαβέστατος·
καθ' ἡμέραν τῷ θεῷ, θυσίαν ἀναίμακτον ἀ
ώθει προσφέρειν μετὰ δακρύων πολλῶν·
ἐν μιᾷ οὖν· ἔνδον τοῦ θυσιαστηρίου ὑπάρ
χων, ἀπόφασιν παρὰ κυ(ρίου) ἐδέξατο· διὸ πα
σίας τιμὸς ἰδίου αὐτοῦ πρεσβυτέρου, λέγον
τος· ἐργάζου ὅπερ ἐργάζῃ· καὶ μὴ παυσάσθω
ὁ πόθος σου· μηδὲ ἡ χείρ σου· τῇ γὰρ ἑορτῇ
τῶν ἀποστόλων, ἔρχῃ πρός με· καὶ ἀποδί
δωμί σοι τὸν μισθόν σου· ὃς μεταχειρόμενος ἐ
πτά, ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῆς τῶν ἁγίων ἀ
ποστόλων ἑορτῆς, ἐπιτελέσας τὰ θεῖα μυστή
ρια· καὶ μεταλαβὼν τῆς θείας κοινωνί
ας; τῶν δεσμῶν ἀπελύθη τοῦ σώματος· δῆ
λον οὖν ἐστὶ πέτρε· ὅτι ἡ τοῖς τεθνεῶσι ταῦ
τως ἀνεργεῖ ἡ θεία θυσία ἡ ὑπὲρ αὐτῶν γι
νομένη· ὡς ἐν ἄλλοις ἀπομένη· πόσω μᾶλ
λον τοὺς ζῶντας, ὠφελεῖν δύναται· κρεί
ττων γὰρ ὁδὸς τῶν ἄλλων πασῶν, αὕτη ὑπάρ
χει· ἵνα ἕκαστος τὸ ἀγαθὸν ὅπερ μετὰ θάνα
τον αὐτοῦ ἐλπίζῃ δι' ἑτέρων γίνεσθαι, ἐν ὅσω
ζῇ, ὑπὲρ ἑαυτοῦ ποιήσῃ· μακαριώτερον
γάρ ἐστιν, ἐλεύθερον τινὰ ἐξελθεῖν, ἢ με
τὰ δεσμῶν ἐλευθερίαν ζητεῖν· ὀφείλομεν
οὖν τὸν παρόντα κόσμον ὅλον λογισμῷ ἀπ
οικτρώσασθαι· ὁρῶντες αὐτὸν ἤδη ἐκ

λείπονται· καὶ καταδακρύων τῷ θεῷ, κα-
θημερινὰς θύειν θυσίας, δι' αὐτῆς σαρκὸς αὐ-
τοῦ καὶ τοῦ αἵματος· αὕτη γὰρ μόνη ἡ θυσία,
ἐκ τοῦ αἰωνίου θανάτου τὴν ψυχὴν ῥύεται·
καὶ διὰ τοῦ μυστηρίου τούτου, εἰς ἀνάμνη-
σιν ἐρχόμεθα τοῦ θανάτου, τοῦ μονογενοῦς
υἱοῦ τοῦ θεοῦ· ὃς ἐκ νεκρῶν ἀναστάς, οὐ-
κέτι λοιπὸν ἀποθνήσκει· θάνατος αὐτοῦ,
οὐκέτι κυριεύει· ἀθάνατος δὲ καὶ ἄφθαρ-
τος διαμένων, δι' ἡμᾶς πάλιν θύεται διὰ
τοῦ μυστηρίου τῆς ἱερᾶς θυσίας· ἡ γὰρ
αὐτοῦ σὰρξ, ἐκεῖσε μερίζεται εἰς τὴν τοῦ
λαοῦ σωτηρίαν· ὁμοίως καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ,
οὐχὶ λοιπὸν εἰς χεῖρας τῶν ἀπίστων, ἀλ-
λ' εἰς τὰ τῶν πιστῶν στόματα ἐκχέεται· ἐκ
τούτων οὖν, κατανοήσωμεν, ὁποία ὑ-
πάρχει αὕτη ἡ θυσία· ὅτι διὰ τὴν ἡμετέραν
ἀπολύτρωσιν, τὸ πάθος τοῦ μονογενοῦς υἱ-
οῦ τοῦ θεοῦ, πάντοτε μιμᾶται· τίς δὲ τῶν
πιστῶν, διστάσαι δύναται, ὅτι ἐν τῇ
ὥρᾳ τῆς ἱερᾶς θυσίας, ἐπὶ τοῦ ἱερέως
φωνῇ, οἱ οὐρανοὶ οὐκ ἀνοίγονται· ἐν ἐκείνῳ
τῷ μυστηρίῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ οἱ
τῶν ἀγγέλων χοροὶ, ἐκεῖσε παραγίνονται·
καὶ τὰ ὑψηλὰ μετὰ τῶν ταπεινῶν μί-
γνυνται· καὶ τὰ ἐπουράνια, μετὰ τῶν ἐ-
πιγείων συνάπτονται· καὶ ἕν τι, γίνονται·

Ἔλεγον τινὲς τῶν πρῶν· περὶ τοῦ ἀββᾶ μαρκελλίνου τῆς θηβαΐδος· ὅτι ἄρα ὅτε ἔμελλεν ἐξελθεῖν τὴν κυριακὴν εἰς τὴν σύναξιν, ηὐτρέπιζεν ἑαυτόν· καὶ ἐν τῷ ὥστι ἔμαι, μέρος τι τῶν γραφῶν ἀποστηθίζειν ἕως ἔλθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν· οὕτως δὲ αὐτοῦ μελετῶντος, τὰ χείλη αὐτοῦ οὐκ ἐκινεῖτο· ἵνα μή τις αὐτοῦ ἀκούσῃ· καὶ ὅτε ἐστήκει εἰς τὴν σύναξιν, τὸ στῆθος αὐτοῦ ἐβρέχετο ἀπὸ τῶν δακρύων· ἔλεγε δὲ, ὅτι τῆς συνάξεως ἐπιτελουμένης· θεωρῶ ὅλην τὴν ἐκκλησίαν ὡς πῦρ· τῆς δὲ ἐκκλησίας ἀπολυούσης, ἀνθίως καὶ τὸ πῦρ ἀναχωρεῖ:·

ἰδὼν αἴτια τὰς τῶν τελευτώντων ψυχὰς μετὰ θάνατον ὠφελῆσαι:·

Ἂν τὰ πταίσματα μετὰ θάνατον οὐκ ὅσιν ἀσυγχώρητα; πολὺ δύναται τὰς ψυχὰς, ἡ ἱερὰ προσφορὰ τῆς τριώδου θυσίας; βοηθῆσαι· ὅθεν τοῦτο πολλάκις, καὶ αὐταὶ αἱ τῶν τεθνεώτων ψυχαὶ, ὤφθησαν ἐπιζητοῦσαι· καθὼς καὶ φίλιξ ὁ ἐπίσκοπος παρά τινος πρεσβυτέρου πάνυ τῆς ζωῆς ἀξίου, ἀκήκοεν ἃ λέγεται:· καὶ τοῦτο δὲ, ἀκοὴ

παρ' ἀλλήλοις, περί τινος ἐν αἰχμαλωσί-
ᾳ ὑπάρχοντος. καὶ ἁλύσεσι δεδεμέ-
νου. ὅτι ἡ τούτου σύμβιος. ἐν ἡμέραις
ὡρισμέναις, θυσίαν ὑπὲρ αὐτοῦ προσ-
φέρειν εἴωθεν. ὃς μετὰ χρόνους, ἐκ τῆς
αἰχμαλωσίας πρὸς τὴν ἑαυτοῦ σύμβιον
ἐπιστρέφεται. ἐν ποίαις ἡμέραις αἱ ἁλύ-
σεις αὐτοῦ ἀοράτως ἐλύοντο, ἐδηλοποί-
ησεν. ἡ δὲ αὐτὰς ἅμα τὰς ἡμέρας εὕρη-
κεν, ἐν αἷς, ὑπὲρ αὐτοῦ. τὴν προσφο-
ρὰν προσέφερε :+ καὶ ναύτης δέ τις·
ὅς, ἔτι περίεστι. καὶ διηγεῖται τὸ εἰς αὐ-
τὸν γενόμενον θαῦμα. σὺν Ἀγάθωνι τῷ ἐπι-
σκόπῳ πόλεως Πανόρμου, πλέων εἰς
Ῥώμην. ὄπισθεν τοῦ πλοίου ἐν τῷ κα-
ράβῳ ὤν. τοῦ σχοινίου κοπέντος. ἐν ᾧ πρὸς
τὸ πλοῖον ὁ κάραβος ἐδέδετο. ἅμα αὐ-
τοῦ ὑψωθεὶς ἐν τοῖς κύμασιν, ἀφανὴς
γέγονεν. ὁ οὖν ἐπίσκοπος εἰς τὴν νῆ-
σον τὴν λεγομένην Οὔστικαν, ἐκπεσὼν
σὺν τῷ πλοίῳ, ὡς ἤδη τρεῖς ἡμέραι πα-
ρῆλθον. καὶ οὐδαμοῦ ὁ κάραβος σὺν
τῷ ναύτῃ ἐφαίνετο, ὑπολαβὼν κίνδυνον
περιπεσεῖν καὶ ἐναποπνιγῆναι τοῖς ὕδα-
σι τοῦτον. ὅπερ τοῖς νεκροῖς ὀφείλε-
ται, ἐκέλευσεν ὑπὲρ αὐτοῦ, θυσίαν προ-
σενεχθῆναι. μετὰ δὲ ταῦτα, τὴν ἰταλι-

ων κατέλαβεν· ἐν δὲ τῇ πόλει τοῦ παρ-
του καταντήσαντες· ἐκεῖσε τὸν ναύ-
την ζῶντα κατέλαβον· εὐφράνθησαν
οὖν ἐπὶ τοῦ ἀπροσδοκήτου θεάματος·
ἐπίσκοπος ἠρώτα τοῦτον, πῶς τὸν χα-
λεπὸν ἐκεῖνον διέφυγε κίνδυνον· ὁ δὲ
διηγεῖτο· πόσον μὲν διήρκεσε τοῖς ἀγρί-
οις ἐκείνοις κύμασιν· ἀπομαχόμενος
ἐν τῷ καράβῳ· πληρωθέντι δὲ τοῦ ὕδα-
τος, καὶ πολλάκις ἀνατραπέντι· ὥστε
τὴν τρόπιν ἄνωθεν γενέσθαι· ᾗ ταύτης
δυνάμενος αὐτοῦ, ὑπό τε τῆς πείνης
καὶ τοῦ κόπου ἀμαλωθείσης, ἐβαρύν-
θη τὸν νοῦν· λειποθυμήσας· καὶ μήτε
παντελῶς εἰς ὕπνον κατενεχθείς· μή-
τε τελείως γρηγορῆσαι δυνάμενος.
οὕτως οὖν αὐτοῦ ἔχοντι· ὤφθη τις ἐν τῷ
πελάγει· ἄρτον κατέχων, καὶ τοῦτο
διδούς· ὁ δὲ φαγὼν καὶ ἐμπλησθείς, δύ-
ναμιν ἀνελάβετο· οὐ μετὰ πολύ, διερ-
χόμενον πλοῖον, ἐκ τοῦ κινδύνου τοῦ-
τον ἀνείλετο, καὶ εἰς τὴν χέρσον διέσω-
σεν· ὁ οὖν ἐπίσκοπος ζητήσας τὴν ἡμέ-
ραν ἐν ᾗ ὁ φανεὶς αὐτῷ ἐν τῇ θαλάσσῃ
τὸν ἄρτον παρέσχεν· εὗρεν ὅτι ἐκείνη
ὑπῆρχεν, καθ' ἣν εἰσοῦσι καὶ τὴν μνήμην,
ἡ ἱερὰ θυσία ὑπὲρ αὐτοῦ προσηνέχθη:+

αὐτῷ ἅπερ λέγεις, ἴσθι αὐτός. ἐν οἰκεί-
ῳ ἀπελθὼν ἀκήκοα::

Καὶ τὸ κατὰ τὸν Ἰοῦστον δὲ διήγημα, δηλοῦ-
σι τὴν καὶ εἰς τοὺς θανόντας ὠφέλειαν
προσγινομένην, ἐκ τῆς ἱερᾶς προσφο-
ρᾶς. ὅπερ, καὶ ἐν ἑτέροις ἐγράφη. οὗτος,
ἐν τῷ μοναστηρίῳ ὤν. οὗ προέστη ὁ ἅγι-
ος Γρηγόριος, πρὸ τοῦ γενέσθαι ἀρχιε-
ρέα, καὶ τρία νομίσματα κτησάμε-
νος λάθρα παρὰ τὸν τοῦ μοναστηρίου
κανόνα. καὶ ἐν τῇ τελευτῇ φωραθείς,
οὐδὲ τῆς γενομένης μνήμης ταφῆς ἔτυχεν.
καίπερ, ἐν τῇ ἐξόδῳ μετανοήσας. ἀλλ' ἐν
τῇ κοπρίᾳ, τὸ τούτου σῶμα ἀτίμως
ἐρρίφη. συνεπερρίφη ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ
τῶν τριῶν νομισμάτων. καὶ ὡς ἀπο-
λαβεῖν χωρῆσαι σὺν τούτῳ κατακριθέν-
των, τῇ ἐπιφωνήσει τῆς ἀδελφότητος
ἡμῶν, ὁμοφώνως πάντες, τῇ τοῦ μεγ-
άλου προστάξει; αὐτῷ ἐπιφωνησάν-
των, μετὰ τριάκοντα ἡμέρας, οἶκτον
λαβόντος αὐτοῦ, τοῦ ὁσίου. καὶ μέχρι
τριάκοντα ἡμερῶν ἑτέρων καθεκάστην
προσφέρεσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ θυσίαν προσ-
τάξαντος. ἵνα τῆς βασάνου τοῦ πο-
λυτρωθῇ. ἐν τῇ τριακοστῇ ὤφθη κατ' ὄ-
ναρ. τῷ κατὰ σάρκα αὐτοῦ ἀδελφῷ

ποῖος; ὁ τελεστήσας· αὐτοῦ καὶ προσ-
τίθησιν ἐν ποίοις ἐκεῖσε ὑπάρχει; δὲ ἀπ-
εκρίθη λέγων· ὅτι, ἕως μὲν τοῦ νῦν,
πάντη κακῶς ὑπῆρχον· ἀπὸ τοῦ δὲ,
καλῶς σήμερον· σήμερον γὰρ, τὴν ἁμαρτη-
μῶν μίαν ἀπέλαβον· ὁ καὶ ἐν τῷ μονα-
στηρίῳ ἐλθὼν ὁ κοπιόσας, διηγήσατο·
καὶ ἀριθμήσαντες οἱ ἀδελφοὶ τὰς ἡμέ-
ρας, εὗρον ὅτι, αὐτὴ ἡ ἡμέρα ὑπῆρχεν,
ἐν ᾗ ὑπὲρ αὐτοῦ ἡ τριακοστὴ ἣν προσφο-
ρὰ πληρωθεῖσα· φανερῶς οὖν δείκνυ-
ται ἀπαγορὸς ἅγιος, ὅτι δι᾽ αὐτῆς σωτηριώδους
θυσίας· ὁ τεθνηκὼς ἀδελφὸς, τῆς βα-
σάνου ἐλυτρώθη:+
θαυμαστὰ σφόδρα ἅπερ ἀκούομεν· καὶ
οὐ μετρίως εὐφραίνονται:+

Ἐπὶ ἡμᾶς τοὺς ἄγια
πρὸ πάντων τὸν κ(ύριο)ν, ἄρχεσθαι ἐκ τοῦ παρόντος
φόβου ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐξόδου εὑρίσκε-
σθαι· ὁ μὲν γὰρ ἐν φόβῳ εὑρισκόμενος
ποντε; τοὺς ταρταρίους ἄρχοντας ἐ-
λευθερίως τρόπους οὐ παρελάσεται.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

σιὼ ἤγορον γὰρ ἔχουσιν ὥσπερ ἰκάμοι, τῶ
τῆς τύχης δειλίαν, τῆς ἑαυτῶν κακίας.
ἡ δὲ ἐν τῇ τοῦ θεοῦ ἀγάπῃ ἀγαλλίασις μόνη τυ
χεῖ, ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς ἀναλύσεως· ὅταν
πάσας τὰς παρατάξεις φαίνωνται τῶν
σκοτεινῶν, σὺν τοῖς ἀγγέλοις τῆς εἰρή
νης. ὑστεροῦνται γὰρ ὥσπερ, τῇ πυρικῇ ἀ
γάπῃ· ὡς τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου δηλονότι πε
ριφέρουσα τὴν ἀγάπην. διόπερ καὶ ἐν τῇ
παρουσίᾳ τοῦ κυρίου, μετὰ πάντων τῶν ἁ
γίων ἁρπαγήσονται. οἱ μετὰ τοιαύτης πα
ρρησίας ἐξιόντες τοῦ βίου. οἱ δὲ κἂν ἐν
βραχεῖ δηλίωσί τις ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θανά
του, ἐν τῇ πάντων τῶν ἄλλων ἀνθρώπων πλή
θει καταληφθήσονται· ὡς ὑπὸ κρίσιν
ὄντες· ἵνα δι' αὐτοῦ πυρὸς τῆς κρίσεως
καθαρισθέντες, τοῖς κεχρεωστημένοις
αὐτοῖς κατὰ τὰς ἑαυτῶν πράξεις, ἀπολά
βωσι κλήρους:·

Θέλομεν ἀδελφοὶ πάτερες μετὰ δακρύων
τῷ θεῷ καθημέραν θύειν θυσίας; διὰ τῆς
σαρκὸς αὐτοῦ καὶ τοῦ αἵματος· αὕτη γὰρ
καὶ μόνη ἡ θυσία. ἐκ τοῦ ἐπουρανίου θανάτου
τὴν εὐχὴν ῥῦσαι. ἀναγκαῖον δὲ ἐστιν· ἐὰν
ταῦτα πράττομεν, ἵνα ἡμᾶς αὐτοῖς ἐν
συντριβῇ καρδίας, θυσίαν τῷ θεῷ προ
σφέρωμεν. τοῦ γὰρ πάθους τοῦ κυρίου ...

τήριον ὅσοι τελοῦντες, ὀφείλομεν μιμή
σασθαι ὅπερ πράττομεν· τό τε γὰρ ἀ
ληθῶς ὑπὲρ ἡμῶν θυσία τοῦ θεοῦ προσφέ
ρεται· ὅταν ἡμεῖς αὐτοῖς, θυσίαν ποι
ήσωμεν· παραφυλάττεσθαι δὲ ἡμᾶς
χρὴ, ἵνα καὶ μετὰ τὸν τῆς εὐχῆς καιρὸν,
θεοῦ παρέχοντος δύναμιν, τὰς ψυχὰς
ἡμῶν ἐν τῷ αὐτοῦ φυλάξωμεν· μὴ ἑαυτοὺς
ὑπὸ λογισμοῦ χαυνώσαντας, τοῦτον δια
λυθῆναι· καὶ τὴν ψυχὴν ἀπολέσαι· τὸ κέρ
δος τῆς κατανύξεως· οὕτως ἂν μᾶλλον ὅπερ
ᾐτήσατο ἠξιώθη καρπώσασθαι· ὅτι καὶ
μετὰ τὴν ἐν δακρύοις δέησιν ἐν τῷ αὐτῷ
φρονήματι τοῦ λογισμοῦ, ἑαυτὴν διεφύ
λαξε· περὶ ἧς καὶ γέγραπται· ὅτι τὸ πρό
σωπον αὐτῆς, οὐ συνέπεσεν ἔτι· διὰ δὲ τί
μνήσκομαι· ὅτι ἐκεῖνος τῶν ἑαυτοῦ πταισμά
των συγχώρησιν ὀρθῶς αἰτεῖται· ὃς πρό
τερον τὸν εἰς αὐτὸν πλημμεληθέντα συγ
χωρήσει· δῶρον γὰρ, οὐ λήψεταί τις, εἰ
μὴ πρότερον τὴν κακίαν, ἐκ τῆς ψυχῆς
αὐτοῦ ἀποδιώξει· αὕτη γὰρ ἡ ἀλήθεια εἴρη
κεν· ἐὰν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ
θυσιαστήριον, καὶ τὰ ἑξῆς· ἐν τούτοις
καταμαθῆσαι ἐστὶν, ὅτι, ἐνόσω πάντα
τὰ πταίσματα διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ δῶ
ρου λύονται· διὰ τῆς μνησικακίας πάλιν

ἀνακαινίζονται· καὶ διὰ ταύτης, οὐδὲ δ
δῶρον ὁ θεὸς προσδέχεται· καθὼς καὶ διὰ
τῆς παραβολῆς τοῦ δούλου διδασκόμε-
θα· τοῦ, τὰ μύρια τάλαντα ὀφείλοντος,
καὶ συγχωρηθέντος· ἡ αὐτὰ, δι᾽ αὐτὸ ἀπαιτοῦν
τὰ ἑκατὸν δηνάρια· ἅπερ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ
συνδούλου ἐχρεωστεῖτο, πάλιν τὴν συγχώ-
ρησιν ἀνατρέψαντος· καὶ δι᾽ αὐτὸ χρέος
τῶν μυρίων ταλάντων, τῇ κολάσει ὑπο-
βληθέντος· ὀφείλομεν οὖν, τοῖς πλη-
σίον καὶ ἐκ μικροῖς οὖσιν, μοιρῶς σφα-
φθῆναι· καὶ τούτοις μετὰ πάσης προσ-
τὴν ψυχὴν ὑποτάξαι· καὶ διὰ καλοθελίας,
αὐτοῖς ἀρεστῆσαι· καὶ ἡμῖν καὸκ πίσ
ἥμων· τοιοῦτον τὸν λογισμὸν ἐν ἀληθεί-
ᾳ θειάσηται· τότε αὐτοῦ καὶ τὸ δῶρον ἡμῶν
προσδέχεται· καὶ ἐκ τῆς ἁμαρτίας λύει
ἡμᾶς:- ; Τι [illegible]

[illegible]

[illegible]

Ο μέγας ἀρσένιος ποτὲ πρὸς τοὺς [illegible]
ται, τοιοῦτον διήγημα διηγήσατο· [illegible]
μαχός τις γηραιὸς λέγων· τὴν πρᾶξιν
μὲν, πάνυ θαυμάσιος· ἀφελὴς δὲ ὅμως
καὶ ἀμαθὴς ὢν τρόφος· οὐ μετρίως [illegible]
περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς θείας ἱερουργί-
ας, ἔχων ἡμαρτημένως· ἔφ[illegible].

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

κεῖνος καὶ διετείνετο; ὡς οὖν μεταλαμβά-
νομεν θεῖον ἄρτον· οὐκ αὐτὸ τὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ
Θεοῦ ἡμῶν σῶμα ἐστίν, ἀλλ' εἰς τύπον ἐκεί-
νου τιμᾶν, καὶ εἰκόνα μεταδιδόμενος·
ὅπερ τινὲς ἕτεροι τῶν Γερόντων ἀκούσαν-
τες· καὶ τῆς ἀτόπου ταύτης ὑπολήψεως
τὸν Γηραιὸν κατοικτείραντες, ἔρχονται
πρὸς αὐτόν· καὶ ὃ περὶ αὐτοῦ ἤκουσαν,
ἀπαγγέλλουσιν· ὁ δὲ καὶ οὕτως ἔφασκεν
ἔχειν τὴν ἀλήθειαν· καὶ ταύτης τῆς γνώμης,
ἀμετάθετος ἔχειν ἐνίστατο· οἱ δὲ οὐκ ἀ-
νήεσαν· ἀλλὰ πολλαῖς τε καὶ ἰσχυραῖς
πίστεσι; μεταπείθειν αὐτὸν ἐσπούδαζον· ἡ-
μῖν, αὐτὸ ἐκεῖνο εἶναι τὸ σῶμα ἰσχυρι-
ζόμενοι τοῦ Χριστοῦ· παραπλησίως δέ, καὶ τὸν
οἶνον· τὸ ζωοποιὸν αὐτοῦ καὶ ἄχραντον αἷ-
μα· οὐ γὰρ ἄρτος ἔφασκον καὶ οἶνος ὑπάρ-
χον· ἀλλὰ τῇ τῶν ἀρχῶν ἐπικλήσει καὶ ἱ-
ερολογίᾳ τοῦ θείου πνεύματος ἐπιφοιτῶντος,
εἰς αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Χριστοῦ,
μεταβάλλουσι· καὶ σὰρξ ἐστὶ δεσποτικὴ καὶ
αἷμα· τὸ ὑφ' ἡμῶν λαμβανόμενον· ἀφ' ἧς
ἐπίσης φησί· καὶ τὸν ἱερέα κατὰ τὴν φω-
νὴν τοῦ Χριστοῦ; τὸ ἐκείνου πρόσωπον ὑπερ-
ανεμενον ἐκφωνεῖν· τοῦτό μου ἐστὶ τὸ σῶμα
τὸ ἅγιον, καὶ τὸ αἷμα· ἐπειδὴ γάρ, διὸ πάν-
τα ἀπορεῖν· ἀνόητοι γενόμενοι, κατ' αὐτὰ

ὡς μὴ φάγω θηρίου· σαρκὸς ἢ καὶ γυναικὸς
μεταλαμβάνειν; ὠκονόμησεν αὐτὸς ἐ-
κεῖνος ὁ μεταλαμβανόμενος· διὸ μοι-
καὶ συνήθως ἄρτους εἰς αὐτὸ δὴ τὸ κυρι-
ακὸν σῶμα, μεταβάλλοντος ἀφανῶς,
τὴν ἱερουργίαν ἐπιτελοῦντος· ὅρα γὰρ πῶς,
καὶ τὸ βάπτισμα, τὸ φαινόμενον μὲν,
ὕδωρ ἐστίν· ἀλλ' ἀχώριστε καὶ ἱερουργίας ἀ-
ξίως θεῖον, θείου πληροῦται πνεύματος· καὶ τολ-
μῶν· οὐκ ἔστιν ἁπλῶς ὕδωρ· πῶς γάρ; ὅπερ
ἀναγεννῶν καὶ μεταπλάττον τὸν βαπτιζό-
μενον· καὶ ἁμαρτίας ἐλεύθερον ἀκριβῶς
δείκνυσι· τοῦτον δὴ καὶ τοιούτων ἄλλων
ὑπὸ τῶν γερόντων ῥηθέντων, καθὰ ἕ-
καστον ἐπάγεσθαι τὰ λεγόμενα· ἑκά-
μος γὰρ ἔτι δι' ἀπιστίαν ἡμῶν· καὶ ἀπὸ τῶν
πραγμάτων αὐτῶν μόνην πληροφο-
ρίαν· αὐτοπονοῦν, δόξαν τοῖς γέρουσι τε-
ρι ἴδοιμι οὕτως σφαλλόμενον ἐξ ἀπειρίας
τὸν γηραιόν, αὐτοί τε σπουδαίως εὐχὸν-
χοντο, κ[illegible] μον ὑπὲρ ἑαυτοῦ δεόμενον
προσλαμβανόμενον· ὥστε μὴ τοσούτοις
καμάτοις καὶ ἱδρῶτας, ἐπὶ ματαίῳ
μονομένοις ὀφθῆναι· ὡς θεοῦ τοσ· ἑβδο-
δος ἡμερῶν διαγενομένης; [illegible] τὸν
ὀνειρώττον ἐπὶ [illegible] ὁ χοῦ· καὶ τῆς ἱερ[illegible]
λουμένης μυσταγωγίας· τοῦ θ[illegible]

ἄρτου προκειμένου; ὢ τῆς σῆς Χριστὲ δυνά-
μεως καὶ χρηστότητος; βρέφος ἐθεωρεῖ-
το· κατ' αὐτὸν δὴ τὸν καιρὸν, τοῖς τρισὶ
γέρουσιν, ὁ ἐν τῇ ἱερᾷ τραπέζῃ κείμε-
νος ἄρτος. εἶτα τοῦ ἱερέως· ἐπεὶ τὸν
ἄρτον εἰς μέρη διελεῖν τὴν χεῖρα ἐκτεί-
ναντος· ὤφθη αὐτοῖς ἄνωθεν ἄγγελος κα-
ταβάς· καὶ μάχαιραν μετὰ χεῖρας ἔ-
χων· ὃς τὸ προκείμενον θύσας βρέφος,
εἶτα, τὸ αἷμα αὐτοῦ, ἐξεκένου τῷ πο-
τηρίῳ· καὶ καθόσον ὁ ἱερεὺς τὸν ἄρτον
εἰς μικρὰς μερίδας διέκλα, κατὰ
τοσοῦτον δὴ, καὶ τὸν ἄγγελον ἐκ τῆς τοῦ
βρέφους σαρκὸς, διακόπτοντα τμή-
ματα εἶχον ὁρᾶν· ἐπεὶ δὲ καὶ προσελ-
θὴν ὁ πλανώμενος γηραιὸς μεταλαχεῖν τῆς
θυσίας, κρέατος καθαροῦ τε καὶ αἵμα-
τος νεαροῦ, σαφῶς μετελάμβανε· τοῦτο
καὶ αὐτῷ ἐκείνῳ τῷ γέροντι θεαθὲν· δι' ὧν ὀρ-
θῶς εἶτα αὐτὸν τῆς μὴ ὑγιοῦς κρίσεως,
καὶ ἀχαριστίαν ὑποίας προσενεγκεῖν τῷ θεῷ,
σὺν δάκρυσιν· οἱ δὲ ἄλλοι γέροντες, ὑπὸ
θείας εὐφροσύνης ἐποιήσαντο, τὴν αὐ-
τοῦ διόρθωσιν:

Καὶ ἕτερος δὲ ἀδελφὸς, τοῖς αὐτοῖς λογι-
σμοῖς παλαίων καὶ οὗτος περὶ τῶν ἁγι-
ασμάτων ὡς ἄνωθεν ἀηρημένος γέρων

ἀμφιβάλλοντι καὶ διαπιστοῦν· ὑπὸ τῶν
λοιπῶν ἀδελφῶν προσληφθεὶς εἰς τὴν
σύναξιν, τοιαύτην μὲν διηγᾶτο· τῶν
ἀδελφῶν τῶν προσλαμβανομένων
ἐκτιμῶσι· δεχθῆναι αὐτῷ θεόθεν· τὴν
τῶν πραγμάτων ἀλήθειαν· ἵνα τοῖς
τῆς ἀπιστίας λογισμοῖς ἀποβάλλη-
ται· ἀπολυθείσης οὖν τῆς συνάξεως·
διηγήσατο αὐτοῖς ὁ ἀδελφός· λέγων·
ὅτι μετὰ τὸ, ἀναγνωσθῆναι τὸν ἀπόστο-
λον, ὡς ἀνῆλθεν ὁ διάκονος ἀναγνῶ-
ναι τὸ εὐαγγέλιον· εἶδον ἐγὼ τὴν στέγην
τῆς ἐκκλησίας ἀνοιχθεῖσαν· καὶ τὸν
οὐρανὸν φαινόμενον· τὸν δὲ διάκονον δὲ
τὸ εὐαγγέλιον ἀναγινώσκοντα· πυρὶ
κυκλωθέντα παντόθεν· εἶτα προ-
σενεχθέντων τῶν δώρων καὶ προτε-
θέντων, εἶδον τοὺς οὐρανοὺς ἀνοιγέντας
καὶ ἐπὶ τὰ θεῖα δῶρα κατερχόμενον
πῦρ· καὶ μετὰ τὸ πῦρ, πλῆθος ἀγγέλων·
καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν, παιδίον· καὶ ἕτε-
ρα πρόσωπα δύο· ὧν τὸ κάλλος, οὐ-
κ ἔστιν εἰπεῖν· ἦν γὰρ τὸ φέγγος αὐτῶ-
ν ὡς ἀστραπή· καὶ οἱ μὲν ἄγγελοι· ἔστη-
σαν κύκλῳ τῆς ἁγίας τραπέζης· τὸ
δὲ παιδίον· ἐκάθητο ἐπὶ τῆς τραπέζης· ὡς
δὲ προσήγγισαν οἱ ἱερεῖς κλάσαι τὸ·

τῆς προθέσεως ἄρτοις· εἶδον τὰ δύο
πρόσωπα ἐκεῖνα τὰ θαυμαστὰ, προ
σελθόντα καὶ κρατήσαντα τὰς χεῖρ
καὶ τοὺς πόδας τοῦ παιδίου· καὶ ἤκα
τῆ χὸν μαχαίρα, σφάξαντα τὸ παιδί
ον· καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ, εἰς τὸ ποτήριον
ἐκκενώσαντα· εἶτα, κατακόψαντα
τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ θέντα ἐπάνω τῶν
ἄρτων· καὶ εὐθὺς ἐγένοντο, οἱ ἄρτοι σῶ
μα· ὡς δὲ προσῆλθον οἱ ἀδελφοὶ με
ταλαβεῖν· ἐπήρετο αὐτοῖς τὸ σῶμα λέγε
σι τὸ αἷμα, εἰς τὰς χεῖρας, ἄρτους· ὅπα
ὅταν, κἀγὼ, προσῆλθον τοῦ μεταλαβεῖν·
ἐδόθη μοι σῶμα καθαρόν· καὶ μὴ δυνά
μενος αὐτὸ μεταλαβεῖν· ἔκλαιον· καὶ ἤ
κουσα φωνῆς λεγούσης εἰς τὰ ὦτα μου·
ἄνθρωπε, διατί οὐ μεταλαμβάνεις· οὐκ ἔστι
τοῦτο ὃ ἐζήτησας· κἀγὼ εἶπον· ἵλεως
μοι κύριε, οὐ δύναμαι σῶμα φαγεῖν· καὶ πά
λιν ἡ φωνή· μάθε ὦ ἄνθρωπε, ὅτι εἰ ἠδύνατο ὁ
ἄνθρωπος σῶμα φαγεῖν, σῶμα ἂν εὑρίσκετο·
καθὼς καὶ σὺ εὗρες· ἀλλ' οὐ δύναται σῶ
μα φαγεῖν· καὶ διατοῦτο ὁ κύριος καὶ θεὸς ἡ
μῶν, ἄρτοις ἔταξεν τῆς προθέσεως· ὡς
περ ἐξ ἀρχῆς τὸν ἀδὰμ διὰ τῶν οἰκείων
χειρῶν ἔπλασε σάρκα· καὶ ἐνεφύσησε
αὐτῷ πνοὴν ζωῆς· καὶ ἡ μὲν σὰρξ, ἔχω

ρίαθη εἰς τὴν γῆν· τὸ δὲ πνεῦμα ἔμμεινεν· οὕ-
τως καὶ ὁ Χριστὸς παρέχει τὴν αὐτοῦ σάρκα,
σὺν τῷ ἁγίῳ πνεύματι· καὶ ἡ μὲν σάρξ, ἀπαρί-
σπαται εἰς τοὺς ὀδόντας· τὸ δὲ πνεῦμα ἵστα-
ται εἰς τὰς καρδίας τῶν μεταλαμβα-
νόντων· ὁ οὖν ἐπιστάσας, μεταλαβεῖν
αὐτούς· ἐγὼ δέ, ὁ πονηρὸς πιστάσας εἶ· καὶ
τοῦτο μου ὁ πονηρός; ἐγίνετο ἅγιον τὸ
σῶμα ἐκείνου ὃ εἶχον ἐν τῇ χειρί μου ἄρτος·
καὶ ἀχαριστήσας τοῦ θεοῦ μετέλαβον· Τε-
λειωθείσης δὲ τῆς ἱερᾶς μυσταγωγίας· ἀ-
δὼν ὁμοίως τῆς ἐκκλησίας τῶν συγκρα-
μένων· καὶ τὰς θείας δυνάμεις αὐτοῦ
ἀνυψωθείσας· καὶ ταῦτα ἀκούσαντες οἱ
ἀδελφοὶ καὶ κατανυγέντες ἐπὶ τῇ τοσαύ-
τῃ δωρεᾷ τοῦ θεοῦ· ἀπῆλθον ἀχαριστοῦντες,
καὶ δοξάζοντες τὸν αὐτόν:- [illegible]
[illegible]
[illegible]

Ὁ μακάριος Μωϋσῆς ὁ Αἰθίοψ· ἀπὸ τοῦ
τῆς πορνείας πολεμούμενος δαίμονος,
πᾶν εἶδος ἀσκήσεως καὶ κακοπαθείας
ἐπεδείξατο· ἀλλ' οὐκ ἴσχυσε τοῦ πάθους
ἀπαλλαγῆναι· μετὰ οὖν τὸ ἐπιδείξασθαι
αὐτὸν τὴν ἀνυπέρβλητον καρτερίαν ἐκεί-
νην, τότε λέγει αὐτῷ ὁ μέγας τοῦ θεοῦ ἱερεὺς
Ἰσίδωρος, ὁ ἐν σκήτει· παῦσαι λοιπόν

δαίμοσι φιλονεικῶν; ἀδελφέ μου ὑστῆ· καὶ
μὴ αὐτοῖς, οὕτως ἐπεμβαίνει· μέτρα
γὰρ ὅσοι· καὶ τῆς εἰς δαίμονας μάχης
ἐν τῇ ἀσκήσει· ὁ δὲ τοῦ χυ ἀδάμας ἐκεῖ-
νος, λέγει αὐτῷ· οὐ μὴ παύσομαι μά-
χεσθαι μετ' αὐτῶν, ἕως οὗ παύσεταί μου
ἡ φαντασία τῶν ἐνυπνίων· τότε λέγει
αὐτῷ, ὁ μέγας Ἰσίδωρος· ἐν τῷ ὀνόμα-
τι ἰυ χυ, ἀπὸ τοῦ νῦν, πέπαυταί σου τὰ
ἀπρεπῆ ἐνύπνια· λοιπὸν μετὰ παρρησίας
τοῖς θείοις πρόσελθε καὶ κοινώνησον
μυστηρίοις:+

Εἶδον μὲν κατὰ τὸ ὄρος τῆς Θηβαΐδος·
πρεσβύτερον τιμιωάλογον τοὔνομα·
ὅς, ἐν τῷ προσφέρειν θεῷ τὰ δῶρα, το-
σαύτην χάριν ἐλάμβανε γνώσεως, ὥστε
καὶ ἀπὸ τῶν προσερχομένων μοναχῶν
τὰς γνώμας εἰδέναι· οὗτος, πολλάκις
ἰδὼν τοὺς μοναχοὺς μέλλοντας προσι-
έναι τῷ θυσιαστηρίῳ, ἀπέχων αὐτοῖς,
ἔλεγε· πῶς κατατολμᾶτε τοῖς ἁγίοις
προσελθεῖν μυστηρίοις, πονηρὰς τὰς
διανοίας ἔχοντες· καὶ σὺ μὲν, ἐλογίσω
τὴν νύκτα ταύτην, τὴν ἀπρεπῆ τῆς πορ-
νείας ἐνθύμησιν· ὁ δὲ ἕτερος φησὶν ἐν
τῇ ἑαυτοῦ διανοίᾳ; οὐδὲν διαφέρειν· κἂν
ἁμαρτωλὸν, κἂν δίκαιον, προσελθεῖν

τῇ χάριτι τοῦ θ(εο)ῦ· ὁ δὲ ἄλλος, διεκρίθη
τὸ δῶρον· ἄρα αἰτίασῃ μὲν προσελθόν-
τα, ἀποχωρήσαντο οὖν μικρὸν, τῶν ἁγίων
μυστηρίων· καὶ μετανοήσαντε ἐκ ψυχῆς,
ἵνα ἄφεσιν μὲν γένηται τῶν ἁμαρτιῶν.
καὶ ἄξιοι γένωνται τῆς τοῦ Χ(ριστο)ῦ κοινωνίας· ἐ-
ὰν δὲ μὴ πρὸ τῶν ταῖς ἐνθυμήσεσι καθα-
ρητι· οὐ μὴ δυνήσονται προσελθεῖν τῇ χά-
ριτι τοῦ Χ(ριστο)ῦ:

Ἐπίσκοπος τίμιος καὶ διορατικὸς· με-
τὰ τὴν προσκομιδὴν μεταδιδόντι τῷ λα-
ῷ τῶν ἁγιασμάτων, ἔφαινον τοὺς μὲν
τῶν προσιόντων· μελανοὺς τὰς ὄψεις· καὶ
ὡς πυρὰς ὑπὸ ἡλίου κεχρισμένοι· οἱ δὲ πυ-
ρώδεις τὰ πρόσωπα· καὶ τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς αἱμαλέους, καὶ αὐτοὺς δὲ ἀπὸ τοῦ κ(υρίο)υ
σώματος μεταλαμβάνοντας, διεκαίοντο
τε ἀπ' αὐτοῦ· καὶ περιεφλέγοντο παν-
τόθεν· τοὺς δὲ τῶν προσερχομένων ἑώ-
ρα λαμπροὺς μὲν, τὰς ὄψεις· λευκοὺς δὲ
τὰς ἐσθῆτας· οἷς, καὶ τὸ τοῦ κ(υρίο)υ σῶμα,
ὡς φῶς γινόμενον· ἐλάμπρυνε μᾶλλον αὐ-
τούς, καὶ καθαρωτέρους εἰργάζετο·
ἐν τούτοις δὲ πᾶσιν, ἦσαν καὶ κοσμικοί-
τε καὶ μοναχοί· μετὰ οὖν, τὸ ἀπολυθῆ-
ναι τὴν σύναξιν, ᾔδει ὁ τοῦ θ(εο)ῦ ἐπίσ-
κοπος, ἀποκαλυφθῆναι αὐτῷ τὴν δὲ

μα μὲν καὶ ἀντὶ ἀμνοῦ ἐθεάσατο· καὶ
παραστὰς αὐτῷ ἄγγελος κυρίου, λέγει πρὸς αὐ
τόν· ἐπὶ τούτοις διαπορεῖς οἷς ἑώρακας;
μάνθανε οὖν· ὡς οἱ μὲν λαμπροὶ τὰς ὄ
ψεις· καὶ λευκοὶ τὰς στολάς, ἐν σωφροσύ
νῃ καὶ ἁγνείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ ζῶσιν· ἐ
πιεικεῖς τε καὶ συμπαθεῖς εἰσι καὶ ἐλε
ήμονες· οἳ, καὶ καθαροὺς ὡς ἅτε τοὺς
ἀγγέλους μεταλαμβάνοντες, λαμ
πρύνονται ὑπ' αὐτῶν, καὶ φαιδρότεροι
γίνονται· οἱ δὲ τὰς ὄψεις μέλανας ἔ
χοντες, πορνείας καὶ ἀσελγείας εἰσὶν
ἐργάται· ἀσωτίᾳ καὶ τρυφῇ συζῶντες
δίκην κτηνῶν· οἱ δὲ ὕφαιμοι καὶ πυρώδεις
τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ τὰ πρόσωπα, πο
νηρίᾳ καὶ ἀδικίᾳ ἀεί ποτε χαίρουσι· φι
λολοίδοροί τε καὶ βλάσφημοι· δόλιοί τε
καὶ φόνιοι τυγχάνουσιν· οἷς, καὶ τὸ δε
σποτικὸν μεταλαμβανόμενον σῶμα,
οὐ μόνον οὐ καθαίρει τούτους· ἀλλὰ καὶ
κατέφλεγε μᾶλλον· ὡς ἐν ῥυπαρᾷ συνειδή
σει καὶ ἀκαθάρτῳ· καὶ μὴ ἔχουσι τὴν ἐκ
τῆς μετανοίας βοήθειαν· τῶν τοιούτων
μυστηρίων καταπολμῶντας· σὺ οὖν, ἐπὶ
τῆς αὐτῶν σωτηρίας ἐπιθυμῶν, καὶ γάρ, δι
αὐτοῦ τοῦ καὶ ταῦτα ἀπεκαλύφθη σοι· ἵνα
ὁ ... μαθὼν τὰς ἁμαρτίας τοῦ ὑπὸ σοῦ

πλανωμένου λαοῦ· βοηθήσῃς αὐτοῖς
ταῖς διδασκαλίαις καὶ παραινέσεσι·
σπούδασον ὅπως διὰ μετανοίας βελτί-
ους αὐτοὺς ποιῆσαι· καὶ ἐπιστρέψαι πρὸς
τὸν θεόν, τὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντα καὶ
ἀναστάντα· οὕτως γὰρ αὐτοῖς μὲν ὁλοψυχίως
μετανοήσασι καὶ διορθωσαμένοις ἑ-
αυτούς, παρ' αὐτοῦ φύσει ἀγαθοῦ καὶ φι-
λανθρώπου δεσπότου· οὐ μόνον ἔσται τῶν
πλημμελημάτων συγχώρησις, ἀλλὰ καὶ ἡ
ἀπόλαυσις τῶν μελλόντων δοθήσεσθαι ἀγαθῶν·
σοὶ δέ, πολὺς ὁ μισθός· μιμησαμένῳ τὸν
οἰκοδεσπότην· ὅς, διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων
σωτηρίαν, ἐκένωσεν ἑαυτὸν καὶ τὴν τῶν ἀν-
θρώπων μορφὴν φορέσαι ὁ καὶ ἀπηξίωσεν:

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ἰδαχθῆναι αὐτῶ· ὠφελῆσαι τι μᾶλλον ταῖς
τῶν πιστῶν τῶν ψυχαῖς· προστίμια δὲ
μὴ ἀπαιτεῖν· ἐκ τοῦ θάπτεσθαι αὐτῶν τὰ σώ-
ματα ἐν ἐκκλησίαις:

Ἐὰν βαρεῖαι ἁμαρτίαι αὐτοῖς οὐχ ὑπάρχωσιν·
ὠφελεῖ τοῦ θάπτειν τοὺς νεκροὺς ἐν ταῖς ἐκ-
κλησίαις· οἱ γὰρ συγγενεῖς αὐτῶν· ὁσάκις
ἐν τοῖς ἱεροῖς ἔρχονται τόποις, τῶν ἰδίων

τὰ μνήματα αὐτῶν θεωροῦντες, ἅμα μὲν μιμνήσκονται τούτων· καὶ ὑπὲρ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ δεήσεις προσφέρουσιν· ὧν δὲ αἱ ἁμαρτίαι βαρεῖαι τυγχάνουσιν, οὐχὶ ὡς λύσιν ἁμαρτημάτων, ἀλλ' ὡς μεγάλην κατάκρισιν· τὰ τούτων ὀνόματα ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τίθενται· καὶ τοῦτο δηλοῦν, καὶ ἐκ τῶν καθ' ἡμᾶς γεγονότων· διηγήσατό μοι γὰρ ὁ εὐλαβέστατος Φῆλιξ, ὁ τοῦ Πόρτου ἐπίσκοπος· ὅς, ἐκ τῆς χώρας Σαβίνης γέγονεν· ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ χώρᾳ Σαβίνῃ μονάστριά τις ἦν· ἀπὸ μὲν αἰσχρᾶς ἡδονῆς ἐγκρατευομένη· τῆς δὲ προπετείας τῆς γλώττης καὶ ἀκαιρολογίας, οὐκ ἀφισταμένη· ἣ τελευτήσασα ὡς καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ταφεῖσα· ᾗ δὲ ἐν ὁ τῆς ἐκκλησίας φύλαξ δι' ἀποκαλύψεως, ἀπενεχθεῖσαν αὐτὴν ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου· καὶ εἰς μέσον τμηθεῖσαν· καὶ τὸ μὲν ἓν μέρος αὐτῆς, τῷ πυρὶ παραδοθέν, κατεκαίετο· τὸ δὲ ἕτερον, διέμεινεν ἄπτωτον· πρωΐας δὲ γενομένης, ἀναστάς, τοῖς συνοῦσιν αὐτῷ, ὃ εἶδε διηγήσατο· ἐλθόντες δὲ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, εὗρον τὸν τόπον ἐν ᾧ ἐν τοῖς μαρμαρίοις γεγονὲν ἡ ἔκκαυσις· ὡς ὅτι πυρὶ σωματικῷ ἐκεῖ ἀληθῶς κατεκάη· ἐξ οὗ φα-

μερῶν δάκνονται· ὅτι τῶν αἱ ἁμαρτίαι συ
γχωρημέναι οὐκ ἔστι πρὸς τὸ ἐκφυγεῖν τὴν
κρίσιν, καὶ ἐκ τῶν ἱερῶν τόπων βο
ηθείας τυχεῖν οὐ δύνανται.

Καὶ Βαλεριανὸς δὲ ὁ πατρίκιος· ὃν καὶ ἡμεῖς
γινώσκομεν, ἐν τῇ πόλει τῇ λεγομένῃ Βρί
ξα γενόμενος, ἐν αὐτῇ ἐτελεύτησεν· ὁ δὲ
τῆς αὐτοῦ πόλεως ἐπίσκοπος, χρήματα
ἐκ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ κομισάμενος, τόπον
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ παρέσχετο· ἔνθα τὸ σῶμα
αὐτοῦ, ταφῆναι ἀσφαλεῖν· ὁ δὲ Βαλερια
νὸς οὗτος, παμυόλι ἀθηρῶς μέχρι γήρως
ἔζησε· μηδέποτε ταῖς ἀταξίαις αὐτοῦ,
χαλινὸν ἐπιθῆναι βουλόμενος· τοῦ δὲ σώ
ματος αὐτοῦ, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Φαυστίνου
τοῦ μάρτυρος ταφέντος· τῇ ἐπελθού
σῃ νυκτὶ, ὁ μάρτυς τῷ προσμοναρίῳ ἐ
πεφάνη, λέγων· ἄπελθε καὶ εἰπὲ τῷ ἐπισκό
πῳ· ἵνα τὰς ὀζούσας σάρκας· ἃς ἐνταῦ
θα ἀπέθετο, ῥίψῃ ἔξω· ἐπεὶ εἰ μὴ τοῦτο
ποιήσει, τῇ τριακοστῇ ἡμέρᾳ ἀποθνήσκει·
ὁ δὲ προσμονάριος, ἐφοβήθη ταύτην τὴν
ὅρασιν τῷ ἐπισκόπῳ ἀναγγεῖλαι· καὶ
πάλιν ἐκ δευτέρου ὁμοίως χρηματισθεὶς
εἰπεῖν τῷ ἐπισκόπῳ παρῃτήσατο· ὁ δὲ
ἐπίσκοπος τῇ τριακοστῇ ἡμέρᾳ ὑγιὴς
ὑπάρχων, πρὸς ἑσπέραν ἐν τῇ κλίνῃ αὐτοῦ

ἀνακλιθεὶς ἀφνιδίῳ καὶ ἀγνώστῳ θα-
νάτῳ ἐτελεύτησε:· καὶ Βαλεντῖνος
δέ τις καλούμενος, τῆς Μεδιωλάνων
ἐκκλησίας ὑπάρχων διφένσωρ, ἐκεῖ-
σε ἀπέθανεν· ἀνήρ, σφόδρα ἐκβεβο-
λισμένος; καὶ πάσῃ ἀταξίᾳ σχολάζων·
τὸ δὲ τούτου σῶμα, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ
ἁγίου μάρτυρος Σύρου, ἐτέθη· κατὰ
δὲ τὸ μεσονύκτιον, ἐν τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ
φωναὶ ἠκούοντο; ὡς ὅτι, μετὰ βίας
ἐκεῖθεν, τις ἐξηλαύνετο· ὡς οὖν τὰς φω-
νὰς ἐκείνας δραμόντες οἱ φύλακες, θε-
ωροῦσι τινὰ δύο φοβερὰ πράγματα
τοὺς πόδας τοῦ Βαλεντίνου δεσμάσαντα,
κακεῖθεν ἔξω τῆς ἐκκλησίας αὐτὸν σύρον-
τα· σφοδρῶς πάνυ κλαίοντα καὶ ὀδυρό-
μενον· καταπτήξαντες οὖν ἐπὶ τῷ ὁρα-
θέντι, εἰς τὰς ἰδίας κοίτας ὑπέστρεψαν·
πρωΐας δὲ γενομένης· ἀνοίξαντες δὲ
μνῆμα, ἐν ᾧ ὁ Βαλεντῖνος τεθαμμένος
ἦν· οὐχ εὗρον ἐν τῷ τάφῳ τὸ σῶμα αὐτοῦ.
ζητήσαντες δὲ ἀκριβῶς, εὗρον αὐτὸ ἐν
ἑνὶ μνήματι ῥιφὲν ἔξω τῆς ἐκκλησί(ας)
δεδεμένον τοὺς πόδας, καθὼς ἐκ τῆς
ἐκκλησίας ὑπῆρχε συρέν:· δῆλον
οὖν Πέτρε; ὅτι ὧν αἱ ἁμαρτίαι βαρεῖαι
εἰσίν, ἐὰν ἐν τοῖς ἱεροῖς τόποις τα

στόματα αὐτῶν ταφῆναι ποιήσωσιν· ἐ-
λεγχον τῆς κατακρίσεως αὐτῶν κατα-
λιμπάνουσι· μὴ λυτρούμενοι παρ' αὐτῶν ἱε-
ρῶν τόπον· ἀλλὰ μᾶλλον δι' αὐτὴν τόλμαν
κατηγορούμενοι:

10 Ἀδελφοῖς μεγάλη ἡ δόξα καὶ ἀκατάλυτος
ἡ τοῖς ἁγίοις ἀποκειμένη· ἡ δὲ τοῦ βίου
τούτου ὡς ἄνθος παρέρχεται· καὶ ὡς ὄλα-
χαμαχλόης ταχὺ ἀποπίπτει· πολλοὶ γὰρ
τύραννοι καὶ βασιλεῖς ἐκράτησαν χωρῶν
καὶ πόλεων οὐκ ὀλίγων· καὶ μετὰ μικρὸν
γεγόνασιν ὡς οὐχ ὑπάρξαντες· πόσοι βασι-
λεῖς ἦρξαν ἐθνῶν πολλῶν· ἀνεγείραντες
ἑαυτοῖς εἰκόνας καὶ στήλας· λογισάμε-
νοι δι' αὐτοῦ τῶν ὀνομάτων ἱστᾶσθαι μετὰ
θάνατον· καὶ ἀπῆλθον ἕτεροι καὶ κα-
τέστρεψαν τὰς εἰκόνας· καὶ συνέτριψαν
τὰ ἀγάλματα· τιμῶν δὲ καὶ τὰ πρόσωπα
περιελόντες· τὴν ἰδίαν ἐνετυπώσαντο φήμην·
καὶ αὐτῶν δὲ τὰ ἔργα πάλιν ἀφ' ἑτέρων κα-
τελύθη· ἕτεροι δὲ καὶ περιφανῆς τάφους
κατεσκεύασαν ἑαυτοῖς· δόξαντες διὰ
τούτων ἔχειν ὄνομα αἰώνιον· διαγραψά-
μενοι ἄνωθεν τὸν τάφον τοῖς ἑαυτῶν χα-
ρακτῆρας· ἦλθεν δὲ γενεὰ ἑτέρα καὶ γε-
γόνασιν ἐπεξουσία αὐτῶν· καὶ βουλόμε-
νοι ὅτι τοῖς σοροῖς ὡς οἴκοις ἐκκαθάρ-

χαλίκων δίκως τὰ ὅσα ἐν κόσμῳ μετηγά-
γων· καὶ τί ὠφέλησεν ἐν κόσμοις ἡ πολύτι-
μιτος σορός· πάντα οὖν ταύτης ματαιό-
τητος ἔργα, ἃ οὐδὲν καταλήγει· οἱ δὲ ἐν
θεῷ δοξαζόμενοι οὐχ οὕτως, ζωὴν γὰρ αἰ-
ώνιον καὶ καὶ δόξαν ἀνεκλάλητον ἡτοί-
μασεν αὐτοῖς· ὡς γὰρ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου
καὶ τῆς σελήνης καὶ τῶν ἀστέρων, ἀπὸ
κτίσεως αὐτῶν μέχρι τοῦ νῦν οὐκ ἠμαυρώ-
θη· οὐδὲ μετεβλήθη εἰς παλαίωσιν· ἀλλὰ
ἀεὶ ὡσαύτως νεάζει καὶ ἀκμάζει, καὶ φαι-
δρύνεται διὰ τὸν ὅρον τοῦ δημιουργοῦ· ὃν
ὥρισεν αὐτοῖς ἀπαρχῆς ἀρχὴν τῆς ἡμέ-
ρας καὶ τῆς νυκτός· οὕτω καὶ τοῖς ἀγα-
πῶσιν αὐτόν· ὥρισε βασιλέαν οὐρανῶν· καὶ
καὶ χαρὰν ἀκατάλυτον· καὶ ὥσπερ ἐν τού-
τοις τοῖς φαινομένοις ἐστὶν ἀψαδής· οὕτω
δηλονότι καὶ ἐν ἐκείνοις τοῖς νοουμένοις·
καὶ ταῦτα μὲν παρελεύσεται, ὁπηνίκα βου-
ληθῇ ὁ δημιουργός· τῆς δὲ δόξης τῶν ἁγίων,
οὐκ ἔστε τέλος· σπουδάσωμεν οὖν ποιῆ-
σαι καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας· ἵνα
μὴ ἀποκλεισθέντες τῆς χαρᾶς ἐκείνης,
ὡς τὸ αἰώνιον σκότος παραπεμφθῶμεν· σης
οὗ ἡ ὀδύνη ἀφόρητος· ἐσελθεῖ γὰρ ᾗ δοκεῖ
ἐν τῷ κοιτῶνι σου· καὶ ἀπόκλεισον τὰς θύ-
ρας καὶ τὰς θυρίδας· ἐμφράζων δὲ καὶ τὰ

δι' αὐτῶν ζοῦνται πάντα· καὶ καθὴ σὺ μέσως
γνώσει· ὁποίαν ὀδύνην ἔχει ἡ σκοτία· εἰ
οἷον ἐν τῷ θαδίχα πόνου καὶ βασάνου κα-
θεζόμενος οὕτως ἀλγεῖς, καὶ τῇ ἐξουσίᾳ
ἔχων καὶ προσδοκῶν μετὰ μικρὸν ἐξελ-
θεῖν· πόσην ἄρα κόλασιν ἔχει ὑπολαμβά-
νεις ἐκείνους τοὺς ἐξωτέρου σκότους· ἔνθα ὁ
κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων καὶ
τὸ ἄσβεστον πῦρ αἰωνίως τιμωροῦν ταυ-
τοὺς ἅπαξ ἐν τούτοις περιπεφθέντας· ἐ-
ννοήσωμεν δὲ καὶ οἵαν αἰσχύνην ἡμᾶς
καὶ πρὸ τῶν κολάσεων καταλήψεται· ὅ-
ταν ἴδωμεν τοὺς ἁγίους ἐνδυομένους
τὴν ὑπέρλαμπρον ἐκείνην στολὴν καὶ ἀνεκ-
φραστον· ἣν δι' ἀγαθῶν ἔργων ἑαυτοῖς
κατεσκεύασαν· ἡμᾶς δὲ ἑαυτοὺς βλέπο-
μεν, οὐ μόνον γυμνοὺς τῆς ἀπαστράπτου-
σης δόξης ἐκείνης· ἀλλὰ καὶ μεμελανωμέ-
νους καὶ ζοφεροὺς καὶ δυσωδίας ὄντας
μεστούς· καθὼς ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν ὧν ἐδοκι-
μάσαμεν δι' αὐτῶν τῆς σκοτίας ἔργων
καὶ τῆς σπατάλης τε καὶ τρυφῆς· κλαύ-
σωμεν τοίνυν ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν·
ἵνα εὕρωμεν οἰκτιρμοὺς παρ' αὐτοῦ· οὐ γάρ ἐ-
στιν ἡμῖν περὶ χρημάτων ὁ ἀγών· ἃ κἂν ζη-
μιωθῇ· δύναται ἕτερα ἀντ' αὐτῶν κτή-
σασθαι· περὶ ψυχῆς ἡμῖν ἐστιν ὁ κίνδυνος·

ἦν, εἰ καὶ ἀπολέσωμεν, οὐκ ἔτι ἀνακαλέ-
σασθαι δυνάμεθα· κατὰ τὸ γεγραμμένον·
τί ὠφελήσει ἄνθρωπον ἐὰν τὸν κόσμον κερ-
δήσῃ· τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ· ἤ,
τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐ-
τοῦ· λογισώμεθα οὖν ὅτι οἱ κατὰ κόσμον
στρατιῶται· οἱ καὶ τὰ δῶρα τοῦ ἐπιγείου
βασιλέως λαμβάνοντες, προθύμως
μέχρι θανάτου ὑπὲρ αὐτοῦ κινδυνεύου-
σιν· πῶς οὖν ἡμεῖς οἱ τοιαύτας ἐπαγγε-
λίας δεξάμενοι, ὀφείλομεν μὴ ὑπερ-
δοῦναι τοῦ ἔργου τῆς δικαιοσύνης· ἵνα
καὶ τῆς μελλούσης δίκης ῥυσθῶμεν κρί-
σεως· καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἐπιτύ-
χωμεν· ἐνθυμηθῶμεν δὲ καὶ τοῦτο·
ὅτι καύσωνα ἡλίου ἢ ὀξὺ τὰ τοῦ πυρε-
τοῦ φέρειν οὐ δυνάμεθα· καὶ πῶς τὴν
καῦσιν τὴν καῦσιν τοῦ αἰωνίου πυρὸς
ὑποίσομεν τοῦ καίοντος ἀεὶ καὶ μὴ
κατακαιομένου· καὶ εἰ θέλεις ἀγαπητέ,
δοκίμασον ἀπ' ἐνταῦθεν· καὶ μαθήσῃ
ἐκ τοῦ παρόντος πυρὸς τὴν βάσανον ἐ-
κείνην τὴν ἀφόρητον· ἅψας λύχνον ἐπί-
θες τῷ πυρὶ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου σου· κ(αὶ)
εἰ δύνασαι βαστάσαι τὴν ὀδύνην, τάχα
δυνήσῃ κἀκεῖνον ὑπομεῖναι· εἰ δὲ τοῦ μι-
κροῦ τούτου τὰς ἀλγηδόνας οὐ δύνῃ φέ-

ρην· τί ποιήσωμεν ὅταν τὸ σῶμα ὀχλοῦν-
σαν τῇ ψυχῇ ἐμβληθῇ εἰς τὸ φοβερὸν ἐκεῖ-
νο καὶ ἄσβεστον πῦρ:-

Ἐν τῇ τῆς Νουρσίας χώρας πρεσβύτερος
τις ἦν· τὴν ἐμπιστευθεῖσαν αὐτῷ ἐκκλη-
σίαν· μετὰ μεγίστου πρὸς τὸν κν φόβου
ποιμαίνων· ὃς ἀπὸ τοῦ καιροῦ χειροτο-
νίας αὐτοῦ· τὴν αὐτοῦ σύμβιον ὡς ἀδελφὴν ἠ-
γάπα· ὡς δὲ ἐχθρὸν φοβούμενος, ταύτην
ἐγγίσαι αὐτῷ, οὐδέποτε εἴασεν ἐν οὐδεμιᾷ
προφάσει· ἀλλ' ὡς παντελῶς τὴν ἐκ τῆς κοι-
νωνίας γνῶσιν ὅτι τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀπέτεμε· μά-
λιστα πάντων γὰρ τῶν ἀγαθῶν καὶ τοῦτο τὸ
ἴδιον ἔχουσιν οἱ ἅγιοι ἄνδρες· ὡς ἵνα μό-
νον ἐκ τῶν μὴ ἁρμοζόντων πάντοτε ἐκμακρύν-
ωνται· κἀλλὰ καὶ τὰ ἁρμόζοντα πολλάκις ἐξ αὐ-
τῶν ἀποτέμνουσιν· ὅθεν οὗτος ἀνήρ· ἵνα μὴ
ἐν οἷς δή ποτε ποίῳ πταίσματι δι' αὐτῆς περι-
έλθῃ· οὔτε εἰς τὰ ἀναγκαῖα διακονηθῆναι
δι' αὐτῆς κατεδέχετο· οὗτος οὖν τὴν ζωὴν
διανύσας, καὶ εἰς βαθὺ γῆρας ἐλάσας· ἐν
καύσωνι πυρετοῦ βαρυτάτου συσχεθεὶς· τεσ-
σαρακοστῷ ἔτει τῆς χειροτονίας αὐτοῦ
εἰς τὰ ἔσχατα ἀπηνέχθη· ἰδοῦσα δὲ ἡ αὐτοῦ
σύμβιος ὅτι ἅπαντα αὐτοῦ τὰ μέλη ἀπενε-
κρώθη· καὶ λοιπὸν τῷ θανάτῳ προσήγγι-
σε· τὴν ἀκοὴν αὐτῆς ταῖς ῥισὶν ἐπεθ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ἴσως δὲ διαπορῶμαι, ἐν αὐτῷ ἐπιζῶντι καὶ
πρὸ ἡ ὑπάρχῃ. ὅπερ ἰκάμος ἐπιγνοὺς,
καὶ πλάγια αὐτοῦ λειπόταύτης πρὸ ἧς ὑ-
πάρχουσης. τῇ ἐπινοήσει δὲ μᾶλλον θερ-
μαθεὶς τοῦ πνς. ὁ συνήδων ἤθη σωρᾶ-
σαι πρὸ ἡμῶν τοῦ λαλῆσαι. ἐλάλησε λέγων.
ἀπὸ σπα ἀπεμούγωαι. τὸ γὰρ πῦρ, ἔπιζη.
ἔπαρον τὸ ἄχυρον. ἰκάμης δὲ ὑποχωρη-
σάσης, καὶ τῆς τοῦ σώματος αὐτοῦ δυ-
νάμεως αὐξησάσης. μετὰ μεγάλης ἀφο-
σιώσεως ἤρξατο λέγων. καλῶς ἔρχονται οἱ
κύριοί μου. τί πρὸς τὸν ἀνάξιον ὑμῶν
δοῦλον κατηξιώσατε ἐλθεῖν. ἀχαριστῶ.
οἱ οὖν γνωστοὶ αὐτοῦ οἱ ἐκεῖσαι παρόντες
τὸν αὐτοῦ λόγον ἀκούσαντες. τίσι τοῦ-
το ἔλεγον ἠρώτων. πρὸς οὓς ἀπεκρίθη ἰκά-
μος, θαυμάζω, οὐ θεωρεῖτε τοὺς ἁγίους ἀ-
ποστόλους. συνεληλυθότας ἐνταῦθα. ἐ-
γνωρίσται τοὺς μακαρίους πέτρον καὶ
παῦλον τοὺς προστάτας ἀποστόλους. πρὸς
οὓς πάλιν ἐπιστραφεὶς εἶπεν. ἰδοὺ ἔρχομαι.
ἰδοὺ ἔρχομαι. καὶ ἐν τούτοις τοῖς ῥή-
μασι τὴν ψυχὴν ἀπέδωκε. ἐπαληθεύσας οὖν
ὡς ἀποστόλοις ἐθεάσατο. οἷς καὶ ἀκολου-
θεῖν μαρτυρήσειν. ὅθεν δῆλον ὅτι καὶ τού-
τοις τοῦ θῦ φιλανθρωπία συμβαίνει ἐν τοῖς
καιροῖς. ἵνα ἐν τῷ θανάτῳ γενόμενοι. ὁ

πτωχείας τιμὰς ἀξιωθήσονται· ὡς ἂν
ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ θανάτου· βάσανον
μὴ θεάσονται· ἀλλ' ἐν τῷ ἐπιδημεῖσθαι
αὐτοῖς τῶν ἐνδόθεν λογισμῶν· μετὰ τιμῶν
σύνοχοι ὑπάρχουσιν· ἐκ τοῦ δεσμοῦ
τῆς σαρκὸς ἄνευ πόνου καὶ φόβου ἀ-
πολυθῶσι::

Ἔλεγον περὶ τοῦ ἀββᾶ Σισώη· ὅτι ὅτε ἔμελ-
λε τελευτᾶν· καθημένων τῶν πατέρων πρὸς αὐ-
τόν, ἔλαμψε λίαν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ·
καὶ λέγει αὐτοῖς· ἰδοὺ ὁ ἀββᾶς Ἀντώνιος ἦλθε·
καὶ μετὰ μικρὸν λέγει· ἰδοὺ ὁ χορὸς τῶν
προφητῶν ἦλθε· καὶ πάλιν τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ περισσῶς ἔλαμψε· καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ὁ
χορὸς τῶν ἀποστόλων ἦλθε· καὶ ἐδιπλασι-
άσθη ἡ λαμπρότης τοῦ προσώπου αὐτοῦ
ἔτι· καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ὡς μετά τινων λαλῶν·
καὶ ἐδεήθησαν αὐτοῦ οἱ γέροντες λέγοντες·
μετὰ τίνος ὁμιλεῖς πάτερ· ὁ δὲ ἔφη· ἰδοὺ ἄ-
γγελοι ἦλθον λαβεῖν με· καὶ παρακαλῶ ἵνα
ἀφεθῶ μετανοῆσαι μικρόν· καὶ λέγου-
σιν αὐτῷ οἱ γέροντες· οὐ χρείαν ἔχεις μετα-
νοῆσαι πάτερ· καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς· φησίν·
οὐκ οἶδα ἐμαυτὸν ὅτι ἔβαλον ἀρχήν· ἔμα-
θον δὲ πάντες ὅτι τέλειός ἐστιν· καὶ πά-
λιν ἄφνω ἐγένετο τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
ὡς ὁ ἥλιος· καὶ ἐφοβήθησαν πάντες

ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· βλέπετε; ὃ καὶ ἦλθε λέγει·
φέρετέ μοι τὸ σκεῦος τῆς ἐρήμου· καὶ
ὡς θείως παρέδωκε τὸ πνεῦμα· ἐγένετο δὲ
ὡς ἀστραπή· καὶ ἐπλήσθη ὁ οἶκος ὅλος:
μνήσθητι ποτὲ τοῦ μακαρίου κυρίου τοῦ
διακόνου: ἡ τελευτὴ τοῦ πρὸ αὐτοῦ·
λέγει τῷ ἀπαγγείλαντι· παῦσαι βλασφη-
μεῖς· ὁ γὰρ ἐμὸς πατὴρ, ἀθάνατός ἐστιν:
ἦν δέ τις Θεόδωρος, ἐν τῷ μοναστηρίῳ
τοῦ μεγάλου Παχωμίου· ὃν σφόδρα ὁ Παχώ-
μιος ἠγάπα· ὁρῶν τὴν ὑπακοὴν αὐτοῦ με-
γάλην οὖσαν· καὶ θαυμαστήν· καὶ τῆς ἀσ-
κήσεως διαλάμπουσαν· τούτου ἡ μήτηρ ζητοῦ-
σα αὐτὸν πανταχοῦ· καὶ μαθοῦσα ὅτι ἐκεῖ
διάγει, καταλαμβάνει τὸ μοναστήριον·
ἐπιφερομένη ἐπιστολὰς ἐπισκόπων· κε-
λεύοντα ἀποδοθῆναι αὐτῇ τὸν ἑαυτῆς
παῖδα· ἡ τις ξενισθεῖσα παρὰ τὸ ἀσκη-
τήριον τῶν γυναικῶν· ἀπέστειλε τὰς ἐπι-
στολὰς τῷ Παχωμίῳ· δεομένη ἐπιτραπῆναι θε-
άσασθαι τὸν υἱὸν αὐτῆς· ὁ δὲ προσκαλε-
σάμενος αὐτὸν τὸν Θεόδωρον, λέγει αὐτῷ·
ἐκήκοας τέκνον ὅτι ἡ μήτηρ σου παραγέγονε
ὧδε τοῦ θεάσασθαί σε θέλουσα; καὶ ἰδοὺ ἐπι-
στολὰς ἡ μήτηρ ἐνήνοχεν ἐπισκόπων· ἀπελ-
θὼν οὖν πληροφόρησον αὐτήν· καὶ μάλιστα
ὅτι τοὺς ἀποστείλαντας ἡ μήτηρ ἁγίους ἄν-

δεσαι· ἔφη αὐτῷ ὁ θεόδωρος· πληροφόρη-
σόν μοι πρῶτον, ὅτι ἐὰν αὐτὴν ἴδω μετὰ τὴν το-
σαύτην γνῶσιν οὐκ ἀπιστηθήσομαι παρὰ
τοῦ κυρίου λόγον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· δι᾽ αὐτῆς
μετὰ τὸ καταλυπὴν μετ᾽ αὐτήν· πάλιν εἰς
πρόσκομμα τῶν ἀδελφῶν σου τὴν χάριν αὐτῆς· οἱ
γὰρ πρὸ τῆς χάριτος ἠὐλαὶ τοῖς ἑαυτῶν γο-
νεῦσι καὶ ἀδελφοῖς ἠγνόησαν· ἵνα τὰ δικ-
αιώματα τοῦ θεοῦ φυλάξωσι· πολλῷ μᾶλλον
ἐγὼ ὁ χάριτος ἀξιωθεὶς τοσαύτης, γονέας
ἢ συγγενεῖς τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ προτιμήσω
οὐκ ὀφείλω· λέγει γὰρ ὁ κύριος· ὁ ἀγαπῶν πατέρα ἢ
μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστιν μου ἄξιος· ἔφη αὐ-
τῷ ὁ πάμμιος· ἐδοκίμασά σε τέκνον μου·
συμφέρον σοι· οὐκ ἀναγκάζω ἐγώ· τοῦ-
το δὲ τῶν τελείων ἀποταξαμένων ἐπὶ τὸν κόσ-
μον· καὶ ἀπαρνησαμένων ἑαυτοὺς παντελῶς.
μὴ βουληθέντος οὖν θεοδώρου, ὀφθῆναι
τῇ ἑαυτοῦ μητρί· ἔκρινεν καὶ ἡ μήτηρ μονάσαι ἐν
τῷ ἀσκητηρίῳ παρὰ ταῖς ἐν χριστῷ παρθένοις
ἀδελφαῖς· λογισαμένη ὅτι εἰ βουληθῇ
ὁ θεὸς ὄψομαι αὐτόν, μετὰ τῶν ἀδελφῶν:
Ἀδελφὸς πρὸς ξενιτεῦσαι, ἠρώτησε γέ-
ροντα λέγων· θέλω ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἰδίαν·
καὶ λέγει αὐτῷ ὁ γέρων· τοῦτο γίνωσκε ἀ-
δελφέ· ὅτι ἐρχόμενος ἀπὸ τῆς πατρίδος
σου, ἐπὶ τὰ ὧδε· τὸν θεὸν ἔχεις ὁδηγοῦντα

ἤδη ἐπιτρέπεται πάλιν οὐκέτι αὐτὸν ἔχει:+
ἂν ἀναχωρήσας ἐκ τῶν κατὰ σάρκα συ-
γγενῶν σου ζ ἐνοργεμέσθαι δι' αὐτὸν θν̄· μὴ ἐ-
άσῃς τὴν ἡδονὴν αὐτῶν ἀσελθεῖν ἐν σοὶ
καθημένῳ ἐν τῷ κελλίῳ· οἰκτείρων πρῶ-
ην μρῶ· ἢ μεμνημένος ἀδελφοῦ ἢ ἀδελ-
φῆς· ἢ ἀπαλλαγείσας τέκνων· ἢ θελήμα-
τος γυναικὸς ἐν τῇ καρδίᾳ σου· ὧν κατέ-
λιπες· μὴ ἀφήσῃ δὲ τῆς ἐξόδου σου, καὶ τῆς
ἀνάγκης τοῦ θανάτου· ὅτι οὐδεὶς αὐτῶν το-
τε βοηθήσῃ· καὶ διατί μὴ καταλείψῃς
αὐτοὺς διὰ τὸν θν̄:. εἶπέ τις τῶν πρων̄· χρ-
τὸν ἀποτασσόμενον· καὶ σωθῆναι βουλό-
μενον· τὰς τῶν ἀρετῶν συντυχίας διώ-
κειν· ὡς πάνυ ὠφελήμους· ἐπερωτᾶν τε
αὐτούς· καὶ μανθάνειν παρ' αὐτῶν τὰ σρια·
μετὰ ἐπιθυμίας σφοδρᾶς καὶ πόθου ζέοντος:.
ὁ βουλόμενος τὸν σταυρὸν ἆραι, καὶ χῷ ἐπακο-
λουθῆσαι· προηγουμένως· γνώσεως καὶ
συνέσεως· ἐπιμελείτω· δι' αὐτῆς ἀδιαλύ-
πτου ἐν αὐτῷ τῶν λογισμῶν ἔργων· ἀπο-
λλῆς μεριμνῆς περὶ συμβουλίας καὶ ἐ-
ρωτήσεως τῶν ὁμοφρόνων καὶ συν-
δούλων τοῦ θῦ· καὶ τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἀ-
γωνιζομένων· ἵνα μὴ ἀγνοῶν, ποῦ καὶ
πῶς περιπατεῖ· ἐν σκότει ἄνω φωτὸς λύ-
χνου ὁδηγῇ· ὁ γὰρ ἰδιόρρυθμος ἀνάλα

πολικῆς γνώσεως καὶ διακρίσεως, καὶ
ὁδηγίας τιμίας ὁδῶν, πολλὰ προσκόπτ-
ει ὁ πολλοῖς βόθροις καὶ παγίδας τοῦ πονη-
ροῦ ἐμπίπτει κινδύνοις. καὶ οὐκ οἶδε ποῖ
τάξεται. πολλοὶ γὰρ διὰ πολλῶν κόπων καὶ
ἀσκήσεως διῆλθον· καὶ κακοπαθήσας,
καὶ μόχθοις πολλοῖς ὡς διωθὴν ... μάτην·
καὶ ἡ διορυθμία(?) καὶ ἡ ἀδιακρισία καὶ
τὸ ἀνεπιτήδειον περὶ τῶν πλησίων ὠφε-
λίας. ἀκαίροις καὶ ματαίοις αὐτοῖς τού-
τοις σοῦ τοῖς πόνοις εἰργάσαντο· διὰ τοῦτο
ἡ δυνατὸν συνῆναι(?). ἤγουν συνεχῶς συντυ-
χάνειν γνωστικοῖς ἀνδράσι. σπουδαστέ-
ον καὶ ἀγωνιστέον. ὅπως κἂν μὴ αὐτὸς
ἔχει λύχνον ἀληθοῦς γνώσεως· διὰ τὸ ἔτι ἀ-
τελὲς τῆς μονῆς(?) τῆς ἡλικίας καὶ μὴ πόνων.
ὅμως τῷ ἔχων συνοδίαν· μὴ συμπίπτειν
τῇ ἐν σκοτεινομένοις(?)· καὶ τοῖς ἐν αὐτῷ
χορηγοῦν τοῦ λύχνου τοῦ θείου λόγου πάν-
τως τοῦ ὄντως. ἐμπαίζουσι καὶ διαφέρουσι:

Εἶπεν ὁ ἀββᾶς Ἀντώνιος· ὅτι [illegible]

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

μετὰ ἐγκρατείας ὑποτάσσει θηρία. +
Εἶπεν ὁ ἀββᾶς ποιμήν· ὅτι ἠρώτησέ τις
ποτὲ τὸν ἀββᾶν παΐσιον λέγων· τί ποι
ήσω τῇ ψυχῇ μου· ὅτι ἀναισθητεῖ καὶ οὐ φο
βεῖται τὸν θν· καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ γέρων·
ἄπελθε κολλήθητι ἀνθρώπῳ φοβουμένῳ τὸν
θν· καὶ ἐν τῷ φοβεῖσθαι ἐκεῖνον· μανθά
νεις καὶ σὺ ἐξ αὐτοῦ φοβεῖσθαι τὸν θν:
Εἶπεν ὁ ἀββᾶς ῥοῦφος· ὅτι ὁ καθήμενος
ἐν ὑποταγῇ πρὸς πνικοῦ πλείονα μισθὸν
ἔχει παρὰ τοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ καθ' ἑαυτοῦ ἀ
ναχωροῦντος. λέγει δὲ ὁ αὐτός· ὅτι δι
ηγήσατό τις τῶν πρων λέγων· ὅτι ἠρπά
γην· καὶ εἶδον τέσσαρα τάγματα ἐν τῷ
οὐνῷ· τὸ πρῶτον, ἄνος ἀσθενῶν καὶ εὐχα
ριστῶν τῷ θῷ· τὸ δεύτερον, ὁ φιλόξενος
καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ὑποδεχόμενος καὶ
διακονῶν· τὸ τρίτον, ὁ ἐν τῇ ἐρήμῳ δι
άγων· καὶ μὴ βλέπων τινά· τὸ τέταρτον,
ὁ ἐν ὑποταγῇ καθήμενος πρὸς πνικοῦ
καὶ ὑποτασσόμενος αὐτῷ εἰς πάντα
διὰ τὸν κν· ἐφόρει δὲ ὁ τὴν ὑπακοὴν ἔχων
μανιάκην χρυσοῦν γοργόνα· καὶ πλεί
ονα τῶν ἄλλων δόξαν εἶχεν· ἐγὼ ταῦτα ἰδὼν
εἶπον πρὸς τὸν ὁδηγοῦντά με· πῶς οὗτος
ὁ μικρότερος πλείονα δόξαν ἔχει περὶ
τοὺς ἄλλους· ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπέ μοι· ἐ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ποιῇ ὁ φιλόξενος καὶ ὁ ἀναχωρητὴς ἰδίῳ
θελήματι τὰς ἀρετὰς ταύτας εἵλοντο·
ὁ δὲ ὑπήκοος πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ
καταλείψας· κρέμαται τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἰ-
δίου πατρός· καὶ διὰ τοῦτο πλεῖον ἐκείνων
δεδόξασται:· εἶπεν ὁ ἅγιος ἀντώνιος·
οἶδα μοναχοὺς πολλούς, μετὰ πολλοὺς κό-
πους πεσόντας, καὶ εἰς ἔκστασιν φρε-
νῶν ἐλθόντες· διὰ τὸ ἐλπικέναι ἐπὶ τὸ
ἔργον αὐτῶν· καὶ παραλογίσασθαι τὴν
ἐντολὴν τοῦ εἰπόντος· ἐπερώτησον τὸν
πατέρα σου καὶ ἀναγγελεῖ σοι· τοὺς πρεσβυ-
τέρους σου καὶ ἐροῦσί σοι:· εἶπεν πάλιν·
εἰ δυνατόν· ὅσα βήματα βάλλει ὁ μοναχός·
ἢ ὅσας σταγόνας ὕδατος πίνει εἰς τὸ κε-
λλίον αὐτοῦ· ὀφείλει θαρρεῖν τοῖς γέρουσιν·
καὶ ἐρωτᾶν, μή ἄρα οὐ πταίει ἐν τούτοις:·
Εἶπεν ὁ ἀββᾶς μωϋσῆς· μοναχὸς ὑπὸ πατέ-
ρων πνευματικῶν, καὶ μὴ ἔχων ὑπακοὴν καὶ τα-
πείνωσιν· ἀλλ' ἀφ' ἑαυτοῦ μηνύων ἢ ἄλλο τι
ποιῶν τὸ δοκεῖν ἀγαθόν· ὁ τοιοῦτος οὐδὲ
μίαν ἀρετὴν κτήσεται· οὐδὲ οἶδεν τί ἐ-
στιν μοναχός:· εἶπε γέρων· ἐὰν ἐνο-
χλῶσί σοι ῥυπαροὶ λογισμοί· μὴ κρύψῃς
αὐτούς· ἀλλ' εὐθέως εἰπὲ αὐτοὺς τῷ πνευματι-
κῷ σου πατρί· καὶ ἔλεγξον αὐτούς· ὅσον γὰρ
κρύβῃ ἄνθρωπος τοὺς λογισμοὺς αὐτοῦ· τὸ

τον πληθύνονται καὶ λαμβάνουσιν δύ
ναμιν· ὥσπερ γὰρ ὄφις ἐὰν ἐξέλθη ἀ
πὸ τοῦ φωλεοῦ αὐτοῦ εὐθὺς φεύγει· οὕτως
καὶ ὁ πονηρὸς λογισμὸς φανερούμενος,
εὐθέως φεύγει καὶ ἀπόλλυται:.
Εἶπεν ὁ ἀββᾶς μακάριος· καθεζόμενος ἐν
τῷ κελλίῳ σου· ἐὰν σοὶ ἀναβῆ λογισμὸς
ἐμπαθής· μὴ δέ ποτε προσέχης αὐτῷ· ἀ
λλὰ πάντοτε ἄνω· καὶ ἀνάγγελε αὐτὸν ἀν
δράσιν πνευματικοῖς· καὶ εὐθέως ὁ κύριος σοι βοηθ:.
Ἀδελφὲ πρόσεχε σεαυτῷ· μή ποτε γένηται τὸ
ῥῆμα πονηρὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου· καὶ σω
θέμενος τὸν τοιοῦτον λογισμὸν· κρύψης
αὐτὸν, ἀπὸ τοῦ κατὰ πνεῦμα πατρός σου· ἀδελ
φέ, ἐὰν σφάλης ἐν πράγματι, μὴ ψεύδου
αἰσχυνόμενος· ἀλλὰ βάλε μετάνοιαν λέ
γων· συγχώρησόν μοι, καὶ τὸ σφάλμα πα
ρέρχεται: μὴ ἔχε ἄλλο ἐν τῷ στόματί σου· καὶ
ἄλλο ἐν τῇ καρδίᾳ σου· ὁ γὰρ θεὸς οὐ μυκτη
ρίζεται· ἀλλὰ πάντα θεωρεῖ καὶ τὰ κρυ
πτὰ καὶ τὰ φανερὰ, καὶ πᾶν θέλημά σου·
πάντα τὸν λογισμὸν καὶ πᾶσαν θλίψιν· καὶ
πᾶσαν ὑποψίαν· μὴ ἀποκρύψης· ἀλλ' ἐξα
γγελον μετ' ἐλευθερίας τῷ ἀββᾷ σου· καὶ
ἀκούσης παρ' αὐτοῦ· ὅσου δ' εἴσομεν μετὰ πί
στεως ποίησαι· καὶ κουφίζεται ὁ πόλε
μος ἀπὸ σοῦ· χαρὰν γὰρ οὐκ ἔχουσιν τὰ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

τῶν μικρῶν πραγμάτων· ἵνα μὴ εἰς ἄμοιρος ᾖς
τῶν ταύτοις λογισμοῖς αὐτοῦ· ἵνα τι κακοί
ἤ σὺν ἵνα τι κακοί· δὸς τὴν καρδίαν σου εἰς
ὑπακοὴν πρὸς σοῦ· καὶ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ οἰ-
κήσει ἐν σοί. μὴ ἴσο παρὰ σοῦ αὐτῷ φρό-
νιμος· ἵνα μὴ ἐμπέσῃς εἰς χεῖρας τῶν
ἐχθρῶν σου. τὸ σὸν πᾶν εἰς τὸ μὴ ἐξαπ-
τοῖς λογισμοῖς· δῆλον ὅτι ποιῇ ὅ τι ἐκζη-
τῇς τὴν τιμὴν τοῦ κόσμου, τὴν δόξαν
τοῦ τῶν ἐχθρῶν. ὁ δὲ παρρησιαζόμενος ἐ-
ξαπατᾶν τοῖς λογισμοῖς αὐτοῦ ἐπὶ τῶν πα-
τέρων αὐτοῦ· ἐκδιώκει αὐτοὺς ἀφ' ἑαυτοῦ.
συμβουλῆς ἀγαθῆς μετέχου πρὸς σοῦ· καὶ
ποιήσεις τὸν ἅπαντά σου χρόνον ἐν ἀ-
ναπαύσει. Εἶπεν ὁ ἀββᾶς μωυσῆς·
καλὸν μέν ἐστι μὴ ἀποκρύπτειν τοὺς ἰ-
δίους λογισμοὺς ἀπὸ τῶν πρων· ἀλλ' ἐλευ-
θερίως αὐτοῖς καὶ καθαρῶς ἐξαγγέλλειν· καὶ
μὴ τῇ οἰκείᾳ κρίσει ἀκολουθεῖν· ἀλλὰ τῇ ἐ-
κείνων δοκιμασίᾳ πείθεσθαι ἀδιστάκτως·
οὐ μέντοι τοῖς τυχοῦσιν δεῖ καταπιστεύειν
τὰ τῆς καρδίας ἀπόκρυφα· ἀλλὰ γέρου-
σι πνευματικοῖς, καὶ διακριτικοῖς· καὶ παρὰ
πολλῶν μεμαρτυρημένοις· οὐχὶ τοῖς δὲ
χρόνων μόνον πεπαλαιωμένοις. πολλοὶ
γὰρ πρὸς μόνην τὴν ἡλικίαν καὶ τοῖς ἐ-
θει σχῆμα ἀποδόντες. καὶ τοῖς ἑαυτ[illegible]

λογισμοῖς ἀναθέμενοι· ἀντὶ θεραπεί-
ας εἰς ἀπόγνωσιν διὰ τῆς ἀπορίας τῶν
ἀκουόντων ἐμπέσωσιν :+
Ἀδελφοί, οἴδατε ὅτι ἐλθόντες εἰς τὸ μο-
ναστήριον, τῷ κόσμῳ ἀπεταξάμεθα·
καὶ πάσαις ταῖς προσπαθείαις αὐτοῦ·
λοιπόν, τί ἡμῖν τοῖς ἀποθανοῦσιν τῷ
κόσμῳ, καὶ ταῖς πραγματείαις τοῦ βίου
καὶ ταραχαῖς· ὅτι πάλιν εἰς αὐτὰς κατα-
συρόμεθα· περὶ τροφῆς ὁ λόγος οὐχὶ
τρυφῆς· ἀρκοῦσιν αἱ χεῖρες εἰς διακονί-
αν τῆς σαρκός· τοῦ κυ συνεργοῦντος ἡμῖν·
φύγωμεν οὖν τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσ-
μῳ· καὶ μηδὲ πλησιάζομεν αὐτῷ ἀνεχόμε-
θα· εἰ μὴ τὸ ἀπαίτημα ἀθετήσωμεν·
οὐδεὶς φησὶν στρατευόμενος ἐμπλέκε-
ται, ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις· ἵνα
τὸ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ· καὶ πάλιν
λέγει· νύκτος καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι
καὶ ἡσυχάζοντες ἐν τῷ κελλίῳ, πρὸς τὸ
μὴ ἐπιβαρῆσαι τινὰ ὑμῶν· οἱ γὰρ καθεζόμενοι καὶ
ἡσυχάζοντες ~~ἐν τῷ~~ ἐν τῷ κελλίῳ τοῖς λογισ-
μοῖς τῶν παθῶν καὶ τῇ σκιᾷ τῶν πραγμά-
των ἀντιστῆναι γενναίως οὐ δυνάμεθα·
πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἁλωτοὶ ἐσόμεθα· οἱ
στρατιῶται τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύ-
λων ὑπερρίπτομεν· οἱ δὲ διέπη τροπὴν τοῦ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ἡγουμένου ἐξ ἀνάγκης τῇ πόλει ἢ τῇ κώμῃ
προσεγγίζῃς· ἀνέγκλητος εἶ· ἐὰν τὸ
προσταχθέν σοι ποιῇς μετὰ φόβου θεοῦ· ὅσοι
γάρ τινες, ἐν προφάσει ὑπακοῆς καὶ τὰς
ἰδίας ἐπιθυμίας βούλονται ἐπιτελεῖν
κατὰ τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον· σὺ οὖν ὡς ἀποστελλό-
μενος εἰς διακονίαν μετὰ φόβου θεοῦ· πρ-
ᾶττε ὡς πρὸς ἑαυτόν, ὡς τοῦ θεοῦ· σκοποῦν-
τος τὰ ἔργα σου· καὶ μὴ προσθήσῃς ἢ ὑφελῇς·
ἢ ποιήσῃς τι κατ᾽ οἰκεῖον θέλημα· ἀλλ᾽ ἐρ-
γάζου πάντα πρὸς τὸν σκοπὸν ἀφορῶν·
καὶ τὸ θέλημα τοῦ κελεύσαντος· καὶ τό-
τε μέγα καὶ ὑπερβολικὸν ἕξεις τὸν ὑπὲρ
τῆς διακονίας μισθόν· γίνωσκε δὲ ἀδελ-
φέ· ὅτι ὁ ἀπαντῶν συντυχίαις κοσμικῶν·
τὸν κόσμον οὐ παύσεται μιμνήσκειν· ὥσπερ
γὰρ ὁ ἐρεθίζων πῦρ ἐξεγείρει φλόγα· οὕτως
καὶ κοσμικαὶ ὁμιλίαι διανιστῶσι πάθη
ἐν καρδίᾳ μοναχοῦ:·
Ἀγαπητέ· ὅταν τοὺς προβεβηκότας ἐν
τῷ σχήματι θεάσῃ ἀμελοῦντας τῆς προ-
σευχῆς καὶ ἀσφαλίζου σεαυτόν· μήποτε
τούτοις ζηλώσας, τὴν αὐτὴν καὶ αὐτὸς
ὁδὸν πορεύσῃ· καὶ σὺν αὐτοῖς κληρονο-
μήσῃς τὴν αἰώνιον κόλασιν· ἢ πά(λιν)
μὴ ἐγκρατὴς γενόμενος, ἐπαρθῇς κα-
τ᾽ αὐτῶν καὶ εἰς ὑψηλοφροσύνην ἐμπέσῃς·

καὶ ἔσῃ ὑποχείριος τοῦ ἐχθροῦ· ἀλλὰ σὺ
αὐτῷ πρόσεχε· καὶ φύλαξον τὴν ψυχήν
σου σφόδρα· οὐδὲν γὰρ ἡμεῖς ἐξ ἔργων ἕ-
τερον δικαιούμεθα· ἢ κατακρινόμεθα·
ἀλλ᾽ ὅταν εἰσαχθῶμεν ἐνώπιον τοῦ κριτοῦ·
γυμνοὶ καὶ τετραχηλισμένοι· ἕκαστος πε-
ρὶ αὐτοῦ λόγον δώσει· καὶ τὸ ἴδιον φορτίον
βαστάσει· διὸ καλὸν ἑαυτῷ προσέχειν ἀεί·
καὶ μιμεῖσθαι τοὺς κατ᾽ ὀρθὸν πολιτευσαμέ-
νους· καὶ πρὸς ἐκείνους ἀποβλέπειν, καὶ
ἀφομοιοῦν ἑαυτόν· τοὺς δὲ καταφρονοῦντας
τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας· καὶ τὸ σχῆμα μόνον πε-
ριποιοῦντας· ἑαυτοῖς μὴ ζηλοῦν, ὅπως
μὴ ὁμοιωθῇ στρατιώτῃ· συνεχθέντι ὑπὸ τῶν
ἐναντίων· ὃς τὴν μὲν σφραγῖδα ἔχει τοῦ
βασιλέως· δουλεύει δὲ καὶ τοῖς ἐχθροῖς τοῦ
βασιλέως· ἀλλὰ δὴ ὥσπερ ὁ εἰπών, ἀμὴν λέ-
γω ὑμῖν· πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν· δοῦ-
λός ἐστι τῆς ἁμαρτίας· μὴ οὖν προσέχῃς
τῷ ἐκτὸς σχήματι, καὶ ζηλώσῃς αὐτούς·
εἰπὼν πρὸς ἑαυτόν· οὐκ εἶ σὺ κρείττων·
πάντων τοιούτων περὶ πίστιν τῶν τοῖς πά-
σιν· ἀλλ᾽ εὑρήσεις τὸ γεγραμμένον· ὅ-
τι ἐν μεγάλῃ οἰκίᾳ· οὐκ ἔστι μόνον χρυσᾶ
σκεύη καὶ ἀργυρᾶ· ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ
ὀστράκινα· καὶ ἃ μὲν εἰς τιμήν, ἃ δὲ
εἰς ἀτιμίαν· ἐὰν οὖν παρακούσῃς τοῦ

κῦ ταύτης ἁμαρτίας ἔργου ἐπιτελ·
ἔσῃ σκεῦος ἄτιμον· εἰ δὲ ταυτοῦ κῦ ἔργα
πράττῃς· ἔσῃ σκεῦος ἐκλεκτὸν ἐν τιμῇ
ἡγιασμένον· εὔχρηστον τὸ δὲ ἀπὸ τῆς πρὸς
πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον· ἀ-
γάπα καλὴν συνοδίαν· ἀπὸ δὲ κακοῖς συ-
νοδίας ἀπόσχου· καθότι οὐκ ἐπὶ ἧς οὐλη-
στὴς· οὕτω μὲν ὄρυχος οὗτος ἐγεννήθησαν·
ἀλλ᾽ ὑπὸ ἀνθρώπων ταῦτα μεμαθήκασιν καταπ-
φθαρμένων τὴν διάνοιαν ὑπὸ τοῦ σατανᾶ·
ὁ γὰρ θεὸς πάντα καλὰ λίαν ἐποίησε· μηδὲ
τὴν πίε τὸ λουτρὰ καὶ πότοι καὶ συμβο-
λὴ ἀγορασμῶν καὶ τροφή· ἵνα μὴ περιπέ-
σῃς ἀνάγκῃ τῆς κινδύνως· μὴ συνδιατρί-
βε μὲ κύλοις καὶ γελοιασταῖς· ἵνα μὴ φθα-
ρῇς σου τὰ μονήματα· οἱ γὰρ αὐτῶν λόγοι πλέ-
ον τούτων ἀσπίδων ἰοῦ καταβλέπουσιν·
καὶ τοῖς μὲν προτέροις μετὰ περίζαν
παρασκευάζουσιν· τοῖς δὲ μέσοις ἕλκου-
σιν πρὸς τὴν τῆς ἀνομίας βόρβορον·
εἰ δὲ ἐν κοινοβίῳ ὑπάρχεις· καὶ θεωροῖς τινὰς
ἀδελφοὺς ἀτάκτως περιπατοῦντας π-
λαλοῦντας ἃ μὴ ἀνήκει· ἔχε πρὸ ὀ-
φθαλμῶν σου κατὰ τὸ γεγραμμένον· π-
ρορώμην τὸν κν ἐνώπιόν μου διαπαν-
τὸς ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστὶν ἵνα μὴ σαλ-
καὶ μὴ σοι ὑποβάλλῃ ὁ πονηρὸς καὶ ἐρ-

ἐν τῇ καρδίᾳ σου· ὅτι οἱ γέροντες οὗτοι
καὶ χρονήσαντες ἐν τῷ μοναστηρίῳ, καὶ
τῇ ἀσκήσει· κακῶς ἀναστρέφονται· τί
ποιήσω ἐγὼ νεώτερος ὤν· ἀλλὰ ἀκούσον
τοῦ κυρίου λέγοντος· πολλοὶ εἰσὶ κλητοί· ὀ-
λίγοι δὲ ἐκλεκτοί· καὶ ὅτι ὀλίγοι οἱ σωζό-
μενοι· γενοῦ οὖν καὶ σὺ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν
καὶ ὀλίγων, καὶ μὴ ἐκ τῶν πολλῶν καὶ ἀ-
πολλυμένων· οἱ γὰρ ποιοῦντες τὸ πονηρόν·
εἴτε ἐν κοινοβίῳ· εἴτε ἐν οἷς δή ποτε τόπῳ
ὑπάρχουσιν· οὗτοι εἰσὶν υἱοὶ τοῦ πονηροῦ·
ἀναλόγησαι δὲ ὅτι ὁ δίκαιος λώτ· ἐν
τοῖς σοδόμοις κατῴκει· ἀλλ' οὐ συνηπήχθη τῇ
κοινῇ φιληδονίᾳ· καὶ ἀσελγίᾳ· διὸ καὶ
σώθη καθὼς γέγραπται· βλέμματι γὰρ
καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς·
ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν ἀθέ-
μοις ἔργοις ἐβασάνιζεν· οὗτος μέντοι
ὑτοῖς συνοικῶν· οὐ συναπώλετο αὐτοῖς·
δὲ γιεζῇ τῷ προφήτῃ ἐλισσαίῳ ἐλαττοῦ-
α καὶ ἥμαρτεν· ὁμοίως καὶ σαμουήλ·
τῷ ἠλὶ παρέμενε· καὶ τοῖς τέκνοις αὐτοῦ
συναναστρέφετο· κακῶν μὲν ἀπολειφθέντων,
πος διεσώθη· ὁ δὲ ἰούδας σὺν τοῖς μα-
θηταῖς τῷ κυρίῳ ἠκολούθει· καὶ παρέδωκεν
αὐτὸν εἰς χεῖρας τῶν ἀνόμων· ὥστε οὖν ἐ-
τονήμων, ἑαυτῷ πρόσεχε μὲν ἀεί· καὶ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

οἱ μὲν δίκαιοι συνοικοῦμεν; ἀφορμὴν
σὺ αὐτοῖς, δίκαιος καὶ αὐτοὶ ζήσομεν.
ἐγκήθειμι ἔχοντες τούτων ἀρετῶν ὑποδείγμα-
τα. οἱ δὲ ἁμαρτωλοὶ· σπουδάσωμεν, οὐ
χὶ μόνον μὴ ζηλῶσαι τὰ ἔργα αὐτῶν, ἀ
λλὰ μᾶλλον καὶ ἀφορμὴν αὐτοῖς παρα
σχεῖν σωτηρίας· διὰ τῆς καλῆς ἡμῶν ἀναστρο
φῆς. ὁ δὲ τις ὁ πηὸ τι ἄθεμος ἦν καὶ
ὀλίγορος, καὶ ὑπὸ τῶν ἀπὸ στιχῶν ἀνῶν
ἀκόλως εἰς τὰ πονηρὰ κατεφέρομαι. τὸ
τοῖς θείαις γραφαῖς προσεῖχε τὸ καὶ
ζηλοῦτο τὴν πολιτείαν τῶν ἁγίων πρῶν
καὶ ἔσται παραυθὺ καὶ αὐτοῖς αἰδόκιμος
περιβαλέ τοδὲ καὶ αὐτοῖς φοβουμένοις
τὸν κύριον· οἵτινες τὰς ψυχὰς θὲς ἁπάσας,
καὶ πᾶν τὸ παρεκείμενον λέγοιμεν· ὅσπ
ραθὺ δεῖχ ἀθω, καὶ ἐπὶ ἔργω δοκιμώτω.
καὶ καρποφορῇ συντόμως· λέγει γὰρ ἡ γρα
φή· ἐπερώτησον τὸν πρα σου, καὶ ἀνα
γγελεῖ σοι τοὺς πρεσβυτέρους σου καὶ ἐ
ροῦσί σοι:· χρὴ δὲ γινώσκειν· ὅτι ὁ ἐμ
μορθίων ὧν, καὶ ἀμελῶν τῆς ἑαυτοῦ
καὶ τὰ ἐναντία ἐργάζεσθαι παρ' αὐτοῦ

βαρυτάτην ἕξει τὴν κόλασιν· οὐ μόνον
περὶ αὐτοῦ· ἀλλὰ καὶ τῶν δι' αὐτοῦ ἀπο
λομένων ψυχῶν· ὅς ῥαθυμίαις καὶ κα
τύπος ἐγένετο· πάλιν δὲ οἱ ἐπιμελῶς·

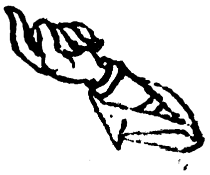

τῶν ἀρετῶν καὶ τῆς εἰκείας φροντίζων
σωτηρίας· μεγάλης δόξης ἐν οὐρανοῖς ἀξι-
ωθήσεται· ὅτι τύπον ἑαυτὸν ἐναρέτου
βίου παρέσχε τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ·
καὶ τοὺς ἀμβλυτέρους τὴν προθυμίαν
διήγειρεν πρὸς ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν
τοῦ θεοῦ· διὰ τῆς οἰκείας σπουδῆς:+
ρὴ ἀδελφοὶ πάσῃ φυλακῇ ἀεὶ τηρεῖν τὴν
ἑαυτοῦ καρδίαν καὶ τὰς αἰσθήσεις, διό-
τι ἐν πολέμῳ μεγάλῳ ἐσμὲν ἐν τῷ δὲ
τῷ βίῳ· καὶ ὁ ἐχθρὸς μαίνεται κατὰ τῶν
ἀγωνιζομένων· καὶ περιέρχεται κατὰ
τὴν γραφὴν ζητῶν τίνα καταπίῃ· ὅσα ἂν
τις ἀντικραταιοῦς; τὴν ἄνωθεν σύμμα-
χίαν ἐπικαλούμενοι· ὁ δὲ ἀρειμάνιος πρὸς
τὰ πάθη, πῶς πολεμήσει πρὸς αὐτά· ὁ
δὴ ἑαυτὸν δοῦλον πεπρακὼς ταῖς ἡδο-
ναῖς· καὶ μετὰ πάσης ἀνοίας φόρους
τελῶν τῷ τυράννῳ· ὅπου γὰρ ἔχθρα,
ἐκεῖ καὶ πόλεμος· καὶ ὅπου πόλεμος,
ἐκεῖ καὶ ἀγών· καὶ ἔνθα ἀγών, ἐκεῖ καὶ
στέφανοι· εἰ οὖν βούλεταί τις ἐλεύθερος
…αι τῆς πικρᾶς δουλείας, πόλεμον
…αψάτω πρὸς τὸν ἐχθρόν· οὕτως γὰρ καὶ
…οἱ νικήσαντες αὐτόν, τὸν οὐράνιον
…φον ἠξιώθησαν:+
…όμενος θεῷ εὐαρεστῆσαι· καὶ κληρο

νόμος θ(εο)ῦ διὰ πίστεως γενέσθαι. καὶ ἡ
ὁ σ θ(εο)ῦ καὶ αὐτὸς πρὸς ἀνωρασθῆναι πειρμ-
θεὶς ἐκ πρὸ αἰτίου· πρὸ πάντων τῆς μα-
κροθυμίας καὶ τῆς ὑπομονῆς δραξάμε-
νος· ὀφείλη τὰς ἁπάσας θλίψεις καὶ
ἀνάγκας γενναίως καὶ ἀχαρίστως ὑπο-
φέρειν· εἴτε σωματικὰς νόσους καὶ πά-
θη· εἴτε ὀνειδισμοὺς καὶ ὕβρεις τῶν ἀν(θρώπ)ων·
ἢ ἀοράτοις πολεμίοις, διαφόροις ἐπαγο-
μένοις τῇ ψυχῇ τῶν τῆς πονηρίας πν(ευ)-
μάτων· βουλομένων εἰς χαύνωσιν καὶ ὀλι-
γωρίαν αὐτὸν ἀγαγεῖν· καὶ μὴ ἐᾶσαι φθάσαι ἐλ-
θεῖν εἰς τὴν ζωήν, τοῦ θ(εο)ῦ οἰκονομικῶς
συγχωροῦντος ἕκαστον δοκιμασθῆναι ἐν
διαφόροις θλίψεσιν ἵνα φανερωθῶσιν οἱ
ἐξ ὅλης ψυχῆς ἀγαπῶντες αὐτόν· οἱ πάν-
τα τὰ ἐπιφερόμενα ὑπὸ τοῦ πονηροῦ γε-
νναίως καὶ ἀχαρίστως ὑπομένοντες· κ(αὶ)
τῆς πρὸς αὐτὸν ἐλπίδος καὶ πίστεως μὴ
καθιστάνται· ἀλλὰ πάντοτε τὴν λύπη-
σιν τῶν λυπηρῶν, διὰ τῆς χάριτος [illegible]
πίστει καὶ ὑπομονῇ πολλῇ ἀπεκδέχονται·
δι᾽ ὧν καὶ ἐξελθεῖν δυνήσονται πάντ[illegible]
πειρασμόν· καὶ οὕτως τῆς ἐπαγγελί[illegible]
τυχεῖν ἄξιοι τῆς βασιλείας γενόμενοι
καταμόνησον γὰρ καὶ ἴδε· πῶς ἐξ ἀρχῆς
πρὸς πάντας· ἤγουν πειράρχαι κ[illegible] πρ[illegible]

φῆται· καὶ ἀπὸ πολλοὶ καὶ μάρτυρες· διὰ
τῆς ὁδοῦ τῶν θλίψεων καὶ πειρασμῶν δι
ελθόντες· καὶ πάντα δι᾽ ἰσχυρὰν καρτε
ρίας καὶ μετὰ χαρᾶς ὑπομείναντες· διὰ
τὴν προσδοκωμένην μισθαποδοσίαν καὶ
ἐλπίδα· οὕτως ἠδυνήθησαν ἀρεστῆσαι
θεῷ· καθὼς ἡ γραφὴ λέγει· τέκνον, εἰ προσ
έρχῃ δουλεύειν τῷ κῷ· ἑτοίμασον τὴν
ψυχήν σου εἰς πειρασμόν· καὶ εὔθυνον τὴν
καρδίαν σου καὶ καρτέρησον εἰς θῦ ἀ
ναφορὰν· καὶ τῇ εἰς αὐτὸν ἐλπίδι μακροθύμη
σον· φησὶν δὲ καὶ ὁ ἀπόστολος· εἰ δὲ χωρ
ίς ἐστε παιδείας ἧς μέτοχοι γεγόνασι
πάντες· ἄρα νόθοι ἐστὲ καὶ οὐχ υἱοί· καὶ ἀλ
λαχοῦ λέγει· τὰ ὅσα φερόμενά σοι πάν
τα ὡς ἀγαθὰ προσδέξαι· εἰδὼς ὅτι ἄνευ
θῦ οὐδὲν γίνεται· οἱ γὰρ πειρασμοὶ ἐλέγ
χουσι τοὺς θν ἀγαπώσας ψυχὰς καὶ μὴ ἀ
γαπώσας· καὶ οὗτοι ἀξίας ἢ ἀναξίας
αὐτὰς ἀπεργάζονται· τοίνυν προπάν
των τὴν ὑπομονὴν καὶ ἐλπίδα πᾶσα
ψυχὴ ἡ θεῷ βουλομένη ἀρεστῆσαι· γε
ννναίως κρατείτω· καὶ οὕτως δυνήσεται
πολεμ[illegible] καὶ διεξελθεῖν πάσας τὰς πα
γίδας καὶ ὅσοι ἱστᾶσιν τοῦ πονηροῦ·
ἐν γὰρ τῷ τοιούτῳ παραχωρεῖ ὁ
τὴν ψυχὴν τὴν εἰς αὐτὸν ἐλπίζουσαν

καὶ αὐτὴν ὑπομένουσαν πειρασμὸν [illegible]
ὥστε ἐξαπορηθῆναι βαρυνθῆναι ὑ-
πὲρ ὃ οὐ δύναται· οὔτε δὲ ὁ πονηρὸς
ὅσον βούλεται πειράζει καὶ θλίβει
τὴν ψυχήν· ἀλλ' ὅσον παραχωρεῖται ὑπὸ
τοῦ θεοῦ· οἶδε γὰρ ὁ πλάστης ἡμῶν πόσον
ὀφείλει εἰς δοκιμασίαν καὶ πύρωσιν
ἡ σταλθεῖν ἡ ψυχή, καὶ τοσοῦτον παρα-
χωρεῖ· ἡ γὰρ ἐπὶ τῶν φαινομένων καὶ
φθειρομένων τοσαύτην γνῶσιν ὁ θεὸς ἔ-
δωκεν τοῖς ἀνθρώποις, ἵνα ἀσφαλῶς αὐτὰ
διοικῶσιν· οὐ πολλῷ μᾶλλον ὁ χορηγὸς
τῆς σοφίας ἐπίσταται, πόσον καὶ ποί-
ων δοκιμασίαν· διὰ τῆς τῶν πειρασ-
ρασμῶν δέονται αἱ ψυχαί, αἱ αὐτῷ ἀ-
ρεστῆσαι βουλόμεναι· ἵνα καὶ ἀχρεῖοι
αὐτῷ καὶ ἐπιτήδειοι, πρὸς τὴν βασι-
λείαν τῶν οὐρανῶν γένωνται· ὥσπερ γὰρ τὸ
εἶδος τῆς καννάβεως οὐ χρησιμεύει
εἰς τὸ γενέσθαι ἐξ αὐτοῦ νήματα λεπτό-
τατα· ἐὰν μὴ πολλὰ κοπανισθῇ· καὶ
σὺν βασανίζεται καὶ ξέεται· τοσοῦτον [illegible]
καθαρίζεται, καὶ ἐπιτηδειότερον [illegible]
τε· οὕτως καὶ ἡ φιλόθεος ψυχή· ἐν τοῖς
πειρασμοῖς καὶ θλίψεσιν ἐξεταζο-
μένη καὶ πειραζομένη· καὶ [illegible]
μμένουσα· καθαρωτέρα καὶ χρ[illegible]

εἰς τὴν πρακτικὴν ἐργασίαν καθήστατο·
καὶ τέλος εἰς τὴν τῆς βασιλείας ὅσ-
ον μετὰ χαρᾶς εἰσελθοῦσα· κληρονόμος
[illegible] τῆς οὐρανίου παραδόσ εἰς τοὺς ἀ-
περάντους αἰῶνας:+

ὦ πολυπόθητος καὶ ἀγαπητὸς ἡμῶν τέκνον
θεοφύλακτον ἐν κῷ χαίρειν· ἐπειδὴ γέ-
γραφάς μοι ὦ τέκνον περὶ καταστάσε-
ως καὶ σεμνοῦ βίου· καὶ πῶς δεῖ ἀρέσ-
κειν τῷ θῷ· καὶ τὸ πῶς πρὸς τοὺς λογισμοὺς
ὀφείλεις διακεῖσθαι· ἄν τι γράψαι σοι τὴν
ἰατρείαν· τοῦτο μὲν ποιῆσαι ἐγὼ οὐκ ἐ-
βουλόμην· διὰ τὴν ἰδιωτείαν μου καὶ
τὴν ἄγονόν μου ψυχήν· ἀλλ' ἐπεὶ δὴ τὸ πρό-
θυμον τῆς ψυχῆς σου, καὶ τὸ ἔμπονον
τῆς ἀγάπης σου θεωρήσαντες· δηλῶ σε
σοι προκρίναμεν· ἅπερ ἐκ μέρους κα-
τὰ τὴν ἰδιωτείαν μου μεμάθηκα ἐκ τῶν
φωτισμένων ἁγίων πρων· ταῦτα σοι
ἐδήλωσα· ἅπερ καὶ δυνατόν σοι ἐπι-
τηρῆσαι· πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι
φησὶν ὁ θεῖος λόγος· μακάριος δὲ ὁ
ἄξιος γενόμενος ὑπὲρ χῦ ἀγωνίσασθαι·
καὶ διὰ τὸν χν κακῶς πάσχειν· ὡς φησὶν ἡ
γραφή· ἀγαθὸν ἀνδρὶ ὅταν ἄρῃ ζυγὸν ἐκ
νεότητος αὐτοῦ· καθίσεται κατὰ μόν

καὶ δώσει σιαγόνα τῷ παίοντι· τοῦτο
ῥητὸν πιστούμενος ὁ σωτὴρ λέγει· τῷ θέλον-
τί σε τύψαι εἰς τὴν δεξιὰν σιαγόνα στρέψον
αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· τὴν ἄκραν ταπεινοφρο-
σύνην διδάσκων ἡμᾶς· καὶ τὸ ἐν ταῖς θλί-
ψεσιν ὑπομένειν· ὑπομονὴ γὰρ ἔργον τέ-
λειον ἔχει· ταπείνωσιν κτῆσαι τέκνον·
καὶ ἔχε σεαυτὸν ὑποκάτω πάντων· ἵνα
ὑψώσῃ σε ὁ θεός· ταπείνωσον σεαυτὸν καὶ
τῷ σώματι· καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τῇ ἀξίᾳ·
ταπείνωσον τὴν γλῶσσαν σου ἀπὸ κακοῦ· ἀπὸ
πάσης ἀργολογίας· καὶ τοῦτο ἔχε τὸ ῥητὸν
ἀεὶ ἔμπροσθέν σου· εἶπα φυλάξω τὰς ὁ-
δούς μου τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν με ἐν γλώσσῃ
μου· ἐθέμην τῷ στόματί μου φυλακήν, καὶ
ἐκωφώθην καὶ οὐκ ἤνοιξα τὸ στόμα μου.
καὶ ἐγενόμην ὡσεὶ ἄνθρωπος οὐκ ἀκούων· φεῦ-
γε τέκνον πᾶσαν ἀντιλογίαν, καὶ μὴ φι-
λονεικήσῃς ποτὲ περὶ οὐδὲν χρήσιμον, ὅ-
ταν αἱρεθῇς εἰς ἀγάπην μετὰ προσώπων ἀδελ-
φῶν· μήποτε ὅλως ἀνοίξῃς τὸ στόμα σου εἰς
συντυχίας· ἀλλ' ἔσω σιωπῶν καθεζόμενος
καὶ τηρῶν σὴν καρδίαν· μνημονεύων τῆς ἐ-
ξόδου σου· καὶ μιμνήσκου· ὅτι πάντες
ἅγιοι διαθλήσαντες καὶ ὑπομονῆς [illegible]
τὸν βίον ἐπλήρωσαν· οἱ δὲ καὶ ἱερω-
θῆστι· μετὰ πάσης ταπεινώσεως

[illegible]ητος, καὶ τῆς προσούσης σοι ἐπιστήμης·
κατορθωμένος ἐν φόβῳ ἀποκρίθητι· ὡς
μὴ ὄντα ἄξιον ἔχεις αὐτὸν ἀνάξιον ὑπὸ
τοιούτων ἀνδρῶν ἀξιοῦν ἐρωτᾶσθαι καὶ σῶν
τυγχάνειν· καὶ μηδ᾽ ὅλως τὸν ὀφθαλμὸν
σου ἐν δὲ κακῷ περιβλέπτῃς, εἰς θεωρίας
τιμάς· ἀταξία γάρ ἐστι· ἀλλ᾽ ἴσως καταφρονῶν
καὶ σιωπῶν· ἔσω σκύπτος καὶ ταπεινὸς
ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις σου· καὶ οὐ μὴ κρίνῃς
ἢ καταλαλήσῃς τὸν ἀδελφόν σου· οὔτε κα
ταλαλοῦντος ἀνέξῃ· ἐπιμελοῦ τῆς ψυ
χῆς σου· καὶ τὴν συνείδησίν σου ἐν μηδενὶ
καταπατήσῃς· τὸ ἔργον χαρόν σου τέκνον
καὶ τὴν μελέτην σου πρόσεχε· δέσμαιον
τοὺς πόδας τῇ ἀρετῇ· καὶ μὴ ταχὺ ἐκ τῆς
κέλλης σου ἐξέρχου· ἢ δ᾽ ἐξέλθῃς δι᾽ ἀπαραίτητον χρείαν,
ταχέως πάλιν ἐπίστρεφον· καὶ οὐ μὴ τὴν
ἕξιν σου ἀπολέσῃς: ῥῖψον ἀπὸ σοῦ τὴν τῶν
βρωμάτων ποικιλίαν· καὶ τῶν ἱματίων
τῶν καλλωπισμῶν· τούτοις γὰρ ἐπιθυμία
[illegible]ρκὸς ἐμφύεται· καὶ ὁ λογισμὸς ἐν τούτοις
[illegible]ρεται· διὸ σπούδαζε τὰ πάντων ἀτιμό
ρα· τῶν δὲ χρείαν ποιοῦντα τῶν ἀναγκαίων
καὶ τρέφεσθαι καὶ ἐνδύεσθαι· ἀρκεῖ τὸ μὴ
[illegible]σι καὶ ἐκ τούτων χρῆσις πρὸς σκέπην
σώματος· μὴ τῇ χαυνώσει καὶ ἐκλύ
σει ἱματίων, καὶ ἑαυτοῖς καὶ ἄλλοις βλά

των μέν· ἔστιν γὰρ ὡς ἀληθῶς τιμαῖος κ(αὶ)
πολλοὶ γυμνητεύοντες καὶ πεινῶντες
καὶ αὐτῆς τῆς ἀναγκαίας χρείας ὑστερού-
μενοι· ἄκουσόν μου ὦ τέκνον, καὶ φεῦ-
γε ὅση σοι δύναμις ὑπάρχει, ἐκ τοῦ καλλω-
πισμοῦ τῶν ἱματίων· πάνυ γὰρ εὐόλισθον
ἐστὶν καὶ κατωφερῆ· ἐξαιρέτως τοῖς νέοις,
φεῦγε συνουσίας γυναικῶν· ὧν οὐδὲν ὄφελος
ἂν ἔχεις ἐξ αὐτῶν· ἴσως γὰρ αὐτῶν ἐστὶν οἱ λό-
γοι καὶ οἱ θεωρίαι· καὶ χωρὶς ἀνάγκης μὴ συν-
τύχῃς ποτὲ γυναιξί· κἂν ἅγιαι ἁμαιρομί-
ζονται· ἵνα μὴ συνάξῃς τῇ ψυχῇ σου ἀδωλα-
περιΐων τοὺς ἐψάλλοντα καὶ ἀχόμενον· κ(αὶ)
ῥυπαρὰν σου ποιήσουσιν τὴν λατουργίαν·
αὕτη γὰρ ἐστὶ μηχανὴ τῶν δαιμόνων· μὴ δό-
σω τὸ θελόντων καθαρὰν ἦν τὸν νοῦν ἀπὸ
λογισμῶν πονηρῶν· σπούδασον δὲ καθαρὰν
τὴν ψυχὴν ἀπὸ λογισμῶν πονηρῶν· καὶ ὅ-
λον σου αὐτὸν ἁγνὸν διατήρησον· μὴ διελέ-
ξε μετὰ γυναικὸς ἀμόρφου· μὴ παρρησι-
ασθῇς ποτὲ μετ' αὐτῆς, μὴ χαυνώσῃς ἑαυ-
τὸν τελείως· προδίδῃς γὰρ ἑαυτὸν δι' αὐτ-
κῆς ἕξεως· μὴ θελήσῃς τὸ πρόσωπον αὐτῆς
ἀσπάσασθαι· μὴ προσεμπτύσῃς εἰς τὰς παρειὰς
τῆς· καὶ ἐπαμείγνῃς τῇ σῇ κεφαλῇ ὄλεθρ-
λασιν· καὶ οὐαὶ τέκνον τῶν αἰσχρῶν ἡμέ-
τις ὑπομένει· σπούδασον τέκνον φυλάξ-

τὸ λαό μου· φῆσαι τοῦ οἴνου μάλιστα ἐν
καιρῷ πολέμου· καὶ τὸ ὕδωρ μὴ εἰς κόρον
ποίησῃς, ἔχει γὰρ καὶ ὁ τρόπος οὗτος ὠφε
λήματα οὐ μικράν· ὑπόπιασόν σου τὸ σῶμα
καὶ ξήρανον αὐτό· ἵνα μὴ ἐπαναστῇ τῇ ψυ
χῇ σου καὶ ἐκχαλάσῃ τὸν νοῦν σου· καὶ
τὰ μικρὸν μικρόν, ταπείνωσον σὺ αὐτόν·
καὶ ὑπόταξον ἑαυτὸν τῷ φόβῳ τοῦ θεοῦ· καὶ
ἔσῃ λοιπὸν ἐλεύθερος καὶ οὐ μή σου κυρι
εύσῃ κακόν· ὅταν χαυνωθῇ τὸ σῶμά σου,
περιποίησον αὐτὸ ὀλίγον· ἵνα ὑπηρετή
σῃ τῶν ψυχῶν πρὸς τὴν πάλην· ὡς φησίν,
ἡ ψυχή ἐστιν ὁ στρατιώτης· τὸ σῶμα δὲ τὰ
ὅπλα· χωρὶς ὅπλων, οὐ δύναται ὁ στρα
τιώτης πολεμῆσαι· τὸ κοινὸν συμβουλεύ
ω σου τοῦτο διὰ τὴν ἀσθένειαν· ἵνα μήτε
πλήθει τροφῶν ἑαυτὸν ποτὲ φορτώσῃς·
τὸ βάρος τῆς γαστριμαργίας· μήτε πάλ
πλέον τῆς δυνάμεώς σου θελήσῃς ἀ
σκῆσαι· ταῦτα γὰρ πολλάκις ἐκ τοῦ ἐ
πιουσίου γίνονται· τὴν ἴσην καὶ μέσην
τὴν μετερχόμενος, ἱκανόν σοι τὸ
ὑπάρχει· δεῖ δὲ καὶ τὰς λειτουργίας
κανὸς τῷ θεῷ προσάγεις· καὶ τὰς τοιαύ
τας ἐπαναπαύσεις κατὰ μέρος ταπει
νώσεις· μηδέποτε κρύψῃς λογισμόν·
κατακρύπτων· ἐκεῖθεν γὰρ συμβαίνουν

σιν πολλὰ πτώματα· ἀλλ' εἰ μὲν ἔχῃς τὸν
ἀκοῦσαι δυνάμενον καὶ ἰατρεῦσαι· λέγε αὐ-
τῷ τὸ πάθος σου· καὶ δέχου τὴν θεραπεί-
αν παρ' αὐτοῦ· εἰ δὲ οὐκ ἔστιν τῷ Χριστῷ προσ-
ευχόμενος λέγε· ῥῦσόν σὺ αὐτὸν ἐμῶν πόνων
αὐτοῦ· ὡς μὴ ἔχων βοήθειαν πλὴν αὐτοῦ·
καὶ αὐτὸς θεραπεύσει τὴν ὀδύνην σου· τὸν
ἀμελῶς βιοῦνται καὶ ἐμπαθῆ· μὴ λάμ-
βανε σύμβουλον πρὸς τοὺς λογισμούς σου·
οὐ δύνανται γὰρ ἑκεῖ μοι, ἃ οὐκ ἔχουσι μὴ οὐ
δὲ ποιοῦσιν, συμβουλεύειν ἄλλοις τοῦ ποι-
εῖν· γεμισθεὶς γὰρ καὶ πικρίας μὲν ἣν τύχῃς
ἐστὶν τοῦ βαστάζειν λογισμοὺς ἀλλοτρίους, ὥσ-
περ γὰρ τὰς τῶν σωμάτων ἰατρείας· οὐχὶ
ἄπειροι καὶ ἰδιῶται· ἀλλ' οἱ ἔμπειροι καὶ
πεπαιδευμένοι θεραπεύουσιν· οὕτως
πολλῷ μᾶλλον οἱ τὰς ψυχὰς ἰατρεύοντες
ὀφείλουσιν ἤδη τὴν τέχνην ἐξ αὐτῶν ἐδι-
δάχθησαν· μὴ οὖν ἀθύμει ὡς μόνος πάσχων· κα-
γὼ γὰρ πολλάκις ἀνετράπην τοῦ πειρασμοῦ.
καὶ ὁ κύριος ἀντελάβετό μου· ἐπιλαβοῦ
αἰωνίου ζωῆς· καὶ μὴ ῥᾳθυμία τὴν ψυ-
χὴν ἀποβάλλῃς· ἀπὸ τὰ ἤθη τῶν κοσμικῶν κα-
τασχηματίσθητι ταῖς ἐν τόλμαις αὐτοῦ· ἀ-
γωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα· ὅπως μέλλουσιν
ἑαυτοῦ ψυχῆς· τὸν ἀμώζητι· τὸν αἰῶ-
να· οὗ ὁ Χριστὸς ἐστὶν ἔνδοξος τοῦ προσκ

μενος· ὡς τέκνον φωτὸς περιπάτει· ὁ γὰρ
καρπὸς τοῦ πνεύματος ἐν πάσῃ δικαιοσύνῃ καὶ
ἀγαθωσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ· δοκίμαζων τί ἐ-
στὶν εὐάρεστον τῷ κυρίῳ· καὶ μὴ συγκοινώνει τοῖς
ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους· βλέπε
τέκνον πῶς περιπατεῖς· μὴ ὡς ἄσοφος,
ἀλλ' ὡς σοφός· ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν,
ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσιν· πᾶν ὃ ἐὰν θέ-
λῃς ποιῆσαί τι, δοκίμασον πρῶτον· εἰ
ἔστι κατὰ θεὸν τὸ πρᾶγμα, ἄρξαι πρῶτον,
καὶ οὕτως ποίησον· εἰ δὲ σαρκικόν ἐστιν ἄ-
φες αὐτὸ καὶ μὴ ποιήσῃς· τήρησον αὐτὸν
ἀκριβῶς, καὶ τὴν καρδίαν σου· καὶ τοὺς
λογισμούς σου, καὶ τὴν λαλίαν σου, καὶ
τοὺς ὀφθαλμούς σου· καὶ ἁπλῶς ὅλον
λον σεαυτὸν διατήρησον· ἵνα ἐν μηδενὶ μὴ λα-
πούμενος, εὕρῃς ἔλεος ἐν ἡμέρᾳ τῆς ἀν-
ταποδόσεως· ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα·
καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ, ταῦτα σὺν φυλά-
ξον, ὅσον σοι δύναμις ὑπάρχει· τρία ταῦτα
προτίθημι σοι τοῦ τηρῆσαι αὐτά· ἃ προσ-
φιλοῦσιν τὴν ψυχήν· ἀκακίαν, ἡσυχί-
αν καὶ συμπάθειαν· ἤτοι ἀπρόστηται· δι-
ὰ τούτων γὰρ δοχεῖον γίνῃ πασῶν τῶν
ἀρετῶν· γενοῦ τέκνον, ὑπήκοος ἐν πᾶσιν,
ὡς ἄπρακτος· ἱλαρός· ἀλαβής, ἀμε-
ρίμνος· πρᾶος, ἐλεήμων, κατηφής·

ταπεινόφρων· εὐτελής· σώφρων· χαρ[ίεις]
πρὸς τοὺς ξένους· μὴ ἀντίλογος· μὴ πο-
λύλαλος· μὴ γογγυστής· μὴ πέρπερος· ἀ-
λλὰ μὴ πρὸς τὴν ἀκακίαν· πολὺ ὂν δὲ ἔχε
τὸ φρόνημα· πάντα πρᾶος· πάντοτε σε-
μνός· πάντοτε σκυθρωπός· φιλὰν δὲ λ
μὴ γελιαστὴς παρρησιαζόμενος· ἀλλὰ
μὸν τὸ πρόσωπον χαριῆς ἐπιδεικνύων
χοντα τιμῶν μὴ διασματα· μὴ ἔσο τέκνον
ποτὲ μνησίκακος· ἀδιάλειπτον γὰρ ἐστὶ μνη-
σίκακον τυχεῖν, ἢ θυράζοντος εἰσελθεῖν·
ταῦτα παρεθέμην τέκνον τὴν ἀγάπην μου
γινώσκων ἔχοντα σε φυσικὴν σύνεσιν·
τὴν ὑπακοήν σου· ἐπλήρωσε μὴ ἀπεδάσι-
αμου τέκνον· ἐπιπλήθη τῆς ἀναγνώ-
σματος θείων γραφῶν· πᾶσι τοῖς ταπει-
νώσεως· μάλιστα τοῖς βίοις καὶ λόγοις τῶν
ἁγίων πατέρων· πάντα γὰρ συμβουλεύοντα
τοῖς ἀγωνιζομένοις· εἰ γὰρ ὁμιλίαι κα-
καὶ φθείρουσιν ἤθη χρηστά· πολλῷ μᾶλλον
λόγοι ἁγίων καὶ βίοι ὠφελοῦσιν τοῖς μὴ προσ-
έχουσιν· πολλὰ σοι ἔχων γράψαι τέκνον
ἀλλ' ὀκνῶ τινὶ τοῦ γράφειν διὰ τοῦ γήρως
ἐγκόπτομαι· εὔχου δὲ τέκνον τῆς ἐμῆς
τελείας· ἵνα μὴ ἀποτύχω τῆς ἐλπί[δος]
τῆς ἀποκειμένης πᾶσιν τοῖς ἁγίοις·

υ πρὸ τοῖσ φέ
ρα αὐτοῦ ὅτι ἐρεῖ, ἐν τῆ ἐκκλησία καὶ ἀ
ποκλύσασ τὰσ θύρασ, καὶ ῥῦπτα αὐτοὺ ἐμ
προσθεν τοῦ θυσιαστηρί· καὶ ποιήσει μετα
νοίασ γ̄· καὶ ἀρχήσαι αὐτοῦ καὶ συμψάλλει
αὐτοῦ· τοῦ ν̄ ψαλμοῦ· καὶ τὸν ξθ, ὁ θσ
εἰσ τὴν βοήθειαν μου· καὶ τὸν λα· μακά
ριοι ὧν ἀφέθ· καὶ ἀποσκεπάζει αὐτοῦ τὴν
κεφαλὴν, ἐὰν ἐστὶν κα αὐτὸ ὁ τὸ διάδημα
φοροῦν· ἀμὴ ἐὰν ἦδε γυνὴ οὐχί, οὐκ ἀπο
σκεπάζει αὐτήν· ἦδε ἐστιν ἀββᾶσ· ἐπάνω
τῆσ κεφαλῆσ αὐτῆσ ἐστιν μόνον τὸ κουκ
λιου· τὸ ῥέριμμα αὐτοῦ ἔμπροσθεν τοῦ θυσι
αστηρίου· καὶ κράμει ὁ ἐπὶ θω λέγει τὸν λό
γον τοῦτον· ἐξομολογοῦμαι σοι κε τοῦ οὐρανοῦ
καὶ τῆσ γῆσ πάντα τὰ κρυπτὰ τῆσ καρ
δίασ μου· καὶ ἀρχίσαι αὐτὸν· καὶ ἐπερω
τᾶ αὐτὸν, πραοία τῆ φωνῆ· εἰ πὲ ἀδελ
φὲ, ἢ τέκνον· ἢ κυρά· ἢ ὅστισ ἦ· ἐν
τοῖσ πόσ σου ἔφθαρεν ἡ παρθενία·
νομίμησ· ἢ δι ἀπορνεύματοσ· ἢ δι
μαλακίασ· ἢ εἰσ πόσασ· καὶ πόσαι
παρθένοι· καὶ πόσαι ὕπανδροι·
πόσαι χῆραι· καὶ πόσαι δοῦλαι· ἢ
μονάστριαι μεγαλόσχημαι· αἱ γὰρ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

μεγαλόσχημαι ὅσ' ὕπανδραι κρίμαντα·
αἱ δὲ μικρόσχημαι ὅσ' πόρναι: ἱερὸ τὰ διὰ
περιφόμου: καὶ περὶ κλεψιμαίου· καὶ περὶ
ἀρνίσαι ὡσ λογαρίου· καὶ ἡ ἡ χονγιω
κωνη οὐκ ἴχει· ἡ ἡ χον ἄνδρα ἥ οὐκ ἔχ
ἢ ἴσας τοῦ τριακοῦ χρόνου ἐπεσιγεισ
παραφύσιν ἢ ἐχρόνισεν ἀσ αὐτά· ἢ τα
χαῖος ἀπέκοψεν· ἀναμιμνήσκω δὲ αὐτ
καὶ ἄπερ αὐτὸς οὐ λέγει· ὅτι διαισχύνεσ
εἴπη διὰ φόβον· εἰ ἀπὸ ἀφορὴ τοῦ λύπης:
ὅτι δὲ τοῦ ἐξομολογουμένου ἰδέναι· μὴν ο
μίσει καὶ ὅτι πῶς αὐτῷ ἐξομολογήσει:
ἄλλως τῷ θεῷ· καὶ πάλιν ὁ δεχόμενος τὰς
ἐξομολογήσεις· μετὰ πάσης πραότητος
καὶ ταπεινοφροσύνης ὡς τὰ ἑαυτοῦ ἀνα
δέχεσθαι ἁμαρτήματα· καὶ ὅτε πληροφορήσ
οὗτος ἀνακρίνων καὶ ἐπερωτῶν αὐτόν· ὅ
τι μοι μὴ ἔχεις ἄλλο τί ποτε:+
θεὸς ὁ δικαιώσας ἀνθρωπίσας· καὶ παν
τὸς τοῦ κόσμου τὰς ἁμαρτίας βαστάσας
αὐτὸς τῇ παραγαθῷ αὐτοῦ χρηστότητι
καταπάντα ἀδελφὲ ἀναδέξεται·
μῶν ὑμῶν τοιον αὐτοῦ τῇ ἐμὴ ἐξαπο
μαξιότητι· συγχωρῶν σοι πάντα
ἐν γνώσει καὶ ἀγνοίᾳ ὅσα ἔπραξας κ
ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ὅ
λον καὶ μένον ἀπαντῶν τῶν σῶν ε

ἀνογίνως εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν:·
ἡ δὲ τοῦ ἀναδεχόμενου τὰς ἐξομολογήσεις·
ἐπιζητεῖν τὸν κανόνα τοῦ ἐξαγγελιοῦντος
τοῦ ἐπιτιμίου: καὶ ἀναγινώσκειν: καὶ
μὴ ἀσκόπως διδόναι τὰς ἐπιτιμήσεις· καθ-
ἑκάστου δὲ ἁμάρτημα ὃ ἐὰν λαλῇ ὁ ἐξαγγέλλων:
λέγει ὁ ἀναδεχόμενος: ὁ θεὸς ἀδελφὲ συγχω-
ρήσει αὐτῷ:· ἡ δὲ, τοῦ ἀναδεχόμενου τ(ὰς)
ἐξομολογήσεις· εἰς τρεῖς μοίρας χωρίζειν
τὰ ἁμαρτήματα· καὶ τὴν μὲν μίαν μοῖρ-
αν ἀποτίθεσθαι παρὰ σπλαγχνοθεῷ· τὴν
δὲ ἑτέραν ὁ ἀναδεχόμενος· τὴν δὲ τρί(την)
ὁ ἐξαγγέλλων:· ἀθῷος δὲ προάπτομεν τοι
οὗτος, χρὴ ὁ ἀναδεχόμενος τὰς ἐξομολο-
γήσεις, ὡς ἴδια πρόσδοκιμος· ἀναγινώσκου
τοῦ κανόνα καὶ ἐπιστηρίζου καὶ θεραπε-
βουτοις πρὸς αὐτὸν πρὸς ἴσον τὰς χάριτι
καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ κ(υρίο)υ ἡμῶν
Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, νῦν καὶ ἀ(εί):·

Ἡ ἑβδομὰς τοῦ πάσχα εἶναι ἀπόλυτον· ὁ-
μοίως καὶ τὴν ἑβδομάδα τ͞ν̄· ὡσαύτως δὲ
καὶ ἅπασαν ἑορτὴν δεσποτικήν· καὶ τῆς
παναγίας θεοτόκου· τοῦ ἀσωμάτου καὶ τοῦ προ-
δρόμου· καὶ τῶν ιβ' ἀποστόλων· ἰδίως καὶ
τὴν ἡμέραν καὶ τὸ ὀκταήμερον τῆς
ὑ[illegible]νήστεως· καὶ τοῦ ἁγίου θεοφανί-

ου τῆς προδοτικῆς ἡμέρου· ἀπὸ δὲ τὸ ἅγιον πάσχα
ἕως τῆς πεντηκοστῆς, κρατοῦσι τετράδα καὶ
παρασκευήν· τοῦ μὲν κοσμικοὶ ἀποκρέ
ωτος· τοῦ δὲ μοναχοὶ τύρου καὶ ὠοῦ· τὴν
δὲ τεσσαρακοστὴν τοῦ ἁγίου φιλίππου καὶ τὴν
τῶν ἁγίων ἀποστόλων κρατοῦσι, τοῦ μὲν κοσμικοὶ
ἀποκρέατος· τοῦ δὲ μοναχοὶ τύρου καὶ
ὠοῦ· τὴν δὲ μεγάλην τεσσαρακοστὴν· οἱ μὲν δύ
ο ἡμέραις σάββατον κυριακὴν ἐσθίουσι μαγηρί
καὶ οἶνον πίνουσιν· οἱ δὲ πέντε ἡμέραις, δε
υτέραν τρίτην τετράδα καὶ παρασκευήν, φυ
λάττουσιν ἀπὸ μαγειρίας καὶ οἴνου καὶ ἐλ
αίου· χωρὶς ἀσθενείας μεγάλης· ὁ τύριον δὲ
οὐδόλως, εἰ μὴ μόνον τοῦ σαββάτου...
τὴν δὲ πρὸς τὴν ἑβδομάδα, καὶ τὴν με
γάλην, φυλάττουσιν ἀπὸ μαγειρίας καὶ ἐ
λαίου πλὴν τῆς μεγάλης πέμπτης· τὰς ἄλλας δὲ ἑβδο
μάδας, φυλάττουσι τὰς τρεῖς ἡμέρας ἀ
πὸ μαγειρίας καὶ οἴνου· καθὼς εἴπομεν
τρισὶν ἡμέραις ταύταις· ὅσπρια βρεκτὰ
καὶ χλωρά τινα· καὶ ὀπώρας· καὶ ὅ
σοι ἐν ἀσκητηρίοις· οὐδὲ ἐν ταῖς
τρισὶν ἡμέραις· ἀρχὴν μίαν τὸ πρωΐ
ὅταν θέλουσι φαγεῖν ἄλλην· καὶ ἑσπέρας
ὅταν θέλουσι κοιμηθῆναι ἄλλην· ἐν ἑκάστῃ
συμφέρουσι τῶν ἡμερῶν, ὅταν δύναται
δὲ ἐκείνην ἀρχήν· ἵνα λέγουσι ...

δικαίοις παρὰ θ(εο)ῦ ὁμο[...]μέρου κρίσεως· ὅτι
μονῆς ὦμεν καὶ τὴν τῶν ἁμαρτωλῶν χαλε-
πὴν καὶ ὀδυνηρὰν καὶ ἀτελεύτητον κόλασιν·
καὶ ὡς ὁ τελώνην πο[...]άσωμεν δι᾽ ἐξομολογή-
σεως καὶ μετα[...]ηλικρινοῖς ἀπαριστῆσαι
αὐτ[...]· μέσον γὰρ θάνατον ἀνωφελεῖς ἐστὶν ἡ
μ[...]νοια· διὰ τοῦτο ὀφείλωμεν ἡμέρας
καὶ νύκτος μετὰ δακρύων δέεσθαι Χ(ριστο)ῦ τοῦ
θ(εο)ῦ· ὅπως ἐλεήσῃ ἡμᾶς ὡς ἀγαθὸς καὶ φι-
λάνθρωπος· νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων ἀμήν κ[...]::

ἄλλου ἐστὶν τὸ ἐξομολογήσασθαι τὰς ἁμαρτί-
ας ἡμῶν πν(ευματ)ικοῖς ἀνδράσιν:

ἄλλου καὶ πάνυ ὀφέλιμον καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἀ-
δύνατον σωθῆναι· μάλιστα τοῖς ἐμπαθέσι:
τοῦτο δὲ χρὴ ποιεῖν· μὴ τὶς ἄπειρος καὶ ἰ-
διώτης περὶ τὰ τοιαῦτα διακειμένοις· ἵνα
μὴ ἀντὶ ὠφελείας βλάβην ὑπομείνῃς· ἐὰν
δὲ ζητήσας εὕρεις ἄνδρα πν(ευματ)ικὸν καὶ ἔμ-
πειρον τῆς πν(ευματ)ικῆς ἰατρείας· τότε μετὰ πί-
στεως ἐν συντετριμμένῃ καρδίᾳ ἐξομολόγη-
σαι αὐτῷ ὡς τῷ κ(υρί)ῳ καὶ οὐκ ἀνθρώπῳ· καθὸς ἔφη-
[...]· ὅτι ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται· κ(αὶ)
ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει· λέγει δὲ καὶ Ἰω-
άννης ὁ θεολόγος· ὅτι ἐὰν ὁμολογῶμεν
τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· πιστός ἐστιν ὁ θ(εὸ)ς καὶ
δίκαιος, ἵνα ἀφίσῃ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ὁ δὲ λέγων μὴ ἡμαρτηκέναι· ἐπιλανθάνεται ἑαυ-
τοῦ φρονήματος αὐτοῦ· οὐδεὶς γὰρ ἀναμάρτη-
τος πλὴν τοῦ θ(εο)ῦ· πολλοὶ δὲ ἄφρονες, οὐ μό-
νον αὐτοὶ ἁμαρτάνουσιν· ἀλλὰ καὶ ἄλλους
προτρέπονται εἰς τὸ [illegible]· διὸ τοιοῦ-
τοι τῷ θείῳ [illegible] κρι[illegible] οὔτε
αὐτοὶ ἔρχονται πρὸς τὸ φῶς τῆς ἀλη[θείας]
διεξαγορεύσεως· οὔτε ἄλλους ἀφιοῦσιν
ἐλθεῖν· ἀνατρέποντες αὐτοὺς ταῖς μα-
ταιολογίαις· οἷς ὁ κ(ύριο)ς ταλανίζει λέγων· οὐ-
αὶ τοῖς κλείουσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θ(εο)ῦ ἔμ-
προσθεν τῶν ἀν(θρώπ)ων· αὐτοὶ οὐκ εἰσέρχοντ(αι)
καὶ τοὺς εἰσελθεῖν βουλομένους κωλύου-
σιν· καὶ περὶ ὧν καὶ ὁ ἀπόστολος λέγει· τι-
νῶν αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοί εἰσιν εἰς κρίσιν
προάγουσαι· τισὶν δὲ καὶ ἐπακολουθοῦ-
σιν· δηλονότι διὰ τῆς τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ πονηρᾶς πράξεως· οἵτινες οὐ-
κ ἔρχονται πρὸς τὸ φῶς τῆς ἐξαγορεύ-
σεως· τὰ δὲ κρυφῆ γινόμενα παρ' αὐτῶν
αἰσχρόν ἐστιν καὶ λέγειν· πᾶν δὲ τὸ φανερού-
μενον φῶς ἐστιν· διὸ λέγει· ἔγειρε ὁ καθεύ-
δων καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν· καὶ ἐπιφαύ-
σει σοι ὁ Χ(ριστό)ς· λύσων σου τὰ δεσμὰ τῆς ἁμαρ-
τίας· διὰ τῆς τῶν θεραπόντων αὐτοῦ φ-
[illegible]μου κρίσεως· ὁ γὰρ καὶ ἄνθρωπος ἐστὶ μὴ
ἐξομολογεῖσθαι δεχόμενος· ἀλλ' ὁ θ(εὸ)ς [illegible]

καὶ ἀδιαλείπτως προσευχόμενος· καὶ
μετανοίας ὅσας ὁρισθῆ· ὁμοίως καὶ ὁ
ἱερεὺς τὸ αὐτῶ κανόνι ὑποπιπτέτω:·
συνάζων ἐὰν ἐξοίνωση· ἔστω ἡμέρας ζ΄ ξη-
ροφαγῶν· καὶ ποιῆ τῶ θε κατ᾽ ἡμέ-
ραν τριακοσίας δι᾽ ὅπτε ἑξαμελίας ἔ-
στω· ἱερεὺς ἐὰν ποιῆ οἴνου πολὴν καὶ
ἐμέσει· ἡμέρας σαράκοντα μὴ κοινωνεῖ·
ὁμοίως καὶ μονάζων· ἢ δὲ ἀπὸ δύο ἢ τρι-
ῶν κρασίων φαρμακωθῆ καὶ ἐμέσει· ἀρ-
τίτως τῆς κοινωνίας ἡμέρας η΄· μονά-
ζων ὑπνῶν ἐὰν πέσει εἰς ρεῦσιν· τὸν ν΄
ψαλμὸν ἵνα εἴπη:· καὶ μετανοίας ν΄· κατὰ
τὴν ἀρχὴν τοῦ ἁγίου Βασιλείου· ἐὰν δὲ ἔστιν
ἑορτὴ ἢ κυριακή· καὶ οὐ γίνονται μετάνοι-
αι· ἵνα εἴπη τὸ ὁ θεὸς ἱλάσθητί μοι τῶ ἁμαρ-
τωλῶ μ΄· καὶ τὸ κύριε ἥμαρτον συγχώρη-
σον μ΄· τὸ τρισάγιον· τὸ παρ᾽ ἡμῶν καὶ ἀ-
πολύει:· τῶ αὐτῶ καὶ ὁ ἱερεύς· μὴ κοι-
νωνεῖτω δὲ τῇ αὐτῇ ἡμέρα· οὐκ οἶδα ἐ-
ὰν ἐπὶ τὸ ἅγιον πάσχα· τοῦ αὐτοῦ κανόνικ(ον)
ἐπιλαϊκῶν: εἴ τις μοναχὸς ἢ λαϊκὸς στα-
θῆ ἀπὸ τὴν σύναξιν καὶ ἀπὸ τὸ τέλος οὐκ εὑ-
ρεθῆ· ποιείτω μετανοίας μ΄: ἢ δὲ ἔστιν
εὔλογος δουλεία ἐρωτάτω ὁ μοναχὸς τὸν
ἡγούμενον αὐτοῦ· καὶ ὁ λαϊκὸς τὸν ἱε-
ρέα καὶ οὐ ποτὲ ἀπολυέσθω: εἴ τις κλε-

[illegible]

τα ἀπὸ ἐκκλησίας ἀθῷ ἐπιτιμίῳ τῇ δαψιλεῖ ἐστημ[illegible]
πεύ· ἔχει ἐπιτίμιον ἡμέρας μʹ ἐν ἄρτῳ
καὶ ὕδατι· εἴ τις μοναχὸς ἀπὸ τοῦ ῥα-
ποδιτηίσου ποιεῖ ὕδωρ ἢ σωτί [illegible]
ποιήτω μετανοίας ρʹ· εἰ [illegible] μοναχὸς [illegible]
βαίνει εἰς λουτρὸν χρίσμα ἄνω πό [illegible]
ἡ τῶ μετανοίας τʹ ὡς κοσμικὰ φρονῶν·
εἴ τις μοναχὸς ὢν ὑποκειτούμενον· καὶ
κοιμηθῇ ἄνα ὀχῆς αὐτοῦ ποιήτω με-
τανοίας ρʹ· εἴ τις μοναχὸς πλάσῃ ἢ σω-
τίχῃ τινὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν· ποιήτω
μετανοίας ωʹ: εἴ τις πέσῃ εἰς παιδοφθο-
ρίαν τοῦ πέσιν εἰς κοράσιον πρὸ τῆς
ἡλικίας ἔχει ἐπιτίμιον ἔτη εʹ:·
ἐὰν ἀποθάνῃ βρέφος ἀβάπτιστον πλησί-
ον τῶν γονέων αὐτοῦ· πηρουμένων ἡ-
μέρων ἡ· ἵνα φυλάττωσιν οἱ γονεῖς αὐ-
τοῦ ἡμέρας σαράκοντα νηστεύοντες
καὶ προσευχόμενοι· καὶ μετανοίας
ὅσας καταδύναμιν δύνανται ἱερῶς·
ἀπεχόμενοι καὶ τῶν ἁγίων μυστηρίων:·
ὑπεξειστιν τινὰς ἀπὸ ἱερωσύνης ἐπὶ δὲ
μοναχικοῦ ἐρχόμενοι πάλιν εἰς τὸ ἱε-
ρατικὸν ἐπιτιμῶνται· ἀθέμιτος γὰρ τὸν
βαρὺν ζυγὸν τοῦ κόσμου· καὶ τὸ ἀξίωμα
τὸ ἱερατικοῦ ἐνεδύσατο τὴν ταπείνω-
σιν τοῦ Χριστοῦ· εἰ δέ τις αἱρεθῇ φιλονεικος

του· ἀνάθεμα καὶ αὐτὸν καὶ οἱ κοινο-
νοῦντες ἐξ αὐτοῦ· ὁ δέ τις κληρικὸς πρὸ
τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν πρὸς γάμου συνοικέσι-
ον· ἠρετήσατο δὲ τὸ μοναχικόν· γίνε-
ται διάκονος καὶ πρεσβύτερος· ἐὰν ἐ-
στιν ἄξιος καὶ ἐπίσκοπος:· Οὐκ ἔξε-
στιν ἱερέα κοσμικὸν ἀποτάσσειν μονα-
χοὺς· ἢ ἐνδύειν αὐτοὺς τὸ ἅγιον σχῆμα· ὁ γὰρ
αὐτὸς οὐκ ἐπιβέβληται· πῶς ἄλλοις δίδω-
σιν· μοναχοὶ δὲ οἱ ὄντες ἱερεῖς καὶ τοῦ
τελείου σχήματος ἔξεστιν τοῦτο ποιεῖν·
Ἐὰν μοναχὸς πέσει εἰς ἔγκλημα καὶ ἀφο-
ρισθῇ τοῦ μὴ κοινωνεῖν· οὐκ ἔξεστιν αὐ-
τοῦ εὐλογίαν τρώγειν· ἕως οὗ πληρώ-
σῃ τὸ ἐπιτίμιον· ὁ ἁρπάζων μοναστρί-
αν καὶ φθήρων αὐτήν· ἤκοσι ἔτη ἔστω ἀ-
κοινώνητος· ὁμοίως καὶ αὐτὴ μετ' ἀρνήσε-
ων καὶ ἀχῶν· ἐὰν τὶς ποιήσῃ φόνον
ἐκουσίᾳ βουλῇ καὶ προσέλθῃ μετανο-
ῆσαι πρὸς πί πτον καὶ παρακαλοῦμεν
ὅλη καρδίᾳ μετὰ δακρύων· λαμβάνῃ ἐ-
πιτίμιον ἔτη ιβ· ξηροφαγῶν· τὸ κ(ύρι)ε ἐλ-
έησον τ̄· τὸ ἥμαρτον ἱλάσθητι συγχώρη-
σον τ̄· καθ' ἑκάστην ἡμέραν· καὶ μετα-
νοίας τ̄· καὶ τὸ μεσονύκτιον ἵνα τά-
ν τὸν μ̄· τὸ γ̄ ἅγιον· τὸ περὶ ἡμῶν· τὸ
ἐλέησον· καὶ μετανοίας μ̄· τὸ ἥμαρ-

του ἱλασθῆ τῇ συγχώρησου ὅλων· τὸ
τῆς νυκτός· ὁμοίως καὶ τὴν ἡμέραν εἰ
λείψῃ τοῦ μ̄ γ̄· καὶ καθεκάστου τὸ γ̄ ἀπὸ
τὸ πὲρ ἡμῶν καθὼς προεγράφη· ἐὰν δὲ
παρ' αὐτὸ μὴ θέλῃ νὰ πέμῃ ταῖς ὀφόμος· γ̄
ὄπι τιμάται χρόνονους ὀζ· ποιοῦν ξηρο
φαγίαν· τὸ κε ἐλέησον τὸ ἥμαρτον ἱλα
σθῆτι, τὸ συγχώρησον, καὶ μετάνοιας
τὰ ὅλα μ̄· τὸν μ̄ δεύτερον τὴν ἡμέραν·
καὶ τὸ γ̄ ἀπόν:· ἐὰν δὲ ἀδελφὸς μετὰ ἀ
δελφῆς συγγίνεται ἐπιτίμαται χρόνον ἕ
να καὶ ποιεῖ τοὺς κανόνας καθὼς προεγράφη:
Ἐὰν γυνὴ ἀνελῇ βρέφος· ἐπιτίμαται σαρα
κοστὰς γ̄· καὶ ὅ,τι παραγγέλλῃ αὐτῆς ὁ ἱερεύς·
ἐὰν δὲ γυνὴ φαρμάκεις πιοῦ καὶ ἤον ἀγνοῶ
νος ἐπιτίμαται σαρακοστὰς γ̄ καὶ ὅ,τι πα
ραγγέλλῃ ὁ ἱερεύς: ἐὰν εἰς ἐξαδέλφην πέσ
πέσ, ἵνα ποιήσῃ σαρακοστὰς γ̄· καὶ ὅ,τι
παραγγέλλῃ ὁ ἱερεύς: ἐὰν πότε ἁγία σαρακο
στὴ μολυνθῆ, τουτέστι φάγῃ κρέας ἢ γάλα ἢ μύρ
ἢ οἶνον ἄρτο καὶ ὕδατι καὶ μετάνοιας ὅσας
ὁρίσῃ ὁ ἱερεύς: ὅστις ἱερεὺς ἀφήσῃ τὴν ἰδίαν ἐκκλη
σίαν διὰ γαστριμαργίαν, καὶ κέρδος· καὶ εἰς
ἑτέραν ἐκκλησίαν ὑπάγῃ ἅμα ἐπιτροπῆς
τοῦ ποιμένος ὡς ἱερόσυλος λογίζεται· καὶ
ἀφοριζέσθω ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θ(εο)ῦ
ἑβδομάδας τρεῖς· καὶ οὕτως προσδεχέσθω

ἐὰν μετανοήση· ἥ τις μοναχὸς ἀποζώννυ-
ται εἰς τὴν κοίτην αὐτοῦ χωρὶς ἀσθενείας
μεγάλης, ποιήτω μετανοίας μ· ἥ τις μο-
ναχὸς ἢ ἀποζώννυται ἢ ἐκδύεται καὶ κοι-
μᾶται χωρὶς βίας ἢ θεωρῇ ἑαυτοῦ τοῦ μου
ἢ βάλλῃ τὴν χεῖραν αὐτοῦ βαδίζουν ἢ οὐρῶν
κρατῇ τὴν φύσιν αὐτοῦ· ὁ τοιοῦτος ὅλος
σαρκικός ἐστιν καὶ οὐ πνευματικός· καὶ ἐχέτω
ἐπιτίμιον μετανοίας τ: ἐὰν μοναχὸς ἢ
καλόγρεα περιπατοῦν ἢ ἐργόχειρον ἢ δου-
λείαν τοιμιαροῦν ποιοῦσι, ἅμα τοῦ κου-
κουλίου καὶ τοῦ μανδίου ἐπὶ τοῦ τραχή-
λου δηλονότι ἐπόρνευσεν καὶ ποιήτω με-
τανοίας τ: ἐπειδὴ οὐκ ἔχουν ἐξουσίαν οἱ
μοναχοὶ οὔτε ἐργάσασθαι· οὔτε φαγεῖν· οὔ-
τε ποιεῖν· οὔτε ὁδεῦσαι· οὔτε κοιμηθῆναι
ἄνευ τοῦ κουκουλίου καὶ τοῦ μανδίου:
ἐὰν ἀντιλογήσῃ μοναχὸς τοῦ ἡγουμένου ἢ
ἱερέως: δηλονότι ἐπόρνευσεν: καὶ ὡς ἀν-
τίδικος τοῦ θεοῦ εὑρίσκεται· κρίνουσι γὰρ
εἰς θεὸν ἁμαρτῆσαι· καὶ μὴ εἰς πνευματικὸν πρᾶ::
καὶ ἔχει ἐπιτίμιον μετανοίας τ: ἥ τις
μοναχὸς φθασθῇ καὶ εἴπῃ ὅτι ἔχω περ[illegible]
[illegible] ἀφοριζέσθω ἀπὸ ἐκκλησίας ἡ-
μέρας η: ποιῶν καθημέραν μετανοίας
ἐπειδὴ γὰρ ὁ μοναχὸς ἀπὸ τῆς κουρᾶς αὐ-
τοῦ γενόμενος οὐκ ἔχει:: ἥ τις μοναχ ποιήσῃ μ

+

χην καὶ οὐ θέλει σὴ ποιῆσαι ἀγάπην: ἀφο-
ριζέσθω ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θ(εο)ῦ ἡμέρας
π': ποιῶν καθημέραν μετανοίας ρ' ὡς πα-
ρακούσας τοῦ θ(εο)ῦ· τὸ αὐτὸ καὶ εἰς λαϊκῶν.
ἐὰν ποιήσῃ τὸ πάλιν μετὰ τῆς πρου καὶ οὐ
διαλλαγῶσιν, καὶ συμβῆ ἐξ αὐτοῦ ἐκδημῆσαι
ἐκ τοῦ κόσμου ὡς μεμισημένοι εἰς τὸ ἐξώ-
τερον ἐκπίπτουσι σκότος: ὡς μισήσαντες
Χ(ριστό)ν τὸν ἀληθινὸν θ(εό)ν ἡμῶν τὸν εἰπόντα· ἀ-
γαπᾶτε ἀλλήλους· καὶ συγχωρεῖτε ἀλλήλ-
τὰ παραπτώματα· καὶ ἵνα ποιήσῃ ὁ ζῶν ὑπὲρ
τοῦ πλατήσαντος ἐπιτίμιον χρόνον ἕνα
ἀκοινώνητος, ἀρχόμενος τῷ θ(ε)ῷ: ποιῶν κα-
θημέραν μετανοίας ρ': ὁ καταλαλῶν τὸν
πλησίον αὐτοῦ ἢ ἀνὴρ ἢ γυνὴ μὴ παρόντος
αὐτοῦ ἐκεῖ· ἵνα ἔχῃ ἐπιτίμιον ἡμέρας μ':
ἢ ποιῶν καθημέραν μετανοίας ν': ὅ τις
φέρει ἐν ἐκκλησίᾳ οἱουδήποτε πράγμα-
τος ἕως κεντηναρίου: ἢ ἕως φόλεως· οὐκ ἔχει
ἐξουσίαν ζήτησιν τοιμίαν οὐ ποιήσασθαι
>> ἐξ αὐτοῦ ἕως τριχός: ὅ τις μοναχὸς ἐν λιτῇ
ἢ ἐν ἐκκλησίᾳ χορομολεῖ ψαλμὸν· ὡς δι' ὅ
ἀρέσκουσιν· ὡς κύων λογίζεται αὐτὸν ὁ
θ(εό)ς· καὶ ποιήσω μετανοίας ο': ὅ τις ἐμβαί-
νει εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θ(εο)ῦ ἄζωστος· ἢ ἀνι-
πτάμενος μεταλαμβάνει ἢ ἀκούρευτος
ἐθνικοὺς λογίζεται αὐτὸν ὁ θ(εό)ς: καὶ ἵνα π-

ἤσῃ ὁ τοιοῦτος μετανοίας μ̅: ὁ ἐν ἐπιτι-
μίαις ὤν, καὶ μὴ παριστάμενος ἀπὸ τῶν κα-
τηχουμένων εἰς τὸν νάρθηκα τῆς ἐκκλησί-
ας· ἵνα ποιήσῃ μετανοίας μ̅: ἐὰν τινὰ
ποιήσῃ πρὸς τὸ ἢ τῆς νόσου ἢ μὴ τε-
κνῶσαι ἔχει ἐπιτιμίου ἐν αὐτοῖς πρός:
ξηροφαγεῖν καὶ καθημέραν ρ̅ μετανοίας:.

ἡ φόλλη ἔχει

μετανοίας μ̅: τὸ ἀργυροῦν ἔχει μετανοίας τ̅:
τὸ νόμισμα ἔχει ἐπιτρακισχιλίας φ̅: τὸ κο-
μάτιν τὸ ψωμίν, καὶ τὸ κρασίν, ἔχει μετα-
νοίας λ̅: τὸ ἀρίπου τοῦ μοναχοῦ μετανοι-
ρ̅: ἐὰν αὐτῶν οὐ δύναται ἀποδοῦσιν καὶ ἂν
τὸ ὕμνησι: ὅταν ἐλέους ὑποχόνδριζῃ θεοῦ:
ὁ ἱερεὺς αὐτοῦ ἐπιμόνιος: καὶ ὁ μοναχὸς ἄγγε-
λος θεοῦ ἐστίν: δεῖ δὲ τὸν τοιαῦτα ἀναδεχό-
μενον διάκρισιν κρατεῖν· ὡς κυβερνήτης
καλός: πρὸς τοὺς ἀνέμους τὸ σκάφος κυ-
βερνᾶν· καὶ πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ αὐτοῦ καὶ
τὸ ἐπιτιμίου διδεῖν· ἵνα πάντες καλῶς σωθῶ-
μεν:

ἐπὴ ἡμῖν περὶ πῶς δεῖ ἡμᾶς σωθῆναι:
ἀπόκρισις: χριστὸς ὁ θεὸς διδάσκει ἡμᾶς λέγ-
ων ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀρι

σαι ταῖς ζωὴν αἰώνιον· καὶ ἀληθῶς ὁ κ(ύριο)ς λέγει·
πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος·
καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλομεν ἐν πᾶσιν ὅσα λέγο-
μεν καὶ πράττομεν ἔχειν τὰς ἀποδείξεις ἐκ
τῶν θείων γραφῶν· ἵνα μὴ ὡς ἀνθρωπίνοις
λογισμοῖς πλανώμενοι ἐκπέσωμεν εἰς βά-
ραθρα ἀπωλείας· ἡ ἐντολὴ γὰρ κ(υρίο)υ τηλαυ-
γής φωτίζουσα ὀφθαλμούς· ὁμιλίαι δὲ
κακαὶ φθείρουσιν ἤθη χρηστά· δεῖ οὖν ἡμᾶς
ἀεὶ μετὰ πόθου καὶ φόβου τὰς γραφὰς με-
λετᾶν· καὶ διεγείρειν ἀλλήλους ἐν ὑπομνή-
σει τῶν ἐντολῶν τοῦ θ(εο)ῦ· καὶ τοῦτο ποιεῖ-
μεν· οὐ μόνον ἐν ἐκκλησίᾳ· ἀλλὰ καὶ ἐν
ὁδῷ καὶ ἐν πλοίῳ· καὶ ἐν τραπέζῃ· καὶ ἐν
παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ· ἵνα μὴ ἀδεῶς ἐ-
μπαιζόμενοι ἐπιλαθώμεθα τοῦ κ(υρίο)υ· καὶ
ματαιολογῶμεν ὡς ὁ πάλαι λαός, φαγόν-
τες καὶ πιόντες ἀνέστησαν παίζειν καὶ ἀ-
πώλοντο· μὴ πῶς εἴπῃ καὶ περὶ ἡμῶν ὁ θ(εό)ς·
ὅτι ὁ λαὸς οὗτος τοῖς χείλεσιν με τιμᾷ· ἡ
δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ: τρά-
πεζα γὰρ μὴ ἔχουσα λόγον θ(εο)ῦ· ὁμοία ἐστὶν
φάτνῃ ἀλόγων· ἀνὴρ δὲ δίκαιος ἐσθίων τὸν
ἄρτον αὐτοῦ ἐμπλήσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λόγον θ(εο)ῦ·
οὐ γὰρ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος: ἀλλ' ἐ-
πὶ παντὶ ῥήματι θ(εο)ῦ· γινώσκοντες οὖν οἱ
δόξα καὶ χαρὰ ἀνεκλάλητος γενήσεται τοῦτο

δή ποτε ὅρκον ποιῇ τοὺς μετανοίας ρ· ἡ
μέρας μ· κατὰ τὴν ἀγγελικὴν φω
νήν· μὴ ὀμόσαι εἰς τὸν οὐρανὸν ὅτι θρό
νος ἐστὶν τοῦ θεοῦ· μήτε τὴν γῆν ὅτι ὑ
ποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἐστίν· μὴ
δὲ ἄλλον τινὰ ὅρκον· ἔστω δὲ ὑμῶν
τὸ ναὶ ναὶ καὶ τὸ οὒ οὔ· τὸ δὲ περισσὸν
ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν:-

ἴ τις μοναχὸς περιπατῇ ἐν ὁδῷ ἢ λειμ
ῶνι καθῆς δὲ ὁ ὀφθαλμὸς αὐτοῦ εἰς στά
χυας· ἢ εἰς σταφύλην· ἢ εἰς ὀπώραν·
ἢ εἰς ἀγγούριν καὶ ἁρπάσῃ ἐξ αὐτῶν·
ἵνα ποιῇ μετανοίας ρν καὶ ἀποκόψῃ
τοῦτο· ἢ δὲ μὴ πάλιν λαμβάνῃ διπλ
ῶς ὡς ἅρπακτος:- ἴ τις μοναχὸς ἢ λαϊκὸς
ἢ ἀνὴρ ἢ γυνὴ· ποιήσῃ ὡς σαρακοντά
ἡμέρας ἀκοίμητος· ἀνὰ ἐπιτιμί·
ἀλλ' ἐξαμελίας οὐ κοιμηθῇ· ἀφοριζέ
σθω ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας χρόνον ἕνα·
νηστεύων καὶ προσευχόμενος· καὶ ποι
ῶν καθ' ἡμέραν μετανοίας μ:-

πόρνος ὁ μὴ ἔχων γυναῖκα ἔτη γ· ὁ
μοιχὸς ἀνὴρ ἢ γυνὴ ἔτη η· ὁ ἀρσενοκοί
της ἔτη ιβ· ὁ κτηνοβάτης ὁμοίως· ὁ αἱμο
μίκτης ἔτη θ· ὁ κλέπτης ἡμέρας μ
ξηροφαγείτω· ὁ ἐπίορκος ὁ ἄδικος ὁ
... χρόνον ἕνα· ἐν ἄρτῳ καὶ ὕδατι·

ἡ διγαμία καὶ ἂν ἀνὴρ καὶ γυνὴ ἔτη β΄· ἡ τρι
γαμία ἔτη γ΄· ἡ βλασφημία ἡμέρας
μ΄ ἐν ἄρτῳ καὶ ὕδατι· χριστιανὸς ἐὰν
πέσῃ εἰς ἀβαπτίστου γυναῖκα· ἔχει ἐπι
τίμιον ἔτη θ΄· ἐὰν τὶς μιαροφαγήσῃ ἀπὸ
τῶν ἐθνῶν τῷ ἰδίῳ θελήματι· ἔτη γ΄· ἡ δὲ βί
α ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ἡμέρας μ΄· ἐὰν
τὶς πωλήσῃ ἰδίαν θυγατέρα ἢ εἰς νύμ
φην αὐτοῦ ἔτη ι΄· ἢ δὲ τὶς εἰς δύο ἀδελφάς·
ἢ δύο ἀδελφοὶ εἰς μίαν γυναῖκα· ἔτη ε΄·
ἐὰν πέσῃ μοναχὸς τοῦ τελείου σχήματος
εἰς γυναῖκα ἔτη ε΄· ἡ δὲ τοῦ μικροῦ σχήμα
τος ἔτη γ΄· ὁμοίως καὶ αἱ μονάστριαι·
ὁ μοναχὸς ἐὰν λαθραίως ἀποδράσῃ ἐκ τοῦ
μοναστηρίου· ἀκοινώνητος ἔτος καὶ ἀ
φοριζέσθω τῆς ἐκκλησίας ἕως κελά
σιον ἢ τοῦ μηνός· ὁ δὲ ἴστιν βλάβη τυχῶν
καὶ ἐξέλθῃ λαθραίως· ἵνα ἄρῃ δοκυμῶν
τα τοῦ ἀββᾶ· καὶ λάβει εὐτολὴν ἐκ τῶν
πολλῶν ὀλίγα· ἐὰν πέσῃ λαϊκὸς εἰς μα
λακίαν ἡμέρας μ΄ μὴ κοινωνείτω· μα
τεκρίαι ἰάθη ἔτος παρεκτὸς ἐλαίου· χορ
ζουν ἐν ταῖς παννυχίσιν· καὶ μετανοίας ὅ
σας παραγγείλῃ ὁ πνευματικὸς αὐτοῦ· ἡ δὲ κοι
μοναζομένη ἡμέρας ἑξήκοντα· μὴ κοινω
νείτω· βρωμάτων ποικίλων στερουμένη
ξηροφαγοῦσα καὶ μὴ πίνουσα καθημέραν

ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν· διὰ πάντων
τῶν ὁσίων καὶ δικαίων αὐτοῦ δούλων· οἷς
καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν δεσμεῖν καὶ λύειν
εἰπών· ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας
ἀφίενται αὐτοῖς· καὶ ὅσα λύσητε ἐπὶ
τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τοῖς οὐνοῖς:
εἰρηκότων γὰρ τῶν ἀποστόλων· καὶ πρὸς ἡ-
μᾶς ταῦτα λέγεις· ἔφη αὐτοῖς ὁ σωτήρ· οὐ
λέγω ὑμῖν πᾶσιν λέγω· τουτέστιν τοῖς κατὰ
θέκαστον γενεὰν ἀριστῶς πολιτευομέ-
νοις· δι' ὧν καὶ ἐνεργεῖται, καὶ διαμένει μέ-
χρι συντελείας τοῦ κόσμου τὸ τῆς ἀληθεί-
ας εἰς θεὸν πίστεως τῶν χριστιανῶν κύριγμα·
καὶ ἡ χάρις τοῦ ἁγίου βαπτίσματος· καὶ ἡ
ἀναίμακτος θυσία τῆς ἁγίας λειτουργί-
ας· καὶ ἡ δι' ἐξομολογήσεως μετάνοια καὶ
ἄφεσις ἁμαρτιῶν· ἐν χάριτι Χριστοῦ ἀληθείας·
ταῦτα ἐν συντόμῳ ἔφην ἐκ πολλῶν ὀλίγα·
πρὸς ὠφέλειαν τῶν πιστῶς δεχομένων· ὁ γὰρ
ἐν ὀλίγῳ πιστὸς καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστιν:
Οἱ δὲ λέγοντες μηδὲν ὠφελεῖσθαι ἐκ τῆς
πρὸς ἀνθρώπους ἐξομολογήσεως· διὰ τὸ ὁμοι-
οπαθεῖς, οὐ τοιαύτης ὡς διαστρέφουσι τῶν
θείαν ὁδὸν τῆς ἀληθοῦς μετανοίας· τῶν
αὐτῶν ματαιολογίαις ἀντικείμενοι τῆς
ἀληθείας· περὶ ὧν ἔφη ὁ ἀπόστολος, ὅτι ἐξ ὑ-
μῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες

δι' ἐστραμμένα· πρὸς ἀπόλιαν ἑαυτῶν:
καὶ τῶν πειθομένων αὐτοῖς· ἀλλ' εἴ τις δι-
δάσκει ἐκτὸς τῆς ἡμετέρας διδαχῆς ἀ-
νάθεμα· γέγραπται γάρ· ἐπικατάρατος
ἄνθρωπος ὁ μὴ ποιῶν τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ
χ(ριστο)ῦ: καὶ πάλιν ἡ θεία γραφὴ περὶ τῶν σω-
ματικῶν πραγμάτων· τάξαι περὶ τοῦ οἴ-
κου σου· ἀποθνήσκεις γὰρ ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ
γινώσκεις· ὁ γὰρ τοῦτο μὴ ποιῶν ἐστὶν ἐ-
πικατάρατος· ὁμοίως καὶ περὶ τῶν ψυ-
χικῶν τραυμάτων οὕτως λέγει· μετανοεῖ-
ται καὶ ἐξομολογεῖσθαι ἀλλήλων τὰ παρα-
πτώματα καὶ εὔχεσθαι ἑαυτοῖς ὅπως ἰαθῆ-
ται· πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργου-
μένη· καὶ ὁ τοῦτο μὴ ποιῶν ἐπικατάρα-
[illegible] πι [illegible] ...τωλὸν ἐκ πλά-
νης ὁδοῦ αὐτοῦ· σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου· καὶ
καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν: ὁ σώσας ψυ-
χὴν, οὕτως ἐστὶν ὡς ὁ κτίσας αὐτήν· ὅθεν
πρὸς τὸ θέλημα τοῦ κ(υρίο)υ καὶ μὴ ποιῶν αὐ-
τὸ κολασθήσεται πολλά· θέλημα τοῦ κ(υρίο)υ
ἐστὶν τοῦ σωθῆναι πάντας ἀν(θρώπ)ους· ὅτι
αὐτοῦ ἐστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος· νῦν καὶ
ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις· μετὰ τὸ ἀνα
στῆναι καὶ ἀναληφθῆναι τὸν κύριον ἡμῶν
Ἰησοῦν Χριστὸν ἐκ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν· κατῆλθον
οἱ δώδεκα ἀπόστολοι ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ἰ
ωσαφάτ· καὶ διενοοῦντο ἕκαστος αὐ
τῶν, περὶ τῆς γεενᾶς τῆς ἀπίστου τῶν
ἀνθρώπων· καὶ ἑκάστου πταίσματος οἷς ποι
οῦσιν οἱ ἄνθρωποι· ἱμαιγμῶσονται τί μέλλου
σιν ἐργάζεσθαι πρὸς συγχώρησιν τῶν πται
μάτων αὐτῶν: καὶ ποιήσαντες ἡμέρας σα
ράκοντα ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ἰωσαφάτ,
νηστεύοντες καὶ προσευχόμενοι· ἐπὶ μὲν το
αὐτοῖς ἐκ πάσης ἡμέρας δέκα· ἐπιφω
σκούσης δὲ τῆς ἁγίας παρασκευῆς· ἐπέστη
ἐνώπιον αὐτῶν ἄγγελος κυρίου καὶ λέγει αὐ
τοῖς· θαρσεῖτε οἱ πολλὰ κοπιάσαντες τὰς τε
σαράκοντα ἡμέρας· ἀναστὰς δὲ ὁ Πέτρος
ρὸς ἐκύνησεν αὐτῷ λέγων· κε θεωρῶ τὸ
πρόσωπόν σου ὡς τὸ πρόσωπον τοῦ διδα
σκάλου μου, τοῦ ἀναληφθέντος ἐν τοῖς
οὐνοῖς ἐξαστράπτοντα καὶ φόβος με συ
σφόδρα· νῦν δὲ ὁρῶ ταῦτα ὁ δοῦλος σου
τῶν ἡμερῶν· ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος
…λαλήσομεν ῥήματα πιστῶν· λέ

πιότατε Πέτρε, κατὰ ἀποκάλυψίν μοι εἶπεν ὁ
μακάριος τῶν μ' ἡμερῶν πρὸ τοῦ πάσχα· ἡμῶν
κατὰ ἀγγέλους τοῖς γνωρίζουσιν τὴν δόξαν
τοῦ Χριστοῦ· λέγει γὰρ ὁ ἄγγελος τῷ Πέτρῳ· ὁ μακάριος
τῶν μ' ἡμερῶν πολλοῖς ἐστὶν τοῖς μὴ στάσου-
σιν αὐτὰς εἰλικρινῶς καὶ ἀμιάντως· τοὺς
ἀχαριστίας τῷ Θεῷ νυκτὸς καὶ ἡμέρας [illegible]
μὴ ἀπεμπον τῶν· καὶ προσκαρτεροῦντες ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ ἐν προσευχαῖς καὶ νηστείαις καὶ
δεήσεσιν· λέγει γὰρ ὁ Δαβίδ· μακάριοι οἱ ἐξε-
ρευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ ἐν ὅλῃ
καρδίᾳ ἐκζητήσουσιν αὐτόν· ἡ δὲ ἔχετε.
ἁμαρτίας ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης· καὶ
μὴ στάσητε τὴν ἁγίαν τεσσαρακοστήν· εἰλικρι-
νῶς μεταδιδοῦσι τοῖς πτωχοῖς τὴν καθημε-
ρινὴν τροφήν· μακαρίζουσιν αὐτὸν οἱ ὀγ χε-
ρίαι· καὶ ἀγγέλων ἀριθμοὶ τεσσαράκον-
τα· ἵστανται ἀπέναντι αὐτοῦ ἐξαλείφοντες
τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν· προσελθὼν δὲ καὶ
ὁ Παῦλος εἶπε πρὸς αὐτὸν περὶ τῶν πορ-
νῶν καὶ ἀρσενοκοιτῶν· καὶ λέγει ὁ ἄγγελος· ἐ-
κεῖνος ἔχει ποῦ ἀπολογίαν δοῦναι· ἰδοὺ
ὁ πύρινος ποταμὸς ἐν αὐτῷ ἀποβλ-
ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἀρσενοκοιτῶν
μένει τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον καὶ ὁ σκώ-
ληξ ὁ ἀκοίμητος· ἐὰν δὲ μετανοήσων-
ται ἐς ἀσελγείαις αὐτῶν· μὴ [illegible]

ρονίτης ἔτη ιβ: καὶ δέχεται αὐτὸν ἡ ἐκκλησί
α τοῦ θῦ· ὁ δὲ πόρνος ἔτη γ: ὁ δὲ μοιχὸς
ἔτη η: ὁ δὲ κτηνοβάτης ἔτη θ: καὶ οἱ μονομοί
κτης ἔτη θ: ὁ φονεὺς ἔτη ιβ: ὁ ἀκουσίως ἔ
τη δζ· ὁ κλέπτης ἡμέρας μ ξηροφαγίτω:
αὐτὰς τὰς ἡμέρας κ: ὁ ἐπίορκος ὁ ἄδικος
ὀμνύων χρόνον ἐν ἄρτω καὶ ὕδατι· ὁ βλασ
φημῶν ἡμέρας μ: ὁ διγαμία ἔτη β: ἡ τριγα
μία ἔτη γ: οἱ δὲ ἐπιμένοντες οὗτοι πάντες ἐν
ταῖς ἀσελγείαις αὐτῶν· οὐαὶ αὐτοῖς ἔσται· ὁ
μοίως δὲ καὶ ὁ ἀνδρέας λέγει· γνωρίζω ὅ
τι σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος ἡμῶν· καὶ γὰρ ἠλαλί
ασεν μυριεῖ ὅτι σὺ εἶ ὁ χσ ὁ υἱὸς τοῦ θῦ τοῦ ζῶν
τος· καὶ ἐν σχήματι δούλου ἐφάνης τοῖς
δούλοις σου πειράσαι ἡμᾶς· καὶ νῦν κύριε
γινώσκω ὅτι σὺ εἶ μετὰ τῶν δούλων σου· ὁρῶ
γὰρ κυκλοῦντα σε δυνάμεις ἐν ποικίλαις
μορφαῖς· καὶ ζῶα ἅγια ἀσχάπτερυγα με
τὰ φόβου βοῶσιν σοι δόξα ἐν ὑψίστοις θεῶ
καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη· ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ
πρι ἐφάνη αὐτοῖς τελείως· καὶ ἀπὸ πιν ἀν
δρέας· κε, δεῖξον μοι τὸν ἐπτὰ ἡμερῶν τ
ἡμᾶς δόσιν ἐν ποία δόξη παρίσταν ταῖς ὁ·
ὁ ἀποκριθεὶς ὁ κς λέγει τῷ ἀνδρέα·
πρὰ ἀστὴρ ἀστέρος διαφέρει ἐν φωτί· οὕ
τω καὶ ἡ πρὸς τὴν ἡμέραν διαφέρει ἐν δόξη·
ἡ δὲ ἐπτὰ ἡμέρα, ἐν ἧ ὁ πὴρ ἐποίη.

σιν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν· καὶ μῆζον
πάντων ἐστίν· διὰ τοῦτο καὶ κυριακὴν αὐ-
τὴν ἐκάλεσεν· ἔπειτα δὲ τῇ β̄ καὶ τῇ γ̄ τοὺς
φωστῆρας τοὺς μεγάλους ἥλιον καὶ σελήνην
καὶ τῇ δ̄ ἡμέρᾳ ἐποίησεν ἔργον δικαιο-
σύνης καὶ μνήμης· καὶ τῇ ε̄ ἡμέρᾳ· διε-
χώρισεν γῆς καὶ ὕδατος· βλάστησεν γῆς
κτήνη· καὶ ἑρπετὰ καὶ ἰχθύας· τῇ δὲ ἕκτῃ
ἡμέρᾳ ἐποίησεν τὸν ἄνθρωπον· καὶ τῇ ζ̄ ἡμέρᾳ
κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ·
καὶ ἔστησεν κεφαλὴν τῶν ζ̄ ἡμερῶν τὴν ἁ-
γίαν κυριακήν· καὶ διὰ τοῦτο μακάριος ἐ-
στὶν ὁ ἄνθρωπος, ὁ μετὰ ἀληκρινοῖς καρδίας νη-
στεύων καὶ προσερχόμενος τῇ τετράδῃ καὶ τῇ πα-
ρασκευῇ· τρὶς μακάριος δὲ ἐστίν· ὁ πιστῶς
τὴν ἁγίαν κυριακὴν φυλάττει ἀπὸ ὥρας θ̄ τοῦ
σαββάτου, καὶ μὴ ἐργαζόμενος αὐτήν·
καὶ οὐ ἀπολαμβάνων τι δίκαιον τῇ ταύτῃ
ἡμέρᾳ· προσελθὼν δὲ καὶ ὁ Ἰάκωβος ἐπε-
ρώτα τὸν κν λέγων· κε, τί ἐστιν ὁ μισθὸς
τῇ δ̄ καὶ παρασκευῇ νηστεύοντος· λέγει ὁ κς·
μακάριος ἐστὶν ὁ αὐτὸς, ὁ περὶ ταύτας αὐτὰς
νηστείαις καὶ προσευχαῖς· ὅταν γὰρ ἐξέλθῃ
ψυχὴ αὐτοῦ ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ· ἀπαντῶ-
σιν αὐτὴν ἡ δ̄ καὶ ἡ παρασκευή· καὶ παρασ-
ταί αὐτὴν λέγουσαι τοῖς ἀγγέλοις
ψυχὴν δικαίαν ἤ τις μᾶλλον ποιοῦμεν;

λοιπὸν χαίρουσιν ὅταν τὴν οἱ ἅγιοι ἄγγελοι,
καὶ πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν· οὗτος
ὁ μισθὸς τῶν τὴν δ̄ καὶ τὴν παρασκευὴν μὴ στε
βόντων· ὅτι μὲν ἡ τετράδη τετίμηται διὰ
τὴν προδοσίαν· ἡ δὲ παρασκευὴ διὰ τὸ πά
θος· ἡ δὲ ἁγία κυριακὴ διὰ τὴν ἀνάστασιν
τοῦ κυρίου· καὶ μακάριοι οἱ φυλάττοντες αὐ
τὰς ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ· καὶ πάσης
ἀκαθαρσίας· ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσωσιν, μηδὲ
φυλάξωσιν αὐτάς· ἐξαποστέλλω αὐτοῖς μά
χαιραν καὶ λιμὸν καὶ αἰχμαλωσίαν· καὶ οὐ
αὶ αὐτοῖς ἔσται· οὐαὶ δὲ τοῖς μὴ κοιμωμένοις
τὴν ἡμέραν τῆς ἁγίας κυριακῆς· ἀμὴν ἐ
πιτιμίου· προσέλθων δὲ θωμᾶς ἐπερώ
τησεν τὸν κύριον λέγων· ἐὰν κληρικὸς ἀφήσει
τὴν ἐκκλησίαν αὐτοῦ, ἕνεκεν πραγμα
τείας ἢ αἰσχροκερδίας ἢ αἰσχρολογίας τί
ἡ κόλασις αὐτοῦ· λέγει ὁ σωτήρ· ἐὰν ἐπιμεί
νῃ καὶ μὴ ὑποστρέψῃ· καταδικάζεται ὡς
πόρνος εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον· ἢ δὲ μετα
νοήσας ὑποστρέψῃ, ἀλογᾶται ὑπὸ τοῦ
[illegible]ιερέως καὶ ἀποκαθίσταται εἰς τὴν ἰ
[illegible] διακονίαν· δεῖ δὲ τὸν κληρικὸν τοιοῦ
[illegible] ἀκούειν· ἀναίτιον· ἄκακον· ἀκ
[illegible]ζον· ἀφιλάργυρον· ἄκλοπον· πρᾶος
[illegible]σοχον· ἀμετάδοτον· μιᾶς γυναικὸς·
[illegible] ἐπιειγνώμον· καὶ τὴν διακονί

αὐτῆς ἐπαγγελίας φυλάττοντο. ὅσον μὲν οὖν
ἦν λυδορὸν τιμὰς ἀφορίζεσθαι ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ
θεοῦ. καὶ εἰς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ μὴ προσ-
φαίνεσθαι. οἱ ἱερεῖς ὅδη γαμοῦν μὴ εἰσερχέσθω
εἰς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ. οὐδὲ τοῖς ἱερεῦσι
καὶ τῆς κληρουχίας. οἵτινας [illegible]κριται
ποιοῦσιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τὴν ἀκαι-
ρίαν κακῇ κρίνοντες λαοὺς καὶ πρόσωπα λα-
μβάνοντες. καὶ χαρίζοντες τὰ ἅγια μυστήρια·
οὐαὶ τοῖς τοιούτοις. ὅτι τῷ πυρίνῳ ποταμῷ
καυθήσονται. καὶ οὐκ εἰσὶν οἱ ἐλεῶν αὐτοῖς. οὐ-
αὶ τοῖς τὰ ἅγια δῶρα διδοῦσιν τοῖς ἀγνοοῦ-
σιν. ὅτι οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παρίστανται φυ-
λάττοντες αὐτά. ἐν δὲ τῷ ἱερουργεῖν τὸν
ἱερέα, τὰ χερουβὶμ καὶ τὰ σεραφὶμ κα-
λύπτουσιν τὴν ἁγίαν τράπεζαν ἀοράτως.
τως. ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ ἱερέως. ἄγγε-
λος δὲ κυρίου παρίσταται σὺν τῷ ἱερεῖ ἐρῶν
ἀγίαν κοινωνίαν. καὶ ὡς τῆς ἐλθῆ κοινωνῆ-
σαι ἔχων κακίαν καταπίνομενος. καὶ δέξεται
τὸ τίμιον δῶρον. πῦρ καιόμενον δέχεται ἐν
τοῖς ἐγκάτοις αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ λέγω ἡμῖν διὰ
ζεκιὴλ τοῦ προφήτου. ἄφιον αὐτοῖς [illegible]
μετανοήσωσιν, καὶ ἐλεηθήσονται [illegible]
ὑμῖν διδάσκαλοι, ὅτι ἂν ἀγνῶς κοιν[illegible]
οὐκ ἐπιτήμως κεῖται. ὅτι εἰσέρχ[illegible]
τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ πληρώσαμεν [illegible]

μένω στόματι εὐλογῆ τὸν θν· ἡ δὲ καρδία
ἡμῶν πόρρω μένη ἐστίν· οὐαὶ ὑμῖν ὅτι προ-
έρχεσθαι καὶ κάλλοπισμένοι πλήρεις ἀδικί-
ας καὶ ἀνομίας· καὶ οὐκ ἔχεται τὸ ἔνδον ὄμ-
μα ὑμῶν πρὸς τὸν θν· ἀλλ' ἐν τῇ μωθρότητι τῆς
σαρκὸς, ἤπιος πρὸς ὀλίγων χρόνον ἐστὶν καὶ
ἐκλίπει καὶ πρὸς γῆν ὑπάγει καὶ χοῦς γίνε-
ται· οὐαὶ ὑμῖν πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, ὅτι κα-
θέζεσθαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ ἁγίᾳ κυριακῇ ποι-
οῦντες κρίσεις καὶ πράττοντες ἃ οὐκ ἔξε-
στιν πράττειν ὑμῖν· ἀλλ' ἀπαρνούσατε τῆς
διαθήκης καὶ τῶν παραγγελμάτων, καὶ οὐκ ἐ-
φυλάξατε τὴν ἁγίαν κυριακήν· οὔτε τὸν λα-
ὸν ἐδιδάξατε· ἰδοὺ ἔλεος οὐ μὴ τύχεται εἰς
τὸν αἰῶνα· καὶ ἀπολογίαν ἔχεται δοῦναι ἐν
τῷ φοβερῷ βήματι τοῦ χυ· ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τοῦ
ἐμπιστευθέντος ὑμῖν· οἵτινες οὐκ ἐδιδά-
χθησαν παρ' ὑμῖν τὰς θείας γραφάς· οὐαὶ
τοῖς μὴ φυλάττοντας αὐτοῖς τῇ ἁγίᾳ κυρι-
ακῇ ἀπὸ πορνίας καὶ κακῶν ἐνθυμήσεων·
οὐαὶ τοῖς μεταλαμβάνουσιν καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέ-
ρᾳ συνημμένοι γυναιξί· ἀκούσαντες οὖν παρ-
αφυλακροάμονες· λόγοις ἀποστόλων δι-
τῶν προφητῶν μου καὶ ἀποστόλων καὶ οὐκ ἠ-
κούσατε αὐτοῖς· ἔχοντες δὲ ἐν ταῖς χερ-
σὶν ὑμῶν τὰς παραδόσεις καὶ διδασκαλίας
τῶν ἁγίων βίβλων· ἱερεῖς λαλῆται

ἅγιος τοῦ ὦτα τῶν ἀκουόντων· ὅτι ἐν ἡμέρᾳ
κρίσεως δίκην ἔχεται λαβεῖν μετὰ τῶν προ-
βάτων· τοῦ τέστιν μετὰ τοῦ εἰπεῖν ἀπιστάθεντος
ὑμῶν λαοῦ· ὑμεῖς δὲ οἱ ἀκροαταί· οἱ ἀκούσαν-
τες καὶ μὴ φυλάσσοντες, ἐν ταῖς βασάνοις
διαμεριῶ ὑμᾶς· λαλεῖ ταῦτα δὲ ἱερεῖς περὶ τῆς
ἀναπαύσεως μου τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι τὴν ἁ-
γίαν κυριακήν· μηδὲ ποιεῖν ἐν αὐτῇ πονη-
ρόν τι· οὐαὶ τοῖς μὴ ἀπερχομένοις ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ τῇ ἁγίᾳ κυριακῇ· οὐαὶ τοῖς μὴ
ἀκροωμένοις τῆς ἁγίας λειτουργίας μετὰ
φόβου καὶ πίστεως, ὅτι τῷ ταρτάρῳ παρα-
δώσω αὐτούς· οὐαὶ τοῖς ἀπολιμπανομέ-
νοις τῆς τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ
κυριακῆς, καὶ πασῶν ἑορτῶν· διὰ ὄκνον
καὶ ῥᾳθυμίαν ὅτι τῷ πυρὶ παραδώσω αὐ-
τούς· καὶ οὐκ ἔστιν ὁ λυτρούμενος· οὐαὶ
τοῖς ἱερεῦσι τοῖς μὴ φυλάττουσι τὰ ἅγια δῶρα
ἀπὸ τῶν ῥυπαρῶν χειρῶν· οὐαὶ ταῖς γυναιξίν
ταῖς ἱσταμέναις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ πρὸς
ἀλλήλας ὁμιλούσαις· αὗται οὐκ ἔχουσιν ἄ-
νεσιν ὑπὸ τοῦ βρυγμοῦ τῶν ὀδόντων· οὐαὶ
τοῖς μεταλαμβάνουσι τῶν ἁγίων μυστη-
ρίων· καὶ ἀναχωροῦσι πρὸ τῆς ἀπολύσεως τῆς
ἁγίας λειτουργίας· οὐαὶ τοῖς πραγματευομένοις
τῇ ἁγίᾳ κυριακῇ πρὸ τῆς ἀπολύσεως τῆς ἁ-
γίας λειτουργίας· οὐαὶ τοῖς κιθαρίζουσι.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

μετ' αὐλῶν καὶ χορῶν καὶ τυμπάνων μετ' οἴ-
νον πίνουσιν· τὰ δὲ ἔργα τοῦ θεοῦ οὐ βλέ-
πουσιν· οὐαὶ τοῖς ἀποστελλῶσιν καὶ τοῖς
πτωχοῖς καὶ δεομένοις μὴ μεταδίδωσιν·
καὶ τὸν φόβον τοῦ θεοῦ μὴ ἔχοντες ἐν ταῖς
καρδίαις αὐτῶν· οὐαὶ τοῖς λέγουσιν ποιήσω-
μεν τὰ ἄδικα καὶ περὶ τῶν ἐκεῖ οὐ βλέπωμεν·
οὐαὶ τῷ παρακροατῇ ἀνθρώπῳ· ὅτι εἰσφέρει καὶ
ἀποφέρει καὶ προστίθησιν σκάνδαλον· οὐαὶ
τοῖς μὴ ἀγαπῶσιν τὸν θεόν· οὐαὶ τοῖς μὴ
τρέχουσι ἐν τῇ ἁγίᾳ τοῦ θεοῦ ἐκκλησίᾳ προθύ-
μως· οὐαὶ τοῖς μὴ προσφέρουσιν τὰς ἀ-
παρχὰς αὐτῶν ἐν τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ·
ὅτι ἐπικατάρατοι εἰσὶν κατὰ τὸν καιρόν· οὐ-
αὶ τοῖς λοιδωροῦσιν· οὐαὶ τοῖς κλέπτουσιν:
οὐαὶ ἁρπάζουσιν τὰ ἀλλότρια· οὐαὶ τοῖς
συγκαθεζομένοις καὶ ὁμιλοῦσιν μετὰ
βλασφήμων καὶ αἱρετικῶν:· οὐαὶ τοῖς ἐ-
νυβρίζουσιν τὰς θείας καὶ ἁγίας γραφάς·
καὶ τί πολλὰ λέγω, οὐαὶ τοῖς ἐξ ἀριστερῶν
λαχοῦσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· ὅτι σκοτισ-
θήσονται καὶ τοὺς ὀδόντας βρύζουσιν· ὅ-
ταν ἀκούσωσιν οὐκ οἶδα ὑμᾶς· οὐαὶ τοῖς
σηγόροις· οὐαὶ τοῖς φαρμάκοις· οὐαὶ
μεθύουσιν· οὐαὶ ταῖς γυναιξὶν ταῖς
γυνιζομέναις τῇ ἁγίᾳ κυριακῇ:· αὐταὶ γὰρ
νοσιν ἀπέσιν εἰς τὸν αἰῶνα· οὐαὶ τοῖς

μὴ φυλάττουσιν τὰς ἑορτὰς τοῦ θ(εο)ῦ· καὶ
τῶν ἁγίων αὐτοῦ ἀποστόλων· τῆς ὑπερ
αγίας θ(εοτό)κου· καὶ τοῦ προδρόμου· οὐαὶ τοῖς
μιαίνουσιν τὸ ἅγιον βάπτισμα· ὥσπερ
τὸ ἅγιον στόμα· ὅτι πᾶσα ἁμαρτία καὶ
βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις· ἡ
δὲ κατὰ τοῦ ἁγίου πν(εύματο)ς βλασφημία· οὐκ
ἀφεθήσεται οὔτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι οὔ
τε ἐν τῷ μέλλοντι· οὐαὶ τοῖς ψευδομαρ
τυροῦσιν· οὐαὶ τοῖς ἄρχουσι καὶ κριταῖς,
οἱ τοὺς πτωχοὺς παρακρίνοντες· λαμβά
νοντες πρόσωπον δυνάστου· καὶ τὸ δίκαι
ον ἐκ τοῦ δικαίου αἴροντες, καὶ κατα
θυμῶντες τὰ ἀλλότρια· οὗτοι κληρονο
μήσουσιν τοῦ ἰούδα τὴν κληρονομίαν·
οὐαὶ τοῖς μὴ προσκυνοῦσιν τὰς θείας
εἰκόνας τοῦ θ(εο)ῦ· οὗτοι κληρονομήσουσιν τὸ
πῦρ τῆς γεέννης· οὐαὶ τοῖς μισοῦσιν
τὰς θείας γραφάς· αὐτοὶ γίνονται
μέτοχοι τοῦ θ(εο)ῦ, καὶ ἀκούσουσιν οὐκ οἶδα
ὑμᾶς· οὐαὶ τοῖς μοναχοῖς τοῖς ἐν σχήμα
τος περιπατοῦσιν εἰς δημοσιλαοὺ καὶ ἀκρα
τόριων· ποιοῦντες κρίσιν μετ(ὰ)· οὗτοι κλη
ρονομήσουσιν τὴν ἀγχόνην τοῦ ἰούδα· κ(αὶ)
κληθήσονται δοῦλοι τοῦ ἀντιχρίστου· οὐ
αὶ τοῖς μοναχοῖς, τοῖς τὸ ἅγιον σχῆμα ἐν
δυομένοις καὶ οὐ φυλάττουσιν αὐτὸ κ(αὶ)

ταύτην διδασκαλίαν· ἐν πολυνηστίᾳ ἐν δίψει ἐν
ἀλουσίᾳ· καὶ πάσῃ κακουχίᾳ· ἵνα τὸ σῶ-
μα τακῇ αἱ δὲ ψυχαὶ αὐτῶν ἀπέλθωσιν εἰς ζω-
ὴν αἰώνιον· οὐαὶ τοῖς μοναχοῖς τοῖς μεθύουσι
καὶ καθεζομένοις μετὰ κοσμικῶν καὶ εἰσ-
φέρουν λόγους αἰσχροὺς καὶ γέλωτας ποιοῦν-
τας· καὶ φόβον θεοῦ μὴ ἔχοντας ἐν ταῖς καρ-
δίαις αὐτῶν· οὐαὶ τοῖς μοναχοῖς οἵτινες
τὸ ἅγιον σχῆμα μιαίνουσιν ἐν ἀσελγείαις καὶ
μέθαις καὶ αἰσχροκερδίαις καὶ πορνείαις·
φαίνονται μὲν ἔξω δοῦλοι Χριστοῦ, ἔχοντες
δὲ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, τὸν ἀντίχρι-
στον· αὐτοὶ γενήσονται κληρονόμοι αὐτοῦ·
οὐαὶ ταῖς μοναζούσαις, αἳ ἐμόλυναν
τὸ ἅγιον σχῆμα ἐν πορνείαις καὶ πάσῃ ἀκα-
θαρσίᾳ· ἔξωθεν μὲν οὖσαι νύμφαι Χριστοῦ· ἐν
κρυπτῷ δὲ ἡδονῆς κλέπτριαι· καὶ δοῦλαι
τοῦ ἀντιχρίστου· οὐαὶ τοῖς ἀνόμοις κτλ.
οὐαὶ τοῖς παρακαμπανισταῖς, καὶ πα-
ραζυγοστάταις· οὐαὶ τοῖς παραυλακισταῖς
καὶ ἁρπάζοντας τὰ τοῦ πλησίον· οὐαὶ τοῖς
ἀδικοῦσιν χήρας καὶ ὀρφανούς· οὐαὶ τῷ
[…]οι καὶ τῇ γυναικὶ τοῖς ζαγνιμένοις,
ἐπὶ πορνείαις πίπτοντας· αὐτοὶ κληρο-
νομήσουσιν τὸ πῦρ μετὰ τοῦ Ἰούδα· ὅτι
καὶ αὐτὸς ὁ Ἰούδας ὢν μετὰ τοῦ Κυρίου, παρέ-
κεν αὐτὸν τοῖς Ἰουδαίοις· καὶ τί πο

λλα λέγω· οἱ μὴ ποιοῦντες τὸ θέλημα χ(ριστο)ῦ
τοῦ ἀληθινοῦ θ(εο)ῦ ἡμῶν· αὐτοὶ κληρονο-
μήσουσιν τὴν ἀγχόνην τοῦ ἰούδα· ὅπερ μὴ
γένοιτο ἡμῖν· χάριτι τοῦ δεσπότου ἡμῶν
τοῦ ἡμῶν κ(υρίο)υ ἰ(ησο)ῦ χ(ριστο)ῦ· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος
νῦν καὶ ἀεὶ· καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰ-
ώνων ἀμήν:-

κατευθυνθήτω φησὶν ἡ προσευχή μου
ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου, ἔπαρ-
σις τῶν χειρῶν μου· ἐὰν δὲ αἱ χεῖρές
σου μηδὲν ἁρπακτικὸν κέκτηνται·
καλλὸς βοᾷς ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου·
περιβάλλεται τοίνυν τὰς χεῖρας· καταμά-
θε ταύτας· καὶ ἢ μηδὲν ἁρπακτικὸν
κέκτηνται ἢ ῥυπαρόν· τότε λέγε μετὰ
παρρησίας καὶ θάρσους· κατευθυνθή-
τω ἡ προσευχή μου· ἐὰν δὲ ἥρπασας
ἢ ἐτάραξας τῶν ἀπηγορευμένων· μὴ
βοήσῃς· μηδὲ τὰς χεῖράς σου ὑψώσῃς
ἕως τοῦ κακοῦ παύσῃς· ἐπειδὰν καὶ δεη-
θεὶς ὑψώσαι ταύτας κατευθυνθήσεται
ἡ προσευχή σου ὡς μεμολυσμένη οὐδὲν
ἀνέρχεται εἰς οὐρανόν· ἀλλὰ καὶ σὺ
... ὅταν τὰς χεῖρας ἐκτείνῃς προσ-
ευχόμενος, ἀποστρέψω τοὺς ὀφθαλμούς μου
ἀπὸ σοῦ· καὶ ἐὰν πληθύνῃς τὴν δέησιν,
οὐκ εἰσακούσομαί σου λέγει κ(ύριο)ς.

ἐθῶμεν τοίνυν τίμιοι εἶναι τὰ κινοῦντα
τὸν αὐτόν· μάθωμεν καὶ φύγωμεν· καὶ
γὰρ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοιοῦτον ὁρῶμεν
ἔθος κρατοῦν τοῖς πολλοῖς· καὶ ὅπως
μὲν καθαροῖς ἐσθῆσιν ἱματίοις σπου-
δάζοντας· καὶ ὅπως δὲ ψυχὴν καθαρὰν
παραστῆσαι τῷ Θεῷ, οὐδένα ποιούμενοι
λόγον· καὶ ταῦτα λέγω, οὐ κωλύων νίπτειν
τὰς χεῖρας οὐδὲ στόμα· ἀλλὰ βουλόμενος
οὕτως νίπτειν ὡς προσήκει· οὐχ ὕδατι μόνον.
ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ὕδατος ταῖς ἀρεταῖς. ῥύ-
πος μὲν χειρῶν ἁρπαγή· κακουργία· ἐ-
παφὴ κατὰ τοῦ πλησίον· στόματος δέ, κατα-
φημία, λοιδορία· αἰσχρολογία· εὐτραπελί-
α· γέλως, ὕβρις· ἂν τοίνυν συνειδὼς σαυ-
τῷ μηδὲν τούτων πράττοντι ἢ φθεγγόμε-
νος· μηδὲ ῥυπῶν τι τὸν ῥύπον τοῦτον, πρόσ-
ελθε θαρρῶν· ἂν δὲ μυρίας ἔχῃς ταύτας ἐδέξω
τὰς κηλῖδας· τί μάτην πονεῖς ὕδατι μὲν
περικλύζων τὴν γλῶτταν καὶ τὰς χεῖρας·
τὸν δὲ ὄλεθρον καὶ βλαβερὸν περιφέρων
ἐν ταῖς ῥύπον· εἰπὲ γάρ μοι, εἰ κόπρον
ταῖς χερσὶν εἶχες, καὶ βόρβορον· ἆρ' ἂν
εὔξασθαι ἐτόλμησας; οὐδαμῶς: καὶ μὴν
οὕτως οὐδεμία βλάβη· ἐκεῖνα δὲ ὄλεθρος
καὶ ἀπώλεια. πῶς οὖν ἐν μὲν τοῖς ἀδια-

φθόροις ἀλαβής· οὐδὲ τοῖς κικολυμ-
ροις καταφρονής· τί οὖν φησίν· οὐδὲ
πρὸς εὔχεσθαι· δεῖ μὲν ἀλλ' οὐχὶ ῥυπόμεναι·
οὐδὲ τοσοῦτον ἔχοντα βόρβορον· τί οὖν φη-
σίν· τί οὖν φησίν· ἐὰν προσληφθῶ καθα-
ρὸν σαυτόν· πῶς καὶ τίνι τρόπῳ· κλαῦ-
σον· στέναξον· δάκρυσον· ἐλεημοσύνην· ἐξομο-
λόγησαι· ἀπολόγησαι τὸ ὕβρισμένον· δια-
λάγηθι· διὰ τούτων ἀπόσμιξον τὴν γλῶ-
τταν· ἵνα μὴ παροξύνῃς τὸν θεόν· εἰ
γάρ τις κόπρου πληρώσας τὰς χεῖρας
οὕτως σου κατέχει τοὺς πόδας ἱκετεύ-
ων· οὐ μόνον οὐκ ἂν ἤκουσας· ἀλλὰ
τὸ ποδὶ ἐλάκτισας· πῶς οὖν σὺ τολ-
μᾷς οὕτως τῷ θεῷ προσιέναι· καὶ γὰρ χεὶρ
ἐστὶν ἡ γλῶττα τῶν εὐχομένων· καὶ δι' αὐ-
τῆς κατέχομεν τὰ γόνατα τοῦ θεοῦ· μὴ
τοίνυν μολύνῃς αὐτήν· ἵνα μὴ καὶ πρὸς
σὲ εἴπῃ· ἐὰν πληθύνητε τὴν δέησιν οὐκ εἰ-
σακούσομαι σου· καὶ γὰρ ἐν χειρὶ γλώ-
ττης ζωὴ καὶ θάνατος· καὶ ἀπὸ τῶν λόγων
σου δικαιωθήσῃ καὶ κατακριθήσῃ· καὶ
σὺ μὲν ἀποσμοιοσίας τῶν τῆς γλώσ-
σου οὐ τολμᾷς προσάξασθαι οὕτω
πόδε λοιδορίας ὂν καὶ ὕβρεως ὄν κ-
τέρων κακῶν πρινεῖ καθαρθῆναι κ-
λὸς ἀνατείνεις τὰς χεῖρας· καὶ πῶς

φρίττεις εἶπέ μοι· καλὸν ἐκεῖνον τὸ φοβερὸν καὶ φρικτὸν ὄνομα. οὐκ ἤκουσας Παύλου λέγοντος· βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ. ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖκας:·

Εἶπεν ὁ ἀββᾶς Νεῖλος· ἄτρωτος διαμένει ἀπὸ τῶν βελῶν τοῦ ἐχθροῦ· ὁ ἀγαπῶν ἡσυχίαν· ὁ συναναμιγνύμενος πλήθεσιν· εὐκαίρως δέχεται πληγάς: Εἶπεν ἀββᾶς Μωυσῆς: ἄνθρωπος ὁ φεύγων τοὺς ἀνθρώπους ἔοικεν σταφυλῇ ὀπτῇ· ὁ δὲ μετὰ ἀνθρώπων ὄμφαξ ἐστίν: Εἶπεν ὁ ἀββᾶς Μάρκος· ὁ διαπεράσαι θέλων τὴν νοητὴν θάλασσαν· ταπεινοφρονεῖν· μακροθυμεῖν, ἀγρυπνεῖν· ἐγκρατεύεσθαι. ἐκ τοῦ τῶν τεσσάρων τούτων· ἐὰν εἰσέλθῃ βιάσηται· θορυβηθῆναι μὲν τὴν καρδίαν· περᾶσαι δὲ οὐ δύναται: Εἶπεν πάλιν, οὐκ ἔστιν ἡσυχάσαι τὸν νοῦν· ἄνευ τῆς τοῦ σώματος ...γκης· οὐδὲ λῦσαι τὸν τούτων μεσότοιχον· ἄνευ τῆς ἡσυχίας καὶ προσευχῆς:

Βίος τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ ἐν [illegible]-
λῶν· Σύρος τὸ γένος· γονέων θεοσεβῶν γεννη-
θεὶς ἐν Ἐδέσσῃ· ὑπάρχων ἐν τοῖς χρόνοις Κων-
σταντίνου τοῦ βασιλέως· καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ κ(αὶ)
βασιλευσάντων· ἀπεχόμενος παιδόθεν ἀπὸ
παντὸς πονηροῦ πράγματος· ὁ γοῦν γενέτης αὐ-
τοῦ ἔτι παιδίου ὄντος· [illegible] ἑώρακεν ὀπτα-
σίαν· ὅτι ἀνῆλθεν ἄμπελος ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ
τοῦ Ἐφραίμ· καὶ ηὔξησε καὶ ἐπλήρωσεν πᾶ-
σαν τὴν ὑπ' οὐρανόν· καὶ ἤρχοντο πάντα τὰ πε-
τεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἤσθιον ἐκ τοῦ καρποῦ τῆς
ἀμπέλου· καὶ πρὸς ὅσον ἤσθιον ἐπλεόναζεν ὁ καρ-
πός· οὗτος ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ οἰκήσας τὴν ἔ-
ρημον· κατευνάζων ἀβύσσου κεκτημένος φύσ(ιν)
ἐδέξατο τὴν χάριν τὴν θείαν τοῦ παναγίου πνεύ-
ματος· οὗ τις τῶν θεοφόρων κατ' ὄναρ ἐτεθέασ(ατο)
ἄνδρα φοβερόν· κρατοῦντα τόμον χάρτου·
διερωτῶντα· τίς ἄρα δύναται αὐτὸν δέξ-
ασθαι καὶ φυλάξαι· καὶ ἐγίνετο φωνὴ πρὸς αὐ-
τόν· ἄλλος οὐδείς· ἀλλ' ἢ Ἐφραὶμ ὁ θεράπων·
οὗτινος παρελθόντος καὶ ἀνοίξαντος τὸ στό-
μα· καὶ τοῦτον καταφαγόντος· εὐθέως ἐ-
ρήσσε ποταμοὺς θεοβρύτου λόγου·

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

πνύξεως καὶ μετανοίας· ἐποιήσας καὶ τὸν φό-
βον τῆς γεέννης· καὶ τῆς μελλούσης δευτέρας
ἐλεύσεως τοῦ μονογενοῦς ἀπὸ τῶν οὐνῶν ἰυ χυ· τοῦ ἀληθινοῦ
θυ ἡμῶν· ὁπότ' ἂν ἀποδώσῃ ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα
αὐτοῦ· πρὸς τούτοις καὶ τῶν θείων δογμάτων τῶν ὀρ-
θοτάτων γράμμασιν ἐνέθηκε· ἄλλος δὲ πάλιν τις τῶν
ἀξίων γερόντων εἶδεν ἐν ὁράματι τῆς νυκτός· ἀ-
γγέλων τάγματα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατερχόμενα κα-
τὰ πρόσταξιν θυ· ἔχοντα ἐν ταῖς χερσὶ κεφαλίδα·
τουτέστι τόμον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ἔξω-
θεν· καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· τίς ὀφείλει τοῦτον
ἐγχειρισθῆναι· καὶ οἱ μὲν ἔλεγον ὁ δεῖνα· οἱ δὲ ἕτε-
ρον· ἀπεκρίθησαν ἄλλοι καὶ εἶπον· ἀληθῶς πάν-
τες ὅσιοί εἰσι καὶ δίκαιοι· πλὴν οὐδεὶς δύναται ἄ-
λλος ἐγχειρισθῆναι· εἰ μὴ μόνος ἐφραὶμ ὁ πρᾶος κα-
τὰ πνεῦμα τὴν καρδίαν· καὶ ὁρᾷ ὁ γέρων ὅτι τῷ ἐ-
φραὶμ ἐπέδωκαν τὴν κεφαλίδα· καὶ ἀναστὰς
τὸ πρωΐ· ἤκουσεν ὡς πηγὴν βρύουσαν ἐκ
τοῦ στόματος αὐτοῦ· καὶ συντάσσοντος λόγους
διδακτικούς· πάσης κατανύξεως καὶ φόβου
θυ ὑπάρχοντας· καὶ ἔγνω ὅτι ἐκ πνς ἁγίου εἰσὶ
τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τοῦ στόματος αὐτοῦ· πρὸς
ὃν ὁ θεοφόρος ἐκεῖνος γέρων εἶπε· κύριε ἐφραὶμ
πολλάκις παραινούμενος παρὰ τῶν πρων· συν-
τάξαι λόγους εἰς μνημόσυνον σου· καὶ εἰς οἰκο-
δομὴν πολλῶν· οὐκ ἐπείσθης· καὶ νῦν ἠνύτ-
κας πρὸς τούτοις περιχαρῶς· ὁ δὲ ἅγ-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ὁ ἐφραὶμ ἔφη· πειθαρχεῖν δεῖ θεῷ μᾶλλον,
ἢ ἀνθρώποις λέξας ὁ ἀπόστολος· κἀγὼ ὅτι περ ὑμῶν
προαιρουμένην· οὐκ ἐπένευσα· διὰ τὸ μὴ ἔχειν με
τὸ ἀσφαλές· νυνὶ δὲ ὅτι ἡ θεία χάρις ἐπεσκίασεν
ἐπὶ τὴν ταπείνωσίν μου· τὸ νωθροῦ καὶ καρωμέ
νου ἀφερέθη ἀπ' ἐμοῦ· καὶ πρόθυμος καὶ ὀξυ
δερκοῦ ἐγκαὶ χάρισμα ταῦτ'· τότε εἶπεν ὁ γέρων
πρὸς αὐτόν· μακάριος εἶ, ὡς ἐκ χειρὸς ἀγγέλου τὴν
κεφαλίδα δεξάμενος. τὴν ἔχουσαν ἐγγεγραμμένην
ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, [illegible] θείαν σοφίαν· ὁ πορ
τοῖς ὀφθαλμοῖς μου τεθέαμαι τὴν νύκτα ταύτην· ἐπι
θυμίας δὲ οὔσης ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ἐφραίμ, θεά
σασθαι ἔδεσαν τὴν πόλιν· καὶ ηὔξατο τῷ θεῷ λέγων·
κύριε ἰησοῦ χριστέ, ἀξίωσόν με θεάσασθαι τὴν πόλιν ἐκεί
νην· καὶ εἰσερχόμενός μου ἐν αὐτῇ, τοιοῦτον ἄν
θρωπον κέλευσόν με συναντῆσαι, ὅστις ὀφειλήσει ἀ
πὸ γραφῆς διαλεχθῆναι μετ' ἐμοῦ· καὶ εἰσελθόν
τος αὐτοῦ ἐπὶ τοῦτο πον· καὶ δὴ ἐρχομένου τὴν π
ύλην τῆς πόλεως· ὑπήντησεν αὐτῷ γυνή· ἥτις ἦν
πόρνη ἐν τῇ πόλει· καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ δοῦλος τοῦ θεοῦ
ἐφραίμ, ἔστη λυπούμενος· καὶ λέγων ἐν ἑαυτῷ· κύριε
ἰησοῦ χριστέ· παρεῖδες τὴν δέησιν τοῦ δούλου σου ἐ
φραίμ, πῶς γὰρ αὕτη ἐκ τῆς γραφικῶς δια
λεχθῆναι μετ' ἐμοῦ· ἔστη δὲ ἡ πόρνη θεωροῦσα αὐ
τόν· καὶ λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ ὅσιος ἐφραὶμ
εἰπέ μοι κοράσιον· τί ἕστηκας καὶ θεωρεῖς με· ἀ
ποκριθεῖσα δὲ εἶπεν ἡ πόρνη πρὸς αὐτόν· θεω

ὅτι ἐγὼ ἡ γυνὴ ἐκ σοῦ τοῦ ἀνδρὸς ἐλήφθην· σὺ
δὲ ἐμὲ μὴ θεώρει· ἀλλὰ τὴν γῆν ὅθεν σὺ ὁ ἀνὴρ
ἐλήφθης· ταῦτα ἀκούσας ὁ δοῦλος τοῦ θεοῦ ἐφραὶμ
ἐθαύμασε καὶ ἐδόξασε τὸν θεόν· τὸν δόντα αὐτῇ
σοφίαν τοιαύτην· ἵνα ἀποκριθῇ αὐτῷ τοιαῦτα·
καὶ ἔγνω ὅπου παρεῖδε κύριος ὁ θεός· τὴν δέησιν αὐ-
τοῦ· καὶ εἰσελθὼν ἐν τῇ πόλει κατεσκήνωσεν
ἐκεῖ· κατὰ συγκυρίαν δὲ πλησίον τοῦ μετατρύου αὐ-
τοῦ· ἔμενεν ἄλλη πόρνη· καὶ ποιήσαντος αὐτοῦ
ἡμέρας πολλὰς ἐν τῇ πόλει· ὑπεβλήθη ἡ πόρ-
νη ἐκ τοῦ πονηροῦ· ὅπως προσβάλλουσα σκαν-
δαλίσει αὐτόν· καὶ ἀνοίξασα τὴν θυρίδα ἣν
εἶχεν ἐπὶ τὸ μεσοίκολον παρέκυψε· καὶ θεω-
ρήσασα τὸν ἅγιον ἱστάμενον καὶ ποιοῦντα ἐ-
φύτου· εἶπε πρὸς αὐτόν· εὐλόγησον κύρι ἀ-
ββᾶ· καὶ ἀτενίσας εἰς τὴν θυρίδα· βλέπει αὐ-
τὴν παρακύπτουσαν καὶ λέγει αὐτῇ· ὁ κύριος εὐ-
λογήσῃ σε· καὶ ἀποκριθεῖσα ἐκείνη ἔφη αὐτῷ·
τί λείπει τοῦ φραγμοῦ σου· καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἅγιος ἐ-
φραίμ· τρεῖς λίθοι καὶ ὀλίγος πηλός· ἵνα
ἡ θυρὶς ἀναφραγῇ ὅθεν παρακύπτεις· καὶ ἀ-
κριθεῖσα ἐκείνη· λέγει πρὸς αὐτόν· ἐπειδὴ δὲ
πρώτη προσελάλησα, ἀπενοήθης μοι· ἐγὼ κοι-
μηθῆναι βούλομαι μετὰ σοῦ· καὶ σὺ ἀπὸ τοῦ
ῥήματος ἀπεστράφης με· ἀποκριθεὶς δὲ
ὁ δοῦλος τοῦ θεοῦ ἐφραὶμ· λέγει πρὸς αὐτήν·
εἰ θέλεις κοιμηθῆναι μετ' ἐμοῦ· ὅπου λέ-

γωσοι ἐλθέ· καὶ κοιμώμεθα ὁμοῦ· ἀποκρι-
θεὶς δὲ ἡ πόρνη λέγει αὐτῷ· εἰπέ μοι τὸν τό-
πον καὶ ἔρχομαι· ὁ δὲ ὅσιος λέγει αὐτῇ· ἐὰν
θέλεις κοιμηθῆναι μετ' ἐμοῦ· ἐν ἄλλῳ τόπῳ
οὐ δύναμαι· εἰ μὴ μέσον τῆς πόλεως· ἀποκρι-
θεῖσα δὲ ἐκείνη λέγει πρὸς αὐτόν· καὶ οὐκ αἰσ-
χυνόμεθα τοὺς ἀνθρώπους· ἀποκριθεὶς δὲ ὁ μέγας ἐ-
φραίμ, εἶπεν· εἰ τοὺς ἀνθρώπους αἰσχυνόμεθα· πο-
λλῷ μᾶλλον τὸν θν̄ αἰσχυνθῆναι δεῖ· ἀλλὰ καὶ φο-
βηθῆναι· τὸν γινώσκοντα τὰ κρυπτὰ τῶν ἀν-
θρώπων· ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων κρίνειν τὸν
κόσμον· καὶ ἀποδοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα
αὐτοῦ· ταῦτα ἀκούσασα ἡ πόρνη κατενύγη ἐπὶ
τοῖς λόγοις αὐτοῦ· καὶ ἐλθοῦσα προσέπεσεν τοῖς
ποσὶν αὐτοῦ κλαίουσα καὶ λέγουσα· δοῦλε τοῦ
θῦ ὁδήγησόν με ἐν τῇ ὁδῷ τῆς σωτηρίας ὅπως ῥυσ-
θῶ ἐκ τῶν πολλῶν μου κακῶν· καὶ πονηρῶν πρά-
ξεων· ὁ δὲ ἅγιος γέρων, πολλὰ νουθετήσας αὐτὴν
ἐκ τῶν θείων καὶ ἱερῶν γραφῶν· καὶ στηρίξας αὐτῆς
τὴν καρδίαν· ἔβαλεν αὐτὴν εἰς μοναστήριον· καὶ
ἔσωσεν αὐτῆς τὴν ψυχὴν ἐκ τοῦ βορβόρου τῶν
ἀνομιῶν αὐτῆς· καὶ δὲ ἐλθὼν ἐκ τῆς πόλεως
ἐκείνης· ἦλθεν εἰς καισάρειαν τὴν καππαδο-
κίας· καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν· εὗρεν τὸν ἅγιον
βασίλειον τὸν ἀρχιεπίσκοπον προσομιλοῦν-
τα τῷ λαῷ· καὶ ἤρξατο ὁ πανόλβιος ἐφραὶμ
μεγάλῃ φωνῇ ἀνευφημεῖν αὐτόν· ἔλεγον δὲ

ἐκ τοῦ ὄχλου, πῶς ἐστιν οὗτος ὁ ξένος, ὅτι οὕτως
ἐπαινεῖ τὸν ἐπίσκοπον· ὡς γὰρ μᾶλλον ἐργόμενος
κατ' αὐτοῦ ἵνα χαρίσηται αὐτῷ τι· μετὰ δὲ τὸ πλη-
ρωθῆναι τὴν προσομιλίαν· λέγει ὁ ἅγιος Βασί-
λειος, καλέσατέ μοι τὸν ξένον ὅστις ἑστάμενος ἀ-
φημοῦμεν· καὶ κληθέντος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ· τί
οὕτως ἐπιμόνως ἔκραζες ἀφημοῦμεν· καὶ θόρυ-
βον ποιεῖς· ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἅγιος Ἐφραὶμ εἶπεν·
ἐν τοῦ τοῦ ἑσταμένου κράζων καὶ ἀφημνοῦντος· ὅ-
τι ἐθεώρουν περιστερὰν ἄσπιλον ἑστῶσαν εἰς τοῦ
δεξιοῦ σου ὤμου· καὶ πρὸς τὸ οὖς σου λαλοῦσαν.
καὶ οὕτως τὸν λαὸν προσομιλεῖς· καὶ πλησθεὶς πνεύ-
ματος ἁγίου ὁ μέγας Βασίλειος, εἶπε πρὸς αὐτόν·
καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· σὺ εἶ Ἐφραὶμ ὁ Σύρος·
ἐν ἀληθείᾳ καθάπερ ἤκουσα, οὕτω καὶ ἴδον· ἐ-
πὶ σοὶ τῆς ἡσυχίας ἐραστοῦ· γέγραπται πού ἐν τῷ
προφήτῃ Δαυίδ· Ἐφραὶμ κραταίωσις τῆς κεφα-
λῆς μου· ἡ γὰρ πραότης σου καὶ ἡ ἁπλότης· πρό-
δηλος ἐστὶν ὡς φῶς φαίνων τοῖς πᾶσιν· ἄλλοτε
πάλιν παριόντος τοῦ μακαρίου Ἐφραὶμ· ἐξ ὑ-
ποβολῆς τινὸς, ἔρχεται μία ἑταιρὶς κολακεύουσα
αὐτὸν εἰς αἰσχρὰν μῖξιν ἑλκῦσαι· ὁ δὲ μήτε, κἂν
εἰς ἀγανάκτησιν κινῆσαι· οὐδέποτε γὰρ ἴδεν
αὐτόν τις ὀργιζόμενον· καὶ λέγει πρὸς αὐτήν· ἀκο-
λούθει μοι· πλησιάσασα δὲ τόπῳ τινί· πολὺ ὄχλ-
ου ὄντος, εἶπεν αὐτῇ· ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ τοῦ τὸ δῶρον
ὡς θέλεις ποιήσωμεν· ἐκείνη δὲ θεασαμέ-

ἐκ τοῦ ὄχλου· λέγει αὐτῷ· πῶς δυνάμεθα ποιῆσαι
τοῦτο ἀδδᾶ· τοσούτου ὄχλου ἑστῶτος· αἰσχυνό-
μεθα. καὶ λέγει αὐτῇ· ἐὰν τοὺς αἰσχύνῃ, πόσῳ μᾶ-
λλον ὀφείλομεν αἰσχυνθῆναι τὸν θεόν· τὸν τὰ κρυ-
πτὰ τοῦ σκότους ἐλέγχοντα· ἡ δὲ ἐντραπεῖσα, ἀ-
πῆλθεν ἄπρακτος. μὴ ἰσχύσασα κἂν ἀφορμὴν
αὐτὸν κινῆσαι· ταῦτα τὰ ἆθλα τοῦ μεγάλου Ἐ-
φραίμ· ἀνὴρ γὰρ ὑπῆρχεν ἀνεξίκακος· πρᾶος·
ἄκακος· [illegible]· ὡς ἄπλαστος κατὰ τὸ
γεγραμμένον· κατηφής· ταπεινόφρων· κα-
τανυκτικὸς ὑπὲρ φύσιν· ὃς καὶ σιωπῶντος
αὐτοῦ διδάσκειν· ἐκ τῆς ὄψεως τοὺς ὁρῶντας
αὐτόν· ὅλος συνοῖς ὑπάρχων τῇ πρὸς θεὸν προ-
σευχῇ. οὗτος οὖν ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ἀσκήσας
καλῶς, καὶ τύπος ἐνθέου ἀρετῆς καὶ κατα-
νύξεως γενόμενος· λόγοις τε πλείστοις διδα-
σκαλίας ἐκθέμενος· προγνούς τε τὴν ἑαυτοῦ
τελευτήν· συνέταξε διαθήκην πρὸς τοὺς ἑαυ-
τοῦ μαθητάς· καὶ πάντας τοὺς μοναχούς· πε-
ρὶ τῶν μελλόντων ἀπαγγείλας αὐτοῖς· καὶ οὕ-
τως ὀλίγων νοσήσας, ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύσα-
το· κηδευθεὶς ὑπὸ τῶν ἀσκητῶν τῆς ἐρήμου·
ταῖς οὖν ἁγίαις εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις τοῦ ὁσίου Ἐ-
φραίμ, χριστὲ ὁ θεὸς ἡμῶν καταξίωσαι καὶ ἡμᾶς
τοὺς ἁμαρτωλοὺς μιμητὰς γενέσθαι τῆς ἐν-
ου αὐτοῦ πολιτείας· ἵνα ἐπιτύχοιμεν ἐλέους καὶ
συγχωρήσεως, τῶν ἐπταισμένων ἡμῶν ἁμαρ-

-πιον· ὅτι αὐτῷ τῷ θεῷ ἡμῶν πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις· τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν :+

+ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραίμ [illegible]

[illegible] ἐγένετο [illegible] πάντας τοὺς λογισμοὺς [illegible] προφάσεων αἰω[illegible] [illegible] δει [illegible] μα καὶ περὶ σωφροσύνης· εὐλόγησον πάτερ.

Πολλὰ παρακαλέσαντες τὸν εὐλαβέστατον Θεόδωρον, τοῦ μὴ ἀποστῆναι τοῦ τόπου αὐτοῦ· οὐκ ἰσχύσαμεν πεῖσαι· ἀπῆλθε δὲ πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν θελήσῃ βοηθῆσαί με, καὶ μετὰ θυσίας σῶσαι μου τὴν ψυχήν· ἀποστελοῦμεν εἰς τὸ μοναστήριον· ὅτι ἵνα ἀπεκρίθην· ὅτι ἀφ' οὗ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ μοναστηρίου ἐπέτρεψα τῷ ἀδελφῷ Ἰωάννῃ· ἄνευ βουλῆς αὐτοῦ συντάξασθαι οὐ δύναμαι· καὶ τὰ νῦν, καλῶς πεποίηκας· δεξάμενος τὸν προειρημένον ἀδελφόν· ὡς γὰρ ὑπηρέτην ἀπέστειλεν ἡμῖν ὅπως ἂν συμπαθήσαντες ἐνδείξωμεν αὐτοῦ. καὶ γὰρ τοὺς τοιούτους δεῖ ἐντίμους ἔχειν· τοὺς ὑπὲρ πατρὸς καὶ μητρὸς καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς, καὶ γυναῖκα καὶ τέκνα καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους καταλιπόντας τοῦ κυρίου· καλῶς δὲ ποιεῖς· εἰς τύπον καλῶν ἔργων παρεχόμενος σεαυτόν· καὶ μάλιστα τοῖς συνδούλοις ἀδελφοῖς· κατὰ τὸν ἀπόστολον· μιμηταί μου γίνεσθαι καὶ οὕτως ποιήσατε· καὶ μακάριος Παῦλος ὁ ἀπόστολος παραινεῖ λέγ(ων)·

μιμηταί μου γίνεσθε καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ· ἵνα καὶ ὁ
λόγος οὐ πληροφορῇ, τὸ ἔργον πείσῃ. τῆς δὲ
πνευματικῆς λατρείας, μὴ καταφρονήσητε· μὴ
δὲ προφάσει τῶν σωματικῶν χρειῶν, τῆς συ
νάξεως ἡμῶν παραμελήσητε. τὰ γὰρ λόγια τοῦ
θεοῦ μελετώμενα καὶ ψαλλόμενα, ψυχὴν μὲν τρέ
φουσι καὶ διαφυλάττουσι· σῶμα φρουροῦσι καὶ
παιδαγωγοῦσι· δαίμονας δὲ ἀπελαύνουσι. περὶ
δὲ τῶν ἐπιχειρούντων εἰς τὰ ὑπὲρ μέτρον· καὶ περι
πιπτόντων κινδύνοις ἀνικέστοις· ὑπομνῆσαι ὑ
μᾶς βούλομαι· μὴ φρονεῖν, παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν· καὶ
πάλιν ἑτέρως ἐν λέγει· μὴ γίνου δίκαιος πολύ· μὴ
δὲ σοφίζου περισσά· μή ποτε ἐκπλαγῇς. συνέβη
γὰρ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τινὰς ἀδελφοὺς κα
ταλιπόντας τὰ ἑαυτῶν κελλία, εἰς τὴν ἄβα
τον καὶ ἄκαρπον καὶ ἄνυδρον γῆν ἑαυτοὺς ἐκδεδω
κέναι. πολλῶν δὲ ὑπὸ πρώτων καὶ ἀδελφῶν νουθετη
θέντων, οὐκ ἐπείσθησαν ἀπούτες. ἡμεῖς βοσκοὶ
ἀπερχόμεθα. ὡς δὲ ἤλασαν ἑαυτοὺς κατὰ τῆς ξη
ρᾶς ταύτης ἐρήμου· θεασάμενοι ἑαυτοὺς συγκλει
σθέντας κατὰ ταύτης ὑπὸ τὴν ἄβατον γῆν, ἤρξαν
το δυσφορεῖν λίαν. ἀρξάμενοι δὲ ἀναλύειν εἰς τὰ
οἰκούμενα. οὐκ ἴσχυσαν ἑαυτοὺς ὑποζάρ ἀνα
χαλέσαι ταύτης ἐρήμου. οὐ γὰρ ῥᾴδιον ἦν ὁδη
γουμένοις. θλιβόμενοι τοιγαροῦν σφοδρῶς
πὸ ἀσιτίας καὶ δίψης καὶ τοῦ καύσωνος· ἐκο
το ἀθυμοῦντες· καὶ τὴν ψυχὴν ἀπολέσομαι

οἰκονομία δέ ποτε γέγονεν ἐνθάδε προνοίας· καὶ
ἀφανίζονται ὑπὸ τινῶν ἐπιχωριαζόντες· οἱ πινῶντες ἐ-
σθιόντων καὶ ἀπέφυγαν· καὶ τὰ σώματα αὐτῶν
ὑπὸ πετεινῶν καὶ θηρίων κατεβρώθησαν· οἱ
δὲ διασωθέντες, ἔμειναν ἀσθενοῦντες ἐφ' ἱκ-
νῶν· καὶ λοιπὸν τὴν παρὰ ἔγραψαν, μὴ ποιοῦν-
τι ἀναβουλῆς· πολλοὶ γὰρ ἐνθάδε ἀπὸ λογισμοῦ
φερόμενοι· ἐν γῇ ἀκάρπου καὶ ἀνύδρου ἑαυτοὺς
διήλασαν, βίαιον θάνατον ἑαυτοῖς ἐπενέγκαν-
τες· ἕτεροι δὲ ὑποταγῆναι μὴ βουλόμενοι, μὴ
δὲ δὲ ὑπηρετεῖν τοῖς ὁμοτύχοις ἀνεχόμενοι, τῶν
αὐτῶν κινδύνων ἑαυτοὺς ἐξέδωκαν· ἄλλοι ἐργάζε-
σθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν οὐ προαιρούμενοι· τῶν
αὐτῶν κινδύνων ἐξέδωκαν. ἄλλοι ἀπὸ αὐταρεσκί-
ας λογισμοῦ ἐμπαθεῖν τοῖς ἐπαίνοις θηρώμενοι
ὑπὸ τῶν ἀκουόντων· ὡς φιλόσοφοι γενόμενοι,
ὑπὸ τῶν ἐχόντων ταῦτα δὲ ἐπιστάμενοις πό-
νους μὴ συλλογισάμενοι· τοῖς αὐτοῖς κινδύνοις
ἑαυτοὺς περιέβαλον· οὐ δεῖ τοιγαροῦν ἀγαπητέ
σὺν αὐτῷ ἀπάγεσθαι τοῖς ἰδίοις λογισμοῖς ἀκρίτως· ἀλ-
λὰ μᾶλλον χρὴ ἕκαστον ἐπιγινώσκειν τὰ οἰκεῖ-
α μέτρα· καὶ ταπεινοῦσθαι τὸ πλησίον ἐνα-
ντι θεοῦ· εἰ δέ τις ἔσται κατορθωκέναι τὴν
ἀρετήν, καὶ ἐπικρατεῖν τῶν παθῶν, καὶ βα-
λεῖν τῶν ὀρέξεων· μηδὲν οὕτω θαρρείτω,
πῶς μὴ ῥηθῇ καὶ αὐτῷ τὸ γεγραμμένον· βα-
λὼν θρασέως ἐμπεσεῖται εἰς κακά· ἀγγελ-

δὲ φθάσας, ῥύσεται αὐτούς· ἀλλ' ἴσως ὑπερελθεῖν,
τὶς λέξει· καὶ πῶς εὑρίσκομεν τινὰς τῶν πρώην
ταύτην δόξης ἠκηκότας τῶν ὀρθῶν· χρὴ τοιγαρ-
οῦν ἡμᾶς προσφέρειν· καὶ ἐκ τῶν βίων τῶν ἁγίων
πρώην τὴν μαρτυρίαν· ὅπως δείξομεν σαφῶς,
μὴ δεῖν ἁπλῶς ἢ ὡς ἔτυχεν ἀπερισκέπτως τι πρά-
χειν τοῖς ἁγίοις πρᾶξαι· περὶ δὲ τοῦ ἁγίου μακαρί-
ου ἱστόρηται· ὅτι ἔλεγεν οὕτως· καθημένου μου ἐμ-
φρονεῖν ἐν τῷ κελλίῳ εἰς κοίτην· ὄχλησαί μοι
οἱ λογισμοὶ λέγοντες, ἄπελθε εἰς τὴν ἔρη-
μον· καὶ ἴδε τί βλέπεις ἐκεῖ· καὶ ἔμεινα πολε-
μοῦν τὸν λογισμὸν πέντε ἔτη· λέγων, μή πως
ἀπὸ δαιμόνων ἐστίν· ὁρᾷς σύνεσιν ἁγίου ἀνδρὸς,
μὴ σωματικὴ χθὴν ἐπέδραμεν, ἢ προσεποίησα-
το τῶν λογισμῶν, ἀλλ' ἔμεινεν ἀνακρίνων· μη-
στεύων καὶ ἀγρυπνῶν· καὶ προσευχόμενος, μή-
πως ἀπὸ δαιμόνων ἐστίν· ἡμεῖς δὲ ὅταν ἐπέλ-
θῃ λογισμὸς, ἀκατάσχετοι ὡς μὲν δὴ ἀγριούμενοι·
καὶ οὐ μόνον οὐκ ἀνακρινόμενοι ἢ ὑπομένοντες προ-
σεχόμενοι· ἀλλ' οὐδὲ ὑφ' ἑτέρων νουθετούμενοι·
πειθαρχοῦμεν· ὅθεν καὶ αἰχμαλωτιζόμεθα
ῥᾳδίως ὑπὸ τοῦ ἐξεναντίας· ἀλλὰ φησίν, ὡς
εἶπε μὲν ὁ λογισμὸς, ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἔρη-
μον καὶ εὗρεν ἐκεῖ λίμνην ὕδατος· καὶ νῆσον ἐν μέ-
σῳ αὐτῆς· καὶ ἦλθον τὰ κτήνη τῆς ἐρήμου πιεῖν
ἐξ αὐτῆς· καὶ εἶδεν ἐν μέσῳ αὐτῶν δύο ἀνθρώπους γυ-
μνούς· ἔτι δὲ μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς μετ' αὐ-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

εἶπεν ὁ ἀββᾶς μακάριος πρὸς αὐτούς· πῶς δύνα-
μαι γενέσθαι μοναχός· καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἐὰν μὴ
ἀποτάξῃ τις πᾶσι τοῖς τοῦ κόσμου, οὐ δύ-
ναται γενέσθαι μοναχός· καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ ἀ-
σθενής εἰμι, καὶ οὐ δύναμαι ὡς ὑμεῖς· καὶ εἶπον
αὐτῷ· ἐὰν οὐ δύνασαι ὡς ἡμεῖς, κάθου ἐν τῷ κε-
λλίῳ σου καὶ κλαῖε τὰς ἁμαρτίας σου· ὢ ταπεινώ-
σεως ἐνθέου ἀνδρός· ὢ συνέσεως ἐνάρετου ψυχῆς· ὁ
τοσούτοις καὶ τηλικούτοις ἀνδραγαθήμασι δι-
απρέψας· οὐκ ἔκρινεν αὐτὸν ἄξιον τοῦ πράγματος·
ἀλλ' ἔφη πρὸς αὐτούς· ἐγὼ ἀσθενής εἰμι· καὶ οὐ δύναμαι
ὡς ὑμεῖς· ἡμεῖς δὲ μὴ τὸ ἰδιωτικοῦ ἐπὶ παντός, μὴ πεν-
πό τινος διωκόμενοι, τῇ προπετείᾳ καὶ αὐταρεσκεί-
ᾳ φερόμεθα· καὶ ἐπιχειροῦμεν τὰ ὑπέρμετρα· ὡς κ(αὶ) τὸν
θ(εὸ)ν πειράζοντες· ὅπερ ἐστὶ φοβερόν· οὐαὶ δὲ αὐτῷ πε-
ποιθότι ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ δυνάμει, ἢ ἀσκήσει, ἢ εὐφυΐᾳ τινί·
καὶ μὴ εἰς θ(εὸ)ν ἔχοντι πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἐλπίδα· παρ' αὐ-
τοῦ γὰρ νόμος καὶ κράτος καὶ ἰσχύς· δι' αὐτὶ γὰρ μὴ ἐγ-
κύψωμεν ἀπὸ τοῦ βίου τοῦ ἁγίου αὐτῶν υἱοῦ· καὶ ἀρήσω-
μεν καὶ αὐτὸν ἐκθέμενος ἀποκαλύψεως πάντα πεποι-
ηκέναι· ὁ μόνος δὲ καὶ αὐτός, οὐκ ἐν μοναστηρίῳ ἐ-
καθέζετο· οὐκ ἀμφίασμα σινέκεχρη· οὐκ ἄρτου ἥσ-
θεν· οὐ ταῖς ἰδίαις χερσὶν εἰργάζετο· οὐ μαθητὰς ἐκ-
έκτητο· οὐ τινὰ καθαρόντος αὐτοῦ, συνέστηκεν αὐ-
τῷ· οὐ μόνον δὲ αὐτὸς ὁ μακάριος Ἀντώνιος ταύ-
τῃ ἐχρήσατο τῇ διαγωγῇ· ἀλλὰ καὶ οἱ λοιποί· καὶ ἤτο
γέγονασι τῶν φοιτητῶν πρὸς αὐτούς· διὰ ὁ θ(εὸ)ς

σημεῖα καὶ ἀσφαλέστατα· ὡς γὰρ λύχνοι φαιδροί
ἦσαν ταῖς ἀρεταῖς καταλαμπόμενοι· τούτου τοῦ βί-
ου καὶ τοῦ τρόπου ζηλώσωμεν καὶ ἡμεῖς· ἐν τῇ βα-
σιλικῇ ὁδῷ βαδίσωμεν· μὴ ἐκκλίνοντες, μήτε
εἰς τὰ δεξιά, μήτε εἰς τὰ ἀριστερά· σχολάσωμεν
τοιγαροῦν τῇ ἡσυχίᾳ· τῇ νηστείᾳ· τῇ ἀγρυπνίᾳ· τῇ
προσευχῇ· τοῖς δάκρυσι· ταῖς κατανύξεσι· τῷ ἐρ-
γοχείρῳ· τῇ συντυχίᾳ τῶν πατέρων· τῇ ὑπακοῇ τῆς
ἀληθείας· τῇ ἀκροάσει τῶν θείων γραφῶν· ὅπως μὴ
χερσωθῇ ἡμῶν ἡ διάνοια· μάλιστα δὲ τῆς μεταλή-
ψεως τῶν ἀχράντων καὶ θείων μυστηρίων, ἀξίους ἑαυτοὺς
παρασκευάσωμεν· ὅπως τῶν τικτομένων ἀπὸ σπορῶν
τε καὶ ῥυπαρῶν λογισμῶν· διασμηχθῇ ἡμῶν ἡ ψυ-
χή· καὶ ἐνοικήσας ἐν ἡμῖν ὁ κ(ύριο)ς· ῥύσεται ἡμᾶς τοῦ
πονηροῦ· κατὰ πάντα δέ, τὴν εἰλικρινῆ ἀγάπην
διακρατῶμεν εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας· ἐκ γὰρ
τοῦ πλησίον, κτᾶταί τις, τὸ πονηρὸν καὶ τὸ ἀ-
γαθόν· αὐτὸς γάρ φησιν ὁ σωτήρ· ἑνὶ τούτων
τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων· ἐποιήσατε,
ἐμοὶ ἐποιήσατε· πρὸς δὲ τοὺς ἀσυμπαθεῖς πά-
λιν λέγει· ἑνὶ τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων
οὐκ ἐποιήσατε· οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε· καὶ πορ-
εύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκα-
ιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον· οἱ ἀρχαῖοι μόσχους καὶ
ἀμνοὺς· πάντα ἄμωμα εἰς θυσίαν προσέφερον
τῷ κ(υρί)ῳ· ἡμεῖς δὲ τὸ ἑαυτοῦ σῶμα προσενέ-
γκωμεν κ(υρί)ῳ ἐμπρεπέστατον· μὴ μωμώμενον το

τὸ ἐν τοῖς ἀπηγορευμένοις· ἢ ῥυποῦν τις τοῦτο
ἐν πηνιλοπήσωμαι· ἵνα μὴ ἀπαράδεκτος γένηται
ἡ μοῦ ἡ θυσία. τὸ δὲ ἐν τίνι πρόποδα ἐκτάσθαι
τὴν ἁγίαν σιὼν· ἀρκεῖ τοῖς γε νοῦν ἔχουσιν ὀφθαλ-
λεον· ἡ τοῦ θεοῦ μνήμη, ἧς αἱ ἀκτῖνες φωτί-
ζουσι πᾶσαν καρδίαν. οἱ δὲ ἔτι ἀσθενῶς διακεί-
μενοι· πρὸς τὴν τοιαύτην ἔννοιαν, χρήζουσι
τινῶν ὑποδειγμάτων. πρὸς ζῆλον καὶ κατόρθω-
σιν τῆς ἀρετῆς· ἔστω τὸ ὑπόδειγμα τοιοῦτον·
οἱ κατὰ τὸν κόσμον ἀνδραγαθοῦντες ἐν τοῖς
πολέμοις· ἀκόντια λαμβάνουσιν ἐπὶ τάχους
καὶ σανίδας, τὴν ἱστορίαν τοῦ πολέμου διαγρά-
φοντες· πῶς οἱ μὲν ἐντείνοντες τὰ τόξα· οἱ δὲ
πιπράσκοντες· οἱ μὲν φεύγοντες· οἱ δὲ κατα-
τρέχοντες· ἕτεροι δὲ τὰ ξίφη χρησάμενοι,
δίκην σταχύων τοὺς ἀντιπάλους ἀποθερίζου-
σι· καὶ ταῦτα ἐπιδείκνυσιν, πρὸς ζῆλον
τῶν ἀριστευόντων· κατὰ τῶν στρατευομέ-
νων· πολλοὶ δὲ τὴν ἄθλησιν τῶν ἁγίων· ἐν τοῖς
εὐκτηρίοις οἴκοις διαγράφουσι· πρὸς ζῆλου
δὴ ἔνθεν τῶν νωθροκαρδίων, καὶ τέρψιν τῶν
θεατῶν. ὡς οὖν καὶ τοῦ ἡμετέρου βίου ἀ-
ναγράφεσθαι μέλλοντος· καὶ ἐν ὑψηλοῖς ἀ-
νατίθεσθαι πρὸς ἐπίδειξιν πάντων· σπου-
δάσατε, μᾶλλον σπουδαιότερον κατορθῶ-
σαι τὴν ἀρετήν· ἵνα μηδὲν ψεκτὸν ἢ ἀνοί-
κειον ἐντεθῇ ἐν τῇ εἰκόνι· ἀσχεδότατον

γὰρ ἀληθῶς· ἀνδρῶν ἐστὶν ἡ κοινὴ θεάσασθαι, γυ-
ναικὶ ὁμιλοῦντα ἀσέμνως· καὶ μάλιστα
τῶν δοκούντων σχῆμα εὐσεβείας περιβεβλῆ-
σθαι. ἡ δὲ καὶ μετὰ ἄρρενος κατὰ τοῦ ἀποστόλου
τὰ· ἄρρενες ἐν ἄρρεσι τὴν ἀσχημοσύνην κα-
τεργαζόμενοι· τίς ἂρ' ἀποτολμήσοιεν ἀτενίσαι
τῇ ἀκοῇ· φαντάσαι καὶ τὸ θέαμα; ἢ τοιαύτα
ἐμμολυνθῆναι· ἐν τοιαύτῃ ἀτιμίᾳ θεαθῆναι
οὐ βουλόμενοι· τῆς αἰσχύνης ἀπαρνήσαν-
τες πάντως· ἐκφραζόμεθα τοῦ αἰσχροῦ πά-
θους· τῆς χάριτος συνεργούσης· φροντίσω-
μεν τοίνυν ἀληθινῶς τῆς ἀρετῆς· ὅπως τε-
λῆται ἡ σύνθεσις καὶ ἡ κατασκευὴ τῆς παρ' ἡ-
μῶν ἱστορίας καλή τε καὶ εὔφημος· ἵνα ζηλοῦν
ἀγαθοὺς ἐξαποστέλλουσα· διὰ τῆς καλλονῆς τῆς ἐν-
τυγχάνουσιν· μηδὲν δυσωδίας, ἢ ἀνοικείου ἀρε-
τῆς χαρακτηριζόμενον ἐν αὐτῇ. καὶ γὰρ ἡ τῶν
Σοδομιτῶν ἱστορία ἀνεξάλειπτος καθέστηκε
διηγορεύουσα· πῶς ἐκύκλουν τὴν οἰκίαν τοῦ
δικαίου οἱ ἄσωτοι· ἄχρις οὗ ἐπλήγησαν τῇ
ἀορασίᾳ. καὶ ὑπὸ τοῦ πυρὸς τῆς ἐπομβρί-
ας καταφλεχθέντες, ἐτεφρώθησαν αὐτό-
τε καὶ τὰ ἐδάφη αὐτῶν· ἐφ' οἷς τὰ ἀθέμιτα
κατειργάζοντο μύσος. Τούτων τὴν ἱστορίαν ὡ-
ς εἰκόνα τινὰ φοβουμένοις προτέθηκεν ὁ σώ-
σας ἡμᾶς θεός· τῷ ἑκάστου ἡμῶν συνειδό τι-
να πρὸς τοῦ ὑπόδειγμα ἀφορῶντες· ἐκκλί-

μὲν τοῦ φαύλων. οἱ δὲ ἐπιχασμοῦντες τῇ θε-
ωρίᾳ τῆς προκειμένης ἡμῖν ἱστορίας, ῥᾳδίως
ἐμπίπτουσιν εἰς τὸ βάραθρον τῶν ἡδονῶν. οὐδὲ
ἐρηρεισμένον ἔχει τὸ τῆς διανοίας ὄμμα, πρὸς
τὴν τοιαύτην κατανόησιν. ἵνα τοῦ φόβου ἐγκερ-
σης, τὰ βόσχατα πάθη, καὶ τὰς φλεγμαινούσας ἡδο-
νάς, καταμαραίνῃ ἡ προσδοκία τῆς ὀργῆς. τίς
γὰρ ἐννοῶν τὴν θεήλατον ἐκείνην ὀργήν, οὐ κατα-
πλήσσεται καὶ συστέλλεται τῇ διανοίᾳ. εἰ μή τι πάρερ-
γως καὶ χρῆται τῇ θεωρίᾳ. ἐγὼ δὲ ὁ ῥάθυμος τοῦ
νοῦ, μερικῶς ἐπιστήσας τῇ θεωρίᾳ, ἐστέναξα
καὶ τὸ πρόσωπον τοῖς γόνασιν ἐπιθείς, ἔκλαυσα.
πῶς γὰρ οὐ φοβερὸν ἐστὶν ἀληθῶς, τοῖς καθαροῖς
τῆς ψυχῆς ὀφθαλμοῖς ἐνορῶσι. τῇ σφοδροτάτῃ ῥύ-
σει τοῦ πυρὸς ἐκείνου. καὶ τὴν γλῶ φρυαττομένων,
καὶ τῶν οἰκητόρων τηκομένων ὡς κηρός. καὶ
τοῦ καπνοῦ ἀνιόντος. ἆρα οὐ δύναται ταῦτα
τὰ ὑποδείγματα τῶν προπεπονθότων, καὶ ψυ-
χὴν λελιθωμένην μαλάξαι. τοιγαροῦν, πυκνό-
τερον τῇ ἱστορίᾳ ἐνατενίζομεν. μᾶλλον δὲ ἀπα-
ραλείπτως. ἵνα τῇ σπουδῇ τῶν κρειττόνων, τῶν
προειρημένων τὴν πεῖραν φύγωμεν. ἡ γὰρ ἀμέλεια
βλα τὴν ἀφοβίαν. ὀξυκατέρων δὲ. συνίστατε
ται ἡ θεία. οἱ δὲ ἐν δόξῃ τοῦ κακοῦ γενόμενοι. δυ-
σβάτοι ὑπάρχουσι τούτου. πάντοτε ἐπιλύ-
του πνικοῦ καρποῦ ἐπιρρέποντες. ἀλλ'
ὅσον ἐνακούειν φέρωμεν τὴν μνήμην, πῶς κ

μὲν αἰγυπτία, ἡ ἐν τοῦ Ἰωσὴφ ἐπὶ τῷ σώματι σπᾶσα πρὸς
ἑαυτήν· τὸν δὲ θεοφιλῆ, τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ κατα-
λείψαντα; καὶ ἀποδράσαντα τοῦ μύσους· καὶ
πάλιν τοὺς πρεσβυτέρους τοὺς ἐν Βαβυλῶνι· ὡς
ἐν ἠκούσθη θεοερώμενοι τὴν διάνοιαν· πῶς ἐπείγοντο πρὸς
αἰσχρουργίαν τὴν μακαρίαν Σωσάνναν· ἀλλ᾽ ἡ εὐσε-
βὴς καὶ ἀνδρείῳ λογισμῷ χρησαμένη τούτους κα-
τέβαλεν· οὕτως οὖν καὶ ὑμεῖς φρονίσατε μεθ᾽ ἁλικεί-
νως· καὶ μάλιστα ἀπεσπασμένοι· ὅπου οὐδὲν κρυ-
πτόν, ὃ οὐ φανερωθήσεται· ἵνα εἴ τις ἀρετὴ καὶ
εἴ τις ἔπαινος· ταῦτα ἐμφερέσθω περὶ ἡμῶν·
μνῶμεν ἐν τοῖς ἐπαίνου μνήμοις καὶ μὴ ἐν τοῖς
ἡγουμένοις· περὶ δὲ τῶν ζητουμένων· τὸ πῶς
δεῖ συναναστρέφεσθαι ἀδελφοῖς· καὶ ἐν βίῳ κοινῷ
θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ· ὑμῶν προσαγομένων
περὶ ὑμῶν· τῆς χάριτος ἡμῶν συνεργούσης·
ἔστω δὲ μεταξὺ ἡμῶν ὁ κύριος· ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς· ὁ ἐ-
πομβρῶν χαρὰν καὶ εἰρήνην καὶ ἁγιασμόν· καὶ
ἐλπίδα ἀγαθὴν τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν ἐν ἀ-
ληθείᾳ· ἀσπάσαι τοὺς σὺν σοὶ ἀδελφούς· ἀσπά-
ζονταί σε οἱ ἐνταῦθα ἀδελφοί:·

κύριος ἡμῶν καὶ θεὸς Ἰησοῦς Χριστός, ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων ἐ-
πιδημήσας τῷ κόσμῳ· ἀγαπᾶν ἀλλήλους πα-
ρέταξεν ἡμῖν· ἀγάπης δὲ ἔργον ἐστί, τὸ παρα-
καλεῖν ἀλλήλους ἐν φόβῳ θεοῦ· ἐπειδὴ οὖν ἡ τά

τῆς σῆς εὐλαβείας· ἀκούσαι λόγου παρ' αὐτῆς
ἡμᾶς βραχύτητος· ἐπέδωκα ἑαυτούς, διὰ
τὴν ὑπακοὴν καὶ συνέργειαν τῆς χάριτος
τοῦ Χριστοῦ· καὶ τῶν νῦν, περὶ τῶν αὐτῶν ὑποθέ
σεων γενομένων χαριζόμενοι δὴ τῷ δὲ τῷ ὑπομνηστι
κῷ· ἵνα τι οὖν εὕρῃς χρήσιμον· ὀρθῆς τῆς σῆς
διανοίας· ὅπως καρποφοροῦντος αὐτοῦ τοῦ κόπου,
σχῶ καὶ τῶν μαθόντων τῆς συμβουλίας· οὐκ ἐπι
ζητήσεως δὲ παρ' ἡμῶν τῶν ἐν ἀδελφοῖς διακρι
βῶν τῶν λόγων· τέχνην ἣν οὐκ ἐπιστάμεθα· οὔτε
καλλωπισμὸν λέξεων ὧν οὐκ ᾔδαμεν· ἀλλὰ
ἁπλῶς καὶ ἀληθῶς· καὶ γὰρ ἰδιωτικῶς τὰ
ἐν ἀγάπῃ σοι γραφέντα, μετὰ ἀγάπης δέξου·
καὶ ἀξίωσον αὐτὰ παρὰ σεαυτῷ· ἅτε ἱκανώτε
ρος ἡμῶν τυγχάνων· καὶ ἴσον σπέρματα καὶ
ἀφορμὰς λαβὼν παρ' ἡμῶν· ἐν τῷ πλάτει τοῦ
νοῦ σου, ἐπὶ πολὺ καρποφόρησον· καὶ τὰ ὀλί
γως καὶ ἀθέμως ὑφ' ἡμῶν ἀπηγγελμένα· δυνα
τὸς παρακάλεσον ὡς φιλομαθέστατε· καὶ παρα
μέσαι αὐτῆς φυλάξασθαι τὸν βυθὸν τῆς ἀγνοίας
ἡμῶν· μὴ τῆς συγγραφικῆς εἰθισμένων πρὸς ἐπίδει
ξιν λόγων; τέχνην ἠσκηκότων· ἀγάπης δὲ ἡμᾶς
προτρεπομένης· οὕτω καὶ πᾶσι τοῖς ἐντυγχάνουσιν
… καὶ ὡς ἡμᾶς πάλαι ἐφιλοτιμήθημεν ζη
τοῦ σου μαθεῖν περὶ ἀρετῆς· ὑπεδέξαμεν ἐ
…οις διὰ τῆς χάριτος πρὸς γυμνασίαν λόγων ἀ
…μων· οὕτω καὶ αὐτὸς φιλοτίμως, τοῖς λοι

ποῖς διακονήσῃς, κατὰ τὴν χάριν τὴν ὑπὸ τοῦ
κῦ σοι δεδομένην· ὡς τὸ μηκέτι κατασύρεσθαι
τοῖς ἀδελφοῖς ὑπὸ ἀπάτης:+

ἂν καθέζῃ ἐν ἐρήμῳ καταμόνας, τὴν ἄσκησιν
καὶ προκοπὴν τῶν τελείων ἀναχωρητῶν ζήλιχμε-
ιε· ἂν δὲ ἐν κοινοβίῳ διάγῃς, τῶν κοινοβιακῶν
κανόνων μὴ καταφρονῇς· ἑκάτερα γὰρ φυλαττό-
μενα, ἐν ἑκάστῳ τάγματι ἐν καθαρᾷ συνειδήσει,
ἀπρόσδεκτα εἰσὶ θῷ· καταμόνας τοίνυν καθε-
ζόμενος, μὴ παραχάραττε τοὺς κατὰ τύπους τῶν
καλῶς προοδευκότων ἀναχωρητῶν· ἀλλὰ τύπον
ὠφελείας, παρέχε σεαυτὸν τοῖς πᾶσιν· ἀνακρι-
μονίας τὸ τοῦ ἀποστόλου ῥητόν· πάντα μοι ἔξε-
στιν· ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλ-
λ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ· μή ποτε δι' ἀδικασομαι
παρασαλεύσαι ὁ ἐχθρὸς, ἀπὸ τῆς ἰδίας στάσεως·
ἐν κοινοβίῳ καθεζόμενος, μὴ ἐκκλίνῃς τοῦ ἀ-
ποστολικοῦ καὶ ἐνθέου κανόνος· τὰ γὰρ δοκοῦν-
τα μικρὰ εἶναι παροράματα, οὐ τὴν τυχοῦσαν
βλάβην ἐμποιοῦσι· καλὸν τοιγαροῦν, καὶ πά-
νυ καλὸν τὸ μὴ ὑψηλοφρονεῖν· μηδὲ τὰ τῆς φι-
λαυτίας ἔργα πράττοντας, ὑπὸ κατάγνωσιν γίνε-
σθαι· πρέπον τοίνυν, τῇ συνάξει ἀπαντᾶν,
μετὰ τοῖς ὁμοψύχοις ἀδελφοῖς· τῇ ἀγρυπνίᾳ
ἐργοχειρεῖν τοῖς παρέργοις· ὅπερ ἐστὶ σημεῖον
εὐφροσύνης· ὁ μόνος τῇ τραπέζῃ, διχοσ

ματικῆς ἀρρωστίας· καὶ μὴ κρατῆς θελήματι ἰ-
δίῳ· ὁ περὶ στι· φισματικευῶν· χρὴ ὅσῳ ἕκα-
στον τελέσῃ τὸ ἔργον ὃ ἤρξατο οἰκοδομεῖν, μετὰ
πάσης εὐφροσύνης καὶ ὑπομονῆς· τὸ δὲ ἀπαιτεῖν
τοῖς ἤθεσι, καὶ περιφέρεσθαι τῇ γνώμῃ ἀπὸ τόπου
εἰς τόπον· καὶ ἀπὸ ἔργου εἰς ἔργον, ἄφορον τὸν καρ-
πὸν ἀποκαθίστησιν· ἢ ἄρα ἐκκαρποφορῆσαι ὁ τοιοῦ-
τος· οὐκ εἰμί· κάστω δὲ τόπου ταῖς αὐταῖς προσβολαῖς
προσάγει ὁ πολέμιος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ· ἄλλοτε
μὲν προκρίνει τιμᾶν διὰ τῶν καμάτων· τὴν ξη-
ρότητα τὴν πολιτείαν· καὶ τὸν ἀπὸ σκληρότητος βί-
ον· ὅπου δὲ, φεύγειν τοὺς ἐπωφελεῖς τόπους· πα-
ρασκευάζει διὰ τὸ μὴ εἶναι φησὶ μακράν· συγ-
κατάβασιν πρὸς τοὺς ἀσθενεστέρους ὑπομονε-
τὴν γνώμην· διαστροφὴν ἐπάγων τοῦ ἀδελφοῦ.
καὶ ἐν μὲν τῷ κοινοβίῳ καθεζόμενον· τὴν ἔρημον
φαντάζεσθαι παρασκευάζει· πολλὴν οὖσαν ἐν
αὐτῷ τόπῳ ἡσυχίαν· ἐν δὲ τῇ ἐρήμῳ καθεζόμε-
νον· ὡς αὐχμώδης καὶ ἀπαραμύθητος τόπος
φυγὴν ὑποτίθησιν· καὶ ταῦτα συνεχέστερον
κρίνει· ἵνα πανταχοῦ ἄστατον καὶ περιγέλα-
στον ποιήσει τὸν ἀδελφόν· καὶ μηδὲ μίαν ἀ-
ρετὴν ἀποπλάσσειν ἀγαθήν· ὥσπερ γὰρ ἐὰν
τις ἄρξηται πύργον οἰκοδομεῖν, καὶ ἀκηδιά-
σας περὶ τὴν οἰκοδομὴν ἀφῆ· σαν μᾶλλον
οἰκοδομήσας· καὶ ὡς ἄρξηται ὀρύσσειν τὰς
κελλίους· ἀφῆ πάλιν· βέλτιον ἐστὶ κελλίον

οἰκοδομῆσαι. καὶ τοῦτο ἀφήσῃ ἡμιτελές,
ἀνόνητος ἀργίζεται αὐτοῦ ὁ κόπος. οὕτως καὶ
μοναχὸς, μὴ καρτερῶν ἐν τῷ πονεῖν. ἐν συ-
μέσῃ πνικῇ, τέλειον καρπὸν ἀποδοῦναι οὐ
δύναται. ἐν κοινοβίῳ τοιγαροῦν καθεζόμε-
νος, τῷ κανόνι ἀκολούθει, ἐν πάσῃ εὐλα-
βείᾳ καὶ φόβῳ θεοῦ. κἂν διὰ τῆς ἡμέρας ἐσ-
θίειν παραδέδοται, μετάλαβε τῶν σιτίων
μετ' εὐχαριστίας. καὶ ἅπερ ποιοῦσιν οἱ εὐλαβέ-
στεροι τῶν ἀδελφῶν, ποίει καὶ σὺ ἐν καθα-
ρᾷ συνειδήσει. καὶ προκόψεις ἐν κῷ. ἡ δὲ ἐλθεῖ
ης δὲ ἀκριβὴς ὁ λογισμὸς, ὡς πολλὰ τὰ πα-
ρατιθέμενα ἐπὶ τραπέζης. ἀλλ' ἐννοηθῶμεν,
ὅτι οὐδὲ αὐτῆς ἡμῶν δεῖ ἀλλ' ὡς γῆς ἡ παρασκευὴ
τῶν ἰδίων δεῖ μόνον γίνεται. ἡ δὲ πολλὴ πενιχρ-
ία στερῶν. καὶ ἄρξηται διαφορὰν ὁ λογισμὸς
ἐπὶ τούτοις. ἐννοηθῶμεν τοῦτο. ὅτι ὁ τῆς
δόξης κς ἐνανθρωπήσας. κριθίνους ἄρτους
μεταλαβὼν οὐκ ἀπηξίωσε. δεῖ οὖν ἐν πάσῃ
συνέσει πνικῇ, ἀπαντᾶν τῷ πολεμίῳ δι' ἑκά-
στης μεθόδου. πρὸς τὸ ἀποκρούσασθαι αὐτοῦ
τὰς μαγγανείας; διὰ τῆς συμφόρου δυνάμεως.
τὸ γὰρ ὑπὲρ μέτρον ἐγκρατεύεσθαι ὡς οἱ μα-
οὐκ ἐπαινετόν. κατὰ τῆς προσηκούσης
ἐγκρατείας καταφρονεῖν; οὐ χρήσιμον. ὥσ-
περ γὰρ τὸ ἀπέχεσθαι ἐπὶ πολὺ τῶν δι' ἀπαν-
των γλυκερῶν σιτίων. ἐκλύειν καὶ ἀτονίαν

τὴν ἄλλα τοῦ ἔργου ἂν ποιῇ· οὕτω καὶ τὸ ἀναγκαῖον
τὸν λαιμοῦ τοῖς βρώμασιν, ὑπὸ κατάγνωσιν·
οὐδὲ γάρ φησιν αἰεὶ ἐμπεπλησμένοι μῶν· ὅτι πει-
νάσηται. ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἀκρασίας, ταῖς ὑ-
πογαστρίοις ἡδοναῖς πείσηται ὁ ἀκροατής·
χρὴ οὖν ἀσεβοῦς καὶ προσήκοντος κυβερ-
νᾶν τὸ σῶμα· ἐν τῇ ἐρήμῳ δὲ καθεζόμενος·
ἔχε ἀεὶ τὰς πρεπούσας ἀρετάς· τὸ ὀρθοδόξου
καὶ ταπεινὸν τοῦ φρονήματος· τὸ γρήγορον,
καὶ ἀδήλανδρον· τὸ ἀπερίσπαστον· καὶ ἀφι-
λάργυρον· τὸ ὑγιὲς τῆς ἁγιότητος; καὶ καρτε-
ρικὸν τοῖς πόνοις· τὸ παρακλητικὸν πρὸς
πάντας· καὶ περὶ τὴν συγκατάβασιν ἀκρι-
βές· ὅπερ ἐστὶ παθῶν μείωσις· καὶ δαιμόνων
διωγμός· τὸ μηδὲ δεδιέναι σωματικὴν ἀρρω-
στίαν· ἢ θανάτου παρουσίαν· ἀλλ' οὕτω μετ' εὐ-
φροσύνης, προσδέχεσθαι τὴν ἔξοδον· ὡς ἐκ μὲν
τῶν ἄλλων ἐξορίας, ἀνακαλεῖσθαι μέλλων ἐπὶ
τὴν τῶν οὐρανῶν βασιλεία· κατὰ τὸν ἅπαντα· ἐπι-
θυμίαν ἔχω τοῦ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι.
τὸν ἐν κοινοβίῳ καθεζόμενον; τοῦτον χρὴ
ἀντέχεσθαι, τὸ ὑπήκοον ἅμα κατὰ Θεόν· δίχα
πάσης ἀντιλογίας· τὸ συμπαθὲς καὶ ἀκε-
νόδοξον· τὸ ἀφίλαρχον καὶ τιμητικόν· τὸ ἐν
γρυπνίαις καὶ προσευχαῖς ἄτομον· τὸ ἐν νη-
στείᾳ καὶ ἐργοχείρῳ καρτερικόν· φαγεῖν καὶ
πιεῖν, καὶ ἡσυχάζειν· φαγεῖν μὲν τοῖς ἀεὶ ἑ-

τικοῖς καὶ φθοροποιοῖς ἀνθρώποις· ὥσπερ δὲ τοῦ
ἀπηγορευμένου· καὶ θεῷ μὴ ἀρεσκόντων ἡσυχά-
ζειν δὲ τῶν θορύβων καὶ βιωτικῶν πραγμάτων·
καὶ μὴ περιέρχεσθαι ἀπὸ κελλίου εἰς κελλίον·
μὴ προστιθέναι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάν-
δαλον· μὴ ἀκαίρως ἀποφθέγγεσθαι· μὴ θυμῷ ἢ
μανίᾳ δουλοῦσθαι· μὴ ἐν ἱματίοις καλλωπίζεσθαι·
μὴ τὴν σάρκα ἐντρίβειν πρὸς ὀργασμόν· μὴ ἀ-
χαλίνωτον ἔχειν τὸν ὀφθαλμόν· μὴ ὡς πανοῦρ-
γος σπουδάζειν φθάνειν· ἵνα μὴ εἰς κενοδοξίαν πε-
ριπέσῃ· ἢ τις πρὸ ξένους ἐπὶ μὴ ἀδωρῆσαί τε καὶ λύ-
τως καὶ ὀργῆς· ἀλλὰ μᾶλλον, παρέχειν ἑαυτὸν ἁπλοῦν
καὶ ἀφελῆ τοῖς πολλοῖς· τὸ φυλάσσειν τὸ σῶμα,
ἀπὸ ἁμαρτίας δὲ τὸ μὴ ψαύεσθαι τῶν δημιουρ-
γῶν· δῶρον προσαγάγωμεν ἑαυτοὺς τῷ κυρίῳ· καὶ οὐ-
κέτι ἔχωμεν ἐξουσίαν τοῦ ἑαυτοῦ σώματος· ἢ τὸ
γὰρ στερούμεθα· ἐφέλκεσθαι τὸ δῶρον πρὸς τὸ
ἴδιον θέλημα, οὐ δυνατόν· ὡς πότε γάρ τις ἀξά-
νος ἀρχὴν τῷ θεῷ προσενέγκῃ δῶρον καλόν· ὁ λα-
βὼν ὁ ἱερεὺς ἀνατίθεται ἐν τῷ ναῷ· κἂν μεταμελη-
θῇ μετὰ ταῦτα ὁ τὸ δῶρον προσενέγκας, οὐ-
κέτι ἔξουσιν αὐτὸ ἀφελεῖν, τὸ δῶρον μετὰ τὸ προ-
σενεγκεῖν αὐτὸ τῷ κυρίῳ· ἡ δὲ λαθραίως ἐπιχειρή-
ῃ τοῦ διακλέψασθαι· οὐχ ὡς τὸ ἴδιον ἀφελό-
μενος τοῦ ἐγκλήματος ἀπολυθήσεται· ἀλλ'
ἱερόσυλος κολασθήσεται· οὕτως καὶ οἱ τῷ θεῷ
ἀφιερώσαντες τὰς ἑαυτῶν ψυχάς, τοὺς ἰδίους

ματος οὐκ ὄζουσι ὅλοι· μακάριοι οἱ ταύτην τὴν
ὁδὸν τηρήσαντες· καὶ δικαιοσύνην τιμήσαντες·
χαίροντες γὰρ καὶ ὑμνολογοῦντες τὸν θεὸν εἰς βασι
λείαν οὐρανῶν ἀπελεύσονται· ἧς γένοιτο καὶ ἡμᾶς ἐ
πιτυχεῖν· χάριτι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα καὶ
τὸ κράτος· εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν· περὶ [illegible]
ροστικτίου· ἀπὸ κακῆς συν[illegible]

Βουλίας· ὥσπερ γὰρ δύο ἱμάτια λαμπρὰ ὡς περι
βεβλημμένοι· βαδίζοντες ἐν ταὐτῷ κατὰ τὴν ἀγο
ράν· καὶ ὁ μὲν ὅσα μὴ προσέχων ἑαυτῷ· προσκόψας
ἐν πηλῷ· καὶ τὴν ἐξ ἄλλων πολλῶν παντοί
ως ἐρρίμμενος· κινεῖ τοῦτο ὁ φθόνος· ὥστε τὸν πλη
σίον καταβαλεῖν ἐν βορβόρῳ· ἵνα μὴ αὐτὸς μόνος
ἀσχημονῇ· οὕτω καὶ ἐν τῷ βίῳ· οἱ τῆς ἀρετῆς ἐκπε
σόντες ἀγωνίζονται ὑποσκελίσαι τοὺς λοιπούς·
ἵνα μὴ μόνοι ἐν ἀσχημοσύνῃ δῆλοι ὦσι· λαλοῦσι τὰ
πτηνά· καὶ ἀποκρίνονται γλυκέως· ἵνα τῆς σω
φροσύνης ἀποσπάσαντες, ἐν ἁμαρτίαις τοὺς ὑ
πηκόους καταποντίζωσι· καὶ οὐκ ἐντρέπονται τοὺς
πλησίον· καὶ φησὶν τί ἡμᾶς ἐκώλυσε· [illegible] δὴ ἁ
μαρτωλοὶ ὁμοῦ κατακρίνεις ἡμᾶς· ὁ δῆμα καὶ
ὁ δῆμα οἱ ἀκουόμενοι οὐ τὰ αὐτὰ πράττουσιν· οὐκ
οἴδασιν ὅτι τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἐπιφέρει [illegible]
οὐκ αἰσχύνονται ταῦτα λαλοῦντες· διατί; ὅτι
[illegible] μὲν πεσόντες; οὐ βούλονται ἀναστῆναι·
[illegible] καὶ εἰς σκάνδαλον τοῖς πολλοῖς· καὶ εἰς πολ
[illegible] ἀφορμὴν γεγένηνται· καὶ ὅσα περ δουλ

αρ ἐν ἀγκίστρῳ· καὶ ἐχρῆτο αὐτοῖς ὁ διάβολος.
ὅτε δὲ ἄρχονται καὶ τοὺς ἁγίους προφήτας δι-
αβάλλειν· τοῦ δελεάσματος τυχὼν ἀστηρίκτους.
ὦ καρδία διεστραμμένη καὶ ἐστρεβλωμένη τῶν τοι-
ούτων ἀνθρώπων· ὦ στόματος πλήρεις κακίας καὶ δό-
λου· ὡς λάρυγξ ἀνεῳγμένος τάφος· ἕτοιμος δια-
φθείρων τοὺς ἐμπίπτοντας ἐν αὐτῷ· δικαίως
παραδίδονται εἰς πάθη ἀτιμίας. διότι τὸν φό-
βον τοῦ θεοῦ ἀπώσαντο· ὅθεν καὶ ἐξωθήσονται ἀπὸ τοῦ
κυρίου· διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῶν· ὅτι δὲ,
οὐ θεὸν ἐφοβήθησαν· οὐδὲ τὴν τῶν χριστιανῶν ἀλλ'
ἀβελτεροι τίμησαν· τυχὼν γεων ἀπαυτῶν τε.
δι αὐτοῦ τὸ φυλάσσου ἀπὸ τῶν ἀγαπητέ· μὴ
καταφλίζωσί σε τοῖς μαλακοῖς αὐτῶν λόγοις·
φεῦγε αὐτῶν τὴν συντυχίαν· ἵνα μὴ πικρανθῇς
σὺ ἐπ' ἐσχάτων· καὶ καταπέσῃς εἰς τὴν δίστομον
μάχαιραν· κατὰ τὴν ὑποθήκην τοῦ σολομῶντος·
καὶ πᾶς μὲν ἄνθρωπος κηδόμενος τῆς τοῦ πλησί-
ον σωτηρίας, θεασάμενος ἑαυτὸν διολισθήσαν-
τα, καὶ πεσόντα, σπουδάζει τοῦ ἀνεγείρειν·
τὸν δὲ ἑστῶτα, πρὸς τὸ μὴ πεσεῖν· οὗτοι
δὲ ὡς λυμεῶνες· τοὺς μὲν ἑστῶτας· περισπού-
δαστον αὐτοῖς ἐστι καταβάλλειν· τοὺς δὲ πεσόν-
τας καὶ χαμαὶ κειμένους, σφάττουσι διὰ τῆς
ἐπιγνώσεως· καὶ ἄν τι τοῦ λέγειν ἀγαπητὲ, τί
σε χεῖσε αὐτῶν· οὐδὲν ἀνώτερον φόβου θεοῦ· εἰ
δὲ μὴ τιμιώτερον ἐν παντὸς βίου· ἡ μαρτυρία

προσθῇς· ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν προτέρων σου δὲ
ἤθη τι ἁμαρτημάτων· ἄρτι ὁμοῦ ἐσμέν, καὶ με-
τ' ὀλίγων διαχωριζόμεθα ἀπ' ἀλλήλων· καὶ ἐὰν
βλάψωμεν τὸν πλησίον· μέλλει ἡμᾶς στένων
αἰτιᾶσθαι λέγων· ὅτι με ἔβλαψεν ἡ σὴ τυχ-
ατοῦ δὲ τοῦ ἀγροῦ· ᾗ θεμένη ἐγενόμην αὐτοῦ ἐν γνώ-
σει· ἐσκανδάλησε γὰρ τὴν ψυχήν μου· πόσων
κακῶν μοι αἰτία ἡ συνάφεια αὐτοῦ· ἐὰν δὲ ὠ-
φελήσωμεν τὸν πλησίον ἐπ' ἀγαθοῖς· μνήμην
ἡμῶν ποιούμενος λέξει· βοήθησον κύριε τῷ δεῖνι τῷ
ἀδελφῷ· ὅς ἐβοήθησέ μοι διὰ τὸ ὄνομά σου· καὶ
ἐστήριξέ μου τὴν ψυχὴν εἰς τὸν φόβον σου· καὶ
μέλλοντός μου ἀπόλλυσθαι, διέσωσέ με διὰ τῆς
χάριτός σου· οὗτοι δὲ τὰ ἐναντία φρονοῦντες, ἀ-
πατῶνται ψυχῶν· οὐ μόνον γὰρ αὐτὰ ποιοῦσιν·
ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράσσουσιν· ὅταν δὲ
πάλιν ὑθεάσονται τινα ἀπεχόμενον τοῦ μυσα-
ροῦ ἔργου, προφάσεις ἀλόγους ἐπισωρεύουσι λέ-
γοντες· ὀδύναι ψυχρᾶς κράσεως εἰσίν· ἐλέγχον-
ται δὲ καὶ ἐπὶ τοῦτο· μὴ ἐκ θέσεως ἀγαθῆς προσ-
φέρειν τὰ τοιαῦτα· εἰ ἄρα γε τοῦτο ἦν, κατὰ τὸν ἑκά-
στου σκοπόν· οὐκ ἔδει πάντα τὸν ἀπόστολον, πᾶς δὲ ὁ ἀ-
γωνιζόμενος· θερμῆς κράσεως ὑπάρχων, πάντα
κρατεῖσθαι φησὶ· οἱ μὲν οὖν ἐπιδέουσι τῆς ἐγκρατεί-
ας· οἱ δὲ οὔ· τίς τοίνυν τῶν φιλοσόφων τούτων, γ-
ένεσθαι τὴν ὑπόνοιαν ταύτην· τίνα γὰρ οὕτως
ὁ ἐχθρὸς καταθλίβει· ἡ παρθένος ἡ θηλύας·

ἀναγκαία τοίνυν ἡ ἀκρίβεια. πλὴν, ἐν ἀποβάλλο-
γιομῶ. προσέχωμεν τοίνυν ἑαυτοῖς, ἵνα μὴ κα-
ταγνῶσιν πολλῶν ἐνέγκωμεν ἑαυτοῖς. καὶ ἐν τῷ
δὲ τῷ βίῳ τυγχάνοντες, μετὰ τὴν τοῦ βίου ἔξοδον. ὁ
γὰρ σήμερον ἀγαθὸς, αὔριον ἀγαθός. πολλὴ γὰρ ἀ-
σθένεια περίκειται τοῦτο τὸ σῶμα. ὅθεν οἱ τὸν ἐνάρ-
του βίον ποθήσαντες, οὐ μόνον τῆς ἡλικίας αὐτῶν
θαυμαθούσης ἐπαινεθήσονται. δι' ἧς ἤλαυνον σωφρο-
σύνης. ἀλλὰ καὶ ἐν γήρᾳ, ὑπερθαυμασθήσονται.
ὁ γὰρ πρεσβύτερος ὁ καλὸς, οὐ μόνον ἐν τῷ τὴν πο-
λιὰν ἀγλαοφόρον τιμῆς τοῖς θεαταῖς. ἀ-
λλὰ καὶ ὅταν αἰσχρὰ λαλῇ καὶ ὦσιν προσθε-
ρεισμόν. καὶ τὸν ἀπέχων κῦρ τὸν ἔχοντα ἐπὶ
τὴν γῆν νενευκότα. ἀφαιρεῖ γὰρ λίαν τοὺς
ὁρῶντας. καὶ τὴν μάθησιν μέγιστον βίος ἐναρέτου.
προσέχουσιν, μὴ παραλυρῆναι σὺ ὑπὸ ἀνθρώπων
φιληδόνων. οἵτινες διαφόρως καταστρηνιῶν-
τες. μολύνουσι τὰ ἑαυτῶν σώματα. κατὰ τὸν
λέγοντα. τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν.
αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν. ἀλλὰ καὶ ὅπερ οἱ μαι-
ατῆς ἐλέγχων τὴν ἄθεσμον πρᾶξιν λέγει. τοι-
αύτη ὁδὸς γυναικὸς μοιχαλίδος. ἣ ὅταν πρά-
ξῃ ἀπονιψαμένη, οὐδὲν φησὶ πεπραχέναι
ἄτοπον. οὕτω καὶ οὗτοι. τῇ συνηθείᾳ τῶν ἁ-
μαρτημάτων φερόμενοι. τὰ αἴσχιστα πράττον-
τες καταφρονοῦσιν ὡς μηδὲν κακὸν πε-
πραχότες. ἅπασαν τὴν σπουδὴν ἔχοντες

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

πρὸς διαβολικὴν ἐπιθυμίαν· ὅταν δὲ μά-
λιστα καὶ τὰς ἁγίας γραφάς, ὡς ἐν τάξει γελοί-
ου σκώπτουσιν· ὧν τὸ κρίμα ἔνδικόν ἐστιν· οὗ-
τοι γὰρ ἐν καπηλείοις ἔχουσι τὰς διατριβάς,
ὡς μέθην τὸν οἶνον πίνοντες· ὅθεν καὶ ἡ σω-
φροσύνη ἐκδέλυκται παρ' αὐτοῖς· ἀλλὰ
καὶ τῶν ἐν ἐσχάτῃ κακίᾳ ἀναστρεφομένων
δημοτῶν· ἀσεβέστεροι οὗτοι μᾶλλον τυγχά-
νουσιν· ἐν ἀληθείᾳ πένθους καὶ κλαυθμοῦ,
ἄξιον τοῦτο· ὅτι τὴν λαμπρὰν καὶ ἐπίδοξον
ἀρετήν, ἀπὸ τοσαύτην ἀπέλασαν κατηγάγοσ-
μεν· ὁ δὲ θ(εὸ)ς ὁ μέγας καὶ φιλάνθρωπος· ὁ ποιῶν
ἐν ἐλέει καὶ δυνατὸς τοῖς ἔργοις· ἀντιλαβοῦ-
το τῆς ἀσθενείας ἡμῶν· καὶ συντρίψαι τὸν σα-
ταναν ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν· καὶ δώῃ ἡμῖν
ἰσχὺν καὶ σύνεσιν πνευματικήν· ἵνα ἐν ἀληθείᾳ τὸν
ἐπίλοιπον χρόνον βιώσαντες· ἀξιωθῶμεν χά-
ριν παρ' αὐτοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ μεγάλῃ καὶ φοβε-
ρᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως· ὅτι αὐτῷ ἡ ἐξομολόγη-
σις καὶ ἡ δύναμις καὶ τὸ κράτος· εἰς πάσας
τὰς γενεὰς τῶν γενεῶν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων ἀμήν:- Γίνου τοίνυν φρόνιμος
ὡς ὄφις, καὶ ἀκέραιος ὡς ἡ περιστερά·
διότι μέσον λύκων διατρίβεις· μόνα ἀλέγω ἀ-
πιστεῖ· μὴ φοβηθῇς τεθνᾶναι ὑπὲρ Χ(ριστο)ῦ, κἂν
πυργηδόν σοι ἐπέλθῃ· κἂν μάχαιρα· κἂν δε-
ίκκον τι ἐμβάλωσιν· ἅτε δόγματα ποτα

μοῦ· ἢ πεσὼν εἰς βυθὸν θαλάσσης· μὴ προδῷς τὴν
σωφροσύνην διὰ ἀνθρώπινον φόβον· ὁ σμικρολο-
γῶν ἀσκόμενος κατ᾽ ὀλίγον πεσεῖται· μὴ καταφρονήσῃς τῶν
ἐντολῶν τοῦ θ(εο)ῦ· κἂν γὰρ μὴ παραυτίκα ἐλέγ-
χονται, ἀλλ᾽ οὐδὲν λανθάνει κ(ύριο)ν, τοῦ ἀβελτηρίου ἐν-
ὤν κοινοβίῳ· ἢ τοίνυν ἐν κοινοβίῳ διάγεις· ἤτε ἐν
ἐρήμῳ· τῆς ἁγνείας καὶ σωφροσύνης μὴ κα-
ταφρόνει· ἄξιοι γὰρ ἔσεσθαι· διό τι ἀγγέλοις ἴσοι
εἶναι λέγει κ(ύριο)ς· καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.
ταπεινὸς δὲ ἐκεῖνος, ὁ ἐν ἔργοις τὴν ἀρετὴν κη-
ρύσσων· ὁ τοίνυν τούτων ἀντεχόμενος· τῷ
ὄντι ταπεινὸς κατὰ τὸ βούλημα τοῦ κ(υρίο)υ ἔ-
σται· ὀλίγα τοίνυν περὶ ταύτης βούλομαι εἰ-
παραθέσθαι· ὅπως ἐκ τούτων ἐπιγνῷς ἐκ-
μέρους τὴν δύναμιν αὐτῆς κατὰ τὴν χάριν
τοῦ κ(υρίο)υ· ὁ ταπεινὸς οὐκ ἐνδόξει· οὐχ ὑπερηφα-
νεύεται δουλεύων τῷ κ(υρί)ῳ, διὰ τὸν φόβον αὐτοῦ·
ὁ ταπεινὸς οὐχ ἱστᾷ τὸ ἴδιον θέλημα· τῇ ἀλη-
θῇ ἀλλείτων· ἀλλὰ πείθεται τῇ ἀληθείᾳ· ὁ ταπει-
νὸς, οὐ ζηλοῖ ἐπὶ προκοπῇ τοῦ πλησίον· οὐδὲ χαί-
ρει ἐπὶ καταφορᾷ τινί· χαίρει δὲ μᾶλλον μετὰ
χαιρόντων· καὶ κλαίει μετὰ κλαιόντων· ὁ τα-
πεινὸς, οὐκ ἐν τῷ ὑστερεῖν καὶ ἀπορεῖν ταπει-
νοῦται· καὶ ἐν ἀνέσει καὶ δόξῃ σοβαρὸς
ἀποφαίνεται· ἀλλ᾽ ἐν τῇ αὐτῇ ἀρετῇ ἕστηκεν διηνε-
κῶς· ὁ ταπεινὸς, οὐ διαβάλλει ἀδελφὸν·
ὁ περιεκτικὸν, ἀλλὰ ἐρημοποιὸς ὑπα-

μὴ ἀποδιδοὺς κακὸν ἀντὶ κακοῦ· ὁ ταπεινὸς
οὐ μόνον τοὺς μειζοτέρους αὐτοῦ τιμᾷ· ἀλλὰ καὶ
τοὺς μικροτέρους· ὁ ταπεινὸς πάσῃ δυνάμει, τὴν
εὐλάβειαν μεταδιώκει· ὁ ταπεινός, οὐ συνα-
πάγεται θυμῷ· οὐχ ὑβρίζει οὐδὲ κραυγάζει· ἀ-
λλὰ ὑπὲρ τὰ πάντα ἐπισπεύδει εὐλάβειαν· ὁ
ταπεινός, οὐ κακοηθεύεται οὐδὲ κρίνει· κἂν ἐν
μέσῳ μυκτηρίοις κληθῇ εἰς ἔργον· ὑπήκοον γὰρ
ἑαυτὸν παρίστησι, τῶν ἐντολῶν τοῦ κυρίου· ὁ ταπεινός,
οὐκ οἶδεν πικρίαν οὐδὲ δολιότητα, ἀλλ' ἐν ἁ-
πλότητι καὶ ἀκακίᾳ δουλεύει τῷ κυρίῳ· ἁγιασ-
μοῦ καὶ εἰρήνη καὶ χαρᾷ πνευματικῇ· ὁ ταπεινός, οὐ με-
θύσκεται οἴνῳ· οὐδὲ σχολάζει τῇ γαστριμαργίᾳ,
φοβούμενος τὴν ἐντολὴν τοῦ κυρίου· ὁ ταπεινός,
ἐὰν ἀκούσῃ λόγον ἐπιτιμίας, οὐ γογγύζει· οὐ-
δ' ἂν λάβῃ ῥάπισμα δυσφορεῖ· μαθητὴς γὰρ ἐ-
στὶν τοῦ ὑπομείναντος σταυρὸν ὑπὲρ ἡμῶν· ὁ τα-
πεινός, φιλαυτίαν μισεῖ· ὅθεν οὐδὲ πρωτείων ἀν-
τιποιεῖται· ἀλλ' ὡς ἐσχάτην ἡγεῖται ἑαυτὸν ἐν
πλοίοις· ἐν δὲ τῷ βίῳ, ὁ ταπεινὸς ἀκούει φιλαλό-
γοις πνευματικοῖς· καὶ τὸν ἑαυτοῦ νοῦν οὐκ ἀφίστησι τῶν
ἐντολῶν τοῦ ὑψίστου· ἥρμισε τὸ γὰρ ἑαυτόν, διὰ
τὴν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐλπίδα ἐν ἀληθείᾳ· μα-
κάριοι οἱ τοιοῦτοι· ὅτι πρὸς αὐτοὺς ἐρεῖ ὁ κύριος· οὐ-
κέτι ὑμᾶς καλῶ δούλους· ἀλλὰ φίλους καὶ ἀδελ-
φούς· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν: +

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ρὶ δὲ ὧν μοι λελάληκας τῶν κατὰ διάνοιαν λογισ-
μῶν, οὐ λέληθέ μοι· καὶ γὰρ αὐτὸς ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐ-
νοχλοῦμαι παθῶν· καὶ οὐκ ἀποκρύπτω τὴν ἐμαυ-
τοῦ ἀσθένειαν· χρὴ οὖν ἡμᾶς, ἀδιαλείπτως προσ-
εύχεσθαι· ἵνα ἡμᾶς ῥύσηται ὁ κ(ύριο)ς, τῆς τῶν δαιμόνων
ἐπιβουλῆς· οὐ μόνον γὰρ ἐν ἡσυχίᾳ καὶ μονῇ ὄν-
των ἡμῶν ἐκθλίβουσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν οἴκῳ κοινῷ συ-
νελθόντων ἡμῶν, ἐπανίστανται σφοδρῶς· καὶ τὰ
ἀρρένων τὰ σώματα, αἰσχρῶς καὶ ἀσέμνως καθο-
ρᾶν παρασκευάζουσιν· ἄχρι αὐτῆς τῆς μιαρᾶς
πράξεως φαντάζει ἡμᾶς ὁ δράκων· καὶ συμφυρ-
μούς τινας λογισμῶν ὑποσπείρας· πρὸς τὸ δια-
σκεδάσαι τὸν ἀδελφὸν τοῦ μὴ προσέχειν καθα-
ρῶς ἡμῶν, τοῖς ἀχράντοις μυστηρίοις τοῦ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς ἡμῶν
θ(εο)ῦ· ἀλλ' ὅμως, διὰ τῆς φυλακῆς τῶν ὀφθαλμῶν,
καὶ διὰ τῆς τοῦ νοῦ προσοχῆς; πορίζει μέν σε ταῦ-
των ἡ ἐγκράτεια· τῆς χάριτος συνεργούσης· χρὴ
οὖν πάσῃ φυλακῇ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ καρδίαν;
καὶ τὰς αἰσθήσεις· καθότι ἐν μεγάλῳ πολέμῳ ἐ-
σμὲν ἐν τῷδε τῷ βίῳ· καὶ ὁ ἐχθρὸς μαίνεται, κα-
τὰ τὸ ἀλλοῦ παρὰ τοῦτο παρεπίστιον τὸν αἰῶνα·
πλήν, σωματικῶς νικήσω μὲν τὰς φαντασί-
ας αὐτοῦ· καὶ ἀφ' ἑαυτὸν διαρρήγνυσθαι· οἱ δὲ
γὰρ ὁ κ(ύριο)ς τὸν θλίβοντα ἡμᾶς· ἡλίκους καυτῆρας
προσάπτεις ταῖς ἡμῶν καρδίαις διὰ τῶν λογισμῶν·
οὐ γὰρ ὡς ἄνθρωπος ὁρᾷ ὁ κ(ύριο)ς· ὁ γὰρ ἄνθρωπος ὁρᾷ εἰς πρό-
σωπον· ὁ δὲ θ(εὸ)ς εἰς καρδίαν ὁρᾶται· πλὴν τῶν π-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ἡττώμενον ἐστὶ τὸ μὴ ὑποδέξασθαι συγγνώμην· ὁ δὲ ἀρνούμενος πρὸς τὰ πάθη, πῶς πολεμήσει πρὸς αὐτά; ὁ δὲ ἑαυτὸν δοῦλον πεπρακὼς τῇ ἡδοναῖς· καὶ μεταπωλήσας ἀλλοίας φορολόγοις ἐκ τελωνῶν τῶν τυράννων· ὅπου γὰρ ἔχθρα, ἐκεῖ πόλεμος· καὶ ὅπου πόλεμος, ἐκεῖ καὶ ἀγών· καὶ ἔνθα ἀγών, ἐκεῖ καὶ σφαγαί· ὁ δέ τις βουληθεὶς ἐλευθερωθῆναι τῆς πικρᾶς δουλείας πόλεμον συνάπτει πρὸς τὸν διάβολον· τοῦτον τὸν πόλεμον νικήσαντες οἱ ἅγιοι, τῶν ἐπουρανίων ἀγαθῶν ἠξίωνται· ἀλλ' ἴσως ἐπελθών τις λέξει· ἆρα ὅπου ἔχθρα καὶ τὰ τῶν παθῶν, ἐκεῖ καὶ ὁ πόλεμος πέφυκε γενέσθαι· πῶς δὲ θεωροῦμεν τοῖς φιληδόνοις σφόδρα πολεμουμένους ὑπὸ ἀρχῆς τῶν παθῶν, καὶ μὴ συγχωρουμένοις μετανοεῖν· οὐκ οἶμαι ὦ ἀγαπητέ· τοῦτον τὸν πόλεμον εἶναι κατὰ ἀρετήν, καὶ κατὰ ἀντίστασιν τοῦ τυράννου· ἀλλὰ δουλοπαθείας καὶ φιληδονίας πάθος· ὅθεν οὐδὲ διήρηνται κατὰ τοῦ ἐχθροῦ τῇ προαιρέσει· οἱ γὰρ πολεμοῦντες, οὐδὲ μίαν ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους συμφωνίαν ἢ σπουδὴν ὡς φησὶ τῷ σαοὺλ ὁ ἀλλόφυλος· δότε μοι ἄνδρα, καὶ μονομαχήσω· καὶ ἐὰν πατάξῃ με, ἐσόμεθα ὑμῖν εἰς δούλους· τούτων οὖν εἰς δούλους ἑαυτοὺς πεπρακότων τοῖς τοῦ ἐχθροῦ θελήμασι καὶ ταῖς ἡδοναῖς, πῶς πόλεμος κληθείη τὰ κατ' αὐτούς· οἱ δὲ καὶ πολεμοῦνται, οὐχ ὡς ἀρετῆς ἀντιποιούμενοι· ἀλλ' ὑπὸ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

εἰ ἀνήκοος τοῦ συνελκόντος τὸ συνάλλα
γμα τῆς παροινομίας· ὅθεν καὶ ἑαυτοῖς ἐπιρρί
πτουσιν· οἱ πᾶσαν τὴν σχολὴν ἐν τοῖς τοιαύτα
ἔχοντες· καὶ διαρρηγνύμενοι πρὸς χαρίζον(τα)
καὶ μαθοῦσι περιέχουσιν· ἵνα τὸ θέλημα τοῦ
ἀποπλανήσαντος αὐτοῖς ἐπιτελέσωσιν· ὅ
θεν ἐπιτυχόντες τοῦ κακοῦ· οὐδὲ μετὰ βὰν αὐτ(ῶν)
διάκρισις ἢ ἐγκράτεια ἢ τοῦ κακοῦ ἀποχή· τούτ(ων)
δέ φησιν ὁ πόλεμος καὶ ὁ ἀγὼν· οὕτως πολεμού
μενοι γὰρ ἀντιπολεμοῦσι· καὶ τηρούμενοι ἐγ
κρατεύονται· καὶ θλιβόμενοι ὑπομένουσι· καὶ
αὐτῆς τῆς ὕλης παρούσης· ἀποστρέφονται δι(ὰ)
τὸν φόβον τοῦ κ(υρίο)υ· ἐκεῖνοι δὲ πολεμοῦνται· ἀλ
λ' ὅσα τὰ ἐναντία φρονοῦντες τὸ τυραννεῖν· ἀ
λλ' ὥσπερ τοῖς συνήθεσι φόροις ἀποδιδόασι καὶ
μισθὸν ἀναλοῦσι τῆς πληθουργίας τοῦ κακοῦ ἐ
πιθυμοῦν· ὁ γὰρ τίς ἥττηται· τούτῳ καὶ δε
δούλωται· τὸν δὲ ἀγωνιστὴν· ἐάν τις ὑποσκε
λίσῃ· θᾶττον ἀνίσταται· οἱ γὰρ συσχεθέντες
ὑπὸ βαρβάρων· καὶ ὑπὸ τυραννικὴν γενόμενοι
χεῖρα· οὐ πάντες ἥδονται τῇ τοῦ αἰχμαλώτου τῇ
σαυτῶν δουλείᾳ· ἀλλ' ὅσοι τοῦ διαρπάζειν καὶ
φονεύειν τοῖς ἀπαντῶντας προαιροῦνται· οὗ
τοι μόνοι γεγηθότες προσμένουσιν· ἅμα δὲ δεσμοὺς
καὶ φυλακὰς· τοῖς πάθη κρατούμενοι· ὅθεν καὶ
ἀποπερμάχουνται τῶν βαρβάρων· καὶ καταπι
καθίστανται κατὰ τῶν ὁμοφύλων· ἐκκῶνται.

γὰρ τοὺς τῆς κακίας ἤθη· ὅσοι δὲ ἀμίαντοι ἐπὶ
πορθήσει καὶ ἐρημώσει τοὺς ὁμογενοὺς, ἀλλὰ πολλά·
τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς πενθοῦντες· οὗτοι φαίνονται
πεποίθοντες διαρεσκοῦντες ἐπὶ τῇ ἀθέσμῳ
πολιτείᾳ· καὶ καιρὸν ἐπιτηροῦσι καταλαβεῖν
ἐκείνην τὴν ἐλευθερίαν, ἣν ποτὲ ἀπέλαβον·
καὶ οὐδὲ μίαν ἁρμονίαν φέρουσι τοῖς ἐξεναντί-
οις· ὅθεν δὴ λυσωθ αὐτῶν τῆς χειρὸς ἐκείνων· ἀν-
τὶ πολλοὶ ἔσονται τῶν ἀσεβῶν· σύμμαχοι γενόμε-
νοι τῆς εὐσεβείας· καιρὸς [illegible] παρὼν τῆς μετα-
νοίας ὁ ἐνεστώς· ὅσοι τοίνυν βούλονται τῆς ὕ-
βρεως ἐκείνης ἀπαλλαγῆναι· καὶ τῆς πικρᾶς
δουλείας ἐλευθερωθῆναι· ἀντιτάξασθαι
αὐτοῖς χρή· τοῖς τοῦ τυράννου θελήμασι, καὶ
πολεμῆσαι αὐτόν, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ δημιουρ-
γοῦ· τό τε γὰρ λήψονται τὸ πέρας ἐπικερδοῦς ἀγῶνος,
τοὺς τῆς ἀρετῆς καταστάζουσι ἱδρῶτας· ὅταν
μὴ χείλεσι μόνον ἔπωσι πρὸς αὐτόν· ἀλλὰ δι' ἀλη-
θινῆς καρδίας· γνωστὸν ἔστω σοι, διάβολε· ὅτι
καὶ μετὰ τῆς φωνῆς σου οὐκ ἀκούομεν· καὶ ταῖς ἡ-
δοναῖς σου οὐκ ἐπιλατρεύσομεν· χρὴ δὲ ἐν τοῖς ἀ-
γῶσι καὶ ἐπηρείαις φωναῖς ἀναπέμπειν τῷ θεῷ,
κατὰ τῶν λεγόντων· ὅτι οὐκ ἔστιν αἰσχύνη τοῖς
πεποιθόσιν ἐπὶ σοί· καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν
ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, καὶ φοβούμεθά σε καὶ ζητοῦμεν
τὸ πρόσωπόν σου, μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς· ἀλλὰ
ποίησον μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου.

καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου· ἐξελοῦ ἡμᾶς
κατὰ τὰ θαυμάσιά σου· καὶ δὸς δόξαν τῷ ὀνόμα-
τί σου κύριε· καὶ ἐντραπείησαν πάντες οἱ ἐνδεικνύ-
μενοι τοῖς δούλοις σου κακά· καὶ καταισχυνθεί-
ησαν ἀπὸ πάσης δυναστείας· καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν συν-
τριβείη· καὶ γνώτωσαν ὅτι κύριος ὁ θεὸς μόνος καὶ ἔν-
δοξος ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην· κἂν ὑπερμαργὸς
γενόμενος ὁ τύραννος, ἐκκαύσῃ τὴν κάμινον
τῶν ἤδη νῦν ἑπταπλασίως· ἀλλὰ θαρσείτωσαν
οἱ ἐπὶ κύριον πεποιθότες· ὅτι ἡ κάμινος μετ' ὀλίγον
εἰς δρόσον μεταβληθήσεται· καὶ ὃν πάλαι ἐδε-
δοίκησαν τύραννον· αὐτὸς τούτοις τὴν σκι-
ὰν αὐτῶν τρομάσει· διὰ τὴν ὀξεῖαν ἐπιγινομένην
αὐτοῖς βοήθειαν· μακάριοι τοίνυν οἱ τὸν θεσμὸν
φυλάξαντες ἐν τῇ εὐφροσύνῃ καὶ ἐλέει· ὅτι
βαθείας εἰρήνης ἀπολαύσουσιν αὐτῶν τὰ μέλη τῆς
ψυχῆς αὐτῶν· εὐφραινομένης ἐν τῷ πυρί· μηδεὶς
δὲ πεποιθέτω ἀνὴρ αὐτὸς ἐπιτάξασθαι· ὑπήκοον εἶναι
τὸν παριστῶν τοῖς τοῦ ἐχθροῦ θελήμασι· διότι
αὐτὸς ὁ τύραννος, ὡς δορυάλωτος κατεχέσθω
αὐτοῖς· παριστῶν δὲ πᾶν ἔργου δικαστῇ βίας· καὶ
τοῦ μὲν τὰ σώματα τὰ σώματα, ἐν σποδιᾷ καὶ αὐ-
τὴ πρὸς ζωὴν διαφθείρων· καὶ καταμολύνων αἰσχ-
ρῶς γυναικὸς φησὶ πορνείου κεκληφότου· πῶς
θεμιαρὰν ἑαυτὴν ἐπιφημίζειν παρασκευάζεται
λομένης ὅσοι τῷ στόματι· καὶ ἐν τούτοις
ἐλευθέρους τῆς ἁμαρτίας παρασκευάζει σε μὴ

μεσθαι ὁ ἐχθρὸς· τῆς χολερᾶς σταφυλῆς· καὶ τούτῳ
κρουνοβότρυος ἐμφορεῖν αὐτούς· ὢ τί δεινὸς ὁ πόλε
μος· ὢ τί χαλεπός· δι᾽ ὧν πόσων τρόπων παρασκευ
άζει ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, παροργίζειν τὸν κύριον ὁ κάκιστος
θηρατής· μακάριοι οἱ μὴ πεσόντες εἰς ἀμφιβλίστρω
αὐτοῦ· ἀλλὰ καὶ ἐμπεσόντες, διέρρηξαν τὰ δίκτυ
α αὐτοῦ· καὶ ἐξῆλθαν τὸ ἀποδρᾶναι αὐτοῦ· ὥσπερ
ἰχθὺς ἐκ σαγήνης διασωθείς· ὁ γὰρ ἰχθὺς ἐν τοῖς
ὕδασιν ὑπάρχων· ἐὰν ἀγρευθεὶς διαρρήξῃ τὸ δί
κτυον· καὶ ἑαυτὸν κατὰ τοῦ βυθοῦ ἐλάσῃ· σώζε
ται· ἐὰν δὲ ἑλκυσθῇ ἐν τῇ ξηρᾷ, βοηθῆσαι ἑαυ
τῷ οὐ δύναται· οὕτως καὶ ἡμεῖς· ἐφ᾽ ὅσον ἐσμὲν ἐν
τῷ βίῳ τούτῳ· ἐξουσίαν ἔχομεν ἐκ θεοῦ διαρρῆξαι
ἀφ᾽ ἑαυτῶν τὰ δεσμὰ, τῶν θελημάτων τοῦ ἐχθροῦ·
καὶ ἀπορρίψαι τὸ φορτίον τῶν ἁμαρτιῶν διὰ
τῆς μετανοίας· καὶ διασωθῆναι εἰς τὴν τῶν οὐρανῶν
βασιλείαν· εἰ δὲ καταλάβοι ἡμᾶς τὸ πρᾶγμα τὸ φο
βερὸν ἐκεῖνο· καὶ ἡ ψυχὴ ἐξέλθει ἐκ τοῦ σώματος·
καὶ εἰσαχθεῖ τὸ σῶμα ἐν τῷ τάφῳ· οὐκέτι δυνά
μεθα ἑαυτοῖς βοηθῆσαι· ὥσπερ οὐδὲ ὁ ἰχθὺς, ἀ
νελκυσθεὶς τῶν ὑδάτων καὶ κατακλιθεὶς ἐν ἀ
πίῳ, οὐ δύναται ἐφ᾽ ἑαυτὸν βοηθῆσαι· σπουδάσω
μεν τοιγαροῦν ἀγαπητοί, ἐκφυγεῖν τὰς παγίδας τοῦ
ἐχθροῦ· διὰ ἔργων ἀγαθῶν· πρὶν ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν
ἐκείνην τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ· ἐν ᾗ ἀποκα
λυφθήσονται, ἃ ἐπράξαμεν ἐν κρυπτῷ καὶ σκό
τῳ, μὴ ὢν ἁμαρτάνομεν ἕως οὗ ἔλθοι ὁ θάνα

τος· ἵνα μὴ αἰσχυνθῶμεν ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν νεκρῶν· ὃ γὰρ ἐνδύονται οἱ ἅγιοι πολλῷ λαμπρὰν ἣν κατεσκεύασαν αὐτοῖς δι᾽ ἔργων ἀγαθῶν· ἐὰν ἴδωμεν ἑαυτοὺς τότε γυμνοὺς τῆς ἀστραπτούσης δόξης· οἵα αἰσχύνη καταλήψεται ἡμᾶς· καταφρονήσωμεν τὸ τῆς κακῆς ἐπιθυμίας ἔργον· καὶ οὐδὲν ἡττηθῶμεν· νικήσωμεν τὸ μικρὸν τοῦτο διάστημα· καὶ μὴ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ ὀφθῶμεν ἀδόκιμοι· μέγα ναυάγιον τὸ τῆς ἁμαρτίας ἔργον· ἀγωνισώμεθα οὖν μὴ ὑποπεσεῖν τηλικούτῳ κινδύνῳ· ἡ μὲν γὰρ τῇ ἑαυτῶν ἀμελείᾳ, ὑπὸ παθῶν καταδυναστευόμεθα· ἀπονητὶ σώζεσθαι θέλοντες· καὶ προφάσεις ἀκαίρους ἐν ἑαυτοῖς ἀναπλάττοντες· καὶ ὁ μὲν φησίν, ἀπὸ βρέφους ἐν μοναστηρίῳ τὴν οἴκησιν ἔχων, καὶ τούτου χάριν σφοδρῶς μοι τὰ πάθη ἐπίκειται· ἀλλ᾽ ἀκουέτω ὁ τοιοῦτος· ὅτι πολλοὶ τῶν ἁγίων ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀγωνισάμενοι τὰς ἡδονὰς κατεπάτησαν· ἕτερος δὲ πάλιν φησὶν ἐν κόσμῳ ἀνατέθραμμαι· καὶ πολλῶν κακῶν πεπείραμαι· ὅθεν ἐνρηθεὶς συνεθίσθημαι πρὸς τὰς ὀρέξεις· ἀκουέτω καὶ αὐτός· ὅτι πολλοὶ τῶν ἁγίων· τῶν φαύλων φαυλότεροι βίου ἐσχηκότες, ἔσχατον μεταβαλλόμενοι τὸν τρόπον· ἄριστοι ἀνεφάνησαν θεῷ ἀρεστήσαντες· ὑπήκουσαν γὰρ ἐκ ψυχῆς τῷ εἰπόντι· μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις· μηδὲ ζήλου τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν· ὅτι ὡσεὶ χόρτος ταχὺ ἀποξηρανθήσονται· καὶ ὡσεὶ λάχανα χλόης, ταχὺ ἀποπεσοῦνται ○

πονηρὸς φαντάζει ἡμᾶς, πρὸς τὰ βλαβερὰ παντο-
κινῶν· πρὸς καταφρόνησιν ἡμᾶς ἄγων· τοῦ φόβου
κυ· ἡμᾶς δὲ δριμυτέροις νοήμασιν· τὸν ἰὸν αὐτοῦ
ἀποκρουσώμεθα· τῆς χάριτος τοῦ κυ ἡμῶν ἰυ χυ, καὶ
ἡμῶν συνεργούσης· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν :· λ΄

Ἴστε τὶς τοῦ ἁγίου· μελέτα καλά, ἵνα μὴ κακὰ μελε-
τήσῃς· ὁ γὰρ νοῦς, ἀργῆσαι οὐ κατέχεται· δεῖ μέντοι
γὰρ οὖν, εἰς μελέτην λογισμῶν θεοῦ· καὶ εἰς προσαχθῆναι καὶ
ἔννοιαν ἀγαθήν· ἡ γὰρ ματαία μελέτη, ἔργον μα-
ταιότητος ἀναφύει· ἡ δὲ ἀγαθὴ μελέτη, καρπὸν
ἀγαθὸν ἀποδίδωσιν. ἔχομεν κατὰ διάνοιαν καὶ
τούτου· ὅτι πολλοὶ τύραννοι ἐκράτησαν χωρῶν
καὶ ὀχυρωμάτων, καὶ ἐσβέσθη αὐτοῖς τὸ κλέος·
καὶ ἐγενήθησαν ὡς οὐχ ὑπάρξαντες. πόσοι βα-
σιλεῖς ἦρξαν ἐθνῶν πολλῶν· ἀναγράψαντες ἑαυ-
τοῖς ὀνόματά τε καὶ στήλας· λογισάμενοι διὰ τού-
του ὀνομάζεσθαι, μετὰ τὴν ἔξοδον τοῦ βίου· καὶ
ἦλθον ἕτεροι, καὶ κατέστρεψαν τὰς εἰκόνας αὐ-
τῶν· καὶ τὰ ἀγάλματα συνέτριψαν· καὶ τῶν μὲν
τὰ πρόσωπα περιελόντες· τινὲς δὲ ἀνετύπω-
σαν τὸ ὄψιν. ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τὰ ἔργα, ὑφ' ἑτέ-
ρων κατελύθησαν· ἕτεροι δὲ περιφανεῖς τάφους
κατεσκεύασαν ἑαυτοῖς· δόξαντες διὰ τούτων
οἱ [illegible] ἑαυτοῖς ὄνομα αἰώνιον· διαγράψαντες
ἐν τοῖς ἐπιταφίοις, τὸν ἑαυτῶν χαρακτῆρα· ἢ λ
[illegible] πραγματείας, ἐδόθη μόνη ἑτέρα ἀνδριάντων·

οὗτοι δὲ τὴν σπορὰν ἐκ καθαρᾶς ἀκηκοότες βουλό-
μενοι· χαλινοῦν δίκην τὰ ὅπλα αὐτῶν μετήγαγον.
καὶ τί ὠφέλησεν αὐτοῖς ἡ πολύτιμος σορός.
καὶ ἡ ὀλέθριος δόξα· πάντα οὖν τὰ τῆς μαται-
ότητος ἔργα· ἃ οὐδὲν καταλύει· ἡ δὲ ἀνθρώ-
που τοιούτου, καὶ ἐν αὐτῷ δοξασθέντος, οὐ-
χ οὕτως· ζωὴν γὰρ αἰώνιον καὶ δόξαν ἀκατάλυ-
τον· ἡτοίμασεν ἑαυτοῖς· ὥσπερ γὰρ τὸ φῶς
τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης· καὶ τοῦ χοροῦ τῶν
ἀστέρων, ἄχρι τοῦ νῦν οὐκ ἐμαράνθη· οὐδὲ ἐνε-
τεβλήθη ἀπὸ παλαιῶν· ἀπὸ κτίσεως κόσμου
ἄχρι τοῦ νῦν· καὶ τοῦτο μὲν γενικῶς, σαρκὸς καὶ
πνς· ὥσπερ ὁ ποσώριμος κατὰ καιρὸν θεριζό-
μενος· συστέλλεται· τὸ δὲ φῶς τοῦ ἡλίου καὶ τῆς
σελήνης καὶ τῶν ἀστέρων· ὡσαύτως μειάζει·
καὶ φαιδρύνεται δι' αὐτὸν ὅρον τοῦ δημιουργοῦ
ὃν ὥρισεν αὐτοῖς ἀρχὴν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς
νυκτός· οὕτως καὶ τοῖς ἐμπιστεύσασιν αὐτόν· ὥρισε
βασιλείαν αἰώνιον καὶ χαρὰν ἀκατάλυτον· καὶ
ὥσπερ αὐτοῦ τῆς ἀγαθότης· οὕτως καὶ ἐν ἡμέρᾳ
ἀληθῶς· κἂν ταῦτα μὲν παρελάσωμεν· ὅπη μὲν
βουληθῇ ὁ δημιουργός· τῆς δόξης δὲ τῶν ἁγίων,
οὐκ ἔσται τέλος· σπουδάσωμεν τοιγαροῦν·
ποιῆσαι καρποὺς μετανοίας· ἵνα μὴ ἀπο-
κλεισθέντες τῆς χαρᾶς ἐκείνης· παραπεμ-
φθῶμεν εἰς γῆν σκοτεινὴν καὶ γνοφεράν·
εἰς γῆν σκότους αἰωνίου· ἡ στελθεὶ ἀδύκαο

ἐν τῷ κοιτῶνί σου· καὶ ἀποκλείσων τὰς θύρας,
εὐφραίνομαι δὲ καὶ τὰ διαγωνίζοντα· καὶ καθεύ-
δω· καὶ ὅταν ποιῶ ὀδύνην ἔχει ἢ σκοτία·
ὅπου δῆχα τό μου καὶ βασάνου καθεζόμε-
νος· καί τοι ἐν ἐξουσίᾳ σου κεῖται, ὅπου τὰ ἐμβ-
ληθῆς ἀνοῖξαι καὶ ἐξελθεῖν· ὅποιαν ἂν σοὶ
δοκῇ ὀδύνην τὸ σκότος ἐκεῖνο τὸ ἐξώτερον·
ἔνθα ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων·
καταλυόμενος τοῖς ἔνδον καταπροσδόχοις, τῆς
ἑαυτοῦ ἑστίας· καὶ ἀνατέλλον τοῖς ὀφθαλμοῖς,
τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου· καὶ ἰδὲ τὴν διαφθο-
ράν, καὶ φαίνεται ἔργα τοῦ σκότους· ἡ κακία
σκότος ἐστίν· ἡ δὲ ἀρετὴ φῶς· ἡ κακία ἐξεργα-
ζομένη μελαίνει τοὺς ἑαυτοῦ ἐργάτας· ἡ δὲ ἀ-
ρετὴ γυμναζομένη, λαμπροὺς καθιστᾷ τοὺς
κατορθώσαντας· μὴ νομίζε ἀγαπητέ· ὅτι σὺ
μόνος ταῦτα θλίβῃ παρὰ πάντας· πᾶσα
γὰρ κεφαλὴ εἰς πόνον· καὶ πᾶσα καρδία εἰς
λύπην· καὶ ὡς οὐ δυνατὸν τινὰ τῶν ἀνθρώπων
τὸν ἐκφυγεῖν· ὅσοι γῆς ὑπάρχοντες· οὕτως ἀ-
δύνατον ἄνθρωπον μὴ πειρασθῆναι θλίψεων καὶ πό-
νων ἐν βίῳ ὑπάρχοντι· καὶ οἱ μέν, περὶ τὰ
γήϊνα πειρώμενοι· ἐν τοῖς τοιούτοις καὶ
λυπήσονται· οἱ δέ, τὰ πνευματικὰ διώκοντες.
τοῖς πνευματικοῖς καὶ πονοῦσιν· οὗτοι μακάριοι
ἔσονται· ὁ γὰρ καρπὸς αὐτῶν, πολὺς ἐν κόσμῳ· ἔ-
χεται ὑπομονὴν τελείαν· ἐν ὅσῳ ἐκλήθης ἔργῳ,

ἀσφαλίζου τὰς ἀγκύρας καὶ τὰ σχοινία· ἵνα

ἀσφαλίζου τὰς ἀγκύρας καὶ τὰ σχοινία· ἵνα
μὴ κατ' ὀλίγον ἐξωσθήσῃ τὸ σκάφος ἀπὸ τοῦ πε-
λάγους· καὶ τότε ἡ πεῖρα σε διδάξει· ὁποίας γαλή-
νης ἀπέλαβες ἐν τῷ λιμένι· λιμὴν δὲ ὁ ἀσκη-
τικὸς βίος· μὴ ἀγάπα περιπολάζειν· ἀλλὰ μᾶλ-
λον τῇ ὑπομονῇ· κέρδησον τὰ σκάνδαλα τῆς ἀ-
ποδημίας· ἵνα δὲ καὶ τοῦ τόπου· ὅταν δὲ πε-
ριέλθωμεν ὅλον τὸν κόσμον· οὐχὶ τὸ κελλίον
ἡμᾶς περιμένει· ἐὰν προσθῆναι ~~[illegible]~~ θέλω-
μεν· οἱ δὲ ἐν κοινοβίῳ οὐ καρτεροῦμεν· καὶ κατὰ
μόνας οὐχ ἡσυχάζομεν· ποῦ λοιπὸν ἔσται ἡμῶν
τὸ καταπαυόμενον· ὅμοιον ἐστὶ τῷ λέγοντι· μήτε
τὴν θέρμην τοῦ ἡλίου δύναμαι ὑποφέρειν· μή-
τε τὴν σκιὰν βαστάζειν· καὶ ποῦ λοιπὸν στῶμεν·
φοβοῦμαι μὴ ἡ κάμινος [illegible] ἐκδέ-
ξεται ἡμᾶς· ἀδελφοί μου διὰ μὲν τοῦ σταυροῦ κυρίου
θεοῦ· μὴ ἐπαισχυνθῶμεν τὴν ἄλυσιν τῶν θλίψε-
ων· ἀλλὰ μετὰ χαρᾶς ταύτην ὑπομένωμεν· τῶν
ἐλπίσιν αὐτοῦ προσδοκοῦντες τὴν ἔξοδον·
ἵνα ἡμᾶς συναριθμήσῃ τῷ χορῷ τῶν ἁγίων· οἱ
γὰρ κοινωνήσαντες τοῖς παθήμασιν αὐτοῦ·
κοινωνοὶ ἔσονται καὶ τῆς παρακλήσεως·
ἀδελφοὶ καὶ περὶ τοῦ κόπου τοῦ ἔργου δυσφορεῖ τις
ποσῶς· οἱ κατὰ τοῦ κόσμου χαλεποὶ καὶ ἄλλοι·
εἴ δ' ἔτι πλούσιοι, καὶ ὑπὸ πολλῶν δορυφορού-
μενοι· οὐδὲ νύκτα οὐδὲ ἡμέραν ἔχουσιν ἀνά-
παυσιν ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τρυχόμενοι· καὶ

ὡς ὑπὸ ἀλλοτρίων καὶ δεσμίων ποτὲ παιδεύονται. κτη-
σώμεθα τοιγαροῦν· ἑκούσιον πόνον καὶ αὐθαί-
ρετον ὑπομονὴν, διὰ τὸν τοῦ θ(εο)ῦ φόβον. καὶ μὴ
ἀμελήσωμεν τῆς ὑπομονῆς· τῆς ταπεινοφρο-
σύνης· τῆς ἐγκρατείας· τῆς συμπαθείας· συ-
μπαθὴς ἂν δὲ φημί. οὐχ ἵνα ἐπὶ κακίαν συνελ-
θῃς τῷ πλησίον. ἀλλ᾽ ἵνα συναλγήσῃς τῷ ἀδελ-
φῷ κατάνυξιν ἔχων· δάκρυα. κἂν μὴ πάρεστι
τὸ φαινόμενον δάκρυον· ἀλλ᾽ ὁ συντριμμὸς τῆς
καρδίας διαμενέτω. καὶ γὰρ ἐν τοῖς δάκρυσι
ἐστὶν ἡ ἀφορμή. μακάριος δὲ ὁ ὄντως πτεριζόμε-
νος τὸν κ(ύριο)ν ἐν τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ· καὶ διώχων τὴν
δόξαν αὐτοῦ μετὰ κλαυθμοῦ· ἐνώπιον τῆς ἀγα-
θότητος αὐτοῦ· οὗ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ ἀκουσθή-
σεται. παρατίθημι σοι παρακαταθήκην ἑ-
τέραν ὡς ἀγαπητῷ· ὡς ἀνθρώπῳ τοῦ θ(εο)ῦ καὶ σωθῆναι βου-
λομένῳ. ἀπὸ παρακλήσεως τοίνυν ἀνιστάμε-
νος· μὴ περιέρχου τὰ κελλία. ἀλλ᾽ ἡσύχαζε ἐν
τῷ κελλίῳ σου. πολλοὺς γὰρ ὑπαίτης ἐν ὁδῷ διά-
βολος ἔξω τοῦ οἴκου. τοιγαροῦν σοι, ἀπὸ πα-
ρακλήσεως, ἀρεσθῆναί σε εἰς ἕτερον κελλίον.
τοῦτο σημαῖον ἐστὶν ἀφοβίας καὶ διαστροφῆς. ἐν
γὰρ τῶν τοιούτων συνκαθισμάτων γίνονται
καταστάσεις ψυχῶν. καὶ μάλιστα ὅταν ἐφησυ-
χάζῃ ἡ βακτηρία τοῦ προεστῶτος. οἱ γὰρ μὴ
βουλόμενοι τῷ θείῳ φόβῳ χαλινοῦν τὴν ἑαυ-
τῶν διάνοιαν· χρήζουσιν ἀνθρωπίνου φόβου· ἵνα

κἂν διὰ τοῦτο, ἀποχωρῶν παντὸς τῶν ἀνωφελῶν·
ὃν πρὸ πορδοῦλος σωφρονῇ· διὰ σωτηρίαν δὲ
σεαυτοῦ· πρόσεχε οὖν σεαυτῷ· καὶ μὴ ἰαθῇς κα-
ταφρονῶν· διότι ἐν οἷς ὡς σοφιζόμενος· οὔτε
ὠφελήσεις, οὔτε ὠφεληθήσῃ· ἐὰν ἐμάθετε πά-
σαν τὴν γραφήν· ὅρα μή ποτε ἐν τοῦ τοῖς περὶ
τοῦ στόλοπισμός· καθότι πᾶσα γραφὴ θεόπνευ-
στος, ταπεινοφροσύνην ἐκδιδάσκει· ὁ δὲ τὰ
ἐναντία φρονῶν· ἢ πρὸ αὐτῶν μεμάθηκε· πα-
ρὰ αὐτῷ ἑαυτὸν ἐν τοῦ τοσούτοις· ἐὰν πρὸ
ὑπερηφανίας· ἢ φιλαρχίας ἢ πλούτοις ἐνοχλῇ·
μὴ συναρπάζου· ἀλλὰ μᾶλλον στῆθι γενναίως,
πρὸς ἀντιπαράταξιν τοῦ πονηροῦ καὶ ἀποσ-
τηλοῦντος· ἀναλόγισαι τὰς ἀρχαίας οἰκοδο-
μάς· καὶ τὰς πεπαλαιωμένας ἀκούσας· καὶ τὰς
ὑπὸ τοῦ ἰοῦ καταναλωμένας στήλας· καὶ ἐνθυ-
μήθητι ἐν σεαυτῷ· καὶ ἰδὲ ποῦ οἱ κτισάμενοι,
ἤτοι οἱ τεχνασάμενοι τὰ προειρημένα· καὶ σπού-
δασον ἀνθρωπικῶς· ἵνα καταξιωθῇς τῆς βασι-
λείας τῶν οὐρανῶν· διότι πᾶσα σὰρξ χόρτος· καὶ
πᾶσα δόξα ἀνθρώπου, ὡς ἄνθος χόρτου· τί μεῖζον
ἢ ἐνδοξότερον βασιλείας· ἧς τινες ὀρεγόμε-
νοι ἐπιτυχεῖν· καὶ διὰ τῆς ἐν αὐτῇ περιστάσεως
τῆς δόξης καταφρόνησαν· καὶ ἑαυτοῖς ἐπι-
βούλευσαν· τὸν θάνατον ὑπὲρ τοῦ ζῆν ἑλόμενοι·
ὅτι τὸν θάνατον οὐκ ἐξελήτησαν· οὐδὲ ἤλπισαν
ἐπὶ τὸ σριόν αὐτοῦ· οὐδὲ καταξιούμενοι τῆς

βασιλέας τῶν ὁσίων· οὐδεμιᾶς τούτων πειρασ-
θήσονται· ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀγαλλιάσει ἐνόντες μετὰ
ἀγγέλων διάγοντες· χωρὶς ὀδύνης καὶ λύπης καὶ
ἐκπειρασμοῦ μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης· αἰ-
νοῦντες καὶ ὑπερυψοῦντες καὶ μεγαλύνοντες τὸν βα-
σιλέα τῶν ὁσίων καὶ κύριον τῆς γῆς· ὅτι πρέπει
ἡ αἴνεσις καὶ ἡ δόξα καὶ μεγαλωσύνη· εἰς τοὺς αἰῶ(νας):+
ακαρία ἡ πόλις, ὑπὸ εὐσεβοῦς βασιλευομένη·
καὶ πλοῖον, ὑπὸ ἐμπείρων κυβερνώμενον· καὶ
μοναστήριον, ὑπὸ ἐγκρατευόντων, διοικούμενον.
οὐαὶ δὲ τῇ πόλει, ὑπὸ ἀσεβοῦς βασιλευομένῃ· καὶ
πλοίῳ ὑπὸ ἀπείρων κυβερνωμένῳ· καὶ μονα-
στηρίῳ ὑπὸ φιληδόνων διοικουμένῳ· καὶ ἡ μὲν
πόλις, πληθυνθήσεται βαρβάρων· διὰ ἀσέβειαν
τῶν κρατούντων· καὶ τὸ πλοῖον συντριβήσεται,
διὰ ἀπειρίαν τῶν κυβερνούντων· τὸ δὲ μοναστή-
ριον ἐρημωθήσεται, διὰ μισοπονηρίαν τῶν διοι-
κούντων:+
ἂν καθέζῃ ἐν ὑποταγῇ πνευματικῶν πρων· οὐκ εἶ ἐν τῷ
θεραπεύεσθαι καὶ ἀκούειν λόγους κολακείας· φαί-
νεται σου τὸ ἑδραῖον τῆς πίστεως· ἀλλ' ὅταν ὀνει-
διζόμενος καὶ τυπτόμενος ὑπομένῃς· καὶ θη-
ρίον πολλάκις κολακευόμενον· ἡμεροῦται καὶ
πραΰνεται· μὴ τοίνυν πικραίνου πρὸς τὸν
παιδεύοντα· εἰ ἄρα σκαιὸς ἐκ λογισμοῦ βούλῃ γέ-
νεσθαι· ἀλλὰ δέξαι τὴν προκοπὴν τῆς σῆς ὑπο-
ταγῆς· καὶ ταπεινοφροσύνης· ὅτι εἰς τοῦτο παρῆλ-

θεῷ. ἢ ἀρνοῦνται ἀλλόμενοι τὴν δόξαν ἑαυτῆς. ταύτην
ἐπιλέξωσιν αὐτῷ. ὁ τοῦ Ἰακώβου υἱὸς ἀδελφοί. ἐν
ταύτῃ φαιδρότατα μεγαλυνθείς. Μωϋσῆς γὰρ ὁ
θεράπων κυρίου. ἢ καὶ οὐκ ἐμαθήτευσε κατὰ τὸ
δόγμα τοῦ Ἰωσήφ. ἀλλ' ὅμως ὑπὲρ ταύτης καὶ ἐδούλευ-
σε. καὶ ἐν Αἰγύπτῳ τυγχάνων. ἱκανῶς ἐπαιδεύ-
θη. καὶ εἰς ὅ τοῦ ναοῦ. διὰ ταύτης πλείονος τιμῆς ἠ-
ξιώθη τηλικαύτης δωρεᾶς. διάδοχος γινόμενος
Μωϋσέως. καὶ Σαμουὴλ ἐν ὑπὸ ταγῇ τυγχάνων Ἠλὶ
τοῦ ἱερέως: φωνῆς θεοῦ ἠξιώθη. Ἐλισσαῖος δὲ δι'
αὐτῆς τὴν μηλωτὴν καὶ χάριν ἐδέξατο τοῦ ἑ-
αυτοῦ διδασκάλου. τί δὲ λέγω περὶ ὁμοιοπαθῶν
ἀνθρώπων. αὐτὸς ὁ θεὸς λόγος ἐνανθρωπήσας. ἐν τα-
πεινώσει καὶ ὑποταγῇ διῆξε. καθὼς ὁ εὐαγγε-
λιστὴς διδάσκει ἡμᾶς λέγων. καὶ ἦν αὐτοῖς ὑπο-
τασσόμενος. ὁ δὲ ἀπόστολος πάλιν ἔφη. ἐτα-
πείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θα-
νάτου. θανάτου δὲ σταυροῦ. ἀλλὰ γὰρ καὶ κατὰ τὸν
βίον. ὅσοι οὐ βούλονται ἀνέχεσθαι τῆς ἀνατροφῆς
παιδείας τῶν γονέων. κινδυνεύουσιν ἐν τοῖς ἐσχάτοις.
οἱ πλεῖστοι γὰρ τῶν ἐν πόλεσιν κολαζομένων ὑ-
πὸ ἀρχόντων, διὰ ἀνυποταγὴν καὶ ἀπείθειαν. καὶ
σκληροτραχηλίαν ἀποτυμπανίζονται. ἀλλὰ
γὰρ καὶ μεγάλην δόξαν ὅσαι οὐ πειθαρχοῦσι ταῖς ἀγα-
θαῖς παραινέσεσι. τῆς σωφροσύνης ἐκ τοῦ γυναι-
ναι. ἐν πλατείαις καὶ ῥύμαις ὑβρίζουσι. κ-
στέμμασι καθυβρίζονται. αἱ δὲ μοιχώμεναι τοσ-

γος· καὶ τῇ ἡσυχίᾳ καὶ τῇ σωφροσύνῃ σχολάζοισαι·
ὑπὸ μὲν ἀνθρώπων τιμηθήσονται· ἤρξω ἀγαθῆς προαι-
ρέσεως· ἔμμενε καρτερὰ ἐν αὐτῇ ἵνα μεγαλωθῇς ὑ-
πὸ κυρίου· μετὰ τῶν πραέων καὶ ταπεινῶν ἐν τῇ βα-
σιλείᾳ τῶν οὐρανῶν :+
ἂν μελετᾷ σοι ἀδελφός σου πάρεργον· καὶ συμβῇ
αὐτὸν κακωθέντα ἐπιδέεσθαί σου ἐν τῷ ἔργῳ·
ἀνάδεξαι τὴν φροντίδα σὺν κόπῳ τοῦ πάσχοντος·
μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης· μετὰ δὲ τὸ ἐπιλαβέ-
σθαι αὐτὸν τῆς ὑγείας· μὴ ἐπιθυμήσῃς τοῦ παρεργίου
τοῦ ἀδελφοῦ σου· μήπως ἐπάξῃς αὐτῷ κατάγνω-
σιν ὑπὸ κυρίου καὶ ἀνθρώπων· ἀλλ' ἴσως ὑπομάλλει ὁ λογισμός·
ὅτι οἰκονομίαι γεγένηνται ἐν τούτοις ἵνα ἐκεῖνος κακωθῇ·
κἀγὼ τούτου ἐπιτύχω· διατί δὲ μὴ ἐλογίσω τὸ ἀγαθὸν
ἐκεῖνο ὅτι μήποτε οἰκονομία γέγονεν ἵνα φανερώσῃ ὁ-
ποῖος εἶ τῇ προαιρέσει· φίλαυτος ἢ φιλάδελφος·
ἢ δὴ μετὰ τὸ ἀνασφῆλαι ἑαυτὸν τῆς νόσου τουρετή-
σεται· ἐπιλαβοῦ τοῦ πράγματος· μετὰ συνειδήσεως ἀ-
γαθῆς· τοῦ προεστῶτος ἐπιτρέποντος· ἵν' ἔχῃς μαρτυ-
ρίαν ἐκ τοῦ Θεοῦ· χρήζει γὰρ τῆς δικαιοσύνης καὶ εὐλαβείας·
περὶ γὰρ τοῦ ἁγίου Συμεὼν· τοῦ τὸν Χριστὸν ὑποδεξαμέ-
νου ἐν ταῖς ἀγκάλαις, γέγραπται· ὅτι ἦν δίκαιος καὶ εὐ-
λαβής :+
δρείαν καρδίαν ἔχωμεν ἀγαπητέ· ἡ γὰρ νωθρεία ἀ-
ντίκειται τῇ ἀρετῇ· μὴ τοίνυν ἐν τῷ συμβῆναι ὑ-
μῖν μικρὰν ἀκηδίαν ὀλιγοψυχήσωμεν· ἀλλὰ βι-
αζώμεθα ἑαυτοὺς ὡς εὔψυχος ὁδοιπόρος· τοῦ τοι-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

οὕτω γὰρ ὁ πᾶν συμβῇ ἡ μαλακία κατὰ τὴν ὁδὸν ἐγ-
κενδιδοῦσι τοῦ σκοποῦ τῆς μακροδίας· ὅτι μι-
κρὸν καὶ ἴλλοσι ἐν τῷ καταλύματι· καὶ ἀναπαύ-
σει· καὶ ὁ κόπος βλίπων τὴν βίαν· περ ἔχει αὐτῷ ἰσ-
χύν· τὴν ἀνωμαλίαν κουφίζων· ἡ γὰρ νωθρία καὶ
ὀκνηρία· πενίας ἀεὶ πρόξενοι· οὐ μόνον τῶν
κατὰ πνεῦμα χαρισμάτων· ἀλλὰ καὶ τῶν κατὰ
σάρκα χρειῶν :+

ἐν αὐταῖς προσευχαῖς ἐν τῇ συνάξει· καρτέρει
ἄχρι τῆς ἀπολύσεως· μηδὲ ἐν τούτοις ὥσπερ
ὀλοσισμός· καθότι καὶ οἱ χειροτέχναι· πολλὴν
σπουδὴν ποιοῦσι καὶ ἀγρυπνίαν ἐπιτίθονται ἐν
τῷ αὐτῶν ἔργῳ· μηδὲ τὸ σῶμα περισπάσθω κοσμο-
νου· ἀλλὰ καὶ τοῖς λογισμοῖς ἐπισυνάζονεν καρ-
δίαν ἀπαντῆ νῆ· ἡ γὰρ ὑψηλοφροσύνη σφάλλεσθαι ποι-
εῖν· ἐν ᾧ ὁ δράκων μὲν φιλοχωρεῖ· καὶ τὸν προσι-
όντα ἁρπάζει· περὶ δὲ τοῦ μὴ μεθύσκεσθαι οἴνῳ·
ἢ τοῦ μὴ συνδιατρίβειν γυναιξίν· περιττὸν καὶ
δοκεῖ σημαίνειν τῇ σῇ θεοφιλείᾳ· καθότι πᾶσι φα-
νερῶν· ἀλλότριον εἶναι τοῦτο τῆς ἀρετῆς· ἀνα-
γκαῖον οὖν μὴ μόνον ἐν τούτοις τὸ μέτρον ἐπιτηρεῖν
τῆς ὁρμῆς τοῦ δαιμονίου· ἀλλὰ μηδὲ μετὰ ἀρρέ-
νων συνεχῶς εἶναι λόγοις ἡδονικοῖς τε καὶ γυναικώ-
δεσι· τοῖς ἐκλυθέρως ἄγοντας τὴν ψυχήν· οὐ γὰρ τοῦ
πονηροῦ ὄντος τοῦ θήλεος· τὴν τούτου συν-
χίαν ἀποποιούμεθα· ἀλλ' ὡς ἀκόλουθον θρ-
αλ τῆς τούτων συνουσίας τι καὶ σ[illegible]

ἀτριβῆς καταστρέφουσιν ἡμᾶς· καὶ πρὸς παράβα-
σιν ἄγουσι τῶν ἐντολῶν· χρὴ οὖν ἡμᾶς πάντοτε θερμῶς
τηρεῖν τὰς προσβολὰς τῶν πονηρῶν πνευμάτων· ὁ γὰρ τῷ
μίαν πύλην ἀποκλείων τοῦ ἐχθροῦ· δι' ὁ δὲ αὐτῷ ἀ-
νοίγων· καὶ δοκῶν ἐν ἀσφαλείᾳ κεῖσθαι· ἀπατᾶ-
ται ὁ τοιοῦτος· ἀναγκαῖον οὖν πανταχόθεν ἐπασφα-
λίζειν ἑαυτούς, καὶ μὴ διδόναι ἀφορμήν, τοῖς ζητοῦ-
σιν ἀφορμήν· θεὸς γὰρ οὐ μυκτηρίζεται· καὶ φοβερὸν
τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος:-
δελφός τις καθεζόμενος ἐν ὑποταγῇ πνευματικοῦ πατρός· ς´
προσελθὼν ἑτέρῳ ἀδελφῷ εἶπε· βούλομαι ἐξελ-
θεῖν τοῦ πνευματικοῦ μου πατρός· καὶ κατ' ἐμαυτὸν ἡσυ-
χάσαι· ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπεν· ἄνθρωπός τις εἶχεν υἱόν, ὃν
λαβὼν παρέδωκεν εἰς χεῖρας τεχνίτου· ἵνα διδά-
ξῃ αὐτὸν τέχνην· καὶ ἦν ὁ παῖς μετέωρος περὶ τὸ ἔρ-
γον· καὶ μεθ' ἡμέρας προσελθὼν τὸ μειράκιον τῷ ἑ-
αυτοῦ πατρὶ εἶπε· πάτερ, ἆρόν με ἐκ τοῦ διδασκάλου μου·
κατ' ἐμαυτὸν γὰρ μᾶλλον τὴν τέχνην δύναμαι λαβεῖν·
εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ· εἰ μὲν ὑφ' ἑτέρου διδα-
σκόμενος καὶ χειραγωγούμενος· οὐδὲν μεμάθηκας,
κατὰ μόνας πῶς δυνήσῃ ὦ τέκνον· μὴ μαθητευσάμ(ενος)
τὸ ἀποτέλεσμα καθ' ὁδόν· ὁρῶ σε ὦ τέκνον· καταχαλοῦντ(α)
... τὴν μάθησιν τῆς ἑαυτοῦ τέχνης· καὶ φοβοῦ-
μαι μή πως ἀκηκοπιακώς σε· ὑπολαβοῦ οὖν κα-
... τῆς ἑαυτοῦ ἐργασίας· ὦ τέκνον· ὅπως τεχνί-
της γενόμενος, ἀρέσῃς ἅμα πᾶσιν· σύστειλαι τοῖς
γὰρ ἀπαιδεύτοις, σῶμαν τὸ θάνατος· ὥστε οὖν καὶ

ἡμᾶς ἀγάπη τις μὴ σπουδάσωμεν ἀπορρῖψαι ἀφ'
αὐτῶν τοῦ ζυγοῦ τῆς ἐν Χριστῷ ὑποταγῆς, μήποτε οὐχ
εὑρεθῶμεν· καὶ ἐμπεσοῦνται εἰς πειρασμόν, μὴ βο-
ηθοῦντων ἡμῖν. ἡνίκα γὰρ ἀπέδρα Ἄγαρ ἡ παιδίσκη Σά-
ρρας ἀπὸ προσώπου τῆς κυρίας αὐτῆς, εὑρὼν αὐτὴν
ἄγγελος ἐκ τοῦ θεοῦ, εἶπεν αὐτῇ· ἀποστράφηθι εἰς τὴν
κυρίαν σου, καὶ ταπεινώθητι ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐ-
τῆς. ἤδει ποι ποιήκειν οὕτως καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐ-
τήν. ὁπηνίκα δὲ ἦλθεν ὁ καιρὸς αὐτῆς, ἀπελύ
μετὰ παρρησίας καὶ ἐφοδίου ἀλλὰ τοῦ ἑαυτῆς υἱοῦ.
καὶ πλανωμένης αὐτῆς κατὰ τὴν ἔρημον, καὶ μελλού-
σης ἀπόλλυσθαι τοῦ δίψει, ἅμα τῷ υἱῷ αὐτῆς τῷ Ἰσμα-
ήλ, οὐχ ὑπερεῖδεν αὐτὴν ὁ θεός. χρὴ οὖν καὶ ἡμᾶς ὑπο-
μένειν μακροθύμως τὰς θλίψεις, ὡς τῷ κυρίῳ δουλεύ-
οντας, καὶ οὐκ ἀνοίας ἐν ὑποταγῇ καθεζόμενοι, μὴ
ποιῶμεν ἔργα ἀνυποταγῆς, ἵνα μὴ πάθωμεν καὶ ἡ-
μεῖς, ὃν τρόπον πέπονθε Γιεζῆ ὁ λειτουργὸς τοῦ προ-
φήτου Ἐλισσαίου. ἀλλ' ἂν μᾶλλον διὰ τῆς ἐναρέτου
ὑποταγῆς καρπὸν τέλειον ἀποδώσομεν τῷ κυρίῳ ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστῷ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.
ἄν τις προσέλθῃ σοι μυστικῶς λέγων. ζʹ
δῶμεν ἑαυτοῖς λόγον, ὥστε ἔχειν μετ' ἀλλήλων ἀγά-
πην καὶ ὁμόνοιαν, ἵνα εἴ τι ἄν σοι εἴπω ἀκούσῃς μαθη-
δίχα πάσης ἀντιλογίας. εἶτα καὶ μετὰ τὸν ὅρκον εἰ
ἂν βουληθῇ καταστρέψαι εἰς ἁμαρτίαν, μὴ πεί-
θου αὐτῷ. κἂν προκομίσῃ τὸ μεγαλεῖον καὶ
ἑαυτὸν ἐξαπλώσῃ χαμαὶ πρὸς ἀθέτησιν εὐθὺς τολμ:

παρανόμου αὐτοῦ συμβουλίας· δηλονότι τὴν πρὸς θερα-
πείαν· καὶ πρὸς αὐτὸν ἀποκριθεὶς σπουδαίου· θεωρῶ
σε ἄνου... οὐκ ἀληθῆ αὐτ(όν)· ἀλλ' ἐχθρὸς μὲν τοῦ
πρός μου καὶ τῆς ἐμῆς τύχης ἐπίβουλον· ἀλλ' οὐ
καταστήσομεν ὡς ὁ ὄφις τῇ ἑαυτῇ πανουργίᾳ.
οὐδὲ συγκλήσομεν πρὸς ἀσέβειαν τῇ πολυπλό-
κω σου κακίᾳ· καὶ γὰρ οὐ μόνον μετα τι μὲν ὅπερ· μὴ πα-
θαρχῆσαι τῇ σαυτῇ δυσσεβείᾳ· καταφρονῶ οὖν,
τῆς ἀθέμου σου συμβουλίας· διὰ τὴν τοῦ πρὸ(ς)
μου θεραπείαν· καὶ τῆς ἐμῆς τύχης σωτηρίας· καὶ τ(ὰ)
ὦτα μου σφραγίζω τῷ σήματι τοῦ σταυροῦ τοῦ τιμίου.
ἵνα μὴ κακοήθεις τοὺς λόγους ἀπελθεῖν εἰς τὰς ἀκο-
άς μου· καὶ αὐτὴν συντυχίαν σου φεύγομαι, διὰ
τὴν ἐν σοὶ δολιότητα· παραγγέλλει δὲ ἡμῖν καὶ ὁ ἀ-
πόστολος· στέλλεσθαι ἡμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ
ἀτάκτως περιπατοῦντος· θς γὰρ ἐπὶ κακίαις πρ-
ξεινοῦ θεραπεύεται· μὴ τοίνυν ἀπορου ἀγαπῶντες,
ἀνθρώποις ἁμαρτωλοῖς. ἵνα μὴ παροργίσω τὸν πρύ-
σου τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς· τὰ ἐναντία πράττων τῶν
ἐντολῶν αὐτοῦ· καὶ μὴ ἔχω ἀπολογίαν ἐν ἡμέρᾳ
κρίσεως. διὰ γὰρ τῆς παραβάσεως τῶν ἐντολῶν
τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου, τὸν θεὸν παροργίζω· πρόσε-
χε σεαυτῷ, τὸ πέρας τοῦ λόγου διὰ τοῦ προφή-
του διδασκόμενος· λέγει γὰρ ὁ προφήτης· ὤμο-
σα καὶ ἔστησα, οὐχὶ παραβῆναι τὰς ἐντολάς σου,
καὶ πάντα τὰ κρίματά σου· ἀλλ' ὤμοσα καὶ ἐ-
πη ἐγώ, τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς σου· καὶ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ποιοῦνται τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. καὶ πάλιν
λέγει· ἀδικίαν ἐμίσησα καὶ ἐβδελυξάμην, τὸν δὲ
νόμον σου ἠγάπησα· καὶ ἐπὶ τοῦ ἐλεήθους φάσκει με-
γάλους πειρασμοὺς καὶ κινδύνους· ἐπειδὴ: κῇ: ἐφέ-
κᾶνον ἐλάσθαι τὸ γεγραμμένον· ἐπιστρέψει ὁ πόνος
αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ· καὶ ἐπὶ κορυφὴν αὐτοῦ ἡ ἀ-
δικία αὐτοῦ καταβήσεται. οἱ γὰρ οὖν, φασὶ κατὰ
σαι καὶ ὁμονοίας· μὴ τὴν δι' ὅρκου καὶ κολακείας· ἢ
τοῦ λοιποῦ ἀπηγορευμένου ἐκβεβιασμένην·
ἀλλὰ τὴν κατὰ θεόν· τὴν ἐκ διαθέσεως ψυχῆς κατορ-
θουμένην· ἐν ταύτῃ γὰρ οὐδὲν ἄδικον, ἢ βεβιασμέ-
νου παρεμπίπτει· καὶ ἔσται ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν:- ϟηʹ

περὶ τοῦ συγκαθίσματος ἀργοῦ, ἀργητικοῦ καὶ φ-
λυδόνων· λαλούντων μηδὲν πιστοῦ· δίκην σπερ-
ζαμάτων τι προσκρούουσι ταῖς καρδίαις οἱ λόγοι
τοῦ· ἃ δύνουσιν διαστρέφουσι τὰς ψυχὰς ἐπιδέξοις
τοῖς τοιούτοις τάχα διὰ συμβόλων, γομορρήσε-
ηλει πρὸς ὁ λόγος καλῶς· ὡς πῦρ γὰρ ὁ γομορρήσ,
ἀκάθαρτον ποιεῖ κατὰ τὸν νόμον ὃ ποῦ δὰν καθίσῃ
ἢ προσπελάσῃ· οὕτω καὶ τούτων τὸ ἀκάθαρτον ῥῆ-
μα τῆς ἐμπαθοῦς ψυχῆς· καὶ ὁ προσπελισμὸς τοῦ λό-
γου, ἐμφαίνει τοῖς ὑποδεχομένοις· τάχα δὲ, καὶ τὸ τῶν
ἀφῶν τῆς λέπρας ἐπιφέρουσι· παρακαθίζων κα-
προσφέρονται τὸ ἐμπαθὲς τῆς ψυχῆς αὐτῶν· καὶ
μέχρι ὁ χορὸς τῶν ἠλέων· ζωὴν ἔχει τὴν περιουσίαν
σαν τὴν ὀσφὺν· τὸ στερεὸν τῆς πολιτείας ἐμφαί-

νοῦσιν· τὴν γὰρ ψυχοπωλίαν τοῦ ἡλίου πυρὸς ἐκτήσαν-
το· καὶ πᾶν τὸ θέρος ἦσαν περιεσφιγμένοι τῇ δυνάμει
τοῦ αὐτοῦ πυρός· τοὺς τοιούσδε ταύτας ὁρῶμεν τῆς δω-
ρεᾶς ἐστερημένους, διὰ τῆς οἰκείας ἀμελείας.
καὶ ἡ σοφία αὐτῶν, οὐ περιέσφιγκται τῷ σώφρονι
λογισμῷ· ἀλλὰ πάντα χαῦνα καὶ διαρρέοντα τὰ ἤθη
αὐτῶν· καὶ οἱ λόγοι καὶ αἱ πράξεις· καὶ ὁ μὲν περὶ πί-
στεως νοσῶν λέγει· τί γὰρ βλάπτει τὸ συμπεριφέρε-
σθαι παντὶ ἀνθρώπῳ· ἢ τὸ ὀρθῶς φρονοῦσιν τί ἄν τι κακὸν
πάσχοντι· τῆς ὑγιοῦς τῆς πίστεως περιοδεύων τις·
οἱ δὲ περὶ τὴν γαστέρα ἐνασχολούμενοι· καὶ περὶ τὰς
ἀπὸ γαστρίου ἡδονὰς ἱερῶσιν· τί γὰρ βλάπτει τὸ ἐσθίειν
καὶ πίνειν καὶ τρυφᾶν· κακοῦ ἢ σωματικὴ ἐπιθυμία.
κακοῦ τὸ ἐπιθυμεῖν τὰ ἀλλότρια ἢ κλέπτειν· καὶ
ὁ τὴν ἐν τούτοις δὴ ἀλγηθεῖσι· πάλιν ἐροῦσι· ὅτι ἀ-
πὸ στενώσεως τοῦτο πεποίηκα· ἔκλεψα ἵνα ἐμπλή-
σω τὴν ψυχὴν πεινῶσαν· τί τούτου τοῦ ῥήματος ἀκαθαρ-
τότερον· ἢ τί ταύτης τῆς λέπρας ἀσχημονέστερον· δι-
ὸ οὐ συγχωρεῖ ὁ λόγος τούτοις τοῖς ἐν φαύλοις λογισμοῖς ἐν-
διατρίβειν ἐν τῇ παρεμβολῇ τοῦ ἁγίου τυχεῖν· ὥσπερ
οὐδὲ τοῖς κατεστιγμένοις τῇ ἀφῇ τῆς λέπρας ἀφίη-
σιν ὁ νόμος· πῆξαι σκηνὴν ἐν μέσῳ παρεμβολῆς Ἰσ-
ραήλ· καὶ γὰρ ἐχθρὸν τοῦτο ἀληθῶς· ἁμαρτωλὰ
ὑπερῶν καὶ ἁγίου νοήματος διατρίβειν· ἢ παρ' ἴσον ἐν-
συνδιδοῦναι ἀκαθάρτοις λογισμοῖς· τὸ χαῦνον οὐδὲ
καὶ ἀσχημον· καὶ διαρρέον τῆς πράξεως αὐτῶν.
καὶ τὸ ἀπαρρησίαστον καὶ ἀναπολόγητον τῶν ἔργων

αὐτῶν· ὑποτιθέμενος λέγει· καὶ ὅλη πρὸς ὑμᾶς ἡ σιγκα-
φή· τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἀκατάλυπτος· καὶ περὶ τὸ στό-
μα αὐτοῦ περικαλέσθω· καὶ ἀκάθαρτος κεκλήσεται
πάσας τὰς ἡμέρας, ὅσας ἐὰν ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἡ ἁφή· ἀκά-
θαρτος ὤν, ἀκάθαρτος ἔσται καὶ κεχωρισμένος καθή-
σεται, ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἔσται αὐτοῦ ἡ διατριβή·
ἐκ τούτων εἰσὶν οἱ λέγοντες, φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔ-
ριον γὰρ ἀποθνήσκομεν· οὗτοι δὲ οἱ λόγοι, ἀμφῶν ὑπάρ-
χουσι πεπλανημένοι ἀπὸ τῆς ἀληθείας· ἀλλὰ καὶ αἱρε-
τικὸν τὸ φρόνημα· οἱ γὰρ αἱρετικοὶ τὴν πλάνην αὐτῶν
συστῆσαι βουλόμενοι, ἐκ τῶν θείων γραφῶν χρήσεις
τε καὶ μαρτυρίας προβάλλειν ἐπιχειροῦσιν· τοῦ
διαστρέφαι καρδίας τῶν ὑπηκόων αὐτοῖς· πρὸς
οὓς καλῶς καὶ μεγάλως ἀποφθέγματί τις τῶν ἁγίων
οὕτως διδάξας, καί φησι· τοιαύτης δὲ τῆς ὑποθέ-
σεως αὐτῶν οὔσης· ἣν οὔτε καὶ προφῆται ἐκήρυξαν·
οὔτε ὁ κύριος ἐδίδαξεν· οὔτε ἀπόστολοι παρέδωκαν·
ἣν περὶ τῶν ὅλων αὐχοῦσι πλεῖον τῶν ἄλλων ἐγνω-
κέναι· ἐξ ἀγράφων ἀναγινώσκοντες· καὶ τὸ δὴ λε-
γόμενον, ἐξ ἄμμου σχοινίον πλέκειν ἐπιτηδεύον-
τες· ἀξιοπίστως προσαρμόζειν πειρῶνται· τοῖς
εἰρημένοις ἤτοι παραβολὰς κυριακάς, ἢ
ῥήσεις προφητικάς· ἢ λόγους ἀποστολικούς·
ἵνα τὸ πλάσμα αὐτῶν, μὴ ἀμάρτυρον εἶναι
δοκῇ· τὴν μὲν τάξιν καὶ τὸν εἱρμὸν τῶν γρα-
φῶν ὑπερβαίνοντες· καὶ ὅσον ἐφ' ἑαυτοῖς λύοντες τὰ
μέλη τῆς ἀληθείας· μεταφέρουσι δὲ καὶ μετα-

πλάττουσι· καὶ ἄλλο ἐξ ἄλλου ποιοῦντες· ὥστε ἀ-
πατᾶν πολλούς· τῇ τῶν ἐφαρμοζομένων κυ-
ριακῶν λογίων· κακοσυνθέτῳ φαντασίᾳ· ὃν
τρόπον· εἴ τις βασιλέως εἰκόνα καλῶς κα-
τασκευασμένην· καὶ διὰ σμαλτῶν ἐκ τῆς ψηφῖδος ἐ-
πισήμου ὑπὸ σοφοῦ τεχνίτου· λύσας τὴν ὑπο-
κειμένην τοῦ ἀνθρώπου ἰδέαν· μετενέγκοι τὰς ψη-
φῖδας ἐκείνας καὶ μεθαρμόσοι· ποιήσας μορφὴν
κυνὸς ἢ ἀλώπεκος· καὶ ταύτης φαύλως κατα-
σκευασμένης· διορίζοιτο καὶ λέγοι ταύτην εἶ-
ναι τὴν τοῦ βασιλέως εἰκόνα· ἐκείνην τὴν κα-
λὴν· ἣν ὁ σοφὸς τεχνίτης κατεσκεύασε· δει-
κνὺς τὰς ψηφῖδας τὰς καλῶς ὑπὸ τοῦ τεχνίτου
τοῦ πρώτου εἰς τὴν βασιλέως εἰκόνα συντε-
θείσας· κακῶς δὲ ὑπὸ τοῦ δευτέρου εἰς κυνὸς
μορφὴν μετενεχθείσας· καὶ διὰ τῆς τῶν ψηφί-
δων φαντασίας· μεθοδεύοι τοὺς ἀπειροτέρους·
τοὺς κατάληψιν μορφῆς βασιλικῆς οὐκ ἔχοντας·
καὶ πείθοι ὅτι αὕτη ἡ σαπρὰ τῆς ἀλώπεκος
ἰδέα· ἐκείνη ἐστὶν ἡ καλὴ τοῦ βασιλέως εἰκών· τὸν
αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ αὐτοί· γραῶν μύθους συγκα-
ττύσαντες· ἔπειτα ῥήματα καὶ λέξεις καὶ παρα-
βολὰς ὅθεν καὶ πόθεν ἀποσπῶντες· μεθαρμό-
ζειν βούλονται τοῖς μύθοις ἑαυτῶν τὰ λόγια τοῦ
θεοῦ· ἱκανῶς τοιγαροῦν παιδευόμενοι διὰ τοῦ
ὑποδείγματος· φύγωμεν ταῖς διεφθαρμένοις
λόγοις τῶν αἱρετικῶν· καὶ τῶν ἐν ἀσωτίαις ζώντων

τουτὴν μίμησιν· κἂν δοκοῖσιν ἐκ τῶν γραφῶν χρι-
στὸς προβάλλεσθαι· ὅπως εὕρῃ σε ἀγνωστὶ τῇ πί-
στει καὶ ταράξῃ· πλάνου κακοῦ ἀποδιώκων μετ-
τῶν κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς
τοὺς αἰῶνας ἀμήν:-

οὐ δεῖ παντοίως καταφρονεῖν τὸ σχῆμα ὃ ἠμφίεσαι.
καὶ ἴδε πόση διαφορά· μεταξὺ τούτου τε καὶ τοῦ
κοσμικοῦ· καὶ ἐπίστησον σου τὸν νοῦν· τί ἄρα
τοῦτο σημαίνει· δηλαδή· ὅτι τοῦ κοσμικοῦ ἐθῶν
τε καὶ ἠθῶν πραγμάτων τὴν ἀποβολὴν δηλοῖ.
καὶ ἐπὶ τὴν πνευματικὴν ἐργασίαν τὴν ὑπομονὴν φέ-
ρει· μὴ οὖν ἀμέλει τῆς ὀρθῆς, ἀλλ' ἐν πάσῃ δυνά-
μει ἐπιμελοῦ τοῦ αὐτοῦ ἁγιασμοῦ· καθότι ἐπὶ τούτοις
ἐξελήλυθας ἐκ τοῦ κόσμου· κλεῖσον οὖν σὺ αὐτοῦ
τὴν ἀγάπην· ἵνα ἐνοικήσῃ ἐν σοὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον.
ἄκουε ἀγαθῆς νουθεσίας ἐν κυρίῳ φρονοῦντι· καὶ μὴ
καταφρόνει ταύτης· ἵνα ἀρέσῃς ἀναπαυσιν σ-
αὐτοῦ· μὴ προσχῇς ἀλλυραῖς ἐπιθυμίαις
καὶ κολακείαις ματαίαις· μήτε ἀποστάτου
κενοῖς λόγοις· καὶ μὴ ζήλου ἐν κακοῖς· μηδὲ
προσχῇς παίσμασιν ἀλλοτρίοις· στῆσαι τοῦ
ἀγροῦ τηρήσου· καὶ ἃ μὲν ἤρξατο ἐν ὑπὸ πρᾶγμ-
ἐν σοὶ ἡ τῆς ἁμαρτίας φλόξ· κατάσβεσον αὐ-
τὴν διὰ τῶν δακρύων· σπεύδει γὰρ ὁ κύριος τοὺς
ἐπιστρέφοντας ἐξ αὐτῶν· ταῦτα οὖν αἰτεῖ σε
αὐτοῦ παρ' ὦ κύριε· φησὶν γὰρ κύριος· τοῖς ἐν ἀγάπῃ
δουλεύονται αὐτῷ· ἐν τῷ ματί μου ἠγάπησα·

εὐορθωλογήσῃς μου· ἐὰν ταύτην ἠγάπησης, ὑπὸ κ(υρίο)υ
δοξασθήσῃ· καὶ ἐν πᾶσιν ἀγαθοθήσῃ· ταῦτα ἀ-
κούων, ὅρα μὴ ὁ διάβολος καμμύσῃ τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς τῆς διανοίας σου, λογισμοῖς ματαίοις· ἐ-
κεῖνος γὰρ οὐ βοηθεῖ σοι· σοί, ὁ γὰρ ἑλκυνόμενος ὑπὸ ἀγγέ-
λων πονηρῶν· ὅπου γε οὐδὲ αὐτὸς δύναται βοηθῆσαι·
ἐκείνῳ γὰρ ἡ γέεννα ἡτοίμασται· καὶ τοῖς ἀγγέλοις
αὐτοῦ· οὐδέ, ἡ χαρὰ τοῦ παραδείσου κ(υρίο)υ ὑπὲρ πισ-
τε· ἐάν, ἀποστήσῃς σεαυτὸν τοῦ ἔργων αὐτοῦ· ὁ δι-
άβολος χαίρει, ὅταν σὺ ἐν ἀσχημοσύνῃ διάγῃς·
λύπη δὲ αὐτῷ ἐστίν, ὅταν σὺ προκόπτῃς ἐν ἀγα-
θαῖς πράξεσι· μὴ τοίνυν, καταφρόνει τῆς προ-
ειρημένης ἀρετῆς· ἐν γὰρ τῇ ἐργασίᾳ αὐτῆς; ὀ-
λίγον κοπιάσεις· ἀλλὰ θάρσει· ὅτι ταχὺ φθάσει τῶ
γυμνάσματος αὐτῆς· ἡ δὲ παραλογίσῃ ὑπὸ φιλάσ
παραμενέσῃς, ἔσχατον μεταμεληθήσῃ· ἡνίκα κατα-
τριβῶσι σάρκες σώματός σου· καὶ ἐρεῖς, πῶς
ἐμίσησα παιδείαν· καὶ ἐλέγχους ἐξέκλινεν ἡ καρ-
δία μου· καὶ οὐκ ἤκουον φωνὴν παιδεύοντός με·
καὶ διδάσκοντός με, οὐ παρέβαλον τὸ οὖς μου·
παρ' ὀλίγου ἐγενόμην ἐν παντὶ κακῷ, ἐν μέσῳ ἐκ-
κλησίας καὶ συναγωγῆς· μὴ οὖν, ἀμελήσωμεν
τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας ἀγωνιῶντες· μηδὲ ζηλώσωμεν
τοὺς ἐν ἀσωτίᾳ καὶ ὑπερηφανίᾳ καὶ ἀφοβίᾳ δι-
άγοντας· αἰσχύνη γὰρ καὶ ὄνειδος καλύψαι μέλλ(ει)
τοὺς μισοῦντας τὸν κ(ύριο)ν· αἱ ἡμέραι ἡμῶν παρέρχον-
ται· καὶ τὸ τέλος ἐγγίζει· κλαύσωμεν ἐνώπιον

κυ τοῦ θυ ἡμῶν· πρὶν ἡμᾶς συγκληθῆναι ἐν
σκότει ἐξωτέρῳ· πόσα ἔχομεν ζητῆσαι ταύτας
τὰς ἡμέρας μετὰ πολλῶν δακρύων· ἐὰν παρῶ
σας ἐν ἀκοαῖς διεξέλθωμεν· καὶ οὐδ' ὅλως οὐ μὴ
ὠφελήσωμεν· ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος·
ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας· μακάριοι οἱ πενθοῦντες·
ὅτι αὐτοὶ εὐφρανθήσονται ἐν μέλλουσι αἰῶσι· μακά
ριοι οἱ κλαίοντες νῦν· ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσον
ται μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ θυ· μακάριοι οἱ κοπι
οῦντες ἐν κόπῳ· ὅτι ἡ τρυφὴ τοῦ παραδείσου αὐτοῖς
μένει· προσεύξασθε πάντων τῶν ἁμαρτιῶν τῶν
τὸν κν ἡμῶν ιυ χν· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν:—
νικοῦ βίου ἐκδιδάσκομεν ἀμαρτάνειν τε·
ἵνα συνεργήσασα ἡ πρᾶξις τῇ πίστει· τέλειος ἐ
ξ ἀμφοῖν ἀρεθῇ ὁ ἄνθρωπος· πρὸς θεολογίαν
δὲ τότε μόλις ἐπιτήδειοι γενόμεθα, ὁπηνίκα
τῶν παθημάτων κρατήσαντες, ἐξορίσωμεν ἀφ' ἑαυτῶν
πᾶσαν πρὸς τὰ πάθη ἀναβιωτικὴν κίνησιν· μηδὲ
μίαν πρόσληψιν σχῶμεν κατὰ διάνοιαν· τότε
γὰρ ἡ χάρις τοῦ ἁγίου πνς φαίνεσθαι ἄρχεται
ἐν ἡμῖν, γνωστὰς φωτίζουσα τὰς καρδίας ἡμῶν,
ὥσπερ λύχνον κατεσκευασμένον ἀπὸ ὕλης τε ἐ
λαίου καὶ σιππυίου· ἐν ᾧ περ τὸ πῦρ περιδρα
ξάμενον τῆς ὑποκειμένης ὕλης ἐξάπτει τὴν
λαμπάδα, φαιδρῶς οὖσαν ἀφθόνως καὶ τοὺς
παρόντας φωτίζουσαν· εἰ δὲ ἔτι ἐν τοῖς πάθεσι συμφυ
ρόμεθα, καὶ ἐν αὐτοῖς ἐγκυλινδούμεθα τῷ σώ·

χαιρούμεν τῷ ἀξιώματι· κινδυνεύομεν οὐχὶ
πολλῶς; ἀφομοιωθὲν τῷ λύχνῳ, ἐστερημένῳ
ἐλαίου καὶ τῆς καυστικῆς ὕλης· ὅστις οὐδὲ
πρὸς βραχὺ δύναται φέρειν τοῦ πυρὸς τὴν
θέρμην τε καὶ ἐνέργειαν· χρὴ οὖν πρῶτον ἐπι-
μελεῖσθαι τῆς ἐπισκευῆς· πρὸς ὑποδοχὴν
τοῦ μοιεροῦ φωτός, ἵνα ἄξιοι γενώμεθα τῶν πνευματι-
κῶν χαρισμάτων· περὶ κοινοῦ βίου διάζωμεν, ἵ-
να γενόμενος ὅμοιος ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἁγίου
πνς· ἁγιασθῇ τὸ σῶμα διὰ τῆς τοῦ πνς μετοχῆς·
καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν αἰτησόμεθα παρὰ κυ,
δάκρυα κατανύξεως· ἵνα κλαύσωμεν περὶ τῶν
ἁμαρτιῶν ἡμῶν· ἀμαθὰλλη ἡ ψυχὴ ἡμῶν τοῦ
μάρας μου τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν· μὴ ἀμελήσω-
μεν τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς· σκάψωμεν περὶ αὐ-
τήν· βάλλουτε κόπρια· ἵνα ἀπαλυνθῆσα
καὶ ἐκπυρωθῆσα, ποιήσῃ καρπὸν ἀχρηστου
τῷ δεσπότῃ· ἔχωμεν ἀντὶ δικέλλης· τὴν πα-
λαιὰν καὶ καινὴν διαθήκην· καὶ ἀντὶ κό-
πρου, τὴν θέρμην τοῦ ἁγίου πνς· ἐν τούτοις
ἐπιμελησώμεθα τῆς ψυχῆς· ποτίζοντες τοῖς
δάκρυσιν· ἵν᾽ οὕτως γεωργουμένη· καὶ τοῖς
δάκρυσιν ἀρδαομένη, ποιήσῃ καρπὸν δι-
καιοσύνης· ἵνα μὴ ἀμελήσαντες, ἀπώμεν
καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ χωρισμοῦ μετὰ φόβου
καὶ τρόμου, ὥσπερ ὁ τοῦ ἀμαλὴκ καὶ τῶν βασιλέων·
οὕτως πικρὸς ὁ θάνατος· ὁ δ᾽ ἐζεκίας ἀμελι

σας ἐν τῇ ὑγιείᾳ αὐτοῦ τοῦ ἔργου τῆς δικαιοσύνης,
ἐν καιρῷ στενοχωρίας καὶ θανάτου, ἄρατο
παράκλησιν παρὰ κυρίου. ἡνίκα γὰρ ἐδέξατο
διὰ τοῦ προφήτου ἀπόφασιν, ἀπέστρεψε
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸν τοῖχον· καὶ
προσηύξατο πρὸς κύριον λέγων· μνήσθητι κύριε
ὡς ἐπορεύθην ἐνώπιόν σου· μετὰ ἀληθείας
ἐν καρδίᾳ ἀληθινῇ καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπι-
όν σου ἐποίησα· καὶ ἔκλαυσεν Ἐζεκίας κ-
λαυθμῷ μεγάλῳ· καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ ἐλεή-
μων κύριος· ἀλλὰ καὶ παραχρῆμα διὰ τοῦ προ-
φήτου, ἀπέσταλκε πρὸς αὐτὸν λέγων· ἤκου-
σα φωνῆς τῆς προσευχῆς σου· καὶ εἶδον τὰ
δάκρυά σου· καὶ ἰδοὺ προστίθημι πρὸς
τὸν χρόνον τῆς ζωῆς σου ἔτη ιε'· καὶ ἐκ χει-
ρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων σώσω σε, καὶ τὰ
ἑξῆς· ὁρᾷς, ὁποῖον ἀγαθόν ἐστι τὸ μὴ κατα-
φρονητικῶς ζῆν· ἀλλ' ἔχειν ἀεὶ πρὸ ὀφθαλ-
μῶν τὸν φόβον τοῦ κυρίου· μέγας τρόμος ἀπο-
κεῖται ἡμῖν· φροντίσωμεν καὶ ἡμεῖς ἀγα-
θῶν πράξεων· ἵνα ἄρωμεν παράκλησιν
τοῦ κυρίου, ἐν καιρῷ ἀνάγκης καὶ θλίψεως· τῶν
προειρημένων μὴ ἐπιλανθανόμενος ἀγαπη-
τέ· πρόσεχε σεαυτῷ· καὶ φύλαξον τὴν ψυ-
χήν σου σφόδρα· ἵνα τοῦ ζητουμένου [illegible] γαρι-
του μὴ ἀποτύχῃς· ἀγάπα τὴν ἀλήθειαν καὶ
τὴν ἐγκράτειαν· ὅπως ὁ φιλαλήθης ὑψοῦται·

ὁ δὲ ἄρξας ἀδιαφόρως ἐνεκρι παλῶν καὶ μεθυσκό-
μενος· ἀφαμαρτήσῃς ἅμα τοῖς ἐσθίουσι τὰς
τρυφάς· καὶ ἐν μὲν πρώτης, τὴν χάριν τοῦ θεοῦ
ἐν τούτοις ἀποτρέψῃς δαπανῶν· καὶ ὑπὸ
τῶν ὅρων τούτων ἐν τούτοις ἀναχωρούμενον
καταγνωσθήσῃ· τρίτον, οὐδὲ αὐτὸ τὸ ἐργόχει-
ρον ἐκ τοῦ ἡμῶν ἐξαρκέσῃ· πρὸς τὸ τῶν δαπα-
νῶν, ἐν τάχει τὰ πολλὰ ἀναφύονται περισπασ-
μοί· πραγματεῖαι· σώματα· ἀδικίαι· ἀποδη-
μίαι· καὶ πρὸς τούτοις ὑπερέχοντας κολακεῖαι,
καὶ ὅσα ὅμοια τούτοις· ὅθεν μάλιστα καλοῦν ἀ-
λαζονείαν καὶ ἀκρατείαν· ἡ μὲν γὰρ ἀδηφαγίαν κα-
ταλύει· ἡ δὲ ἀκρατεία οἰκοδομεῖ· ταῦτα δὲ ἀλλή-
λοις ἀντίκεινται καὶ ἀνεμποδίστως ἔχουσι πρὸς
ἄλληλα· ἐὰν οὖν φανῇς τὴν ἀλαζονείαν καὶ
ἀκρατείαν ἐν ὀρθῷ λογισμῷ, ἀφεθήσῃ ἐκ πάν-
των τῶν μερῶν· ἡ γὰρ ἀλαζονεία ἐκδιδάσκει τὸ
ἰδιάζειν κατὰ τὴν οἴκησιν· καὶ μὴ διατρίβειν
ἐπὶ πολὺ ἔξω τοῦ κελλίου· μηδὲ συναμίγνυσθαι
τοῖς μὴ ταπεινὰ φρονοῦσιν· ἀλλ᾽ οὐδὲ περὶ ἐσθῆ-
τος λαμπρᾶς περισπασθήσῃ· οὐδὲ ἱματίων πο-
λυτελῶν καταπρίψῃς τῆς τῇ ἀσχολίᾳ σχολάζων· ἐν δὲ τῷ
ἐγκρατεία ὑπάρχων, οὐ φροντίσας πολλῆς δα-
πάνης, τοῖς παροῦσιν ἀρκούμενος· τριῶν γὰρ
ἢ τεσσάρων ἐν τῇ παξαμάτων· καὶ ὀλί-
γου φακοῦ ἢ λοιποῦ ὀσπρίου ἢ λαχάνων, τῶν
ἀναγκαίων χρείαν ἀποπληρώσῃ· καὶ ἐν πᾶσι τ

τοῖς, ἅτε τοῦ κυρίου βοηθοῦ καὶ συνεργοῦ· οἱ δὲ ἐκου-
ρέντες ὑπὸ τοῦ ἀκολάστου ἐπιθυμιῶν· ὧν ὁ
βίος αὐτῶν ἐν φροντίδι· οὐ μὴν δὲ, ἀλλὰ καὶ αὐ-
τῆς τῆς μνήμης τοῦ θεοῦ λήθην λαμβάνουσιν· οὗ
χεῖρον καὶ χαλεπώτερον οὐδέν ἐστι· διὰ γὰρ τῆς
διηνεκοῦς μνήμης τοῦ θεοῦ· τὰ αἰσχρὰ πάθη ἀπὸ
τῆς ψυχῆς ἀναχωροῦσιν· ὥσπερ κακοῦργοι, τοῦ
στρατηγοῦ ἐπελθόντος· ὅθεν καὶ καθαρὸν οἰκητή-
ριον τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἀποκαθίσταται. ἔνθα δὲ
μνήμη θεοῦ οὐκ ἔστιν, ἐκεῖ σκότος καὶ δυσωδία ἐ-
πικρατεῖ· καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα ἐνεργεῖται·
λογίζομαι δὲ, ὅτι ὡς βαθμοί τινες εἰσὶ τῆς κατὰ
σάρκα ζωῆς, καὶ τῆς ἐν ἁμαρτίαις διαγωγῆς· καὶ
ὁ μὲν διάβολος ὁ τῆς κακίας εὑρετὴς, ἡδό-
μενος τῇ πάντων ἡμῶν ἀπωλείᾳ· κατὰ μικρὸν
τὴν ψυχὴν ἐπὶ τὰ σαρκικὰ παρασκευάζει· κατ' ὀ-
λίγον καθέλκων, καὶ κυλίων· καὶ κατακρημνίζων
φέρει τοὺς μὴ λίαν προσέχοντας· ἄχρις οὗ κα-
τάξῃ ἀπ' αὐτὸν τὸν πυθμένα τοῦ ᾅδου· ξένους
καὶ ἀλλοτρίους ποιήσας, τῆς τῶν οὐρανῶν βασι-
λείας· ὁ θεῖος ἀπόστολος, ὡς βαθμούς τινας
ἐπὶ τὴν ἀδικίαν φέροντας, ἀπαριθμούμενος λέγει· φανε-
ρὰ δέ ἐστι τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς, ἅτινά ἐστι· πορ-
νεία· ἀκαθαρσία· ἀσέλγεια· εἰδωλολατρεία·
φαρμακεία· ἔχθραι· ζῆλοι, θυμοί· ἐριθεῖαι· δι-
χοστασίαι· αἱρέσεις· φθόνοι, φόνοι· μέθαι·
κῶμοι, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις· καὶ τὰ τούτοις.

τὰ πάλιν, ὁ δηλοῖ μετανοήσης σφοδρότητος λόγων·
ὃ προλέγομεν· καθὼς καὶ προεῖπον· ὅτι οἱ τὰ
τοιαῦτα πράσσοντες, βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονο-
μήσουσιν· διὰ τοῦτο ἀναγκαῖον ἐστὶ τὰ ἁμαρ-
τήματα ἡμῶν, πᾶσαν ἡμῶν τὴν διάνοιαν· καὶ μὴ ἐ-
ὰν τὴν κατὰ τὸν κόλπον ἐστὶ τὰ ἀπηγορευμένα· ἀδελφοὶ
καὶ ὑποσκελισθεὶς ἡμᾶς ὁ ἐχθρὸς εὕρη τινί· διαμα-
ρτάνομεν ταχέως· ἵνα μὴ καθελκύσας ἡμᾶς καὶ
ἐπὶ τὰ λοιπὰ κακά· κατ' ὀλίγου κυλίων καὶ
φέρων ἡμᾶς πτῶμα ἐπὶ πτώματι· ἔσχατον καὶ
πρὸς αὐτὸν τὸν βυθὸν τῆς ἀπωλείας καὶ ἀπο-
γνώσεως καταστρέψῃ· ἀδελφοὶ ἐπὶ πάντα τὰ
ἀπηγορευμένα ἡμᾶς διήγαγεν ὁ ἐχθρός· μὴ ἐν
ἀπομείνωμεν τοῖς αὐτοῖς· μηδὲ ἀπογνῶμεν
ἑαυτῶν· δυνατὸν γὰρ ὑπὸ δὲ ἀλλάξαι ταῦτα πάν-
τα διὰ τῆς μετανοίας· καὶ ἐν αὐτῷ τῷ σχήμ-
ματι τῆς ἀσεβείας ἱστάμεναι· τὸ τέλος πρὸ
θεωρῶν ὁ κύριος τὴν μεταβολὴν καὶ εἰλικρινῆ ἡ-
μῶν μετάνοιαν· καὶ ὅτι αὐτὸν μόνον ποθοῦμεν
ἐν ὅλῃ καρδίᾳ· καὶ τὰ ἀρεστὰ αὐτοῦ ποιοῦμεν,
οὐκέτι ὡς δούλοις λαλήσει πρὸς ἡμᾶς· ἀλλ' ὡς
φίλοις γνησίοις ἐπὶ τὰς τελειοτέρας καὶ ὑψη-
λοτέρας ἀρετάς, προσκαλέσεται ἡμᾶς λέγων·
...λε, πρὸς ἀνάβηθι ἀνώτερος· τουτέστιν ἐ-
... τῶν καλῶν ἄνοδον τὴν ἀσ... ἄναγου
...ὡς οἱ βαθμοί· πίστις· ἐλπίς· ἀγάπη· καὶ
...οι τοῦ θεοῦ· καὶ πολῖται γενόμενοι τῆς

ἀγαπητοί· χαρήσεται δὲ ἡμῶν ἡ καρδία· καὶ
τὴν χαρὰν ἡμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ἡμῶν· κ(αὶ) ὁ δὲ
ὁ θ(εὸ)ς ὁ παντοκράτωρ εἰς τὴν βουλὴν αὐτοῦ ὁδηγή-
σει ἡμᾶς· καὶ τῇ χειρὶ αὐτοῦ τῇ κραταιᾷ σκε-
πάσει ἡμᾶς· οὐαὶ γὰρ καὶ ἀπόλλυται ἄνω· ὅς
ἐὰν μὴ ἔχῃ τὸν θ(εὸ)ν βοηθόν· ὅτι οὐκ ἔστιν ἄλλος,
παρεξ θ(εο)ῦ ζῶντος· ὅτι αὐτὸς ἐστὶ κ(ύριο)ς· ὁ ποι(ητὴς) οὐ(ρα)νοῦ καὶ
γῆς· καὶ πάντα ὅσα ἂν θέλῃ, καὶ ποιῇ· ἐν τῷ
οὐ(ρα)νῷ ἄνω· καὶ ἐπὶ τὴν γῆν κάτω· καὶ ἐν τῇ
θαλάσσῃ καὶ ἐν ἀβύσσοις· καὶ οὐκ ἔστιν οὐδεὶς ὅς
ἀντιστήσεται τῷ βουλήματι αὐτοῦ· αὐτῷ ἡ δό-
ξα καὶ ἡ μεγαλοσύνη· καὶ μεγαλοπρέπεια·
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν:+

φάλεται τὸ μὲν ἀγαπητοί· μου θέλομεν καὶ παρα-
καλοῦμεν ὑμᾶς τὸ μὲν ἐν ἄλλα κατὰ τὴν τοῦ ἀποστόλου φω-
νήν· λέγει δὲ ἐν ἑτέρῳ· εἰδότι καλὸν ποιεῖν καὶ
μὴ ποιοῦντι ἁμαρτία αὐτῷ ἐστίν· ἄκουε δὲ
καὶ τοῦ προφήτου λέγοντος· ἰδοὺ τὰ χείλη
μου οὐ μὴ κωλύσω· ἂν ἀδέξασθαι ὅμως συμ-
λίαν; καὶ τῆς ἡμῶν ἀπειλῆς παρακαλῶ-
καὶ ἡμεῖς ἐπεὶ στόμα λόγω; συντόμως
ἄνω. διό τι καὶ ἁμαρτωλῶ· εἰ δὲ ὀρθῶς εἴ-
ρηνται οἱ λόγοι· τοῦτο τῆς χάριτος τὸ ἔργον
τῆς χάριτος δεῖν ἐπιχορηγούσης; ἡμεῖς τὸν λό-
γον· οὐ δεῖ κωλύειν τὰ χείλη· τῇ γὰρ πρεμία
τὴν ὁ κύριος σιωπὴ τὸν ὄκνον ἀπου· δοῦλε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

πονηρὲ καὶ ὀκνηρέ· ἔδει σε βαλεῖν τὸ ἀργύρι-
όν μου τοῖς τραπεζίταις· καὶ ἐγὼ ἐλθὼν, ἐκομι-
σάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. δῴη δὲ ἡμῖν ὁ κ(ύριο)ς· λα-
βόντας τοὺς λόγους, ποιεῖν καρποὺς ἀξίους δε-
κτούς· καὶ προσάγειν τῷ κ(υρί)ῳ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶ(νας):
κουε ἀγαπητέ· ἐλθὼν γενέσθαι
μοναχός, ἀποτάξασθαι τῷ κόσμῳ ἠρετήσω· ἐὰν
νομίμως ἀθλήσῃς, οὐ μόνον οἱ ἄνθρωποι χαίρουσιν
ἐπὶ σοί, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ θ(εο)ῦ καθὼς γέγρα-
πται· ὅτι χαρὰ γίνεται ἐν οὐρ(αν)ῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτω-
λῷ μετανοοῦντι, ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνενήκοντα ἐννέα
δικαίοις, οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσι μετανοίας. τοι-
γαροῦν νομίμως ἤρξω· νομίμως καὶ ἐπιτέλε-
σον. πρὸ τοῦ ἀποδύσασθαι γίνωσκε, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ-
μῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα· ἀλλὰ πρὸς
τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσ-
μοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου·
πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
διὰ τοῦτο ἀναλάβεται τὴν πανοπλίαν τοῦ θ(εο)ῦ·
ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πο-
νηρᾷ· μὴ οὖν ἀποκάμῃς τρέχων, ἕως οὗ κα-
ταλάβῃς τὸ βραβεῖον· τὸν κόσμον ἐμίσησας,
μίσησον αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλαζονίαν· πρόσκαιρον πλοῦ-
τον ἀπέρριψας, ἀπόρριψον καὶ τὴν τοῦ πλού-
του ὑπερηφάνειαν· σεαυτὸν τῶν κατὰ σάρκα
γονέων ἀπεξένωσας· ἐμμένε ἐν τῇ ἀποτα-
γῇ, φέρων γενναίως τοὺς πόνους τῶν ἀρετῶν.

ἡ γὰρ ἀποταγὴ· οὐ πρὸς μίαν ἡμέραν χρηματίζει,
ἀλλ' ἀπαρτίζεται μέχρι θανάτου· ἐὰν οὖν ὄντως
νικηφόρος βούλη γενέσθαι, μάθε φέρειν γενναί-
ως τοὺς πόνους τῶν ἀρετῶν· ἐν γὰρ αὐτῇ τῆς σοφίας·
οἷον τι λέγω· ὑβριζόμενος ὑπὸ ἀτελεστέρων, καὶ
μὴ ὀργιζόμενος· ἐξουδενούμενος, καὶ ἀνεχόμενος·
κολαφιζόμενος, καὶ ὑπομένων· συκοφαντούμε-
νος, καὶ μακροθυμῶν· ὑστερούμενος, καὶ ἀχάρι-
στῶν· ὅρα γάρ, τὸν σὸν συμπολίτην· Λάζαρον φη-
μὶ τὸν πτωχόν, ἐν ποίᾳ ἀπορίᾳ καὶ πόνῳ, ὑπέμει-
νε τὸν κν̄· ἀπέβλεπεν γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν
καθὼς γέγραπται· οὐ γὰρ ἄξια τοῦ νῦν καιροῦ τὰ
παθήματα, πρὸς τὴν μέλλουσαν εἰς ἡμᾶς ἀπο-
καλυφθῆναι· καὶ σὺ οὖν ἀγαπητὲ εἰ τοῦ μακαρισ-
μοῦ τοῦ κῡ τυχεῖν ἐπιθυμήσας· τὴν τῆς ταπει-
νοφροσύνης ὁδὸν βάδιζε· καὶ ὁ κσ̄ δωρήσεταί σοι,
τὸν στέφανον τῆς ζωῆς· ὃν ἐπηγγείλατο τοῖς ἀ-
γαπῶσιν αὐτόν· ὅτι αὐτῷ ἐστὶν ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰ.

μοι δύο ὁδοιπόρουν εἰς πόλιν, ἀπέχουσαν σταδίους
τριάκοντα· τοῦ δὲ ποιήσαντος δύο ἢ τρία· συ-
ναντᾷ αὐτοῖς κατὰ τὴν ὁδόν, τόπος, ἐν ᾧ ὑπῆρ-
χον ὗλαι καὶ δένδρα δασέα σκιάζοντα· καὶ
ῥεῖθρα ὑδάτων· καὶ πολλὴ τέρψις ὑπῆρχεν ἐν
τῷ τόπῳ· οἱ δὲ θεασάμενοι τὸν τόπον, ὁ μὲν εἰς
τὴν πόλιν ἐπειγόμενος θεάσασθαι, δρομαίως
παρῆλθε τὸν τόπον· ὁ δὲ ἕτερος στραφεὶς κα

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

μοιῶσαι; ὁ μὲν γὰρ νεώτερος, ἅτε βουληθεὶς τοῦ αὐτοῦ ἐξελθεῖν τῆς σκιᾶς τῶν δένδρων, ἐφοβεῖτο τοῦ καύσωνος· καὶ ἐν τῷ αὐτοῦ χρονίζειν ἐν τῷ τόπῳ· ἀσχολούμενος ἅμα πρὸς τὴν τέρψιν τοῦ τόπου, ἐξῆλθεν θηρίον ἐκ τῶν ἐν τῇ ὕλῃ οἰκούντων· καὶ διαρπαζόμενον αὐτοῦ, εἰσήνεγκεν εἰς τὸν ἑαυτοῦ φωλεόν· ὁ δὲ ἕτερος, μὴ μελήσας τὰ κάλλη τῶν δένδρων καὶ τοῦ τόπου, τὴν πόλιν κατέλαβεν· ὁ ἀδελφὸς λέγει· τὴν ἐπίλυσιν τούτου θέλω μαθεῖν· ἐπεὶ οὖν ὁμοιότης ἐστὶ τῶν τα· ἄκουε φησὶν τῆς χάριτος ἡμῶν σύ μοργοίσκο· οἱ δύο ἀδελφοί εἰσιν· οἵτινες ἤρξαντο βαδίζειν καὶ ἀγωνίζεσθαι πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς εὐσεβείας· ὁ δὲ ἐχθρὸς βουλόμενος ἐκκόψαι αὐτοῖς τοῦ δρόμου, φέρει αὐτοῖς ἐπιθυμίας δαιμονιώδεις· κενοδοξίαν· ὑπερηφανίαν· καὶ εἴ τι ὅσα ὅμοια τούτοις· καὶ ὁ μὲν, τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως ἐπιγόμενος καταλαβεῖν τῆς ἐν Χριστῷ, ἀπὸ τούτων οὐ κατεσχέθη· ὁ δὲ, ἀποσχολισθεὶς, πρὸς τὴν καλλονὴν τῶν δένδρων καὶ τοῦ τόπου· οὗτός ἐστιν, ὁ ἐκκλίνας τὸν ἑαυτοῦ νοῦν, ἐκ τῶν μὴ βλεπομένων πρὸς τὰ βλεπόμενα. ὁ δὲ καύσων ἐστὶν, ὁ πόνος τῶν ἀρετῶν· τὸ δὲ ἐν τῷ χρονίζειν αὐτὸν ἐν τῷ τόπῳ; καὶ θηριάλωτον γενέσθαι ἐστί· ἐν τῷ χρονίζειν τὸν λογισμὸν, πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τῶν γηΐνων· ὅθεν ἐπιθυμίας ἐξελθούσας ὡς θηρίον δαίνουν ἡ ἁμαρτία·

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

εἰ λαμβάνηται αὐτοῦ καθὼς γέγραπται· ἡ γὰρ ἐ-
πιθυμία συλλαβοῦσα, τίκτει ἁμαρτίαν· ἡ δὲ
ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα, ἀποκύει θάνατον·
ὅθεν ἀγαπητοί, φύγωμεν τὰς κοσμικὰς ἐπιθυ-
μίας· μή ποτε γενώμεθα πάλιν δοῦλοι τῆς ἁμαρ-
τίας· λέγει ὁ σωτήρ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν· πᾶς ὁ
ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρ-
τίας· δουλωσάμενοι γὰρ ἑαυτοὺς τῷ θεῷ τῷ ἡμᾶς
ἐλευθερώσαντι· καὶ μὴ δελεασθῶμεν πρὸς
τὰ πάθη τῆς φθορᾶς· μηδὲ προσέχωμεν ἀπρεπεί-
ας στολισμόν· ἢ κουκουλίου· ἢ ζουνδρίου· ἢ ἕως ἀνα-
λάβου πιθανοῦ· ἀλλὰ τὰ ταπεινὰ μεταδιώ-
ζωμεν, καὶ τὰ ἀκενόδοξα καθὼς πρέπει ἁγίοις·
ἀσκηταῖς· τοὺς γὰρ τοιούτους μάλιστα ὑποτάξαντας,
ὑπὸ ἀπελεστάτων ἢ τὰ ἔθη· ἀλλ᾽ ἢ ὅσον οὐδὲν ἥ-
μῶν ἐστιν· ἵνα ὅσον ἡμῶν ἀνὴρ ἀναιρέσεως γέ-
νηται τοῦ ἐπαίζουσι καρδίας καὶ μὴ φρονεῖ· καὶ
τῶν ἀνωφελῶν καταφρονήσωμεν· οὐδεὶς γὰρ
δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν, κατὰ τὴν φω-
νὴν τοῦ σωτῆρος· τίς γὰρ τέκνον μανθάνων
ποτέ, ἄν τις κεπαρμουλογχὴν κτᾶται ἑαυτῷ·
ἢ τίς ταπεινοφροσύνης κατορθοῦν βουλόμε-
νος, περὶ κενοδοξίας ἀντιμάχεται· ἢ τίς τῶν
αἰωνίων ὀρεγόμενος, οὐ καταφρονεῖ τῶν γή-
νων· ὁ δὲ κύριος δῴη ἡμῖν τὰ ἀρεστὰ αὐτοῦ ποιεῖν
καὶ φρονεῖν· ὅτι αὐτῷ πρέπει ἡ δόξα εἰς τοὺς
αἰῶνας ἀμήν·+

ἂν δὲ ὁ πόλεμος τῆς σαρκὸς παραστῇ σοι· μὴ
φοβοῦ· μηδὲ κατάπιπτε τοῖς λογισμοῖς· ὅπως
μὴ θρασυνθῇ ὁ τοῦ ἐχθροῦ σου κατὰ σοῦ· καὶ ἐμπα-
ρησιάσηται τι τῶν αὐτοῦ νοημάτων· καὶ φησὶν ὁ
δυνατοῦ παύσασθαι τὴν πάλαισιν σου ἀπὸ σοῦ·
ἐὰν μὴ πληρώσῃς τὴν ἐπιθυμίαν σου· ἵνα τραυ-
ματίσας σε, τῇ ὀξείᾳ ἁμαρτίας καταβάλῃ σε
τῆς ἀνανδρίας· ἀλλ' ὑπομένων ὑπόμεινον τὸν
κύριον· καὶ ἐκχεόμενον ἐνώπιον τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ
τὴν δέησίν σου μετὰ κλαυθμοῦ· καὶ αὐτὸς ἀ-
κούσεταί σου· καὶ ἀνάξει σε ἐκ λάκκου ταλαι-
πωρίας· τῶν ἐν παθῶν λογισμῶν καὶ ἀπὸ πη-
λοῦ ἰλύος τῶν αἰσχρῶν λογισμῶν καὶ φαντασιῶν·
καὶ στήσει ἐπὶ πέτραν ἁγιότητος τοὺς πόδας σου·
καὶ ὅταν τὴν παρ' αὐτοῦ σοι βοήθειαν ἐπελθοῦσαν·
μόνον ὑπόμεινον· καὶ μὴ χαυνωθῇς τῷ λογισμῷ·
μηδὲ ἀποκάμῃς ἐξαιτῶν τὴν ἀντίληψιν· ἐ-
γγὺς γὰρ ὀλίγον τῆς ζωῆς· ἔτι γὰρ λαλοῦντος
σου ἐρεῖ· ἰδοὺ πάρειμι· ἀλλ' ἰδὼν σου τὸν ἀγῶνα
ὑπομένοντα· ὄντως ἄχρι θανάτου ἀνταγωνίζῃ
πρὸς τὴν ἁμαρτίαν· μὴ οὖν ὀλιγοψύχει, οὐ γὰρ ἐ-
γκαταλείπει σε· καὶ γὰρ ὁρᾷ σου τὸν ἀγῶνα· καὶ ὁ
τῶν ἁγίων ἀγγέλων χορὸς, καὶ ὁ τῶν δαιμόνων δὴ
[illegible] οἱ ἄγγελοι ἀφανῶς παρέχουσι ταῖς νίκαις τι-
μὴν [illegible] αἰσχύνην προσάγουσι τὰ ἡττημένα·
[illegible] ὅθεν τῶν ἀγγέλων περὶ σοῦ ἀγαπητέ·
[illegible] ἡ σπουδὴ τῶν δαιμόνων κατὰ σοῦ φιλό-

χεῖρα· πρόσεχε οὖν σεαυτῷ· μὴ λυπήσῃς τοὺς ἰδί-
ους καὶ χαροποιήσῃς τοὺς ἀλλοτρίους· ἰδίους φη-
μὶ τοὺς ἁγίους ἀγγέλους· ἀλλοτρίους, τοὺς ἀκαθάρ-
τους δαίμονας· οὐκ ἔστι τὸ πρόσκρουσμα ἀπὸ τῶν
ὀφθαλμῶν τοῦ θεοῦ· ἀγαπητέ, οὐκ ἐπισκοτᾷ αἰὲν
ὀφθαλμοῖς κυρίου· ἀδελφέ, μή σε ἐξαπατάτω ὁ
δι' ἁμαρτίας· ἐγγὺς γὰρ τῶν ποδῶν τοῦ θεοῦ ἵστα-
σαι· μὴ καταφρόνει· γέγραπται γάρ, ὁ οὐρανός
μοι θρόνος· ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν
μου· μὴ οὖν χαυνωθῇς τῷ λογισμῷ· ἀλλ' ἀ-
νδρίζου· ἐγγὺς γὰρ ὁ βοηθῶν· ἄκουε τοῦ
προφήτου λέγοντος· πάντα τὰ ἔθνη ἐκύ-
κλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου ἠμυνάμην
αὐτούς· κυκλώσαντες ἐκύκλωσάν με, καὶ
τῷ ὀνόματι κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς· ὠσθεὶς ἀ-
νετράπην τοῦ πεσεῖν, καὶ ὁ κύριος ἀντελάβετό
μου· ἰσχύς μου καὶ ὕμνησίς μου ὁ κύριος, καὶ ἐ-
γένετό μοι εἰς σωτηρίαν· ὑπόμενε οὖν ἀγωνι-
ζόμενος· ἵνα δόκιμος γενόμενος λήψῃ τοῦ
στεφάνου τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο κύριος τοῖς
ἀγαπῶσιν αὐτόν· τὸ γὰρ πολεμεῖσθαι καὶ ἀν-
τιπολεμεῖν πρὸς τὰ πάθη, δοκίμους ἡμᾶς
καθίστησι πρὸς τὴν πεῖραν τοῦ πολέμου· ὁ γὰρ ἀ-
πόλεμος μετὰ τῶν πολεμουμένων ἴσος καταγ-
νωσκόμενος; ἀλλότριος ὢν τοῦ ἀγῶνος κα-
τὰ ὑψηλοφροσύνην περιπίπτει πολλάκις·
δεινὸν γὰρ τὸ πολεμεῖσθαι καὶ ἀντιπολεμεῖ-

κατὰ τοῦ παθῶν· ἀλλὰ χαλεπὸν τὸ ἐκ ῥαθυμί-
ας καταπεσεῖν, ἐξ ὑβρισταὶ τῶν ὑπεναντί-
ων ἀντιτάσσου κατὰ τῆς φλεγομένης ἐπιθυμί-
ας, ἵνα διαφύγῃς τὴν μηδέποτε σβεννυμένην
φλόγα. ἐὰν γὰρ ῥιψῃς ἡμᾶς τῶν παθῶν, οὐκ ἀ-
φίστανται ἀφ' ἡμῶν· μᾶλλον δὲ καὶ θρασύνον-
ται καθ' ἡμῶν. ἄκουε τοῦ λέγοντος· μέλι ἀπο-
στάζει ἀπὸ χειλέων γυναικὸς πόρνης· ἣ πρὸς
καιρὸν λιπαίνει σὸν φάρυγγα· ὕστερον μέντοι
πικρότερον χολῆς εὑρήσεις· καὶ ἠκονημένον
μᾶλλον ὑπὲρ μάχαιραν δίστομον. πρόσεχε σεαυ-
τῷ, ἵνα μὴ στερηθῇς τῆς δόξης τοῦ προσώπου
τοῦ θεοῦ. γέγραπται γάρ, εἰρήνην διώκετε μετὰ
πάντων καὶ τὸν ἁγιασμόν· οὗ χωρὶς, οὐδεὶς ὄ-
ψεται τὸν κύριον· ὅτι αὐτῷ πρέπει ἡ δόξα εἰς τοὺς
αἰῶνας ἀμήν.+
μὴ ἀναλάβῃς τὴν τῶν κακοφρόνων βουλήν,
τῶν λεγόντων ἀφῆς ἀποθάνωμεν· καὶ ταῦτα πρὸς
τὸ παροργίζειν τὸν θεόν· τὸν μέλλοντα κρίναι
ζῶντας καὶ νεκρούς. οὐκ ἂν ψυχῇ τῇ πειθαρχοίσῃ
τὴν πορείαν ταύτην. οὐκ ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως ἔχοντι.
αὕτη ἡ βουλή, φθάνει τὸ τάγμα τοῦ θανάτου κατὰ
τοῖς παθομένοις αὐτῇ. αὕτη ἡ βουλή, ἀπὸ
[illegible]ρίων, καὶ πρὸς τοὺς διαβόλους ἐκκλίνει.
[illegible] οὐδὲ ὁ πιστός, φεύγει κακὴν συμβουλί-
αν μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός· πιστεύ-
ων γὰρ ὅτι ἐστι μετὰ θάνατον κρίσις καὶ

ἂν τῷ πόδας σου· πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος· οὐ
γὰρ ἄδικος ὁ θεὸς ἐπιλαθέσθαι τοῦ μισθοῦ τοῦ δι-
καίου· ταῦτα οὖν τὸν ἐν ἀληθείᾳ· καθὼς γέγρα-
πται· ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν, καὶ οὖς οὐκ ἤκου-
σεν· καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοί-
μασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν· θέλεις δὲ γνῶ-
ναι ἀγαπητὲ τὴν δύναμιν τοῦ λόγου, κατανόη-
σον οἱ ἀν δόξαν κέκληνται, καὶ ἐπὶ γῆς οἱ φίλοι
καθὼς γέγραπται· μνήμη δικαίων μετ' ἐγκωμί-
ων· ὄνομα δὲ ἀσεβῶν σβέννυται· οὐδὲ πιστεύει ἀ-
γάπη τι τοῖς γεγραμμένοις ἐν ταῖς θείαις γρα-
φαῖς· φεῦγε δὲ τοὺς τῶν ἀπίστων λόγους· ὅθεν ἐ-
στραπται δὲ αὐτῶν ὁμοίως καὶ ἡ συνείδησις· θεὸν ὁ-
μολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται·
ὅρα γὰρ τὸν ἡρώδην, δημηγοροῦντα πρὸς τὸν
λαόν· καὶ ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδωκε δόξαν τῷ θεῷ, ἄγγε-
λος κυρίου ἐπάταξεν αὐτόν· καὶ γενόμενος σκω-
ληκόβρωτος, ἐξέψυξεν· ἐὰν ἐγκρατὴς γενό-
μενος τῆς ὀργῆς· διεγείρομαι σοι κάλλος τινὲ
κατὰ σοῦ πρὸς τὸ σὲ ἐκθλίβειν· μὴ δειλιάσῃς·
μὴ δὲ πρόσχῃς τὴν ἀσέβειαν διὰ τὸν ἐκείνου φόβον·
φοβερὸν γὰρ τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος·
ἀκούει τοῦ στενάζοντος· αἱμάτων ἐκδικήσει, καὶ
διώξουσιν· ὅθεν χρὴ φεύγειν τοὺς διεφθαρμέ-
νους λόγους, τῶν κακοφρόνων ἀνδρῶν· καὶ μὴ
προσέχειν σχήματι μόνον ἢ πολιαῖς, ἀλλὰ
φρόνημα τοῦ ἀνδρὸς οὕτω τηρεῖσθαι περὶ

ἀπόστολος λέγει· ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν
δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι· μήποτε συγκαταθέ-
μενος τοῖς ἡδέσι μὲν αὐτῶν λόγοις, καὶ τῆς στενῆς
καὶ τεθλιμμένης ὁδοῦ στερηθῇς· ἀκούσῃς ἐκεί-
νην τὴν πικρὰν καὶ ἀπαραμύθητον φωνήν, τὴν
πλήρης πένθους καὶ θερμῶν καὶ πικρῶν δακρύων·
φλογιζόμενος ἐν τῷ πυρὶ τῷ ἀσβέστῳ· τέκνον,
μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ
σου· καὶ λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε πα-
ρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι· ἀλλὰ πρὸς τὸν θεὸν
ἔχε τὸν σκοπὸν μόνον· ὅπως τελέσας βίον ἐνάρε-
τον, χαρίσῃ ἡ ψυχή σου ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι
μετὰ τῶν δικαίων· καὶ τὴν χαράν σου οὐδεὶς αἴρει
ἀπὸ σοῦ· ὅτι τῷ θεῷ πρέπει ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶ-
νας τῶν αἰώνων· ἀμήν :+

υνὶ δὲ, δύο θλίψεις εἰσίν· ἐν οἷς ἐμπλέκεται ἄνθρωπος
ὑπὸ τὸν ἥλιον· μία κατὰ θεόν, ἡ δὲ ἑτέρα κατὰ
κόσμον· καὶ οὐ δυνατὸν δίχα μιᾶς διελθεῖν τὸν
ἱστὸν τοῦ βίου· ἢ τῆς κατὰ θεόν, ἢ τῆς κατὰ τὸν κόσ-
μον· καὶ ἡ μὲν τοῦ κόσμου θλίψις, χαλεπὴ ὑπάρ-
χει καὶ ἀμαθής· ἡ δὲ κατὰ θεόν, ἐλπίδα ἔχει ζωῆς
αἰωνίου· σὺ οὖν ὡς σοφὸς εἰς ἣν προαιρεῖ, κλῖνον·
ἡ δὲ ἐξακολουθήσον τοῖς λογισμοῖς, οὐ γὰρ εἰ-
τὸ σοι συμβάλλεταί σοι· ἀλλὰ πρὸ τὸν μὲν
κάλου τὸν κύριον, ἐν τῷ ἐνοχλεῖσθαί σε ὑπ' αὐτῶν·
παλαμβάνει συμβουλίαν παρὰ πάντας τοὺς
βοβουμένον τὸν κύριον· ἐὰν γὰρ μὴ ἀνάσχῃς

πραέων φοβουμένου τὸν κύριον· ... σου ἡ ψυχή, ὡς πόλις ἀτείχιστος· καὶ ὁ τὰ ἐμβουλευθέντα ὁ βάρβαρος, ἀποστρέχεται καὶ αἰχμαλωτίζει αὐτήν. Γέγραπται γάρ· ἐπερώτησον τὸν πατέρα σου, καὶ ἀναγγελεῖ σοι· τοὺς πρεσβυτέρους σου καὶ ἐροῦσί σοι. ὁ δὲ σοφὸς δέχεται συμβουλίαν· φεύγωμεν δὲ τὴν μέθην· φεύγωμεν καὶ τὰς συντυχίας τῶν γυναικῶν, ὅσον τὸ ἐφ' ἡμῖν ἐστί· λόγος γὰρ γυναικὸς, ὥσπερ βρόχος ἐν τῇ καρδίᾳ· καὶ ἕλκει τοὺς ὑποδεξαμένους εἰς ὀλεθρίαν μῖξιν. ἐὰν καταλάβῃ σε σωματικὴ πυρωσία, μὴ ὀλιγοψυχήσῃς· ἀλλ' εὐχαρίστως φέρε· λέγει γὰρ ὁ ἀπόστολος· ὅταν ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι· καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· μακάριος ἄνθρωπος ὃν ἂν παιδεύσῃς κύριε· καὶ ἐκ τοῦ νόμου σου διδάξῃς αὐτόν· ἀπορρίψωμεν τὴν μέριμναν ἡμῶν ἀγαπητὲ πρὸς τὸν κύριον· ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ἡμῶν· περὶ δὲ τῆς ἀποστροφῆς ἑαυτῶν· οἱ ἰσχύοντες ἐργασώμεθα· καὶ ἐν τῷ καταλαβεῖν ἀδυναμίαν, ἐὰν ὑπερίδωσιν ἡμᾶς οἱ προεστῶτες· ὁ πατὴρ ἀποκαλεῖ, ὁ θεὸς ἀπροσδόκητος ἀποστελεῖ ἡμῖν ἀντίληψιν. γέγραπται γάρ· ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου ἐγκατέλιπόν με· ὁ δὲ κύριος προσελάβετό με· μόνον εἰ ἐν καθαρᾷ συνειδήσει λατρεύσωμεν αὐτῷ· καὶ τὰς καρδίας τῶν ἀφηγουμένων ἡμῶν, αὐτὸς καταστήσει πρὸς ἡμᾶς· καὶ ἡμᾶς ἀξιώσει τοῦ μακαρισμοῦ αὐτοῦ· μὴ οὖν θλίβου περὶ τοῦ κόπου, οὐ γὰρ μάτην ἐργαζόμεθα, ἀλλὰ τῆς αἰωνίου

κλήθησαν, μάθε τοιγαροῦν ἐργάτης, ἵνα μὴ μά-
θης πρὸς αἰτίας, μὴ οὖν ὀλιγώρει ἐργαζόμενος,
διότι γέγραπται· ἄκουε τῷ μηδὲν μεριμνᾶτε·
ἀλλ' ἐπὶ μόνου τοῦ κυ, ὅπως ἄξιος ἔσῃ ἀναπαύ-
σεως τῶν δικαίων· ἐκεῖ γὰρ τῇ ἀναπαύσει·
οὐ κόπος ὑπάρχει· οὐκ ἀηδία· οὐ μέριμνα· οὐ
λύπη· οὐ καθεύδεια· οὐκ ἐπιθυμία κακή· οὐδὲν
τῶν ὁμοίων, ἀλλὰ χαρὰ καὶ εἰρήνη, καὶ ἀγαλλία-
σις ἐν πνεύματι· τοῦ γὰρ ἀντικειμένου ἐμβληθέν-
τος ἐν τῇ γεέννῃ τοῦ πυρός, σὺν πᾶσι τοῖς ἀγγέ-
λοις καὶ σκάνδαλοις αὐτοῦ· παύσονται πᾶσαι αἱ ἐνέρ-
γειαι αὐτοῦ· ὁ δὲ κς ἀξιώσει πάντας ἡμᾶς, ἐκείνης
τῆς ἀνεκλαλήτου χαρᾶς· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν:+
κ.ο.ι. ἐρώτησις. τοῦ αὐτοῦ ἀπόκρισις
Ἡ· οὐκ ἐκήρυζον ταῦτα: εἰ μὴ διακαυστικῶν καὶ σηπτι-
κῶν φαρμάκων· καὶ σὺ οὖν ἀγαπητέ, μὴ ὀργίζου
τὰ τῆς ἀληθείας ἀκούων· εἰ δὲ ἀγανακτεῖς κατὰ
τοῦ προσάγοντος σοι τὰς ἰατρείας, ἐκδηλονότι αὐ-
τὸν ποιεῖς μὴ θέλοντα ἰαθῆναι, μηδὲ ἀπαλλαγῆ-
ναι τοῦ πάθους· ἀλλ' εἰ ἐρωτᾷς ἐγὼ ποῖος δι' ἀπάσης
ψαι· ἐὰν τὴν ἀλήθειαν κρυψόμενοι, καὶ πρὸς ἡδο-
νὴν συμβουλεύσομεν, οὐδὲν διαφέρομεν τῶν ψευ-
δοπροφητῶν· οἱ ἐπλάνουν τὸν λαόν, τὰ κατὰ θύμια
ἑκάστου λαλοῦντες· οἱ δὲ τοῦ θυ προφῆται, τὴν
ἀλήθειαν κηρύσσοντες, ἐμισοῦντο καὶ ἀπεκτείνον-
το· οὐχ ὅτι μετὰ προφήτου ἐπιγράφω ἐμαυτόν,
ἐπισπεύδω γὰρ ἀμελείας τοῦ κυνός, ἀκολουθῶν τοῖς

προβάτοις τοῦ κυ αὐτοῦ· ὃς ὅταν ἴδῃ τὸν λύκον ἐρ-
χόμενον, οὐκ ἠρεμῇ· ἀλλὰ διὰ ἁρπαγῆς, ὁρμᾷ κα-
τ' αὐτοῦ· καὶ οἱ ποιμένες τοῦ κυ ὡς ἀκούοντες τὸ ὑλα-
κτοῦντας· ἀγριαινόμενοι διώκουσι τὸν φθορέα· καὶ
διασώζουσι τὰ πρόβατα· τί οὖν ἀμελοῦμεν τῆς
ἑαυτῶν σωτηρίας ἀγαπητοί· τί συμπεριφερόμεθα
ταῖς ἐπιθυμίαις τοῦ παλαιοῦ ἀνου· καὶ τὸν μὲν
ἔξω ἄνον, κοσμοῦμεν τῷ σχήματι· τὸν δὲ ἔσω, διαφ-
θείρομεν ταῖς πράξεσι· μὴ γινόμεθα σκληροκάρ-
διοι, ὡς ὁ φαραὼ· ἵνα μὴ τιμωρίᾳ αὐτοῦ ὑποπί-
σωμεν· μηδὲ σκληροτράχηλοι ὡς τινὲς τῶν υἱῶν
ἰηλ· ὅπως μὴ στερηθῶμεν τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας·
μισήσωμεν τὴν διαγωγὴν, τῶν ἀνέσει τῇ μόνων
ἀνων· ὅτι οὐκ ἀκινδύνως ἡ ὁδὸς αὐτῶν ὡς γέγρα-
πται· ὅτι θυμὸς ἀπολλύει κακοὺς βουλὴν ἔχεις, καὶ
οὐκ εἰσὶν ἐν αὐτοῖς ἐπιστήμη· ὅθεν καὶ ὁ προφή-
της λέγει· κε παντοκράτωρ, οὐκ ἐκάθισα μετὰ
τοῦ συνεδρίου ματαιότητος παιζόντων, ἀλλὰ
λαβούμενος ἀπὸ προσώπου χειρός σου· κατὰ
μόνας ἐκαθήμην· ὅτι πικρίας ἐνεπλήσθην·
ἀκούετε δὲ καὶ ἑτέρου πῶς θρηνεῖ ὁ προφήτης τὴν
γενεὰν ἡμῶν λέγων· οἴμοι ὅτι ἀπόλωλεν εὐλαβὴς
ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ὁ κατορθῶν ἐν ἀνοις οὐχ ὑπάρ-
χει· πάντες εἰς αἵματα δικάζονται, ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ
θλίβουσιν ἐκθλιβῇ· ἐπὶ τὸ κακὸν τὰς χεῖρας
αὐτῶν ἑτοιμάζουσι· ἀγαπητοί σου οὖν ἡμέρα τῆς
[illegible]· ἐὰν καὶ ὁ μαθητευόμενος· ἐὰν καὶ μὴ [illegible]

θέλομεν χάριν ταύτης; μὴ ἰασώμεν αὐτῷ· θησαυρὸς
γάρ ἐστι πλήρης ἀγαθῶν· πλήρης ἀρετῶν· θεὸν δίδωσι πᾶ-
σι βλέπειν τὸ ἀγαθὸν τῶν κεκτημένων αὐτῷ· καθὼς
γέγραπται· ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω, ἀλλ' ἐπὶ τὸν ταπει-
νὸν καὶ ἡσύχιον καὶ τρέμοντά μου τοὺς λόγους· καὶ μα-
κάριος, ὃς καταπτήσσει πάντα δι' εὐλάβειαν· προ-
σέχε οὖν σεαυτὸν ἀγαπητέ, μὴ ἀμέλει τῆς ἑαυτοῦ σω-
τηρίας· μὴ πρόσεχε τοῖς ἀμελεστέροις, ἀλλὰ τοῖς
νήφουσι· μηδὲ τοῖς ῥαθυμοῦσιν, ἀλλὰ τοῖς σπουδαζομένοις·
μὴ γίνου δοῦλος παθῶν, γίνου δὲ μᾶλλον ἐλεύθερος·
πολλοὺς μὴ φθόνους στοιχεῖ· ἀπὸ τὸ διάμμαι ἐστήκας· μὴ
καταφρονῇ· ὁ γὰρ ἀντίπαλος ἐξ ἐναντίας ἐστήκει· κα-
θὼς γέγραπται· ὁ ἀντίδικος ἡμῶν διάβολος, ὡς
λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίῃ·
ὁρᾷς, οἵαν ἀπληστίαν τοῦ ἀντιδίκου· οἷα ἀπὸ τὸ μέ-
ρος τοῦ πλῆξαι καὶ ἀφῆναι ἢ μὴ θανεῖν βούλεται· ἀλλὰ
θέλει ὁλόκληρον καταπίνειν τοὺς μὴ νήφοντας· καιρὸν οὖν
ἐλάβετε, ὡς καιρὸν ἔχομεν ἀγοράζοντες· ἐὰν γὰρ τὸν
καιρὸν ἀπολέσωμεν ἀμελείᾳ, ἄλλον καιρὸν οὐχ εὑ-
ρήσομεν· πόσοι ἄνθρωποι ἐγεννήθησαν ἀπὸ Ἀδὰμ
ἄχρις ἡμῶν· καὶ ποῦ εἰσιν, ἢ τίς ἐπίσταται αὐτῶν
τὸν ἀριθμόν· κύριος ὁ θεὸς ὁ πλάσας ἡμᾶς· ὁ ἐξάγων κατ' ἀ-
ριθμὸν τὸν κόσμον αὐτοῦ· ἀριθμῶν πλήθη ἄστρων·
πᾶσιν αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν· αὐτὸς ἐπίσταται
...τὸν καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον· ὁ μόνος σοφὸς καὶ δυ-
...ὁ φοβερὸς καὶ ἀμνησίκακος· ὁ πολυέλεος·
...οὖν τοῖς ἀπολλυμένοις· ὁ ἐλεῶν τοῖς ἐπι-

τρέφοντας, καὶ οἰκτείρων τοὺς μετανοοῦντας. σὲ προσ-
κυνοῦμεν κε΄ τὸν πλάσαντα ἡμᾶς θεόν. σοὶ προσφέρω-
μεν δόξαν καὶ τιμήν. ὅτι ἀνέχῃ καὶ ὑπὲρ μοῦ τοῦ βδελύ-
γματος ὑμνεῖσθαι. ἐν τούτοις μεγάλη σου ἡ εὐσπλαγχνί-
α καὶ ἡ φιλανθρωπία. ὅτι καὶ ἀναξίοις καλλᾶς· ἁμαρτωλ(ὸν)
μετανοοῦντα οὐκ ἀποστρέφῃ. θλιβομένοις οὐ παρο-
ρᾷς. ὀλιγοψύχοις οὐκ ἐγκαταλιμπάνεις. μακαρία καὶ
τρισμακαρία ἡ ψυχή, ἧς σὺ μόνος ποθούμενος. ἡ γὰρ σὲ πο-
θοῦσα, καὶ τὰς ἐντολάς σου φυλάσσει. τί οὖν ἡμεῖς κα-
ταφρονοῦμεν τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας ἀγαπητοί. ἐν μονοθεω-
ροῦμεν ἐκ τῶν προσκαίρων τὰ αἰώνια. ἐν ποίᾳ φροντί-
δι ὑπάρχει τις, ἐν τῷ προσμένειν ἀπαγγέλλειν τὸ μάθημα
τῶν ἐπιτεταγμένων. καὶ ἀποδοῦναι τοῦ ἔργου χεῖρον,
τὴν σύνταξιν τῷ προεστῶτι. τί οὖν ἡμεῖς οὐ φροντί-
ζομεν τῆς ὥρας ἐκείνης, ὅταν ἀπαιτῇ τοῦ μεθ᾽ ἀλό-
γον παντὸς τοῦ βίου. πολλοὶ ἐν τῷ ἀκαιρῆσαι τινὲς
ἐν χειμῶνι ὥρᾳ ἑσπέρας εἰς ἕτερον κελλίον ἑαυτοῦ
καταλαβεῖν τὸ ἴδιον. ἐν ποίᾳ φροντίδι ἐστὶ διὰ τὴν
σκοτίαν, καὶ τὴν σύγχυσιν τοῦ ἀέρος. καὶ πῶς
καταφρονοῦμεν ἡμεῖς, τῆς ἀπαραιτήτου ὁδοῦ.
ἆρα τίς ὡς αὐτὴ σήμερον; μετὰ τὸ χωρισθῆναι ἡμᾶς
τοῦ σώματος. προσέχωμεν οὖν ἑαυτοῖς ἀγαπητοί
ἵνα εὐφρανθῶμεν ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τῶν δικαίων.
ὁ γὰρ τῇ ἀπάτῃ ἐκδοὺς ἑαυτόν, πολλὰ συντρι-
βήσεται. καὶ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ὑπάρχων, τὴν ἡ-
μέραν ἐσθίει καὶ πίνει. ποιεῖ τὰ θελήματα
αὐτοῦ, καθὸ σου δύναται. οὐ καθὸ σθένει

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

λεῖται· ἀφραινόμενος ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ἑαυτοῦ ψυ-
χῆς· τῇ δὲ ἐπιούσῃ, ἐὰν μὴ ἔχῃ τοῖς αὐτοῖς ἐμ-
πιπλᾶσθαι, διαφόρως λυπηθήσεται· ὁ δὲ
προσέχων ἑαυτόν, ὀζὴν ἀγαθὴν ἀναλαβών, ὃς
τῆς ἀφροσύνης οὐκ ἐκλήθη· οὐδὲ βαρυνθήσε-
ται· ἡ πίστις ἐστὶν, ἐλπὶς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν·
καθὼς γέγραπται, ἐμνήσθην τοῦ θεοῦ καὶ εὐφράν-
θην· ἀξιωθῆναι καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ταλαιπώρου
παρακαλῶ πρὸς κύριον· ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα
εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν:~
Μὴ θέλε κακῶς ἀναστρέφεσθαι, κἂν ἔχῃς φήμην
οὐκ ἀγαθήν· μὴ ὑπάκουε τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα μὴ
σε ποιήσῃ βδέλυγμα· ὑπάκουε δὲ μᾶλλον τῇ
δικαιοσύνῃ, ὅπως σε ποιήσῃ ἕνα τῶν ἐπιδό-
ξων· μὴ θέλε γενέσθαι σκάνδαλον ψυχῶν· πρόσε-
χε δὲ σεαυτόν, ἵνα καὶ ἄλλους ὠφελήσῃς· γε-
νοῦ ἐκλεκτὸς τοῦ θεοῦ· σεαυτῷ πρόσεχε· ἵνα καὶ ἑ-
τέρους οἰκοδομήσῃς· μὴ θέλε γενέσθαι κακός, ἵνα
μὴ ὀδυνηθῇς ἐπ' ἐσχάτων σου· οὐκ ἀκούεις τί
λέγει ἡ γραφή, ὅτι ὑποπίπτει καὶ συντρίμματα
συναρπάζουσι κακοῖς· καὶ οὔτε μισθὸν κομίσονται
τῶν ἀλγηδόνων· οὐδὲ φέρει γενναίως τοὺς πόνους
τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ διὰ τὸν κύριον· ὅπως τὸν στέφανον κομί-
σῃ· εἰς τοὺς γάμους κέκληκέν σε ὁ κύριος· μὴ γίνου
ἄγαμος, ἔνδυσαι δὲ ἔνδυμα γάμου, ἵνα εὐφραν-
θῇς ἐν τῷ νυμφῶνι αὐτοῦ· ἵνα μὴ ἀκούσῃς, ὡς
ὁ ἀφρονήσας, ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε,

μὴ ἔχου ἔνδυμα γάμου· καὶ τότε δέδυσε χεῖρας
καὶ πόδας, ἐκβαλλόμενος εἰς τὸ σκότος τὸ ἐ
ξώτερον· ὅπου ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν
ὀδόντων· ἔνδυμα δὲ γάμου ἀκούων ἀγαπητέ,
μὴ περὶ ἱματίων νόμιζε· ἀλλὰ περὶ πράξεως ἀγα
θῶν· καὶ σὺ οὖν ἀγαπητέ, κατηξιώθης κληθῆ
ναι εἰς τὸ τάγμα τῶν μοναχῶν· σπούδασον τὴν ἀρε
τὴν τοῦ ἐπαγγέλματος ἐνδύσασθαι· ἵνα μὴ ἀ
πόβλητος γένῃ· μὴ οὖν ἔσῃ σκληρός· μὴ φιλήδω
νος· μὴ θυμώδης· μὴ ὀργίλος· μὴ φιλόνικος·
μὴ ἀκροατής· μὴ ἀναίσχυντος· ἀλλὰ μᾶλλον
πρᾶος· εὐλαβής· ταπεινός· ἐγκρατής· σώ
φρων· ἥσυχος· εἰρηνικός· σιωπηλός· τηρῶν σου
τὴν θύραν τοῦ στόματος· καθὼς συνετάξω τῷ
Χ(ριστ)ῷ· ἵνα ἐὰν ἐπιστῇ ἡμῖν ἐγκαλῆ τῇ ἡμέρᾳ, δι
ατί οὐκ ἐπισκέπτεσθαι χήρας καὶ ὀρφανοὺς ἐν
τῇ θλίψει αὐτῶν· δυνηθῶμεν ἀπολογήσασθαι αὐ
τῷ· λέγοντες· κύριε, διὰ τὸ ἐν ἡσυχίᾳ σοι ἀπορί
ας δουλεύειν· ἐὰν δὲ εἴπῃ ἡμῖν· ἵνα τί ἄλ
λοις οὐκ ἐβοηθήσατε ἑαυτοῖς ἀπὸ τοῦ κόσμου; τί
ἐροῦμεν αὐτῷ· ἐὰν περὶ τούτου ἐπερωτηθῶμεν·
οὐκ ἔστι δὲ ἀρετὴ αὕτη; ἀπέχεσθαι τινὰς τοῦ μοναστη
ροῦ ἔργου· ποιοῦσι δὲ σχήματα κινοῦντα ἕτερον
πρὸς τὸ πάθος· διότι γέγραπται· ἀγαπήσεις κ(ύριο)ν
τὸν θ(εό)ν σου· καὶ τὸν πλησίον σου ὡς ἑαυτόν· φα
ύλους λόγους ἀπόφευγε, ἵνα μὴ ἐμπέσῃς εἰς λ
μοὺς αἰσχρούς· ὥσπερ γὰρ λόγοι ἀγαθοί, ὠφε

ψυχῶν· οὗτοι οἱ λόγοι οὐκ ἀγαθοὶ διαστρέφουσι γὰρ αὐτῆς·
κατὰ τὸν ἀπόστολον· λέγει γάρ, φθείρουσιν ἤθη
χρηστὰ ὁμιλίαι κακαί· ὅθεν πολλὴ ὑλάκη· πᾶς
λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν, μὴ ἐκπο
ρευέσθω· ἀλλ' εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας·
ἵνα δῷ χάριν τοῖς ἀκούουσιν· καὶ μὴ λυπεῖτε
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ· ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς
ἡμέραν ἀπολυτρώσεως· μὴ ἀληθὴς ἄμικος
ἐκ ἄγρυπνος· πρόσπρος· φίθηρος· αἰχμάλωτος·
κατάλαλος· ἄσπλαγχνος· μισάδελφος· μισόσαρκος·
ἀλλὰ μᾶλλον ὑπήκοος· ἀληθινός· σώφρων·
σιωπητικός· ἄοκνος· εὔσπλαγχνος· μὴ φίλαυτος·
φιλάδελφος· φιλόξενος· φιλάρετος· παρα
κλητικός· εὐλαβής· ταῦτα καλὰ καὶ ὠφέλη
μα τοῖς αὐτοῖς· μὴ οὖν βοηθῶμεν, ἀλλὰ μᾶλλον
ταπεινώσωμεν ἑαυτούς· τί δὲ ἐστὶν ἡ ἰσχὺς ἡμῶν·
ἵνα βοηθῶμεν· οὐκ ἰδοὺ μικρὸς πόνος κατέπε
σεν ἡμᾶς ἕως ἐδάφους· ἀγαπήσωμεν οὖν τὴν τα
πείνωσιν, ἵνα ἡμᾶς ὑψώσῃ ὁ κ(ύριο)ς· προσέχωμεν ἑαυ
τοῖς, μὴ κατακυριευθῆναι ὑπὸ τῆς ὀξυχολίας
τοῦ θυμοῦ· ὑπομνησικακίας· ἵνα μὴ ἐν ταρα
χῇ καὶ ἀκαταστασίᾳ τοῦ βίου διάξῃς· ἀλλὰ κτῆ
σαι ἑαυτῷ τὴν μακροθυμίαν· τὴν πραότητα· τὴν
ἡσυχίαν· καὶ ὅσα πρέπει τῇ χειροτονίᾳ· ὁ πᾶσῃ
... οὐκ ἂν ἐν συνέχει βίου διάξῃ· ὑψηλὰ τὰ ὄρη
... πλατεῖα δὲ τὰ πεδία τῆς ἐρήμου· ἰσ
... τεῖχος ἐπὶ γῆς μακρά· ὁ δὲ καὶ σὺ ἐν τοῦ ἡ

λίου ἀφ' ὧν τοῦ· μᾶλλον ἐν πτηνοῖς τοῦ οὐρανοῦ, ἀετός·
ἐν δὲ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς λέων· ἐν δὲ τοῖς υἱοῖς
τῶν ἀνθρώπων, ὁ φοβούμενος τὸν κύριον· μέγας καὶ ὁ θεὸς
ἡμῶν καὶ αἰνετὸς σφόδρα· ὁ δημιουργήσας τὰ
πάντα· καὶ ὑψῶν τοὺς φοβουμένους αὐτόν· αὐ-
τῷ πρέπει ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν:·

το[illegible] κεφάλ[illegible]

Ἐὰν ἐργαζόμενος σου τὸ τοῦ κυρίου ἔργον, ἐν ταπει-
νοφροσύνῃ καὶ εὐλαβείᾳ· ὁ ἐξ ἐναντίας καθο-
πλίσει τινὰς τῶν ἀμελεστέρων κατὰ σοῦ· ἐκκό-
ψαι σε τῆς ὀρθῆς πολιτείας βουλόμενος, μὴ φο-
βηθῇς, μηδὲ δειλιάσῃς, μηδὲ ἐκκλίνῃς τῆς ἀ-
ληθείας ὁδοῦ· τοῦ ἀποστόλου λέγοντος· ἐν παντὶ
θλιβόμενοι, ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι· ἀπορούμε-
νοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι· διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ
ἐγκαταλειπόμενοι· πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ
κυρίου ἐν τῷ σώματι περιφέροντες· ἵνα καὶ ἡ ζωὴ
τοῦ Ἰησοῦ, ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ· ἀεὶ γὰρ
ἡμεῖς οἱ ζῶντες, εἰς θάνατον παραδιδόμεθα
διὰ Ἰησοῦν· ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ, φανερωθῇ ἐν τῇ
θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν· ὑπόμεινον οὖν τὸν κύριον, ἐκ-
λεκτὲ τοῦ θεοῦ· ὅπως οἱ ἐκθλίβοντές σε νῦν
ἐκστήσονται ἐν τῇ παραδόξῳ σωτηρίᾳ σου· καθὼς
γέγραπται· δίκαιος ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι,
ἐν ἀναπαύσει ἔσται· γῆρας δὲ τίμιον, οὐ τὸ πολυ-
χρόνιον, οὐδὲ ἀριθμῷ ἐτῶν μετρεῖται· πολιὰ
δέ ἐστι φρόνησις ἀνθρώποις· καὶ ἡλικία γήρως, [illegible]

ἀκηλίδος. εὐάρεστος τῷ θεῷ γενόμενος, ἠγαπήθη
καὶ ζῶν μεταξὺ ἁμαρτωλῶν μετετέθη. ἡρπάγη·
ἵνα μὴ κακία ἀλλάξῃ σύνεσιν αὐτοῦ. βασκα-
νία γὰρ φαυλότητος, ἀμαυροῖ τὰ καλά. καὶ ῥεμ-
βασμὸς ἐπιθυμίας, μεταλλεύει νοῦν ἄκακον.
τελειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ, ἐπλήρωσεν χρόνους
μακρούς. ἀρεστὴ γὰρ ἦν κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. διὰ
τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας. οἱ δὲ λαοὶ
ἰδόντες καὶ μὴ νοήσαντες, μηδὲ θέντες
ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτον. ὅτι χάρις καὶ ἔλε-
ος ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ. κατακρινεῖ δὲ ∠ ἐν ὁσίοις αὐτοῦ καὶ ἐπισκοπή
δίκαιος καμὼν, τοὺς ζῶντας ἀσεβεῖς. καὶ νε-
ότης τελεσθεῖσα, πολυετὲς γῆρας ἀδίκου.
ὄψονται γὰρ τελευτὴν σοφοῦ. καὶ οὐ νοήσου-
σι τί ἐβουλεύσατο περὶ αὐτοῦ. καὶ εἰς τί ἠσ-
φαλίσατο περὶ αὐτὸν ὁ κ(ύριο)ς. ὄψονται καὶ ἐξου-
θενήσουσιν αὐτοῖς. ὁ δὲ κ(ύριο)ς ἐκγελάσεται. καὶ
ἔσονται μετὰ ταῦτα, εἰς πτῶμα ἄτιμον. καὶ
εἰς ὕβριν ἐν νεκροῖς δι' αἰῶνος. ὅτι ῥήξει αὐ-
τοὺς ἀφώνους πρηνεῖς, καὶ σαλεύσει αὐτοὺς ἐκ
θεμελίων. καὶ ἕως ἐσχάτου χερσωθήσον-
ται. καὶ ἔσονται ἐν ὀδύνῃ, καὶ ἡ μνήμη αὐτῶν
ἀπολεῖται. ἐλεύσονται ἐν συλλογισμῷ ἁμαρτη-
μάτων αὐτῶν δειλοί, καὶ ἐλέγξει αὐτοὺς ἐξ ἐναν-
ε΄ τία τὰ ἀνομήματα αὐτῶν. τότε στήσεται ἐν
παρρησίᾳ πολλῇ ὁ δίκαιος κατὰ πρόσω-
πον τῶν θλιψάντων αὐτόν. ταραχθήσονται φό-

βω δεινῷ καὶ ἐκστήσονται ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῆς σω-
τηρίας· καὶ ἐροῦσιν ἐν ἑαυτοῖς μετανοοῦντες·
καὶ διὰ στενοχωρίαν πνεύματος στενάξουσιν· οὗτος
ἦν ὃν ἔσχομέν ποτε εἰς γέλωτα· καὶ εἰς παραβο-
λὴν ὀνειδισμοῦ οἱ ἄφρονες· τὸν βίον αὐτοῦ ἐλο-
γισάμεθα μανίαν· καὶ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ἀτίμου·
πῶς κατελογίσθη ἐν υἱοῖς θεοῦ· καὶ ἐν ἁγίοις ὁ κλῆ-
ρος αὐτοῦ ἐστίν· ἄρα ἐπλανήθημεν ἀπὸ ὁδοῦ ἀ-
ληθείας, καὶ τὸ τῆς δικαιοσύνης φῶς οὐκ ἐπέ-
λαμψεν ἡμῖν· καὶ ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης οὐ-
κ ἀνέτειλεν ἡμῖν· ἀνομίας ἐνεπλήσθημεν τρίβου
καὶ ἀπωλείας· καὶ διωδεύσαμεν τρίβους ἀβά-
τους· τὴν δὲ ὁδὸν κυρίου οὐκ ἔγνωμεν· τί ὠφέλησεν
ἡμᾶς ἡ ὑπερηφανία· καὶ τί πλοῦτος μετὰ ἀλα-
ζονείας συμβέβληται ἡμῖν· παρῆλθεν ἐκεῖνα
πάντα ὡς σκιά· καὶ ὡς ἀγγελία παρατρέχουσα·
ὡς ναῦς διερχομένη κυμαινόμενον ὕδωρ· ἧς
διαβάσης, οὐκ ἔστιν ἴχνος εὑρεῖν· οὐδὲ ἀτραπὸν
τρόπιος αὐτῆς ἐν κύμασιν· ἢ ὀρνέου διαπτάν-
τος ἀέρα· οὐθὲν εὑρίσκεται τεκμήριον πορεί-
ας· πληγῇ δὲ ταρσοῦ μαστιζόμενον πνεῦμα κοῦφον·
καὶ σχιζόμενον βίᾳ ῥοίζου· κινουμένων πτερύγων
διωδεύθη· καὶ μετὰ τοῦτο, οὐχ εὑρέθη σημεῖ-
ον ἐπιβάσεως αὐτοῦ· ἢ ὡς βέλους βληθέντος
ἐπὶ σκοπὸν τμηθεὶς ὁ ἀήρ, εὐθέως εἰς ἑαυτὸν ἀ-
νελύθη· ὡς ἀγνοῆσαι τὴν δίοδον αὐτοῦ·
οὕτως καὶ ἡμεῖς γεννηθέντες ἐξελίπομεν [illegible]

ἀρετῆς μὲν σημεῖον οὐδὲν ἔχομεν δεῖξαι. ἐν δὲ τῇ ἀ-
κηδίᾳ καὶ μόνῃ κατεδαπανήθημεν. ὅτι ἐλπὶς ἀσε-
βοῦς ὡς φερόμενος χνοῦς ὑπὸ ἀνέμου. καὶ ὡς πά-
χνη ὑπὸ λαίλαπος διωχθεῖσα λεπτή. καὶ ὡς καπνὸς
ὑπὸ ἀνέμου διεχύθη. καὶ ὡς μνεία καταλύτου μονο-
ημέρου παρώδευσε. δίκαιοι δὲ εἰς τὸν αἰῶνα ζῶ-
σι. καὶ ἐν κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν. καὶ ἡ φροντὶς αὐτῶν
παρὰ ὑψίστου. διὰ τοῦτο λήψονται τὸ βασίλειον τῆς
εὐπρεπείας. καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς
κυρίου. ὅτι τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ σκεπάσει αὐτοὺς. καὶ τῷ βρα-
χίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν. μὴ οὖν μισήσῃς τινὰ ἐν
τῇ καρδίᾳ σου. μηδὲ ἀποδῷς κακὸν ἀντὶ κακοῦ.
ἀλλὰ κτῆσαι τὴν ἀγάπην σεαυτῷ. ἣν ἡ θεία γραφὴ
ὕψωσε παρὰ πᾶσαν ἀρετήν. αὐτῷ γὰρ τῷ κτήσαν-
τι ταύτην πάντες παρῆκασιν αὐτὴν ἀπουσία. ὅθεν
ἐρωτήσει ποτὲ ἀδελφὸς ἀπὸ κοινοβίου παρέβαλε
γέροντι. ὁ δὲ γέρων πρὸς αὐτὸν εἶπεν. ἐοίκασιν
τὰ κοινόβια διδασκαλίοις. οἱ μὲν γὰρ ἐν τῷ πραι-
τωρίῳ ἀπέρχονται. οἱ δὲ ἐν τοῖς καμινείοις.
καὶ ὠφεληθεὶς ὁ ἀδελφὸς ἐπὶ τῷ λόγῳ, ἔβαλεν
ἐπὶ μετανοίαν. τοίνυν οὖν χρησώμεθα τῷ
πράγματι ἑαυτοῦ ὡς ἔργῳ. ἵνα μὴ ἀδόκιμοι γε-
νόμενοι ἐκβληθῶμεν τῆς βασιλείας τῶν οὐ-
ρανῶν. καὶ εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς παραπέ-
μψουσιν, ὅταν τοῖς προβεβηκότας ἐν τῷ σχ-
ήματι ἀμελοῦντας, τό τε πολλῶν διὰ
... ας. μήποτε τούτοις ζηλώσαις τὴν αὐτὴν

ὁδὸν πορεύσῃ· μή πω τι καὶ ἀκρατὴς γινόμε-
νος, κατὰ τοῦ ἐπαρθήσῃ· ὅπερ ἐστὶν ἡ τῆς μα-
ὑψηλοφροσύνης· ἀλλ' ἄκουε τοῦ λέγοντος· πρό-
σεχε σεαυτοῖς, καὶ φύλαξον τὴν ψυχήν σου σφόδρα.
οὐδὲν γὰρ ἡμᾶς ἐξ ἔργων ἑτέρων δικαιούμεθα·
οὐδ' ἕτεροι ἐκ τῶν ἡμετέρων ἔργων κατακριθή-
σονται· ὅταν γὰρ ἀπαχθῶμεν ἐν βήματι τοῦ κρι-
τοῦ, γυμνοὶ καὶ τετραχηλισμένοι· ἀποδώσαι
ἑκάστου τῶν ἡμαρτημένων λόγον· ὑπὲρ ὧν εἰργα-
σάμεθα· καὶ κατακριθήσεται ἕτερος περὶ ἑτέ-
ρου· ἕκαστος γάρ, τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει· ἐ-
άν τις δὲ ἀπήσοι τοῖς ἑαυτοῦ λογισμοῖς· μὴ ξε-
νιασθῇς ἐν τῷ πράγματι· ἐὰν παραθείνη τὸ ὄ-
νομα τῆς διαμονίας σου· μή πω ἐκείνου λέγον-
τος, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ὀχληθήσῃ παθῶν· καὶ ἔ-
σο ὅμοιος κυβερνήτῃ ἐν πολλῷ κλύδωνι·
χρὴ οὖν ~~νοσοῦ καὶ οὕτως παρακαλεῖν τὸν θλιβ~~
ἀκούσαντας ἡμᾶς τὴν ἀρχὴν τοῦ λεγομένου·
τῶν ἐσομένων ἀμοιβῶν, καὶ οὕτως παρακαλεῖν τὸν
θλιβόμενον· δεῶν ~~παρ~~ ἀλήψαμεν δὲ ἐξ ἴσου αἱ-
δρομῶν, ἢ δὲ ὧν ἐπαρθῶμεν ἡμεῖς· οὐ γάρ ἐστι
θελήματος κυ, ἀλλ' οὐδὲ ἄλλος καταπτῶσαι·
πάντας γάρ, αὐτὸς θέλει σωθῆναι· οὐδὲ φα-
τὶ, μὴ παντὶ ἀνθρώπῳ ἐκφανέρου τοῖς λογισμοῖς
ἀλλ' ὅσοις εὐδοκιμάσῃς ὅτι πράγματι ...
πολλὰ γὰρ τὰ ἔνεδρα τοῦ διαβόλου· ἃ περι... τη
προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν·

ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς, ἐν ἐνδύμασι προβάτων,
ἔσωθεν δέ εἰσι λύκοι ἅρπαγες. ἀπὸ δὲ τῶν ἔρ-
γων αὐτῶν, ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. ἀπὸ δὲ τῶν
πνευματικῶν μὴ ἀπομακρύνου φησί· μήποτε ὁ ἀρχέγο-
νος ἐχθρός, καὶ ἐμφωλεύσῃ ἐν σοί. μετὰ δὲ τῶν
σαρκικῶς φρονούντων, μὴ συμβουλεύου. οἱ
γὰρ φιλήδονοι, ἡμέραν καὶ ἡμέραν ἐπισωρεύου-
σιν ἑαυτοῖς ἁμαρτίας. τοῦτο λέγοντες, αὕτη καὶ
μόνη λογισθήμοι ἁμαρτία. τοῦ τροφῇ τοῦ σπαταλ-
νίζοντος καὶ λέγοντος. οὐαὶ οἱ ἐπισπώμενοι
τὰς ἁμαρτίας ἑαυτῶν, ὡς σχοινίῳ μακρῷ· καὶ
ὡς ζυγοῦ ἱμάντι δαμάλεως τὰς ἀνομίας αὐτῶν.
ὅθεν χρὴ φεύγειν τοὺς ἀνωφελεῖς λόγους. καὶ μὴ
συναναστρέφεσθαι τοῖς καταφρονοῦσι τοῦ φόβου
κυρίου· ὅτι οὐδὲν περὶ ὠφελείας λέγουσιν. οὐδὲν δὲ
ἀγαθὸν πράττουσιν. οὐδὲν περὶ ἀρετῆς καὶ ἀ-
λαβείας. οὐδὲν περὶ σεμνότητος. οἱ λόγοι
αὐτῶν παγίδες θανάτου. ἡ βουλὴ αὐτῶν βόθρος
ᾅδου. παρρησίᾳ καὶ γέλωτι, μέθῃ καὶ ἀπάτῃ
τήκουσι συναρπάζουσιν αὐτῶν. ὁ δεινὸς ὁ ὄφις λαλεῖ
δι' αὐτῶν. σὺ δὲ ὦ ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ ταῦτα φεῦγε· δίω-
κε δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑ-
πομονήν, πραότητα. ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀ-
γῶνα τῆς πίστεως. ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου
ζωῆς, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθης καὶ ὡμολόγησας
καλὴν ὁμολογίαν. ὅρα ἀγαπητὴ τί δούλη
τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. μὴ διαλέγεσθαι

ὃν τῇ προσκαίρῳ ἀπουσίᾳ· ἵνα μὴ στερηθῇς τῆς
αἰωνίου ζωῆς· νῆφε, καλῶς ἔμπορος ἐκλεκτέ·
μὴ ἀπολέσῃς τὸν μαργαρίτην· μὴ βυθίσῃς
τὸ πλοῖον σου τοῦ γόμου καὶ ὑπὸ ἀρετῆς κε-
νὸς εἰς τὰ ἴδια. ὁ ἐχθρὸς ἐστι φαινόμενος δι' αὐ-
δόξαν κενὴν ἃ τὰς παρ' αὐτῷ· ὁ ἴδιος αὐτοῦ ἀπόστολος·
[illegible] τηρῶν ἐκ τῶν μολυσμάτων τῆς σαρκός· ἀν-
δρῶν πολεμεῖ διὰ τοὺς λογισμοὺς, κυλίσαι τὸν
ἀγῶνα ἐν αὐτοῖς βουλόμενος· ὅπως μὴ ἐπιτύ-
χῃ τῆς μελλούσης δόξης· καὶ ἐὰν ἄρα τύχῃ
ἀποθεμένην τοὺς ἀνωφελεῖς λογισμοὺς, οὐ-
[illegible] κράζει αὐτῇ· ἀλλ' οὐδὲ ἐφ' ἱκανὰς [illegible] τέλος·
πορ[illegible] δὲ μᾶλλον ἐν δακρύουσιν τοὺς αὐτοῦ [illegible]
θεοῦ ἀνοίξουσι· καὶ καταπολεμῶσι τὴν ψυ-
χὴν [illegible] ταύτῃ ἐστι θυμίασις τοῖς μὴ [illegible]
θι [illegible] αὐτοῦ· ἐσχατογνῶ [illegible] σύμβου-
λος αὐτῷ δὲ θεῖναι ὑποβάλλει· κρεῖττον σοι [illegible]
τοῦ κόσμου παρελθόντος, συμβίου λαβεῖν ἤ
οὕτω καταφθαρῆναι τὸ σαρκίον· ἀπὸ δὲ
τοῦ νήφοντος, τῶν [illegible] ἀπο[illegible]
[illegible] πρόσεχε οὖν σεαυτῷ καὶ οὐδὲν τοῦ πορ-
νου μή σε καταλάβῃ· ὁ θεὸν ἀναγκαῖον φα-
νῆναι τὴν παρρησίαν· καὶ πάλιν λέγω· φεῦγε
τὴν παρρησίαν μή ποτε καταλάβῃ σε
[illegible] καὶ τὸ τῆς [illegible] ἦλθ-
ον τὰ βάθη τῆς θαλάσσης· καὶ καταποντι-
[illegible] καὶ πάλιν ἐγείρει·

ὕλην βυθοῦ, καὶ οὐκέτι ὑπὸ παισί. ὅθεν χρὴ
φυλάττειν τὴν συνάφειαν τῶν κακοφρόνων ἀνθρώπων
ὡς ἐχθροὺς ἀνθρώπους μισῶν. ἀλλὰ τὸ βλάβος πα-
ραιτούμενος. εἰ δὲ προελήφθης μετὰ ἀμελε-
στέρων. πρόσεχε σεαυτῷ. ὅπως καὶ μὴ ὡς κερ-
δήσῃς, διὰ τῆς ὀρθῆς πραγματείας. καὶ σεαυτὸν
μὴ ἀπολέσῃς. μὴ πίστευε τὴν ψυχήν σου τοῖς
λαλοῦσιν ἀχρεῖα. καὶ εὐαγγελομένοις σωφρονεῖν.
ἐπεὶ γὰρ ὅσπερ, ἐκ τῶν περισσευμάτων τῆς καρδί-
ας, τὸ στόμα λαλεῖ. στέλλου τοίγαρ οὖν, ἀπὸ τῶν
μετεωριζόντων, καὶ γελοίοις συμπεριφερομέ-
νοις. ἵνα μὴ παρακούσῃς τοῦ λέγοντος. τὰς με-
τεωρικὰς ἐπιθυμίας φύγε. μὴ λάβῃς πρόσωπον,
κατὰ τῆς ψυχῆς σου, μὴ μικρὸν μὴ μέγα. μὴ
δυνάστην. οὐδεὶς γὰρ δυνήσεταί σε ἐκ τοῦ πυρὸς
ἐξελέσθαι τοῦ ἀσβέστου. ἄκουε τοῦ λέγοντος. τί
γὰρ ὠφεληθήσεται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον κερ-
δήσῃ. τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ. μὴ οὖν ἀπο-
λέσῃς τὴν πρὸς θεὸν παρρησίαν. μὴ διὰ δόξαν
ἤ τιμὴν ἀνθρωπίνην. μὴ διὰ βρώματος ἢ πό-
ματος ἢ ἐνδύματος. ταῦτα γὰρ πάντα εἰς
φθορὰν χωροῦσιν. αἱ δὲ πράξεις, εἴτε ἀγαθαί,
εἴτε φαῦλαι, γράφονται ἑκάστου. τὰ ἄνω φρό-
νει, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. ἵνα ἐπιτύχῃς τῶν αἰων-
ίων τοῦ πρὸς τοὺς ἐν τοῖς ὁσίοις. καὶ συν-
αριθμηθῇς ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς. ὅτι αὐτῷ
ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν: +

γαπολετὸ, προσέχεις σεαυτῷ· μή ποτε σὺ δὲ
ἐδύζῃς ὡς ὄφις ζηλοῦν, τοὺς καταφρονοῦντας
τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας καὶ λέγειν· μὴ οὐκ ἤκουσας
τῶν περιπατούντων τοῖς πάθεσι· οὐδὲ νοή-
σον τὸ γεγραμμένον· ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ
ἔστι μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ ξύλινα
καὶ ὀστράκινα· καὶ ἃ μὲν εἰς τιμήν· ἃ δὲ
εἰς ἀτιμίαν· ἐὰν οὖν παρακούσῃς τοῦ κυρίου,
ταύτης ἁμαρτίας ἔργα ἔσῃ τελῶν, ἔσῃ σκεῦ-
ος ἀτιμίας· εἰ δὲ τὰ τοῦ κυρίου ἔργα πράξῃς,
ἔσῃ σκεῦος ἐκλεκτόν· ἐν τιμῇ· ἡγιασμένον·
εὔχρηστον τῷ δεσπότῃ· πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν
ἡτοιμασμένον· πρόσεχε σεαυτῷ παρακα-
λῶ, ὅπως καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλον-
τι εὕρῃς ἔλεος παρὰ κυρίου· ἐὰν δὲ μὴ προσέ-
χῃς σεαυτῷ, καὶ ὧδε συντριβήσῃ, καὶ ἐκεῖ οὐ
καταπαύσεις· τὸ γὰρ ἅλας τῆς ἀληθείας οὐδὲ
τιμώμενα, οὐδὲν ἔχει· πλὴν κατάγνωσιν
καὶ ματαιούμενον· μὴ οὖν ζήλου τοὺς καταφρο-
νοῦντας τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας, καὶ τὸ σχῆμα μό-
νον περιποιοῦντας ἑαυτοῖς· ὥσπερ μὴ ὁμοί-
ως θῇς στρατιώτῃ συνέχεσθαι ἐν τιμῇ ὑπὸ τῶν ἐναντί-
ων· καὶ τὴν μὲν σφραγῖδα ἔχει τοῦ βασιλέ-
ως, δουλεύει δὲ αὐτὸς τοῖς ἐχθροῖς τοῦ βα-
σιλέως· αὐτὸς γὰρ ὁ κύριος φησίν, ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, δοῦλός ἐσ-
τι τῆς ἁμαρτίας· φύλλοις γὰρ ἔοικε τὸ

σχῆμα· καρπὸς δὲ τὸ ἔργον· οἱ τοῦ ἐπιγείου
βασιλέως στρατιῶται, αἱματεκχέουσιν,
ἵνα τῷ βασιλεῖ αὐτῶν ἀρέσουσιν· σὺ δὲ οὐχ αἷμα
ἂν ἐκχέῃς αἷμα, ἀλλὰ τὸ μὴ νικηθῆναι ὑπὸ
τῆς ἁμαρτίας· ὅπως μὴ ἐνυποφορήσῃς
τοῦ θανάτου· ψῆφον ἀγαπητέ, μὴ τὸν καὶ ὑπο-
μένοντα ἐν τοῖς πόνοις· οὐ γὰρ ἄδικος ὁ θεὸς ἐπιλα-
θέσθαι τοῦ κόπου σου· ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς σκο-
τίας τῆς ἀρχῆς ἐν τῷ κελλίῳ καθεζόμενος·
ἐπιλάμψει σοι τὸ φῶς τῆς ἀληθείας· καθὼς
γέγραπται· ἐξανέτειλεν ἐν σκότει φῶς τοῖς εὐ-
θέσι· ἁρμόζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως· ὁ πο-
λεμικὸς ἀράμενος κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, προσκυνή-
σεις τῷ βασιλεῖ τῆς δόξης ἀνεπαισχύντως·
μὴ γὰρ μόνον τοὺς διὰ ξίφους θανόντας, καὶ ἐ-
πὶ τυράννων μαρτυρήσαντας φανεροῖς κό· ἀ-
λλὰ καὶ τοὺς ἐν ἀσκήσει καὶ ἀγάπῃ εὐδοκιμήσαν-
τας· ὡς γὰρ ἐκεῖνοι διὰ τὸν κύριον ὑπέμειναν τοὺς
αἰκισμούς, οὕτως καὶ οὗτοι διὰ τὸν κύριον ὑπέμειναν
τὴν κακουχίαν καὶ τὴν ἄσκησιν· πρόσεχε σεαυ-
τῷ, ἀδελφέ· μὴ γένηται τὸ ῥῆμα πονηρὸν ἐν τῇ κ-
αρδίᾳ σου· μὴ σωθῇς τῷ πονηρῷ λογισμῷ· οὐ-
τε γὰρ ἐπιποθεῖς τῶν δεξιῶν· κρύψας ἐκ τοῦ
ἀναθέματος ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ· ὁμοίως καὶ Γιεζῆς,
ὑπουργὸς τοῦ προφήτου Ἐλισαίε, καὶ οὐκ ἔλα-
θεν τὸν θεόν· ἀλλ' οὐδὲ τοῖς ἀνθρώποις· κρυπτῶς γὰρ
ποιῶν τὸ κακόν, ἐμφανῶς τὴν ἀντιμισθίαν

ἀπέλαβον· τὸν μὲν, παμποικίλῃ θεαθέντα ὑπὸ
πάντων τοῦ λαοῦ· τὸν δὲ, τὴν λ' ἐξουσίαν κληρωσά
μενον; ἀλλὰ τῷ στόματι αὐτοῦ ἐπὶ ὤμους. ἀλλ'
ὅτε γὰρ ὁ πονηρὸς θεὸς οὐ μυκτηρίζεται. ὃ γὰρ ἂν σπείρῃ
τις, τοῦτο καὶ θερίσει. καὶ ὑποκριτικός, ἵνα
διαφύγῃς τὰς συναντώσας βλάβας τοῖς μὴ συ
χάζουσιν. ἄκουε τοῦ λέγοντος· τέκνον, ἐὰν σοφὸς
γένῃ σεαυτῷ, σοφὸς ἔσῃ καὶ τοῖς πλησίον. ἐὰν δὲ κακὸς
ἀποβῇς, μόνος ἀντλήσεις τὰ κακά. πόθεν ἡμῖν τὰ
ἡμᾶς ὁ ζῆλος ἁμαρτίας· πόθεν καὶ πρὸς μάχην ἡμῶν
τὰ πάθη. οὐχὶ διὰ τὴν ἀπάθειαν ἡμῶν. διδασκόμενοι,
οὐ προσεχόμενοι· ἐλεγχόμενοι δὲ ἐπιδιορθώσεσι
πταισμάτων, ἀρνούμεθα. ἀρνούμενοι, κρυβόμενοι, τὸν
θεὸν δὲ καταφρονούμενοι· οὕτως ὄμνυμεν τὸν λέγοντα.
ἀμελῶς λέγομεν, ὅτι καὶ ἐὰν οὗτοι σιγήσωσιν, οἱ
λίθοι κεκράξονται. σοφίαν ἡμῖν ὑποβάλλει ὁ δῆμος
ὄφις. νικῆσαι διὰ τὸν λόγον ἡμᾶς διορθοῦν βου
λόμενος. καὶ οὕτως ἡ ἁμαρτία, πρὸς μάχην ἡμῖν
καὶ ἔχοις τὸν ἀντίδικον σου. συλλαβέτω ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχὴν
οὐ ... καὶ ψυχή μου. τὰς ἐπιθυμίας αὐτοῦ κατερ
γάζεται ἐν σοί, καὶ ἀνέχῃ. φεῦγε αὐτοῦ τοὺς φαύ
λους ... μὴ καθῆ τῷ συνέδρῳ θεῷ φυλάττεσθαι τὸν
ἁγιασμὸν, οὗ πᾶσα ἡ κτίσις ἐνώπιον κυρίου. ἄκουε τοῦ
λέγοντος· φεῦγε τὴν πορνείαν. καὶ θέλησον
πῶς χαλεπὴ ἡ πορνεία. οἷς γὰρ οὐκ ἴσχυσε
ν τοῦ ὄφεως θανατῶσαι, ἐν τῇ ἐρήμῳ
τούτοις ἡ πορνεία ἐν μαδιὰμ κατέστρωσε. χ

αὐτῆς πορνείας καὶ θυσίας εἰδώλων ἐσθίειν ἀνῃρέθη-
σαν τότε· ἀθέμιτε σὺ δὲ ἐκ τοῦ λαοῦ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ,
εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες· εἰ δὲ προελήφθης, μὴ ἐμμέ-
νε ἐν τῷ πτώματι· μὴ καταφρόνει ἐπὶ τῇ τοῦ θεοῦ
μακροθυμίᾳ καὶ ἀνοχῇ· μὴ ἀγνόει ὅτι ὁ θάνα-
τος αἰφνίδιος· μὴ ἀγνόει ὅτι οὐ δυνατόν σε ἐκφυγεῖν
τὰς χεῖρας τοῦ θεοῦ· μὴ οὖν ἀμέλει· ἀλλὰ μετανόει·
δάκρυσον· στέναξον· ἐνεπείχθης, ἐὰν γὰρ καὶ
ἡμᾶς τῷ πλήθει παραδώσωμεν τῷ πταίσματι, ἀ-
λλ' ὁ πλάσας ἡμᾶς θεός, ἑκάστου τὸ ἔργον ἐπίσταται·
μὴ οὖν ἀμέλει, ἀλλὰ στῆθι γενναίως κατὰ τοῦ ὑ-
πεναντίου· καὶ ἔμφραξον τὴν διορυγήν, δι' ἧς
συνήθως εἰσπορευόμενος ὁ ἐχθρὸς ἐσύλησε·
ὅπως μὴ εὕρῃ ἐπὶ τὴν εἴσοδον, ἀποστραφῇ ἄ-
πρακτος· τὸ δὲ ἀναφράξαι τὴν διορυγήν ἐστι,
τὸ ἐπασφαλίζεσθαι τὰς αἰσθήσεις· δι' ὧν ὁρᾶται
ἐν τῇ ψυχῇ, ἢ τὸ ἀγαθόν, ἢ τὸ πονηρόν· τὴν ὅρα-
σιν, τὴν ἀκοήν· τὴν ὄσφρησιν· τὴν ἁφήν· τὴν
γεῦσιν· τοῖς λογισμοῖς μὴ ῥέμβεσθαι ἔξω τοῦ
πρέποντος· ἐννόησον τὰ κατὰ τοὺς γίγαντας,
τοὺς καταφθείραντας τὴν γῆν ἐν τῇ δυνα-
στείᾳ αὐτῶν· ὡς ἐξήλειψεν αὐτοὺς ὁ κύριος ἐν μέ-
σῳ τῇ διὰ τοῦ κατακλυσμοῦ ἀπὸ προσώπου
τῆς γῆς· καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν οὐκ ὠφέλησεν
[...]· ἀναλόγισαι τὴν γῆν Σοδόμων καὶ Γο-
μόρρας, πῶς κατεστράφη διὰ ἁμαρτίαν τῶν
οἰκούντων ἐν αὐτῇ· καὶ ἡ ἀνατάλη καὶ ἡ

ὑπὸ ῥιφαρίων; οὐχ ὁ φίλος ἐν αὐτοῖς· φροντίσω
μόνον οἷς τῆς ἑαυτῶν ὀρέξεως ἀπαντῶσι· μή ποτε
καταλάβῃ κἂν φύσει καὶ ἡμῶν τὸ τέλος· καὶ παρα
θῶμεν ὅτι πολλοὶ κατέγνωσαν· τί δὲ ἦ μὴν δόκει
περὶ τοῦ τελευτήσαντος· ὅπερ καὶ μικρὸν ἡμῖν,
ἀγω καὶ μετὰ θεοῦ ἀκούσαντος· ἀλλὰ μετὰ ἐμοῦ
τόν· ἄλλα μετὰ εἰκοσιν ἢ χίλια ἔτη· τί δεῖ τῶν μὲν
μόνον τὰ ὧν τι ποιοῦμεν· καὶ μὴ περιεχομένων
καταφρονοῦμεν· ἤπου τῷ ὑποβάλλοντί σοι ἐ
πιθυμίας ῥυπαρὰς καὶ ἀκαθάρτους· ὦ ἐχθρὲ
τῆς ἀληθείας, τί μοι ταῦτα ὑποβάλλεις, ἵνα σοὶ
τῶν ἐπιθυμιῶν σου ποιήσῃς· ἐγὼ δὲ αἰσχυνθῶ· οὐ
πέμψω πρὸς τοὺς ὁμοίους σου ἀποστάτας· ἀγέλην
χοίρων ἐζήτησας, εἰς αὐτοὺς κατάπεμψον τὰ ἀνόητα
αὐτοῖς· οὐκ ἔτι ἐζήσομεν δοῦλοι, ἢ ὑπακούοντα πρὸς
τὰ θελήματά σου· ἀρκετός μοι ὁ παρεληλυθὼς
χρόνος· ἀπὸ τοῦ νῦν τῆς ἀληθείας φροντίσω καὶ
τοῦ θυμοῦ μου ἐκστήσω· ὁ παρεστὼς τῇ μὲν πλάνῃ
τῶν ἔργων σου· πρῶτον γὰρ ἤλου δὲ δοκεῖ μοι· καὶ αὐτὸ
τοῦτο παρορμᾷ· ψυχὴν καὶ σῶμα καθαρὸν δὲ
δοκεῖ μοι· ἐγὼ δὲ ταῦτα ἐπαινῶ· οὕτως λέγει α
γαπητέ, τῷ ὑποβάλλοντί σοι ὀλεθρίῳ πάθει· ἐ
φη τίς τῶν ἁγίων· καὶ εἰ οἰκονόμει πορνείαις, ἐὰν
κολακεύσῃς, πρόσμενέ σοι· εἰ δὲ ἐζήσω φα
ταί· ἄκουε τοῦ λέγοντος· καὶ τοῦ μόνου ἡμέρα
ως οὗ παρῆλθε· τοῦ τέλους, τῷ ἐαυτῷ ποιεῖ
ἕκαστος· ἄχρις οὗ ἐξήλθομεν τοῦ γενέσθαι

προσέχετε αὐτῷ παρακαλῶ· καὶ μὴ καταφρονεῖν
τῆς ἑαυτοῦ πολιτείας· μὴ ἕνεκεν μικρᾶς ἡδο-
νῆς ἀπολέσῃς τοὺς κόπους τοὺς πόνους σου· μὴ
ἀκαθαρσίας χάριν προδῷς τὸν μισθὸν τῆς σῆς
ἐργασίας· τὸν μισθὸν τῆς ἡσυχίας· τὸν μισθὸν τῆς
ἀγρυπνίας· τῆς ἐγκρατείας καὶ τῶν λοιπῶν ἀρετῶν·
ἀκαθαρσίας χάριν ἀπολέσῃς· καὶ ὁμοιωθῇς τῷ
βάλλοντι τοῖς ἑαυτοῦ μισθοῖς, ἐν βαλαντίῳ τε-
τρημμένῳ· μικρὰ ζύμη, ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ.
ἀλλὰ περίφραττε σεαυτὸν εἰς τὸν φόβον τοῦ κυ.
ἄκουε ὦ φιλαγάπητε· ἐν κοσμικῷ βίῳ ὁ ἄλα-
λος· μέγας ἀκούειν δοκεῖ· ἐν δὲ τῷ μοναδικῷ βίῳ,
ὁ ἀγαπῶν τὴν ἡσυχίαν μέγας ἐστὶ πρὸς κύριον· πάλιν
ἐν τῷ κοσμικῷ βίῳ, ὁ φιλοκαλῶν τὸ σῶμα ἑ-
αυτοῦ, καὶ ἐξαλλάσσων ἱματίοις, δόξαν ἔχει ἀγίμην·
ἐν δὲ τῷ ἐπαγγέλματι τούτῳ, ὁ τούτων καταφρο-
νῶν, δόξαν περιποιεῖται ἑαυτὸν ἐν τοῖς οὐνοῖς·
κατὰ τὸν λέγοντα, ἔχοντες διατροφὰς καὶ σκεπά-
σματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα· πάλιν ἐν τῷ κόσ-
μικῷ βίῳ, ὁ μεγαλαυχῶν ἐπὶ τῇ τοῦ σώματος δυνά-
μει καὶ πλούτῳ, μέγας δοκεῖ ἀκούειν παρὰ ἀνοις·
ἐν δὲ τῷ ἐπαγγέλματι τούτῳ, ὁ ἀγαπῶν τὴν ταπεί-
νωσιν ἐν ἀληθείᾳ, ὑψοῦται παρὰ κυ· καθὼς γέ-
γραπται· τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θσ·
ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά· καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου
καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ θσ· καὶ τὰ μὴ
ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ· ὅπως μὴ καυ-

χήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. ἠγαπήσω-
μεν οὖν τὰ ἀρεστὰ κυρίου, ὡς δοῦλοι ἀχρεῖοι καὶ ἀ-
γνώμονες. ἐὰν ἐπὶ πολλοῖς κακούργων ὑπὸ τῶν μεγι-
στάνων καὶ ὑπὸ βαρβάρων συσχεθέντες, ἀποδῶμεν
τὰς δουλείας, μὴ ἀπολέσωμεν τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας.
γέγραπται γάρ· ἐν θλίψει ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον,
καὶ ἐπήκουσέ μου εἰς πλατυσμόν. ἀναλογιζόμενοι
ἅμα· ὅτι καὶ προφῆται ᾐχμαλωτίσθησαν ἐν αἰχμαλωσίαις.
καὶ ἐν ἀλλοτρίᾳ χώρᾳ ἐν δουλείαις κακουχίας ὑπέμει-
ναν. ἡ δὲ διάνοια αὐτῶν οὐκ ᾐχμαλωτίσθη ποτὲ ἀ-
πὸ τοῦ θεοῦ. τὸ γὰρ πραθῆναι ἢ μὴ πραθῆναι τὸν ἔξω-
θεν ἡμῶν ἄνθρωπον, οὐ τῶν ἐφ' ἡμῖν ἐστιν. τὸ δὲ συγκοινωνῆ-
σαι τῇ ἀσεβείᾳ, ἢ μὴ συγκοινωνῆσαι, τοῦ ἔσω ἡμῶν
ἀνθρώπων τῶν ἐφ' ἡμῖν ἐστιν. ὅθεν οἱ ἅγιοι· τυράννοις ἤλεγ-
ξαν καὶ θανάτου ἀπειλὰς κατεφρόνησαν. τὴν
ἀρετὴν ἀντιποιούμενοι. τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς· γι-
νώσκοντες, τὴν τοσαύτην πίστιν ἢ τῆς σω-
μεθα. διότι γέγραπται· ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν
ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς· μιμεῖσθε τὴν πίστιν.
ὅπως συναυλισθῶμεν αὐτοῖς, ἐν τοῖς ἐπουραν-
ίοις. ἔνθα ἀπέδρα ὀδύνη λύπη καὶ στεναγμός.
ἐν τῇ λαμπρότητι τῶν ἁγίων. [illegible]μεν δὲ προ-
σευχόμενοι, τοῦ μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν. με-
λετήσωμεν τὰ λόγια τοῦ ἁγίου πνεύματος, ὁ [illegible]
[illegible]μεν ταῖς γραφαῖς, καὶ βιβλίον ἐν χερσὶ [illegible]
τύχοντες. ἐὰν γὰρ ἔχωμεν τὰ λόγια τοῦ [illegible]
ἄν τις ἐξετάσῃ τοῖς ἑαυτοῦ λογισμοῖς [illegible]

ἑαυτοῦ ἐλαττώματα οὐκ ἀκαλύπτει· μὴ ἔχουσα εἰρήνην τῶ
τὸν τῇ διανοίᾳ, ὡς τὰ τοιαῦτα διαπραξάμενον·
ἀλλὰ μᾶλλον θαυμάζει ἐπὶ τῇ τοῦ ἀδελφοῦ μετα-
βολῇ· τὸ γὰρ οὐκ φαινόμενον ἑκουσίως τι μὰ τὰ ἑ-
αυτοῦ πταίσματα τοῖς ἀνδράσι ἀπηχοῖς· σημαρτι-
κοῦ βίον ἐπανορθώσεως· τὸ δὲ κρύπτειν δηλοῖ τι κὸν
ἐμπαθοῦς τυχεῖν· οὐδεὶς γὰρ [illegible] κλέπτας,
καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ μοιχῶν τιθέμενος· δια-
τί τούτοις ποτέ· διότι φιλόστοργος διάκειται
πρὸς τὸ πάθος· χρὴ οὖν παρακαλεῖν τοὺς ἁμαρτή-
τας, μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καθὼς γέγρα-
πται· σκοπῶν σεαυτὸν, μὴ καὶ σὺ παραπεσῇς (?)· λέ-
γει γὰρ διὰ τοῦ προφήτου ἰεζεκιήλ, καὶ σὺ υἱὲ ἀν-
θρώπου· εἰπὸν πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου· δικαιο-
σύνη δικαίου, οὐ μὴ ἐξελεῖται αὐτὸν ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ
πλανηθῇ· καὶ ἀνομία ἀνόμου, οὐ μὴ κακώσει αὐ-
τὸν, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομί-
ας αὐτοῦ· δεῖ δὲ ἡμῖν ὀκνεῖν τὴν ἀπολαβὴν ὁδὸν κα-
τέχειν ἕως τέλους τῶν πενθῶν καὶ τεθλιμμένων
ὅπως ἐμφραχθῇ τὸ στόμα τοῦ ἀντιδίκου ἡμῶν
διαβόλου· μὴ ἔχων λέγειν περὶ ἡμῶν φαῦλον·
ὅτι τῷ θεῷ πρέπει ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων, ἀμήν:+

ἐρωτώμενοι αὐτοῖς φαμὲν τοῖ, ὅτι πικροὺς ἔχομεν
ἐχθροὺς καὶ ἀμελεῖς· χαίροντας ἐπὶ πταίσμασιν ἀν-
θρώπων· καὶ ταῖς τῶν μονῶν ἔχοντας εὐφροσύ-
νην· ὁ θεοῦ φίλοι παρὰ ἐπιστάμενοι τὰς καθ' ἡμ

αὐτῶν κακουργίας· οὐκ ἠμέλουν· οὐχ ἐμερί
ζοντο· ἀλλ' ἀπροσεῖχον ἑαυτοῖς· κ(αὶ) ἀεὶ αὐτοῖς προ
σέχοντες· καὶ θ(ε)ῷ ἀνέκειντο· καὶ ἀμοιβὴν ἐκδεδό
μενοι ἀπὸ τὸ ἀγαθόν· οἷος γεγονὼς ὁ ἅγιος ἀντώνιος
καθῶς καὶ ὁ ἅγιος ἀθανάσιος ὁ ἀρχιεπίσκοπος
ἐμνημόνευσεν· ὡς τὸν περὶ αὐτοῦ βίον γράψας·
καὶ γὰρ ἄσκησιν πολλὴν καὶ σύντονον τοσαύτην ἐκέ
χρητο· ἐν ἡ τροφὴ γὰρ αὐτοῦ· τὸ δὲ ἔνδυμα αὐτοῦ
ἔνδον μὲν τρίχινον· ἔξωθεν δὲ δερμάτινον·
ὃ καὶ ἕως τελευτῆς αὐτοῦ τετήρηκε· μήτε τὸ
σῶμα διὰ ῥύπον ὕδατι λούσας· μηδ' ὅλως τοὺς
πόδας νίψασθαι· ἢ κἂν ἁπλῶς ἐν ὕδατι αὐτούς·
χωρὶς ἀνάγκης ἐμβαλεῖν· ἀλλ' οὐδὲ γυμνωθέντα
τις αὐτὸν ἑώρακεν· οὐδ' ὅλως τὸ σωμάτιον ἀντω
νίου ἑώρακέ τις γυμνόν· εἰ μὴ ὅτε τελευτήσας
ἐθάπτετο· καὶ πάλιν ἅπερ· εἰ καὶ μικρὰ ταῦ
τα πρὸς τὴν ἀρετὴν ἐκείνου· ἀλλ' ὅμως ἀπὸ τούτ(ων)
λογίζεσθαι ὁποῖος ἦν· ὁ τοῦ θ(εο)ῦ ἄνθρωπος ἀντώνιος· ἐκ ν(ε)
ότητος· μέχρι τῆς τοσαύτης ἡλικίας· ἴσην τηρή
σας τὴν προθυμίαν τῆς ἀσκήσεως· καὶ μήτε διὰ
τὸ γῆρας ἡττηθείς· πολυτελεῖ τροφῆς βρωμάτων·
μήτε διὰ τὴν ἀτονίαν τοῦ ἑαυτοῦ σώματος ἐναλλάξας
τοῦ ἑαυτοῦ ἐνδύματος· ἢ κἂν τοὺς πόδας νίψαι ὕ
δατι· καὶ ὅμως· ἐν πᾶσιν διέμεινεν ἀβλαβής·
καὶ γὰρ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀσινεῖς καὶ ὁλοκλήρους
εἶχεν· βλέποντας καλῶς· καὶ ἡμεῖς μὴ καθ·
ζομεν· πάντων τῶν ἐν ποικίλῃ τροφῇ καὶ ...

τροις, καὶ διαφόροις ἐνδύμασι χρωμένοις· καὶ
φαιδρότερος μᾶλλον αὐτὸς ἐφαίνετο· καὶ πρὸς
ἔργον προθυμότερος· ἡμεῖς δὲ τὰ χαυνοῦντα τὸ
σῶμα ἐπιτηδεύοντες, ἐν αὐτοῖς μετεωριζόμεθα·
μὴ ἐννοοῦντες, οἵοις πικροῖς ἀντιδίκοις ἔχο-
μεν· ὅθεν καὶ αὐτοὶ οἱ ἀντίπαλοι, ὁρῶντες ἡμῶν
τὴν τοσαύτην ἀπραξίαν, προθυμότεροι καθί-
στανται καθ᾽ ἡμῶν· κατατοξάζοντες ἡμᾶς ἐν τοῖς
τῆς ἀσελγείας μέλεσι· προσχώμεν οὖν ἑαυτοῖς· ὅ-
πως κς καταργήσῃ αὐτῶν τὰς καθ᾽ ἡμῶν ἐπιβου-
λάς· ταῦτα δέ φημι ἀδελφοί, οὐχ ὡς βίον καθα-
ρὸν κεκτημένος, ἐὰν γὰρ ἀποκαλύψῃ κς τὰς
ἐμὰς ἁμαρτίας· πρὸ τοῦ παραπεμφθῆναι με
εἰς τὴν κόλασιν, ἡ αἰσχύνη τῶν ἔργων μου μέρος
κολάσεώς μοι γενήσεται)· ἀλλὰ ταῦτα εἴρηνται
ἐπεί μου, διὰ τῆς τοῦ κυ χάριτος· ὅπως ὑμῶν
ὠφελουμένων διὰ τῆς ἀγαθῆς συμβουλίας·
καθάπερ γὰρ ὁ προτρεπόμενος ἐπὶ καταστρο-
φὴν τυχὼν, ἀπωλείας καὶ ὀλέθρου μερίδα ἀ-
ρήσει· οὕτως καὶ ἐπὶ διορθώσει ὁ συμβουλεύων,
μερίδα ἀγαθὴν ἀρήσει παρὰ κυ· ἐὰν ἀπόσχῃς κ
αὐτὸς τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τῶν ἀνωφελῶν· ἐὰν σχῇς
φιλίαν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ· καὶ τὸ συνειδός σου κατα-
γινώσκῃ, ὡς βλάβος τυχεῖν ὑπομένων διὰ τῆς σ-
υμφιλίας, ἔκκοψον σεαυτὸν ἀπ᾽ αὐτοῦ· ὁ γὰρ κ-
[illegible] τίς τῶν ἁγίων· μετὰ πάντων ἀγάπην ἔχε,
καὶ ἀπὸ πάντων ἀπόσχου· ταῦτα δέ φημι ἀγαπη

τί· οὐχ ἵνα ἀργοῖς μισήσῃς· ἀλλὰ τῶ ἀμαρτί·
γέγραπται γάρ, ἐὰν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγι-
νώσκῃ ἡμῶν, παρρησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν
θν· καὶ ὃ ἐὰν αἰτοῦμεν λαμβάνομεν πα-
ρ' αὐτοῦ· ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν·
καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν· ἐὰν
δὲ ἡ καρδία ἡμῶν καταγινώσκῃ ἡμῶν, μᾶλλον
ἐστὶν ὁ θς τῆς καρδίας ἡμῶν καὶ γινώσκει πάν-
τα· ἀδελφὸς ἀδελφὸν παρήνεσε τὰ κατὰ
θν· παριόντος δὲ ἑτέρου, ἔφη ὁ παρακαλῶν
πρὸς αὐτόν, ἰδοὺ παρακαλῶ τὸν ἀδελφόν μου,
καὶ οὐ βούλεταί μου ἀκούειν· ὁ δὲ ἀπεκρίθη·
ὀφείλῃς οὖν ἀκοῦσαι συγχώρησον· παρὰ σοῦ
γὰρ καὶ κακῶν ἀκοῦσαι καὶ ποιῆσαι· χαρὰ
ἐστίν, ὁ δὲ ἔφη· οὐχ οὕτως ἐστί· ἀλλὰ δοκίμασον
ὅτι κατὰ θν ἐστίν· μὴ ἄκουσον· οὐ μόνον δὲ ἐ-
μοῦ, ἀλλ' οὐδὲ προφήτου· ἐὰν παρὰ τὸ θέλημα
τοῦ θελήματος θῦ συμβουλεύει· λέγει γὰρ ὁ ἀπό-
στολος· ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ ἀγγελί-
σηται ὑμῖν παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω·
τίνες γὰρ ὑπῆρχον, οἱ ἁμαρτάνοντες κατὰ σω-
σάννας ἐν Βαβυλῶνι· οὐχὶ πρεσβύτεροι καὶ
οὐχ ἁπλῶς πρεσβύτεροι· ἀλλὰ κριταὶ καὶ ἡγού-
μενοι τοῦ λαοῦ· καὶ διὰ τὸ μὴ προσέχειν αὐ-
τοὺς τέλει ὑπέπεσον· καὶ ἠξίωσαν αὐτῶν· ὁ ἐκα-
λησεν αὐτοῖς· φρόντισον μὲν οὖν ἀδελφὲ τῆς
ἀληθείας· ὅπως ἡ ἀλήθεια περικυκλώσῃ σε·

οὐδὲ γὰρ ἐάν τις φαῦλος διαπραξάμενος, δι-
αβληθῇ τῷ ἄρχοντι· ἀποδρᾶσαι εὐπόρως
τὸ ποιῶ· ἴσως σώζεται· ἀπὸ δὲ τοῦ προσώπου
τοῦ θεοῦ, ποῦ φύγωμεν κατὰ τὸν λέγοντα· ποῦ
πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου· καὶ ἀπὸ τοῦ προ-
σώπου σου ποῦ φύγω· ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν,
σὺ ἐκεῖ εἶ· ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ἅδην πάρει· ἐ-
ὰν ἀναλάβοιμι τὰς πτέρυγάς μου κατ' ὄρ-
θρον· καὶ κατασκηνώσω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς θα-
λάσσης· καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χείρ σου ὁδηγήσει με
καὶ καθέξει με ἡ δεξιά σου· ἀγαπήσωμεν τὴν ἡ-
συχίαν· ὅπως ῥυσθῶμεν τῶν περισπασμῶν·
ἀγαπήσωμεν τὴν ἐγκράτειαν· ἐν ἀγάπῃ θεοῦ· ἀγα-
πήσωμεν τὴν ἁγνείαν, καὶ τὴν ταπεινοφρο-
σύνην· ἐσόμεθα ταπεινοί· εὐπροσήγοροι καὶ
μικροῖς καὶ μεγάλοις· ὅπως ἐκφύγωμεν τὴν
κενοδοξίαν καὶ πάσας τὰς παγίδας τοῦ διαβό-
λου· μισήσωμεν τὸν γέλωτα καὶ τὴν μέθην καὶ
τοῖς ἀνωφελέσι λόγοις τῶν κακοφρόνων ἀνθρώπων· π-
άντα γὰρ πράττουσι· πάντοτε ἐπιμένουσι πρὸς τὸ
μὴ ἀποτυχεῖν τῶν ἑαυτῶν ἡδονῶν· σὺ δὲ ἀγαπητὲ
ταῦτα φεῦγε· ὡς τοῦ θεοῦ ἐπαγγελίαν μόνον ἀρέ-
σκει· πάντα τὰ κατὰ θεὸν πράττε· θεὸς οὐ μυκτηρί-
ζεται· κατὰ λόγον τοῦ ἀποστόλου· ὃ γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρω-
πος, τοῦτο καὶ θερίσει· ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν ἑ-
αυτοῦ σάρκα, ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν· ὁ
δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα, ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωήν

φώριον. μὴ συνομίλει τοῖς ῥυπαροῖς λογισμοῖς.
μήποτε καταγάγωσί σε εἰς αἰσχρὰν πρᾶξιν. ἀ-
λλ' αὐτὸς τούτους ἐκβάλλου σου καὶ ἀπὸ σοῦ. ὅπως γαληνι-
άσῃ σου ἡ διάνοια. δεήθητι τοῦ κ(υρίο)υ· ὅπως φωτί-
σῃ σου τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας. τὰ γὰρ παρὰ ἀν-
θρώποις ἀδύνατα. παρὰ τῷ θεῷ δυνατά. ἰσχύος δὲ προ-
σαρχὴν μὴ μετεωρίζου. ἵνα μὴ ἀρθῇς ὑπὸ τῶν κατα-
φρονούντων. πρόσεχε σεαυτῷ φοβούμενος μήποτε θε-
ωρῶν τοὺς ἐν τῷ νῦν αἰῶνι πλουτοῦντας. ὡς ἐν ἡ-
μέρᾳ σφαγῆς μακαρίσῃς αὐτούς. διὰ πρόσκαιρον
ἀνθ' ἡμέραν. διὸ τί οὐ πλούσιον. οὐ τρυφητήν. οὐ
δυνάστην· μακάρισε τὸ πρῶτον τὸ ἔργον; πλὴν τὸν φο-
βούμενον τὸν κ(ύριο)ν· καθὼς γέγραπται. μακάριος ἀ-
νὴρ ὁ φοβούμενος τὸν κ(ύριο)ν, μακάριοι πάντες οἱ
φοβούμενοι τὸν κ(ύριο)ν. ἡγούμενος δὲ καταστὰς
τῆς εἰρήνης γενοῦ. ὅπως ἀνοιγῶσιν ταῖς σοῖς αἱ πύ-
λαι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. καὶ συναυλισθῇς
ἅμα. τοῖς ποιοῦσι τὴν εἰρήνην. λέγει γὰρ τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον. ἀνοίξατε πύλας, εἰσελθέτω λαός, καὶ ποῖ-
ος λαός· φυλάσσων δικαιοσύνην. καὶ φυλάσσων
ἀλήθειαν. ἀντιλαμβανόμενος ἀληθείας. καὶ φυ-
λάσσων εἰρήνην. ὅθεν λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. γενηθή-
τω εἰρήνη καὶ δικαιοσύνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου. ἀ-
κουε δὲ τοῦ δικαίου Ἰακώβου λέγοντος. τίς σοφὸς
καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν. δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀ-
ναστροφῆς, τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραΰτητι σοφί-
ας. εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν τῇ

καρδίαις ὑμῶν· μὴ κατακαυχᾶσθαι καὶ ψεύδεσθαι
κατὰ τῆς ἀληθείας· οὐκ ἔστιν ἡ σοφία αὕτη κατερ-
χομένη ἄνωθεν, ἀλλ' ἐπίγειος, ψυχική, δαιμονιώδης·
ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία
καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα· ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶ-
τον μὲν ἁγνή ἐστιν, ἔπειτα εἰρηνική· ἐπιεικής· ἀ-
κριτος· καρπὸς δὲ δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπεί-
ρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην· δῴη δὲ ἡμῖν ὁ κύριος τὴν
ὁμόνοιαν κατὰ τὸ αὐτοῦ θέλημα· ἀξιοῦσθαι δὲ πε-
ρὶ ἐμοῦ τοῦ οἰκτροῦ παρακαλῶ· ὅπως φωτίσῃ
κύριος τὸν ἐμὲ ἐσκοτισμένον ὀφθαλμόν· ὅτι αὐ-
τοῦ ἐστιν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν :+

Ἐν ὀλίγοις οὖν ἀδελφοί, δουλεύοντες ἀλλήλοις διὰ τὸν
κύριον· πολλοὶ γὰρ παιδιόθεν βραδύν τε, ἠρνήσαν
τὸ δουλεύειν διὰ τῶν ποθουμένων· τί οὖν ἡμεῖς
μέγα ποιοῦμεν, ἐὰν προσδουλεύομεν διὰ τὸν κύριον·
μὴ ἀκηδιῶμεν καθεζόμενοι ἐν τῷ κελλίῳ [illegible]·
μνημονεύοντες, ὅτι οἱ ἅγιοι μάρτυρες, κατάκλει-
στοι ὑπῆρχον· ἐν δεσμοῖς σιδηροῖς· μετὰ πολλῶν βα-
σάνων· μὴ οὖν ἀποφύγωμεν τὴν στενοχωρίαν τοῦ
κελλίου· μὴ ἐκκακῶμεν ἐργαζόμενοι· μνημονεύ-
οντες, ὅτι πολλοὶ ἐν ἡμ[illegible]· ἄρα οὖν ἡμεῖς
ἡμέρας ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις, προεδίδωκαν
τὴν ἑαυτῶν ζωήν, διὰ τὰς περιβλώσεις, ἄρα ἡ-
[illegible] τὴν πίστιν διὰ τὰς ἀνάγκας· μὴ παθῶμεν
φοβηστημένοι ὑπὸ κυρίου, τῶν ἀνθρώπων κυρίου

θεοῦ ἡμῶν· τοῦ πλάσαντος ἡμᾶς καὶ σκέποντος καταπάντα· τοῦ ἐξάγοντος ἀνέμους ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ, πρὸς διακονίαν ἡμῶν· τοῦ ἀνάγοντος νεφέλας νεφέλας δὲ ἐσχάτων τῆς γῆς· πρὸς ὑπηρεσίαν ἡμῶν· τοῦ πληθύναντος πηγάς· καὶ τὴν ὄμβρους· πρὸς ὑπηρεσίαν τοῦ γένους ἡμῶν· τοῦ ποιήσαντος τὸν ἥλιον εἰς φαῦσιν τῆς ἡμέρας· καὶ τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας εἰς φῶς τῆς νυκτὸς διὰ τοῦ γένους ἡμῶν· καὶ σώσαντος ἡμᾶς διὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ τιμίου αὐτοῦ σταυροῦ· δουλεύσωμεν αὐτῷ ἐν φόβῳ καὶ τρόμῳ πολλῷ· καὶ ἐλπίδι ἀγαθῇ· κατὰ τὸν λέγοντα· πάροικος καὶ παρεπίδημος εἰμὶ ἐν τῇ γῇ καθὼς πάντες οἱ πατέρες μου· παρακαλῶ ὑμᾶς ἐγὼ ὁ ἀτελής, ὁ τῶν μυρίων ταλάντων ὀφειλέτης· ὁ πάντων ἁμαρτωλῶν ἁμαρτωλότερος· ἀναδέξασθαι τῆς συμβουλίας· περίστατε ἑαυτοῖς ἀκαταγνώστους ἐν πᾶσι τί· ὅπως ἤτε ἀνεπαίσχυντοι· εἰ δὲ καὶ καταγνῶ τις ἑαυτοῦ ἐν τινι πράγματι· τοῦ λοιποῦ, τηρῇ ἑαυτὸν ἀκατάγνωστον· ὁ [illegible]· ὁ ἐξειμαρτίας λέγειν τι φαῦλον ὁ μισ[illegible]· ὁ φθονερός· ὁ ἀλλότριος· ὁ ἐχθρὸς τῆς δικαιοσύνης· ὁ ἐπιχαίρων τοῖς κακοῖς ἡμῶν· ὁ ἀθέμιτος πρὸς τοὺς δουλεύοντας τῷ κυρίῳ ἐν ἀληθείᾳ· ὁ καταπατούμενος ὑπὸ τῶν ποιούντων τὸ θέλημα τοῦ κυρίου· ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ· ὁ δὲ ἐξουθενούμενος ὑπὸ τῶν φοβουμένων τὸν κύριον ἐν ἀληθείᾳ· ὅτι τῷ θεῷ ἡμῶν ἡ δόξα καὶ κράτος καὶ μεγαλωσύνη· εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας ἀμήν +

μεμνημένος ἀγάπη τι· ἐν τῇ κλήσει ᾗ ἐκλήθης, δόσ
δόξαζε τὸν θεόν, ὅτι κατηξίωσέ σε συγκαταριθ-
μηθῆναι ἐν τοῖς προβάτοις τῆς ποίμνης αὐτοῦ·
ἵνα διατραφῇς ἐν τῇ νομῇ τῶν προβάτων αὐτοῦ·
ὑπομένων ἄχρι τέλους· ὅπως σωθῇ σου ἡ ψυ-
χή· γέγραπται γάρ, ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε
τὰς ψυχὰς ὑμῶν· γίνεσθαι παιδευόμενος, ἐν πάσῃ
ἀναστροφῇ σου· ἄκουε τοῦ λέγοντος· τέκνον, ἐὰν
σοφὸς ἦν, εὐφράνῃς καὶ τὴν ἐμὴν καρδίαν· μὴ
γίνου τραχὺς ἐν γλώσσῃ σου· μηδὲ σκληρῶς ἀπο-
κρίνου τῷ ἀδελφῷ σου· ἀλλὰ μετὰ πάσης τα-
πεινοφροσύνης καὶ φόβου θεοῦ ἔστω σου ἡ φθογγή·
μὴ γὰρ ἀργυρίου ὠνούμεθα τὸν καλὸν λόγον; οὐδὲν
φορτίζομεν, ἀλλ' ἐν τοῖς θελήμασιν· ὅτι τῶν ἀμ-
φοτέρων ὁδῶν δέδωκεν ἡμῖν ὁ κύριος· ἵνα ἐπιγνω-
σθῇ ἑκάστου ἡ διάθεσις· οὕτως οὖν ἡμῶν ἔστω ἡ ἀπο-
κρίσις πρὸς ἀλλήλους, ἐκ λέξει τι τοῦ θεοῦ· ὥσπερ
δοῦλος πιστὸς πρὸς τὸ μέλλον τῷ ἑαυτοῦ δεσπότῃ·
ἀγαθὸν παρ' ὅλων· πᾶς ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψω-
θήσεται· οἱ δὲ λόγοι ὑμῶν οἱ πρὸς ἀλλήλους μὴ
ἔστωσαν περὶ βιωτικῶν πραγμάτων, ἀλλὰ περὶ
ὠφελείας ψυχῆς· περὶ οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους,
περὶ κατορθωμάτων, περὶ παντὸς ἔργου ἀγαθοῦ·
καθὼς γέγραπται· ὅπως ἂν δῷ χάριν τοῖς ἀκούου-
σι· καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ τὸ ἅγιον, ἐν ᾧ ἐσ-
φραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως· ὅτι αὐτῷ
πρέπει ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν:+

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

[illegible] ἀλλὰ καὶ
[illegible]

Ἀρχὴ καταστροφῆς ψυχῆς μοναχοῦ, γέλως
καὶ παρρησία· ὅταν γὰρ ἐν τούτοις ἴδῃς σε-
αυτὸν μοναχέ, γίνωσκε ὅτι ἦλθες εἰς βάθη
κακῶν· καὶ μὴ παύσῃ δεόμε-
νος τοῦ θεοῦ, ὅπως ῥύσεταί σε τοῦ θανάτου τού-
του· ὁ γέλως καὶ ἡ παρρησία ἀπόλλυσι τοὺς
καρποὺς τοῦ μοναχοῦ· ὁ γέλως καὶ ἡ παρρησία
εἰς πάθη αἰσχρὰ περιτρέπει τὸν μοναχόν· οὐ μό-
νον νεωτέρους, ἀλλὰ καὶ γέροντας· ὁ γέλως καὶ
ἡ παρρησία κατωφερῆ τὸν μοναχὸν· φησί τις
τῶν ἁγίων περὶ τῆς παρρησίας· ἡ παρρησία,
ἄνεμος καύσων ἔοικεν, διαφθείρουσα τοὺς
καρποὺς τοῦ μοναχοῦ· περὶ δὲ τοῦ γέλωτος
μῶν ἄκουε, ὁ γέλως, τὸν μακαρισμὸν τοῦ πέν-
θους ἐξωβάλλει· καὶ ᾠκοδομηθέντα καταλύ-
ει· ὁ γέλως, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον λυπεῖ· ψυχὴν οὐκ ὠ-
φελεῖ· σῶμα δὲ διαφθείρει· ὁ γέλως· τὰς ἀρετὰς
ἐκδιώκει· οὐκ ἔχει μνήμην θανάτου· οὐδὲ μελέ-
την τῶν κολάσεων· περίελε ἀπ' ἐμοῦ κύριε τὸν γέ-
λωτα· καὶ δώρησαί μοι πένθος καὶ κλαυθμὸν,
ὃν ἐπιζητεῖς παρ' ἐμοῦ ὁ θεός· ἀρχὴ πένθους· τὸ
κατανοεῖν ἑαυτόν· μηδὲ πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις·
ἀλλὰ κατ' αὐτὴν τὴν γνῶσιν τὰ κρύφια τῆς καρ-
δίας· ὅπως παρ' αὐτοῦ μακαρισθῶμεν· ἰδοὺ
[illegible] τοῖς γὰρ οὖν φαιδροῖς τῷ προσώπῳ· [illegible]

μόνον ἐὰν ὑπηρετῶμεν ἀξίως ταῖς δωρεαῖς τοῦ κυ· κλαί-
οντες καὶ πενθοῦντες τῷ φρονήματι· θν δυ-
σωποῦντες ὅπως διαφυλάξῃ ἡμᾶς ἀπὸ παν-
τὸς ἔργου πονηροῦ· τοῦ μὴ στερηθῆναι τῆς βα-
σιλείας τῶν οὐρανῶν· καὶ τῶν ἀγαθῶν ὧν ἡτοίμα-
σε τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν· τὸ πένθος οἰκοδομεῖ
καὶ φυλάσσει· τὸ πένθος τὴν ψυχὴν ἀποσμήχει
διὰ τῶν δακρύων· καὶ καθαρὰν αὐτὴν … κα-
θίστησι· τὸ πένθος, σωφροσύνην γεννᾷ· ἡδονὴν
ἀποκόπτει· ἀρετὰς κατορθοῖ· καὶ τί λέγω,
τὸ πένθος ὑπὸ θυ μακαρίζεται· καὶ ὑπὸ ἀγγέλων
παρακαλεῖται· ὅθεν λέγει εἷς τῶν μαθητῶν χυ
κυ· ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος μεταστραφήτω,
καὶ εἰς χαρὰ εἰς κατήφειαν· ταπεινώθητε οὖν
ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ κυ, καὶ ὑψώσει ὑ-
μᾶς· τί δὲ ποιήσω ἐγὼ ὁ ἁμαρτωλός· ὁ μὴ πεν-
θῶν καὶ κλαίων ἐμαυτὸν τὸν μέλλοντα καταμύζειν· λέ-
γω γὰρ καὶ οὐ ποιῶ· οἴμμοι πῶς καταφρονῶ· οἴ-
μμοι πῶς ἀμελῶ τῆς ἐμαυτοῦ σωτηρίας· οἴμμοι ὅτι
ὑπομένω ἁμαρτάνων· οἶδα ὃν τὸ ποιεῖν τὸ κα-
λὸν καὶ οὐκ ἀμελῶ ἐμαυτὸν τοῦ κακοῦ· οἴμμοι
ὅτι ἀναπολόγητός εἰμι· τοῖς γὰρ ῥήμασιν λέ-
γω καὶ πρακτικὸν ἐνδείκνυμι· τοῖς δὲ ἔργοις ἐ-
… ἐξαρνούμενος· οὐκ ἔτι τὸ μόνον ἀγαθὸν καὶ δί-
καιον … ἐξομολογοῦμαι τὴν ἁμαρτίαν μου,
[illegible] μου γὰρ σιωπῶντος· οὐκ ἔτι ἡμᾶς … τὰ
πάντα· καὶ οὐδὲ … πρὸ … προσώπου

τῶν ὀφθαλμῶν σου· ἀλλ' ἐπεὶ δὴ σὺ εἶ πᾶσι κ(αὶ) ἀγα-
προφήτου κλειδμοῦ πρὸ τῶν τὰς ἁμαρτίας
σου ἵνα δικαιωθείς· ἡμάρτηκα κ(αὶ) ἡμάρτηκα,
κ(αὶ) οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἀτενίσαι καὶ ἰδεῖν τὸ ὕψος τοῦ
οὐρανοῦ, ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἀδικιῶν μου· οἴ-
τι διὰ μικρὰν ἡδονὴν τοῦ πυρὸς κατεφρόνη-
σα· καὶ τῆς βασιλείας οὐκ ἄν τι ποιήσω μήν·
τί οὖν [illegible] ἐγὼ ὁ ἄθλιος τῶν αἰώνων· κλαύσω
ἐμαυτόν· ὡς ἐστὶν καιρὸς δὲ ...ῆναι τὰ δάκρυα·
χάρισαί μοι κ(ύρι)ε δάκρυα κατανύξεως· ὡς μόνος
ἀγαθὸς καὶ ἐλεήμων· ὅπως ἐν αὐτοῖς ἱκετεύω
καθαρισθῆναί μου, τὸν ῥύπον τῆς καρδίας·
οἴμμοι τί ποιήσω τὴν γέενναν τοῦ πυρὸς, κ(αὶ)
τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον ἔνθα ὁ κλαυθμὸς καὶ
ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων· οἴμμοι τί ποιήσω τὰ
τάρταρα, καὶ τὴν ἀπειλὴν τῶν βασάνων· τοῦ
ἰοβόλου καὶ ἀπελάτη τὸν σκώληκα· οἴμμοι τί
ποιήσω τὴν ἀπειλὴν τῶν ἀγγέλων τῶν ἐπὶ
κολάσεων· ὅτι φοβεροὶ κ(αὶ) ἀνελεήμονες εἰ-
σίν· τίς δώσει τῇ κεφαλῇ μου ὕδωρ, καὶ τοῖς ὀ-
φθαλμοῖς μου πηγὴν δακρύων, καὶ καθὼς
ἔκλαυσα νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἵνα θρηνωδήσω τὴν
σὸν παρώργισα· ἡ μερὶς ψυχή μου μετανόησον·
ἰδοὺ γὰρ αἱ ἡμέραι ἡμῶν παρῆλθον ὡς σκιά·
ἔτι μικρὸν, καὶ ἀπελεύσει ἐν τῷ τάφῳ·
τὸ ποιεῖς μέλλει σοι ἔρχεσθαι ψυχή μου· ἐν τῇ
τί θου ἡμέρα ἐν ὅλῃ ἡμέρᾳ ἐπιστρέφειν πρὸς

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

οἱ μὲν οἱ τυχὴ, ὀξὺ δὲ ὡς ζῶσα διὰ τῶν ἔργων πρά-
ξεων, τὸ τοῦ θ(εο)ῦ ἔλεος· μὴ δὸς ἀνάπαυσιν ἐν
σεαυτῷ· μηδὲ σιωπησάτω κόρη ὀφθαλμῶν σου
πρὸς τὴν πίστιν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ φιλανθρώπου θ(ε)ῷ· δε-
θήρωμεν οἱ ζῶντες χάριν καὶ ἔλεος· φοβερὸς γὰρ καὶ
φρικώδης ὁ τόπος ὃν μέλλομεν πολὺς μέλλομεν δι-
έρχεσθαι ἀδελφοί· οὐδεὶς τὸν μὴ διοδεύσαντα ἐ-
κάμνω τὴν ὁδὸν· οὐδεὶς τῶν ἐν τῷ θανάτῳ βο-
ηθῆσαι δυνάσεται ἡμῖν· οὐ γονεῖς· οὐκ ἀδελφοί·
οὐ φίλοι· οὐ γένος· οὐ πλοῦτος· οὐδὲ τι τῶν ὁ-
μοίων· μὴ οὖν ἀμελήσωμεν τῶν ἀγαθῶν πρά-
ξεων, ἀσκήσωμεν ἐν καιρῷ τῆς χρείας, μὴ
πῶς μένωμεν ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι, ἵνα μὴ μετὰ τὸν χωρισ-
μὸν κατασχῶσιν ἡμᾶς, οἱ ἄρχοντες τοῦ σκότους
καὶ τίς ὁ βοηθήσων ἡμῖν· ἢ ὁ λυτρούμενος ἐκ χει-
ρὸς αὐτῶν, ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ἐὰν πορευόμενοι ἀ-
ρεθῶμεν τῆς τοῦ θ(εο)ῦ σκέπης· οἱ ἄρχοντες τοῦ
σκότους, οὐ βασιλεῖς φοβοῦνται, οὐ τυράννους
τιμῶσιν· οὐ μικρὸν οὐ μέγα· ἢ μὴ μόνον τὸν ἐν
θεοσεβείᾳ ζήσαντα· τὸν ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς κα-
ταληφθέντα· ἐκ προσώπου τούτου φοβηθήσον-
ται· ὑποχωροῦσιν ἔμφοβοι ὅταν τὴν δίοδον περι-
έρχηται μετὰ πολλῆς σπουδῆς καθὼς γέγραπται·
ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ· καὶ
ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ· καὶ πάλιν λέγει·
δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ θ(εο)ῦ· καὶ οὐ μὴ ἅψηται αὐτῶν
βάσανος· προπορεύεται γὰρ ἡ δικαιοσύνη αὐτῶν,

πρὸ προσώπου αὐτῶν· καὶ ἡ δόξα τοῦ θεοῦ περιστε-
λεῖ αὐτούς. τότε βοήσονται· καὶ ὁ θεὸς εἰσακούσεται
αὐτῶν· ἔτι λαλούντων αὐτῶν ἐρεῖ· ἰδοὺ πάρειμι.
πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος. μακάριος ὁ ἀρε-
θεὶς ἐλεύθερος ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ χωρισμοῦ. μηδὲν
ἀμελήσωμεν ἀδελφοὶ ἀγαπητοί. μηδὲ ἑλκω-
μεν πρὸς αὐτοὺς τὰ ἀλλότρια, τὰ πάντοτε φθα-
ρόμενα· ἐκφέρει οὐδὲν τὰ πάντα κωλύει. φθάσα-
σης γὰρ τῆς ὥρας τοῦ χωρισμοῦ, πάντα ταῦτα
διαλυθήσεται. καὶ τὰ τούτων ὅμοια. κύριε τὴν
ὥραν ἐκείνην λαβὼν κατανοῶ, προσπίπτω
σῇ ἀγαθότητι. μὴ παραδοθῆναί με τοῖς ἀδικοῦ-
σί με. μὴ καυχήσονται οἱ ἐχθροί σου κατὰ τοῦ δού-
λου σου, ἀγαθὲ κύριε. τρίζοντες ὀδόντας καὶ ἐκ-
φοβοῦντες τὴν ἁμαρτωλήν μου ψυχήν. μὴ εἴπω-
σιν ὅτι εἰς χεῖρας ἡμῶν ἐλήλυθας, ἃ ἡμῖν παρεδό-
θης. πλὴν οὖν, αὐτὴ ἡ μορφὴ ὥρα πρὸς ἑλκό-
μενον. μὴ κύριε μὴ ἔσται λάθη τῶν σῶν οἰκτιρμῶν. μὴ
ἀποδῷς μοι κατὰ τὰς ἀνομίας μου. μὴ ἀποστρέψῃς
ἀμελήσαι σοι οὐκ οἶδας, οὐ κύριε παιδεύσεις.
πλὴν ἐν οἰκτιρμοῖς· καὶ ὁ ἐχθρὸς μὴ ἔσται χαρά τε
μοι. ἀλλὰ σβέσον αὐτοῦ τὴν ἀπειλήν, καὶ πᾶσαν
αὐτοῦ τὴν ἐνέργειαν καταργήσον. καὶ δός μοι τὴν
πρὸς σὲ ὁδόν, ἀνύβριστον καὶ ἀνεμπόδιστον.
παρακλήθητι ἀγαθὲ κύριε, οὐδὲ αὐτὰ δικαιώ-
ματά μου. ἀλλὰ διὰ τοὺς σοὺς οἰκτιρμούς
τὴν πολλήν σου ἀγαθότητα· σῶσον τὴν ψυχήν μου

θλιμμένην ἐκ θανάτου· μὴ πάθῃ τι ἀγαθὲ κύριε· ὅτι
καὶ ἁμαρτήσας, καὶ παραπλησίον θανάτου
πληγείς, οὐ πόρρω ἔφυγα πρὸς ἄλλον ἰατρόν· οὐκ ἐ-
ξέτεινα χεῖράς μου, πρὸς θεὸν ἀλλότριον, ἀλλὰ
πρὸς τὴν σὴν ἀγαθότητα. σὺ γὰρ εἶ ὁ τῶν ὅλων
κύριος· ὁ ἔχων ἐξουσίαν πάσης πνοῆς. σὺ εἶ πας-
κύριε· αἰτεῖται καὶ δοθήσεται ὑμῖν. καθάρισόν με
κύριε πρὸ τέλους· ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. μὴ ἀ-
πώσῃ τὴν δέησίν μου ἀγαθὲ κύριε. τὸ μὲν ἀνάξιον
βοῶ πρὸς σέ, καὶ καρδίᾳ καθαρᾷ καὶ ψυχῇ,
ἐν ἁμαρτίαις σπιλωθείσῃ ἐπάκουσόν μου κύριε,
διὰ τὴν σὴν ἀγαθότητα. οὐ γὰρ ἀπορρίπτεις
τὴν δέησιν τῶν μετανοούντων σοι ἐν ἀληθείᾳ. ἐ-
μοῦ δὲ ἡ μετάνοια, οὐ καθαρὰ ὑπάρχει, ἀλλὰ δι-
εφθαρμένη. ὁρᾶν μετανοῶ, καὶ δύο παρορίζω.
στήριξόν μου τὴν καρδίαν ἀγαθὲ κύριε. ἐν τῷ σῷ φό-
βῳ. στῆσον τοὺς πόδας μου, ἐπὶ πέτραν με-
τανοίας. νικησάτω ἡ ἀγαθότης σου κύριε, τὴν ἐ-
μὴν κακίαν. νικησάτω τὸ φῶς τῆς χάριτός σου,
τὸ ἐν ἐμοὶ σκότος, κύριε, ὁ ἀνοίξας ὀφθαλμοὺς
τυφλοῦ, ἄνοιξον τοὺς σκοτισμένους ὀφθαλ-
μοὺς τῆς καρδίας μου. ὁ λόγῳ καθαρίσας λε-
προὺς, καθάρισον τοὺς σπίλους τῆς ψυχῆς μου.
[illegible]θήτω ἡ χάρις σου ἐν ἐμοὶ ἀκαθάρτοις λο-
[illegible]ισμοῖς. σὺ γὰρ εἶ ὁ μόνος ἀγαθός. τὸ φῶς τοῦ ὑ-
[illegible]τος. ἡ χαρά, ἡ ὑπὲρ πᾶσαν χαράν. ἡ
[illegible]ἀνάπαυσις, ἡ ὑπὲρ πᾶσαν ἀνάπαυσιν. ἡ ζω-

† ... τοῦ προσκόφυλλου

ἡ ἀλήθεια, ἡ εἰρήνη· ἡ σωτηρία, ἡ διαμονὴ εἰς τοὺς αἰῶ-
νας· σὺ τὸ μόνον ἀγαθόν· πρὸς σὲ προσπίπτω διὸ ὁ μέν
ἔνοχος πάσης τιμωρίας ἔνοχος· ἔνοχος πάσης κο-
λάσεως ὑπεύθυνος· σὲ τὸν λυτρωτὴν ἱκετεύω·
μὴ εἰς τέλος καταλάβῃ με ὁ δεσμὸς τῆς ἁμαρτίας·
ἀλλὰ σὺ κύριε ὁ ἀγαθὸς καὶ ἀμνησίκακος καὶ
ἐλεήμων, ἀφάνισον μου τὰ μέλη ἃ κατέρρα-
ξεν ἡ ἁμαρτία· καὶ φώτισον μου τὴν καρδί-
αν ἐσκοτισμένην πονηρᾷ ἐπιθυμίᾳ· καὶ ῥῦσαί
με ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ· καὶ ἐνθυμοῦ ἐν ἐ-
μοὶ τὴν σὴν ἀγάπην· κύριε ἰησοῦ χριστὲ σωτὴρ τοῦ
κόσμου· καὶ ἐγγράψον τὸ ὄνομα τοῦ δούλου
σου ἐν βίβλῳ ζωῆς· τὸ ὅσον ἀγαθὸν χαριζόμενος
μοι· ὁ ποιητικὸς ἀρώμενος κατὰ τοῦ διαβόλου·
προσκυνήσω ἀπεικασχών τῷ ἔμπροσθεν τοῦ θρό-
νου τῆς βασιλείας σου· σὺν πᾶσι τοῖς δικαίοις· ὅ-
τι σοὶ πρέπει δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν:-
Παρακαλοῦμεν ὑμᾶς ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ ἱκετεύσατε τὸν
θεὸν δι' ἡμᾶς ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ προσ-
μου της κυνῶ· ὡς οἱ ἀπόστολοι περὶ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ εἰ-
ζιοι· περὶ τοῦ ἀναξίου· οἱ τίμιοι περὶ τοῦ ἀ-
τελοῦς· ὅπως σωθῇ ἡ ψυχή μου· ἐν τ-
αῖς προσδεκταῖς ὑμῶν ἱκεσίαις ἔμπροσθεν τοῦ
θεοῦ· ὅτι αὐτῷ πρέπει κράτος μεγαλοσύνη
δόξα, τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι· πρὸ
παντὸς αἰῶνος· καὶ νῦν· καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν +

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

περὶ σοῦ σου τὴν πίστιν καὶ τὴν σπουδήν· πῶς π-
ρᾶ ... πολλοῦ τῆς ... ἀκοῦσαι τι τῶν λοιπῶν
λοιπῶν τῷ σῷ ἐπαγγέλματι· καθότι οὐχ ἅπαξ
οὐδὲ ἐνόχλησας περὶ τούτου· καὶ τοῦτο τιμιώ-
τερον ἐν ... τοῦ ... ἐμοὶ δὲ ὁ κρόνος ... ἡ τῆ
πράξεων μου ἀνομοιότης· ὁ γὰρ δρόμος αὐτῶν
ἀφόρητος· πάλιν δὲ καταισχύνει με πρὸς ὑπ-
ακοήν· τὸ οὕτως ... ἀκοῦσαι λόγον περὶ
φόνου θεοῦ· οἱ γὰρ τῶν ... ἀρχόμενοι τοῖς
περὶ ἀρετῆς ἐγκωμιάζομεν τοῖς λόγοις ... μόνον.
οὐδὲ πρὸς τὸν ἐμπαθῆ βίον ... περὶ
... ἀκούειν καρτεροῦνται· ἀλλὰ συγχαίρον-
ται καὶ τὸν λόγον ἀποθοῦνται· περὶ πάθους
... οὐκ ὀρέγονται· ἀλλὰ
... τῆς τροφῆς ... μᾶλλον ἢ τῆς
τοιαύτης ἀδολεσχίας δίδομαι πεῖραν:·
οὐδὲ ... ἐν τοῖς περὶ οἷς ἵνα διαμνημονεύσῃ
... θεοῦ μνήμη· τοῖς ... λόγοις ...
... καθότι ... οἱ καὶ ...
... τῶν ...:· ... ἀκριβὴς πρὸς συγκατά-
... ἢ τὸ ... ἀριθμῆς, ἢ τὸ ἐν πλοίῳ, ἢ τὸ
... ἢ τὸ ... διατάσσει· ἢ τὸ
... ἐγγύς ... καὶ ... ἀκριβῶς ...
... τῶν ... ζημιωθῆς:·
... τοῖς ... μή ποτε ...
... καὶ μὴ ...

μηδαμῶς βιωτικαῖς· οἱ γὰρ ὑπὸ τοῦ τοιούτου πάθους
ἀποκλαπέντες, οὐ πορνείαν τὴν πορνείαν ἡγήσον-
ται· οὔτε μοιχείαν τὴν μοιχείαν· οὐδὲ ὅσα τοῖς ἔθνεσι
τοῖς μὴ εἰδόσι τὸν θεὸν κατεργάζονται; παρὰ τούτοις
ἄλλο πλὴν τὰ ἀδιάφορα πράττουσιν· οὐδὲν τῶν ἐν βορ-
βόρῳ [illegible] κότες· οὐ νόμου μνημονεύοντες· οὐ
προφητῶν· οὐκ αὐτοῦ τοῦ κυρίου τοῦ ἐνανθρωπή-
σαντος· ἐπὶ ἀνατροπὴν τῶν ἀνόμων ἁμαρτιῶν·
ἀλλ' αὐτῇ τῇ ἀσεβείᾳ μορφὴν [illegible] ἐνδεδυμένοι ἐν-
αβρύνονται· τὸν γὰρ ἠρεμοῦντα τῶν φρενῶν πη-
γόντες, διὰ τῆς ἀμελείας καὶ ἀφοβίας θυμο-
κοποῦνται τὰ ἐναντία πράττοντες· μὴ οὖν ἐμ-
παθῶς ἔχε περὶ κρεῶν καὶ οἰνοποσίας· ἵνα μὴ
τὸν νοῦν ἔχῃς [illegible] πρὸς ὑποδοχὴν
τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων:- [illegible] ἀλλήλα μετὰ
ἀδελφῶν περὶ λογισμῶν· καὶ διολισθήσῃ σου ἡ
γλῶσσα τοῦ καλῶς ἔχοντος· τῆς ψυχῆς καὶ
φθείσης ὑπὸ ἡδονικῶν λογισμῶν; [illegible] τὴν σὴν
αὐτοῦ καταγνώσει [illegible] βουλόμενος; χρῆ-
σαι τῇ μωρολογίᾳ καὶ εὐτραπελίᾳ· πρὸς τὸ μὴ
λεχθῆναι ὑπὸ τοῦ πλησίον· καὶ σὺ [illegible]
ἐν τούτοις οὐ πληροφορεῖς [illegible]
ραδίως, ἀλλ' [illegible] ἄλλα μὲν [illegible]
τῇ προσευχῇ καὶ τῇ [illegible]
ται ἐπ' αὐτ[illegible] ἡ χάρις [illegible] πνς· καὶ ἐκ-
ζῇ φρενῶν παρ[illegible] [illegible]
ἐγχείριον· [illegible] πολιὸς [illegible] τῇ [illegible]

μον συμπαθείᾳ· ὑπὲρ ὃ ἔπαθε τὰ παρ' αὐτοῦ δη-
μιουργοῦ: ἐὰν περισκολιάζῃ πρὸς τὸν ζυγὸν
τοῦ κυ· μὴ συγκατασπασθῇς· οὐδὲ γὰρ τοὺς ἐκ
βίου ἀποπεσόντας, ἤδη καὶ τῆς μνήμης κατα-
φρονητέον:· ἐν γραφῇ σῇ κυ [illegible] σου ἀπρά-
ξεις· καὶ ὑπὸ διαβολῆς [illegible] βεβρόχθων· οὐκ ἐμπλα-
σθῇ· ἔθος γὰρ αὐτοῦ ἐστιν, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ κα-
κὸν κατεργάζεσθαι: ἐὰν παρακαλῇς ἡγούμε-
νον ὑπὲρ ἀδελφοῦ, τῆς μονῆς ἐκβεβλημένου·
διαστροφὴν τῇ ἀδελφότητι ποιησαμένου·
μὴ ἀποβιάζου περὶ τούτου τὸν πρῶτον· ἀλλ' ἴσθι
ὑπομιμνήσκων καταλιμπάνων τὸ τοῦ θυ
χρῆμα· μήπως οὐ προσεῖς αἴσθησιν ἐλήλυθεν τῆς
ἑαυτοῦ κακοφροσύνης· καὶ βλάβην ἐμποιή-
σῃ τῇ ἀδελφότητι διὰ τῆς εἰσόδου· καὶ γὰρ ς
πυθήσεται ἐν ἄλλων ἐμπεσών, ὅλου τοῦ ἑαυτοῦ
ἰοῦ καὶ μᾶλλον ἐνεπίπρησιν:· τί δὴ ἐκα-
νονικὰ [illegible] τὸν πλησίον· διὰ τὴν ἀσθένειαν
[illegible] οἱ αὐδῶ τοὺς [illegible] σκανδαλιζομένους, καὶ μὴ συνιέντι:·
[illegible] θελόμενος [illegible] ἐρήμους· τριῶν πολέμων
[illegible] μάστιγαι· ὁ [illegible] ἀκοῆς, καὶ λαλιᾶς:·
[illegible] συνετὴ [illegible] ἀδελφῶν ἡσυχάζων· τριῶν
[illegible] ποσ ἀπαλλάττεσθαι· τοῦ ἀγοράζειν, καὶ
[illegible] πρᾶσιν· καὶ λ[illegible] ἐπιδρομάς· χρῄζω
[illegible] περὶ τὴν ἑαυτοῦ συνείδησιν φυλάξαι:+
[illegible] ἔγα πρὸς ἡλικίαν μειράζουσαν; καὶ
γη[illegible] χρεία ἐπαφθοίτη; τήρει σου ὀφθαλμόν·

μή ποτε [illegible] ἐπιθυμίας [illegible] λόγος σου· τὸν γνώμονα.
καὶ ἀρξάμενος [illegible] ἐκ φιλολόγου ἐμπαθὴς [illegible]
ριος ὄντος· καὶ ἀκριβῶς ἀκεραίως χείλεσιν [illegible]
ρισ [illegible] φροσύνης ὁμιλοῦν, ἀσελγείᾳ [illegible]
τῇ ψυχῇ ὅλος τοῦ [illegible] γενόμενος·
λλόντων [illegible] αὐτὴ σου τὴν ψυχὴν
διαλύσω τὸ μοῦ τοῦ λόγου [illegible] καὶ
πληροῦ τῆς [illegible] φησὶ γὰρ ἡ γραφή·
αἱ γὰρ συνοχαὶ περὶ τὰ τοιαῦτα ὁμιλίαι
οὐ τὴν τυχοῦσαν βλάβην ἐμποιοῦσι τῇ
ψυχῇ:· φλόγα βαστάζων [illegible] περὶ τὰ [illegible]
[illegible] μή ποτε [illegible]
[illegible] πλανῶν [illegible] τὰ πολλὰ [illegible]
μιλίαν· παρακαλέσω δὲ [illegible] ἀπαθεῖς
τοὺς μὴ ἀνακόπτοντας [illegible] τὸ ἑαυτοῦ
θέλημα ἀποκόπτειν καὶ ταπεινοῦν; τὸ σοῦ
[illegible] προκοπὴν ἔλαβες· ὁ σὸς [illegible]
κότερος [illegible] πρὸς τὸ ἴδιον [illegible] τὸ
[illegible] βρίζει καὶ [illegible]
θέλεις οὖν δουλεύειν θελ[illegible]
μᾶλλον ὑπήκοος γε[illegible] θέλημα [illegible]
ἴσ τῶν μοναχῶν [illegible] περὶ [illegible]
τῆς ἰδίας [illegible]
σὴν αὐτῶν ἐχθρῶν [illegible]
πάλιν [illegible] ὑπὸ τῶν καθ' [illegible]
σχῇ μου τὴν καρδίαν διὰ τὴν [illegible]
σαν [illegible] οὐδὲ [illegible] οὐδὲ

ὁ συνωθῶν· ὁ δ' αὖ [illegible] πολλὰ ἐγγενομένων· ὁ δὴ
μω, [illegible] προσήχθην· καὶ ὁ δὴ ὡς [illegible]
φάλαγγα [illegible] σάθην· ἐγὼ δὲ ἄσημος καὶ ἀμε
τάδοξος καὶ ἀπερριμμένος· οὐδ' ὅσ' ὁ πρὸς ποι
[illegible] τοῦ [illegible] καὶ ἀρρωστίαν πε
ριπεπόρισται· ὁ μὲν [illegible] ἥλου τινὸς· ὁ δὲ ὑ
[illegible] τῶν [illegible] καὶ τοῖς ὑπ
[illegible] τῶν [illegible] ἡ δὲ [illegible] ἀδοξία πο
[illegible] γενόμενος [illegible] τῆς [illegible] τροφῆς λ
[illegible] περὶ [illegible] λαμπρῶς ἀμφιέ
[illegible] ἐγὼ δὲ καὶ τῶν [illegible] πασῶν
[illegible] αὐτῶν
[illegible] τελέσαντο [illegible] τὸ σῶ
μα [illegible] ἀρωμάτων, λαμπρὰς [illegible] κατατυ
ρεῖται [illegible] κατατί
θεται· ὄνομα [illegible] αὐτοῦ [illegible] γρα
[illegible] ταφίου περιποιησάμενοι· ἐ
[illegible] οὐδὲ ταφῆς ἀξιω
[illegible] ἐμοὶ τάφος διὰ τῶν
[illegible] μερῶν [illegible] καρδία
[illegible] ποιῆσαι· οἱ ὀφθαλμοὶ
[illegible] θυρῶν· καὶ
[illegible] καὶ οὐδ' ὅσ'
[illegible] καὶ οὐδὲ
[illegible] μοι [illegible] ὁμόδημον
[illegible] μου· ἡ πορνεία [illegible] ἀρχ
[illegible] περίλυπος ἡ ψυχή μου ἔστι

νῆς σου παραστήσομεν. ἐλπὶς σου ἐστὶ χριστός. καὶ ὅτι
νάζῃς σκολιοῖς λογισμοῖς. ἡ γὰρ μὴ ὄντι μόνοις
τοὺς ναΐμαι, τοῖς τοιούτοις δὲ κτύποις οὐκ ἄν
σοι ἐπλάκης. πλὴν, τοῦτο ἐστὶ γνωμῶς χωρὶς
τι πᾶσ ἀγῶσ, ἤτε δὴ ὑπεροχὴν ὤν. ἤτε δὴ τα
πεινώσῃ. ὥστε δὲ τὸ βούλημα τοῦ θεοῦ πολλ
[illegible] καταπ[illegible]τίος. ὁ δὲ τὶς τὰ πρό
καιρα θαυμάζει καὶ τὴν ἐκ τούτων [illegible]
καὶ ἀπόλαυσιν, παρ' ἣν δι' αἰῶνος παρακλ[illegible]
ὡς ἑαυτὸν ἐπιτέρπεσθαι. ὅταν οὖν τῆς χαρᾶς ἐ[illegible]
ρης κατατυγχάνειν ἐξορίζῃ, μὴ παρέχου δι' ὅλ[illegible]
σκολιοῖς λογισμοῖς. ἀποστασίαν ἀπὸ θεοῦ [illegible]
οὐ στη[illegible] αὐτὰ δ' ἡ σεσοφία πῶρ. ὁ ἀρχὴν τῆς ψυχῆς
του, ἀπολέσει αὐτήν. ὁ δὲ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν. διὸ καὶ ὁ ἀπό
στολος λέγει. ἀπεθάνετε γάρ. καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέ
κρυπται σὺν χριστῷ. ὅταν ὁ χριστὸς φανερ[illegible] ἡ
ζωὴ [illegible] καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερ[illegible]
ξῃ. τί οὖν θαυμάζεις, [illegible] τὰ πρόσκαιρα
καὶ δικαιώματα τὸς π[illegible]χοντι. τί δέ. ἀ
νήριστη, ἢ ἀφήλαμπτα[illegible] τάφος κεκονιαμέ
νος, καὶ ἐ[illegible] ἀρ[illegible] [illegible]
σαρκῶν. ὁ τά[illegible] [illegible]
τί ὄφελος τ[illegible] χρυσορόφοις κατάκειται [illegible]
τὸ σκληρὸν τοῖς τοίχοις καὶ ὑπερορ[illegible]
τὴν αὐτ[illegible] σπαθῶν κολάζεται. ἡ [illegible]
κον[illegible] [illegible] δακρύων [illegible] καταγ[illegible]ται κ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

σώματι· κατὰ τὸ ὠφελῆσαι τὴν διαλλαχθεῖσαν τύ-
χην, ἢ τῶν πλεόνων περὶ τὸ σῶμα σπουδή. ἐὰν
μὴ ὁ βασιλεὺς ἢ παρακούσῃ ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ. μὴ
οὖν θαύμαζε τὰ πρόσκαιρα, καὶ δίκην κηροῦ δὴ
τηκόμενα. ἀλλ' ἐκεῖ μοι φησὶ πλουσίοις σὺ δὴ
τῶν [illegible]· ἀλλὰ σὺ προσομίλει τῷ παμβασιλεῖ
θεῷ διὰ προσευχῆς· καὶ ἐσθίων τὸ σῶμα τοῦ μονο-
γενοῦς αὐτοῦ υἱοῦ, καὶ πίνων αὐτοῦ τὸ αἷμα· ἀφραί-
νου ἐν ἀγαλλιάσει· ὅτι μακαρίως κατηξιώθης γενέσθαι.
τηλικούτων ὀλιγώρει· βλέπων ἑαυτὸν ἐν τῷ δὲ τῷ βίῳ·
κακοδοξίαν· ἢ ἐμμόσω, ἢ ἐν γήρει βαθὺ καὶ πτωχείᾳ·
ἀναρ διατρίφων τὰ πεταμὰ τοῦ οἴκου, οὐκ εἰ αὐ-
τῆς ἀπρομόντον. ἀλλ' ἂν [illegible] χωρᾷ μὴ [illegible]
ἀμβλυωπίας ἐν βραχεῖ ἐστι· ἀλλ' ἐμμόνως, ὅ-
τι τοῦτο καὶ δὴ καιροῖς ὑπέμειναν· ὅθεν ἰσαὰκ ἢ
μικρὰ ἐλάμβανεν παρὰ τὴν εὐλογίαν, ἔλεγεν·
ἐγγίσον μοι καὶ ψηλαφήσω σε τέκνον· ἡ συνήθει-
ας μου ἡ σωτηρία τρανῶς· ταῦτα δὲ τὸ ὄμμα τῆς διανοί-
ας τῶν, ἀπὸ [illegible] κεκαθαρμένον· καθαρὰ τοί-
νυν καὶ αὐτὸς ἀπὸ κακίας· καὶ περὶ τῆς σωματι-
κῆς ἀρρωστίας, μὴ λόγον ἔχε· καθότι αὐτὸ μέλλει
θρηνεῖν· ἀλλὰ τῶν ἀναγκαίων χρειῶν λάβε ποτέ,
[illegible] λοιπὸν ταῦτα κρώδην· τοιοῦτος καὶ τρυφῆς δια-
μένον. Τοὺς δὲ προδρόμους ἐν φυλακῇ δεδεμέ-
νους [illegible] τῶν κακούργων καὶ ἀτελῶν ἀνθρώπων·
[illegible] γὰρ ὅσα πόνον· ὑμᾶς θλίψει ἐν τῷ
[illegible] ὁ δὲ κόσμος χαρίσεται, ὑμεῖς δὲ λυπηθή-

σφάλλεσθαι· ἀλλ' ἠλύσιον ὑμῶν, ἐσχαρὰν οὐ γῆρας· σφαι. ἀ
λλ' ἕτερός φησιν, ὅτι ἦσαν συντυχωρίαν διαπλεῦσαι
τοῦ βίου, ἄσημος ἐστὶ τελῶν· ἐσχάτης ἀρχαίας ταῦτα,
καὶ φιλοδόξου ψυχῆς νοσήματα· πόσοι οἱ ἐστὶ
τῶν διογενῶν ἀθλήσαντας, ὑπὲρ τοῦ σεσημᾶν θεοῦ·
καὶ ἄχρι τῆς δεῦρο ἀγνώστοι καθεστήκασι τῷ κόσμῳ·
πόσοι οὖν πᾶσι τελεσθῶσιν τοῖς ἱνόρεσι καὶ πολλαί-
οις· καὶ πῶς ὁ παῖς τοῦ ἰω(άννου)· ὧν αἱ μνῆμαι τῶν
αἰώνων οὐκ ἐστὶ τελοῦνται, ἀπόλουνται, οὐδαμῶς
ἐν γὰρ τῇ βίβλῳ αὐτοῦ, πάντας γραφήσονται
τοὺς φύσει ἔχων φρόνημα, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ γὰρ
πολίτευμα τῶν δικαίων, ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει·
μὴ οὖν φύγῃς τοῖς πόνοις· καίτοι γε καὶ ἡμᾶς
οἱ περιλιπόμενοι τοῖς πόνοις· καὶ συνεχωρίαις
καὶ ἀνάγκαις· ἀδοκιμάσαντας ἐν κόσμῳ μακαρί-
ζομεν· ἐὰν σὺ βουληθῇς εἶναι τοῦ δικαίου κληρο-
νόμος· μὴ διαπτύσῃς τὴν ταπείνωσ[illegible]ιν· μὴ διαπ-
τοφύγῃς τὴν ἐν τοῖς πόνοις κα[illegible]χίαν· ἀλλὰ
καρτέρει, ἵνα τῆς ἀκαταλύτου [illegible] καὶ χα-
καὶ δόξης ἐστὶ τύχης· τοῦ [illegible]λου λέγοντος·
οὐ γὰρ ἄξια τὰ παθή[illegible] τοῦ νῦν καιροῦ,
πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν [illegible] καλυφθῆναι
εἰς ἡμᾶς· ἡ δὲ βουλὴ [illegible] ἀποκλαπῆναι σοι
νι ὑπὸ τοῦ ἐξου[illegible]σίας· ἐπίστασο ὅτι οὐδὲν
πρὸ αὐτῆς ἐνθυμήσει λανθάνῃ αὐτόν· ἀμ-
φιβάλλῃ ὁ λόγος μου περὶ τῆς τοῦ θεοῦ·
ὑποδείγματος τοῦ προφήτου ἠλία· [illegible]

γὰρ πόλεμος συνεκροτήθη μεταξὺ τοῦ βασι-
λέως ἰηλ καὶ τῆς συρίας. ἐβούλετο δὲ ὁ βασι-
λεὺς συρίας, πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἀπιών·
εἰς τὸν τόπον τοῦ δεῖνος παρεμβαλῶ· καὶ ἀπέστειλεν
ἐλισσαῖε, πρὸς τὸν βασιλέα ἰηλ, λέγων· φύλαξαι
μὴ παρελθεῖν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ὅτι ἐκεῖ συ-
ρία κέκρυπται. καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἰηλ
εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ ἐλισσαῖε· καὶ ἐφυλά-
ξατο ἐκεῖθεν· οὐ μίαν, οὐδὲ δύο. καὶ ἐξεκινήθη ἡ
ψυχὴ βασιλέως συρίας περὶ τοῦ λόγου τούτου·
καὶ ἐκάλεσεν τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς
αὐτούς· οὐκ ἀπαγγελεῖτέ μοι, τίς προδίδωσί
με βασιλεῖ ἰηλ; καὶ εἶπεν εἷς τῶν παίδων αὐ-
τοῦ· οὐχὶ κύριέ μου βασιλεῦ, ὅτι ἐλισσαῖε ὁ
προφήτης ὁ ἐν ἰηλ, ἀναγγέλλει βασιλεῖ ἰηλ
πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐὰν λαλήσῃς ἐν τῷ κρυ-
πτῷ ταμιείῳ τῆς οἰκίας σου. καὶ ἆρα προφή-
την οὐδὲν ἔλαθεν ἐν τῷ κρυπτῷ γινομένων; πῶς
αὖ τὸν δημιουργὸν τοῦ ἅπαντος λαθεῖν τι δυ-
νήσεται; οὐδαμῶς. δι' αὐτό τοι γὰρ προστέτα-
κται ἡμῖν ἐν τοῖς ταμείοις προσεύχεσθαι, τοῦ κυ
καὶ σωτῆρος ἡμῶν ἰυ χυ εἰπόντος· σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ
εἴσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου· καὶ ἀποκλείσας τὴν
θύραν σου, καὶ πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν
τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυ-
πτῷ ἀποδώσει σοι. ἀπορρίπτομεν τοίνυν ἀφ' ἑ-
αυτῶν πάντα λογισμὸν κακίας μή ποτε πα-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ραρου ἂν μέν· γυμνὸς γὰρ ὁ ᾅδης ἐνώπιον αὐτοῦ·
καὶ οὐκ ἔστι περιβόλαιον τῇ ἀπωλείᾳ· μὴ οὖν
ἀθύμει· μηδὲ δίσταζε· ἐγὼ τοιγαροῦν τούτου
ὀφθαλμοὺς ἔχομεν· κἂν θέλωμεν κἂν οὐ θέλω
μεν· χαίρετε ἐν ταῖς θλίψεσιν· οἱ γὰρ πεφασμένοι,
ἐκ δὴ ἀφόρων ἀνθρώπων πλήκουνται· καὶ οἱ δίκαιοι
θλίβονται ἄλλως θλίψεσιν πορεύονται διὰ τὴν χω
ραν τῶν οὐρανῶν· μὴ ἐπιθύμει γὰρ ἀρχὴν ψυχῶν·
μή πως οὕτως ἐπιβῇς τοῖς τῶν ἀπαθῶν μέτροις·
καὶ σεαυτὸν βλάψῃς καὶ τοὺς ἑπομένους σοι· εἰ
δὲ ἄκων ἔλαβες φροντίδα ποιοῦ· οὐχ ἵνα τὰ σὰ θε
λήματα ποιῇς· ἀλλὰ τοῦ ἐμπιστευθέντος σοι τῶν
λογικῶν προβάτων τὴν ἐπιμέλειαν· λέγει γὰρ διὰ
τοῦ προφήτου Ἰεζεκιήλ· ὦ ποιμένες Ἰσραήλ· μὴ
βόσκουσιν οἱ ποιμένες ἑαυτούς· οὐ τὰ πρόβατα
βόσκουσιν οἱ ποιμένες· ἰδοὺ τὸ γάλα κατεσθίε
ται· καὶ τὰ ἔρια περιβάλλεσθε· καὶ τὸ παχὺ σφά
ζετε· καὶ τὰ πρόβατά μου οὐ βόσκετε· τὸ ἠσθενη
κὸς οὐκ ἐνισχύσατε· καὶ τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἐσω
ματοποιήσατε· καὶ τὸ συντετριμμένον οὐ κατε
δήσατε· καὶ τὸ πλανώμενον οὐκ ἐπεστρέψατε·
καὶ τὸ ἀπολωλὸς οὐκ ἐζητήσατε· καὶ τὸ ἰσχυρὸν κα
τειργάσασθε μόχθῳ· καὶ διεσπάρη τὰ πρόβατά μου
διὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας· καὶ ἐγενήθη εἰς κατά
βρωμα πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ· καὶ
διεσπάρη τὰ πρόβατά μου ἐπὶ πάντα
ψηλόν· καὶ ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς

ρη· καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκζητῶν οὐδὲ ὁ ἀποστρέφων· διὰ τοῦ
το ποιμένες ἀκούσατε λόγον κυρίου· ζῶ ἐγὼ λέγει κύριος
κύριος εἰ μὴν ἀντὶ τοῦ γενέσθαι τὰ πρόβατά μου· καὶ
ἐβόσκησαν οἱ ποιμένες ἑαυτούς, τὰ δὲ πρόβατα
μου οὐκ ἐβόσκησαν· ἀντὶ τούτου ποιμένες ἀκού
σατε λόγον κυρίου· τάδε λέγει κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τοὺς ποι
μένας· καὶ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου ἐκ τῶν χει
ρῶν αὐτῶν· καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς τοῦ μὴ ποιμαίνειν
τὰ πρόβατά μου· καὶ οὐ βοσκήσουσιν ἔτι οἱ ποι
μένες αὐτά· καὶ ἐξελοῦμαι τὰ πρόβατά μου ἐκ
τοῦ στόματος αὐτῶν· καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς τοῦ μὴ
ποιμαίνειν τὰ πρόβατά μου· καὶ οὐκ ἔσονται αὐ
τοῖς ἔτι εἰς κατάβρωμα· ὁρᾶν τοιγαροῦν χρὴ ἀκο
λούθως ἡλίκον κίνδυνον ἔχει τὸ καταφρονεῖ
ν ὡς καὶ ἠμελημένως φροντίζειν τῶν ὑποτεταγ
μένων· χρὴ τοίνυν τὸν ἡγούμενον ποιμενικὸ
ν τρόπον [illegible] οὐδὲ ἐᾶν περιμένειν πρὸς ἐξουσίαν τῶν
ἀρχομένων [illegible] καταρραθυμοῦντος τὸ βῆμα τὸ
[illegible] τῶν π[illegible]ου· καὶ τὰ ἀπρεπῆ διελέγχειν·
[illegible] γὰρ δὲ προσ[illegible] βέλτιστα· οἱ γὰρ διδασκά
[illegible] οὐ μόνον τῶν [illegible] τοὺς χαρακτῆρας τῶν
[illegible] μόρεις ὑπόδειγμα [illegible]ουσιν· ἀλλὰ χρὴ σπου
[illegible] καὶ [illegible] τὸ ἔργον τὸ πρὸν
[illegible]θέντα· οὕτω [illegible] τὸν προεστῶτα, ἀ
[illegible] μικρότατον τῶν πρὸς [illegible] σπουδαιό
[illegible]θεναι τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ [illegible]
[illegible] τιμωρίας τοῖς ῥαθύμοις [illegible] λέγων

ὀφθαλμὸς ἵνα τάχος γενόμενοι ἀρετῶσι τὸν αὐτὸν πορα-
τοῦ αὐτοῦ καιροῦ· οὐ τοσοῦτον λύκοι καθορῶν τῶν
τοῦ ποιμένος ἐστὶ μεθέλκαν· φύγουσι τὸν ἀπελαύ-
νοντα λογικῶν προβάτων· οὐδὲ οὕτως ἀναίτη-
χων πρὸ ὄρει αὐ· καὶ νυκτὸς τῶν προσταγ-
πόνων καθ' ἡμέραν ὁ τῶν ἀρχιδιδάσκαλος.
ἔργα σῶν ἀγαθῶν ἀκρυπτόντα· καταποιεῖ τοῦ
αὐτοῦ θεοῦ, καὶ αὐτοῦ ποιεῖ αὐτό· χρὴ
καὶ μάθημα τοῦ μαθητοῦ μόνον μὴ ἀγνοοῦν-
ας· μὴ ἀντιλέγοντας, ἀλλὰ πάσαν ταπεινο-
φροσύνην ἐνδείκνυσθαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ἀν-
θρώπων. ἡ δὲ σύμβασις τοῦ παιδὸς τὰ λόγια
τῶν ἀρετῶν ἀκρυπτάν· τοῦ δὲ ἐργασίας τὴν
μαλακὴν· μαθητοῦ ὑποθέσεως μὲν χωρί-
τοῦ ἀναιτίας. ἔστι δὲ καρποφόρος ὁ μὲν
ψυχῆς· ἀλλὰ καὶ ἡ μουσικὸς μὲν τοῦ ἠπὸν τοῦ
ἐστὶ τοῖς μὲν ἀπὸ καθέδρας ἰκα[illegible]
μνηστὴς καὶ οἱ φαρισαῖοι [illegible]
πᾶσιν ὑμῖν ποιεῖν ποιεῖτε [illegible]
οὐ τῶν μὲν ποιεῖτε λέ[illegible]
σι· τὴν φύσιν αὐτὸν π[illegible]
κομίζα [illegible]
μένος τῶν ἀ[illegible] τοῦ [illegible] οὕτως [illegible]
φησὶ τοῦ· οὐ [illegible] ἐπὶ τῆς ὄρτου [illegible]
πατρὸς [illegible] λόγοι· καὶ πάλιν [illegible]
κοσ· ἰδοὺ [illegible] ἀνακρινόμενοι [illegible]
τοῦ [illegible] στορυζατου· κριούκαι τε[illegible]

οὐχ ἱκανὸν ὑμῖν ὅτι τὴν καλὴν νομὴν ἐνέμε-
σθε, καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς νομῆς κατεπα-
τεῖτε· καὶ τὸ καθεστηκὸς ὕδωρ ἐπίνε-
τε· καὶ τὸ λοιπὸν τοῖς ποσὶν ὑμῶν ἐταράσ-
σετε· καὶ τὰ πρόβατά μου τὰ πατήματα
τῶν ποδῶν ὑμῶν ἐνέμοντο· καὶ τὸ τεταρα-
γμένον ὕδωρ ὑπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἔπινον·
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ δια-
κρινῶ ἀνὰ μέσον προβάτου ἰσχυροῦ,
καὶ ἀνὰ μέσον προβάτου ἀσθενοῦς· καὶ τ(αῖς)
πλευραῖς καὶ τοῖς ὤμοις ὑμῶν διωθεῖσθε·
καὶ τοῖς κέρασιν ὑμῶν ἐκερατίζετε πᾶν
τὸ ἐκλεῖπον [illegible] τὰ πρόβατά μου.
[illegible] πρὸ [illegible] κριοὺς ἀνὰ μέσον
[illegible] κριοὺς [illegible] ἀνὰ μέσον [illegible] φίλαυ-
τοι [illegible] τῆς γὰρ [illegible] βλαπτ[illegible]
[illegible] φίλαυτοι [illegible]
[illegible] ἀγάπη· ἅπαντας [illegible]
[illegible] μου [illegible] συμφέρον [illegible]
[illegible] ἀγάπη· [illegible]
[illegible] μενοι τοῖς γὰρ [illegible]
[illegible] τοῦ ἰδίου [illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible] ἀγάπη· [illegible] φόβῳ
[illegible] ἀλλὰ τοῖς
[illegible] ἀλλὰ τοῖς
[illegible] τοῖς πόνοις· ὁ γὰρ [illegible] καὶ

ἢ ἀνύοιο· τοῦ ἀρίστου βίου ἀντιποιεῖται· ἐν τῇ στενῇ
ὁδῷ καὶ τεθλιμμένῃ βαδιζομένων· τοὺς συντετριμ-
μένους τὴν καρδίαν ἀγαπῶν [illegible]· ἵνα δὴ ἀναφανείη μοι
ἢ τοῦ θαυμαστοῦ μνήματος καὶ ἐλαφρυνθῶμεν τῆς
καταδίκης· οὐ μὲν γὰρ φασὶν οἱ πολλοί τινες, ὅτι κλαί-
ουσι καὶ πενθοῦσι· μακάριοι δὲ οἱ πενθοῦντες
νῦν· ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται· γέγραπται μὲν
τοῦ μνήματος· καὶ ὁ τοῦ μόθου τῆς φύσεως [illegible]
μυστήριον· τὴν ἐπάνοδον τοῦ αἰῶνος [illegible]·
σαρκικοῦ γινομένου· καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ὅπερ
ἐκφυλισθησόμενοι ἑαυτοῖς ἐν ἐκείνοις ὁ τῶν
[illegible]· ποῦ τοῦ παρόντος ἀνθοῦσα τὸ κάλλος, ἐστὶν
ἄχρηστα τῆς περὶ αὐτὸν [illegible] ἐνθυμούμενοι
σῶμα θανατοῦν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν· ἵνα ἐν τῇ
γαστρί· μὴ κατασχεθῶμεν [illegible]
ἢ μὴ ἀσθενείας ἐπὶ τῶν προσευχῶν σου· ὅταν
τούτων ἀμελοῦν· ὁ πῶς μνημονεύσομεν [illegible]
λικὰ καὶ σωτηρίαν ὑπάρχοντι· κ[illegible]
ὥσπερ τιμωρῶν βασάνων τοῖς [illegible]
ὡς τῆς τροφῆς τοῦ [illegible] σου· ὅπου χρὴ
αὐτοῦ καὶ ἤδη κακοσιῶν [illegible] οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ
πάντα τὰ ἔργα [illegible]
Ὀρθοῦ βίου ὁ [illegible] φρονούμενα [illegible]
ταύτης γὰρ [illegible] οὐχὶ [illegible]
πόρος [illegible] ἀρχὴν ὁδοῦ ἀπολίσθοις [illegible]
[illegible] τοῦ πλανῶντι· καὶ [illegible]
ὁδοῦ [illegible] ταπεινῶν· οὐ [illegible]

ραβολαῖς ὁσίων ἔργοις ἐν ταπεινοφροσύνῃ πάν-
τα σου τὰ ἔργα, ἐν ὀνόματος τοῦ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς ἡμῶν Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ·
καὶ ἐν τούτῳ ἡ τεθήσεταί σου, ὁ καρπὸς ἀσφαλῶν·
ἡ γὰρ ὑπερηφανία ἔοικεν ὑψηλῷ τινι δένδρῳ ἄστ-
ηπτῷ τινι· πάντοθεν ἀθλίως ἔχον τοὺς κλάδους·
καὶ ἀνελθὼν ἐν αὐτῷ ταχέως κατερράγη ὁ ζητῶν·
ψυχὴ ἐγκαταλειφθεῖσα αὐτοῦ· ἀφίσταται αὐτοῦ τῆς ταπει-
νοφροσύνης· καὶ ὁ ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ θ(εο)ῦ, πνίγεσ-
ται ὡς Σαοὺλ ὑπὸ τοῦ πονηροῦ πν(εύματο)ς· πνιγμοὺς χαλε-
ποὺς ἥγου, τὰς τῶν ἁμαρτιῶν συνοχάς· καὶ τὸ μὴ
ἀναδύναι ἐκ τῆς πλημμύρας αὐτῶν, ἕως ὥρας θα-
νάτου· ἐὰν κατανοήσῃς ἀκριβῶς· ἂρ ποτὲ τὰς
παγίδας τοῦ ἐχθροῦ κεχωσμένας μέλιτος γλυκέ-
ος· ὡς ὁ θέλων γεύσασθαι τοῦ μέλιτος, ὑπὸ παιδὸς
συλληφθῇ· μὴ ἐπιθύμει τοιούτου μέλιτος, καὶ ὑπὸ
παιδὸς οὐ μὴ ἁλῷς· ἡ γὰρ γλυκύτης αὐτοῦ, ἐσχάτου
χολῆς καὶ πικρίας ἐμπίπλα τοὺς ἐραστάς· ταπει-
νοφροσύνῳ [illegible] · καὶ ὑπὸ παιδὸς διαβολικῆς
[illegible] λημφθεὶς [illegible]· ἀνάστροφος γὰρ ἐστὶ σφόδρα
[illegible] παιδὸς τοῦ διαβόλου ὑπὸ ζυγάστου πόρου κου-
[illegible]ζόμενος [illegible]· ἐὰν [illegible] τινα νεανισκόμενος [illegible]
[illegible]ου τῆς [illegible]· καὶ ἀθυροῦντα ἐσθῆτι· ὄχλου σου [illegible]
περιφέροντα μὴ γέλωτι μηδὲ θορύβου· ἀλλ' ἐ-
[illegible]ένου τοῦ διαμονήματος· καὶ [illegible] αὐτὸν μὲ
[illegible] ἐμπύμονον· μόνη γὰρ [illegible] καὶ δι-
[illegible] τὰ ἐν βουλήσει πολιτεύονται· οἱ
[illegible] σπουδαῖοι καὶ ἀρεστοὶ τῷ κ(όσμ)ῳ [illegible] προσ-

χου τοῖς ἀνθηροῖς τοῦ βίου· [illegible] μενοι σταφυλῶν, ὅ-
πως ἂν θᾶσσον τοῦ τάχους ξηρανθήσονται· ἡ μὲν γὰρ δὴ
οἱ ἀμπελῶνες, ἐξανθήσαντες μέλλουσι πολυσταφυλίαν σημαίνειν.
ἐρυθροῦν ταῖς περὶ [illegible] τοῦτον μακαρίζομεν καὶ
ἐσχάτῃ ἀσεβείᾳ κατέχονται· οἱ τοιοῦτοι πόρρωθεν
ἀφικνοῦνται [illegible] τὸν ἐπίπονον βίον οὐ [illegible]
μένοι ὁποῖον ἀξιοῦμεν ἔχειν ταύτην τὸν βίον· [illegible]
τοῦ χαρίεν σωφροσύνη μὲν [illegible] παρ' ἡμῶν καὶ
ὅπως [illegible] προσέχωμεν [illegible]
[illegible] ἀθέμιτον· ἀλλὰ [illegible] ἀναλέγω-
μεν [illegible]· ἵνα [illegible] στερηθῶμεν τῆς χαρᾶς τῶν [illegible]
τῶν; καὶ παραδοθῶμεν εἰς αἰωνίαν κόλασιν· [illegible]
[illegible] ἐλπίσιν· καὶ [illegible]
θεὸν [illegible] τοῦτο γὰρ [illegible] τούτους [illegible]
λυκαὶ [illegible] ἡσυχίαν [illegible] μένοις ἵνα [illegible]
[illegible] αὐτῶν [illegible] πλημμελήματα· ταπεινωθῶμεν
[illegible] καὶ οὐχὶ ἵνα θρίψωμεν [illegible] σολοικισμόν· ἢ
πονηρίας· καθάπερ τὰ [illegible] βόλβιτα· [illegible]
μεν τὴν ἡσυχίαν; ἵνα σχῶμεν [illegible] καρ-
δίαν· καὶ ἀπλῶς φυλάχθῶμεν ἀπὸ φθορᾶς [illegible]
[illegible] πρὸς [illegible]
μετὰ [illegible] καὶ δακρύων [illegible] ταῦτα [illegible]
χεσ[illegible] προσχέωμεν [illegible]· τὸ δὲ ἀσκοῦντες [illegible]
ἄνθρω[illegible] παρθενί[illegible]σου· ὁ δὲ [illegible]
[illegible] προσέχωμεν [illegible] τοὺς [illegible] αὐτ-
ὀρα· [illegible] αὐτῷ ζῶμεν καὶ [illegible]
[illegible] μεν [illegible] πεπόρωται σου ἡ καρδία [illegible]

πιου τοῦ θῦ· ὁ προσεταίζει σοι φωτισμὸν γνώ-
σεως· καὶ μὴ σκόπει τοὺς ἐν θερμότητι καρ-
δίας βοῶντας [illegible]· ὁ γὰρ σκόπων τοὺς
πονηρούς, δοῦλον παρέχει ἑαυτὸν τοῦ δολίου·
ἐκείνου ἐπιτελῶν τοῦ μυσαροῦ θελήματα· ὅτι
οὕτως οὐ μὴ ὄψῃ χαρὰν τὴν ἡτοιμασμένην τοῖς
δούλοις τοῦ κῦ· οὐδὲ ἀσκητὰς ἐν γνώσει ἐπιτε-
λεῖ τοῦ ἔργου σου πάντοτε· καὶ μὴ δίδου ἀφορμὴν
τοῖς ζητοῦσιν ἀφορμήν· οὐ ἐν τῷ ἀνελεήμονι·
καὶ οὐ ἐν τῷ δολίῳ· καὶ οὐ ἐν τῷ τρυφητῇ· πικροὶ
γὰρ σὺν αὐτῷ ὁ ᾅδης· ὑπόδουλον γὰρ ἑ-
αυτὸν παρέχει, χάριν γαστριμαργίας· καὶ τοῦ
[illegible] ἀθεσμ[illegible]· ἵνα ἀρχὴν καὶ ἀξίαν ἄρῃ ἐν τῷ ματαί-
ῳ βίῳ, ἦλθεν ἄφνω θάνατος, ἐξήρανε τὸν
λειμῶνα ἐν ᾧ τὰ λαμπρὰ ἐνδύματα ἐδέχετο,
[illegible] κατήργησε τὴν ἀρχήν, διὸ [illegible] θέλη-
σιν ποιήσαντα αὐτὸν ἐρρέτω [illegible] τὸν ἐπὶ [illegible] — ἡ τύχη
[illegible] τὸ σῶμα τοῦ ἀθλίου· καὶ [illegible]
[illegible] τοῦ [illegible] τοῦ βίου θεωρῶν,
[illegible] ἐν αὐτοῖς γὰρ [illegible]
[illegible] αὐτοῦ· [illegible] ὁ ἄλλος, οὐ γυμνὸν
[illegible] τῇ [illegible] ὁ ἐχθρός· ὡς
[illegible] ἵνα [illegible]
[illegible] [illegible] τὸ ὅμοιον·
[illegible] συλληφθῇ ταῖς τύχαις· [illegible]
[illegible] τὸ ἑαυτοῦ θέλημα· [illegible]
[illegible] τύχαις· τῇ [illegible]

·τος πικρίαν· καὶ γὰρ πῦρ διξ συλλεγέν· δὲ λει
αφ' ἵσται τοῖς μή πω ὑπὸ βρόχον ἁλοῦσαι· στῆ
σαι γὰρ τοῦ τονόθηρατῆς· κύκλῳ τοῖς βρόχους
ἵστησι· πρὸς τὸ περιδῆσαι τὰ ἐλάφεια· τοῖς ἐ
λῶσ ἐπταμένοις τὴν ἀρετὴν μεμνοῦ· μὴ ἐγκακῶν
ἐν τοῖς πόνοις· ἄνευ γὰρ πόνων, ἀρετὴ οὐ γνωρί
ζεται· ὡς εἶχε ἐν τοῖς πόνοις τὸ τῆς ψυχῆς ὄμ
μα· καὶ θεωρῶν τὴν χαρὰν ἐπὶ καμάτοις, οὐ παραιτή
σῃ τοῖς πόνοις· πόνον πονεῖ μάταιος· ἵνα θαυ
θρασύνῃς τῶν ματαίων πόνων τοῖς πόνοις· οἱ τῶν
πόνοι τῶν δικαίων, καρπὸν ζωῆς βλαστάνου
σιν· οἱ δὲ τῶν ἀνδρῶν πολλῶν, πλείονες ἐστὶν ἐχθρῶν
κατὰ δὲ ὑπόμνημον τὰς θλίψεις τοῦ ἐγγυτοῦ τοῦ
βίου, καὶ οὐ ματαιωθήσῃ τῆς ἐλπίδος τῶν αἰω
νίων· ὁ γὰρ ζυγὸς τοῦ ἐχθροῦ, λύπην ἔχει ἐν ἑαυτῷ
τὸν θάνατον τίκτουσαν· οἱ μάταιον βίον πον
τες, τοῖς ἐν γνώσει πονοῦσι τὰς ὑποσκελίσαι
βούλονται· ἵνα μὴ ἐκ τοῦ συνεγγισμοῦ [illegible] ἐλεγχ
θῶσιν· ἢ δι' ἑκάμνον κατάπληστ[illegible] φαι· τε
ἀναδέχονται τοῖς τῆς ἀσ[illegible] ται· τὰ
περὶ σωφροσύνην ἠράσκ[illegible]ον, ἵνα μὴ ζημιωθῇ
τῶν καλῶς εἰργασμένων· ἀδ[illegible] αὐτὴν ἀπ[illegible]
σιν τοῖς μα[illegible] [illegible] αι αὐτὸς λ[illegible]
χειρας [illegible] κούφ[illegible] ἀσφαλίζου [illegible]
παντόθεν [illegible]· ἵνα μὴ καταποθῇ
ἡδονικῷ [illegible] λογισμῷ, καὶ τὸ πτῶμα [illegible]
νιγέμ[illegible]· ἐὰν λιμένα βουληθῇς το[illegible]

λοις ἀλκίμοις καθέδρας ὅπως ἵνα μὴ ὑπὸ λαίλαπος
ἡδομένων σαλευθῶσιν· εὐχερῶς καὶ μάταιον ἄν τι
λιμένος ἐστί· μὴ ἐμπόλει ἄγκυραν τῇ ἀγκύρᾳ· ἐὰν
κουφόν τι ὑπολείπηται ἐν σοί, ἵνα μὴ καταπα-
θῇς ὑπὸ παθῶν εὐχερῶς· ὁ γὰρ βουλόμενος ἀ-
νελκῦσαι τὸν πεσόντα ἐν λάκκῳ ἀνδρὸς λογισ-
μῷ ἐπιλαβέσθαι ὀφείλει· ἵνα μὴ ὑπὸ τῆς εἰκαίας
ἀγκύρας καταπασθῇ ἐν τῷ αὐτῷ βόθρῳ· οἱ γὰρ ἐ-
μπειρολόγοι, ὅταν ἀρῶσι χώραν, ὡς ὑπὸ ὄγκην
καθέλκουσι τὴν τύχην· φεῦγε οὖν ἀεί σου τύχας
ἐπιβλαβεῖς· καὶ εἴπερ ἐν ἀδείᾳ πολλῇ ἡ τύχη σου
κελεύει μακαρίζεσθαι τοὺς μοναχούς, μὴ πράττων ἐν
σωματικῇ πάντα αὐτοῦ τὰ ἔργα· ἀκαιρέ-
οις γὰρ καὶ σοφοῖς βούλεται ὁ λόγος ὑπάρχειν
πάντας ἡμᾶς· ἐὰν μὴ ἐπουρανίως σφόδρα ὑπὸ θην
τοῦ ἁγίου πνς· μὴ θέλε ἀκούειν ἄλλο τρισολο-
γίμοις· ἐπτοῦ γὰρ πόλεμον ἀρήσῃς ἐν αὐτοῖς·
προσ[illegible]μένος μὲν τῷ ταῖς μνήμαις τῶν ἀσ-
θενῶν τ[illegible] ἀκουσθέντων ἐν ἀσελγείᾳ ἐν τὴν
τύχην· ἔστι δὲ [illegible] τίς συνφόρων ὑπὸ τοῦ
[illegible]θιμένου· ὅταν [illegible] γενναία τύχη τὰ πάθη
[illegible]τείται· τῇ [illegible]φόρος δύναμις· ὁ γὰρ τοι-
τος, ὅταν [illegible] ἀπαλλάξας τοῖς αὐτοῖς
[illegible] παθῶν· [illegible]λ διορθώσιν; ὡς
[illegible] καθορᾷ· ἐχθρὸς δὲ ἑαυτοῦ ἐστὶν ὁ ζῆλος
[illegible] ποιεῖται πρὸς τὸν ὑποθέμενον αὐτόν·
[illegible] πίστιν πορείαν ἐν οἷς [illegible] καὶ [illegible]

ρεῖσθαι ἀνεωγμένων θυρίδων· ἐκ τῆς καθ᾽ ἣν τοῦ
οἴκου· οὐ μεῖζον ῥᾳθύμου ἢ λίθου τὴν ἀνάκλισιν
ποιούμενος· [illegible] ἀλλ᾽ ὥσπερ ἄμα [illegible] τῆς
ἐν συνέσει κούφης τῶν τῆς [illegible] παιδεύσεως· πολλῷ
τοίνυν συνιέναι καὶ ἑρμηνεύειν ἐπιδέχεται; ὅπου
ῥύπου τῶν λογισμῶν καθαίρειν βουλόμενος εἰ ἐν
τῇ ἀστρονομίᾳ κέχρησαι; μὴ τὸ περὶ γῆν καὶ ἄστρα
τὸ ῥητορικὸν δίωκε μόνον· μὴ δὲ ἄχρι τούτου ἔστω σοι
τὸ σπουδαζόμενον, ἵνα μὴ ὁ τῆς αὐταρκείας
δαίμων, πλήξῃ σὴν καρδίαν· ἀλλ᾽ ἥκων περι-
ἐξιὼν τὸν τὰ τῆς τύχης [illegible] σοφίαν
μάλιστα ἔστω συνέσεως ἐκ τῶν ἀρθρων τὸ μέγιστον
[illegible] ἀνὴρ, [illegible] πέμπων
[illegible] ἐπιθεὶς ὄνομα βασιλέως· οὕτω μοναχὸς
κρυφῇ ἐσθίων [illegible] τραπέζης ἀδελφὸν
ὑποκρινόμενος ἀσιτίαν καὶ ἐγκράτειαν· οὐ-
κ εἶναι ἀσκητής· εἴσω μὲν γὰρ [illegible] ὁ τοιοῦτος
ὕφαιμα· οὐ γὰρ τὴν τῶν ἀγαθῶν ὁδὸν [illegible] ἀ-
λλὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων ἔπαινον· [illegible]
τὸ φιλομαθὲς [illegible] πτ[illegible] στρ[illegible]
[illegible] ἐὰν [illegible] κόσμος, [illegible]
τοῦ ἔργου σου· ἵνα τοῦ ζητουμένου [illegible]
[illegible] τύχῃς τι [illegible] μενοι [illegible]
[illegible] ἐπιχαρισθεῖν [illegible] οἱ μὲν [illegible]
τά [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] σπεύδε· [illegible]
[illegible] χθέντα κατὰ [illegible]

οὐδὲν ἄλλ' αἴτιον ἢ τὸ τὸν θελήματι ἰδίῳ κρατεῖ-
σθαι, καὶ μὴ κατὰ βούλησιν θεοῦ πολιτεύεσθαι.
οὗτοι μὲν γὰρ τῇ αὐθαιρετικῇ πύλῃ ὑπεκρίθη-
σαν, ὑποκεχωρηκέναι τῶν τοῦ βίου πραγμά-
των· τῇ δὲ παραθύρῳ ἀρνοῦνται ἐνδότερον· ὥ-
σπερ υἱοὶ Ἰσραήλ, μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τῆς καμίνου τῆς
σιδηρᾶς, καὶ διασωθῆναι διὰ τῆς ἐρυθρᾶς θα-
λάσσης, καὶ ἀπολαῦσαι τοιούτων δωρεῶν, θελή-
ματι ἰδίῳ ἀχθέντες, ἐς τὴν ἡ παροῦσαν ἀληθῶς.
καὶ ἐκ τοσούτου πλήθους τῶν ἠριθμημένων,
δύο διεσώθησαν· οἱ τὸ λόγιον Κυρίου μὴ παραπικρά-
ναντες, καὶ τὴν βουλὴν τοῦ ὑψίστου ὁσίως φυ-
λάξαντες· οἱ ἀποταξάμενοι τῷ κόσμῳ· οὐδὲ
κοινὸν ἔχουσι μετὰ τοῦ κόσμου· οὗτοι κἂν ἐς κε-
φαλὴν κατασταθῶσιν, ὡς μὴ ἄρχοντες ὦσιν· ἢ δὲ
καὶ καθαιρεθῶσιν, οἱ αὐτοὶ τυγχάνουσιν τῷ λογισ-
μῷ· οἱ δὲ παρεμπλεχθέντες τοῦ κοσμικοῦ λογισμοῦ,
πρὸς μὲν τὰ ἤδη τοῦ κόσμου, πρόχειροι τυγχά-
νουσι· καὶ οὐκ ἔστι περὶ ἀρετῆς ὁ λόγος αὐτῆς· ἀλλὰ λοιπὸν
ζυγὸν ἀπορρήψαντες, ἐπιμελεστέρως οἰκο-
νομοῦσιν ἃ πάλαι κατέλιπαν· ὥσπερ γὰρ παρ-
θένος σεμνοτάτη, ἐν τῷ μέσῳ θαλαμευομένη
εἴ τις αὐτῆς διαφθαρῇ· τὴν αἰδῶ ἀποβαλοῦ-
σα ἀναισχύντως τὰ αὐτῇ μὴ τὰ πρέποντα· μήτε
φοβουμένη, μήτι αἰδουμένη ἐντρεπομένη.
καὶ ἄλλου παρὰ τοὺς χεῖρας ἔθου διαφθαρεῖσα.

ἡ γὰρ ἡμέρα, ἑκάστου τὸ ἔργον δηλώσει· ὅπερ ἐν τῷ
πυρὶ δοκιμάζεται. μακάριος ὁ ἔργοις κηρύσσων
τῶν ἀρετῶν· τὸ γὰρ λέγειν τὰ οἰκεῖα τῆς ἀρετῆς,
καὶ τὰ ἐναντία πράττειν, οὐ σώζεται. ὥσπερ
οὐδὲ πόρνη, σωφροσύνης διαλεγομένη, καὶ φαῦ
λα πραττομένη. Τῶν γὰρ ἀβάσιμα ἐστὶ τάξηται·
μὴ καταπτερύχου τῇ διανοίᾳ θεωρῶν τοὺς φιληδό
νους, τὰ ἡδέα ἀφόβως ἐκτελοῦντας. τὸ γὰρ ἄν
θος αὐτῶν, δίκης διὰ μεμάρανται. τῶν δὲ φιλα
ρέτων, ἀνθ' ὧν τῇ διαλάμπον· ἀεὶ δὲ αὐτοὶ πλήρεις
ἐπιμανθάνουσι τῇ ἀρετῇ· ἵνα καὶ εἰσὶ τῶν τὰς ὑγρὰς
καὶ διαλελυμένας, ἀναλεγομένων ἡδονὰς θαυ
μαστήσῃ· κἂν γὰρ μὴ προφανῶς βούλονται τοῦ
το ποιεῖν· ἀλλ' εἰ μὲν αὐτοῖς μακαρίζουσι τοὺς ἐργα
τας τῶν ἀρετῶν· ὁ τὰ ἐνθεάστου ὄμματα, διε
μελάνας λάμποντα πρὸς ἔρωτα ἰσχρόν· μὴ θαυ
μάζεσθαι τούτοις· μὴ δὲ ἐξαπατάτω σε ἡ τοῦ
δέρματος χροιά· μετὰ λιγορᾶς κόμην καταλλυ
ουσαν· ἀλλὰ ψάλλει μετὰ στεναγμοῦ λέγων· μνή
σθητι κύριε ὅτι χοῦς ἐσμεν· ἄνθρωπος ὡσεὶ χόρτος αἱ
ἡμέραι αὐτοῦ· ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξαν
θήσει· ὅτι πνεῦμα διῆλθεν ἐν αὐτῷ καὶ οὐχ ὑπάρ
ξει· καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι τὸν τόπον αὐτοῦ·
τὸ δὲ ἔλεος τοῦ κυρίου ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ἐπὶ τοὺς φο
βουμένους αὐτόν· καὶ ἐν τούτῳ χαρίσθητι θῦ..
κέσει ἀρχιμάγειρος τοῦ πονηροῦ· διὸ ἤθετι

τοῦ κ(υρίο)υ ἐνώπιόν μου, ὅπως χαρήσει τάς σοι τὴν σωφρο-
σύνης πλάσαι γυναικὶ ἐν ταῖς νυκτεριναῖς φαν-
τασίαις, διαδράσῃς τὰς ἐπιβουλὰς τοῦ πονηροῦ.
ὃν τρόπον τις θεάσῃ τὸ ἑαυτὸν διωκόμενον ὑπὸ θη-
ρίου, ἢ ὑπό τινος μεγάλου λαμπάδος πυρός· καὶ ἄλλε-
ται δῆθεν ἀπὸ δώματος, ἀπὸ δώματος τοῦ μὴ φλογι-
σθῆναι ὑπὸ τοῦ πυρός· ὥσπερ οὐκέτι διαχρη-
μάτων πράγματα· ἢ τί χρυσῶν ἀμήσασθαι ἀκαιμα-
[illegible], οὕτως οὐκέτι γενέσθαι μοναχὸν, δίχα ἐπιμελεί-
ας καὶ ἐπιμόνου ὑπομονῆς· ὥσπερ τὴν κεφα-
λὴν προτιμοτέραν ἔχεις ὑπὲρ πάντα τὰ μέλη
τοῦ σώματος, καὶ ἀτελίθος σοι ἐπαχθῇ ἀπὸ τε-
ρὸ πάλλον ξίφος· τὰ λοιπὰ μόρη τοῦ σώμα-
τος προτάμνας, ἀνακουφῖσαι βουλόμενος τῆς
κεφαλῆς τὴν [illegible] ἄδηλον ὅτι ταύτης ἐκ-
τὸς, ζῆν ἐν τῷδε τῷ βίῳ, ἀδύνατον· οὕτως ἔστω
σοι πάντων προτιμότερα ἡ πίστις τῆς ὁμο-
ουσίου τριάδος· καθότι δίχα ταύτης ζῆν τινα
τῶν ὄντως ζώων, τῶν ἀμηχάνων ἐστίν· ἐν ὅλῃ καρ-
[illegible] ἐλπίζειν ἐπ' αὐτῇ· καὶ ἐπιβουλὰς κακούρ-
γων διαδράσαις ἀχρεῶς· οὐ γὰρ [illegible] κατὰ
[illegible] αὐτῶν· ἐπιλείψατο ἀπάτη ἢ αἰτία τὸν
[illegible] θεοσεβ[illegible] καὶ τυραννικῶς ἢ [illegible]
[illegible] σκοπόν· ὁ δὲ νέος ἐδρόσιζε τῶν
[illegible] τῇ τοῦ παντοκράτορος μνήμῃ ἵνα
[illegible] φλεχθῇ ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀνόμου· καὶ ἀλ-

λίζεσθαι τὰς ἐπιθέσεις· ὅπως μὴ δῶ χώραν ἀλλο-
τρίοις λογισμοῖς· καὶ αἰχμάλωτος γένηται
ὑπὸ ἀσέμνου γυναικός· ἐθεώρει γὰρ αὐτὴν ἀεὶ,
ὡς πύλην θανάτου· καὶ ὑπομείνας πειρασμὸν·
ἀφαιρέτης γένους καὶ βασιλείας αἰγύπτου· ἐδόξ[ασ]θη
[illegible] παρίστασθαι ἐν βαβυλῶνι κατατρυχ-
ὁσίας· ἵνα μὴ ἁμάρτωσιν αἰσχρῶς· ἀφροντὶ δὲ ἐσχηκυ-
ῖα τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον, τούτοις κατέβαλλον ἄχ-
ρως· συνέδριον δὲ συστήσαντες κατὰ τῆς μα-
καρίας, ὡς αὐτοὶ ἐνόμιζον· καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ
μάταια φρονοῦντες, ὅτι ἐν αὐτῷ ἔμελλον ἐξαφθῆναι ἀ-
πόφασιν θανάτου· οὐ γὰρ ἐνυπνιασθήσεται ὁ τοῦ θεοῦ
ἀκοίμητος ὀφθαλμός· ἐν τῇ στενῇ καὶ τεθλιμ-
μένῃ ὁδῷ βαδίσωμεν ἀδελφοί· οἱ μαργαρῖται
ἀεὶ· ἐν τοῖς ἐνδοτάτοις ταμείοις φυλάττονται·
τὰ δὲ ἄχρηστα δὴ ἐν πλατείαις, ὥσπερ κόπρια ἀπορ-
ρίπτονται· ἐάν τις σε λοιδορῶν ἐξάπτῃ· αὐτὸς εἰ
πράξεις φαῦλα, γίνωσκε αὐτὸν ἐκεῖνον μᾶλλον ὑπὲρ τὸν
ἕτερον· σὺ γὰρ σεαυτὸν ἔργοις κατίσχυσας· ὁ πο-
παρ' ἑτέρου φίλῳ λόγῳ ἀκούσας οὐκ ἀνέχῃ· καὶ
σιγᾷ ἐκκαίων γὰρ τὴν ἀπειλὴν τοῦ θυμοῦ· ἀλλὰ καὶ
τὸν διορθώσει τοῦ μὴ ποιεῖν τὰ φαῦλα· ἢ [illegible]
σεαυτοῦ ἔργοις γνώρισμα ἐκάθισεν· ὁ τ-
ἐπίβουλος ὑπάρχεις τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς· [illegible]
ζον σεαυτὸν τῶν ἀεὶ ματαίων πράξεων [illegible] ἄλτης
ταμοίας· καὶ [illegible]

ζη· ἀνθίστασο τῇ ἁμαρτίᾳ τῆς ζωῆς ἐργάτα· καὶ
μὴ φοβοῦ πειρασμοῦ παρουσίαν· οὐ γὰρ βλά-
πτει ὁ πειρασμὸς τὸν γενναῖον ἀθλητήν· δεῖ οὖν ἡμᾶς
διὰ τοῦ πυρὸς τοῦ θείου, τῷ πυρὶ ἀνθίστασθαι·
ὥσπερ ἡ πλίνθος ὠμὴ οὖσα, ἀσθενὴς ὑπάρχει
καὶ ἐπισαθρός· ἡνίκα δὲ προσομιλήσει πυρί,
καὶ τὴν ὄπτησιν δέξηται· τεῖχος γίνεται πυρὶ
καὶ φραγμὸς τοῦ ὕδατος· καὶ ὥσπερ ἐν κεραμ-
ίῳ ὕδωρ, οὕτως ἡ κάμινος συνέχει ἐν αὐτῇ τὴν
ἐξαφθεῖσαν φλόγα· αὐτὴ δὲ ἡ κάμινος, ἐκ πλίν-
θου διήρτηται. Γίνου καὶ αὐτὸς στιβαρὸς ἐν
πειρασμοῖς καὶ θλίψεσι, καὶ ἀντίστα ταῖς
ἐκ πειρακτοῦ σαις ἡδοναῖς· ἵνα μὴ ὡσπερ
ὠμὴ πλίνθος ὑπὸ σταγόνων ὑετοῦ διαλυ-
θῇ· καὶ ἣν δοκεῖς πῆξιν ἔχειν, μὴ ὁδοκαθάρ-
πε αὐτήν, καλὸν ἀγαθὸν ἀναιτήτου· ἀλλὰ τὸ
μαρτυρούμενον ὑπὸ ἀνδρῶν ἀοιδίμων· ἄκουε
τῆς φωνῆς τοῦ κυρίου, ἵνα σοι βοηθήσῃ σοι· καὶ τέ-
νη ρας ἐπὶ τοῖς θλίβουσί σε, καὶ ἐχθροῖς σου
ἐπημοσσῃ· ἵνα μὴ παρακούσας ἀκούσῃ·
δὸς αὐτοῖς κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα
τῶν καρδιῶν αὐτῶν· πονηρίαν ἐν τοῖς ἐπι-
τηδεύμασιν αὐτῶν· φρόντιζου μὴ δουλαγωγεῖ-
σθαι θελήμασι, ἀλλ᾽ ὑπήκοος γενοῦ τῶν φοβου-
μένων τὸν κύριον· καὶ ἐν τῷ ἐλέει τοῦ θεοῦ· συντρί-
ψει τὴν κεφαλὴν τοῦ δράκοντος· ἐμὲ σῶσον δὲ

καταφέρειν ῥᾳδίως πρὸς τὰ ἑαυτῶν θελήματα·
γινώσκεις γὰρ τοὺς μακρὰν ἀφεστηκότας τ... ῶ
τητος· καὶ ὅσον ἀπέχει πλειότητος, τοσοῦτον
ἐπιδέῃ, παιδείας τε καὶ διδασκαλίας, ὑπομέ-
νοντα τὴν θλῖψιν ἐν κόσμῳ, ἵνα μακαρίως περιλάβῃ,
ὑπομένοντα τὸν κόπον, ἵνα λάβῃς τὸν ἔγκαρπον
μισθόν· ὁ λατόμος κόπτων τὴν πέτραν· καὶ ὁ χαλ-
κεὺς ἐλαύνων τὸν σίδηρον· κομίζονται τὸν μισ-
θόν· καὶ ὁ φυγὼν πόλεμον, οὐδὲ λάφυρον κρα-
τήσειεν· καὶ ὁ φυγὼν παιδείαν, ἐν φρονίμοις
οὐδὲ ἀμοιρεῖ τοῦ κλήρου· ἀναβῆθι ἐπὶ ὕψος, καὶ
ὄψει τὰ τῆς γῆς ἅπαντα, ταπεινὰ καὶ ἁπλᾶ· ἀπὸ
δὲ καταπλήξεως ὕψους, οἰκίσκον κεκοσμημένον
ἐν θαυμάσι· ἐπιβλέπῃ γνῶσις τῆς ἐπιβάσεως
ἐνεργάται· καὶ ἐν τῷ ὀχήματος στιβαρᾶς· καὶ
ἐκ πολλῶν προσκομμάτων διαφυλάξῃ· οὐ γὰρ
ἴσον τὸν ἑαυτῆς ἱερατικὴν λίγγην πρέπειαν, ἐπὶ
καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων· ὡς μὴ γνῶσις
ἐν ἀνδρί, τὸν ἑαυτὸν ἐπιπαθεῖ πάντοτε· ἐπὶ
τοῖς μέντοι δὲ ἑαυτοῦ, τὸ μὴ κρίνειν τὸν ἕτερον ἐν
τοῖς αὐτοῖς σφάλμασι· περὶ τοῦ πεπτωκότος δὲ
δούλου σφαλέντος, κατακλάσθητι σὺν εὐφρου-
ρᾷ· ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐγκλήμασι νικώμενον τῷ
γέροντι ὁ ὀνειδίζων τὸν ἴδιον σύνδουλον· τῷ
περιπεσόντι τῷ πειρασμῷ μὴ ἐγγέλα κατεχό-
μενον· ἀλλὰ προσέχου σεαυτῷ, μὴ ἐνσταθεὶ

ἀς πῶρας μου· ὁ γὰρ ὑπὸ λαίλαπος λογισμῶν
τωθεὶς τὴν καρδίαν· καὶ καταγομωθεὶς ὑ
πὸ παθῶν, ἀγνοῶν οὐκ ἐντρέπεται· καὶ θυμοῦ φο
βεῖται· καὶ ἀμνήμων ὑπάρχει· μετὰ ἀδια
ας πράττει τὰ κακά· ὁ δὲ καθαρὸς καὶ πτωχὸς,
θαρρῶν τῇ δὲ προνοίᾳ, ἀναισχύντως καὶ αὐτὸς
τὰ φαῦλα ἀδιαπράττεται· μὴ γίνου φιλήδονος καὶ
καταφρονητής· ἄκουε δὲ τοῦ ἱεροψάλτου βο
ῶντος· ἀναστήτω ὁ θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν
οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ· καὶ φυγέτωσαν ἀπὸ προσώπου
αὐτοῦ οἱ μισοῦντες αὐτόν· ὡς ἐκλείπει καπνὸς
ἐκλειπέτωσαν, ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου
πυρὸς, οὕτως ἀπολοῦνται οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προ
σώπου τοῦ θεοῦ· καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν·
ἔλαβες κελλίον ἐν μονῇ, προσέχου συνεχῶς
ἐν ταπεινῇ καρδίᾳ· ὥσπερ οἱ τρεῖς παῖδες ἐν
τῇ καμίνῳ τοῦ πυρός· καὶ μὴ ποιήσῃς σεαυτὸν
[illegible]ομλη κτοῦν· ἐπιτελοῦν τὰ ἀθέμιτα· ἵνα
μὴ αἰσχυνθῇς ἐν ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως· ὅτε ἀπο
καλύπτονται τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων· ὁ ἐν
ἀμελείᾳ ὤν, ἀσωτίας ἐκτὸς ἔσται ὁ οἶκος
αὐτοῦ· καὶ μὴν ὁ καταφρονῶν τῆς παρακλήσε
ως τῶν δικαίων, ἐκτὸς ἀρίσκεται· ἔρχεται καὶ
σήμερον ἀδελφὸς μετὰ φόβου καὶ τρόμου·
καὶ ἀποκαλύπτονται, διαταράζομαι
κρυπτὰ καὶ σκοτεινά· καὶ οὐαὶ τῇ ψυχῇ τῇ μὴ ἐ

χρίστου τὸν κ(ύριο)ν βοηθόν· διότι ἐννοηθῶμεν ἀδελφοὶ
φιλόχριστοι· περὶ τῆς συντελείας ἑκάστου [illegible]
μῶν· πῶς διακάμνομεν ἐν τῷ ματαίῳ βίῳ· μά-
ταιος γάρ ἐστι· τοῖς ματαίως βεβιωκόσι· μα-
κάριοι δὲ εἰσίν· οἱ ἐν αὐτῷ ἐμπορευσάμενοι τὰ
καλὰ πραγματείαν· ὡς τὸν πλούσιον ἄνδρα
ἐν οὐρίῳ ἀνέμῳ τὸν πλοῦν διανύοντα, ἀνάκει-
ται ἐν στρωμνῇ· ὑψηλὸν ἐχόμενον· προσδοκῶν
ἀφρασίαν· ἰσαντοῖ μάκροις, ἐπιτίζομεν
τοῦ σίτου· ἔστεκε καὶ στρατιωτῶν στῖφος· ἐστη-
θὲν ἄφνω καὶ λαοί· συνετάραξε τὴν θάλασσαν·
συνέτριψε τὸ πλοῖον· καὶ αὐτὸς μονότατος ἀπ-
ερρίφη ὑπὸ τῶν κυμάτων· εἰς μέσον ἀοικήτου
θηρίων [illegible]· κραυγάζει καὶ ὀδύρεται· καὶ
οὐκέτι ἐστὶν ὁ ἀκούων· τύπτει τὸ πρόσωπον, δε-
μὰ ταῖς ὅλαις τῷ στόματι· καὶ καθ᾽ ἑκάστην ὥραν,
προσδοκᾷ τὸν θάνατον· ὁ πρὸ ὀλίγων σοβαρός,
τίκτεται τῷ λιμῷ καὶ τῷ φόβῳ· καὶ ζ[illegible]
δέεται· καὶ οὐκ ἔστιν ὁ παραμυθούμενος· οὕτως
καὶ ἡμεῖς πάσχομεν οἱ ἀμελεῖς ἐπὶ ξηρᾶς· τὸ
φόρτον γὰρ ἔχομεν ἐν βίῳ τῷ ματαίῳ· ἦλθεν ἄ-
φρων θάνατος· ἥρπασε τὸν ἄνθρωπον· καὶ ἐρρί-
φην εἰς φοβερὸν τόπον· ἐν θαλάσσῃ λαθήσομεν
σωμάτων ἁμαρτωλοί, ὥσπερ γὰρ τὸ
ὁ μὲν σωτήρ· καταποντιζόμενος ἀσφαλῶς
ὡς θόρυβος ἔσται ὑπὸ κυμάτων ἐκριφθῆς, ὁ

ἀνοίκτων· καὶ μὴ ἔχων πολυτελῆ παραμυθίαν τι-
νος· ἐνθυμηθῶμεν τοίνυν, ἐν ποίῳ φόβῳ ἐστὶν ὁ
ῥιφθεὶς ἁμαρτωλὸς εἰς τὸ πῶς κολάσεως· ἡ καρ-
δία μου στενάζει· καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπιθυμοῦ-
σι δάκρυα· καὶ ἡ ἁμαρτία αἰχμαλωτίζει μου τὸν
νοῦν· ἵνα μοι καταψυγῆς διὰ θεοῦ τοῦ κῦ μετὰ τοι-
ούτων δακρύων· τοῦ μὴ ῥιφθῆναί με εἰς σκότος ἐξώ-
τερον· ὁ ῥυσάμενος τὸν λαόν σου ἐκ χειρὸς τοῦ φα-
ραὼ· καὶ ἐκ καμίνου σιδηρᾶς· καὶ διασώσας
αὐτοὺς διὰ ἐρυθρᾶς θαλάσσης· ῥῦσαι κἀμὲ ἐκ μέσου
τῶν ἀνομιῶν μου· ὁ πῶς ἄρχομεν χαρίζε-
ται πιόν σου· ὁ τὴν μέλλων κρίνειν ζῶντας καὶ
νεκρούς· ἐνώσον ἐν ᾗ μὲν ἰσχὺς ἐστίν· δουλεύσω-
μεν τῷ κῶ ἐν εὐθύτητι καρδίας· ἵνα ἐν καιρῷ
θλίψεως ἕξωμεν αὐτὸν βοηθόν· ῥυόμενον ἡμᾶς
τῶν μεγάλων κινδύνων· τοὺς δουλεύοντας αὐτῷ ἐν
καθαρᾷ καρδίᾳ· δόξα σοι ἐν δόξῃ ἀμήν· κεφάλαιον
[illegible] τῶν ἁγίων τέλος εὐχάρις κ[illegible] κατὰ πι-
[illegible] τὸ κε [illegible] προφήτου ἰωνᾶν διὰ προσευ-
χὰς τοῦ θῦ· καὶ [illegible] τῷ μὲν τριῶν ἐφυλάττετο
ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους· ἔδυ ἡ κεφαλή μου εἰς
σχισμὰς ὀρέων· καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὸν ἄβυσσος
ἐσχάτη· κατέβην εἰς γῆν ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κά-
τοχοι αἰώνιοι· καὶ [illegible] προσευχόμενος ἐβόα
[illegible] λέγων· ἀναβήτω ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή μου
[illegible] μου· ἂν ἔσχη σε μὰ προσ [illegible] τὸν βυθόν·
[illegible] τὸν ἄνω· ἀρίζε [illegible] ἐρπλ

θρῆνος τοῦ θεοῦ τῶν κυ· μᾶλλον δὲ αὐτὸς ὁ κς ὁ πληρῶν
τὴν συμπόσιον, οὐ μακρὰν ἀφίσταται τοῦ γρ[illegible]
ουοίκιτου· προσέταξεν ὁ θς τῷ κήτει, καὶ ἐξέβε-
σε τὸν προφήτην· καὶ οὐ λίαν ἀπὸ πλοίου ἀποβαλ-
ἀρχὴ τοῦ κηρύγματος στηρίζουσιν ἁμαρτωλοὶ κς
τὴν καὶ πρόοδον τῆς· [illegible] μὴ ὑπάρχοντες, [illegible]
φανοῦνται ὅσιοι· αἰσχύνονται ἀσεβεῖς, καὶ [illegible]
λαοὶ [illegible] κατὰ [illegible] θυ· ἰδοὺ ἐκ [illegible] ποτε ὑπὸ
πορνείας Ἰωσακος, Ἠλίας ὁ θεσβίτης· ὁ δὲ κόραξ
ὄρνεον ἔτρεφε τὸν προφήτην· ἐπὶ δὲ τοῖς ἀμαρ-
τωλοῖς, λοιμὸς ἐπῆλθε, λιμός· ἐν ἅρματι πυρί-
νῳ ἀνελήφθη ὁ προφήτης Ἠλιού· ἡ δὲ ἄνομος
Ἰεζάβελ, ἐξ ὕψους τοῦ ἰδίου αὐτῆς οἴκου καταρριφεῖ-
σα ἐπὶ γῆς, κατεβρώθη ἐν πλατείαις τῆς πό-
λεως· ἔβαλον οἱ παράνομοι τὸν προφήτην Ἰε-
ρεμίαν ἐν τῷ λάκκῳ τοῦ βορβόρου, μὴ ἀνεχό-
μενοι ἀκοῦσαι λόγον θεοσιβῆ ἀεί· ἤκουσε τὴν βο-
ὴν αὐτῶν Ἀβιμέλεχ ὁ αἰθίοψ, λακκὸς [illegible]
τῇ ψυχῇ, καὶ τῇ πίστει ἀπρ[illegible] ἐλέγξων
βασιλεῖ ἐπὶ τῇ παρανομίᾳ, ἔλαβεν ἐξουσίαν
ἀνελκύσαι τὸν προφήτην· καὶ ἔτυχον ἀλλοτρίαν·
ἐπίστησαν οἱ πορθοῦντες, ἐπὶ τοῖς πορθήσασι τ-
ὰ τοῦ θυ προφήτας· καὶ ἰδοὺ ὁ λαὸς τῶν
Βραίων, ἐν χερσὶ τῶν πολεμίων· οἱ δὲ μόνοι πο-
μοι τὸν προφήτην τοῦ θυ, καὶ εἵλοσαν ἐκ τῶ-
πεδον δῶ[illegible] προσκομίσαντες· ἰθιρ[illegible]
αὐτὸν ἐν πολλοῖς ἰοβᾶν· ὡς τὸν παρὸ ζω-

ζοφ λύχνον φωτίζατο τοὺς ὁρῶντας· οὕτως ἐπὶ πάν
ρ[illegible] πάντοτε τὸ κλέος ἀναβαστάζουσα· ἔβαλον
τὸν προφήτην Δανιὴλ οἱ ἀσεβεῖς εἰς τὸν λάκκον
τῶν λεόντων, διὰ θεοσέβειαν· ὅπως ὑπ' αὐτῶν
καταβρωθῇ· καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ ἄνομοι ὅτι ἡ σὲ ἐν
προσφυῶς ἰδίαν τοῦτο κατορθώζονται· ὁ δὲ κύριος ἐν
χειρὶ τοῦ Ἀββακοὺμ, δι' ἀγγέλου ἁγίου, ἄρτον ἀπέ
στειλε τῷ γνησίῳ οἰκέτῃ· οἱ δὲ ἄγριοι θῆρες ἰδόντες
τὸν προφήτην ἐν μέσῳ αὐτῶν, κύπτοντες προσε
κύνουν· δύναμις γὰρ θεία ἐνέφραξε τὰ στόμα
τα αὐτῶν, τοῦ μὴ λυμήνασθαι τὸν δίκαιον· ἀνήλ
κυσαν τὸν δίκαιον προφήτην ἐκ μέσου τῶν θηρί
ων, καὶ ζηλωτὴς γέγονεν ἐκ μέσου ὁ ἀσεβὴς αὐτῶν·
θεασάμενοι αὐτὸν ὡς νυμφίον ἐκ παστοῦ, πλη
τῷ προσώπῳ καὶ τῇ δόξῃ λαμπόμενον· ἑκά
τερον δ' ἕτερον ἀμφίβαλον, βαβυλώνιοι τοῖ
χος· μὴ ἄρα ἐκολάζησαν οἱ θῆρες οἱ ἄγριοι, τοῦ μὴ κ
[illegible] τῶν ἀνόμων τὰ σώματα· ἐκείνῃ γὰρ ἡμέρᾳ αν
τι, ἡ σαρξ ὅ [illegible]τος τοῦ θεοῦ ἀναμέσον τῶν ἑπτὰ
[illegible]οντων, διαφθορ[illegible] χάριθη ἐν αὐτῷ· τῇ ἑβδό
μῃ ἡμέρᾳ, ἦλθεν ὁ βασιλεύς, πενθῆσαι τὸν δίκαι
[illegible] κύψας δὲ ἐν τῷ λάκκῳ, [illegible] ἑορᾷ αὐτὸν καθήμε
[illegible]ζυ τῶν λεόντων· ὡς [illegible] ποίμενα ἀναμέ
[illegible] ὑδίοντα ζάτων· τοῦτο [illegible] χάριν γὰρ κότως
[illegible] ζη τοιοῦτοι, ἀπαιτοῖς περὶ τῆς τούτου σωτηρίας
[illegible] δὲ ἐνεβλήθησαν ἐν τῷ λάκκῳ τῶν λεόντων
[illegible] τοῦ δικαίου· θεασάμενοι αὐτοὺς μὲν λη

θὸν σπαραχθέντας. καὶ τῶν ὀπίσω αὐτῶν λιπόν-
θεν τῶν ἀόστιλος. λίαν θαυμάσαν τις ἀμειβό[illegible]
ἰσχυρῶν. μέγας ἡ πίστις καὶ θεοῦ τοῦ Δανιήλ. οἱ τρεῖς παῖ-
δες οἱ περὶ Ἀζαρίαν μὴ προσκυνήσαντες τῇ ἀ-
μετρήτῳ χρυσῇ. ἰσχυρῶς πεδηθέντες ἐρρίφησαν
εἰς τὴν δὲ ἀφθήσαν φλόγα. τὸ δὲ πῦρ οὐκ ἀπετόλ-
μησε φλογίσαι τρίχαν αὐτῶν. ἀλλὰ δὲ λαθοῦσαν ἡ
φλὸξ, ἐριστήριος τοῖς ταύτην ἐκκαύσασα τούς.
ταῦτα σὺν ἐνθυμούμενοι οἱ γνήσιοι ἀδελφοί, μι-
ρεθῶμεν αὐτῶν καὶ ἡμεῖς ἐν καιρῷ τῶν πειρασμῶν.
μεγαλόφρονες γὰρ οἱ θεοφιλεῖς εἰσι. ὅτι ἐν ἡ-
μῖν ἰσχύει ἡ πίστις, δουλώσωμεν τῷ θεῷ ἐν φόβῳ καὶ
ἀληθινῇ καρδίᾳ. καὶ ἐν καλῇ προαιρέσει, ἵνα ἐν
καιρῷ πειρασμοῦ, βοηθὸς ὁ θεὸς ἡμῶν αὐτὸς γέ-
νηται, φόρους ἡμᾶς ἐνδείξας, ἀξίους ἡμᾶς τῆς
τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀμήν.
μακάριος ὃς γίνεται ἐν ὅλοις ἐλεύθερος ἐν χριστῷ. ἀ-
πὸ πάντων τῶν γηΐνων πραγμάτων. τὸ [illegible]
ουτουτου βίου καὶ ἐν μόνον ἦ [illegible]
θὸν καὶ ἀσπλαγχνον. [illegible]ριος ὃς γίνεται μα-
ρε τὴν τῶν ἀρετῶν, καὶ [illegible] θημονὴν ἄν-
κατὰ τὸν ζωὴν ἐν κ[illegible] τοῦ ἀρουραῖς τοῦ [illegible]
μακάριος ὃς γίνεται γεωργὸς καλὸς τῶν ἔργων
καὶ ἐφύτευσε [illegible] ἀμπελῶνα πνευματικόν. καὶ
γίνεται ἐμὲ π[illegible]λευροῖς αὐτοῦ καρπὸν ζωῆς
ἐν κυρίῳ. [illegible]ριος ὃ ἰσάμβρος ἐν τῷ [illegible]
προσ[illegible] ὡς ἄγγελος ὅμοιος. ἀπροσι[illegible]

θεὶ καστὴν τοῖς λογισμοῖς, καὶ παρόδους οὐκ
ἔδωκε τῷ πονηρῷ· αἰχμαλωτίσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
αὐτῷ θῦ ὅρος· μακάριος ὁ ἐν γνώσει ποθήσας
κλαυθμὸν, καὶ μετὰ καταγύξεως ῥάνας ἐπὶ τῆς γῆς
τὰ δάκρυα ὡς καλοὺς μαργαρίτας ἐνώπιον
κυ· μακάριος ὁ ἀγαπῶν ἁγιασμὸν ὡς τὸ πῦρ
τὸ φῶς, καὶ οὐκ ἐμόλυνε σῶμα αὐτοῦ ἐν σκο-
τεινοῖς ἔργοις τοῦ πονηροῦ, ἐνώπιον τοῦ κυ·
μακάριος ὁ φυλάσσων τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡς ἁγι- ζ
ασμὸν τοῦ σρι, καὶ οὐ κατίσχυε τὴν ἑαυτοῦ
ψυχὴν ἐν ἔργοις ἀλλοτρίοις, ἀλλ' εἰ μὴ ἐν
εὐάρεστος ἐν κῳ· μακάριος ὁ μισήσας αἰσ- η
χρολογίαν, μετὰ πονηρίας τῆς αἰσχύνης· καὶ
αὐτὸν παρέστησε θυσίαν ζῶσαν εὐάρεστον
τῷ κῳ· μακάριος, ὁ ἔχων ἐν αὐτῷ μνή- θ
μην θυ· ἔσται γὰρ ὅλος αὐτὸς ὡς ἄγγελος
ὅμοιος ἐπὶ τῆς γῆς, μετὰ φόβου καὶ ἀγάπης
λειτουργῶν τῷ θῷ· μακάριος ὁ ἀγαπῶν με- ι
τάνοιαν, τὴν σῴζουσαν ἁμαρτωλοὺς· καὶ
οὔποτε [illegible] τοῦ πρᾶξαι φαῦλον
[illegible] μα, ἐνώπιον τοῦ σρς ἡμῶν θυ·
μακάριος ὁ καθίσας ἐν κελλίοις ὡς γυμνα- ια
στρατιώτης, φυλάσσων θησαυρὸν βα-
σιλέως, τοῦ τηρεῖν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἁγνὸν τῇ
[illegible] ἐν κῳ· μακάριος ὁ καθε- ιβ
ζόμενος ἐν κελλίοις ὡς ἄγγελος ἐν αὐτῷ· [illegible]
[illegible] λογισμοῖς, καὶ ἐν στόματι ὕμνους [illegible]

ἔχων τὴν ὁσιότητα ἀρετῶν ποιήσας τῷ μονοχῷ(?)· μακάριος
ὁ γενόμενος ὡς Σεραφὶμ καὶ Χερουβίμ.
καὶ οὐκ ὀκνήσει ποτὲ προσλαλεῖν τῷ
Κυρίῳ· ἀλλ᾿ ἡσύχως δοξολογῶν τὸν Θεόν.
ιδ μακάριος ὁ γενόμενος ἁγία χώρα τῷ Κυρίῳ· καὶ
οὐ κατεργασάμενος(?) ἀνακαινώσει τὸν Χριστὸν τὸν Υἱὸν
τὸν τοῦ Κυρίου· εὐφρανθήσεται ἐν δόξῃ:
ιε μακάριος ὁ καθαρίσας ἑαυτὸν ἀπὸ πάσης
κηλῖδος ἁμαρτιῶν· ἵνα μετὰ παρρησίας
δόξηται(?) εἰς οἶκον τὸν τῆς δόξης βασιλείας·
ις τὸν κληρονόμον(?) ἐν Χριστῷ· μακάριος ὁ προσερχό-
μενος μετὰ φόβου καὶ τρόμου καὶ φρίκης
τοῖς ἀχράντοις μυστηρίοις τοῦ Σωτῆρος· καὶ ἐ-
πιγινώσκων ὅτι κατ᾿ ἄλυτον(?) ἐδόξασεν(?) ἐν
ιζ αὐτῷ· μακάριος ὁ μελετῶν καθ᾿ ἡμέραν
τὸν θάνατον· καὶ καταργήσας πάθη αἰσχρὰ
ἐμφωλεύοντα ἐν καρδίαις τῶν ἀμελῶν.
παρακληθήσεται γὰρ ὁ τοιοῦτος ἐν τῇ ὥρᾳ
μακάριος τοῦ χωρισμοῦ· ὁ μὲν(?) ... ἡμέρας(?)
τοῦ φόβου τῆς γεέννης· καὶ ἀπὸ(?) ...
κρίσεων(?) καὶ στρατειῶν(?)· ἀλλὰ κρινομένων(?) ...
ἐν Κυρίῳ ὅτι εὐφρανθήσεται ἐκ τῆς θλίψεως τῆς
ιη μεγάλης· μακάριος ὁ ταπεινώσας ἑαυτὸν
ἡμερώσας(?) ἑκουσίως· εὐφρανθήσεται(?)
ὑπὸ τοῦ ταπεινωθήσεται γὰρ ὑπὸ τοῦ [ταπει]-
νώσαντος ἑαυτὸν ἑκουσίως ὑπὲρ ἡμῶν
ιθ μακάριος ὁ μὴ ἀποπεσὼν(?) ἀληθείας ...

θεὸς ἐν κελλίῳ ὡς Μαρία παρὰ τοὺς πό-
δας τοῦ κῡ σεσ· μακάριος ὁ πληρωθεὶς φό- κ
βου θῡ· ἔχων ἀεὶ ἐν ἑαυτῷ τὴν θέρμην τοῦ ἁγί-
ου πνς, καὶ κατέφλεξε τὰς ἀκάνθας καὶ
τριβόλους τῶν πονηρῶν λογισμῶν:·
μακάριος ὃς οὐκ ἐμίανεν χεῖρας αὐτοῦ ἐν ἔρ- κα
γοις ἀλλοτρίοις ὡς βέβηλος· καὶ τὸ περὶ
τούτου κρίσις ἔσται ἐν ἡμέρᾳ φοβερᾷ· ἐνώ-
πιον τοῦ κῡ· μακάριος ὁ γεωργῶν ἐννοίας κβ
καλὰς καὶ ἀγαθὰς καθεκάστην· καὶ νικήσας
τῇ ἐλπίδι ἀκηδίαν· τὸ πονηρὸν πάθος τὸ πο-
λεμοῦν τοὺς ἀσκητὰς τοῦ θῡ· μακάριος ὃς κγ
γέγονεν ὡς γενναῖος πολεμιστὴς ἐν τῷ ἔρ-
γῳ τοῦ κῡ· μακάριος ὃς γέγονε κατάκαρπος κδ
ἐν κόπῳ· ἵνα φρουροὺς ἔχει τοὺς ἁγίους ἀγγέλους,
ὡς τὸ δένδρον τὸ ἔγκαρπον· φρουρὸν ἔχει τὸν
γεωργὸν τὸν ἴδιον· μακάριος ὁ ἀγαπῶν πρα- κε
ΰτητα ἐν συνέσει πνικῇ· καὶ οὐκ ἐπιρρίαθη
ὑπὸ τοῦ ὄφεως· ἐλπίδα ἔχων τὸν κν̄· τὸν ἀγα-
θὸν καὶ εὔσπλαγχνον· μακάριος ὁ τιμῶν τοὺς κς
ἁγίους καὶ ἀγαπῶν τὸν πλησίον· καὶ φθόνον ἐξο-
ρίσας ἐκ τῆς ψυχῆς τῆς ἰδίας· διὸ ὁ Κάϊν ἀ-
δελφοκτόνος ἐγένετο· μακάριος ὁ ἐνεργή- κζ
σας τὸν τύραννον· καὶ οὐκ ἔπτηξεν ἐκ
τοῦ πυρὸς τῆς φλογὸς τῶν ἡδονῶν· δροσισθή-
σεται γὰρ αὐτοῦ ἡ ψυχὴ ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ ἁγί-
ου πνς· μακάριος οὗ οὐκ ἴσχυσε σκοτισμὸν με- κη

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

φος διαβολικόν ἐστι δρέπανον τῶν ψυχῶν·
καὶ περήφανος τοῦ γλυκίου φωτὸς καὶ μισθοῦ
κθ ἀφροσύνης τῶν δικαίων· μακάριος ὁ φω-
τισθεὶς τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς καρδίας, ἐπο-
πτευόμενος ἀεὶ τὸν κύριον· κοσμισμὸν γὰρ ὁ τοι-
οῦτος ἐδόξατο τῶν παθῶν καὶ τῶν πονηρῶν
λ λογισμῶν· μακάριος ὁ ἀγαπῶν ἐγκράτειαν
καὶ ἀγρυπνίας· καὶ μισῶν λόγους αἰσχροὺς φθο-
ροποιούς· ὅτι γίνεται ἀχάλωτος τῶν
λα πονηρῶν· μακάριος ὁ νουθετῶν τὸν πλησίον φό-
βῳ θεοῦ· καὶ οὐκ ἀπαιτήσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· φο-
βούμενος τὴν σιδηρᾶν ῥάβδον τοῦ ποιμένος
λβ τοῦ μεγάλου καθ᾽ ἑκάστην: μακάριος ὁ ὑπα-
κούων τὸν πλησίον κατὰ θεόν· καὶ ταῖς θλί-
ψεσιν ὑπομένων ἀχαρίστως· [illegible]
ὁ τοιοῦτος, ὁμολογητὴς γινόμενος ἐν κυρίῳ:
λγ μακάριος ὁ μὴ ἐλεγχθεὶς ὑπὸ πάθους ἀκηδί-
ας ὡς ἄνανδρος· ἀλλ᾽ ἀρεσθῶ ὑπομονὴν τε-
αν, ἐν ᾗ πάντες οἱ ἅγιοι τοὺς στεφάνους ἐδέξαντο:
μακάριος ὁ ἀγαπῶν ἀγρυπνίαν κατὰ θεόν, καὶ
οὐ καταχρᾶσθαι χάριν γαστρός· τῆς τρυφῆ-
ς καὶ ῥυπαρᾶς· μέτοχος ἔσται γὰρ ὁ
λδ τοιοῦτος ἐν κυρίῳ· μακάριος ὁ μὴ μαθη-
θεὶς ἐν ὅρμοις ἀσώτως, ἀλλὰ εὐφραινόμε-
νος καθ᾽ ἑκάστην ἐν τῇ μνήμῃ τοῦ κυρίου· ἐν ᾧ πάν-
τες οἱ ἅγιοι εὐφραίνονται διηνεκῶς:
λε μακάριος ὁ οἰκονομῶν κατὰ θεὸν ταῖς ...

ὑπάρχοντα· καὶ οὐ καταπιπράσθη ὑπὸ θεοῦ στερ..., ὡς
φειδωλὸς καὶ ἄσπλαγχνος τοῦ πλησίον:+
μακάριος ὁ ἀγρυπνῶν ἐν προσευχαῖς καὶ ἀνα- λζ
γνώσεσι, καὶ τοῦ ἔργου τοῦ ἀγαθοῦ φωτισθήσεται
ὁ τοιοῦτος. τοῦ μὴ ὑπνῶσαι εἰς θάνατον:
μακάριος ὃς γέγονε σαγήνη καλὴ πνευματική, καὶ ἐ- λη
ζώγρισε πολλοὺς τῷ δεσπότῃ τῷ ἀγαθῷ· ἔσται με-
θήσεται γὰρ ὁ τοιοῦτος σφόδρα ἐν κυρίῳ· μακάρι- λθ
ος ὃς γέγονε τύπος καλὸς τῶν πλησίον, καὶ οὐ-
κ ἔπληξε συνείδησιν τοῦ ἀδελφοῦ· ἐπιτελῶν
ἀθέμιτα, εὐλογηθήσεται γὰρ ὁ τοιοῦτος ἐν κυρίῳ:
μακάριος ὃς γέγονε μακρόθυμος καὶ εὔσπλα- μ
γχνος· καὶ οὐκ ἐδουλώθη τῷ βαρβάρῳ θυμῷ
θυμῶν, καὶ τῇ μνήμῃ τῇ πονηρᾷ· ὑψωθήσε-
ται γὰρ ὁ τοιοῦτος ἐν κυρίῳ· μακάριος ὃς ἐλά- μα
μψεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ κυρίου, ὡς πολύχνος φαι-
δρὸς ἐπὶ λυχνίαν ὑψηλήν· καὶ ἐσκοτισμένας
ψυχὰς ἐφώτισεν καὶ μαθητὰς ἀκολουθούσας τῇ αἱρέσει
τῶν ἀπίστων καὶ δυσσεβῶν· μακάριος ὁ ἀγα- μβ
πῶν ἀλήθειαν διηνεκῶς· καὶ οὐκ ἐδοκίμασαν
ἑαυτοῦ, ὡς ἀσεβὴς ὄργανον τοῦ ψεύδους· φοβού-
μενος διηνεκῶς, τὸ πρόσταγμα τὸ φοβερὸν τοῦ
ἀργολόγου· μακάριος ὁ μὴ κρίνων τὸν πλησί- μγ
ον ὡς ἄσοφος· ἀλλ' ὡς συνετὸς καὶ πνευματικὸς ἤγουν
...το τοῦ ἐκβαλεῖν τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ἰδίου ὀ-
φθαλμοῦ· μακάριος οὗ ἤνθησεν ἡ καρδία ὡς μδ
φοῖνιξ, ἐν ὀρθότητι πίστεως· καὶ οὐ γέγο-

[illegible]
μζ στων καὶ διεστραβων· μακάριος ὁ ἐγκρατὴς γενό
μενος τῶν βλεφάρων· καὶ οὐκ ἠπάτησεν αὐτὸν
μονῆς καὶ ἐσθῆτος· δέρμα σαρκὸς μετὰ λι
ἀποσπάζων τοὺς ἰχῶρας· μακάριος ὁ ἔχων
μη πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐξόδου, καὶ
ἐμίσησεν ἀπρικφερίαν· πρὶν ὑπὸ θανάτου
ἐλαχθῆ, τὸ ἄνθος ἐν τῷ τῆς φύσεως, ἐν τῷ τοῦ
μθ φωσὶ πομενον· μακάριος ὁ ἐν μνημονῶν τοῖς ἐν
μνήμασι σωρηδὸν καθεύδοντας· καὶ ἀπο
μένος τοιοῦτον ἐπὶ θυμῇ ἀμβροσύνη· ἀθροισθή
σεται γὰρ ἐν δόξῃ ἡμῖν· καὶ ἠχήσῃ ἡ οὐράνιος σάλπιγξ,
ἀφυπνίζουσα πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων·
ν μακάριος ὁ ἐν συνέσει πνευματικῇ, καθορῶν τὸν χο
ρὸν τῶν ἀστέρων τῇ δόξῃ λαμπόμενον· καὶ τὸ
κάλλος τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐπιποθῶν θεάσασθαι
να τὸν ποιητὴν τῶν ἁπάντων· μακάριος ὁ ἐκ
ἐννοῶν τὸ πῦρ τὸ κατελθὸν ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ σινᾶ
καὶ τὰς φωνὰς τῶν σαλπίγγων· καὶ μωϋσῆν
στάμενον, ἀναλύσαντα μετὰ φόβου καὶ τρόμου καὶ
νβ μὴ ἀμελήσας τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας· μακάριος ὁ
μὴ ἔχων τὴν ἐλπίδα ἐπὶ γῆς, ἀλλ᾽ ἐπὶ τὸν κύριον· τὸν
ἐρχόμενον πάλιν μετὰ δόξης πολλῆς, κρίναι
τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ· ἔσται γὰρ ὡς δέν
δρον ἀθάνατον παρ᾽ ὕδατα· καὶ οὐ δεῖ ἀλλὰ
νγ δώσει καρπόν· μακάριος οὗ γέγονεν ἡ διάνοια
χέρσος· ὡς πορρίφος μετὰ ὕδων καὶ

ψυχὰς ἀρετῶν· ὡς αὔξησιν καρπὸν ζωῆς. ἐπεὶ γὰρ νβ
αὐτοῦ ἡ χάρις, ὡς καὶ σχῆμα ἀκώμιον (?)· μακάρι-
οι οἱ μὴ φορτωθέντες κατ' αὐτὴν διηνεκῶς, σκεπασ-
θήσονται γὰρ ὑπὸ θεοῦ ἐν ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως·
υἱοὶ νυμφῶνος γενόμενοι· ἐν ἀγαλλιάσει καὶ
εὐφροσύνῃ ὄψονται τὸν νυμφίον. ἐγὼ δὲ καὶ οἱ
ὅμοιοί μου ῥᾴθυμοι καὶ φιλήδονοι· κλαύσομεν
καὶ πενθήσομεν θεωροῦντες τοὺς ἀδελφοὺς ἡ-
μῶν ἐν δόξῃ ἀνεικάστῳ· ἑαυτοὺς ἐν βασάνοις. ἀ-
ναλογίζομαι τὰ καθ' ἑαυτὸν ἀνόητοι (?)· καὶ πολλή-
ρις τίνομαι δακρύων· ὅτι ἀρξάμενος τοῦ τρέ-
χειν, ἠτόνησα· καὶ ἐν μέσῳ τοῦ σταδίου, τὸν δρόμον
ἐξετέλεσα· ἐλεεινὸν θέαμα τοῖς ἐμὲ θεωροῦσι γενό-
μενος· πῶς μὴ πενθήσω τὴν πολλήν μου ῥᾳθυμίαν·
τὴν πολλήν μου ἀμέλειαν. οἱ μὲν γὰρ ἐν σάκκῳ καὶ
σιδήρῳ, ἑαυτοὺς ἐταπείνωσαν· οἱ δὲ συγκλεισμῷ καὶ
ἡσυχίᾳ τῷ κυρίῳ ἐδούλευσαν· ἕτεροι δὲ ἐπὶ στύλων· τὴν
ἀγωνίαν ἀμιμήτως ἐξετέλεσαν. ἄλλοι ἐν ἐρημίᾳ καὶ
[illegible]ομίᾳ, τὴν ἀρετὴν κατώρθωσαν. ἄλλοι ἐν ὑποταγῇ,
τοὺς στεφάνους ἐδέξαντο. ἐγὼ δὲ ὁ ἄθλιος καὶ οἱ ὅμοιοί
μου ῥᾴθυμοι καὶ φιλόδοξοι· τὸ μὲν σχῆμα τῆς εὐσεβεί-
ας ἐνεδύθημεν. τοῖς δὲ ἔργοις, τὴν ἀσέβειαν ἀπε-
[illegible]ήθημεν. τίς οὖν ἀναλογίζεται τὰ παθήματα τῶν ἁγίων
πατέρων· οὐ μόνον ἀρρένων, ἀλλὰ καὶ θηλειῶν· καὶ
[illegible] ἐξίσταται τῇ διανοίᾳ· ἐκεῖνοι τὸν ἴδιον δὲ ἀπὸ τὴν
[illegible]μεῖροι γε αὐτοὺς ἐτήρουν· ἡμεῖς δὲ τιμὰς καὶ
[illegible]ας ἐν τοῖς φορεῖς ἐπιθυμοῦμεν· ἐκεῖνοι δὲ,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ἐν φυλακαῖς κατεκλείσθησαν· ἐν ξύλοις μὲν καὶ βασά-
νοις καὶ σιδήρω διεπρίσθησαν· ἡμεῖς δὲ μικρὰν κακο-
πάθειαν ἑκουσίως ὑπομεῖναι οὐ δυνάμεθα. ἀλλ' αὐτὰ τὰ
ἀπολαυστικὰ παντὶ σθένει μεταδιώκομεν· ἐκεῖνοι
ὑβριζόμενοι καὶ ἐξουδενούμενοι ἕως θανάτου, ἀδι-
κως ὑπέμενον· ἡμεῖς δὲ καὶ παρακαλούμενοι, ὀλιγω-
ροῦμεν· ἐκεῖνοι προσκατετόλμησαν· ἡμεῖς δὲ σκλη-
ρὸν λόγον οὐ βαστάζομεν· ἐκεῖνοι μετὰ βασάνων δη-
μοσίως ἐπόμπευον, καὶ χαίροντες ἐβάδιζον· ἡμεῖς
δὲ καὶ ἀκούοντες αὐτῶν τοὺς ἀγῶνας, ὑπερθαυμά-
ζομεν· μιμήσασθαι δὲ αὐτῶν τοὺς ἀγῶνας οὐ προ-
αιρούμεθα· χρήζομεν τοίνυν πολλῶν στεναγ-
μῶν καὶ δακρύων, ἵνα μὴ ἀποστερηθῶμεν τῆς
βασιλείας τῶν οὐρανῶν· πολλῆς δόξης ἀποκειμέ-
νης τοῖς ἀγωνιζομένοις· μὴ οὖν ἀμελήσωμεν,
μηδὲ ῥαθυμήσωμεν ἐν ταῖς λειτουργίαις· οὐ γὰρ
ἄδικος ὁ θεὸς ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου τῶν ἰδίων δούλων
αὐτοῦ, οἵτινες ὅλως χαίροντες παρέσχον ἑαυτοὺς τῷ
θελήματι αὐτοῦ· ἀπετάξαντο τῷ βίῳ διὰ τὸν ἔρωτα
αὐτοῦ· τῶν κατὰ σάρκα γονέων ἑαυτοὺς ἐμάκρυ-
ναν· κρούουσιν ἐν τῇ θύρᾳ αὐτοῦ, τρίτην, ἕκτην,
ἐννάτην, ἑσπέρας, ὄρθρου· μᾶλλον δὲ ὅλην τὴν ἡ-
μέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα· καὶ νομίζεις ὅτι πο-
ρεῖ διὰ ἂν ἔχει ὁ θεὸς τὴν τοσαύτην ταπείνωσιν, μὴ
γένοιτο· ὑπομένουσι γὰρ συγκλεισμὸν καὶ κόπον
ἐργοχείρου· ὑπομένουσιν γυμνητείαν καὶ ἀγρυπνί-
αν καὶ προσβολὰς τῶν πονηρῶν λογισμῶν ὀλίγοις, γεν…

προσευχήν· κρούουσι συνεχῶς τὸ μέτωπον εἰς
τὸ ἔδαφος· δεόμενοι τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ·
καὶ ὑπεριδεῖν ἔχει τὴν τοσαύτην ἱκεσίαν· μὴ γέ-
νοιτο· ἀμφοῖν ταχέως καὶ σωτηρίαν τις προ-
σέλθῃ ἐπιλαβοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα πρὸς συμπάθειαν· καὶ
ὁ θεὸς ὁ φιλάνθρωπος καὶ ἀγαθὸς ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει· καὶ
χάριτι ποιεῖ ἐλεῶν· ὑπεριδεῖν ἔχει τὴν τοσαύτην κα-
κουχίαν· τὴν εὐλάβειαν· τὸν στεναγμόν· τὰ δά-
κρυα· τὴν συμπάθειαν· τὸν ἁγιασμόν· τὴν
ταπείνωσιν· τὴν σιωπήν· τὴν ἐγκράτειαν· τὴν
ὑπομονήν, τὴν τῶν ὑπερηφάνων ἐξουδένωσιν,
οὐδαμῶς· μὴ τοίνυν διστάσωμεν ἀγαπητοί,
μηδὲ ῥαθυμήσωμεν ἐν ταῖς λειτουργίαις· ἀλ-
λὰ μᾶλλον θαρσαλέως κρούσωμεν· ὅσον
γὰρ ἐπιμένῃς κρούων, τοσοῦτον πλεονάζει ὁ
ἀγαθός· μὴ φεῖσαι καθ' ἑκάστην· ἡ γὰρ ὥρα, οὐ προ-
σδοκᾶς, ἀπειλεῖ γὰρ κύριος τοῦ συνάξαι εἰς ἀ-
ποθήκην ζωῆς· εἰς τὸν χῶρον τῶν δικαίων· ἵ-
να οἱ δοῦλοι τοῦ ἀναπαύσηται καὶ ἀμεριμνήσῃ·
ἔνθα οὐκ ἔτι πόλεμος καὶ ἀντικείμενος· ἀ-
νῄρηται γὰρ ὁ ἐχθρὸς ὁ πολέμιος· καὶ αἱ ἀφορ-
μαὶ τοῦ πολέμου· εἰσὶ δὲ καὶ ἀφορμαὶ τοῦ
πολέμου, ἐπιθυμία κάλλους πρὸς συνουσί-
αν· ἀλλ' ἐν οἷς οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε ἐγγαμί-
ζονται· ἀλλ' ὡς ἄγγελοι εἰσὶν ἐν οὐρανῷ· πάλιν
εἰσὶν ἀφορμαὶ τοῦ πολέμου· πλοῦτος· δό-
ξα ἐπίγειος· ἀλλὰ ταῦτα τὰ φθαρτὰ τυγχάνουσιν

σιν πάντα. διὸ καί τις τῶν ἁγίων διδάσκει ἡ-
μᾶς λέγων· μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ
ἐν τῷ κόσμῳ· ἐάν τις τὸν κόσμον ἀγαπᾷ, οὐ-
κ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ. ἡ γὰρ ἐπιθυμία
τῆς σαρκός, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν,
καὶ ἡ ἀλαζονία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρὸς.
ἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου ἐστίν· καὶ ὁ κόσμος παρά-
γεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέ-
λημα τοῦ θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ὥσπερ γὰρ ὁ
περιπατῶν εἰς χωρίον ἀκανθῶν πλήρης
θλίβεται συνεχόμενος ὑπ' αὐτῶν· ἄχρις οὗ ἐ-
ξέλθῃ εἰς τόπον καθαρόν· ἐπὰν δὲ ἐξέλθῃ,
οὐ φοβηθήσεται τὰς ἀκάνθας· οὕτως καὶ οἱ ἅ-
γιοι, περιπατοῦντες τῷ τοῦ αὐτοῦ χωρίῳ, τῇ σο-
φίᾳ δὴ καὶ τῇ φιλοπονίᾳ δίκην ὑποδημάτων
ἐχρήσαντο· καὶ βαδίσαντες ἐν μέσῳ τῶν ἀκαν-
θῶν, οὐκ ἐτρώθησαν ὑπ' αὐτῶν· οἱ δὲ τὴν ἀμέ-
λειαν διώξαντες, καὶ τῇ μεσοπονηρίᾳ φό-
τελος ἑαυτοῖς ἐκδεδωκότες, ὑπ' αὐτῶν κατα-
φθάρησαν. Τοῦτο δὲ σκευάζων ὁ κ(ύριο)ς, προσέ-
δωθῆναι τῶν ἐπὶ σερπετῶν· ὑποδήματα τοῖς
ποσί· μετὰ τῶν πολλῶν καὶ τὸ δακτύλιον· καὶ
θαρσαλέως καὶ ἀφόβως καταπατῆσαι τὴν
κεφαλὴν τοῦ ὄφεως. παρεικάζει δὲ τὸν ἀκαν-
θώδη τόπον τὸν παρόντα βίον· ἐν ᾧ αἱ ἁμαρ-
τίαι δίκην ἀκανθῶν ἀναφύουσι· τὸν δὲ κα-
θαρὸν τόπον, τὴν ἔρημον ἰλήνω· ἅπερ ἐπὶ ἴου

σιλέως τοῦ μεγάλου· ἔνθα ἀπέδρα ὀδύνη καὶ λύ
πη καὶ στεναγμός· ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐ
πιτυχεῖν· χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ κυ ἡμῶν
ιυ χυ· ἀμήν :+

ακάριος, ὁ μισήσας καὶ ἀπελάσας τὸν βίον
τοῦτον τὸν ἀνθρώπινον· καὶ σὺν θῷ μονο
τάτος· ἡ μεθ[illegible] τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐγένετο:

ακάριος, ὁ μισήσας τελείως τὴν
κακίαν καὶ ἁμαρτίαν, θν μόνον ἀγαπήσας τὸν ἀ
γαθὸν καὶ φιλάνθρωπον: ακάριος, ὁ γενόμενος
ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ἄγγελος ὅσιος, καὶ μιμητὴς
τῶν σεραφίμ, ἤγουν ἔχων καθαρεύων τοῖς
λογισμοῖς· ακάριος ὁ γενόμενος ἐραστὴς τοῦ
θῦ καὶ ἅγιος καθαρὸς ἀπὸ πάντων τῶν μι
ασμῶν καὶ πράξεων τῶν πονηρῶν· ακάριος
ὁ γενόμενος ὅλος ἐλεύθερος ἐν κῷ ἀπὸ πάντων
τῶν πραγμάτων τοῦ βίου τούτου τοῦ ματαίου·
ακάριος ὁ ἔχων ἐν νῷ τὴν ἡμέραν τὴν μέλλουσαν
τὴν φοβεράν· καὶ σπουδάσας ἐν δάκρυσι τὰ
τραύματα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ· ακάριος, ὁ
γενόμενος ὅλος αὐτὸς ὡς νέφος ἐν δάκρυσι·
καὶ σβέσας καθάπερ φλόγα πυρὸς, τὴν τῶν
πονηρῶν παθῶν· ακάριος, ὁ βαδίζων ἐν τῇ
ὁδῷ τῶν ἐντολῶν τοῦ κυ· μόνος ποιῶν καθα
ρᾶς ἀλικρινῶς, διὰ πίστεως καὶ ἀγάπης:
ακάριος, ὁ προκόπτων ἐν ἀγαθοῖς τρόποις
ἀσκητικοῖς· ἐλπίζων παρὰ θῦ λαβεῖν βασι

λάμψουσιν. μακάριος, ὃς μέμνηται τὸ πρό-
σταγμα τοῦ λόγου τὸ φοβερόν· καὶ φύλακας
τίθησιν αὐτοῦ τὸ στόμα, τὸ μὴ ἐκπεσεῖν τῷ ἐν
τῷ λοιπῷ. μακάριος, οὗ γέγονεν ἡ ψυχή, ὥσ-
περ ξύλον νεόφυτον, ἔχων ἀεὶ τὰ δάκρυα
κατὰ θεόν, ὥσπερ πηγὴν τοῦ ὕδατος:·
μακάριος, ὁ φυτεύσας φυτὰ καλὰ ἐν τῇ ἰδίᾳ
ψυχῇ, τὰς ἀρετὰς καὶ τοὺς βίους τῶν ἁγίων.
μακάριος ὁ ἀρδεύων φυτὰ αὐτοῦ, ἐν δάκρυσι μέ-
χόμενος· ἵνα γίνονται τὰ φυτὰ αὐτοῦ, ἀκέραια
καὶ καρποφόρα τῷ κῷ:. μακάριος, ὁ ἐκκαυ-
θεὶς τῇ ἀγάπῃ τοῦ κῦ ὡς ἐν πυρί· καὶ ἐφλόγι-
σε πάντα λογισμὸν ῥυπαρόν· καὶ ψυχὴν αὐτοῦ τὸν
μιασμόν: μακάριος, ὃς γέγονεν ἑκουσίως ὡς
γῆ καλὴ καὶ ἀγαθή· καρποφορῶν σπόρον καλόν·
ἑκατὸν καὶ τριάκοντα· καὶ ἑξήκοντα. μακάρι-
ος ὁ εὑρεθεὶς τῇ προθέσει· σπόρος καλὸς ἐν τῷ ἀ-
γρῷ ὃν ἔσπειρεν ὁ δεσπότης ἐν τῷ ἀγρῷ τῷ ἑαυ-
μακάριος, ὅστις εὗρεν μαργαρίτην ἐκλεκτὸν
τὸν οὐράνιον· καὶ πωλήσας πάντα αὐτοῦ τὰ ἐν
τῇ γῇ, τοῦτον μόνον ὠνήσατο. μακάριος ὅστις
εὗρε τὸν θησαυρὸν ἐν τῷ ἀγρῷ κεκρυμμένον,
χαιρόμενος δὲ ἀπέδοτο τὰ σύμπαντα καὶ αὐ-
τὸν μόνον ἐκτήσατο. μακάριος ὃς μέμνηται
διηνεκῶς τὴν ἡμέραν τῆς ἐξόδου· καὶ σπουδαί-
ως εὑρεθῆναι ἐν τῇ ὥρᾳ ἀπρόθυμος καὶ ἄφοβος
μακάριος, ὁ εὑρὼν παρρησίαν ἐν τῇ ὥρᾳ τῶν

ρισμοῦ, ὅταν ψυχὴ χωρίζεται τοῦ σώματος με-
τὰ φόβου καὶ ὀδυνῶν· ἔρχονται οἱ ἄγγελοι ψυ-
χὴν λαβεῖν καὶ χωρίσαι ἀπὸ τοῦ σώματος,
καὶ παραστῆσαι τῷ βήματι τοῦ ἀθανάτου κ(αὶ)
φρικτοῦ κριτηρίου· μέγας φόβος ὦ ἀδελφοὶ
ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ θανάτου· ὅταν ψυχὴ χωρίζεται
τοῦ σώματος, μετὰ φόβου καὶ ὀδυρμοῦ· τῇ γὰρ
ψυχῇ παρίστανται ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ χωρισμοῦ τὰ ἔρ-
γα αὐτῆς· ἃ εἴπραξεν ἐν ἡμέρᾳ ἐν νυκτί, ἀγαθά
τε καὶ πονηρά· καὶ ἄγγελοι σπουδάζοντες ἐπεί-
γονται ἐξῶσαι αὐτὴν τοῦ σώματος· ἡ δὲ ψυχὴ θεωροῦ-
σα τὰ ἔργα αὐτῆς, δειλιᾷ τοῦ ἐξελθεῖν· ἁμαρ-
τωλοῦ δὲ ψυχή, μετὰ φόβου χωρίζεται τοῦ σώμα(τος)·
καὶ τρέμουσα ἀπέρχεται, κριτηρίῳ ἀθανάτῳ
παραστῆναι· βιαζομένη δὲ ἐξελθεῖν τοῦ σώμα-
τος· καὶ βλέπουσα τὰ ἔργα αὐτῆς, λέγει πρὸς
αὐτὰ μετὰ φόβου· δότε μοι τὸ νῦν μίαν ὥραν,
ἵνα ἐξέλθω· ἀποκρίνονται δὲ τῇ ψυχῇ τὰ ἔρ-
γα αὐτῆς ἅμα πάντα· σὺ εἴπραξας ἡμᾶς, σὺν
σοὶ ἀπάγομεν πρὸς τὸν θ(εό)ν· μνησθῶμεν ἀδελ-
φοί μου ἀγαπητοί, τὸν βίον τοῦτον τὸν μάται-
ον· Χ(ριστὸ)ν μόνον ποθήσωμεν τὸν ἅγιον καὶ λυτρω-
τὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν· οὐκ οἴδαμεν ἀδελφοί, ποί-
α ὥρα ἐστὶν ἡ ἔξοδος ἡμῶν· οὐκ ἐπίσταταί τις τὴν
ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν τοῦ χωρισμοῦ· ἄφρονες ἡ-
μεῖς βαδίζοντες, καὶ τρυφῶντες ἀμέριμνοι ὡς ἐ-
πὶ γῆς· καταλαμβάνει τὸ πρόσταγμα τὸ φο-

φόνον· ψυχὴν λαβεῖν τοῦ σώματος· καὶ ὑπάγει ὁ ἁ-
μαρτωλὸς ἐν τῇ ὥρᾳ καὶ ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ· πλή-
ρης οὖσα ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἁμαρτιῶν· μὴ ἔχουσα ἀπολο-
γίαν· χάριν τούτου παρακαλῶ ἀγαπητοί· γενώμε-
θα ἐλεύθεροι· καὶ μὴ στοιχῶμεν τὴν δουλείαν τοῦ
βίου τούτου τοῦ ματαίου καὶ προσκαίρου· πλήρης
ἐστὶν ὁ βίος οὗτος σκανδάλων τε καὶ παγίδων τοῦ θα-
νάτου· πτερώσωμεν τὴν ψυχὴν ἡμῶν ἐκ τῶν παγίδων
σκανδάλων· καθὼς καὶ αὐτὸς ὁ πονηρὸς κρύπτει τὰς
παγίδας ἔμπροσθεν τῆς ψυχῆς ἡμῶν· ἵνα αὐτὴν
σκανδαλίσας· παγιδεύσῃ εἰς κόλασιν αἰώνιον·
ἀναμέσον τῶν σκανδάλων καὶ παγίδων βαδίζο-
μεν ἀγαπητοί· προσέχωμεν οὖν ἑαυτοῖς μὴ ἐμπέ-
σωμεν εἰς παγίδας θανάτου· πλήρεις εἰσὶ γλυκύτητος
αἱ παγίδες τοῦ πονηροῦ· μὴ χαυνωθῇ ἡ ψυχὴ ἡμῶν
ἀπὸ τὴν αὐτοῦ γλυκύτητα τῶν παγίδων· ἡ μέριμνα
τῶν γηΐνων πραγμάτων καὶ χρημάτων· καὶ λογισ-
μῶν καὶ πράξεων πονηρῶν· μὴ γλυκανθῇς σὺ ἀ-
δελφὲ γλυκύτητι τῆς παγίδος τοῦ θανάτου ἵνα μὴ χαυ-
νωθῇς καὶ ἐκλυθῇς ἀπὸ μελέτην τῶν πονηρῶν λο-
γισμῶν· ἐὰν ἄρῃ ὁ πονηρὸς λογισμὸς τὴν ἔφο-
δον ἐν τῇ ψυχῇ· γλυκαίνεται εἰς μελέτην πονηράν,
ἵνα αὐτὴν θανατώσῃ· καὶ γίνεται ὁ πονηρὸς λογι-
σμὸς ὡσὰν παγὶς ἐν τῇ ψυχῇ· μὴ ἀπαχθῇς δὲ εὐ-
χῆς καὶ δακρύων καὶ ἐγκρατείας καὶ ἀγρυπνίας·
γίνου δὲ γρήγορος καὶ ἐλεύθερος ἀπὸ ταῦτα
τῶν γηΐνων· ἵνα ῥυσθῇς τῶν παγίδων καὶ λογισμῶν

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

καὶ πράξεων πονηρῶν· μὴ χρονίσῃ ὁ πονηρὸς λο-
γισμὸς ἐν τῇ ψυχῇ σου ἀδελφέ· φαῖγε ἀλ πρὸς τὸν
θεὸν δι' ἄχης καὶ νηστείας καὶ δακρύων· ἵνα ῥυσθῇς
ἀπὸ πάντων τῶν παγίδων καὶ τῶν σκανδάλων καὶ τῶν
παθῶν· μὴ νομίσῃς ὦ ἀδελφὲ χρόνον πολὺ ζῆσαι
ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ ἀμελείω τῶν πονηρῶν
λογισμῶν καὶ πράξεων· ἄφνω δὲ ἔλθῃ τὸ πρόστα-
γμα τοῦ κυρίου· καὶ εὕρῃ σε ἁμαρτάνοντα μὴ ἔχοντα μετα-
νοίας καιρὸν, ὅτι μηδὲ συγχωρήσεως· καὶ τί ἐρεῖς
τῷ θανάτῳ ἐν τῇ ὥρα τοῦ χωρισμοῦ ἀδελφέ· οὐ
θέμα γὰρ μηδὲ συγχωρεῖν τῷ προστάγματι
μίαν ὥραν ἐπὶ τῆς γῆς· πολλοὶ νομίσαντες πο-
λὺν χρόνον ζῆσαι· ἦλθεν ἄφνω θάνατος· ἀρέν
ἄνδρα ἁμαρτωλὸν καὶ πλούσιον· ψηφίζοντα
πολλά· νομίζοντα ἐν ἀνέσει ζῆν ἐπὶ τῆς γῆς,
κατέχοντα ἐν δακτύλοις ψηφισμὸν κεφαλαί-
ων καὶ τόκους· νομίζοντα ἐν ἔτεσι χρόνου πο-
λλοῦ τὸν ἀριθμὸν τοῦ πλούτου αὐτοῦ· ἦλθεν ἄ-
φνω θάνατος ἀνάρπη· κατήργησε πάντα
ψηφισμὸν ὁμοῦ καὶ τὸν πλοῦτον· καὶ μόνι-
μίαν τοῦ χρόνου τοῦ ματαίου· ἦλθε πολλοῖς ὁ θά-
νατος· ἀρεῖν ἄνδρα δίκαιον· συνάγοντα τὰ πλε-
ἐν καλὸν ὅσιον, δι' ἄχης καὶ νηστείας· ἔχον-
τα τὸν θάνατον πρὸ ὀφθαλμῶν, μὴ φο-
βούμενον πόρου σὺν θανάτου καὶ χωρισ-
μοῦ σώματος· οὗτος ἐὰν προσδοκῇ τὸν
θάνατον, καθημερινῶς σωθεὶς καὶ

ωρικὸς· τὸν χωρισμὸν, τὴν ἐπάρασιν τοῦ σώ-
ματος τοῦ κυ(ρίου)· ἑτοίμαι σὸν καθ' ἡμέραν λαμπά-
δος σου ὡς φρόνιμος καὶ πρόθυμος· ἐπισκεπτό-
μενος θύραν αὐτῶν, ἐν δάκρυσι καὶ προσευχαῖς.
ὅσον χρόνον ἐν ἀδείᾳ τυγχάνεις ἀφαντισμο-
σοῦ δέεσον· ἔρχεται γὰρ ὁ καιρός σου πλήρωσι-
μος ἀποστασίας· χαυνότητος· ῥαθυμίας· σκλη-
ρότητος· μὴ συγχωροῦν λογίζεσθαι τὰ κρύ-
πτομα ἐκ τῶν αὐτοῦ συγχύσεως· προσέχεται ἀπ-
ὸ τῆς τοιαύτης ἅπαντα τὰ πονηρὰ ἀκμάζουσι·
προκόπτουσι καθ' ἡμέραν τὰ κάκιστα· πράγ-
ματα πονηρίας, σημαίνουσι τὴν σύγχυσιν ἐρχο-
μένην καὶ τὴν θλῖψιν τὴν μεγάλην τὴν μέλλου-
σαν ἔρχεσθαι· ἐπεὶ πάντα τὰ πρὸς αὐτὰ τῆς ἐσχ-
άτας ἡμῶν ἁμαρτίας προκόπτουσι πάν-
τα πάντα καθ' ἡμέραν, καὶ διὰ τὴν ἡμῶν χαυ-
νότητα προκόπτουσι τὰ πονηρὰ ἐπὶ τῆς γῆς·
γενόμεθα γρήγοροι· φιλόθεοι· πολεμισταί·
καθ' ἑκάστην τὸν πόλεμον τοῦ ἐχθροῦ νικῶσα-
μεν· ὡς τέλειοι φιλόθεοι, διὰ τί ἀγωνιζόμενοι τὰ
ἔθη τοῦ πολέμου; ἀόρατος γὰρ τυγχάνει ὁ ἐ-
χθρὸς τοῦ πολέμου τούτου, ἤγουν μικτὸν ταύτην
γνώμην· ἐὰν προσδοκᾷς τὸν θάνατον καθ' ἡμέ-
ραν πρὸ ὀφθαλμῶν; οὐχ ἁμαρτάνεις· ἀμή-
χανον θεάσασθαι τὴν γνώμην πραγμάτων, οὐ τρόπο-
ις ὡς τέλος ἐν πόλει μου· ἐὰν μεσιτεύσῃς τὴν
γνώμην καταφρονῶν τοὺς προσκαίρους ἀπα-

τε, τό τε δαιμόνιον ὡς ἄριστος πολέμιος ἐπέκειτο
βραβεῖον τῆς νίκης πολεμεῖν· οἱ δὴ γὰρ ταῖς ἡμῶν
προσέλκουσι τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς καρδίας ἡμῶν
πολεμίοις· χάριν τούτου καὶ ὁ πονηρὸς ἡμᾶς
πολεμεῖ τοῖς γενομένοις πλήρεις ὄντας· καὶ
πεσεῖν ἡμᾶς τοὺς γενομένους τοῖς πάθεσι δουλώσαν-
τας· τὰ πνεύματα γὰρ σήμερον ἀγαπῶμεν πάν-
τα ὁμοῦ ἀγαπῶντες· καὶ ἄλλος τὰ ὅμοια πάντες
ἐπὶ τῆς γῆς· χάριν πάντα μὴ ἔχομεν μάστιγος· καὶ
ἡ μέρα κακία κλικι πρὸς ἰσόρροπον ἀλλοίωσιν ἔστιν ὁ
χρόνος ἡμῶν· καὶ ἅμα διὰ τῶν ἡμερῶν ἐπι-
τιμωμένως μειζόμενον προϊέμεθα· ἰδοὺ ἐπιθέμενοι
ἐπὶ καὶ βασιλέα τῶν ὅλων ἐποίησεν ἡμᾶς· διὸ περὶ τού-
του οὐδέποτε θέλομεν ἀκροάσασθαι τὰς κα-
κίας καὶ τὰ τέρατα τὰ εἰς ἀγνοίας· γινόμεθα
πάλιν μὲν λοιμοὶ καὶ σεισμοί· φοβητρὰ πολέ-
μων τε· καὶ τῶν ἐθνῶν ἀκινησία· ταῦτα πάντα
ὅσα τὸν ἄνθρωπον δοκεῖ ἡμῖν διηγεῖσθαι πρὸς ἀλ-
λήλους, οὐκ ἀκοὴ τοῦ πονηροῦ βροντῆς ἡμᾶς οὐδὲ
στεναγμοί· οἱ ὁπλῖται σιωπῶντες προβάλ-
λονται, τοῦ καὶ ἰδεῖν τὴν σύγχυσιν καὶ τὴν θλῖ-
ψιν τῶν μετάλλων ἐρχομένων ἀπὸ τοῦ ἐθνικοῦ κό-
σμου· τὸ ἅμα τὸς ἤδη ἐπὶ χειμῶνος θερισμόν· τὸ
ἀγαθὸν ἡμῶν οὗτος· καὶ ἄγγελοι κατέχουσι τὰ
ὀργῶντα πάσας καὶ τὸ μέλλον ὑποδέχονται· φοβη-
τὰ μὲν γὰρ αὐτοί· ὥρα ἐστὶν ἑνδεκάτη τῆς ἡμέ-
ρας καὶ τῆς ὁδοῦ τὸ μῆκος πολύ· σπουδή.

στομένην ἐν τῇ ὁδῷ. ἀεὶ θαμὰ γινόμεναι ἀπρο-
μεροι. καὶ ῥιψάμενον αὐτὸν τόπους ὧν οὐ προσ-
κείδω μὲν ποιὰ ὥρα ὁ δὲ ἀπὸ τῆς πάσης τῆς
γῆς εἶχεν ἰλθαρ· κουφιζομένην οἷα ἐκ τοῦ [illegible]
πὸ βάθρου καὶ κεχρημένης τὸν Γηίρον. μὴ [illegible]
μνημῶν τι παρατελέσας ἕως τῆς γῆς, ἢ πόνος [illegible]
ἀγαπῶν πάντας ὅμου ἐν τῇ παλλεβίῃ ἡμέρᾳ. ἀλλὰ
δὴ μᾶλλον τὴν ἀγάπην ἐνδιαλλάξομεν, καὶ ἐφ [illegible]
ἀπὸ τῆς γῆς. ἁμαρτίας πληθυνόντας αὐτοῖ
ἐκάλυψε πάντας ὅμου. ὅσοι ἔκλαπον τὰ λεῖψ-
ειπεῖν. τὰ μέλλοντα οὐδεὶς ἡμῶν ἡ ἀγάπη
ποθεῖς ἡ ψυχὴ οἰωνός, μέση τὰ ἐκεῖ τῆς γῆς ἀφ-
καὶ βδελλίαστου καὶ ἀσύστατον ὡς τέλος. καὶ
ποθεινὸν βασιλεὰ ἀμοιῶν. μετὰ λογίζου οὕτως
ὃν μοναχὲ λέγων, ὅτι πλεῖον ἐπὶ ὁ καλὰ τοῦ τη-
σκήνους. ἡ ψυχή μου ὀλιγοπρὸς καὶ ἀσθενής, καὶ
οὐκ ἰσχύω τοῦ ἀσκῆσαι. ἐν ὦ τι σοι ἐκείνας
συμβουλάς καλλίστης καὶ ἀγαθής. καὶ [illegible]
θεὸς σοι λέγω ἀγαπητέ μου ἀδελφὲ, καὶ φιλόχρι-
στε. εἰ βούλεσαι ἀποδημεῖν εἰς ξένην [illegible]
ραν καὶ πατρίδα, οὐ δύνασαι παρελθεῖν ὅ-
λης ὁδοῦ τὸ διάστημα μακρὸν ἐστί. ἀλλ᾽ ἀριθμῶν
τὸν ἕνα καθ᾽ ἡμέραν ἀποδημῶν, καὶ διὰ χρό-
νου καὶ καμάτου καταντᾷς εἰς τὴν χώραν ἣν
προσδοκᾷς. οὕτως εἰς τὴν βασιλείαν [illegible]
καὶ τῆς τρυφῆς ὁ παράδεισος. [illegible] μη [illegible]
δι᾽ ἡμέρας τῆς [illegible] ὦ φεῦ [illegible] ἕκαστος [illegible]

γάνκει· ἀκράτητα καὶ δάκρυα καὶ προσευχή,
ἀγρυπνία καὶ ἀγάπη· αὗταί εἰσιν αἱ μοναί, ἃς
ὁ δοῦλός σου ἀπαρνήσεται. μὴ φοβηθῇς καλὴν ἀρχὴν βα
λεῖν καλῆς ὁδοῦ ἀπαγούσης εἰς τὴν ζωήν. θέλημά σου
μόνον ὁδήγησαι· καὶ ἀριθμῇς ἀπρόθυμος παραχρῆ
μα αὕτη ἡ ὁδὸς ἀνοιχθήσεται ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου·
καὶ χαίρων καὶ βαδίζων, μονὰς ποιῇς τὸν πόνον
ὑπὲρ τὴν ὁδόν, δυναμοῦνται τὰ βήματα τῆς ψυχῆς
σου κατὰ μονὴν καθ' ἑκάστην· οὐ μὴ ἀρῇς διακο
λίαν τὴν ὁδὸν τὴν εἰς οἶκον ἀπάγουσαν· ὅπως ὁ
ἀνώτατος αὐτὸς δι' αὐτοῦ ὁδὸς ζωῆς ἐξέμει τοῖς
θέλουσι μετὰ χαρᾶς ἀπάρχεσθαι πρὸς. πρὸς
τὸν πατέρα τῶν φώτων. γίνου μοι Χριστὲ σωτὴρ ὁδὸς ζω
ῆς, ἀπάγουσα πρὸς τὸν πατέρα· αὕτη μόνη χαρὰ εἰς τὴν
τέλος δι' αὐτῆς, βασιλείαν οὐρανίας· γίνου μοι ὦ δέ
σποτα Ἰησοῦ θεὲ ὁδὸς ζωῆς καὶ φωτισμός· καὶ ἐμπλῆ
σαι δι' ἐμαυτοῦ ἐκ τῆς πηγῆς, χαρίσματα πλήρης
τὸ θεῖον· ἐγένετο ἡ χάρις σου ἐν καρδίᾳ τοῦ δούλου σου,
φῶς καὶ χαρὰ γλυκυτέρα ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον
ἐν σώματι οἰκέτου σου· ἐγένετο ἡ χάρις σου ὡς θη
σαυρὸς πολύτιμος τὴν πτωχείαν ἰδίως ἔχει τὴν π
μίαν καὶ σαπρίαν· ἐγένετο ἡ χάρις σου τοῦ δού
λου σου καταφυγὴ καὶ δύναμις, ἀντίληψις καὶ
δύναμις καὶ καύχημα εἰς δόγματα πάσης ζωῆς. π
ὁ δοῦλός σου διὰ τὰ ἐκ τῆς πολλῆς ἡ
πιότητος τῆς ἀγάπης καὶ χάριτος· καὶ διά μοι ζά
λου μάλιστα ἀνάξιος, πῶς πάλιν καρτερήσω ἤ

γλώσσης μου ἐκ τῆς αὐτῆς ὀφειλίας· τοῦ ἀμνημ...
καὶ δοξάζειν τοὺς ἐν τῇ ἐρατῶν ἀγαθῶν· καὶ πῶς πάλιν
ἀποτολμῶ ἀποκλεῖσαι τὰ κύματα τῆς χάριτος,
τὰ βρύοντα ἐν καρδίᾳ ἁμαρτωλοῦ· πλὴν εἰ σο[illegible]
γλυκύτητος· ἐν τοῖς πολλοῖς χαρίσμασιν· ψάλλω
δοξάζων τῷ δι᾽ αὐτὴν τῶν ὁμοίων· τὸ δ᾽ ὅσον τι ὧν θερα-
πόντι τὰ ἴδια χαρίσματα ὁμοῖα· ἀλλὰ πολλῶν χα-
ρισμάτων· μεγαλύνω τὴν χάριν σου Χριστὲ σωτὴρ [illegible]
γὰρ μεγαλύνοντος· μεγαλύνομαι ἐν αὐτῇ· οὕτω
σοι καὶ ἐν γλώσσῃ μου ᾄδεσθαι· οὐ σιγᾷ [illegible]
θερα· καὶ μελῳδοῦσα· μέλπουσα πρὶν καὶ ὁ
πόθος σου ἕλκομαι πρὸς σὲ σῶτερ· [illegible]
τῆς ζωῆς μου· ἡ χάρις σου γλυκεῖα [illegible]
ἐν ἐλκυσθεῖσα ὄπισθέν σου· γένοιτο σου [illegible]
α μου τὰ ἀγαθά· δέχομαι τὸν ἱερὸν καλόν· καὶ
προσιοῦσα ἡ χάρις σου δραμεῖν καλλίω ἀπὸ τῆς [illegible]
τῆς καρδίας μου· καταφοιτᾷ· προσκυνεῖ σοι·
ἀγαλλιᾶσαι· τὸν ἀέρα ἱερόν σοι πάντοτε· ἐπιστρέψον
τὴν ψυχήν μου ἀπὸ τῶν μανδρῶν, τῆς τρυφῆς τῆς
παραδείσου· τὴν πρόβατον ἀπεθέντι· [illegible]
ἡ ψυχή μου ἐν τοῖς φροντίσμασι τοῦ πλανωμένου
ἀέρος, καὶ ἐπὶ τὸν ἴδιον οἶκον ἐβίασας σωτήρ
τὴν τὴν ἐμὴν ἀναξίαν ψυχήν, διὰ χειρός σου ἑλ-
κύσας· καὶ προσφέρεις ἀμφοτέροις τοῖς χεῖρας
τὸ σου περὶ [illegible] ἐν τρυφῇ παραδείσου [illegible]
τὰ πάντα τῶν ἁγίων· δόξα περὶ [illegible]
κίνησις· τὸ δὲ ὅσον τι χαρίσματα ὁμοῖα, ἔτι

χειρὸς· εἰ μὴ αὐτὸς προσενέγκῃ δραχμὴν δοθῇ
τῷ βασιλεῖ τῶν ἁπάντων :+ ς ςςς ~ ςςς ~ ςςς

τοῦ κυρ[illegible] πορ[illegible] πρὸς [illegible]
[illegible]ξασας, ὁ θεὸς δοξάσοι· καὶ πάλιν ὑπερδοξάσοι
ὁ θεός· ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψούμενος εἰς
τοὺς αἰῶνας· ἀχάριστον ὁ φιλόμενον τῷ θεῷ ἀ
[illegible] τοῖς διὰ παντός· τοῦ ἀξιωθῆναι τιμῆς ὑπὸ
τῶν ἐχόντων αὐτοῦ ζυγόν· καὶ ἐρωτώμενος τῶν πρό
τερον καὶ φθαρτῶν· βούλομαι δὲ ἀκονίσαι λό
γους, οἷς ἡ χάρις ἐφίστησί μου τὴν διάνοιαν· ἀλ
λ᾽ ὡς δὲ βούλομαι, οὐ κατὰ σεσοφισμένοις λό
γοις· καθ᾽ ὅσον ἡμεῖς ἰδιῶται καὶ ἀπλεῖστα τοῖς
ἀλλομένοις, τὰ σεσοφισμένα λεγόμενα· οὐ πᾶσι
ν σύνδηλα· καὶ μάλιστα τοῖς μὴ μετεσχηκόσι τῆς
κοσμικῆς φιλοσοφίας· ὅθεν χρή, ἁπλοῦν λό
γον διδόναι· πρὸς ὃ δύνανται οἱ ἀκροώμενοι συ
νιέναι· κατὰ τὸν μακάριον ἀπόστολον· ἐὰν φησὶ
μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦ
ντι βάρβαρος· καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος· δύνα
ται δ᾽ ὅτι πρεπὸς λόγος πεῖσαι τοῖς ἀκούουσι τὰ πίστε
ως, ἢ παρὰ διὰ τῆς γραμματικῆς· ἀλογίστος δὲ ὁ
θεὸς παρέχει τοῖς πᾶσι τὰ πάντα, καὶ φωτίζει ἑκά
στῳ πρὸς τὸ συμφέρον· ὅτι δὲ ὑπὲρ τὰ ἡμέτερα
[illegible] ἔχει, οὐκ ἀγνοῶ· ἀλλὰ γέγραπται· καὶ ὁ
τοῦ στόματος καὶ καρδίας τοῦ λαλεῖν· ποίαν οἴω δόξαν
ἀπολέσειν ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως· μὴ βοηθήσαν
τος [illegible] τὰ δύναμιν ἀπὸ [illegible]

κο· καὶ μάλιστα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ· ὥσπερ ποτὲ
τοῖς χρηματιζομένοις ὑπὸ κακῆς διδασκαλίας τῶν
[illegible] μου συμβουλίας· ὁ γὰρ [illegible] τῆς
τῆς ἀληθείας ἐχθρὸς οὐ παύεται ἐξαπατῶν· τοῖς
μάλιστα μὴ προσέχουσι· οὐ σαρκικὰ [illegible] κατορθοῦν
βουλόμενος· ἀλλὰ ψυχὰς [illegible] κατα[illegible]
προθυμούμενος· πῶς οὖν ὁρίζεται μετὰ τὴν [illegible]
χάριν πάλιν τοῖς ἀτίμοις πάθεσιν ὑποπεσεῖν·
πόσοις μετὰ τὸ στοιχειωθῆναι τῇ ἀδελφότητι· [illegible]
ταῦτα ἀπεργάσατο· καὶ αὐτοῦ τοῦ σχήματος ἐξ-
μοις κατήγησεν· τὸ δὲ ψυχὴν παραστῆσαι· ἀλλ' ἀ-
δελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος, ἀσφαλῶς τῆ
καθίστασθαι ταῖς τοῦ διαβόλου παγίσιν· ἡμεῖς δὲ
τὸν φαμὲν κατὰ τὸν ἀπόστολον· οὐχ ὅτι ἱκανοί ἐσμεν ἀ-
φ' ἑαυτῶν λογίσασθαί τι, ὡς ἐξ αὐτῶν· ἀλλ' ἡ ἱκανότης
ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ· ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς δουλεύειν
αὐτῷ ἀναξίους ὄντας· ὑμεῖς δὲ δοκοῦντες λαβόν-
τας τὸν λόγον ὡς τὴν [illegible] τόμον καὶ ἀπολυ-
πλασιάζοντα τὸν καρπὸν ἀποδώσετε τὸν ἐν δι[illegible]ο-
σύνῃ· χριστῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
ἀμήν :+ πρὸς γαλάτας ε· καὶ πρὸ [illegible]
Ἀναπτέχει σπαρὸς ἡ διὰ τῆς χάριτος τοῦ [illegible]
ρισον τὰς ἐντολὰς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ σοφὴ
σοι· γέγραπται γάρ· ὅτι ἐπ' ἀληθείας καταλαμ-
βάνομαι, ὅτι οὐκ ἔστι προσωπολήπτης ὁ θεός· ἀλλ' ἐν
παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζό-
μενος δικαιοσύνην, δεκτὸς αὐτῷ ἐστι· ἀδελ-

λῆ καὶ ἐπὶ τὸν ἀκριβῆ βίον τῶν μοναχῶν ἐλθεῖν·
ὥστε καὶ τῶν κρατιόνων ἐπιτυχεῖν. ἐὰν μὴ θῇς
ἐν τῷ λογισμῷ σου, ὅτι ἤδη μετέστης τοῦ βίου
τούτου· καὶ ἡ γῆ σοι τὸν κόσμον τοῦτον καὶ τὴν δό
ξαν αὐτοῦ, ὥσπερ σκηνὴν καταλελυμένην, οὐ
δύνῃ σὺ νικῆσαι τὰ πάθη τὰ γήϊνα καὶ τὰς κο
σμικὰς ἐπιθυμίας, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώ
πους εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκὸς, καὶ ἀπώλειαν. λέγει δὴ ὁ
κύριος ἡμῶν· εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρ
νησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ
ἀκολουθείτω μοι· ὁ γὰρ θέλων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι,
ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ αὐτὴν ἕνεκεν ἐμοῦ,
εὑρήσει αὐτήν· τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος ἐὰν ὅλον τὸν κό
σμον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ· ἢ τί δώ
σει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. οὐ γὰρ
ἐστὶ κόπον βαλεῖν θεμέλιον, ἀλλὰ τὸ ἐπιτελέ
σαι τὴν οἰκοδομήν· ὅσον γὰρ ὑψοῦται ἡ οἰκοδομή, το
σοῦτον πλείονα κόπον παρέχει τῷ οἰκοδόμῳ τι
ἄχρι τῆς τελειώσεως τοῦ ἔργου· ἀκούσωμεν τῆς
σοφίας φωνῆς τῆς λεγούσης· τίς ἐξ ὑμῶν θέ
λων πύργον οἰκοδομῆσαι, οὐχὶ πρῶτον καθίσας
ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει πρὸς ἀπαρτισμόν·
ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον, καὶ μὴ ἰ
σχύσαντος ἐκτελέσαι, πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρ
ξωνται αὐτῷ ἐμπαίζειν λέγοντες· οὗτος ὁ ἄνθρωπος
ἤρξατο οἰκοδομεῖν, καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι.
ἐν πολέμοις τῶν στρατιωτῶν βραχύς· τοῦ δὲ μο

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

[illegible] ἐστὶ δὴ μία σ' αὐτοῦ πρὸς τὸν κύριον
[illegible] χρὴ ἐν ἀρχῇ καθίσαι ἐν τῇ ἐργασίᾳ [illegible]
[illegible] σπουδῆς καὶ μὴ ψεύσῃ καὶ ὑπομονῆς· ἐὰν
οὖν ἀγαπήσῃς τὸ εἶναι χηρεύων [illegible] σφαλερόν [illegible]
ἱδρῶσαι λαβοῦ αὐτοῦ· μή ποτε σου τρίψῃ [illegible]
ὁ πλάνος σου, ὡς [illegible] πραγμάτων· ἐὰν δὲ ῥίψῃ
ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, μόλις [illegible]
οὖν ἐξελθεῖν εἰς τὴν ξηράν· ἵνα μὴ κατέλθῃ
εἰς βυθὸν ὡς λίθος· ἀδελφοί, ἐὰν [illegible]
[illegible] γίνεσθαι, [illegible] γενοῦ· μή ποτε [illegible]
ξ[illegible] ἐναντίας γίνεσθαι ἐστὶ χαρά σοι· καὶ αὐτῇ
[illegible] τὰ ἐναντία· [illegible]
λογίζεσθαι [illegible] τοῦτο ἐν ἑτοίμῳ ἔχε
τὸ ὑπομένειν γενναίως· μή ποτε ἐλθόντα
αὐτοῦ εἴπῃς· ὅτι οὐκ ᾔδειν ὅτι ταῦτα ἔμελλον
μοι συμβαίνειν· ἰδοὺ προέφησά σοι ταῦτα
ἵνα καὶ σὺ τὸν λογισμόν σου καταρτίσῃς
[illegible] ὅτι ἐν τούτοις φανήσεταί σου ἡ δοκι-
μή· σιωπᾶν τὸ λεγόμενον ἀγαπητόν· [illegible]
ρον προθυμότερον, καὶ [illegible]
τῶν ὑπομενόντων· καὶ [illegible] λόγοις καὶ ἔργοις
[illegible]· οἱ γὰρ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ· [illegible]
ται καὶ ἀκούουσι πάντα τὰ ἐκπορευόμενα ἐκ
τῶν χειλέων σου· βλέπε [illegible] οὐδεὶς
βιάζεται· καὶ ἡ ἀλήθεια [illegible] ὅτι αὐτ[illegible]
[illegible] πάντες τοῖς λαλοῦσι [illegible]
τὰ οὖν συμβαίνοντα τῷ προσερχομένῳ τῷ θεῷ·

πρὸ τῶν μὲν πειρασμὸς, ὅσα τὰ θλίψεως ἢ τῆς κό-
πος· ἀκηδία· γυμνότης· πάθη· πτωχεία·
ἐξουδένωσις· ἐν τούτοις γὰρ φαίνεται ἡ ὑπο-
μονὴ καὶ ἡ δοκιμὴ τῶν πιστῶν· καὶ ἐν τούτ-
τοις πᾶσιν ὑπερνικᾷ ὁ διδοὺς ἑαυτὸν ἐν ὅλῃ καρ-
δίᾳ τῇ τοῦ θεοῦ κυβερνήσει· καὶ ὑπομένων τῷ
βουλήματι αὐτοῦ· μόνον γὰρ τὴν τελείαν πρό-
θεσιν ἐν τῇ παρ' ἡμῶν ὁ θεός· καὶ αὐτὸς ἡμῖν ἐπι-
χορηγήσει τὴν ἰσχὺν, καὶ τὸ νῖκος δωρήσεται
καθὼς γέγραπται, ὑπερασπιστής ἐστι πάντων
τῶν ἐλπιζόντων ἐπ' αὐτόν· καὶ πάλιν λέγει· ἐ-
γγὺς κύριος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις ἐν ἀληθεί-
ᾳ· θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιήσει· καὶ
τῆς δεήσεως αὐτῶν ἐπακούσεται καὶ σώσει αὐ-
τούς· ἄρχεσθαι δὲ ὑπερῃμῶν παρακαλῶ· ἵνα ἃ
μέλλω λέγειν, δυνηθῶμεν ἀμέμπτως ποιεῖν
αὐτά· οὐ γὰρ ὡς φθάσαντες εἰς ταῦτα τὰ μέ-
τρα συμβουλεύομεν, ἀλλ' ὡς κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπικα-
λεσάμενοι μεθ' ἁδροτέρας καὶ ἐπιχορηγοῦ τοῦ λόγου,
...χόμενοι γυμνάζειν τοὺς λόγους, ἵνα ἅμα ὠφε-
ληθῶμεν, καὶ ὠφελήσωμεν· οἱ γὰρ λεγόμενοι
τιμιώτεροι, ὅτι μέλλουσι ἐξηράνθησαν τὰς
...ας καὶ τὰ ἤδη τῶν βοτανῶν· καὶ ἐν γρα-
...πτῶς παραδεδώκασι· καὶ τοῦτο οἰκονομικῶς
...νομίζει· πρὸς παραμυθίαν τῶν ἀσθενῶν
τῶν ... τὰ σάρκα· οὐ πολλῷ μᾶλλον ὀφείλει
...καὶ σπουδῆς ἡμῖν· ἀλλ' ὑπὲρ τὸν θησαυρὸν

ΚΑ'

τῆς χάριτος, κατὰ τὴν αὐτοῦ δωρεάν· ὁ ὑπὲρ
ἀφ[illegible] τι τιμωρίας ὁ δοῦλος ὁ πονηρὸς ὁ κρύ-
[illegible] ἐν ὀχυρῷ τὸ τάλαντον τοῦ κυρίου αὐτοῦ·
πῶς δὲ μὴ πτερύξῃ ἡ ψυχή μοι τῷ [illegible]
ἔχοντι ὄνομα μοναχοῦ· τίς μὴ κλαύσει ἐπὶ
μοὶ τῷ ἀπολέσαντι ὅτι τὴν ἔλαβον χάριν τῆς
ὑπομονήν· καὶ τί ποιήσω ὁ τῆς [illegible]
μένος ὅδε ἀπὸ τῆς μου χ(ριστο)ῦ· [illegible] ἀγαπητοὶ
πρ[illegible] [illegible] εἰμι τοῦ ἀρχ[illegible] δοῦλος·
ὁ πᾶσης ῥυσθεὶς ἐκ τοῦ ἐμπεσόντος μου πονη-
ροῦ· καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἤνοιξέ μου τὰ χείλη τῇ
δοξολογίᾳ τῆς [illegible] καὶ ὁμολογίᾳ τοῦ πα-
τρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος· ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ,
καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν· αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ [illegible]
[illegible] γνῶσιν· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς αἰῶνας.
ἀμήν:+ πρὸς [illegible] μοναχ[illegible]

Ἀδελφοὶ ἀγαπητοί, ἀποταξάμενοι τῷ βίῳ, ἐ-
[illegible] εἰς τοὺς ἀδελφούς, καὶ κατ[illegible]
ας κοινόβιον ἀδελφῶν· καὶ βούλει συζῆν αὐ-
τοῖς· καὶ τῷ κ(υρί)ῳ ἡμῶν Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστ)ῷ δουλεύειν· καὶ εἰ ἴδοις
τινὰς ἀδελφοὺς ἀτάκτως περιπατοῦντας καὶ
λαλοῦντας, ἃ μὴ ἀρέσκει θ(ε)ῷ· σὺ μὴ πρόσεχε
αὐτοῖς, μηδὲ τοῖς λόγοις αὐτοῖς· ἄφες αὐτοὺς λα-
λεῖν αὐτοῖς· οἱ γὰρ λαλοῦντες τὰ μὴ ἀρέσκοντα
θ(ε)ῷ· οὐ φοβοῦνται τὸν κ(ύριο)ν· οἱ αὐτοὶ ἐν [illegible] ἀμελ[illegible]
[illegible] φροντίς [illegible]· τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα ἐν
παντὶ καιρῷ· οὐδὲ τὸν θ(εό)ν ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν·

γέγραπται οὖν ἐν ψαλμοῖς· προορώμην τὸν κύριον ἐνώ-
πιόν μου διαπαντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν
ἵνα μὴ σαλευθῶ, καὶ μή σε διδάξῃ ὁ δαίμων σε ἀφιο-
λέγαν· οἱ γὰρ γέροντες οὗτοι κακῶς ἀναστρέφον-
ται. τί ποιήσω ἄρα, μεθ' ὅτορ ὧν· ἀλλ' ἄκουσον
τοῦ κυρίου λέγοντος· πολλοὶ κλητοὶ ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί·
ἀγωνίσω τοῦ σωθῆναι, ἵνα ἔσῃ εἰς τῶν ἐκλεκτῶν.
οἱ γὰρ ποιοῦντες τὸ πονηρόν, ἤτε ἐν κοινοβίοις, εἴτε
ἐν ὁποιῳδήποτε τόπῳ· αὐτοί εἰσιν υἱοὶ τοῦ πονηροῦ·
οἱ ἀφομοιωθέντες τοῖς ζιζανίοις ἅμα μέσον τοῦ σί-
του· γίνου οὖν σῖτος, ἵνα συναχθῇς εἰς τὰς ἀπο-
θήκας τοῦ κυρίου· καὶ μὴ ὡς ζιζάνιον κατακαῇς, πυ-
ρὶ ἀσβέστῳ· ἀλλὰ μηδὲ κρίνωμεν τινά, οὐ γὰρ οἴ-
δαμεν· μηδὲ ἐὰν θεωροῦμεν γελῶντα ἢ λαλοῦν-
τά τι· οὐκ οἴδαμεν πῶς, διάκειται ἐν τῷ κελλίῳ
αὐτοῦ, ἢ ποῖον πόνον ἔχει πρὸς θεόν· διὸ προσέχε ἕκα-
στος ἡμῶν, ἑαυτῷ προσέχειν· διότι ἕκαστος ἡμῶν
ὑπὲρ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ θεῷ· πρόσεχε ἐν ὅλῃ
καρδίᾳ σου, τῇ ψαλμῳδίᾳ σου καὶ τῇ ἀναγνώσει
τῶν θείων γραφῶν· καὶ σύνιπτε τὴν ἐξ αὐτῶν γινο-
μένην ποιότητα ἐν τῇ ψυχῇ σου· ὡς πορνή πιουθη-
[illegible]σουμαθων· ἐξ αὐτῶν γὰρ μαθήσῃ τὰ ἆθλα
τῶν ἀρετῶν· καὶ ἔσται χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις τῇ καρ-
δίᾳ σου· πρᾶος γενοῦ καὶ ὑπήκοος καὶ φρόνι-
μος· πρᾶος μέν, ἵνα ἐάν σε ἀγγαρεύσῃ παιδίον,
ἀκολουθήσῃς αὐτῷ· καὶ ἐπιτελέσας τὸ ἔργον
αὐτῶν, ἀναστρέφῃς τὸ κελλίον σου σιγῶν ταῖς

… καρδία προσαυχόμενος …
ος δὲ ἕκαστος, ἵνα τὴν ἡμέραν τοῦ στόματός σου φυ-
λάξῃς ἐν κόσμῳ ὅτι μὴ … περὶ ματαιο-
λογίας καλλωπίζεσθαι· καὶ ἐπὶ τοῖς μὴ πλούτοις σου μὴ ἐ-
παίρεσθαι· ὁ γὰρ καυχώμενος ἐν κυρίῳ καυχάσθω·
ὅτι πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξηράνθη
ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε· τὸ δὲ ῥῆ-
μα κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ πάντοτε ὁ μὲν ἐχθρὸς
ἀνθρώπου τὴν ψυχήν· μετὰ μειρακίου μὴ ἔχε
παρρησίαν· μετὰ δὲ γυναικὸς περιπατῶν κα-
τολίγαν· μετὰ παιδίου, μὴ πληθύνῃς λόγους·
μετὰ μεθυσμοῦ ἢ μάχης μὴ … ἢ
γελοιασμόν, μὴ συναναμίγνυσθε· ἀλλὰ ἐν φόβῳ
θεοῦ, ἴσθι ὅλην τὴν ἡμέραν· καθὼς λέγει ὁ ἀπόστο-
λος· ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε, τὸν καιρὸν ἐξαγορα-
ζόμενοι, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσιν· διὰ τοῦ-
το μὴ γίνεσθαι ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί
τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ· καὶ μὴ μεθύσκεσθαι οἴνῳ, ἐ-
ν ᾧ ἐστὶν ἀσωτία· καὶ πάλιν, ἵνα ἐν πραότητι …
πίας· μὴ δὲ μὴ ἔχων λέγειν φαῦλον περὶ ἡμῶν …
γαθὸν τό· ἰδοὺ παρατίθημί σοι τέκνον …
ραν καταθήκην ἑτοίμην ἐν κυρίῳ· ἐὰν φυλάξῃς αὐτήν,
ὕστερον ἀναδώσει σοι εὐφροσύνην· ἐὰν ἀπο… …
νος τῶν ματαίων βίων, καὶ ἐπέλθῃς εἰς κοινόβιον πλησίον
ἀδελφῶν· θέλων γενέσθαι μοναχός, μὴ …
ἔλθῃς τοῦ ἐξιέναι τοῦ κοινοβίου πρὸ τοῦ λαβεῖν …
… ἔνδυμα τοῦ μοναχοῦ· μὴ … τελευταῖον.

γὰρ νὰ εἶναι μεληθῆ ὅσα· λέχως βαλλ[illegible]ταχ[illegible],
με τὰ πάρης ταπεινοφροσύνης· τοὺς [illegible]
μένους πειρασμοὺς κατὰ σοῦ ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ
μὴ δειλιάσῃς· ἀλλ' ὑπόμενε ἵνα ἐπιτύχῃς τοῦ
μακαρισμοῦ· γέγραπται γάρ· μακάριος ἀνήρ,
ὃς ὑπομένει πειρασμόν· ὅτι δόκιμος γενόμενος
λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς· ὃν ἐπηγγεί-
λατο ὁ κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν· θέλεις δὲ μὴ νι-
κηθῆναι ὑπὸ τοῦ πειρασμοῦ; πᾶν θέλημα
σου ἀπόκρυψον· ἐὰν δὲ καὶ δοκῇς καλὸν εἶναι
τὸ πρᾶγμα, ὑπὸ τοῦ προεστῶτος συνδοκιμασθῇ
κρίνεται [illegible] καλόν, πείθου τῷ αὐτῷ ὡς κυ-
ρίῳ· γὰρ φυλάττειν καὶ τῷ ἰδίῳ σκοπῷ ἐξακολου-
θεῖν σημαίνει ἐστὶν καταστροφῆς· ἀρχάριος ἀνυ-
πότακτος, ὄνομα ἔχει οὐ δή του περιπατεῖ
[illegible] αὐτῷ· λέγει γὰρ ἐν τῷ ψαλμῷ· δουλεύσατε τῷ
κυρίῳ ἐν φόβῳ, καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ·
δράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῇ κύριος καὶ
ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας· ὁ ἀγαπῶν τὴν
[illegible] καὶ σοφίαν, οὐκ ἀπολεῖται· ὁ δὲ μισῶν παιδείαν,
ἑαυτὸν ζημιοῖ· ὡς πῦρ ἐν κεραμείῳ, ἐμβληθῆναι
[illegible] καὶ ὄξος, ἀδύνατον· οὕτως καὶ ἡ ἀρετὴ τοῦ
μονήρους βίου, δύναται συνοικῆσαι ἀπαιδευσίαι·
καὶ πάθεσιν ὡς ὁ ἀπόστολος λέγων· τίς γὰρ συμ-
φώνησις Χριστοῦ πρὸς Βελίαρ· ἢ τίς κοινωνία φω-
τὶ πρὸς σκότος· ἀγάπα δὲ τὴν σωφροσύνην ἐκ
ψυχῆς οὖν ἵνα κατασκηνώσῃ ἐν σοί, τὸ πνεῦμα τοῦ

ἤ ὕσκαι [illegible] καταξιωθῇς τοῦ ἐνθυμήματος τοῦ
ἰσαγγέλου βίου· μηδ' οὖν τοσοῦτον καταπείθου τοῖς
[illegible] μοῖς, ἐὰν περιβούλου· τάχα χωρίσαι τῆς
ἀδελφότητος· μὴ ποτὲ ἐκ νεότητός σου μαθη-
πλανήτης καὶ ἀκάθιστος· ὁ ῥᾳδίως ἀπολέσει
τὴν εὐλάβειαν, ἣν ἀποσυλλέγων· ἀλλὰ αὐτῇ καὶ
τέχει ἕως τέλους· διὸ φημὶ δὲ ὁ ὅρκος, μηδὲ ὀνο-
μαζέσθω ἐν τοῖς χείλεσί σου καθὼς περὶ πηγάς·
ἀλλ' ἰαθῆ ταπείνωσιν ἔχων, ἐν πάσῃ ἀποκρίσει σου
τὸ συγχώρησόν μοι εἶπε· ὁ ποθῶν διαφθέρεις ἀπὸ σοῦ
τὰ ἄριστα ἤθη τοῦ κόσμου· καὶ πολιτικά σου μοίρας
χαρίσματα ἱερέων, ἔζησαν παρὰ τοῦ τὸν ἐσόμενον· ἐρ-
χομένου δέ σου εἰς τῶν μοναχῶν· οὐ χρεία χρυ-
σόν· οὐκ ἄργυρον· οὐ κιματισμόν· ἀλλὰ πάντα
προαποστάλλεσθαι εἰς τὸν οὐρανόν, κατὰ τὴν ἐντο-
λὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ταῦτα κτῆσαι σεαυτῷ
σωτηρίαν, ἐγκράτειαν· ὑπομονήν· καὶ ταπεινοφρο-
σύνην· καὶ τἆλλα ὅσα ὁ θεός, ἐκ τῆς ἀγαθότητος
αὐτοῦ ἐπιχορηγήσει σοι· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων ἀμήν:: [illegible]

Διαφόρως πολεμοῦσιν οἱ ἐν ὑποταγῇ, τοῖς κοινοβίοις
καθεζόμενοι· ἐὰν ἴδῃ ὁ ἐχθρὸς σαρκικὰ φρονοῦντα,
ὑποβάλλει αὐτῷ ὁ ἐχθρὸς, σαρκικοὺς λογισμοὺς λέ-
γων· ἔξελθε τοῦ (κοινο)βίου, καὶ χρῆσαι τῇ πραγματείᾳ
καὶ ζῆσον ὡς θέλεις αὐτὸς χρήμασι· τῷ δὲ πνευματικῷ διά
δικαιωμάτων παρατάσσεται ὁ πονηρός, ἐ-
ποβάλλων τὰ τοιαῦτα καὶ φησίν· ἐν τῷ κόσμῳ

ἐργάζου καὶ ἰαθῆ ὥσπερ τὰ ἄλλα [illegible] ζῶα· καὶ
ποίαν δικαιοσύνην αὕτη ὁρμή ἐσθίει καὶ [illegible] πίνειν·
ἰδοὺ γὰρ καὶ διὰ τῆς βρώσεως, διότι γὰρ [illegible] σοι
ὁ πόλεμος τῆς πορνείας· καὶ πάλιν, ἐὰν φο-
ρῇς οὐχ ὑποφέρεις τὸν κάματον· ἀλλὰ μᾶλλον
δεῦρο ἀπελθε εἰς τὴν ἑτέραν ἔρημον· καὶ ἴσως
ζῆ· τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς· πλὴν
μικροῦ σιδηρίου ἄρον μετὰ σεαυτοῦ· ἔνθα τὰς
ἐξουσίας μέλλεις ἀναπαῆν καὶ ἐσθίειν· καθὼς
οἱ ἀρχαῖοι μοναχοὶ ἐποίουν· οἱ κατὰ ἔρημον σὺν
θεῷ· καὶ τί χρείαν ἔχεις καθῆσαι ὧδε· ἐνθάδε εἰσὶ
τὰ σκάνδαλα καὶ καταλαλιαί, καὶ ἕτερα πρά-
γματα ἀμαθῆ λέγειν· καὶ ὅταν ἐξέλθῃς καὶ
μηδὲν τούτων ἔχῃς· ταχινῶς ἑτέραν μανθάνεις
ὅθεν καὶ ἱκανοῦ μοναστηρίου καταλάβῃς· ὅπως
καὶ τοῦ πτωχοῦ δώσῃς ὅ [illegible] τοῦ καμάτου σου·
τοιούτους ὑποβάλλει ὁ πονηρὸς λογισμοὺς τῷ ἀ-
δελφῷ· τότε ἀποκρίνεται ὁ ἀδελφὸς τῷ ὑπο-
βάλλοντι λέγων· ἰδοὺ ἐξέρχομαι τοῦ ὧδε,
[illegible] καθῆσαι οὐκ ἐποίησα μή πο-
τε ἐξελθόντος μου καὶ μὴ ἀρέσει τὸ [illegible]
πάλιν ὑποστρέφω ὧδε· ὁ ἐναντίος λέγει·
μόνον τῶν ὧδε ἐξέλθῃς, καὶ τὸ ποσοῦ [illegible]
τινα γὰρ [illegible] ὅτι καὶ [illegible]
[illegible] καὶ ὄμοσον, τοῦ μὴ [illegible]
ὑποστρέψαι· ἀποκρίνεται ὁ ἀδελφὸς λέγων·
[illegible] τοὺς δὲ τοὺς καιρούς, οὐ γὰρ νῦν

ιον [illegible] ερος ἐπὶ τοῦ [illegible] ἐκ γυναικὸς
[illegible] υἱὸ ὁ δὲ γέρων τί [illegible] λέγει· καὶ πῶς ὑπο-
φέρει τοὺς συμβαίνοντας πειρασμοὺς ἐν τῷ
τόπῳ τούτῳ· καὶ δοκοῦν ὁ ἀδελφὸς ὁ μέγα-
[illegible] προκοπὴν ἑλκύσαι, συγκατατίθεται
τοῖς λογισμοῖς ὅτι [illegible] χείρου πάντων· ὥσπερ
γὰρ πλοίου ἐν πελάγει γενομένου αὐτοῦ τε
κινδυνεύσας μικρὸν [illegible] τῆς
[illegible] μελέτης· διὰ τοῦ μικροῦ ἐκείνου τὸ πηδάλιον
τοῦ μέγεθος καταποντίζεται ὑπὸ τῶν κυμά-
των· τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ψυχὴ δεχομένη τὰς
προσβολὰς τῶν ἐχθρῶν, εἰ μὴ ἀρχῆθεν τὴν τα-
την ποιήσει τὰ ἀντίθετα· νήψεως δὲ χρεία [illegible]
πίπτει· καὶ πολλῆς ταπεινοφροσύνης· πᾶσα
πονηροῦ καταργεῖται, τὸ πρὸς τὸν θεὸν τελεί-
ως [illegible] ἐκτῆσθαι· ὁ οὖν ἀδελφὸς συγκατα-
θέμενος τοῖς λογισμοῖς· καὶ σφόδρα [illegible]
ὑπὸ τῶν λογισμῶν ὀχλούμενος· προσέρχεται
τῷ ἡγουμένῳ αὐτοῦ λέγων· ἀββᾶ, ποίησον ἀ-
γάπην, ἀπόλυσόν με· οὐ γὰρ δύναμαι ἐπὶ τὸ κοι-
νόβιον καθῆσθαι· ταῦτα ἀκούσας ὁ γέρων ἤρξα-
το λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν περὶ τοῦ ἀδελφοῦ ὅ-
τι ἐνεπάθη· καὶ ἄρχεται ὁ γέρων παρακαλεῖν τὸν
ἀδελφὸν λέγων· ἐγώ, ἀδελφέ, οὐκ ἀπολύω σε· [illegible]
αὐτῇ, ἀδελφέ, ἄκουσον τῶν δαιμόνων τῶν βουλο-
μένων σε χωρῆσαι τῆς ἀδελφότητος καὶ τῆς
τοῦ γλυκύτητος ἀγάπης· ἢ οὐκ [illegible] ἀδελφέ [illegible]

τί ἐὰν ἐξέλθῃ τὸ πρόβατον ἐκ τῆς μάνδρας,
θηριάλωτον γίνεται; εἰπέ μοι τέκνον· μή τις
τῶν ἀδελφῶν ἔθλιψέ σε; εἰπέ μοι κἀγώ σε θερα-
πεύσω ἐν κυρίῳ· εἰ δέ τις σε ἐλύπησεν ἐκ τῶν ἀδελ-
φῶν, βαστάζουσι διὰ τὸν λέγοντα· ἀλλήλων τὰ βά-
ρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νό-
μον τοῦ Χριστοῦ. τί δὲ καὶ προσέχεις πειρασμοῖς ἀλλο-
τρίοις· σεαυτὸν ἀγρυπνῶν τήρει. εἰ δὲ κἀγώ σε ἐλύ-
πησα· μάρτυς μου ὁ καρδιογνώστης κύριος· ὅτι οὐ μι-
σῶν σε ἐσπούδαζον καθώς σε, ἀλλ᾽ ὑπὲρ τῆς σωτη-
ρίας τῆς ψυχῆς σου; ἐπιμελητὴς ἐγενόμην· καὶ τ-
μὴ ὡς συνακούων ὁ ἀδελφός, ἕλκεται ὑπὸ τῶν
λογισμῶν· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀδελφοὶ παρακαλοῦ-
σιν αὐτὸν λέγοντες· μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς ἀδελ-
φέ· ἀλλὰ καὶ μετανοοῦσιν αὐτῷ· καὶ ἐὰν πεισθῇ
ὁ ἀδελφὸς ἡσυχάσει ἐν κυρίῳ, ἀπηλλάγη πολλῶν πει-
ρασμῶν καὶ θλίψεων· ἐὰν δὲ μὴ πεισθῇ, λέγει τῷ
ἡγουμένῳ· οὐχ ἕνεκεν τούτου· ἀλλὰ καταμόνας
βούλομαι ἡσυχάσαι· ἵνα δὲ μὴ κινῶ μου τὸν λό-
γον· μὴ πειθομένου τοῦ ἀδελφοῦ, χωρίζεται τῆς
ἀδελφότητος· καὶ ἐξελθὼν τοῦ μοναστηρίου ἔνθα
ἦν περιοικῶν, περιβλέπεται εἰς τὰ δεξιὰ καὶ εἰς
τὰ εὐώνυμα· καὶ ἐὰν τοῦ κόσμου ζητήσῃ, καὶ
ἐκκλίνας τῆς ἐρήμου εἰς τὸν κόσμον πορευθῇ, τυ-
φλωθεὶς τὴν διάνοιαν λέγει ἐν ἑαυτῷ· ἀπηλλάγην
τοῦ μοχθηροῦ βίου τῶν μοναχῶν· καὶ σοφίαν ἡγεῖ-
ται τὴν ἑαυτοῦ ἀπώλειαν· ἔοικε γὰρ ὁ τοιοῦτος,

ἀρ[illegible] μετέλαβε τὴν ὑδρίαν αὐτοῦ· καὶ ἑτέρα αὐτὴν
ἐγ[illegible]θαι ὕδωρ· καὶ τὴν μὲν ὑδρίαν, οὐκ ἐγέμισαν
τοῦ ὕδατος· ὑποστρέφοντι δὲ καὶ τὸ αὐτὸ συνέβη
[illegible]· τοιοῦτος ἐστὶ καὶ ὁ ἀδελφὸς τὴν χάριν τοῦ κυρίου· καὶ
ἐν τῷ κόσμῳ πάλιν καὶ εἰς τοῦ βίου ἐπιστρέφων·
ὅταν δὲ περικρατὴς γενόμενος ὁ ἀδελφὸς τῶν ἀπο-
βαλομένων, καὶ εἰς τὴν ἐσωτέραν ἔρημον προσ-
βάλλῃ· συμβαίνει δὲ αὐτὸν παραβαλεῖν γέρουσι
τισίν, οἱ οὖν γέροντες τὴν φιλοξενίαν τὴν ἐρημικὴν ἀσ-
κοῦντες, δέχονται τὸν ἀδελφὸν μετὰ χαρᾶς· ἢ πα-
ρατηροῦσιν, πόθεν ἀδελφέ· ὁ δὲ φησίν, τοῦ κοινο-
βίου τοῦ δεῖνα εἰμὶ ἀδελφός· καὶ ἀνάγκης μοι περιέχ-
θείσης ἐν τῷ κοινοβίῳ, ἐξῆλθον ἀπ' αὐτοῦ· καὶ νῦν
ἐπιζητῶ ἐνθάδε καθίσαι καὶ κλαῦσαι τὰς ἁμαρτί-
ας μου· τότε καὶ οἱ γέροντες, ἄρχονται παραινεῖν
τῷ ἀδελφῷ λέγοντες ὅτι πορεύου μᾶλλον εἰς τὸ κοινόβι-
όν σου τέκνον· καὶ μᾶλλον ἀναπαύῃ· ἰδοὺ γὰρ ὁρᾷ-
ς ἡμᾶς ἐν ποίᾳ στενώσει ἐσμὲν ἐν τοῖς τόποις τού-
τοις· ἀκηκόαμεν δὲ καὶ παρ' αὐτῶν πρῶτον· ὅτι καλὰ
τὰ κοινόβια· καὶ μάλιστα τοῖς νέοις· καὶ ἐὰν πείσθῃ
ὁ ἀδελφὸς ὑποστρέψῃ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ [illegible]
χαρῇ· ἐφύλαξε πολλὰς καὶ κλαίει· ἐὰν δὲ ἀ-
πειθὴς ὁ ἀδελφὸς ὑποστρέψῃ εἰς τὸν τόπον αὐ-
τοῦ τοῖς γέρουσι, τὴν ἐσωτέραν ἔρημον [illegible]
καὶ καταλαβοῦ, ἄρχεται [illegible] θλίβεσθαι· αὐ-
τόθι ἄρχεται ὁ ἀδελφὸς μεταμελεῖσθαι· ὅτι δὲ κ-
οἱ δαίμονες περὶ αὐτοὺς [illegible] αὐτοὺς [illegible]

λίαν; καὶ φησίν· καλῶς ἐκαθεζόμην μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ
σου· τί ὅτι ἀνεχώρησας· καὶ ἐζήτησας [illegible] τὴν ἐρη-
μον ταύτην· καὶ ποία λοιπὸν [illegible] ἐστὶν ἐὰν ἀποθά-
νῃς ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ κακῷ θανάτῳ· τότε δὴ κι-
νοῦσιν αὐτῷ τὸ δειλίαν πολλήν, καὶ φόβον τρόμον· καὶ βασά-
νους πολλοὺς ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· τότε δὴ ὁ ἀδελφὸς
ἄρχεται λέγειν ἐν ἑαυτῷ μεταμελόμενος· καλῶς ἐ-
καθεζόμην μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου [illegible] ἐπλά-
νησέν με ποῖος δαίμων ὅστις ἐποίησέ με ἐξελθεῖν εἰς ταύ-
την τὴν φοβερὰν ἔρημον, ἔνθα οἰκοῦσι θηρία πολλὰ
καὶ δεινά. τί δὲ ποιήσω ὁ ταλαίπωρος· ἐὰν ἐμπέ-
σω εἰς χεῖρας τῶν βαρβάρων, μήποτε καὶ λῃσταῖς περι-
πέσω· μήποτε καὶ θηρίου πονηροῦ συναντήσῃ μοι·
ἀλλὰ καὶ δαιμόνια πολλὰ εὑρίσκονται ἐν τοῖς τό-
ποις τούτοις· ἔρημος γάρ φησιν ὁ τόπος, καὶ πῶς ἐγὼ
δυνήσομαι καταμόνας οἰκεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ·
ἐνταῦθα δὲ ἐνδελεχοῦσι πνεύματα ἀκάθαρτα· μάλιστα
[illegible] ἐθίσας τὸ σῶμά μου μετὰ πλειόνων ἀδελφῶν· ἐ-
πελάθετο δὲ ἐὰν μὴ νήψῃ ὁ οἰκῶν καταμόνας ἐν
τῇ ἐρήμῳ, τήν τε καὶ τὴν φρένα ἀπόλλει· καὶ αὐτὰ
περὶ καί τινες πολλοὶ τοῦτο ὑπέμειναν· εἶτα μετὰ
τοὺς λόγους τούτους, ἄρχεται ὁ ἀδελφὸς ἐν ἑαυτῷ
λέγειν· πορευθῶμεν παροικῆσαι πλησίον ἀδελ-
φῶν, καταμόνας ἡσυχάζοντες· ὅταν παραγίνεται οἱ
τοῖς μονάζουσιν [illegible] αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ μετὰ χα-
ρᾶς· παρέχουσιν αὐτῷ κελλίον ἐν τῷ μεταξὺ ἑαυ-
τῶν· καὶ προσλαμβάνονται αὐτὸν τῷ κόσμῳ· φέροντες

αὐτὰ [illegible] ἐνίσχυσεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ· ἢ τοὺς καθ' ἑαυτὸν ἀδελ-
φοὺς εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ· λέγει λογισμὸς ἐγείρου αὐτ(ὸν)·
ὀφείλομεν εἰς τὸ [illegible] ὀλίγον, ὅπως ἀναπαυ-
θῶμεν· καὶ πάλιν τί ποιήσω ὅτι τὸ ἐργόχει-
ρον [illegible] τὸ πού· οὕτω με μάθη [illegible] καὶ μεθ' ἡμέραν·
καθὼς τὸ ἐργόχειρον· ἄρχεται λαλεῖν περὶ [illegible]
ὧν κατὰ μόνας [illegible]· καθάπερ γὰρ τὸ ἦθος τῶν
κατὰ μόνας, δυσχερὲς τὸν κοινόβιον φαίνεται· οὕτω
τὸ ἦθος τῶν ἐν κοινοβίῳ δυσχερὲς ἡ μονήρης [illegible]
[illegible] δὲ ξύλου ἐκ τοῦ ἰδίου [illegible]
ὁπόταν ἀκούσῃ [illegible] αὐτοῦ [illegible] λοιπὸν ὁ ἀδελ-
φὸς πολλάκις ἐκ τῶν περισσῶν μου συναγόμενον
τὰ μελετᾶσθαι καὶ λέγειν· ἰδοὺ περισσῶς [illegible]
καὶ οὐδὲ τὴν μικράν μου σύναξιν ἀρκεῖ [illegible]
τοῖς λογισμοῖς αὐτοῖς μαχόμενος καὶ [illegible]
ὅτι δὲ ἤμην ἐν τῷ κοινοβίῳ, τούτων [illegible] ἐλάτ-
των ἤμην· ἢ μερίμνη μου ἦν· εἰς τὴν σύναξίν μου
καὶ εἰς τὸ ἐργόχειρον· νῦν δὲ τί ποιήσω [illegible]
λαίπωρος· διὰ γὰρ τὰς ἁμαρτίας μου ταῦτά μοι
συνέβησαν· διότι γὰρ παρήκουσα τοῦ θεοῦ [illegible]
ἰδοὺ συνέχομαι θλίψεσι πολλαῖς· καὶ γὰρ [illegible]
δρου ἡ παρακοή· τὸν ἀδὰμ ἐξέβαλε τοῦ παραδεί-
σου, κἀμὲ τοῦ μοναστηρίου· καὶ [illegible] τοῖς λο[illegible]
τούτοις, συμβαίνει φέρεσθαι τῷ ἀδελφῷ [illegible]
μοι [illegible]· ὁ ἀγαθὸς, καὶ ὁ πονηρὸς [illegible]
τοιαῦτα ὑποβάλλει λέγων· ἰδοὺ καὶ τὸ κοινόβιον
ἐδοκίμασας· καὶ τῆς ἐρημίας [illegible]· καὶ

ἂν ὑποστρέψῃς ἀπὸ τὸ κοινόβιον, ἂν [illegible] σοι
ἐπαινέσουν· οὐ μόνον δὲ τοῦ το[illegible]νε
στενάζω πολλά· καὶ πάλιν ἐν τῇ ἐρή[μῳ]
ποῦ τῆς δειλίου ὑπάρχῃ κακὸς [illegible]
ἀλλὰ μᾶλλον νὰ ἐλθοῦν πορευόμενοι ἐντὸς κόσμου·
καὶ ἀληθῶς γὰρ ἐὰν θέλῃς φοβηθῆναι τὸν θεόν, σώ-
ζῃ· ἡ δοκιμασία ὅτι μόνοι οἱ ἐν τῇ ἐρήμῳ σώζον-
ται· ἐὰν δὲ εἶσαι σοφὸς ὁ ἀδελφὸς, ἀποκρίνου
ταῖς τῶν λογισμῶν λέγων· ἐὰν γὰρ πολλὴ ἡσυχία
καὶ γαλήνη οὐκ εἶναι ὡς ἐμπεσὼν ἡ συχνάσαι· ἐὰν πε-
ράσθω ἀπὸ τὸν κόσμον, πόσον μᾶλλον εἰς τὴν ἔρημον
κατ' ἐμοῦ κακῶς· πολλὰ γὰρ ὑποβάλλει ὁ
ἐχθρὸς, θέλοντας τὸν ἀνακαλύψαι ὡς κίνων,
ἔστι τὸ εἶδος ἐξέρασμα· ἐὰν γὰρ καὶ συγκα-
ταπιθῆναι ὁ ἀδελφὸς τῶν λογισμῶν, ἂν θέσῃ
ἀπὸ τοῦ κόσμου ἐλάσῃ καὶ τοῦ ὁ ἐχθρός· ὁ δὲ ἐπι-
ποθοῦσα ἡ ψυχὴ τοῦ ἀδελφοῦ εἰς τὸ ὅρι-
ζον τοῦ κυρίου· ὁ θεὸς δίδωσιν αὐτῷ λογισμὸν ἀγα-
θοῦ ἐκτρίβουσι κακοσύνης· τοιαῦτα ὅπως
προβάλλῃ κατὰ τοῦ ἀγαθοῦ λογισμοῦ· καὶ φησίν,
δεῖνας τῆς ἐρήμου ἐπηρεάσθης· τοιγαροῦν,
δοκιμάσου τὸν λογισμόν σου· καὶ ὅπου βλέ-
πῃς ὅτι οἰκοδομεῖται ἡ ψυχή σου ἀπὸ τὸ ἀγαθόν,
ἐκεῖ μένου· ἐὰν δὲ καὶ ἐν τοῖς τόποις τούτοις
βουληθῇς ἡσυχάσαι ὡς καὶ οἱ
λοιποὶ ἀδελφοὶ, οἱ ἀγωνιζόμενοι διὰ τοῦ κυρίου·
ὁ κύριος μου Ἰησοῦς Χριστός· οὐκ ἔστι ὑπερήφανος, ἀλλ' αὐτὸς

τοι[…]ουντησ· μόνον ἐν φόβῳ κυ ἀναστρέφ·
ἡ δὲ […] εἰς τὸ κοινόβιον βούλη ἂν καὶ στρέφεσθαι πε
το ἀδελφοῖς, καὶ τοῦτο κρεῖττον. καὶ μὴ ἀ
πίστει τῇ διανοίᾳ συλλέγων, καὶ σχίζομαι ὑ
ποστρέφεσθαι πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου. ἠγάπηκα
γὰρ ἔχω ἵνα ἐὰν ὑποστρέψω πρὸς αὐτούς, ὡς κυ
δοκιμοσύνης καὶ μὴ ὑπομένοντα τοῦ κόπου τῆς ἐ
ρήμου. ἀλλ᾽ ὡς δραπετεύσαντα ὡς δῆλον στρατι
ώτην, ἀπὸ παρατάξεως πολέμου. οὐχ οὕτως
ἀδελφέ μου, οὐχ οὕτως· ἀλλὰ συμμάχους ὡς ἀ
γωνιστὴς τὸ εἰρημένον ἐν τῷ ἀποστόλῳ πεπλή
ρωκας. λέγει γάρ, πάντα δοκιμάζοντες, τὸ κα
λὸν κατέχετε. καὶ ἰδοὺ σὺ τὰ πάντα ἐδοκίμασας. ἄρα ὅτι καλὸν καὶ τερπνὸν τὸ κα-
τοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό, καθὼς γέγραπται·
ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος, ὡς πόλις
ὀχυρὰ καὶ ὑψηλή· ἰσχύει δέ, ὥσπερ μεμοχλευ
μένον βασίλειον. καὶ καταφρονήσας ὁ ἀδελφὸς
ἐπὶ τούτοις, ὑπέστρεψεν εἰς τὸ κοινόβιον. δεξάμενοι δὲ
αὐτὸν ὁ ἡγούμενος τοῦ κοινοβίου καὶ οἱ ἀδελ
φοὶ ἀσμένως, διὰ τὴν ἀγάπην· ἀντέχεσθαι τῶν
ἀσθενούντων. καὶ διδόασιν αὐτῷ κελλίον καὶ μα
θητὴν μόνον τινὸς τοῦ ἀδελφοῦ ἢ συγχαίρει τοῖς εἰς
τοῦ κελλίου αὐτοῦ. ἄρχεται ὁ πονηρὸς ταῦτα
αὐτὸν ἐκθλίβειν· καὶ ὑποβάλλει
αὐτῷ καὶ φησίν· πάλιν ὡς τὴν ἀρχὴν ἐλήλυ
θας τοῦ κηρύξασθαι μόνος ὁ ἐλευθέριος τῆς ἐρή

μου· ὅτι οὔτε ἐθεώρησα βλαβερόν τι· οὔτε ἐσ
κανδαλίζου· οὔτε ἐλάλησα μετά τινος· καὶ τό
σου καιρὸν πάλιν ἄρχισαν οἱ δαίμονες ἐκθλ. ἀπὸ
τοῦ ἀδελφοῦ· ὥστε ἡ ἐπιθυμία του [illegible] ἔξω αὐτὸν
τῆς χώρας τοῦ μοναστηρίου ἐκφοβεῖν· τόσον ταυτα
ραττόμενος ὑπὸ τοῦ πονηροῦ διαβόλου ἐκ τῶν
λογισμῶν· φέρων αὐτῷ καὶ ἀκηδίαν ἀπὸ τὸ μικρὸν
ὀριόχωρον· θέλων πάλιν ἀποσπασθῆναι τοῦ κελλί
ου αὐτοῦ· ἐπειδὴ ἦτον φρόνιμος ὁ ἀδελφὸς κα
θὼς γέγραπται· γίνεσθε φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ
ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί· ὑπῆγε πρὸς αὐ
τὸν ὀλίγον· οὐ μὴ μο [illegible] ἐργάται ἀνοχῆ
ια· διότι τῆς συμβουλίας ὑμῶν· εἶπεν οὖν καὶ ἔ
χομεν· ἡ γὰρ συμβουλία ὑμῶν μεγάλη οὖθ' ἀνα
πηφόρου· ἀκούσας γὰρ ὑμῶν τὸ πρῶτον ὅτι ἐξῆλ
θον τοῦ μοναστηρίου· νομίζων εἰς προκοπὴν ἐλ
θεῖν· καὶ τοῦ μὲν κελλίου ἐξῆλθον· ὠφέλειαν δὲ οὐ
κ ὠφελήθην πολλὰ ἔγνων· ὅτι πᾶσαι αἱ ὁδοὶ ὑ
μῶν σκότος· καὶ ὁ ἐν αὐταῖς περι [illegible]· ἀπροσκό
πτη πορεύεται· ἴσως γὰρ ἀπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ καὶ σωτῆ
ρος ἡμῶν τοῦ θεοῦ ἐμοῦ τὸν ὁ δοῦλος ἁμαρτωλός
καὶ ἐλθὼν ὅπως μου περιέθετο τὸ μὲν τὸν ἡγούμενον
τοῦ μοναστηρίου· ἔνθα ἐγὼ παροικῶ· διὸ οὐκ ἠ
μὴν αὐτεξούσιος· καὶ ἡ τοῦ μικροῦ ἐργοχείρου·
τιμὴ οὐκ ἐθλίβεται· μὴ κάλλιον ἐργάσαι τῶν κοσμι
κῶν· οἵτινες οὐ μόνον ἡμέρας ἐργάζονται· ἀλλὰ
καὶ τὰς νύκτας· καὶ περιφροντίζουσιν ἵνα

καθὰ καὶ πταγμὸν καὶ κέλλης καὶ ἐνδείᾳ· εἰ δὲ
δὲ τοῦτον πάντων ἐλαφρότερος ἦν ὁ Χς· ὁ ζυγὸς
αὐτοῦ χρηστός, καὶ τὸ φορτίον αὐτοῦ, ἐλαφρόν ἐστι·
ἀντὶ τούτου, ὅτι ἐκλίναντι ἀπ' ἐμοῦ πονηρευόμενοι·
καὶ ἐξερευνήσατε τὰς ἐντολὰς τοῦ θῦ μου· ὅτι αὐτῷ
ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν:· [illegible]
[illegible]
[illegible]
Ἀδελφέ, τὸν μοναχικὸν βίον ὑποθύμασθαι· καλοῦ ὄρ-
ὀρέγῃ ἵνα φυλάξῃς ἀπὸ τέλος· μὴ φυσιωθῇς καὶ πρόσ-
χες σεαυτῷ, ὡς σοφὸς καὶ μὴ ὡς ἄσοφος· ὡς μο-
ναχὸς καὶ μὴ ὡς ἀμόναχος· οὐ γάρ ἐστιν ἡ πάλη ἡ-
μῶν, πρὸς αἷμα καὶ σάρκα· ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρ-
χάς· πρὸς τὰς ἐξουσίας· πρὸς τοὺς κοσμοκρά-
τορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου· πρὸς τὰ πνευ-
ματικὰ τῆς πονηρίας, ἐν τοῖς ἐπουρανίοις· σπούδασον
ἔχειν τέλος· μή ποτε εἴπῃ θεὸς τὸ σοῦ ἐν τῆς οἰκεί-
ας ἀμελείας καὶ ἀπροσεξίας, ἡ ἀφροσύνη-
σου εἰς τὸν νυμφῶνα ἦλθον· καὶ οὐδὲ ἐκεῖ [illegible]
[illegible]· τί οὖν ὠφελήθη ἐκ τοῦ [illegible] τοῦ κυ· [illegible]
δὲ καὶ [illegible] τὸν μοναχικὸν βίον σου μὴ βουλη-
θέντος ὠφεληθῆναι, μηδὲ πονέσαι περὶ τῆς ψυ-
χῆς σου· ἀλλὰ συναπήχθης μᾶλλον ταῖς ἐπιθυ-
μίαις αὐτοῦ καὶ ἡδοναῖς λογισμῶν· καὶ αὐτῆς
ἐπὶ τὸν μοναχικὸν βίον· ἃ γὰρ ἐφύλαξας τὰς ἐντο-
λὰς τοῦ κυ, οὐκ ἂν παρεπίεσας· καὶ τὸν φόβον,
τοῦ θῦ ἃ ἠγάπησας, [illegible] καὶ τ

ψυχήν σου· πρὸ τοῦ κελλίου· τοὺς κανόνας τοῦ μοναδι-
κοῦ βίου σου οὐκ ἐφύλαξας· τὰς συνάξεις ὅσας ἠμέ-
λησας· πολλάκις παραλειφθῆναι ἠγάπησας· ὑψηλοφρο-
σύνην μᾶλλον ἠγάπησας· τοὺς μαζορότους συνε-
ξουδένωσας· ἐγκράτειαν οὐκ ἠγάπησας· ἀδηφα-
γίαν μᾶλλον ἠγάπησας· ἀγρυπνίαν οὐκ ἠγάπη-
σας· τὸν δὲ ἀκόρεστον ὕπνον, μᾶλλον ἠγάπησας· τὴν
ἐρημίαν, οὐκ ἠγάπησας· τοὺς δὲ κωμασμούς, μᾶλλον ἠγά-
πησας· πραότητα καὶ ταπεινοφροσύνην, οὐκ ἠ-
γάπησας· ἀπορριφίαν δὲ μᾶλλον ἠγάπησας· τὴν
ὑποταγὴν οὐκ ἠγάπησας· τὴν δὲ ἀνυποταγὴν μᾶ-
λλον ἠγάπησας· θυμὸν καὶ ὀργὴν οὐκ ἐμίσησας·
ἐριθείαν δὲ καὶ μνησικακίαν, μᾶλλον ἠγάπησας,
ἡσυχίαν καὶ προσευχὴν, οὐκ ἠγάπησας· κραυ-
γὴν δὲ μᾶλλον καὶ ὅρκους, ἠγάπησας· τὴν σεμνότη-
τα καὶ εὐλάβειαν, οὐκ ἐφύλαξας· εὐτραπελίαν
μᾶλλον καὶ τὰ γελοιασμοὺς, ἠγάπησας· σιωπὴν καὶ
αἰθύτητα, οὐκ ἠγάπησας· πολυλογίαν δὲ καὶ κα-
ταλαλίαν, μᾶλλον ἠγάπησας· ἰσχὺν ἐμπρὸς στα-
χνάτα κατανύξεως, οὐκ ἠγάπησας· ῥεμβασμὸν
δὲ μᾶλλον ἠγάπησας· ἀκτημοσύνην, οὐκ ἠγά-
πησας· φιλαργυρίαν δὲ μᾶλλον ἠγάπησας· τὴν
ἄσκησιν καὶ φιλοπονίαν, οὐκ ἐφύλαξας· τρυ-
φὴν δὲ καὶ σπατάλην μᾶλλον ἠγάπησας· ἐργάζεσθαι
ταῖς ἰδίαις χερσὶν, οὐκ ἠγάπησας· ἀναπαυτὴν
δὲ μᾶλλον ἠγάπησας· φιλαδελφίαν, οὐκ ἠγά-
πησας· χαίρειν δὲ ἐπὶ διαστροφῇ κακῇ μᾶλλον

ἠγάπησας· συμπαθεῖν θλιβομένοις, οὐκ ἐκτή-
σω τοῦτο· σκληρὸς δὲ καὶ ἀσυμπαθής, μᾶλλον
ἠγάπησας· θλῖψιν καὶ ὀνειδισμοὺς ὑπομεῖναι
διὰ τὸν κ(ύριο)ν, οὐκ ἠγάπησας· προκαθεδρίας δὲ κ(αὶ)
ἐπαίνους(?) καὶ τιμὰς(?) μᾶλλον ἠγάπησας· τὸν φό(βον)
τοῦ θ(εο)ῦ καὶ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ, οὐκ ἐφύλαξας·
τὴν δὲ ἀφοβίαν καὶ τὴν ἀδιαφορίαν(?) μᾶλλον ἠγάπη-
σας· καὶ τί ἐπὶ πλεῖον· τὰ ὅσα ἐμίσησε καὶ τοῦ-
των ἐραστὴς ἐγένου(?)· καὶ ἐπὶ τοῦ μονήρους βίου ἐπ' ὅσον(?)
οὐκ οἶδας ὅτι γέγραπται· ἀπολεῖ κ(ύριο)ς πάντας τοὺς
λαλοῦντας τὸ ψεῦδος· καὶ πάλιν· καὶ μὴ λαλεῖτε
κατὰ τοῦ θ(εο)ῦ ἀδικίαν· ὁ θ(εὸ)ς κριτής ἐστιν· ὁρᾷς
ἀδελφέ, ὅτι [illegible], καὶ οὐκ ἔξεστι ἑτέ-
ρων· εἰ δὲ ὅμως(?) ἑαυτόν, καὶ ἐπίστρεφε ἐπὶ τὸν
κ(ύριο)ν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ· οὐ γὰρ βούλεται τὸν θάνατον τοῦ
ἁμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν αὐτόν· θέ-
λει γὰρ ὁ κ(ύριο)ς τοὺς πάντας σωθῆναι· ἀγαθὸς γὰρ ὑπάρ-
χει· ἐστράφης, ἀλλὰ δύνασαι σωθῆναι(?)· ἐπίστρεψον,
ἀλλ' ἀρεσθῇ(?)· μόνον μὴ ἐκδῷς ἑαυτὸν εἰς τέλος
ἀπωλείας· αὐτὸς γὰρ ὁ σωτὴρ ἡμῶν εἴρηκεν· οὐ χρείαν
ἔχουσιν οἱ ὑγιεῖς ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες· καὶ
οὐκ ἦλθον δικαίους καλέσαι, ἀλλὰ ἁμαρτωλούς.
διὸ ἄκουσόν τι ἀδελφέ, ὧν ἔχω(?) καὶ συμβουλεύσω
σοι ῥῆμα· καθίζου ἐν ἡσυχίᾳ· καὶ θὲς πρὸ ὀφ-
θαλμῶν σου τὸν φόβον τοῦ θ(εο)ῦ· καὶ ἐπιστήριξον(?)
σου τοῖς λογισμοῖς, καθοῦ(?) ἐπὶ τοῖς ὡς κριτής·
καὶ κατανόει τὴν διαφορὰν τοῦ περιελθόντ(ος)

χρόνους· ἀφοῦ καὶ ἤρξω εἰς τὸν μουρμουρισμόν, ἵνα ἐπιγνῶς τὴν γενομένην νόσου αἰτίαν· τῆς τοιαύτης καταστάσεως· καὶ σημειώσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ βλάβος καὶ τὴν αἰτίαν· καὶ πόθεν καὶ ἡ αἰτία ἐγκέκρυφε τῆς τοιαύτης ζημίας· ἐὰν γὰρ περιπέσῃ ἔμπορος· πειραταῖς, ἀπὸ ποβρυχίου εἴμεται τὸ πλοῖον· καὶ ἀπολέσῃ τὸν γόμον· οὐκ ἐπιλανθάνεται τὸν τόπον· ἔνθα τὸν γόμον ἀπώλεσεν· ἀλλὰ καὶ μετὰ χρόνους ἱκανούς, συμβαίνει αὐτὸν παριέναι τὸν τόπον μετὰ ὑποψίας πολλῆς δι' αὐτοῦ παρέρχεται· ἐσόμεθα καὶ ἡμεῖς ἐκείνων μιμούμενοι· μᾶλλον δὲ σοφότεροι· ἐκεῖνοι τοῦ πλούτου τοῦ φθαρτοῦ ἀπολέσαντες· τοῦ τόπου οὐκ ἐπιλανθάνονται· ἡμεῖς δὲ ἀφθάρτου· τοιγαροῦν καθίζου ἐν ἡσυχίᾳ καθὼς παραφέρηται· καὶ συνάγαγε τοὺς λογισμούς· καὶ σκάλευε τὸ πρωῒ σου ἡμέρας καὶ νυκτός· ἵνα ἐπιγνῶς τὴν αἰτίαν τῆς τοιαύτης ζημίας, καὶ καταστροφῆς· μήποτε ἀπ' ἀρχῆς παρρησίαν ἐκτήσω· καὶ ἡ παρρησία, ἐνετρέψατό σου τὸν ἀσεβῆ λογισμόν· καὶ τὰ ἤθη διέφθειρε καὶ ἀνειδῆ καὶ ἀναίσχυντον ἀπετέλεσε· μήποτε ἐκ τῆς πολυλογίας ἐγκέκρυφεν· μήποτε ἐκ τῆς γαστριμαργίας ἡ αἰτία γέγονε· μήποτε ἐκ τῆς ἀνυποταγῆς τὸ βλάβος γέγονε[illegible] ποτε ὀζορζίου διαφόρου τόπου· μήποτε ἐκ προφάσεως διακονίας καὶ τῶν περισπασμῶν, τὸ μέγιστον κακὸν παρ[illegible]·

καὶ ἀ... γνοιε, ἀπόκοψον τὴν παρρησίαν καὶ
τὴν ἀναίδειαν σου διὰ τῆς εὐλαβείας· καὶ μὴ σχω-
θῇς ...λυθῆναι ὑποκριτὴς ὑπὸ τοῦ ἀθετοῦντος
τὰς ἐντολὰς τοῦ κ(υρίο)υ· δηλοῦν γάρ, ὅτι οὐ καταδι-
όρθωσιν τοῦ ἀδελφοῦ, τὴν μέριμναν τῆς ὑποκρί-
σεως φοροῦσιν· ἀλλ' ἵνα ἐντραπῇ ὁ ἀδελφός, ἀ-
ναιδὴς καὶ ἀναίσχυντος γίνηται· καὶ ἀλλότριον
τῆς δικαίας γνώμης· τοὺς γὰρ εὐλαβεῖς, ὑποκρι-
τὰς ὀνομάζουσι· πρὸς οὓς ὁ δεσπότης λέγει· ὑπο-
κριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλ-
μοῦ σου· καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρ-
φος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου· καὶ ὅσῳ
ἐντραπῇ τοῦ ὀνειδισμοῦ ἡμῶν τὸν ἀδελφόν, ἀ-
ποιεῖσθαι αὐτὸν μὴ ἀνεκλείπειν· ἀπολαῦσαι τοῦ
σωματος θάνατον· ἡ θεία γραφὴ λέγει· καὶ ὁ σοφὸς
ὢν ἕτερος λέγει· ἐὰν ἡ καρδία ὑμῶν καταγινώ-
σκῃ ὑμᾶς, παρρησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν θ(εό)ν· καὶ
ἐν ἑτέρῳ λέγει· ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι Χ(ριστο)ῦ·
μακάριοί ἐστε, ὅτι τὸ τῆς δόξης καὶ τὸ τοῦ θ(εο)ῦ πν(εῦμ)α
ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται. μὴ γάρ τις ὑμῶν πα-
σχέτω ὡς φονεύς· ἢ ὡς κλέπτης· ἢ ὡς ἀλλοτριο-
επίσκοπος· εἰ δὲ ὡς χριστιανός, μὴ αἰσχυνέσθω, δο-
ξαζέτω δὲ τὸν θ(εὸ)ν ἐν τῷ ὀνόματι τούτῳ· καὶ
εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται· ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁ-
μαρτωλὸς, ποῦ φανεῖται· φανερὸν τοίνυν ὅτι ἡ κατὰ τ...
παρρησία καὶ τοῦ τέλους τα..., οὐ γὰρ συμβαίνει
... σου· πιστὰ γὰρ περὶ πτοῦ μετὰ ἀ-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

[illegible]ου· ὁμοίως δὲ καὶ τὴν γαστριμαργίαν δα-
[illegible] τῆς ἐγκρατείας· τὴν φιλαργυρίαν, διὰ
[illegible] ἀσκήσεως· τὴν ἀκηδίαν, διὰ τῆς ὑπομο-
νῆς τοῦ κελλίου· τὴν [illegible]ρίαν, διὰ τῆς μνή-
μης τῶν μελλόντων ἀγαθῶν· τὴν ὑπὸ [illegible] διὰ
τῆς [illegible] εὐφροσύνης· εἰ δὲ καὶ προφάσει με-
θ πονηρίας τὸν κακοῦ σοι [illegible] σκανδαλισμὸν
[illegible] τοῦ λαοῦ [illegible] αὐτὸν τηρεῖ· μὴ κοινώνει
ἀλλοτρίαις ἁμαρτίαις· κατὰ δὲ τὴν [illegible]
[illegible]ζομαι· ὅτι ἀρχὴ [illegible] παρρησία·
καὶ [illegible] σχεῖν τὸν [illegible] διὸ [illegible]
[illegible] καταπτύσῃ πάντα [illegible]
[illegible]· τί κέρδος ἔχει ὁ κόσμος, ἢ τί ἀγαθὸν [illegible]
[illegible] τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν· ἔλαβε τὶς γυναῖκα,
[illegible] μερίμνης· ἐγέννησεν υἱόν, φροντίς [illegible]
[illegible] ἄλλους· περὶ [illegible]· [illegible]
[illegible], [illegible] τοῖς [illegible] αὐτὸν
[illegible]· ἐὰν δὲ καὶ ὁ ζῶν [illegible]
[illegible] περὶ αὐτοῦ μᾶλλον, ἢ περὶ τοῦ τεθνεῶτος·
ὁ [illegible] δὲ ἦλθεν [illegible] ὥρα τοῦ θανάτου αὐτοῦ,
χεῖρον τοῦ θανάτου τὴν θλῖψιν τῆς συμβίου λογί-
ζεται· ὅτι τὴν μὲν γυναῖκα αὐτοῦ καταλείποι
χήραν, τὰ δὲ τέκνα αὐτοῦ ὀρφανά· καὶ τούτων
[illegible] ὦ θέρος [illegible] τοῦ Χριστοῦ μου Χριστὲ
καὶ [illegible] τὰ [illegible] βούλει ἀνακαλ-
[illegible] αὐτοῦ, [illegible]
[illegible] φόβον [illegible]

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

που μεγάλη τὴ ψυχή σου· καὶ αὐτὸς εἶναι [illegible]
μαι· καὶ ὥσπερ τὸν στοῦλοι ποῦ [illegible] φυλάσσει·
ὁ σωτὴρ τὸν φόβον τοῦ Χριστοῦ φυλάει ἡ ψυχή σου· ὅσα
[illegible] τὴν παγίδα τοῦ διαβόλου· ἀλλ' εἰ στη-
[illegible] ἀπὸ τὸ ὕψη πεσόμενος· ἐὰν δὲ [illegible]
τὰ ἀμέλει τοῦ ἡ ψυχή, καὶ καταφρονήσουν ὁ τοῦ φό-
βου τοῦ Θεοῦ, καθαιρεθήσονται τῶν ὑψωμάτων, πιά-
ζεται ὑπὸ τῶν ὑψωμάτων· πιάζεται ὑπὸ τῶν κα-
τω τεύτων· οἱ καὶ καταλαλοῦντες τοῖς ὀφθαλ-
μοῖς αὐτῶν· ἐλαφροὺς τὴν ἀστὴν εἰς τὰ πάθη τῆς ἀ-
μαρτίας, ὡς βοῦς ἐξετάζουν τὴν χαυνὴ· διὸ ἀγα-
πητέ ἀδελφοί, φρόντισον μὲν τῆς ἀληθείας·
φρόντισον μὲν τῆς σωτηρίας· φρόντισον μὲν
τῆς ὥρας τοῦ θανάτου· μὴ σου μὲν τὰ κοσμικὰ
πράγματα· τὰ παρ' ἃ τὰ ὁδηγεῖ μέν· τούτου
κοιλιὰ [illegible] τὴν ὥρα τοῦ θανάτου· ὅτι
τὰ μέλλομεν [illegible] φιλοῦμεν ὅτι παρακαλοῦ-
μεν τοῦ ἀφιθῇ [illegible], καὶ οὐδεὶς ὁ [illegible]
μοι οἱ μοι· ὦ φοβερὰ τυγχάνει ἡ ὥρα τοῦ θανά-
του· ὅτι χωρίζεται ἡ ψυχὴ ἀπὸ τοῦ σώματος [illegible]
τι οὐ πατὴρ [illegible]· οὐ μήτηρ θυγατρί· οὐ γυνὴ
ἀνδρί· οὐκ ἀδελφὸς ἀδελφῷ· ἡμεῖς τί ἐκάμομεν
πράξης, πρὸς ὃ ἔπραξεν ἤ τι ἀγαθὸν· ἤ τι φαῦ-
λον· τοιγαροῦν, προαποστείλωμεν ἑαυτοῖς πρά-
ξεις ἀγαθάς· ἵνα ὅταν πορευθῶμεν διέξοδον τῆς
ἡμᾶς εἰς τὴν πόλιν τοῦ [illegible] εὕρωμεν αὐτὸν
τὸν βασιλέα καὶ [illegible] φίλον, ἀντὶ [illegible]

[illegible] δόξαν δὸς καὶ ἀνθρώπῳ τῷ ἀδελφῷ· ἐὰν
[illegible]ρ τοῦ θεοῦ κτήσῃ φίλους τοῦ βασιλέως τῆς δό-
[illegible] ὡς γὰρ τιμᾷς αὐτὸν, ὅσα δ' ἂν τοιοῦτον βασιλεῦσιν
παρέξῃ σοι· καὶ οἷος δουλεύεις αὐτῷ ὧδε· τὸ σὸν
ποῦ καὶ αὐτὸς τιμήσῃ σε ἐκεῖ· γέγραπται γάρ· ἀλλὰ
τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω· καὶ οἱ ἐξουθενοῦντές με
ἀτιμασθήσονται· τίμα οὖν αὐτὸν ἐν ὅλῃ
τῇ ψυχῇ σου· ὅπως ἀξιωθῇς τῆς τιμῆς τῶν φί-
λων τί γνώμῃ δὲ δεῖ κτήσασθαι αὐτόν; πρόσφερε αὐτῷ
χρυσίον, ἀργύριον· εἰ καὶ δὴ γυμνοῦ περίβαλε·
εἰ δὲ οὐχ ὑπάρχουσιν οὐδὲν τούτων, πρόσφερε αὐ-
τῷ ἃ ἐστὶν ἀδῆ· τοῦ χρυσίου καὶ ἀργυρίου τιμιώ-
τερα· πίστιν, ἀγάπην· ἐγκράτειαν· ὑπομονὴν· μα-
κροθυμίαν· ταπεινοφροσύνην· ἀπέχου ἀπὸ κατα-
λαλιᾶς· τήρησον τοὺς ὀφθαλμούς, τοῦ μὴ ἰδεῖν μαται-
ότητας· καὶ τὰς χεῖρας σου μὴ ποιεῖν ἄδικον· τοὺς
πόδας σου ἀποστρέψον ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς· παρακά-
λει ὀλιγοροῦντας· συμπάθησον ἀσθενοῦντας· χ(ριστ)ῷ
ποτήριον ψυχροῦ, [illegible] δὸς καὶ ὡς μάρτυς
ἐξ ὧν ἔχεις· ἐξ ὧν αὐτὸς σοι ἐχαρίσατο, πρόσφερε
αὐτῷ· καὶ γὰρ τὰ δύο λεπτὰ τῆς χήρας οὐκ ἀπε-
βάλετο· τί δὲ καὶ ἡ πίστις τοῦ Ἠλιοῦ πρὸς τὴν
χήραν; οὐχὶ ὀλίγον ὕδωρ ᾔτησεν καὶ ψωμὸν ἄρτου
καὶ ὡς ἐκεῖνος Ἠλίας ἐπορεύθη εἰς Σάρεπτα τῆς Σιδῶ-
νος· καὶ ἐπέστη εἰς τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως· καὶ
ἰδοὺ χήρα γυνὴ συνέλεγε ξύλα· καὶ ἐβόησεν
ὀπίσω αὐτῆς Ἠλίου καὶ [illegible]

δωρεᾶς ἕτοιμος καὶ πρόθυμος· καὶ ἐπορεύθη χ[...]
καὶ ὅθεν κοινὸν ἐπὶ σῶμα αὐτῆς ἡλίου καὶ ἡ [...]
δὴ καὶ τὸν μόναρχον υἱὸν τῆς χάριτος· ὁρῶν [...]
τι· ἐν τίσιν ἐντρέφονται οἱ ἤδη ἡ τροφὴ ταῖς· ἐν πόλει
ὑψηλῇ καὶ τὸν μάρτυρα· καὶ αὐτὸ μὲν προχωρεῖ·
ἔχει γὰρ τὴν τοιαύτην σπουδὴν ἀφ' ἧς [...] μεν
αὐτοῖς ἀγαθὰ ἐν τοῖς ὁμοίοις· ἀγωνισώμεθα οὖν καὶ
ἡμεῖς τὴν τοῦ ἁγίου ὁδὸν ἀδελφοί· ὡς ἔτι ἰχνηλατ[...]
ροῦν ποιήσωμεν αὐτῶν καρπὸν καλὸν μετέχοντες [...]
ἀπολέσωμεν καρπὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον φόβον μετέχοντες [...]
μὴ δὲ μὴ πορισθῶμεν ταῖς φαντασίαις τοῦ κόσμου
τούτου· μηδὲ μετὰ ἀνθρώπων ἐν ἀφοβίᾳ θεοῦ ἀπο-
λαύοντες τὰ ἔργα αὐτῶν συνάγωμεν ἑαυτοῖς· μὴ
δὲ ζηλώσωμεν τὰ ἔργα τῶν καταφρονούντων τῆς
ἑαυτῶν σωτηρίας· κατὰ τὸ λόγιον τοῦ ἀποστόλου· φθεί-
ρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλίαι κακαί· καὶ ἐν ἑτέρῳ λέ-
γει· ἐπιλαβοῦ ἐμῆς παιδείας μὴ ἀφίσης· ἀλλὰ φύ-
λαξον αὐτὴν εἰς ζωήν σου· ὁδοὺς ἀσεβῶν μὴ ἐπέλ-
θῃς· ἔκκλινον δὲ ἀπ' αὐτῶν καὶ παράλλαξον· οὐ
γὰρ μὴ ὑπνώσωσιν ἐὰν μὴ κακοποιήσωσιν· ἀφῄ-
ρηται ὁ ὕπνος αὐτῶν καὶ οὐ κοιμῶνται· οἱ δὲ γὰρ σι-
τοῦνται σίτῳ ἀσεβείας· οἴνῳ δὲ παρανόμῳ μεθύ-
σκονται· αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν δικαίων ὁμοίως φωτὶ λάμπουσι·
προπορεύονται φωτίζουσιν ἕως ἂν κατορθώσῃ
ἡ ἡμέρα· καὶ πάλιν λέγει· μὴ γίνου ἑταῖρος ἀνδρὶ θυ-
μώδει· φίλῳ δὲ ὀργίλῳ μὴ συναυλίζου· καὶ πάλιν·
[...]λέγει [...] πλείονες ἄνδρες· καὶ ὁ με

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

[illegible] λαίλαπος ἐλαυνόμεναι· οἷς ὁ ζόφος τοῦ σ(κότους)
[illegible] τετήρηται· ὑπέρογκα γὰρ καὶ μα-
[ταιό]τητος φθεγγόμενοι· δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις
σαρκὸς ἀσελγείαις τοὺς ὄντως ἀποφεύγοντας
τοὺς [illegible] καὶ τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομένους·
ἐλευθερίαν ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρ-
χοντες φθορᾶς· ᾧ γάρ τις ἥττηται, τούτῳ καὶ
δεδούλωται· εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσμα-
τα τοῦ κόσμου· ἐν ἐπιγνώσει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ· τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἡττῶνται· γέ-
γονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώτων·
καὶ πάλιν λέγει ἀνωτέρω· παρακαλοῦμεν δὲ ὑ-
μᾶς σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάν-
δαλα, παρὰ τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε ποι-
οῦντας· καὶ ἐκκλίνατε ἀπ' αὐτῶν· οἱ γὰρ τοι-
οῦτοι τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ
ἑαυτῶν κοιλίᾳ· καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ
εὐλογίας ἐξαπατῶσι τὰς καρδίας τῶν ἀν-
θρώπων· φύγωμεν οὖν τὴν πλατεῖαν ὁδόν, τὴν
ἀπάγουσαν εἰς τὴν ἀπώλειαν· ποθήσωμεν δέ,
τὴν στενὴν τὴν ἀπάγουσαν εἰς τὴν αἰώνιον βασι-
λείαν· πονέσωμεν ὡς δὲ ἑκουσίως, πρὸ τοῦ ἡμᾶς
πονεῖσθαι ἀκουσίως· μισήσωμεν τὸν ἐμπαθῆ
κόσμον, καὶ τὸν ἐμπαθῆ βίον· ποιήσωμεν ἑ-
αυτοῖς τροχιὰς ὀρθάς· ἀγαπήσωμεν τὴν [illegible]
[illegible] πρὸς [illegible] κλαύσωμεν ὡς δὲ ἑκου-
σίως, ἵνα [illegible]

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ξ

τοῦ αἰωνίου κλ[illegible] ἀκαρποῦ [illegible]
του· [illegible] τὸ πλῆθος, ὅτι τοῦ [illegible]
[illegible] πολλή· αὐτὸς γὰρ εἴρηκε· μακάριοι οἱ πεν-
θοῦντες νῦν, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται· ἐν-
νοηθῶμεν [illegible] τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς [illegible] θά-
λασσαν πλέουσι· οἵοις κινδύνοις ὑπομέ-
νουσι θαλάσσης [illegible] καὶ τὰ [illegible]
πι λέγουσαν ἀπεπέρασε· ἡνίκα δὲ [illegible]
σῃ τοῦ χρόνου τῆς [illegible] αὐτοῦ, ὁ [illegible]
προσποιεῖται τοῖς κινδύνοις· ὑπὲρ τὴν θάλα-
σσαν [illegible] χαράν, ὅτι ἀπέλαβε
πλήρης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ· μᾶλλον δὲ καὶ τὴν
θυμὸς καθίστανται τοῦ πλέειν ἐν τῇ θαλάσ-
σῃ· ἐκεῖνοι μὲν, ὅτε τελέσωσι τότε ἄρχον-
ται· ἡμεῖς δὲ ὥσπερ τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀριθμοῦ-
μεν καλῶς τελέσαι τὸν προκείμενον ἡμῖν
ἀγῶνα· οὐκ ἔτι [illegible] πάλιν
τὸν αὐτὸν δρόμον [illegible] ἀδελφοί τοῦ [illegible]
τοῦτο· μακρὸς [illegible] ἀδελφοί· κα[illegible]
[illegible]
ἔργου τοῦ κυρίου [illegible] τοῖς [illegible] καρδίᾳ [illegible]
[illegible] καιροὺς ἔχομεν· ὡς [illegible] ἀμ[illegible]
μέλλητε τὰ χαρίσματα αὐτοῦ· καὶ [illegible]
τοῖς [illegible] αὐτὸς καὶ τὰ [illegible] αὐτοῦ [illegible]
[illegible] παρέχει· διὸ μακάριος ἀνὴρ
ὁ φοβούμενος τὸν κύριον· ὁ [illegible] παρ' αὐτοῦ λήψεται τὸν
στέφανον [illegible] τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

[illegible] δόξαν σεσωσμένοι αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν·

[illegible]

[illegible] ὑπὸ τῆς καθεζομένοις· καὶ [illegible]

πνικοῦ πρὸς· ὑποβάλλει ὁ ἐχθρὸς λέγων· ἀποχω-

ρεῖν τοῦ ἀδελφοῦ· καὶ οἰκεῖν κατ' αὐτὸν καὶ ἀνα-

παύεσθαι μᾶλλον· καὶ ἐὰν συγκατάθηται ὁ ἀδελ-

φὸς τοῖς τοιούτοις λογισμοῖς, χωρίζεται τῆς

ἀδελφότητος· καὶ εὐθὺς ὁ ἐχθρὸς ὅτι ὑφα-

ρλογισμὸς τοῦ ἀδελφοῦ μικροῦ· ὑποβάλλει αὐ-

τῷ λέγων· ἀπελθεῖν τὴν ἐνδοτέραν ἐρήμου· ἵ-

να καθὼς ἂν τοῦ ἀδελφοῦ χρόνου τινὰ ἐν

τῇ ἐρήμῳ· τότε προσφέρει αὐτῷ ὁ ἐχθρὸς καλὸς

[illegible] μου· ἀναλογισμοὺς τῆς ἀκηδίας καὶ τὸ ἐκ-

πλημα τοῦ χρόνου· καὶ τὴν πολυλογίαν τοῦ χρηαοῦ·

καὶ τὴν ἀσθένειαν τοῦ γήρως καὶ τὸν κόπον τῆς

ἐρήμου· καὶ ἐὰν ἰσχύσῃ ὁ ἐχθρὸς σκελίσαι τὸν ἀ-

δελφόν· ἀναστῆναι αὐτὸν καὶ ἐλθεῖν· καὶ φέρει αὐτὸν

πλησίον κώμης ἢ πόλεως· τότε [illegible] αὐτ-

τῷ [illegible] ὁ οὖν ἀδελφὸς ἐγκρατευόμενος τοῦ

μὴ [illegible] πόλιν [illegible] προσ-

ψίζειν· τὸ [illegible] ὁ ἐχθρὸς [illegible] τῷ

ἀδελφῷ [illegible] καὶ [illegible] τέχνας [illegible]

[illegible] βούλεται καταβάλλειν τὸν ἀδελφόν.

Οἷον [illegible] αὕτη· ἐὰν [illegible] τοῦ [illegible] σχο-

λάζοντος τοῦ ἀδελφοῦ ἐν τῷ κελλίῳ· [illegible]

γυναῖκα κρούουσαν τὴν θύραν τοῦ κελλίου προφά-

σει πλανωμένην καὶ ὀλιγοψυχοῦσαν [illegible]

μοναχῶν ἐλθοῦσα [illegible] προφασίζεται μοναχὸς [illegible]
μηδένος [illegible] ταῦν· ὁ οὖν ἀδελφὸς ἀνοίξας τὴν θύραν αὐ-
τοῦ [illegible] γυναῖκα παρισταμένην ἐν τῇ αὐτοῦ κέλ-
λῃ· καὶ φησὶν τὸ γύναιον· κόρη ἑβραῖα· ποῦ μήτηρ
ὁ δὲ [illegible] μοναχός· καὶ ὅτι κέκλεισται ἤδη ἡ ἡμέρα,
ποίησον ἀγάπην· ὑπόδεξαί με ἔσω τῆς θύρας
σου τὴν νύκτα ταύτην· μή ποτε [illegible]
μου, φάγωσιν ἡμᾶς τὰ θηρία· πολλάκις δὲ καὶ
ἄλλην συμπλέκτριαν φορᾷ [illegible] τὸ γύναι-
ον· ἴσως δὲ καὶ [illegible] βαστάζουσα καὶ χρέ-
[illegible] βουλομένη [illegible] ἀδελφοῦ· τότε πο-
λεμεῖ τὸν ἀδελφὸν ὁ [illegible]
καὶ [illegible] ἐκ [illegible]
λῆς· μήποτε δὲ καὶ [illegible] θαρρεῖ αὐτῇ
ἡ ψυχή· ἵνα δὲ [illegible] τοῦ λόγου, ἡ [illegible]
μοναχὸς τῇ ἐπιθυμίᾳ· καὶ μετὰ τὸ [illegible]
[illegible] βουληθεὶς [illegible] αὐτῆς
[illegible] αὐτῷ λίθος [illegible]
[illegible] ἀπὸ σοῦ· ἵνα [illegible]
ὁ [illegible]
[illegible]
μοναχὸς [illegible]
[illegible] ἐν τῷ κελλίῳ σου [illegible]
[illegible] τότε ἄρχεται ὁ μοναχὸς θρη-
νεῖν ἑαυτόν· ὅτι ὅλως ἤνοιξε θύρας [illegible] κελλίου
αὐτοῦ· ταῦτα οὖν γίνονται [illegible]
[illegible] βραχὺ αὐτῆς [illegible]

λλῶ δεινὴ σοι ἀποδρᾶσαι αὐτῆς· βρόχοις γάρ φησι
τοῖς ἀποχαλίνου ὁ ζῶν σφίγγει αὐτόν· προγινώσκων
τοίνυν ἄνθρωπε, τί ἐστι τὰ ἔσχατα τῆς ἁμαρτίας· καὶ
ὅσα ἀρέσκεται προξενῆ τοῖς χρωμένοις αὐτῇ φόρτ
ον μίαν ταύτην, φυλάττου τὴν ἡδυπάθειαν· οἱ γάρ
καρποὶ αὐτῆς, καρποὶ αἰσχύνης· καὶ πρὸ μὲν τῆς ἡ
δονῆς, ἐπιθυμία· μετὰ δὲ τὴν ἡδονήν, λύπη· ἀμα
ρτήσας οὖν ὅτι τὴν ἡδονὴν λύπη διαδέχεται, ἐκ
φεῦγε τὴν ἁμαρτίαν· λογιζόμενος τὴν αἰσχύνην
τῶν αἰώνων· μάλιστα οὐδὲ φοβοῦ τοῦ θεοῦ· ἀποδίωκε οὖν
τοὺς δαίμονας τοὺς θέλοντάς σε ἀπατῆσαι· καὶ τοῖς
πόνοις σου ἀνάστησον ὅπως ἄλυπος διαμείνῃς· ἄνευ
γὰρ ὅσα καρδίας γνωστῆς ἐστὶ· ὅτι πονηρίας χωρίζει καὶ
σωφροσύνας ἀποβάλλει τὸ γένος· ἀλλ' ἵνα μὴ διὰ
τοῦ ἀγαθοῦ, τὸ κακὸν σοι κατορθώσῃ ταῦτα δὲ
πολέγω, ὅτι καλὴ ἡ φιλοξενία· συμφέρει καὶ
τῷ· ὁ οὖν φιλόξενος ἀνὴρ, μὴ σπαθᾶν ὁ φιλά
νθρωπος μᾶλλον τὸ ἀργύριον ἐν χρυσοῖς κτηρίοις· ἀπὸ
ὃ ὃ προυλήψεται ἑαυτῷ, τὸ ἀδόκιμον δέ, προφέ
ρει· τὴν ἐν πολλῷ τήρησον· ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας
φεύγε, ὥσπερ ἀπὸ προσώπου ὄφεως· ὁ γὰρ ἀπὸ ξένος
ἡμέρας σπουδάζει τίμιος· ὅπη, καὶ οὐ πορνεύσει·
ἐν φοβερῷ τὴν νεότητι τοῦ νηφεῖ· μὴ ποτε ἀπελεύ
σῃ, ἀρεθῇς τοῖς πάθεσιν δουλώσῃ· ἀπὸ νεότη
τος ἕως γήρους ὁ γὰρ ἐν πελάγει ναυαγήσας,
ὅσος ὅτι καὶ ἐν ἡψε καὶ ἠγωνίσατο· καὶ ἡ πολλὴ
τῶν κυμάτων ἐπαφρισθεῖσα ἰσχύς ἐπὶ κατ' αὐτοῦ·

ὁ δὲ ἐν τῷ λιμένι ναυαγήσας, οἰκείῳ [illegible]
μελάναν τὸ πλοῖον τοῦτο [illegible] τοῦ αὐτοῦ, [illegible] βυθῷ
καταδῦσαι καὶ ἀπολέσαι [illegible] τῷ λιμένι τῷ
χειμαζομένῳ [illegible] αὐτὸν προσ[illegible] αὐτῷ [illegible]
τοσοῦτον [illegible] ἐν κόσμῳ [illegible]
ἐὰν δὲ καταλάβῃ [illegible] τοῦ φρονήσαι [illegible]
μὴ [illegible] πρὸς [illegible] γυναιξίν· [illegible] πρὸ
[illegible] ἐγκαταλείπου· οὔπω [illegible]
ἡ ψυχή· [illegible] οὐ μακράν, τὸ [illegible] παρὰ
[illegible] καὶ διὰ [illegible] τοῦ φ[illegible]
τοῦ θεοῦ· [illegible] πρὸς τὸν [illegible]
[illegible] πορνείαν· [illegible]
[illegible] πορευόμενος πρὸς
αὐτόν, [illegible]
ἀλλὰ καὶ [illegible] τυγχάνει [illegible] αὐτοῦ· ἀ-
λλὰ [illegible] μή ποτε προφθάσῃ [illegible] καὶ
λάβῃ [illegible] σου [illegible]
ῥημάτων· ἢ [illegible] τοῦ [illegible] λόγοις [illegible]
[illegible] μαλάξαι τὸ πάθος [illegible] ἀλλὰ
καλῶς εἰρηκεν ὁ σωτήρ· ἰδοὺ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς
πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε οὖν φρόνιμοι
ὡς οἱ ὄφεις, καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί· [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] τοῦ ἀποστόλου [illegible] μὴ γίνεσθε
ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ κυρίου·
καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστιν ἀσωτία· [illegible]
[illegible] ὅταν [illegible] χρι-
[illegible] ἀμελήσας δὲ [illegible]

χρονίζας γίνεσθαι ὡς μόλις ἰᾶσθαι· οὕτως πάλιν ἐλ
θὼν νοῦς τοῦ μοναχοῦ, ἐὰν φθάσῃ τοῦ Θ(εο)ῦ ἐν ἀλη
θείᾳ· οὐ χρονίζει γενέσθαι ὡς μαργαρίτης ἢ
χρυσοῦ λουθ ἢ ῥυτίδων ἢ τί τῶν τοιούτων· ἀλλ' ἔσται
ἄμωμος κατὰ πάντα· καὶ τοῦτο πάλιν γνῶσ
κειν σε βούλομαι· ὅτι ὁ χρονίσας τῇ ἁμαρτίᾳ,
περισπώμενος πόλεμον ἔχει τοῦ ἐγκρατευομένου.
ὥσπερ γὰρ ὁ ἐγχέων βόρβορον ἐν τῷ ποτι νιν,
πλεῖον αὔξει τὴν δυσωδίαν· οὕτως καὶ ὁ μὴ ἐγκρα
τευόμενος, αὔξει τὸ πάθος· γίνωσκε ὅτι ἐὰν ἀ
μελήσῃς σεαυτοῦ, ἔσχατον μεταμεληθήσῃ· τοῦ ἀ
ποστόλου λέγοντος· ὁ ἄγαμος, μεριμνᾷ τὰ τοῦ
κ(υρίο)υ, πῶς ἀρέσει τῷ κ(υρί)ῳ· ὁ δὲ γαμήσας, μεριμνᾷ τὰ
τοῦ κόσμου πῶς ἀρέσει τῇ γυναικί· καὶ μεμέρισται.
σὺ δὲ μοναχὸς, οὐ τὴν τοῦ κόσμου μέριμναν ὀφείλε
ις, ἀλλὰ πῶς ἀρέσῃς τῷ κ(υρί)ῳ· ὅθεν σεαυτὸν ἀφο
ρίσας διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· πάλιν λέγω,
ἐὰν μὴ ἐγκρατεύσῃ, ἔσχατον λυπηθήσῃ· κατὰ τὸν
λέγοντα ἀπόστολον· θλῖψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἕξουσιν οἱ
τοιοῦτοι· ὁ γὰρ γαμήσας, πτωχὰ μὲν τὰ πρὸς ἀρ
τίων περισπώμενος περὶ οἴκου καὶ γυναικὸς, καὶ
παίδων τροφίμων· ὁ δὲ ἄγαμος, μεριμνᾷ τὰ τοῦ κ(υρίο)υ,
πῶς ἀρέσει τῷ κ(υρί)ῳ· ἑαυτὸν ἀφορίσας, διὰ τὴν τῶν
οὐρανῶν βασιλείαν· ὡς σίδηρος τοῖς διδύμοις ἄπο τι
μᾶν, ἐπεὶ γὰρ [illegible] ἀρετῆς ἀλλότριον· ἄλλος ἐβά
λογίσματα ἢ δορμὴν κρατήσας· ἔμμενε τοιγαροῦν τοῖς
αὐτοῖς ὅροις· διότι γέγραπται, μαθοῦ τὸ μὴ ἄρξασθαι.

καὶ μεταποδώμεθα· βιάζου οὖν σεαυτὸν [illegible]θαι,
καὶ ἀρίστης καθαρότητος τοῖς λογισμοῖς σου, καὶ τὴν δὴ
ἀμοιβὴν [illegible] ὡς περὶ λιμένα εὔδιον ἡσυχάσαι μου·
καὶ τὴν ἐλπίδα τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, πηγὴν [illegible]
νάματα τῆς ψυχῆς· ὡς ἐκ φρέατος καὶ ποταμοῦ ἀενάου
τοῖς πολεμουμένοις· οὗ ὁ κ(ύριο)ς ἀξιώσει ἡμᾶς ὁ [illegible]
τίως, ἀμήν· μηδὲ ἐν ἑτέρῳ προσφθείρῃς τὸν ναὸν
τοῦ θ(εο)ῦ· παρακαλῶ, καὶ μὴ λυπήσῃς τὸ πνεῦμα τοῦ θ(εο)ῦ
τὸ ἐνοικοῦν ἐν ἡμῖν· μηδὲ τοῖς ἀγγέλοις τοῖς ἁγίοις
τοῖς δὴ ἀπεσταλμένοις φυλάττειν ἡμᾶς ἡμέρας καὶ
νυκτός· οἳ καὶ τοὺς δαίμονας ἀποσοβοῦσιν ἀφ' ἡμῶν·
τοὺς ἀοράτως τρίζοντας καθ' ἡμῶν τοὺς ὀδόντας·
μήποτε αὐτοὶ ἡμῶν κατήγοροι γένωνται ἐν ἡμέρᾳ κρί
σεως, καὶ ὑποπέσωμεν τῇ καταστροφῇ σοδόμων· ἐὰν
γάρ τι [illegible] τύχοι περικυκλώσεως ἡμᾶς· ἐὰν
τε γῆ καλύπτῃ· καὶ θύρα ἀποκέκλεισται· καὶ σκότος
[illegible] τυγχάνῃ· ἀλλ' εἰ μὴ θῶμεν, ὅτι ὁ ἀποχωρίσας τὸ
σκότος ἀπὸ τοῦ φωτός, οὐδὲν αὐτὸν λέληθεν τῶν κα
θ' ἡμᾶς· καὶ πειθέτω σε ὁ προφήτης λέγων· σύνετε
δὴ ἄφρονες ἐν τῷ λαῷ· καὶ μωροί ποτε φρονήσατε· ὁ
φυτεύσας τὸ οὖς οὐχὶ ἀκούει· ὁ πλάσας τὸν ὀφθαλμὸν
οὐχὶ κατανοεῖ· ὁ παιδεύων ἔθνη οὐχὶ ἐλέγξει, ὁ διδάσ
κων ἄνθρωπον γνῶσιν· κ(ύριο)ς γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν
ἀνθρώπων, ὅτι εἰσὶν μάταιοι· ἀγαπητὲ ἀδελφὲ οὐ μόνον τὰς
πράξεις τῶν ἀνθρώπων ἐφορᾷ ὁ κ(ύριο)ς, ἀλλὰ καὶ τοὺς δὴ λο
γισμούς· ἐὰν δὲ ὑποβάλλει σοι ὁ ἐχθρὸς λέγων· ἐν τῇ
[illegible]νοια· διὸ ἀπόλλυσαι τοῦ βουλήματός σου· [illegible] που

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

πρὸς αὐτοῦ· τίς ἡ χρεία ὦ διάβολε καθελεῖν οἰκίαν
οἰκοδομηθεῖσαν· καὶ ἄνωθεν πάλιν οἰκοδομεῖν αὐτήν,
τοῦ ἀποστόλου λέγοντος· μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν
ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργαζόμενοι· ὅπου δὲ φόβος καὶ
τρόμος ἐκεῖ οὐδὲ μία λήθη(?) ὑπάρχει· σχόλαζε τοιγαρ-
οῦν τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας ἀγαπητὲ ἀδελφέ· καὶ καθῆσαι
ἐν ἡσυχίᾳ· ἐπιστήριξαί σου τοῖς λογισμοῖς, καὶ εἰποῦ
ἐν σεαυτῷ· ἀμέ(?), τοσοῦτον χρόνον ἔχεις ποιῶν τὰς ἐ-
πιθυμίας τῆς σαρκός· καὶ τῶν διανοιῶν σου· τί ὠ-
φελήθης· καὶ τί ἐκέρδησας τὰ τοιαῦτα ἐπιτελῶν· ἆ-
ρα γε προσέθηκας ἐπὶ τὴν ἡλικίαν σου πῆχυν ἕνα·
ἀλλὰ πτωχὸς γέγονας· οὐδὲν ἕτερον συνήγαγες ἐξ
αὐτῶν, πλὴν τροφὴν σκωλήκων· ἀλλὰ τί ἐκέρδησας·
τὸν ἐν οὐρανοῖς θησαυρὸν ἐνέπλησας ἀγαθῶν· οὕτως ἀ-
φόβως διάγων· τί οὖν τὸ ὄφελος ὅτι ἐξῆλθες ἐκ τοῦ
κόσμου· οἴμοι ψυχή, εἰς τοιαύτην κατάπτωσιν ἐλήλυ-
θας· εἰς τοιαύτην καταστροφήν· ἰδοὺ οἱ ἀδελφοί μου
κεκοσμημένοι ταῖς ἀρεταῖς· οἱ τὸν θ(εὸ)ν φοβούμενοι ἐρά-
λαθησαν(?), ἐγὼ δὲ ἐν σκότει πορεύομαι· πρωῒ πρωῒ μεταμε-
λοῦμαι ἐφ᾽ οἷς πράττω· καὶ ἐξ ἴσου τὰ χείρω ἐπιτελῶ· καὶ
ἐπειδὴ ὁ κ(ύριο)ς μοι ἐχαρίσατο ἰσχὺν καὶ ὑγείαν· τούτοις
ἐγὼ θαρρῶν παροργίζω τὸν ποιήσαντά με· ἵνα τί ἀμε-
λεῖς ὦ ψυχή μου· ἵνα τί καταφρονεῖς· μὴ γάρ σε ἐάσει
ὁ ποιήσας σε, καὶ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παρα-
γαγών, αὐτὸς [illegible] τελεῖ(?) τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ, καὶ ἀποκλ-
εῖσαι(?) ἐν τῷ θ(ε)ῷ· γνῶθι τὴν [illegible] ν αὐ σου ὦ ψυχή μου· ἕως
πότε ἀντερεῖς κατὰ τοῦ ποιήσαντός σε, καὶ τῶν πρ

τῶν αἰτούντων ἀφελεῖ· ὁ ἑβδομηκοντάκις ἑπτάκις τὰ
ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις· ὑπήκοος γενόμενος τῆς ἀσε-
βοῦς ... βουλῆς· ἐπέβαλλέ μοι λέγων· ποίησον
... τὴν ἐπιθυμίαν σου, καὶ μὴ ἔτι ποιήσῃς αὐ-
τήν· καὶ συγχωρηθήσεταί σοι τὸ ἁμάρτημά σου· ἰδοὺ τὸ
μικρὸν ἐκεῖνο ἐγένετό μοι χάσμα μέγα καὶ ἀδύ-
νατον ἀντιστῆναι ἐν αὐτῷ τοῦ ... καὶ ποι-
κίλου ... θυμοῦ· μικρὰ γὰρ ὀπὴ αἴρει τὸ
ὕδωρ, καὶ ... χάσμα μέγα καὶ ...
ἀληθῶς γὰρ ἡ συνήθεια τοῦ ἁμαρτήματος ... τὸ χα-
ρακτῆρα τοῦ ... ἐσκότισε γάρ μου τὴν διά-
νοιαν, δι' αὐτοῦ ... καὶ ὤθησέ με
εἰς τὸν λάκκον τῆς ἁμαρτίας· τίνι ἀποκλαύ-
σομαι ... γυμνὸν γάρ με ἀπεκατέστησεν ὁ ἐχθρὸς
ἐκ τῆς ἐμῆς ῥαθυμίας· ἀλλὰ ...
βλέπουσιν, οὐκ ἀπογινώσκω τῆς ἐμαυτοῦ σωτηρίας ...
... τί δὲ πρὸς τοὺς δολίους τὴν ἐγκράτειάν μου
... διὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ στομάχου μου· καὶ τὴν
... ἀλλοτρίων ...
κει· τῆς φιλαργυρίας ἐφύτευσεν ἐν ἐμοί· ...
... μακρογηρίας· τὰ δάκρυά μου ἐξήρανε· τὴν ...
διάνοιάν μου ... τὰς εὐχὰς ...
καὶ τοῖς περισπασμοῖς μου ἐνέπληξεν· ...
με ποιῆσαι· μὴ ἐργάζεσθαί με ... ποιήσει· ...
καὶ καταλαλοῦντα ἐδίδαξε· τὴν ... ἐν τῷ ὀφθαλ-
μῷ μου ... οὐ ... κατανοῶ· τὸ δὲ
κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ μου, πρὸ ...

ρη πρὸ ὀφθαλμῶν μου· ταύτης καρδίας μου κρύ
πτην συμβουλία· ἐὰν δὲ παραπέσῃ ὁ ἀδελφός
μου εἰς παραπτώματα· ἐν αὐτῷ μὲ ἀδολέσχην συμβουλε
ύει· ὑπερηφάνου καὶ καταλάλου καὶ θυμώδη καὶ ὀρ
γίλου με μάθηκε· γαστριμάργου καὶ μέθυσου καὶ φι
λήδονου μὲ ἐδίδαξε· τὰς ζημίας τῆς ψυχῆς μου ὡς
κέρδη προσξένησε μοι· ὀκνηροῦ καὶ γογγυστὴν καὶ πο
λυλάλου μὲ δεδίδαχεν· ἐν ἀναισχυντίᾳ καὶ τολμηρὰ δι
μετεωρίζεσθαί με μάθηκεν· ἄρχομαι, καὶ οὐ νήφω
κω· αἰχμαλωτίζομαι, καὶ οὐ νοῶ· νουθετεῖσθαι πλει
στάκις παρὰ ἀνδρῶν φοβουμένων τὸν κύριον ἀπειθῶ
τῇ ἀγαθῇ αὐτοῦ παραινέσει· καὶ ὡς βολίδας ἐδεχό
μην τοὺς αὐτῶν λόγους· καὶ παρακαλούμενος, ὀρ
γίζομαι· ἀρκεῖ σοι διάβολε· διάβολοι ποῦ εἰσέαν
τὴν ψυχήν μου, τινὶ θαρροῦσα τὸν ποιήσαντα
σε παροργίζεις· ἕως τίνος τοῖς αὐτοῖς κακοῖς
ἀναστρέφῃ· μὴ ἀθέτει τὴν χάριν τοῦ σώσαντος
σε· μή ποτε ἀποστῇ ἀπὸ σοῦ· καὶ παραδοθῇς
εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν σου· φεῦγε τὸν διάβολον ὦ
ψυχή μου, καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ· μισάνθρωπος γάρ ἐστιν
ἐξ ἀρχῆς· ἐὰν προσέλθῃς, οὐ φείσεταί σου τῆς
ἀπωλείας· κατάλιπε τὸν πονηρόν, καὶ κολλήθη
τι τῷ σωτῆρι θεῷ· ἐν τρέπῃ θέλει ποῦ ψυχή, καὶ
ἐλθεῖν εἰς ὁδὸν σωτηρίας· ἐτρώθης, μὴ ἀπογνῷς ἑαυ
τοῦ· πληγεὶς γὰρ πεσὼν ὁ ἀθλητής, ὕστερον
στεφανίτης ἀνεδείχθη· ἔπεσας, ἀνάστηθι· ἀν
δρίζου καὶ ἀπό γε νῦν ἤρξαμην· καὶ μὴ ἔμμενε

ὅτι τοῦ πτωχοῦ μνησθεὶς· μή ποτε ὡς πτωχὸς καὶ παραπεμφθῇς,
εἰς βορὰν σιδηρῶν υἱῶν καὶ θηρίου· τοῦ προφήτου
βοῶντος· μὴ παραδῷς τοῖς θηρίοις, ψυχὴν ἐξομο-
λογουμένην σοι· τῶν ψυχῶν τῶν πενήτων σου, μὴ
ἐπιλάθῃ εἰς τέλος· πρόσπεσε καὶ σὺ τῷ βασιλεῖ
τῆς δόξης, ἐξομολογούμενος τὰς ἁμαρτίας σου·
πλῆθος γὰρ ἔχει οἰκτιρμῶν· οἱ τῷ ἐπιγείῳ βασιλεῖ
προσελθεῖν βουλόμενοι, κωλύονται ὑπὸ πυλωρῶν·
ὠθοῦνται ὑπὸ στρατιωτῶν, καὶ λειτουργῶν ἑτέ-
ρων προσφέρουσι τοῖς ἄρχουσιν, ἵνα τοῦ βουλομέ-
νου ἐπιτύχωσι· οὐδεὶς προσερχόμενος τῷ βασι-
λεῖ τῶν πάντων· οὐδένα τούτων ἀποσείεται· οὐ
δῶρα αἰτεῖται· οὐδεὶς λαμβάνων οὐδὲ κωλύων·
διὰ τὸ ἐθέλειν τὸν βασιλέα εὑρίσκεσθαι· ἀμνησί-
κακος γὰρ ὑπάρχει καὶ φιλάνθρωπος, καὶ μακρόθυμος ἐ-
πὶ κακίαις ἡμῶν· προσερχόμενος δὲ σὺ μὴ ἐν ὑ-
ποκρίσει, μηδὲ ἐν καρδίᾳ διστάζων· ἀλλ' ἐν καθαρᾷ
συνειδήσει· πρόσελθε αὐτῷ· πρὸ γὰρ τοῦ λαλῆ-
σαι σε μικρὸν ἢ μέγα· προοίδεν περὶ ὧν μέλλεις λα-
λεῖν· καὶ πρὸ τοῦ μέλλειν ἀνοῖξαι σου τὸ στόμα, γι-
νώσκει τὴν καρδίαν σου· μὴ οὖν δίσταζε μηδὲ
κρύπτε σου τὸ πάθος· οὐ γάρ ἐστιν ἀπὸ τῶν μισθωτῶν,
ἀλλὰ συμπαθής· λόγῳ θεραπεύει μόνον· παρ' αὐτοῦ καὶ
ἐγείρεται, καὶ ἐξ αὐτοῦ τῶν πραγμάτων πιστεῦσαι ὅτι
εἶπε τῷ παραλυτικῷ· σοὶ λέγω, ἔγειρε ἆρον τὸν κρά-
βαττόν σου καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου· καὶ εὐθέως
ἐγείρεται ὁ ἄρρωστος ὑγιής· καὶ τῷ λεπρῷ εἶπε· θέλω κα-

θαρίσθητι· καὶ εὐθέως ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα·
τὸν δὲ λάζαρον τεταρταῖον ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν·
καὶ ἵνα μὴ καθ' ἕνα λέγοντες· δόξωμεν [illegible] αὐ
τὸν λόγον· τὰ γὰρ ἔργα αὐτοῦ ἀναρίθμητα φη[illegible]·
τῆς δὲ βρεξάσης αὐτοῦ τοὺς πόδας τοῖς δάκρυ
σι· καὶ τοῖς θριξὶν αὐτῆς ἐκμαξάσης, λέγων αὐ
τῆς ἔλυσε τὰ ἁμαρτήματα τὰ ἄπειρα· θάρσει θύγα
τερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· ταύτῃ γὰρ ἐστὶν εὐαγ
γελίοις· ἱεροῖς τοῖς ἁγίοις βρύουσα· μὴ οὖν δίσταζε·
οὐ γὰρ ἀποβάλλεται σωθῆναι σε θέλουσα· ὅ ἤπου·
εἰ γὰρ ὑμεῖς πονηροὶ ὄντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδό
ναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν· πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν
ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν·
[illegible] θεὸς οἰκτίρμων [illegible] καὶ ἐξομολο
γοῦμαι [illegible] τι [illegible] δάκρυα λέγων· ἥμαρ
τον [illegible] ἐνώπιον σου [illegible] παντοκρά
τορ· καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι [illegible]· οὐδὲ ἀ
τενίσαι καὶ ἰδεῖν τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ πλήθους τ
ῶν ἀδικιῶν μου· οὐδὲ ὀνομάζειν τὸ ὄνομά σου τὸ ἔνδοξον· οὐδὲ
ἀνοῖξαι χείλη μου· τοῦ [illegible] πολλοῦ· ἀνάξιον γὰρ ἐμαυτὸν
πεποίηκα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς· [illegible]
[illegible] ἀπορρίψῃς ἀπὸ
τοῦ [illegible] σου· μηδὲ ἀπὸ τῆς ἀπ[illegible] μου· ἵνα μὴ
ἀπόλωμαι· εἰ μὴ γὰρ ἡ χείρ σου ἐσκέπασε με [illegible]
[illegible] ἀπολ[illegible]· καὶ ἡ [illegible] κατὰ πρόσωπον
[illegible] μου· καὶ ἐγενόμην [illegible] φανῆς ποτὲ ἐν τῷ βίῳ τού
του· ἀφ' οὗ γὰρ κατέλιπον σου [illegible] ὁδὸν [illegible]

μοι, ἡ μετρία ἡμῶν [illegible] ἢ ἐν ἁμαρτίαις δοκεῖ σου ἀπο-
θῆ ἢ μέρους τοῦ ἐπικροτοῦντος τοῦ κρατοῦντι ὑπάρχει· καὶ
ἀπὸ [illegible] ὦ ἐλπίζω τῆς χάριτός σου ἐν δυναμοῦσι μοι
[illegible]ου τῆς σωτηρίας ἐμ[illegible]ορίας· καὶ νῦν πρὸς τὴν ἐπιδο-
μ[illegible]· ἀντιλαβοῦ μου τρισταλαιπώρου τοῦ ἀπὸ δούλου.
καὶ σ[illegible]ης· ἐν χαὶ ἐμοὶ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου,
ὥστε [illegible] ἴσω τῶν υἱῶν· ὅτι κατισχύσαι μου τοῦ βίου· σκορ-
πίσας τὸν πλοῦτον τῆς χάριτός σου· ἐλέησόν με καὶ ἀ-
μνησικάκησον ἐπὶ τῷ ἐπιφαυλισμένῳ μου βίῳ [illegible]
τελώνην καὶ ἁμαρτωλόν· οἰκτίρησόν με ὡς τοὺς λῃστὰς
οὐ τοσ[illegible] γῆς ὢν, ἀπογνώσθην ὑπὸ πάντων· οὐδ[illegible]
προσελάβου αὐτοὺς καὶ παραδείσου τρυφῆς οἰκήτορ-
ας ἐποίησας δόξαις καὶ ἐμοῦ τοῦ ἀχρείου δούλου σου τὴν
μετάνοιαν· ὅτι κἀγὼ ἀπογνώσθην ὑπὸ πάντων [illegible]
τὰρ, οὐδὲ καὶ [illegible] σῶ [illegible], ἀλλὰ ἁμαρτωλὸν [illegible]
λέσαι εἰς με[illegible]νοιαν· πρὸς δόξαν δὲ ὁμολογ[illegible]σιν·
σου ἐρ[illegible]η πράξεις τῆ προσευχῆ καὶ δεόμε[illegible]
γῆ σ[illegible]α κατακριθείη ἡ προσευχή σου ὡς θ[illegible]
αιμα ἐν [illegible]ιου τοῦ θεοῦ· καὶ [illegible]οισης· ὦ αἰνε[illegible]
λησου ἡ [illegible], γεννηθῆ [illegible] θέλης· ὁ δὲ [illegible]
τῶν πεπλανημένων ὁδηγὸς καὶ τῶν κατηρα-
μένων ἀνορθωτής· δύο ἢ μὲν ἐκλιλέσαι [illegible]
κατηγγω [illegible] καὶ τῆς ἡμᾶς εἰς δόξαν [illegible]ου
εκ[illegible] ἡμέραις, ὅδε καὶ ὁ κριτής· [illegible] αὐτῷ πρέ-
πει τιμὴ δόξα καὶ προσκύνησις· [illegible], καὶ τῷ υἱ-
ῷ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι· εἰς [illegible] αἰῶνας τῶν αἰ-
ώνων· ἀμήν. [illegible]

[illegible]

Τοῦ κυ καὶ σρς ἡμῶν Ἰυ Χυ, ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· οὐκ ἐπιορκήσεις ἀποδώσεις δὲ τῷ κῳ τοὺς ὅρκους σου· ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ὀμόσαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ θυ· μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἐστί· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα· ὅτι πόλις ἐστὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως· μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμόσῃς, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι· ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, ναὶ ναί· οὒ οὔ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων, ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν· καὶ πῶς ἡμεῖς τολμῶμεν παραβαίνειν τὰς ἐντολὰς τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς, κατὰ τὸ λέγον· καὶ ἔθεντο εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα αὐτῶν· καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν διῆλθεν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἡμεῖς ἀνοίγομεν τὸ στόμα ἀφόβως, καὶ ἀπολύ[illegible]λέγουσιν εἰς οὐρανόν· ὅρκους τε καὶ δυσφημίας· καὶ οὐ φοβῇ μήποτε πύρινον δρέπανον ὃ ὁ προφήτης ἐθεάσατο, καταλύσῃ ἐν τῷ οἴκῳ σου· ἕως οὗ ἀφανίσῃ σε ἐκ τῆς ὑποστάσεως· ἐν τῷ σε τολμᾶν ἀνοίγειν τὸ στόμα κατὰ τοῦ παντοκράτορος θυ· ὃν οὐκ ἄγγελοι ἀρχάγγελοι χερουβὶμ καὶ σεραφίμ, ἀτενίσαι οὐ τολμῶσιν· ἀλλὰ φόβῳ καὶ τρόμῳ, παριστάμενοι ὑμνοῦσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ, τὸ φοβερὸν καὶ ἔνδοξον καὶ ἔντιμον καθὼς γέγραπται· τολμηταί· αὐθάδεις· δόξας οὐ τρέμουσι· βλασφημοῦντες ὅπου ἄγγελοι ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες, οὐ φέρουσιν τὴν κατ' αὐτῶν βλάσφημον κρίσιν· οὗτοι δὲ ὡς ἄλογα ζῶα

γινομένην ἀφανισμὸν, ἢς ἀλλώσιν καὶ φθοράν· ἐν οἷς φημὶ
οἱ βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν φθαρήσονται·
κομιούμενοι μισθὸν ἀδικίας· σὺ δὲ ἄνθρωπε, οὐκ ἐπι-
γινώσκεις σεαυτόν; ἢ δοκεῖς ἀνδραγαθίαν πράξειν τὸ πρᾶ-
γμα τοῦτο; οὐχὶ λέγω σοι, ἀλλ' ὡς ὄλεθρον καὶ ἀπώλει-
αν· ἀποβήσεταί σοι τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ὅτι καὶ τὴν
ψυχὰς μολύνεις· συνεργούμενος τοῦ σατανᾶ· τοῦ ἀπο-
στόλου εἰπόντος· διδάσκοντες ἑαυτοὺς, ψαλμοῖς καὶ ὕ-
μνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς· ᾄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑ-
μῶν τῷ κυρίῳ· σὺ δὲ ἀντὶ τούτων τὰ ἐναντία διδάσκεις
βλασφημίαις καὶ ὅρκοις· καὶ ποιεῖς σεαυτὸν, καὶ
μεμηνότας τὴν σὴν ἀφροσύνην, ἣν οἷς γεννῆς·
ὅτι τὸ στόμα ὃ ὁ θεὸς ἐδημιούργησε πρὸς δοξολογί-
αν ἑαυτοῦ, σὺ τοῦτο πικρίας ἀνέπλησας· πῶς ἄλ-
λοι τὸν θεόν· μήποτε αὐτὸς λόγος, οὐ καταφρονεῖ
φλὸξ γένηται ἐν τῷ στόματί σου· καὶ καταφλέξῃ
σου τὴν γλῶσσαν· ἣ γὰρ ἄνευ ἄνευ ποιήσας μάχαιρ
ἀρέουσα γινομένης, αἰσχύνεσαι ὡς πρόσωπον αὐτοῦ;
βασ[illegible]· πῶς σὺ σήμερον τῷ κόσμῳ γενόμενος καὶ αὔ-
ριον τῷ βήματι αὐτοῦ μέλλων παρίστασθαι, τοσαῦ-
τα αὐτῷ φθέγγεσθαι, καὶ οὐ φοβῇ μήποτε κατα-
βῇ πῦρ ἀπ' οὐρανοῦ καὶ καταφάγῃ τάς σε· ἐν τῷ στα-
ναι τὴν τόλμαν κατὰ τοῦ παντοκράτορος· οὐδὲ ὑ-
ποψιάσαι μήποτε ῥαγῇ ἄφνω ἡ γῆ ὑπὸ [illegible] σου,
καὶ καταφάγῃ σε· μὴ ἀπατῶ ἀνελεήμονα πονηρὲ ἐκ-
τείνων τὰς χεῖρας τοῦ [illegible] μας· ἀκούει τοῦ
μέγοντος, βλασφημοῦντες, οἱ ἀπόδασον [illegible]

του τῶ θῶ· μέλλοντι κρίναι ζῶντας καὶ νεκρούς· ἕ
ως πότε παροργίζομεν· λαβὼν χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς, ἔ
πλασε τὸν ἄνον· καὶ ἐνεφύσησεν εἰς αὐτὸν πνα ζω
ῆς· ὡς καὶ ὑπέταξε πάντα ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ·
καθ᾽ ἑκάστην ἡμῶν φυλάττει· καὶ ἁμαρτάνοντας
σκέπει· καὶ πεινῶντας τρέφει· καὶ γυμνοῦντας
τας ἐνδύει· ὀλιγοψυχοῦντας παρακαλεῖ· παιδεύ
ων καὶ ἐλεῶν· ὡς καὶ τὸν μονογενῆ αὐτοῦ υἱὸν πα
ρέδωκεν ὑπὲρ τῆς ἁπάντων ζωῆς· ἡμεῖς δὲ ἀντὶ
τῶν εὐεργεσιῶν αὐτοῦ, ἀκάνθας καὶ τριβόλους
ἐκφέρομεν· ὧν τὸ τέλος εἰς καῦσιν· πρόσελθε
τοῦ λοιποῦ τῷ φιλανθρώπῳ καὶ ἀμνησικάκῳ θεῷ· αἰ
τούμενος φυλακὴν τῷ στόματί σου, καὶ θύραν
περιοχῆς περὶ τὰ χείλη σου· ὁρᾷς γὰρ τὸν προφήτην
πῶς ἔμφοβος καὶ ἔντρομος προσομιλῶν τῷ θεῷ,
διὰ τῆς καθαρᾶς προσευχῆς βοᾷ λέγων· κε εἰσακή
κοα τὴν ἀκοήν σου καὶ ἐφοβήθην· κατενόησα τὰ
ἔργα σου καὶ ἐξέστην· καὶ πάλιν, ἐφύλαξά μην καὶ
ἐπτοήθη ἡ καρδία μου· ἀπὸ φωνῆς προσευχῆς χει
λέων μου· καὶ εἰσῆλθε τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ μου· καὶ ὑ
ποκάτωθέν μου ἐταράχθη ἡ ἰσχύς μου· εἰ δὲ οἱ μὲν ἡμῶν
καταφρονοῦντες τοῦ δικαίου κριτοῦ· ἀκούσωμεν
τοῦ ἀποστόλου λέγοντος· ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρηστό
τητος αὐτοῦ· καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας
καταφρονεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ θῦ, εἰς μετά
νοιάν σε ἄγει· κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου· καὶ ἀ
μετανόητον σου καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ, ὀρ

ῆν ἀν ἡμέρα ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως καὶ δικαιο-
κρισίας τοῦ θεοῦ· ὃς ἀποδώσει ἑκάστω κατὰ τὰ ἔργα
αὐτοῦ· διὸ καὶ ἐν ἑτέρω λέγει· ἐὰν ἁμαρτάνων ἁμαρ-
τη ἄνθρωπος εἰς ἄνθρωπον· καὶ προσεύξονται περὶ αὐτοῦ πρὸς
κύριον· ἐὰν δὲ τὸν κύριον ἁμαρτήσῃ τίς προσεύξηται περὶ
αὐτοῦ· μετανοήσωμεν οὖν ἀδελφοί· ἕως τίνος πα-
ραπικραίνομεν τὸν ποιήσαντα ἡμᾶς· ἐὰν τὸν λι-
μένα ἀπολέσωμεν, ποῦ διασωθῶμεν ἐν καιρῷ χει-
μῶνος καὶ ταραχῆς· ἐὰν τὸν κύριον παροργίσωμεν, πρὸς
τίνα καταφύγωμεν ἐν ὥρα θλίψεως καὶ ἀνάγκης·
ἐγὼ ἀγαπητοί τοῖς οἰκείοις ἔργοις τὴν ἀλήθειαν ἐνδειξά-
μενος, ταῦτα ὑμῖν γέγραφα· ἀλλ᾽ ὡς ἀδελφὸς συμβου-
λεύων· ἀμὴν ὅτι κύριος ἐβοήθησέ μοι, παρὰ βραχὺ πρό-
κησε τῷ ᾅδῃ ἡ ψυχή μου· ὅθεν καὶ ἡμᾶς παρακαλῶ
ἐγὼ ὁ ἄθλιος τῶν ἀνθρώπων, δεηθῆναι ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν
κύριον· τοῦ ἐξαλειφθῆναι τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μου πρὸ
τοῦ τέλους· τοῦ μὴ καταισχυνθῆναί με, ἀπὸ τῆς προσ-
δοκίας μου ἐν ὥρα τοῦ θανάτου· ἐπιβλέψαι ἐπ᾽ ἐμὲ
κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν αὐτοῦ· καὶ διαπέμψαι
καὶ φωταγωγὸν ἄγγελον, ὁδηγήσαι τὴν ἁμαρτωλὸν μου
ψυχήν, σὺν ταῖς ἡμέραις ψυχαῖς· εἰς τὴν ἀνάπαυσιν
τῶν δικαίων· οἷον γὰρ φόβον καὶ τρόμον δοκεῖται
ἔχειν τὴν ψυχήν, ἐν τῇ ὥρα ἐκείνῃ· εἰ γὰρ ὁ ἀποδη-
μῶν εἰς χώραν μακράν, ἵσταται καὶ θαυμάζει· βλέ-
πων λαοὺς ξένους καὶ ἀλλογλώσσων γλῶν, ἣν οὐδὲ πώ-
ποτε ἐθεάσατο· ἐν ποίω οὖν φόβω δοκεῖ τυγχάνει ἡ ψυ-
χή· ὅταν μεταστῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, εἰς τὸν μο-

λλουται· τοιγαροῦν φροντίσωμεν τοῦ εἰς ἀγαπη-
ποιεῖν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας· δουλεύσωμεν τῷ θεῷ ἐν
ὅλῃ ἰσχύϊ ἡμῶν· τηρήσωμεν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ·
ἐν ὅλῃ δυνάμει· ἀγαπήσωμεν τὸ φοβερὸν καὶ ὑπέρ-
τιμον ὄνομα· καὶ τὸν πλησίον ὡς ἑαυτούς· ὅπως
ἀξιωθῶμεν ἀκοῦσαι τῆς εὐλογημένης φωνῆς· δεῦ-
τε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου· κληρονομήσατε τὴν
ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς
κόσμου· εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ ἐμπιπλῶν ἡμᾶς τῆς εὐ-
λογίας αὐτοῦ· ὅτι εἰς τοὺς αἰῶνας τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀμήν :+

[illegible] παραίνεσις· πρὸς ἀδελφοὺς λα[illegible]
[illegible]· ὅτι κ[illegible] γάμου ἡ πορνεία [illegible] :+

[Ἀ]κούει τοῦ ἀποστόλου λέγοντος· θέλω πάντας ἀν-
θρώπους εἶναι· ὡς καὶ ἐμαυτόν· ἀλλ' ἕκαστος ἴ-
διον χάρισμα ἔχει ἐκ θεοῦ· ὁ μὲν οὕτως· ὁ δὲ οὕ-
τως· δηλονότι πρὸς βιωτικοὺς καὶ ἀποτακτι-
κοὺς τὴν διαφορὰν ποιεῖται ὁ ἀπόστολος· ἕκαστος
ἴδιον χάρισμα ἔχει ἀπὸ θεοῦ· ὁ μὲν οὕτως· ὁ δὲ
οὕτως· καὶ οὐδὲ τοῖς βιωτικοῖς ἀπεκώλυσε μόνιμον
γάμον· οὐδὲ τοῖς ἀποτακτικοῖς ἀνέκοψεν
τῆς ἐγκρατείας φησὶν ὡς ἕκαστος ἴδιον χάρισμα
ἔχει ἀπὸ θεοῦ· ὁ μὲν οὕτως· ὁ δὲ οὕτως· τοῖς γὰρ βι-
ωτικοῖς ἐπιτρέπει λέγων· διὰ δὲ τὰς πορνείας,
ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα· τίμιος ὁ γάμος
ἐν πᾶσι· πόρνους δὲ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ θεός· τοῖς
δὲ ἀποτακτικοῖς προτρέπεται τὴν ἐγκράτειαν
πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται

ται. δύο οὖν σκάμματα παρίστησιν ὁ λόγος, καὶ
καθὼς προαιρεῖται. σὺ οὖν μοι δεῖξον, γράφηθι καὶ ἰδὲ
ἐν ποίῳ τάγματι κατετάγης. καὶ τί τὸ σχῆμα ὃ ἠμ-
φίασαι. καὶ τίνος αἱ ἀρχαὶ καὶ αἱ συνθῆκαι, ἃς συ-
νέθου τῷ θεῷ. πρὸς αὐτὰς καὶ τὸν λόγον ἀπαιτη-
καθὼς εἶπεν ὁ σωτήρ. ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, κα-
θὼς οὖν προειρήκαμεν. τοῖς βιωτικοῖς ἐπιτρέπε-
ται νόμιμος γάμος. τοῖς δὲ ἀποτακτικοῖς ἐγκρατεύ-
εσθαι. ἆρα γὰρ τοῖς πᾶσιν ἐπέτρεψεν ὁ κύριος. κρεῖττον
γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι. οὐκ ἂν τις ἤσκησε τὴν ἀρετήν.
οὐκ Ἠλίας ὁ Θεσβίτης. οὐχ Ἐλισσαῖος, οὐ Ἰωάννης. καὶ
ὅσοι εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐ-
ρανῶν. καὶ ἁγνὴν τηρήσαντες τὴν ἑαυτῶν σάρκα τῷ
θεῷ. οὐκ ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ἀπόστολος ἐνεκρατεύ-
σατο, εἰ μὴ ἀπέβλεπεν εἰς τὴν μισθαποδοσίαν.
μὴ δὲ δόξωμεν λέγειν καθώς τινες προφασίζονται:
ἐκεῖνοι φησὶν δίκαιοι ὑπῆρχον. ἐγὼ δὲ ἁμαρτωλός εἰ-
μι. δίκαιοι γὰρ κατεστάθησαν. ὅτι δικαίως καὶ
ὁσίως διῆξαν τὸν ἑαυτοῦ βίον τὸν ἐστῶτα. τί οὖν
ἐροῦμεν. ὅτι δίκαιοι ἀσώματοι ὑπῆρχον, καὶ
αὐτοὶ οὐχὶ σῶμα περιεβέβληντο. ἄκουε τοῦ ἀπο-
στόλου λέγοντος. ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες,
οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα. τὰ γὰρ ὅπλα
τῆς στρατείας ἡμῶν, οὐ σαρκικά. ἀλλὰ δυνα-
τὰ τῷ θεῷ. πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων.
δῆλον οὖν ὅτι καὶ αὐτοὶ ἐπολέμουν τοῖς ὡς σαρ-
κοφοροῦντες. ἀλλ᾽ ἀντηγωνίζοντο [illegible]

πῶς πολλὰ λέγει· ὑπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ
δουλαγωγῶ· μήπως ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδό
κιμος γένωμαι. χαραγωγοῦ δὲ ἡμᾶς πρὸς τὴν ἀ
ρετὴν λέγει· μιμηταί μου γίνεσθε καθὼς κἀγὼ χῦ·
προσεχώμεν οὖν ἀδελφοί, μήποτε τὴν ἐπιθυμί
αν ἑαυτῶν πληροῦν βουλόμενοι τῷ ἀποστολικῷ
ἐπαγγέλματι, ἐπιγράφωμεν τὸ αἴτιον· τὴν δύνα
μιν τοῦ λόγου μὴ ἐπιγινώσκοντες, διότι γέγραπται·
ψυχαὶ δόλιοι πλανῶνται ἐν ἁμαρτίαις. καὶ πολλὰ
ἁμαρτάνουσι τῷ ἀνδρὶ μεγάλη ἀπώλεια. δίκαιος δὲ ἐν χα
ρᾷ ἐστι καὶ εὐφροσύνῃ. ἤκουσας καὶ οὐκ ἤκουσας. ὁ
ἀποφέρα λέγων· ὁ καιρὸς συνεσταλμένος ἐστὶ τὸ λοι
πόν· ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες ὦ
σι. καὶ οἱ κλαίοντες ὡς μὴ κλαίοντες. καὶ οἱ χαί
ροντες ὡς μὴ χαίροντες. καὶ οἱ ἀγοράζοντες ὡς
μὴ κατέχοντες. καὶ οἱ χρώμενοι τῷ κόσμῳ τού
τῳ ὡς μὴ καταχρώμενοι· παράγει γὰρ τὸ σχῆμα
τοῦ κόσμου τούτου. διὸ μοναχέ, μὴ ἀθέτει τὸν θησαυ
ρισάμενόν σοι ταύτην τὴν χάριν· μὴ παρακού
σῃς αὐτοῦ πρὸς σὲ λέγοντος διὰ τοῦ ἀποστόλου·
μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος ὃ ἐδόθη σοι διὰ
προφητείας, μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρε
σβυτερίου. μήποτε παραβάτην σεαυτὸν κα
ταστήσῃς· οἰκοδομῶν πάλιν ἃ κατέλυσας.
ἀλλ' ἀπόδος τῷ κῷ τὰς εὐχάς σου. διότι γέγρα
πται· ἀγαθὸν τὸ μὴ εὔξασθαι ἢ εὔξασθαι καὶ
ἀποδοῦναι. ἀγωνίζου οὖν τελειῶσαι τὸν δρόμον μου

νέμων; ὅπως ἕξω παρρησίαν ἅμα τῷ ἀποστόλῳ
λέγειν· τὸν καλὸν ἀγῶνα ἠγώνισμαι· τὸν δρόμον τε-
τέλεκα· τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκει-
ταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος· ὃν ἀποδώσει
μοι κ(ύριο)ς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής·
οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκό-
σι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ· ἀμήν :· [illegible]
ρ[illegible] ἀ[illegible] [illegible]ιας [illegible]:·

Ἀγαπητέ· ἐὰν ἀξιωθῇς τῆς γνώσεως καὶ διακρίσε-
ως, ἤ τι ἁμάρτοις· ὅρα· μήποτε θαρρῶν τῷ χα-
ρίσματι, διατελέσῃς ἄκαρπος, ἵνα μὴ ἀπο-
ἐλείσουν, καὶ ἀκούσῃς μετὰ τῶν ὀνειδιζομένων· ὅταν
ἀφορίσῃ ὁ βασιλεὺς τοὺς δικαίους ἐκ τῶν ἁ-
μαρτωλῶν· γέγραπται γάρ· οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι κ(ύρι)ε
κ(ύρι)ε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐ(ρα)νῶν·
ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ π(ατ)ρός μου τοῦ ἐν τοῖς
οὐ(ρα)νοῖς· πολλοὶ γὰρ ἐροῦσί μοι, ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ· κ(ύρι)ε κ(ύρι)ε· οὐ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξε-
βάλλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολ-
λὰς ἐποιήσαμεν; καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς· ὅτι
οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς, ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ
οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. διατί ἄρα, ὅτι
τὴν ἀγάπην οὐκ ἐφύλαξεν. καθὼς γέγραπται· ὁ
μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἑώρακεν· τὸν θ(εὸ)ν
ὃν οὐχ ἑώρακε, πῶς δύναται ἀγαπᾶν· γέγραπται
γάρ, ἐκεῖνος ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κ(υρίο)υ αὐ-
τοῦ, καὶ μὴ ποιήσας· δαρήσεται πολλάς· ὁ δὲ μὴ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

γνοὺς· ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀ-
λίγας. καὶ ὁ ἀπόστολος λέγει· καὶ ἔτι καθ' ὑπερβο-
λὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι· ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν
ἀνθρώπων καὶ τῶν ἀγγέλων λαλῶ; ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω,
γέγονα χαλκὸς ἠχῶν, ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον.
καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, καὶ ἰδῶ τὰ μυστήρια
πάντα. καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν
τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάναι· ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω,
οὐθέν εἰμι. καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά
μου. καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυ-
θήσομαι· ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι.
ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ χρηστεύεται· ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ.
οὐ περπερεύεται· οὐ φυσιοῦται· οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυ-
τῆς· οὐ παροξύνεται· οὐ λογίζεται τὸ κακόν.
οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ· συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθεί-
ᾳ· πάντα στέγει· πάντα ἐλπίζει· πάντα ὑπομέ-
νει· ἡ ἀγάπη, οὐδέποτε ἐκπίπτει· ἰδοὺ ἀκήκοας
ἀγαπητέ· τὴν δύναμιν τῆς ἀγάπης· ταύτην κτῆ-
σαι σεαυτῷ, ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου· καθὼς ὁ δη-
γητὴς τῆς χάριτος· ὁ πᾶσ κομιστὴς τοῦ στεφάνου
παρὰ θῦ· παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί μου ἀγα-
πητοί· μέμνησθέ μου τοῦ ἀχρείου δούλου, ἐν ταῖς
προσευχαῖς ὑμῶν. ὅπως οἱ λόγοι μου, μὴ γένων-
ται κατ' ἐμοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυ ἡμῶν ἰυ
χυ καὶ σεε· οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύνοιδα· φοβερὰ δέ
τις ἐκδοχὴ κρίσεως, καὶ πυρὸς ζῆλος· ἐσθί-
ειν μέλλει τοὺς ὑπεναντίους· ἀλλὰ δέομαι καὶ σοί

ὁ κ(ύριο)ς· συνὼν μὲν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ, τὸν γὰρ ἀξιούμενε, ὅστις ἐλθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ; διὰ τοὺς οἰκτιρμοὺς αὐτοῦ. δῴη δὲ ὁ κ(ύριο)ς τὴν ἀγάπην αὐτοῦ, ἐν ταῖς καρδίαις πάντων ἡμῶν. ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν:+

Το[illegible] …ιου:+

Ἡδὺν καρπὸν τῆς ὑπακοῆς ἀφορῶν ἀδελφέ, ἐσπούδασα γράψαι σοι περὶ ὧν μοι προσέταξας. ἀρχὴ ἀγαθή, φοβεῖσθαι τὸν κ(ύριο)ν. γῆρας δὲ τίμιον εὐψυχὴ φιλοχρίστου. ὁ προσέχων ἑαυτῷ, ἐν παντὶ τὸ πῶς σώζεται. ὁ ἀγαπῶν συντυχίας γυναικῶν, τοῦ κόσμου οὔπω μεμύσηκεν. ὥσπερ γὰρ ὁ ἐρεθίζων πῦρ, ἐξεγείρει φλόγα, οὕτω καὶ κοσμικαὶ ὁμιλίαι, ἐξεγείρουσι πάθη ἐν καρδίᾳ μοναχοῦ. ὠφέλει τοὺς παρατυγχάνοντας ἀδελφέ, σεαυτὸν μὴ βλάπτων. ὁ ἀγαπῶν ὁμιλίαν γυναικῶν, ἐξεγείρει καθ᾽ ἑαυτὸν δαίμονα τῆς πορνείας. ἀκοὴν ἀγαθὴν ἀκούσαντες περὶ σοῦ, οἱ γεννήσαντές σε ὑπὲρ οἶνον καὶ κρέα πάλιν εὐφρανθήσονται. ὁ ἀγαπῶν μέθην, πολλὰ ζημιωθήσεται. λέγει γὰρ καὶ ἡ γραφή· αὕτη οὐ μὴ δῷ. καὶ συλᾷ τὸν ἴδιον πλοῦτον· καὶ μεταδίδωσι τοῖς ἐχθροῖς ὡς ἀλλοτρίου. ἡ γὰρ μέθη, ἐσκότωσεν αὐτοῦ τὴν διάνοιαν. εὐλαβὴς γενοῦ ἀδελφέ. ἡ γὰρ εὐλάβεια, γεννᾷ εἰρηνικὴν κατάστασιν· εἰρηνικὴ δὲ κατάστασις τίκτει ἀπάθειαν. ἔστω ἡ εὐλάβειά σου, συνεζευγμένη τῇ ταπεινοφροσύνῃ. ὅπως γένῃ ἀληθινὸς

μοναχός· καὶ κληρονομήσεις τὴν ἀγάπην καὶ
λβ σωφροσύνην. ἡ πολυλογία ἀδελφὲ, σκοτίζει δι-
άνοιαν· διάνοια δὲ σκοτισμένη, ἄγει πρὸς τὴν
ἀναισχυντίαν· ἀναισχυντία δὲ, μήτηρ ἐστὶ τῆς πορ-
νείας. ὁ ἀγαπῶν σιωπὴν, ἀτάραχος διαμένει· ἀ-
λλ' οὐδὲ τὸν πλησίον παροξύνει. γέλως δὲ καὶ παρ-
ρησίαι, ἀρχαρίοις δηλητήριον βλάβη· καὶ μο-
ναχῷ ἀσύμφορον· τοὺς γὰρ πενθοῦντας καὶ κλαί-
οντας, ἐμακάρισεν ὁ κύριος. ἡ τιμὴ ἐπὶ μοναχοῦ,
ἀκονὴ· ὡς τραπέζης διασείει γάρ. ἀγάπα τὴν σιωπὴν
ἀγαπητὲ, ἵνα σοι διαμένῃ εὐλάβεια· φύλαττε
δὲ τὴν εὐλάβειαν, ἵνα τηρήσῃ ἀπὸ τῆς πορνείας.
ὁ ἐν τι λέγων ἡγουμένῳ καὶ ἀντιτασσόμενος, οὐ
χρονιεῖ περιπεσεῖν κακοῖς· ὁ δὲ ὑπακούων μου θε-
σι αὐμαζοτέρους, εὐφρανθήσεται μετὰ δικαίων.
ὁ καυχώμενος ἐπ' ἰδίᾳ δυνάμει, ἀποθᾶται ἀ-
φ' ἑαυτοῦ τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ· ὁ δὲ καυχώμενος,
ἐν κυρίῳ καυχάσθω. ὁ ἀγαπῶν πειρασμοὺς καὶ
μισῶν τὴν ἡσυχίαν, θλιβήσεται πολλά· ὁ δὲ
ἡσυχάζων ἐν ταπεινοφροσύνῃ, εὐφρανθήσεται
ἐν τῷ κυρίῳ. ὁ μὴ προαιρούμενος ἐπανακαρτερεῖν
ἐν τῇ συνάξει, πολλὰ ζημιωθήσεται· ὁ δὲ μετὰ
εὐλαβείας καὶ ὑπομονῆς, ἐπακουσθήσεται.
ὁ ἀργολογῶν ἐν καιρῷ συνάξεως, δικαίαν μέμψιν
εὑρήσει· διότι καταργεῖ, ἀπὸ τῆς εὐχῆς καὶ ψαλμῳ-
δίας, ὁ ὁμιλῶν· ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ἐγγὺς αὐτοῦ ἱστα-
μένους. ὁ ἀγαπῶν ἄσκησιν, εὐτονώτερος ἔσται· ὁ

δὲ ἀγαπῶν μισθὸν, ὡς οὐ δύναται κατορθῶσαι. ὁ μισῶν
τὸ ἐργάζεσθαι, περὶ ἔργου ἔσται. πολλὴν γὰρ κα-
κίαν ἐδίδαξεν ἡ ἀργία. ὁ δὲ ἀγαπῶν τὸ ἐργάζεσ-
θαι, ἀλλὰ προσδιαμένει. ὁ καυχώμενος ἐν περιβο-
λῇ γουνίων, ἀδόκιμος ἔσται. ἐν γὰρ παρατάξει πο-
λέμου οὐκ ὠφελοῦσιν αὐτόν. τίμα ἀδελφέ, μι-
κρούς τε καὶ μεγάλους, ἵνα ὑψώσῃ σε ὁ κ(ύριο)ς. ὁ γὰρ
ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. ταπείνωσον κε-
φαλὴν ἡγουμένῳ· καὶ τοῖς προεστῶσι τοῖς ἀδελ-
φοῖς, ἐν κ(υρί)ῳ ὑποτάγηθι. καρπὸς γὰρ τοῦ φόβου
κ(υρίο)υ ταπείνωσις. ταπείνωσις δὲ, οὐκ ἐν τῷ τα-
πεινωθῆναι τοῖς μειζοτέροις ὑποφαίνεται, ἀλ-
λ' ἐν τῷ καὶ τοῖς μικροτέροις ἀπονέμειν τιμήν.
γέγραπται γάρ. ἀλλ' ἢ τοῖς δοξάζουσί με, ἀντι-
δοξάσω. ὁ δὲ ἐξουθενῶν με, ἀτιμασθήσεται. ἡ-
μεῖς οὖν δοξάσωμεν τὸν θ(εό)ν, ὅπως αὐτὸς δοξάσῃ ἡ-
μᾶς σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ. καὶ ἐν τίνι δοξά-
σωμεν αὐτόν; ἐν τῷ τηρεῖν τὰς ἐντολάς. γέγραπται
γάρ· οὐκ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ θ(εο)ῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει.
καὶ πάλιν, οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι κ(ύρι)ε κ(ύρι)ε εἰσελεύσεται εἰς
τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα
τοῦ π(ατ)ρ(ό)ς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. πρὸ πάντων δὲ ἀδελ-
φέ, φοβοῦ τὸν κ(ύριο)ν ἐν ἀληθείᾳ. καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ
φωτίσει τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας σου. ἀ-
γάπα δὲ τὴν ταπεινοφροσύνην. ἡ γὰρ κατὰ θ(εὸ)ν
ταπείνωσις, τεῖχός ἐστιν ἄρρηκτον ἀπὸ προσώ-
που ἐχθροῦ. καὶ πέτρα ἀντιδέρουσα καὶ σωθα

ροιουσ τὰσ μηχανὰσ, καὶ τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ
πεπυρωμένα· ἐὰν θῇσ ἐν τῷ λογισμῷ σου, ὑπομέ-
ναι τὸν κ(ύριο)ν· ὕβριν καὶ ζημίαν καὶ ἐξουδένωσιν· ἔ-
σῃ ὥσπερ γενναῖοσ πολεμιστὴσ καθωπλισμένος
κατὰ τῶν πολεμίων ἀεί· τότε καὶ οἱ ἐχθροὶ ὁρῶντες
σου τὴν τοσαύτην σπουδήν, καταπίπτουσιν ἀπὸ
προσώπου σου· ἐὰν βουληθῇσ δραμεῖν, κοπιᾶσαι δὲ
μηδέν, τί τὸ ὄφελος· τὴν ἁγνείαν τοῦ σώματός σου
φύλαττε· ἡ ἀγάπη μήτηρ ἐστὶ τῶν ἀρετῶν· ἡ δὲ ἁγνεία, λύ-
χνος καὶ στήριγμα· λύχνος δὲ τούτων, ἡ ἡσυχία· στα-
χος δὲ αὐτῶν, φόβος κ(υρίο)υ· τήρησον ἀδελφέ, τὴν ἁ-
γνείαν τοῦ σώματος ἐν ἀγάπῃ θ(εο)ῦ· ἵνα ἡμᾶς συγκα-
ταριθμήσῃ κ(ύριο)ς μετὰ τῶν ἁγίων ἀγγέλων αὐτοῦ, ἐ-
πὶ τῷ ἀγαπῶντι τὴν ἁγνείαν, εὐφραίνεται τὸ πν(εῦμ)α
τὸ ἅγιον, καὶ τὴν ὑπομονὴν δωρεῖται αὐτῷ· τοι-
γαροῦν ἡ ἁγνεία κατορθοῦται δι' ἐγκρατείας καὶ
πραότητος· καὶ τῆς ἐν ἀγάπῃ ἡσυχίας· ὅθεν χρὴ
ἡμᾶς στέλλεσθαι ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως
περιπατοῦντος· μήποτε ὑποψίαν δῶμεν τοῖς
ἡμᾶς θεωροῦσιν· λέγει γὰρ ὁ ἀπόστολος, προνοού-
μενοι καλὰ ἐνώπιον κ(υρίο)υ καὶ ἀνθρώπων· εἰ δέ τις φιλόνει-
κος εἶναι· ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν· οὐ-
δὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ θ(εο)ῦ· ἄκουε δὲ πάλιν αὐτοῦ λέ-
γοντος· σὺ μὲν καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ μὲν ἕτε-
ρος οὐκ οἰκοδομεῖται· διατί γάρ φησιν ἡ ἐλευ-
θερία μου κρί [illegible] νεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσε-
ως· ὅθεν ἀναγ [illegible] καῖον παραδέχεσθαι παραίνεσιν

ἀνθρώπων φοβουμένων τὸν κύριον· καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν·
κατὰ τὸ λέγον· ἕκαστος ὑμῶν, τῷ πλησίον ἀ-
ρεσκέτω πρὸς οἰκοδομήν· καὶ πάλιν, ἵνα ἐντραπῇ
ὁ ἐξ ἐναντίας· μηδὲν ἔχων φαῦλον πρᾶγμα· εἶπε γὰρ
ὁ κύριος τῆς δόξης· οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσ-
θεν τῶν ἀνθρώπων· ὅπως ἴδωσι τὰ καλὰ ὑμῶν ἔργα· καὶ
δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς· μηδὲ ἐν
προφάσει μεταδόσεως· τὴν ψυχήν τις ἀπολέσῃ·
ἔθος γάρ ἐστι τῷ ἐχθρῷ διὰ τοῦ ἀγαθοῦ· τὸ κακὸν κα-
τεργάζεσθαι· ὁ γὰρ ἁμαρτάνων καὶ δοκῶν κρύπτειν,
ἀπατᾶται· οὐδὲν γὰρ κρυπτὸν, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθή-
σεται· ἐὰν ὑποβάλλῃ σοι ὁ ἐχθρὸς ἐπιθυμίαν σαρκὸς,
εἰπὲ πρὸς αὐτόν· μή μοι γένοιτο ἐπιλυπῆσαι τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον τοῦ θεοῦ· ἐν ᾧ ἐσφραγίσθημεν εἰς ἡμέραν ἀπολυ
λυτρώσεως· ἀρκετὸς γάρ μοι ὁ παρεληλυθὼς χρόνος·
γέγραπται γάρ, πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος·
ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν, ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδι-
ον σῶμα ἁμαρτάνει· περὶ δὲ τοῦ κατὰ διάνοιαν
πολέμου· ἐκ μέρους μεμάθηκας· ἀδελφὸς γὰρ ἠ-
ρωτήθη, ὑφ' ἑτέρου ἀδελφοῦ λέγοντος· οἱ ῥυπαροὶ λο-
γισμοὶ, ταράσσουσί με· ὁ δὲ ἀπεκρίθη· οἱ γέρον-
τισιν ἐπιτρέπειν τοῖς λογισμοῖς, ἔνδον ἀφιέναι
εἰσελθεῖν, καὶ τότε πολεμεῖν πρὸς αὐτούς· τοῖς δὲ
ἀπειροτέροις μηδόλως συνομιλεῖν παρήγγελε· μή-
ποτε τῆς μνήμης ἐγχρονιζούσης, γενήσεται πα-
διοίατου· τότε ἠρώτησεν ὁ ἀδε- λφός· καὶ τί ἐ-
στι τὸ ἔνδον ἀφιέναι τοῖς λογισ- μοῖς· καὶ τότε πο-

λεμῶν πρὸς αὐτούς· ἄκουε φησίν· ἡνίκα ἂν ἴδωσι
γὰρ οἱ ἐχθροὶ ἐνθύμησιν αἰσχρὰν καὶ λογισμοὺς ῥυπα-
ροὺς ἀθέους ὑποσπείρωσι, κατὰ διάνοιαν ἐν προσώπου·
ἢ τί τῶν ὁμοίων τῶν ἀπαγόντων πρὸς φθοράν· καὶ
ταῦτα ὁρῶν ὁ κατὰ διάνοιαν πολεμούμενος οὐ ταράττεται
ὑπὸ τῶν τοιούτων λογισμῶν· ἀλλ' ἵσταται γενναίως,
ἀποιμαντίας αὐτῶν· πολεμῶν πρὸς αὐτοὺς σφοδρῶς·
ἢ τὰ ἀνοίγει αὐτοῖς καὶ ἀποκλύει αὐτούς· καὶ ἔνδον
αὐτῶν γενομένων· καὶ τοῖς ἄλλοις δηλονότι πολεμοῖς πρὸς
αὐτοὺς λέγει· αὕτη ἐστὶν ἡ ἱσταμένη πρὸς ὑμᾶς·
πόσον ἐνοχλεῖταί μοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν· καὶ τῷ
φαντάζεταί μου τὴν διάνοιαν· ταράσσεταί μου τὴν
ψυχήν· θέλω οὖν γνῶναι ἀκριβῶς, τί αὐτῆς ἡ χρεία.
καὶ προστάσσει μάχαιραν αὐτῷ ἐνεχθῆναι κατὰ διά-
νοιαν· καὶ λαβὼν ἀναπτύσσει αὐτήν· ἐν τῇ γαστρὶ κα-
τὰ διάνοιαν, λέγων· θέλω γνῶναι τί ἄρα εὑρίσκω ἐν
αὐτῇ· κάλλος, ἢ σαπρίαν· καὶ ἀναπτύξας φησὶν
τὴν κοιλίαν εὑρίσκει ἔνδον, ὅπερ πάντες οἴδασι.
φανεροῦται γὰρ ἐκ μόνοις ἡ αἰσχρότης τῆς ἐπιθυ-
μίας. οἱ οὖν ἐναντίοι, θεασάμενοι τὴν γεναμένην
αὐτοῖς ἧτταν θορυβοῦσι σκυλάσαι τὸν λογισμὸν
τοῦ ἀδελφοῦ φοβούμενοι, ἵνα θολώσαντες τὴν δι-
άνοιαν ὑφ' ἑτέρων λογισμῶν, καταργήσωσι τὸν
ἐνεστῶτα ἀγῶνα· δειλιῶντες, μή ποτε φανερω-
θῇ αὐτῶν τελείως ἡ αἰσχύνη· ὁ δὲ ἐναντίως πολεμῶν
πρὸς αὐτοὺς λέγων· τί ἄλλα ἀντ' ἄλλων προσάγειν
βούλεσθε· οὐ γὰρ ἐάσω ὑμᾶς ἐξελθεῖν· ἕως οὗ ἐ-

ραινήσω πάντως ἀκριβῶς τὰ τοῦ πράγματος·
ἀφ' οὗ τοὺς ἀξίους ἐπιγνώσεως· ὅν ὑμᾶς ἔστιν γάσα-
πε· τότε ἀποκλαίει ὁ ἀδελφὸς τὸ πτῶμα ἐν τῷ
ἐσωτέρῳ τῷ μνήμῳ, ἕως τριῶν ἡμερῶν ἢ τεσσά-
ρων· καὶ μετὰ ταῦτα ἀνοίγει ὁ ἀδελφὸς, θεάσασθαι
τὸ πτῶμα βουλόμενος· καὶ πρὸ τοῦ αὐτὸν φθάσαι ε-
ἶναι ἔνδον, ἅπαντα τὰ αὐτῷ ἡ ἀφόρητος ἐκφύη δυ-
σωδία· καὶ συμφράσσει τῇ χειρὶ τὸ στόμα σὺν
τῇ ὀσφρήσει· συνάγει ἀποδεικνύων τοῖς ὑπηρε-
τίοις λογισμοῖς, καὶ συνεργάσι τῆς ἁμαρτίας
τὸ τέλος τοῦ πράγματος· ἅτινα λέγει πρὸς ταῦτα·
οἱ δὲ αἰσχυνόμενοι, διαλυθήσονται ὥσπερ καπνοὶ
ἐν ἀέρι· καὶ οὕτως γίνεται ὁ ἀδελφὸς ὑψηλό-
τερος τῶν παθῶν· τῆς χάριτος συνεργούσης·
καὶ ἐξομολογούμενος τῷ κυρίῳ, λέγει· εὐχαριστῶ
σοι κύριε ὁ θεός μου· ὅτι οὐ παρέδωκάς με εἰς χεῖρας
ἐχθρῶν μου· ἀλλ' ἔσωσάς με ἐκ παγίδος θηρευ-
τῶν· καὶ ἡ σὴ χάρις κύριε, ἐφώτισέ με τοῦ συνιέ-
ναι ταῦτα· οὐ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ μου διεσώθην
ἐκ τῆς παγίδος αὐτῶν· ἔχωμεν οὖν ἀδελφοὶ τὸν
φόβον τοῦ θεοῦ διαπαντὸς πρὸ ὀφθαλμῶν ἡμῶν·
ὅπως αὐτὸς ἡμᾶς σκεπάσῃ· δίχα γὰρ τῆς τοῦ
θεοῦ σκέπης, ἄνθρωπος οὐδέν ἐστι· πολλὴ γάρ ἐστιν ἡ κακοτε-
χνία τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, ἀλλ' ὑπερανωτέρα ἐστὶν
ἡ βοήθεια τοῦ θεοῦ, ἡ κυκλοῦσα τὸν ἄνθρωπον· ἀλλ' οὐ συ-
γχωρούμεθα ἰδεῖν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν· ἀγαπή-
σωμεν οὖν τὸν θεὸν τὸν βοηθὸν τῶν ἡμῶν· καὶ στ-

ζουσα ἡμᾶς ἐν ὅλῃ δυνάμει καὶ τὸν πλησίον ὡς
ἑαυτούς. ἔχε κατὰ νοῦν τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς
σου ἀγαπητὲ ἀδελφέ. ὅταν μέλλῃς κατατεθῆναι
ἐν τῷ ψιαθίῳ σου ψυχορραγῶν. οἴμμοι οἴμμοι. οἷ-
ος φόβος περιέχει τὴν ψυχὴν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ. ἀ-
γαπητὲ ἀδελφέ. ἐάν τι ἀγαθὸν πεποίηκεν ὢν τῷ
βίῳ τούτῳ, ὅμως παρώκησεν ὢν αὐτῷ. ἐὰν θλίψει
καὶ ὀνειδισμὸν ὑπήνεγκε διὰ τὸν κν. καὶ τὰς ἀρε-
τὰς ἐνώπιον αὐτοῦ ἐποίησεν. μετὰ χαρᾶς πολλῆς
ἀπάγεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, ὑπὸ ἀγίων ἀγγέλων ὁδηγουμέ-
νη. καθάπερ ἐργάτης μοχθῶν καὶ ἐργαζόμενος
δι' ὅλης ἡμέρας, προσδοκᾷ τὴν δύσιν καὶ τὴν ὥραν
ἵνα μετὰ τὸν κάματον δεξάμενος τὸν μισθὸν αὐ-
τοῦ, ἀναπαύσῃ. οὕτως καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν δικαίων τὴν
ἡμέραν ἐκείνην προσδέχονται. αἱ δὲ τῶν ἁμαρτω-
λῶν, φόβῳ καὶ τρόμῳ συνέχονται ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ
καθάπερ κατάδικος συλληφθεὶς ὑπὸ πειρατῶν, καὶ
ὑπ' αὐτῶν ἀγόμενος εἰς κριτήρια. οὕτω καὶ αἱ ψυχαὶ
τρέμουσιν ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ. ἀφορῶσαι εἰς τὴν ἀτε-
λεύτητον βάσανον τοῦ αἰωνίου σκότους. κἂν τις ἀ-
πῃ ἄφετέ με πορευθῆναι εἰς ἐκεῖνον τὸν κόσμον. ὅπως
τοῦ λοιποῦ μετανοήσω, οὐκ ἔστιν ὁ ἀπολύων. ἀκούσε-
ται γὰρ ὁ τοιοῦτος. ὅτι ἀχρεῖε καιρὸν οὐ μετενόησας.
καὶ νῦν τί ἦλθες μετανοῆσαι. ὅτι ἀνέῳκται τὸ στάδιον ἅ-
πασιν, οὐκ ἠγωνίσασθαι. ὅτι πᾶσαι αἱ θύραι ἐκλεί-
σθησαν. καὶ ὁ καιρὸς τοῦ ἀγῶνος παρῆλθεν. οὐκ ἤκου-
σας τοῦ λέγοντος. γρηγορεῖτε ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ὥραν

οὐδὲ τὴν ἡμέραν· ταύτην δὲ προσηνῶς κοσμήσαντι, ἀδελφοί, ὡς καιρὸν ἔχομεν μετανοήσωμεν· ὅπως ἐξέληται ἡμᾶς ὁ θ(εὸ)ς ἐκ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας· καὶ ἀξιώσῃ ἡμᾶς τῆς τῶν μονῆς διὰ τοῦ [illegible]· εὔξαι καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ τοῦ λέγοντος καὶ μὴ ποιοῦντος. γέγραπται γάρ· ἐξομολογεῖσθαι ἀλλήλοις τὰς ἁμαρτίας· καὶ εὔχεσθαι ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆται ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κ(υρίο)υ ἡμῶν Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν. +

ιβ τοῦ αὐτοῦ [illegible] ... κοινό[illegible] ... τοῦ κόσμου [illegible] +

Ἔφη ὁ κ(ύριο)ς τῆς δόξης· εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν· καὶ πολλοί εἰσιν οἱ εὑρίσκοντες αὐτήν. τί στενὴ καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς, ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον· καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντες αὐτήν· καὶ τίς ἐστιν ὁ ὁρῶν αὐτήν· καὶ ἀναγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτῆς. οἶμαι πάντες, ὅτι ὃν ἔδραμε τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς Παῦλος· καὶ τελέσας τὸν δρόμον τὸν στέφανον ἐκομίσατο. διὸ καὶ ἀναγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτῆς λέγων· ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς θ(εο)ῦ διάκονοι· ἐν ὑπομονῇ πολλῇ· ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀκαταστασίαις· ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις· ἐν ἁγνότητι· ἐν γνώσει· ἐν μακροθυμίᾳ ἐν χρηστότητι· ἐν πν(εύματ)ι ἁγίῳ· ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ ἐν λόγῳ ἀληθείας· ἐν δυνάμει θ(εο)ῦ· διὰ τῶν ὅπλων τῆς δικαιοσύνης· τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν· διὰ δό(ξης)

ζης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας·
ὡς πλάνοι καὶ ἀληθεῖς· ὡς ἀγνοούμενοι καὶ ἐπι-
γινωσκόμενοι· ὡς ἀποθνήσκοντες καὶ ἰδοὺ
ζῶμεν· ὡς παιδευόμενοι καὶ μὴ θανατούμενοι·
ὡς λυπούμενοι ἀεὶ δὲ χαίροντες, ὡς πτωχοί, πο-
λλοὺς δὲ πλουτίζοντες· ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ πάν-
τα κατέχοντες· καὶ ὅλως πῶς ἡμῶν, βεβαίαν ὑπὲρ
ἡμῶν· ὅσοι τοὺς κοινωνοὺς εἶναι τῶν παθημάτων·
καὶ τῆς παρακλήσεως, τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς ἀ-
δελφοί, ὀφείλεται μὲν· τὴν αὐτὴν ὁδὸν κατέ-
χοντες· ἀρχῇ πλέον, ὅσῳ καὶ ἐστρατεύθημεν·
ἡσυχαστὴς ἦ· ἀναλογίσασθαι τοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς
κατακεκλεισμένους· ὅτι οὐ μόνον κατακα-
κεκλεισμένοι εἰσίν, ἀλλὰ καὶ σιδήροις φορεῖ-
ται αὐτοῖς περὶ τὸν τράχηλον· οἱ δὲ ἐν ξύλῳ βε-
βληνται· ἐρημίτης ἦ, ἀναλογίσασθαι τοὺς ποιμ-
ένας τῶν προβάτων· οἵοις κινδύνοις ὑπομέν-
ουσιν ἐν τοῖς ἐρήμοις καὶ ὄρεσιν· καὶ τῷ μὲν
χειμῶνι ἀπτόμενοι ὑπὸ τοῦ ψύχους· τῷ δὲ θέρει
συγκαιόμενοι ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου· ἐν
κοινοβίῳ ἦ· ἐννόησε τὸ γεγραμμένον· τοῦ δὲ πλή-
θους τῶν πιστευσάντων· ἦν ἡ ψυχὴ καὶ ἡ καρδία
μία· καὶ οὐδεὶς τι τῶν ὑπαρχόντων ἔλεγεν ἴ-
διον εἶναι· ἀλλ᾽ ἦν αὐτοῖς πάντα κοινά· τὴν σι-
ρὰν ἐργάζῃ· ἀναλόγισαι τοὺς τὴν θάλασσαν
πλέοντας· οὗτοι γὰρ θαλασσομαχοῦντες, τὴν
αὐτὴν τέχνην ἐγχειρίζουσι· τὰ μικρὰ πορίζοντες

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ἐργάζῃ· τὰ λειτόμενα μαλάκια· ἀναλόῃς δὲ
τοῖς νεριτζαρίοις· καλλιγράφος ἐργάζῃ, ἀνα
λόῃς δὲ τοῖς κτίσταις καὶ λειτουργοῖς· πλὴν·
μὴ διαστρέφῃ θείοις λόγοις γεγραμμένοις ὄν
πιστὰ καὶ ἀληθινά. τί γὰρ τούτου μᾶλλον ἁμαρτη
μά ἐστι· τὸ ποιεῖν τὸ γλυκὺ πικρὸν· καὶ τὸ πικρὸν
γλυκύ· τὸ φῶς σκότος· καὶ τὸ σκότος φῶς· ἐ
πὶ καταστροφῇ τῶν ἀναγινωσκόντων· οὐαὶ τῷ
ποιοῦντι ταῦτα· τίθησι γὰρ σκάνδαλον ψυχῶν
ὁ τοιοῦτος. τὸ κέρδος τὸν ἐργάζῃ, ἀναλόῃς τοῖς
λωροτόμοις· τὸ σίβινον ἐργάζῃ, ἀναλόῃς δὲ τοῖς
καναβαρίοις· κανοπλόκος ἐργάζῃ, ἀναλό
ῃσε τοῖς τῶν αὐτῶν τεχνῶν ἔγχει ἐγχειρίζου ταῖς κοσ
μικοῖς· τὸ σκολάκιον ἐργάζῃ, ἤτοι τῶν ἐρημί
αν; ἀναλόῃς δὲ τοῖς φασκιαρίοις· τὸ λινοῦν ἐρ
γάζῃ, ἀναλόησε τοῖς λινουφαντ· λινυφικὸν ἐρ
γάζῃ, ἀναλόῃς δὲ τοῖς σακκαρίοις· ἐν τῷ ἀρτο
κοπείῳ δὲ κατέστησαν; ἐννόησον τοὺς γναφεῖς,
οἵτινες τὸν χειμῶνα ὡς τὸ θέρος ἐπιπλεῖστον
ποιοῦντες τὴν ἐργασίαν ἐν ὕδασιν. ἐν τῷ μα
γειρείῳ δὲ κατέστησαν; ἀναλόησε τοῖς βαλανεῦσ
ι ἐπὶ τοῖς τῶν χαλκευτικῶν τεχνῶν ἐργαζο
μένοις, οἵτινες τὴν νύκταν ὡς ἡμέραν ἐπι
πλεῖστον· τῷ πυρὶ ἀντιμαχόμενοι· καὶ τῇ ἐ
ξουσίᾳ ὑποτασσόμενοι· καὶ ὑπομένοντες ἱ
μουχρούμενοι· καὶ ὑπὸ ἀρχόντων πολλάκις
βιαζόμενοι· τῆς ἑαυτῶν ἐργασίας οὐ καὶ

λοιποί· θυρωροῦσι κατὰ τὴν σάρκα· ἀναλόγως τοῖς
ὑπηρέταις τῶν ἐπιγείων ἀρχόντων. διακο-
μιτήν σε κατὰ τὴν σάρκα· ἤτοι οἰκονόμον, ἢ ἡ-
γούμενον· ἐννόησον τὸν ἅπαντα. πρεσβυτέ-
ρους οὖν παρακαλῶ τοὺς ἐν ὑμῖν, ὡς συ-
μπρεσβύτερος καὶ μάρτυρας τῶν τοῦ Χριστοῦ
παθημάτων· ὁ καὶ τῆς μελλούσης δόξης ἀ-
ποκαλύπτεσθαι κοινωνός· ποιμάνατε τὸ ἐν
ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ· μὴ αἰσχροκερδῶς; ἀ-
λλὰ προθύμως· μηδ᾽ ὡς κατακυριεύοντες τῶν
τοῦ κλήρου· ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνί-
ου· καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος Χριστοῦ, κομι-
εῖσθαι τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον·
καὶ ἵνα μὴ κύνσου τὸν λόγον· πᾶν ὅτι ἐργάζῃ κ(αὶ)
ἐπάγει σοι ὁ ἐχθρὸς ἀκηδίαν ἐν τῷ ἔργῳ· τὴν
καθ᾽ ὁμοιότητα τὴν ταχινὴν ἐγχάρισε· πρὸς ἀντί-
ρρησιν τοῦ ἀντιπάλου· πᾶν δὲ ὅτι ἂν ποιῇς·
ἢ τὶ ἔργον, ἢ ἐν λόγῳ· μάρτυρα ἔχε τὸ συνειδός
σου· ὅτι κατὰ Θεὸν ἐστὶ τὸ γινόμενον καὶ σώζει· λέ-
γει μοι καὶ αὐτὸς παρακαλῶ, ὅτι ἐὰν ἀρνησάμε-
νος τὴν χάριν τοῦ καλέσαντος· ὡς τὴν αἰώ-
νιον αὐτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν· καὶ προσθεὶς
εἰς τὸν κόσμον τί μέλλεις ποιεῖν· ὡς ὑπολαμβά-
νεις σου ὁλοσχερῶς· μᾶλλον δέ, τί σοι ἐμβάλλει ὁ πό-
λεμος τῶν ψυχῶν ἡμῶν· ὅτι ἐὰν ἀθετήσῃς τὴν
χάριν τὴν δοθεῖσαν σοι· βασιλείαν ἔχεις· εἰ δὲ
καὶ βασιλείας, οὐχὶ θάνατος σὲ διαδέχε-

ται. εἰ δὲ καὶ οὐσίας πολλὰς κληρονομήσῃς, ἢ
συνάξῃς πλοῦτον καὶ πλῆθος, οὐχὶ ἄλλοις αὐτὰ
καταλιπὼν, γυμνὸς ἀπελάσῃ ἐντεῦθεν; καὶ
ταῦτο λόγιον τοῦ ἀποστόλου· οὐδὲν γὰρ εἰσηνέ
γκαμεν εἰς τὸν κόσμον, οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυ
νάμεθα. ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνα, ἐκ τοῦ πνς θε
ρίσει ζωὴν αἰώνιον, καὶ τοῦ ἀμονλίτου. ἐὰν περ
αρνησάμενος τὴν χάριν τοῦ κυ, οὐ μὴ καταλλ
βῃς τὰς προτέρας ὑπολήψεις: αἷς ἤρχου πρὸ τοῦ
ἐνάρξασθαί σε, ἐν τῷ μονήρει βίῳ. ἀλλὰ γὰρ πῶ
σί τε καὶ φίλοις; οἰκείοις τε καὶ φίλοις. οἰκείοις
τε καὶ συγγενέσι παραβάτης ἔσῃ. τίς γὰρ ἠνά
γκασέ σε ἐνάρξασθαι ἔργον, ὃ οὐ δύνασαι πλη
ρῶσαι. ἢ καὶ ὁ νόμος οὐ λέγει τοῦτο. ἐν γὰρ τῷ
νόμῳ γέγραπται. εἴ τις ἐστὶν ἀνὴρ φοβούμενος καὶ
δειλὸς τῇ καρδίᾳ; μὴ εἰσπορευέσθω εἰς πόλεμον.
ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἵνα μὴ δειλά
νῃ τὴν καρδίαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. νῦν οὖν ἤρξω,
ἐπιτέλεσον. εἰ δὲ καὶ προελήφθης ἐν παραπτώ
ματί τινι, μὴ ἐμμενεῖς εἰς τὸ πτῶμα. ἀλλ᾽ ἐπιστρέ
φου πρὸς κν ἀληθῶς. ἔστιν ἐν οἰκτιρμοῖς, ὁ ἐξαλεί
φων τὰς ἁμαρτίας τῶν ἐπιστρεφόντων πρὸς αὐ
τόν. μόνον μὴ συγκατάθῃ τῷ λογισμῷ τῆς κακο
φροσύνης. οὔ τό γε λέοντες· οὔ τε δράκοντες,
οὐ βάρβαροι βλάψαι δυνήσονται, ὅσον ἡ κακο
φροσύνη τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῇ. πολλοὶ γὰρ ταύ
την ἀποστάντες, τὴν ἀρχὴν καὶ τοῖς πρό ποις

αὐτῆς μὴ κοινωνήσαντες, ὑπὸ βαρβάρων ἐπιμη-
θήσαν· καὶ λέοντες καὶ δράκοντες ἠδέσθησαν αὐ-
τούς· φλὸξ πυρὸς οὐκ ἴσχυσε τρίχας τῆς κεφα-
λῆς αὐτῶν· οὐχ εὑρέθη ἐν αὐτοῖς ὕλη κακίας· ἡ δὲ
κακοφροσύνη, ἀφειδῶς κόπτει τοὺς ἐραστὰς αὐ-
τῆς· οὐ γάρ ἐστιν κακία, ἥτις οὐκ ἔστι μήτηρ ἡ κακοφρο-
σύνη· ἡ μὲν γὰρ φιλαργυρία, δηλονότι ῥίζα ὑπάρ-
χει πάντων τῶν κακῶν· κατὰ τὸν λόγον τοῦ ἀ-
ποστόλου λέγοντος· ῥίζα πάντων τῶν κακῶν ἡ φι-
λαργυρία· ἡ δὲ ῥίζα, ἐκ ταύτης προφύεται· αὕτη
γὰρ ἐκτρέφει καὶ αὔξει τὰ τῆς κακίας φιλοχρή-
τι· ταύτης χαλεπώτερον ἐν τῷ κόσμῳ; ἢ τίς
τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς, ἐκδότους παραδίδωσι· καὶ
φυγάδας αὐτοὺς παρ' οἰκίας στερεῖσθαι· φεύγει
γὰρ ὁ ἀσεβής, μηδενὸς διώκοντος· ὁ δὲ δίκαιος πέ-
ποιθεν ὡς λέων, ἐν τῇ αὐτοῦ πολλῇ παρρησίαι·
ὁ δὲ καὶ τοῦ σχεθῆναι ὑπὸ βαρβάρων χεῖρον κολασθή-
σεται· οὐκ ἐπὶ ξένοις, ἀλλ' ἔνθα ἐγεννήθη· ἔνθα
ἀνετράφη· καὶ ὑπὸ ἰδίων συμφυλετῶν καταικι-
ζόμενος· καὶ οὐδαμοῦ περὶ τούτου δεόμενος· καὶ
πῶς; οὐ κρυπτῶς ἐκφέρεται τούτου τὰ βάσκα-
νε σπέρμα, ἀλλ' ἐμφανῶς· οὐ περὶ ἀγαθοεργίας, ἀλ-
λὰ διὰ κακοφροσύνης· τοὺς γὰρ πεσόντας
δι' αὐτῆς πάντας κατακρίνουσι· πάντες τούτων
αἰτιῶνται, οὐδεὶς ὁ βοηθῶν, οὐδεὶς ὁ ῥυόμενος·
καὶ ὅς ἀκολουθήσῃ τῇ κακοφροσύνῃ, κατα-
ζάσει εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ ᾅδου· αὕτη καὶ δυνάστας

κατέστρεψε· καὶ οἴκους ἠρήμωσε· καὶ βασιλεῖς ἐ-
σάλευσε, καὶ ἰσοπλῶσιν παρέδωκεν· ἐπειδὴ ἀπῶσ-
της ἀγάπην τὴν ἀδελφήν· μισοῦσιν διὰ μαθεῖν τοῖς
δαμαλοῖς αὐτοῖς· δεσμοὶ σιδηροῖ, καὶ αἱ πέδαι αὐτῆς
χαλκαῖ· αὕτη κατέστρεψεν ἀσφαλῶς τοὺς κρατοῦν-
τας αὐτὴν ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ· πτῶμα αὐτοῖς γέγονεν
ἀνίατον· καὶ μετὰ θάνατον ὄλεθρος· καὶ τί τὸ ὄνο-
μα αὐτῆς; ἀλλ' ἡ κακοφροσύνη· μισεῖ τὴν ἀλήθειαν·
ἀγαπᾷ τὸ ψεῦδος· ποιεῖ δ' ἄλλος παραδέχεται· νουθε-
σίαν δὲ ἀποβάλλεται· ἡδονὰς τρέφει· θῦ κατα-
φρονεῖ· οὐκ εὐτρεπίζεται· ἀρχὴ αὐτῆς, ἀφοβία
θῦ· τέλος δὲ αὐτῆς, ὄλεθρος καὶ ἀπώλεια κληρο-
νομίας· κνιζόμενοι ζῶσι τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς κ-
αρδίας ἡμῶν· τοῦ μὴ ἐμπεσεῖν εἰς τοὺς βρόχους
αὐτῆς· μισοῦμεν δὲ τοσοῦτον τὴν χάριν τοῦ θῦ ἡμῶν
πτῆ· ἢ οὐκ οἴδατε, ὅτι χαρὰν γίνεται ἐν οὐρανῷ· ἐπὶ ἑνὶ
ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι· ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνενήκοντα ἐννέ-
α τοῖς μὴ πεπλανημένοις, οἵτινες οὐ χρείαν ἔχου-
σι μετανοίας· τί δὲ ἐστὶν ἡ θλῖψις τοῦ κόσμου
τούτου· ὡς αὐτὸς καὶ ἡ χαρὰ τοῦ κόσμου τούτου
ὑπάρχει ἀγάπη τῆς κρατούσης ... ψυχῆς
ὅσοι θλίψεις ἢ τὴν ἀπώλειαν τὴν ἀκατάφθορον τοῦ
ποιοῦμεν ξύλα καὶ λίθους ... καὶ ἄλλα
τῇ φλογί, ἀέτι φραγὴν καὶ κόνιν ἐπιβάλλει· ὁ δὲ ὑπο-
μένων θλῖψιν δι' αὐτὸν κύριον ὅμοιός ἐστιν τῷ χρυσῷ
καμίνῳ πυρὶ αὐτοῦ καὶ ... τὴν πεῖραν δοκίμ
ἀδελφέ, ἀγαπητοί μου· πρὸς κύριον παρακαλῶ καὶ

τῆς αἰωνίου κρίσεως· καὶ τῆς φρικτῆς ἡμέρας τῆς
ἀσθενοῦς· πέλαχι ὑπὸ τερουκόνοπος· καὶ τὴν ὑπὲρ
τοῦ ἀπαλλῶ, οὐ δυνάμεθα φέρειν· τί ποιήσω-
μεν τὸν ἰόβολον καὶ ἀκοίμητον σκώληκα· τὸ
πέρας γὰρ γενομένης; ἐρεῖ τις· ἄφον λύχνον ὅ-
πη σκοτάσω ἐστί· τί ποιήσωμεν τὸ σκότος ἐκεῖνο
τὸ ζοφερὸν καὶ ἀφεγγές· ἐὰν δὲ καίηταί τις ὑ-
πὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου· ὑπὸ τὴν σκιὰν φά-
γε· τὴν ἄσβεστον γέενναν τοῦ πυρός, πῶς ὑπο-
μείνωμεν· λάβωμεν ὑπόδειγμα φανερὸν τοῖς ἐκ
τῶν ὁρωμένων πραγμάτων, περὶ τῆς μελλού-
σης κρίσεως ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ· ἐάν τις πρά-
ξῃ φαῦλον καὶ γνωσθῇ, καὶ παραπεμφθῇ εἰς
φυλακὴν ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος τοῦ αἰῶνος τούτου,
ἐν ποίᾳ αἰσχύνῃ καὶ θλίψει ἐστὶν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, ἐν αὐ-
τῷ· ὁ πῶς πολλάκις καὶ ὑπὸ οἰκείων ὑπηρετούμε-
νος· καὶ ὑπὸ συγγενῶν θεραπευόμενος· καὶ ὑπὸ
γνωρίμων συνεχῶς ἐπισκεπτόμενος· καὶ ταῦ-
τα οὕτως ἔχων, οὐ καθίσταται ἡ λύπη αὐτοῦ.
τέλος δὲ εἰ ἔτι διὰ τῆς τῶν φίλων παραμυθίας ἐπ-
ειδρομῆς τι καὶ παρακλήσεως· ἤ τι καὶ διαδόσε-
ως χρημάτων; ἴσως ἐλπίδας ἔχει ποτὲ καιρῷ
τῆς φυλακῆς ἀπαλλαγῆναι· ἐκεῖ δὲ ὁ καταδικα-
αταὶς ὑπὸ τῶν ἰδίων ἔργων, οὐκ ἔχει τοὺς παρα-
καλοῦντας· οὐ μὴν περιτρέχει· οὐ μὴν παρα-
καθημένην· καὶ παραμυθουμένην· οὐ συμπα-
θεῖ αὐ γυναικὸς καὶ φίλων· οὐκ ἀγγελία ἀνα

θη· οὔτε ἀκοὴ ἠρήνης· οὔτε φῶς· οὔτε ὀργυιῶν μῆ-
κος ἐμμελής· οὔτε τρόπων ἀπαλλαγὴ καὶ μεταβο-
λὴ καιρῶν· οὔτε φωνῆς μουσικῶν καὶ χαρμο-
σύνης· πάντα γὰρ ταῦτα· ἦρται δὲ ἀσεβῶν·
ἡ δὲ μερὶς αὐτῶν τῶν ἁμαρτιῶν καθὼς γέγρα-
πται· ἐπιβρέξει ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς παγίδας· πῦρ
καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα καταιγίδος· ἡ μερὶς τοῦ πο-
τηρίου αὐτῶν· ὅτι δίκαιος κύριος· καὶ δικαιοσύνας
ἠγάπησεν· εὐθύτητας εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ·
διηθούμενοι ὢν τοῦ κυρίου ἐξ ὅλης ψυχῆς, ὅπως σκεπά-
σῃ ἡμᾶς· χαρὰ γὰρ ἐστὶ τοῖς σωζομένοις· διὸ καὶ
ἡτοίμασεν αὐτοῖς· ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν καὶ
οὖς οὐκ ἤκουσεν· καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέ-
βη· ταῦτα μὴ κάθῃ τι καὶ ἐπὶ τρέφου πρὸς ἡμ·
μὴ γίνου ὡς πρὸ ἀξίνης ἐν χειρὶ διαβόλου ἐκκό-
πτων φυτὰ καρποφόρα· μηδὲ ὡς ἄνεμος καύ-
σου διαφθείρων καρποὺς ἀγαθούς· οὐκ οἶδας ἀγα-
πητέ· ὅτι ἐν παρατάξει πολέμου ἐὰν τρωθεὶς ἀ-
νὴρ πεσὼν ἐκ τῆς παρεμβολῆς, δειλίαν παρέχει
τοῖς συμμαχοῦσι· οὐδὲ μόνη τὸ εἰρημένον· ἐὰν δὲ
καθοπλίσῃ τις ἑαυτὸν ἀνδρείως κατὰ τῶν ἐ-
ναντίων· καὶ τοὺς ῥαθυμοτέρους καὶ τοὺς
δειλοὺς τῇ καρδίᾳ διεγείρει τῇ προθυμίᾳ· οὐκ ἤ-
μον ἀδελφοὶ ἀγαπητοί, οἱ ἂν κατάνυξιν ἔχω τὸ πρό-
τερον, ὅτι ἦρξω τὸν μονήρη βίον· ποῦ τοίνυν
ἐστὶν ἡ κατάνυξις ἐκείνη, ἡ πλήρης τῶν δακρύ-
ων ἐκείνων· ποῦ ὁ ὅμοιος πόθος; ἢ ἂν ὑπο[illegible]ία

ἀλλ' ἄβδελα· ποῦ ἡ ταπείνωσίς σου· ἡ ἀγρυπνία σου· ἡ
ὁσιότης· ποῦ ἡ σιωπή· ἡ πληροῖς ἔνδον τῶν προ-
σευχῶν· ποῦ ἡ φυλακὴ τῶν ὀφθαλμῶν· ἡ λογισμῶν
καθαρότης τίκτουσα· ποῦ ἡ ἀγάπη ἡ ἐνδιάθετος· ποῦ
σου· πῶς ταῦτα μισήσας καὶ ἀπωσάμενος· τί ἄρα
ἐκτήσω· ὀργήν· θυμόν, κραυγὴν καὶ βλασφημί-
αν· ἀκρασίαν καὶ ἀναίδειαν· καὶ στόμα ἀχαλιναγώ-
γητον· οἴμοι πῶς ἐγενήθη ἡ καρποφόρος γῆ, εἰς
ἅλμην· ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐ-
τῇ· οὗτοί εἰσιν οἱ λόγοι, οὓς συνέθου δουλεύειν τῷ
θεῷ, καὶ ὑπομένειν εἰς τὸ στίχον αὐτοῦ· αὗταί
εἰσιν αἱ προσευχαί, ἃς προσῆξου θεῷ ἐν τῇ θλίψει
σου· ὁρᾷς ἀγαπητέ, μὴ πῶς ὁ πονηρὸς ἐνοχλῶν σοι
καὶ ἀναίδην σε ἀπορρήξαι τῆς ἀδελφότητος,
αὐτὸς πρόξενός σοι γένηται θανάτου πικροῦ
καὶ ἀσχήμονος· ἀληθῶς γὰρ λέγω· ὅτι ἐγὼ ἔγνων,
καὶ ἕνα καὶ δεύτερον καὶ τρίτον ἀδελφόν, ἀ-
πὸ μονῆς ἀποστάντας· καὶ τὸν κοσμικὸν βίον
ἀναλαβόντας· καὶ οὐκ ἐχρόνησαν ἐν τῷ βίῳ·
ἀλλ' ἐν θανάτῳ πικρῷ καὶ ἀσχήμονι τὸν βίον κα-
τέλυσαν· ὅθεν παρακαλῶ σε ἀδελφέ, ἀντίστα
αὐτοῖς· καὶ ἐγκρατὴς γενοῦ τῆς ἐπιθυμίας· καὶ
μὴ συγκατάθῃ τοῖς θέλουσί σε ἄλλον ποιῆσαι·
ἀλλ' ἀναμνησθῶμεν τὸν νοῦν ἀγάπη τε ἀδελφέ· ἄνω
τὰς χεῖρας ὡς Μωσῆς, καὶ ὁ κύριος πολεμήσει αὐ-
τοὺς ἀοράτους ὑπὲρ ἡμῶν· μὴ οὖν φοβηθῇς ἀπὸ
προσώπου αὐτῶν· πολλάκις γὰρ ὑποβάλλουσί σοι α

ἀσθένειαν σαρκός, καὶ ἀνορεξίαν στομάχου· ὑποψίαν
μείζονος πόνου· φοβουμένου μένους, καὶ τὸ μῆκος τοῦ
χρόνου· καὶ τὴν προστόραν διαγωγήν· καὶ μνήμην
τῶν κατὰ σάρκα γονέων· καὶ ταῦτας ἂν ἀπίοισι,
ἵνα ψυχὴν πολιορκήσωσιν· οὐκ ἂν ἄλλο τι ζητῇ ὅτι ἐὰν
σχῇ τις υἱὸν κακοῦργον· τοῦτον κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τῶν
γονέων κολάζουσιν οἱ νόμοι, καὶ οὐδεὶς ὁ δυνάμενος
αὐτὸν ἐξελέσθαι ἐκ χειρὸς τῶν τιμωρούντων· πόσω
οὖν μᾶλλον δοκεῖς πλείονα φόβον ἔχειν τὸ κριτήρι-
ον τὸ μέλλον· ὅπου βασιλεῖς καὶ τύραννοι· πλούσιοι
καὶ πτωχοὶ παρίστανται, δεινῷ τρόμῳ συνεχόμενοι.
ἐλθὲ οὖν εἰς ἑαυτὸν ὀψέ ποτε ἀδελφέ, καὶ μὴ κατα-
φρόνει τούτων· καὶ οὐκ ἀπὸ ἄλλου τινὸς μέρους τοῦ· μή-
δὲ τῆς μηδέποτε σβεννυμένης φλογός· εἰ δὲ κατα-
φρονεῖς· δοκίμασον ἀπὸ τῶν ἐνθάδε· εἰ δύνασαι τὴν
δριμύτητα τοῦ πυρὸς, καὶ τὴν βάσανον ὑπενε-
γκεῖν· ἅψον λύχνον, καὶ ἐπίθες τὸ ἄκρον τοῦ δακτύ-
λου σου, καὶ ἐὰν δύνασαι βαστάσαι τὰς ὀδύνας, τό-
τε χαυνώσῃς σεαυτῷ βοηθῆσαι ἐκεῖ· εἰ δὲ ὅλον τὸ σῶ-
μα ἔξω τοῦ πυρὸς τυγχάνει, καὶ τοῦ μικροῦ τούτου
τὰς ὀδύνας, οὐ δύνασαι φέρειν· τί ποιήσομεν ὅτ᾽ ἂν
ὅλον τὸ σῶμα σὺν τῇ ψυχῇ ἐμβληθῇ εἰς τὴν γέενναν
τοῦ πυρός· ἀλλ᾽ ἴσως ἐρεῖ τις τῶν ἀφρόνων· καὶ
φησὶν ἤθελον ἀπομεῖναι; ἀλλὰ τί ποιήσω· ἀσθε-
νὴς γάρ εἰμι καὶ ὀλίγωρος· ἡ γὰρ θέλει καὶ δοθῆσε-
σθαι· παρήχθην μοι ὑπομονήν· διάτι δὲ τῇ ἀδελ-
φοῖ ψυχὴν ἐγχαλλωπιζομένην· οὐχ ὑπὸ βαρβάρων

καὶ μαχαίρας· ἀλλ' ὑπὸ τῆς κακοφροσύνης· θ(εὸ)ν μὲν οὖν
ἀγαθὸν αἰτιᾶται· τὸν πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι θέλον-
τα· καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν· τὸν δὲ ἡμᾶς
πρὸς ὑπομονὴν αὐτὰ· αὐτὸς προσκαλεῖται λέγων·
δεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι πρὸς
με· κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς· ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐ-
φ' ὑμᾶς· καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ· ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ τα-
πεινὸς τῇ καρδίᾳ· καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς
ψυχαῖς ὑμῶν· ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστὸς· καὶ τὸ φορ-
τίον μου ἐλαφρόν ἐστι· καὶ πάλιν λέγει· αἰτεῖτε
καὶ δοθήσεται ὑμῖν· πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει· καὶ
ὁ ζητῶν εὑρίσκει· καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται· πῶς
οὖν λέγεις, ἢ ἤθελέν με ὁ θ(εὸ)ς σωθῆναι, ἐδίδου μοι ὑπο-
μονήν· ἵνα τί ἀπατᾷ σε ὁ ἐχθρὸς· καὶ ἀνέχῃ τῆς
αὐτοῦ συμβουλίας· ἵνα τί σοι ἡ τοσαύτη ζημία· ἀπο-
δύσασθαι πολλῆς δόξης· καὶ χωρίζειν σε αὐτοῦ· τῆς
τῶν ἀγγέλων διαγωγῆς; καὶ κυλίεσθαι εἰς πάθη ἀτι-
μίας· ἵνα τί σοι αὕτη ἡ αἰσχύνη· ἵνα τί σοι τοῦτο τὸ
ὄνειδος; ἀκοῦσαι ἀπὸ μονάχων καὶ κληθῆναι· ὁ δὲ
ἀθετῶν τὴν χάριν τοῦ κ(υρίο)υ καὶ θ(εο)ῦ αὐτοῦ· ἵνα τί σοι ὁ
θαῦμα τοσοῦτος· ἀδίκεις αὐτὸν· ἐμβαλλόμενον
εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· κατέχον τὰ καρπὸν
αἰσχύνης· τοὺς δὲ ὑπομένοντας εἰς τὸ ὄριον τοῦ
κ(υρίο)υ ἀδελφοὺς ἐστεφανωμένους· καὶ ἀφορωμένους
εἰς τὴν χάριν τοῦ κ(υρίο)υ αὐτῶν· ποῦ φυγεῖν δύνῃ σύ·
ἢ ποῖος τόπος δέξεταί σε φεύγοντα· ἐκ προσώ-
που κ(υρίο)υ· οὐ βουληθήσεται· διὸ ὑπόμενον πά-

ρακαλῶ· μή ποτε ἐπέλθῃ ἐπὶ σὲ τὸ γεγραμμένον· κρεῖ-
ττον γὰρ ἦν αὐτοῖς, μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς
δικαιοσύνης· ἢ ἐπεγνωκόσιν εἰς τὰ ὀπίσω ἀ-
νακάμψαι ἀπὸ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἁγίας
ἐντολῆς· συμβέβηκε γὰρ αὐτοῖς, τὸ τῆς ἀληθοῦς
παροιμίας· κύων ἐπὶ τὸν ἴδιον ἔμετον, καὶ ὗς λ-
ουσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου· καὶ ἐν ἑτέρᾳ πολί-
γα· ἀλλ' ἐλογίσαντο τὸ παίγνιον εἶναι τὴν ζωὴν ἡμῶν,
καὶ τὸν βίον πανηγυρικὸν ἐπικερδῆ· ἐννοηθῶμεν
ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ὅτι ξένοι καὶ πάροικοί ἐσμεν ἐν
τῷ βίῳ τούτῳ· πολλοὶ γὰρ ἐγερθέντες τὸ πρωΐ,
τὴν ἑσπέραν οὐ κατέλαβον· ἕτεροι δὲ, κοιμηθέν-
τες τὴν ἑσπέραν, εἰς τὸ πρωῒ οὐκ ἔφθασαν· ἄκου-
ε γὰρ τοῦ λέγοντος· ἄνθρωπος ματαιότητι ὡμοιώθη· αἱ
ἡμέραι αὐτοῦ, ὡσεὶ σκιὰ παράγουσιν· ἐπεὶ μικρὸν
ὑπόμεινον παρακαλῶ ἀγαπητὲ ἀδελφέ· ὁ γὰρ ὑ-
πομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται· οὐδεὶς γὰρ
οἶδεν· μή ποτε ὁ καιρὸς τῆς ἀναλύσεως ἡμῶν ἐφέ-
στηκε· καὶ τούτου χάριν πλησιάζουσιν αἱ ἡμέραι οἱ πειρασ-
μοί· μὴ οὖν ὀλιγοψυχήσωμεν· μηδὲ στραφῶμεν εἰς
τὰ ὀπίσω· ἀλλὰ μᾶλλον τῶν ὄπισθεν ἐπιλανθα-
νόμενοι, τοῖς ἔμπροσθεν ἐπεκτεινώμεθα· ἵνα συν-
εισέλθωμεν τῷ νυμφίῳ· πρὸ τοῦ ἀποκλεισθῆναι
τὴν θύραν· λέγει γάρ, γρηγορεῖτε καὶ προσεύχε-
σθε· ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν, οὐδὲ τὴν ὥραν·
καὶ πάλιν λέγει ὁ σωτήρ, καθὼς ἐγένετο ἐν
ταῖς ἡμέραις τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται ἐν τῇ παρου.

σίας τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· ὡς γὰρ ἐγένετο ἐν τῷ κατα-
κλυσμῷ, ἤσθιον· καὶ ἔπινον· ἐγάμουν, καὶ ἐ-
γαμίζοντο· ἄχρις ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε νῶε εἰς τὴν
κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἀ-
πώλεσε πάντας· ὁμοίως καθὼς ἐγένετο
ἐν ἡμέραις λώτ· ἤσθιον καὶ ἔπινον· ἠγόραζον·
ἐπώλουν· ἐφύτευον· ᾠκοδόμουν· ᾗ δὲ ἡμέρᾳ
ἐξῆλθε λὼτ ἀπὸ σοδόμων· ἔβρεξε πῦρ ἀπὸ
οὐρανοῦ, καὶ ἀπώλεσε πάντας· κατὰ ταῦτα ἔσται ἐν ᾗ
ἡμέρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται· μὴ οὖν ἀμελή-
σωμεν τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας ἀγαπητοί· ἰδοὺ γὰρ
αἱ θεῖαι γραφαὶ κηρύσσουσιν ἡμῖν τὴν ἡμέραν·
ἵνα διὰ τῆς μετανοίας, σωθῶμεν ἀπὸ τῆς
ὀργῆς· καὶ κληρονομήσωμεν τὴν αἰώνιον ζω-
ήν· ποιήσαντες τὰ ἔργα τοῦ κυρίου, ὁ δὲ ἐπιμένεις
τῇ προτέρᾳ σου ἀπειθείᾳ· καὶ ἐν τῷ τῆς ἀφροβι-
ας λογισμῷ ὑπάρχεις· γίνωσκε, ὅτι οὐ χρονιεῖ
σε ἐκκοπῆναι· ἀψευδὴς γὰρ ὁ εἰπών· ἤδη ἡ ἀ-
ξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται·
πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλόν, ἐκ-
κόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται· ἄκουε δὲ καὶ
τὴν παραβολὴν τῆς συκῆς· συκῆν τις εἶχε πε-
φυτευμένην, ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ· καὶ ἐλθὼν ἐζή-
τει καρπὸν ἐν αὐτῇ· καὶ οὐχ εὗρεν· εἶπε δὲ πρὸς
τὸν ἀμπελουργόν· ἰδοὺ τρία ἔτη ἀφ' οὗ ἔρχομαι
ζητῶν καρπόν, καὶ οὐχ εὑρίσκω· ἔκκοψον αὐ-
τήν· ἵνα τί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ, ὁ δὲ εἶπεν·

ἄφετε αὐτὴν· καὶ τοῦτο τὸ ἔτος· ἵνα σκάψω πε-
ρὶ αὐτὴν· καὶ ἐμβάλω κόπρια· κἂν μὲν ποιήσῃ
καρπὸν, ἐάσῃ τοι ἀ τὰ μέλλοντα ἐκκόψεις αὐτήν·
ὁρᾷς οὖν ἀγάπην τί, μήποτε πληρωθῇ ὁ καιρὸς
τῆς προσθεσμίας· καὶ ἄλλον καιρὸν οὐ μὴ εὕρω-
μεν· δεῦτε οὖν προσκυνήσωμεν αὐτῷ καὶ κλαύ-
σωμεν ἐναντίον κυρίου· τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς·
ἆρον τὰς χεῖράς σου πρὸς αὐτὸν σὺν τῇ καρδίᾳ·
καὶ μετὰ δακρύων προσελθὲ αὐτῷ· βοῶν πρὸς
αὐτὸν σὺν τῷ προφήτῃ· σῶσόν με ἀπὸ πηλοῦ,
ἵνα μὴ ἐμπαγῶ· ῥυσθήτω ἐκ τῶν μισούντων με.
καὶ ἐκ τῶν βαθέων τῶν ὑδάτων· μή με κατα-
ποντισάτω καταιγὶς ὕδατος· μηδὲ κατα-
πιέτω με βυθός· μηδὲ συσχέτω ἐπ' ἐμὲ φρέ-
αρ τὸ στόμα αὐτοῦ· εἰσάκουσόν μου κύριε, ὅτι
χρηστὸν τὸ ἔλεός σου· κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰ-
κτιρμῶν σου ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ· μὴ ἀπο-
στρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ παιδός σου,
ὅτι θλίβομαι ταχὺ ἐπάκουσόν μου· πρόσχες
τῇ ψυχῇ μου καὶ λύτρωσαι αὐτήν· ἕνεκα τῶν ἐ-
χθρῶν μου ῥῦσαί με· ὅπως καὶ αὐτὸς ἀκούσῃ
τὸ γεγραμμένον· ἀνδρίζου καὶ κραταιούσθω
ἡ καρδία σου καὶ ὑπόμεινον τὸν κύριον· ἵνα καὶ
σὺ ἀχαρίστων τῇ ἀγαθότητι αὐτοῦ· εἴπῃς σὺ ὑ-
πομένων ὑπέμεινα τὸν κύριον καὶ προσέσχε μοι·
καὶ εἰσήκουσε τῆς δεήσεώς μου· καὶ ἀνήγα-
γέ με ἐκ λάκκου ταλαιπωρίας· καὶ ἀπὸ πη-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

λουύλιος· καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραν τοὺς πόδας μου,
καὶ κατεύθυνε τὰ διαβήματά μου· καὶ ἐνέβα
λεν εἰς τὸ στόμα μου ᾆσμα καινόν· ὕμνον τῷ
θεῷ ἡμῶν· ὄψονται πολλοὶ καὶ φοβηθήσονται·
καὶ ἐλπιοῦσιν ἐπὶ κύριον· μακάριος ἀνὴρ οὗ ἐστι τὸ
ὄνομα κυρίου ἐλπὶς αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἐπέβλεψεν εἰς
ματαιότητας· καὶ μανίας ψευδεῖς· εὐλογητὸς
κύριος ὁ διδοὺς δύναμιν καὶ κραταίωσιν τῷ λαῷ αὐ
τοῦ· καὶ εὐλογητὸς ὁ θεὸς ἡμῶν, εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων ἀμήν:+ ὁ θεὸς ἱλάσθητι ταῖς ἁμαρτί
αις ἡμῶν· ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων ἀμήν:+ τοῦ αὐτοῦ [illegible] περὶ [illegible]
ν τρόπον ξίφος [illegible] τὸν ἵππον, [illegible]
καὶ τὸν ἐπιβάτην καταβάλλει, οὕτως καὶ ἡ κα
κὴ ἔνθεσις γνώμης κόπτει τοὺς τόνους τῆς ψυχῆς,
καὶ τῇ λύπῃ παραδίδωσι· λύπη δὲ διαφθείρει
τοὺς ἐμπίπτοντας ἐν αὐτῇ· τίς δέ ποτε βουλό
μενος εἰς πόλιν ἀπελθεῖν, ἀπέχουσαν σταδίους
τριάκοντα· ποιήσας δὲ εἴκοσι ἐννέα, τὸ δὲ ἓν
μὴ ποιήσας· οὕτως ἐκ τῶν ἰδίων ἐξῆλθεν· καὶ
εἰς τὴν πόλιν οὐκ εἰσῆλθε· καθάπερ γὰρ ὁ ἐλθὼν
εἰς τὴν ἐνδεκάτην ὥραν, πλήρης μισθὸν ἔλαβεν·
ὡς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ βαστάσαντες τὸ βάρος τῆς ἡ
μέρας· οὕτως καὶ ὁ ἐργασάμενος μέχρι τῆς ἐν
δεκάτης ὥρας· πρὶν δὲ τὴν δωδεκάτην ὥραν, ἐ
νάρξηται καταστρέφειν· καὶ τὸν πεφυτευμένον ἀμπελῶνα ἐ
κτίλλειν, μισθὸν οὐ λαμβάνει· τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος ἡ

μῶν ἰῦ χῦ ἤ πού τοσ· ὁ δὲ ὑπομείνασ εἰσ τέλοσ οὗ-
τοσ σωθήσεται· οὐδεὶσ ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ
ἐπ' ἄροτρον καὶ στραφεὶσ εἰσ τὰ ὀπίσω, εὔθετόσ
ἐστιν εἰσ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· ἡ γὰρ γυνὴ τοῦ λὼτ
στραφεῖσα εἰσ τὰ ὀπίσω, γέγονε στήλη ἁλόσ· ὅθεν καὶ
ὁ ἀπόστολοσ τοῖσ ὄπισθεν ἐπιλανθανόμενοσ, τοῖσ
ἔμπροσθεν ἐπεκτείνατο· καὶ σὺ οὖν ἀγαπητὲ, ὑπο-
μεῖνον· ὁ γὰρ κόσμοσ οὗτοσ παράγεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία
αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ θῦ, μένει εἰσ τὸν αἰ-
ῶνα· ξένοι γάρ ἐσμεν καὶ πάροικοι ἐν τῷ βίῳ τούτῳ·
ἐὰν δὲ ὡσ καιρὸν ἔχωμεν, ἐργαζόμεθα ὑπὲρ τοῦ τὰ
ἀρεστὰ τῷ κῷ, τὸν μισθὸν κομισώμεθα· κτῆσαι
οὖν τὴν ὑπομονὴν ἀγαπητὲ ἀδελφέ· γέγραπται γάρ,
ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν, κτήσασθαι τὰσ ψυχὰσ ὑμῶν·
ὅ ἐμὸσ χ, διακόσια ἔτη ἀκριβῆ σοι τῷ θεῷ· μετὰ τοῦτο γο-
μμῆσαι αὐτὸν τὸν μαθουσάλα· καὶ ἡμεῖσ ἐν τῷ βρα-
χεῖ τούτῳ καιρῷ ὀλιγοροῦμεν· ἀντὶ τοῦ ἀγαπητὲ
τοῖσ βλαβεροῖσ λογισμοῖσ, καὶ ἤ που μετὰ τοῦ λέ-
γοντοσ· χῷ συνεσταύρωμαι· ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ· ζῇ δὲ ἐν
ἐμοὶ χσ· τί δὲ ὠφελήσει ἄνθρωποσ, ὅταν ὅλον τὸν κόσ-
μον κερδήσῃ· τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ, ἐκκλί-
νατε ἀπ' ἐμοῦ πονηρευόμενοι τοῦ ἐκκλησιαστοῦ βο-
ῶντοσ· ματαιότησ ματαιοτήτων· τὰ πάντα μα-
ταιότησ· μετὰ τοσοῦτον πλοῦτον καὶ δόξαν, οὐ-
κέτι ματαιότητι προσφέρω μου τοῖσ καμάτοισ·
ἵνα μὴ μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον, ἄλλοι κληρονομήσου-
σι, κἀγὼ ἀποτίσομαι τὴν δίκην· ἀλλὰ προσφέρω

μου τοῖς καμάτοις, τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐλεημοσυνῶν· τῶν πα-
ρέχοντι μετὰ θάνατον ζωήν, καὶ ἐπὶ μᾶλλον τι τοῖς ἀγα-
πῶσι μὲν αὐτόν· ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ οἶδε καὶ οὖς οὐκ ἤκου-
σε· καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη· καὶ ἀγαπητὲ ἀν-
δρίζου καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία σου καὶ ὑπόμενον
τὸν κύριον· καὶ ἐπεὶ εὐφραίνει ἡ ἔξοδός σου· ἐκεῖ ὄψει τοὺς
δικαίους χαίροντας ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ· ἐκεῖ αὐλισθήσῃ ἐν
κόλποις τοῦ ἀβραάμ, σὺν τῷ λαζάρῳ· τὴν γὰρ πτωχεί-
αν θέλησον· τὴν θλῖψιν ὑπόμεινον· ὁ ναὶ ἀδελφὲ μόνος ὑπομεί-
νας· ἐξ οὐδενὸς μοῦ οὐκ ἐμίσησας· δι' αὐτοῦ τοῦ δόξον
ταῖς μετ' εὐφροσύνης, εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς· ἔνθα
ἀπέδρα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός· ἐκεῖ ὄψει τὴν ζωήν,
καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν· τὴν ἐλπίδα πάσης τῆς κτίσε-
ως· τὸν λυτρωτὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν· ἰησοῦν χριστὸν τὸν βασιλέα
τῆς δόξης· καὶ χαρήσεταί σου ἡ καρδία· καὶ τὴν χα-
ρὰν οὐδεὶς αἴρει ἀπὸ σοῦ· αὐτὸς δὲ ὁ κύριος καὶ θεὸς ἡμῶν,
διαφυλάξει ἡμᾶς ἀμέμπτους· ὅτι αὐτοῦ ἐστιν ἡ δόξα
εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν:+ [illegible]

[illegible]

γάπη τὲ ἀδελφέ, ἐὰν ἀποταξάμενος τῷ βίῳ γέ-
νῃ μονάχος, μὴ φοβοῦ ὅτι πολλαὶ αἱ μεθοδίαι τοῦ ἐχθροῦ·
μή ποτε εὑρὼν χώραν, ὑποβάλλῃ σοι τὰ τοιαῦτα·
ἰδοὺ φησὶν ἀπετάξω τῷ κόσμῳ, καὶ τοῖς ἰδίοις,
οὐκ ἰδοὺ καὶ τὰ θηρία ἡσυχάζουσιν εἰς τοὺς φωλεοὺς
αὐτῶν· σὺ οὖν ἐπὶ τί μισον αὐτῶν λέγων· ὁ κύριος καταργή-
σει τὸν διάβολον· ὅτι τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐποίησε κατ' ἰδίαν εἰκό-
να καὶ ὁμοίωσιν· θηρίοις ἀλόγοις παρομοιώσας· οὕτω

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

καὶ διαστρέφοντας εὐθείας ὁδούς. περὶ δὲ τῆς διαφορᾶς
ἄκουε· πρῶτον μὲν, ὁ φιλόθεος γενέσθαι μοναχὸς, ἀποτά-
σσεται τῷ κόσμῳ· ἀποτάσσεται τοῖς ἰδίοις θελήμασι· καὶ
λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ· καὶ ἀκολουθεῖ τῷ σωτῆρι χριστῷ τῷ θεῷ
ἡμῶν· οὐ φιλονεικεῖ· οὐ καταρᾶται· οὐ κομμύει· οὐ δυσ-
φημεῖ· οὐ μέλει τοῖς λόγοις ψάλλει δι' αὐτῆς ἀλάλου· ἐπερ-
τάζεται, οὐ σπαταλᾷ· φίλους ἔχει τοὺς πάντας, ἐχθρὸν
δὲ τὸν διάβολον· οὐκ ἐκθλίβει γεωργόν· οὐ βιάζεται
χήραν· οὐχ ἁρπάζει τὰ τοῦ πτωχοῦ· οὐ κονδυλίζει ὀρφα-
νόν· οὐ μέμφεται ἐπὶ πλούτῳ, ἀρκούμενος τοῖς παροῦσι·
οὐ φροντίζει τοῦ στρατεῦσαι τοὺς ἑαυτοῦ υἱούς, ἢ πῶς ἑτ-
οιμάσαι θυγατέραν· οὐ δίδεται περισπασμοῖς· ἀλλὰ
σχολάζει τῇ ἑαυτοῦ σωτηρίᾳ· οὐκ ἐπαίρεται, ἀλλὰ ταπεινο-
φρονεῖ· ἀλλὰ χρηστεύεται, καὶ εὐποιεῖ κινεῖται· ψάλλει·
οὐ τραγῳδεῖ· προσεύχεται, καὶ οὐ μετεωρίζεται· οὐ θα-
λασσομαχεῖ ἐν ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις· οὐ φροντί-
ζει περιποιήσασθαι ἑαυτῷ, δόξαν ἐπίγειον· ἀντὶ αὐλῶν
καὶ τυμπάνων καὶ μουσικῶν, ψάλλει τῷ θεῷ καὶ προ-
σεύχεται· πενθεῖ καὶ δακρύει, ἐν τοῖς ἐσωτάτοις τα-
μίοις· καὶ τοῦ οἴκου καὶ τῆς ψυχῆς, ἄφεσιν ἁμαρτη-
μάτων αἰτούμενος· προσευχόμενος προσεύχεται καὶ περὶ
ὅλου τοῦ κόσμου· οὐ παραβάλλει ματαίαις θεωρίαις,
ἀλλ' ἁγίοις ἀνδράσι· χαίρει ἐκτείνων πρὸς τὰ φέρον-
τα, εἰς ἀνάγνωσιν, καὶ εἰς ἔργον τῶν θείων γραφῶν.
ἀμφὶ μυρίων ἀργυρίων· καὶ γηΐνων πραγμάτων· ὡς οὐδὲν
λογίζεται· ἀναλογίζεται τὰς ἐπαγγελίας τοῦ σωτῆρος, καὶ
ἀναζωπυρεῖται τὸ πνεῦμα τοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ τὰ λυπ

φυγαδεία· ἢ καὶ σωματικὴ ἀρρωστία· χαῖρε ὅτι ἔπιν
ἐγγὺς ὁ στέφανος· ἢ καὶ ἀκηδία, διαδέχεται παρὰ κ(αλ)οῦ
ἡ ὑπομονή· ἢ καὶ ζημία γηΐνη, ἀλλὰ μιμνήσκεται τὴν
ἡμέραν τῆς τελευτῆς, ὅτι πάντα ὧδε μένει· ὀχλήθη
ἀπὸ τῆς ἡδυπαθείας· ἀναλογίζεται τὴν πικρότητα
τῶν βασάνων· ἢ καὶ συκοφαντία, μακροθυμεῖ ὅτι ἐ-
πίζει ὁ δικαιῶν αὐτόν· ἢ καὶ ὕβρις καὶ βάσανοι, ἀνα-
λογίζεται, ὅτι διὰ πυρὸς μέλλει διέρχεσθαι· ταῦτα δω-
ρήματα τῆς χάριτος τοῖς ὀρθοῖς δούλοις τοῦ κ(υρίο)υ· καὶ
ὅσα πρέπει τοῖς ἁγίοις· σὺ δὲ τὸν διάβολον, ἄπρακτον
ἀποστρέψει ὁ κ(ύριο)ς· μὴ ἀγαπητέ, ἄκουε τοῦ λέγοντος· ἀντί-
στητε τῷ διαβόλῳ καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν· ἐγγίσατε τῷ
θ(ε)ῷ, καὶ ἐγγιεῖ ὑμῖν· προσευχόμενοι οὖν καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ
τοῦ ταλαιπώρου· ὅτι αἱ ἀνομίαι μου ὑπερῆραν τὴν κεφα-
λήν μου· ὁ πανάγαθος κ(ύριο)ς καὶ ἐλεήμων, διαφυλάξει
καὶ σώσει εἰς τὴν αὐτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν· ἡ τῶν ἀπε-
γνωσμένων ἐλπίς· ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα, κράτος καὶ ἡ δύνα-
μις· καὶ ἡ βασιλεία τοῦ π(ατ)ρ(ὸ)ς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πν(εύματο)ς·
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν·+

[illegible]

[illegible]

Τὴν καρδίαν μου ἀλγῶ· συμπαθήσατέ μοι ἀδελ-
φοί, δοῦλοι εὐλογημένοι· δεῦτε καὶ ἀκούσατε,
ὀδυνᾶται ἡ ψυχή· ἀλγοῦσι μου οἱ νεφροί· ποῦ
εἰσὶν τὰ δάκρυα καὶ ἡ κατάνυξις, ἵνα λούσω
σῶμά μου δάκρυσιν καὶ στεναγμοῖς· τίς ἄν με
μετέθηκεν ἐν τόπῳ ἀοικήτῳ· ὅπου οὐκ ἦν παν

τέλος φωνὴ τῶν υἱῶν τῶν βροτῶν· ὅπου ἡ γα-
λήνη, καὶ ἡ ἡσυχία· ὅπου οὐκ ἦν θόρυβος
ἐκ κόπτων τὰ δάκρυα· πάλιν σύγχυσις ἐμπο-
δίζουσα κλαυθμούς, καὶ ὑψώσας τὴν φωνὴν ἔ-
κλαυσα πρὸς τὸν θεὸν μετὰ πικρῶν δακρύων;
καὶ εἶπον ἐν στεναγμοῖς· ἴασαί με κύριε καὶ ἰαθή-
σομαι· διότι ὑπερβολὴν ἀλγεῖ μου ἡ καρδία, καὶ
οἱ στεναγμοὶ αὐτῆς οὐκ ἔχουσιν μέτρον πῶς ἂν ἐ-
σιλαβεῖν· θεωρῶ γὰρ δέσποτα ὅτι τοῖς ἁγίοις
σου ὡς τὸν χρυσὸν ἐκλεκτόν, οὕτως παραλα-
μβάνεις ἐκ τοῦ ματαίου κόσμου εἰς ἀναπαυστ-
ζωῆς· καθάπερ γεωργὸς συνετὸς ἐν φρονήσει
ὅταν ἴδῃ τοὺς καρποὺς ὡραίους ὄντας καλῶς
τρυγᾷ αὐτοὺς ἐν τάχει ἵνα μὴ ἀδικηθῇ ὑπὸ τινῶν
πραγμάτων ἐναντίων αὐτοῖς· οὕτως καὶ αὐ-
τὸς ὁ σωτὴρ συλλέγει τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ μένοντας
ὁσίως ἐν βίῳ ματαίῳ· καὶ ἡμέρα ἔθυμοι, χαί-
μοι τῇ προαιρέσει, ἀπεμάνθανον οὕτως ἐν σκλη-
ρότητι ἡμῶν· καὶ ὁ καρπὸς ἡμῶν ἀκόρως ἀπέ-
μεινεν· τὸ μὴ ἔχειν πρόθεσιν ἵνα καλῶς ὁρμή-
σῃ ἐν ἔργοις τοῖς ἀγαθοῖς, καὶ τρυγηθῇ ὅσιος εἰς
ἀποθήκην ζωῆς· οὐκ ἔχει γὰρ δάκρυα ὁ ἡμέτε-
ρος καρπός, ἵνα αὐτὸν δροσίσωσιν· οὔτε μὴν
κατάνυξιν, ἵνα ἀνθαλὴς γένηται ἐκ προχοῆς τῶν
δακρύων· οὔτε μὴν ταπείνωσιν, ἵνα ἐπισκι-
άσῃ ἀπὸ τὸν ἄνωθεν αὐτοῦ πόλον καὶ σῶμα· οὔ-
τε ἀκτημοσύνην, ὅπως ἂν μὴ βαρηθῇ ὑπὸ τῶν

ἐναντίον· οὔτε ἀγάπην θῦ, καὶ ῥίζαν τὴν περι-
αν τὴν βαστάζουσαν καρπούς· οὔτε ἀμεριμνίαν
τῶν γηΐνων πραγμάτων· τουτέστι τὴν σκώλη-
κηδὸν ἀναλίσκων τοὺς καρπούς· οὔτε μὴν ἀγρυ-
πνίαν, οὔτε νοῦν ἐγρήγορον, ἀφαντασίας τὸν
ἐν προσευχαῖς· ἀντὶ τούτων τῶν καλῶν καὶ ἀ-
γαθῶν ἀρετῶν, ἔχει τὸ ἐναντίον ὀργὴν δηλονήν,
καὶ θυμὸν κολάζοντα τοὺς καρπούς, ὅπως μὴ χρη-
σιμεύσῃ· ἢ πολυκτημοσύνη, βαροῦσα αὐτοὺς κά-
τω· ἀκηδία μεγάλη· ὢ ταπαπαίσαι, πῶς ἐῶσι
τὸν καρπὸν ὁριμάσαι ὅσιος, ἵνα καὶ χρησι-
μεύσῃ τῷ ἰδίῳ δεσπότῃ τῷ οὐρανίῳ γεωργῷ· οἱ-
μοι οἴμοι ὦ ψυχή, ἄλγησον καὶ δάκρυσον,
στερηθῆσαι ἐν τέλει ἐκ πάντων καὶ ἀσκητῶν ὁσίων.
ποῦ εἰσιν οἱ πρέις· ποῦ εἰσιν οἱ τέλειοι· ποῦ εἰσιν
οἱ ἅγιοι· ποῦ εἰσιν οἱ ὅσιοι· ποῦ εἰσιν οἱ γρηγόροι.
ποῦ εἰσιν οἱ νηφάλιοι· ποῦ εἰσιν οἱ ταπεινοί·
ποῦ εἰσιν οἱ πρᾶοι· ποῦ εἰσιν οἱ ἡσύχιοι· ποῦ εἰ-
σιν οἱ ἐγκρατεῖς· ποῦ εἰσιν οἱ ἀκτήμονες· ποῦ εἰ-
σιν οἱ εὐλαβεῖς· ἀσχημάτιστοι· ποῦ εἰσιν οἱ κα-
τανυκτικοί, ἀληθινοὶ τοῦ θεοῦ· οἵτινες ἱστήκεισαν
ἐν προσευχῇ καθαρᾷ ἐνώπιον τοῦ θῦ, βρέχον-
τες σχεδὸν τὴν γῆν τῶν γλυκέων δακρύων καὶ τῆς
κατανύξεως· ποῦ εἰσιν οἱ φιλόθεοι μετὰ ἀγά-
πης θῦ, μὴ κτησάμενοι ὅλως τί φθαρτὸν ἐπὶ
τῆς γῆς· ἀλλὰ τὸν σταυρὸν αὐτῶν αἴροντες διηνε-
κῶς τῷ χῷ ἀκολουθοῦσιν, βαστάζοντες ἄφα

λῶς ἐν τῇ ὁδῷ τῇ στενῇ· προσέχοντες ἀκριβῶς μὴ
ἐμπεσεῖν εἰς κρημνούς· μὴ δὲ πάλιν πλανηθῆναι ἐν
ἐρήμῳ ἀβάτῳ, ἀνύδρῳ καὶ σκοτεινῇ· ἀλλὰ ἐν τῇ εὐ-
θείᾳ ὁδῷ τῆς ἀληθείας τὸν ὄντα λαὸν τοῦ θεοῦ· πλή-
ρεις ἐφωτισμοῦ, προστατεύοντες κυρίου ὁδὸν ὁδηγοῦν
εὐπρόθυμοι θεράποντες τοῦ θεοῦ· θλίβειν τις ἑκού-
σιος ἐν βίῳ ματαίῳ· διὰ τοῦτο ὁ θεὸς ἀγαπῶν αὐ-
τοὺς λίαν, ἐποίησεν ἀξίους τοὺς ἀτελευτήτου ζω-
ῆς καὶ χαρᾶς αἰωνίου· ἵν' ἐκεῖ ἀγάλλονται καὶ ἐκεῖ
τρυφήσονται ἐν παραδείσῳ σου τρυφῆς καὶ πλησίον
ὁμοίως νυμφίῳ ἀθανάτῳ· ἐν χαρᾷ γὰρ μεγίστῃ
ἀπεδήμησαν ἐνθένδε πρὸς τὸν θεὸν τὸν ἅγιον ἔχον-
τες τὰς λαμπάδας μεθ' ἑαυτῶν ἑτοίμους· οὐκέ-
τι ὁρῶμεν ἐν ἡμῖν ἐκείνων ἀκρίβειαν· οὐκέτι ὁρῶμεν ἐν ἡ-
μῖν ἐκείνων ἄσκησιν· οὐκέτι ὁρῶμεν ἐν ἡμῖν
ἐκείνων ἐγκράτειαν· οὐκέτι ὁρῶμεν ἐν ἡμῖν ἐκεί-
νων κατάστασιν· οὐκέτι ὁρῶμεν ἐν ἡμῖν ἐκεί-
νων εὐλάβειαν· οὐκέτι ὁρῶμεν ἐν ἡμῖν ἐκείνων
πραότητα· οὐκέτι ὁρῶμεν ἐν ἡμῖν ἐκείνων ἀ-
κτημοσύνην· οὐκέτι ὁρῶμεν ἐν ἡμῖν ἐκείνων ἀ-
γρυπνίαν· οὐκέτι ὁρῶμεν ἐν ἡμῖν ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ·
οὐκέτι ὁρῶμεν ἐν ἡμῖν ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ θεοῦ· οὐ-
κέτι ὁρῶμεν ἐν ἡμῖν συμπάθεια τῶν ἀμελῶν· ἀλλὰ
πάντες ἐσμὲν ἄγριοι, ἀγνώμονες· καὶ μὴ ἀνεχόμε-
νοι ἀλλήλων τὸ παντελές· βέλη πεπυρωμένα
ἡμῶν εἰσὶν αἱ γλῶτται, ἀλλήλων κατατέμνουσαι·
πάντες τὴν κενὴν ζητοῦμεν· πάντες τὴν ἀγάπην

σιν· πάντες φιλοδοξοῦμεν· πάντες πολυκτή-
μονες, καὶ πάντες πορίακται· ἅπαντες ἐσμὲν
χαῦνοι· ἅπαντες ἐσμὲν ὑπώδεις· πάντες ἐσμὲν
χολικοί· πάντες ἐσμὲν ὀκνηροί· εἰς τὸ πλάζεσ-
θαι εὐθέρετοι· εἰς τὸ ἡσυχάσαι ἀσθενεῖς· εἰς τρυ-
φὴν εὐπρόθυμοι· εἰς τὴν ὀρθρίαν στυγνοί· εἰς
τὴν ἀγάπην ψυχροί· εἰς τὸν θυμὸν θερμοί· εἰς
ἀγαθὰ ὀκνηροί· καὶ εἰς κακὰ σπουδαῖοι· τίς ἆ-
ρα μὴ θρηνήσῃ καὶ τίς ἄρα μὴ κλαύσῃ, τὴν κα-
τήχησιν ἡμῶν τὴν πλήρης χαυνότητος· ἐκεῖνοι
ἢ πρὶν οἱ γενόμενοι πρὸ ἡμῶν χρήσιμοι τῷ κόσμῳ· σώ-
σαντες καὶ ἑαυτούς, οὐκ ἦσαν οὕτως χαῦνοι οὐδὲ
διολόγισμοι ὡς ἐσχομοι τέλειοι, ἀλλὰ ἔμελλον εἰς μὲν
τὸ πῶς μόνον σωθῆναι· ἐς τὸ προσκαλοῦν ἦσαν
πᾶσι τοῖς θεωταῖς· εἰς αὐτῶν, ἰδοὺ ὡς αὐτὸ τὸν θεὸν πα-
ρακαλεῖν ὑπὲρ πολλῶν ἀνθρώπων· δύο πάλιν ἐξ αὐτῶν,
ἴσχυον παρίστασθαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐν προσευ-
χαῖς ἄλλαις, διὸ πῶς σὺ ὅσιος τὸν φιλάνθρωπον θεόν;
καὶ ὑπὲρ χιλιάδων ὀφλημάτων· οἴμμοι οἴμμοι
ἀδελφοί, ἐν ποίῳ καιρῷ εἰς μέν· οἴμμοι ἀγαπητοί
μου, εἰς ποίαν ἀλλοίωσιν καὶ κακίαν ἐφθάσαμεν·
ἀγνοοῦμεν θέλοντες· ἐπειδὴ γὰρ οὐ μὴ φαῖ ὁ ὀφθαλ-
μὸς τῆς καρδίας ἡμῶν, ἐκ πολλῆς τυφλώσεως
καὶ τῶν μετεωρισμῶν, χάριν τούτου, οὐκ ἐσμὲν δυ-
νατοὶ κατανοῆσαι ἅτινα προκειμένην θλῖψιν·
ὅσοι οὖν δίκαιοι οἱ ἀδύναμοι ἐκλέγονται εἰς ὀλίγον
τῆς ζωῆς, ἵνα μὴ θεωροῦσιν τὴν θλῖψιν καὶ τὰ σκάν-

δῆλον τὰ ἐπερχόμενα ἡμῖν, διὰ τὰς ἡμῶν ἁμαρτί-
ας· ἐκεῖνοι ἐκλείοντο καὶ ἡμεῖς νυστάζομεν· ἐκάθευ
σωφρονοῦντας καὶ ἡμᾶς καθεύδομεν· ἐκεῖνοι ἀγωνι-
ζοντας καὶ ἡμεῖς συρρώμεθα εἰς κόσμον τὸν μάται-
ον· ἐκεῖνοι ὑπάγουσι πρὸς θεὸν παρρησίᾳ, καὶ ἡ-
μεῖς ἐπὶ τῆς γῆς μετεωριζόμεθα· τοῦ κυρίου ἡ παρου-
σία ἐπὶ θύραις ἤγγικεν, καὶ ἡμεῖς διστάζομεν.
σάλπιγξ ὁμοίως ἑτοίμη ἐστὶν βοᾶν ἐν προστάγμα-
τι θεοῦ σαλεῦσαι τὰ σύμπαντα διὰ φρικτῆς φω-
νῆς αὐτοῦ ἵνα ἐγείρῃ τοὺς νεκρούς· ἵνα ἀπολά-
βῃ ἕκαστος κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ· αἱ δυνάμεις
τῶν οὐρανῶν ἕτοιμοι ἑστήκασιν ἐν τοῖς προστάγ-
μασιν αὐτῶν· προσελθεῖν μετὰ φόβου ἔμπροσ-
θεν τοῦ νυμφίου· ἐρχομένου ἐν δόξῃ κρῖναι
ζῶντας καὶ νεκρούς· καὶ ἡμεῖς ἀπιστοῦμεν· τί ἆ-
ρα γίνηται ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ἐφ᾽ ἡμῖν ἀδελφοί·
πῶς ἔχομεν ἐκεῖ στῆναι ἀπολογήσασθαι διὰ τὴν
ἀμέλειαν τῆς ἡμῶν σωτηρίας, εἰ μὴ νῦν σπουδάσω-
μεν καὶ κλαύσωμεν ἀναιδῶς μετανοοῦντες κα-
λῶς ἐν ταπεινώσει καρδίας; καὶ πραότητι ψυχῆς·
πῶς μέλλομεν θρηνῆσαι ἕκαστος ἐν τῇ θλίψει·
καὶ μεταμελόμενος ἕκαστος ἡμῶν, ἐπὶ μάτην
πικρῶν δακρύομεν οἴμμοι τῷ ἁμαρτωλῷ, τί ἄ-
φρων ἐγένετο· πῶς παρῆλθεν ὁ βίος τῆς ἐμῆς ζω-
ῆς ματαιότητος· ἡ γνώσις σου ὀφθαλμοὶ· πῶς ἐκλάπη ὁ
χρόνος ἐμοῦ τοῦ μετεώρου· ὁ νοῦς καὶ ὁ ἄθλιος
τοῦ εἰσὶν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι αἱ οὐχὶ ...

τέλεσαι ἐν τοῖς μετεωρισμοῖς· ἵνα μετανοήσω
μετὰ σάκκου καὶ σποδοῦ; καὶ οὐδὲν ὠφελήσει
ἐκ τῶν πολλῶν ῥημάτων· ὅταν πάλιν ἴδωμεν τοὺς
ἁγίους ἐνδόξως ἱσταμένους ἐν φωτὶ ἐν νεφέλαις
ἀέρων εἰς ἀπάντησιν χριστοῦ τοῦ βασιλέως τῆς δό
ξης· ἑαυτοὺς δὲ βλέποντες ἐν θλίψει μεγάλῃ πι
κρῶς ποιήσωμεν· τίς ἄρα ὑπενέγκῃ τὴν αἰσχύνην
ἐκείνην, καὶ δεινὸν ὀνειδισμόν· νήψωμεν ἀδελ
φοί, νήψωμεν ἀγαπητοί· νήψωμεν φιλόθεοι· νήψω
μεν δοῦλοι χριστοῦ· τέκνα ἠγαπημένα παρὰ θεοῦ στρε·
ἔλθωμεν εἰς ἑαυτοὺς καὶ ἐπισυνάξωμεν ὀλίγον
τοῖς λογισμοῖς ἐκ τοῦ ματαίου κόσμου· προσπέ
σωμεν τῷ θεῷ μετὰ πολλῶν δακρύων· παρακαλέ
σωμεν αὐτὸν μετὰ σπουδῆς καὶ στεναγμῶν καρδί
ας· ἵνα ἡμᾶς λυτρώσηται ἐκ πυρὸς θανάτου καὶ
πικρᾶς κολάσεως· μὴ αὐτοῦ χωρισθῶμεν τοῦ γλυκυ
τάτου τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς, καὶ δόντος ὑ
πὲρ ἡμῶν ἑαυτὸν εἰς σταυρόν· πάντων ὑμῶν δέο
μαι καὶ πάντας ἱκετεύω, ἐγὼ ὁ ἁμαρτωλὸς ἐγὼ
ὁ ἀνάξιος· καὶ ποιεῖ μοι τὸ χάρισμα εὐχῆς ἐπὶ δάκρυ
α ἐν τῇ προσευχῇ ἡμῶν καὶ δεήσει καθαρᾷ· ἵνα
ἐγὼ καταφύγω σὺν ὑμῖν ἐν δάκρυσιν· καὶ φωτισ
θῇ ὀλίγον ἡ τυφλή μου καρδία· καὶ ζητήσω τὸν
θεὸν σου τὸν ἅγιον· ὅπως μοι δωρήσηται προθυμί
αν ὀλίγην μετανοίας ἐν σπουδῇ· ἕως οὗ καιρός ἐστιν
δεχθῆναι μετάνοιαν· καὶ ὅπου μὴ ἀδελφοὶ σωθή
σωμαι ἐγὼ ὁ ἀνάξιος τῆς ζωῆς· μὰ μὰ οὖν ἅγια

ποιητοῖ, δόξασθαι παράκλησιν· μάνα μάνα τι κρατοῦ
θῦ· δόξασθε τὴν παραίνεσιν· μάνα μάνα μέλη τοῦ χῦ·
δόξασθε τὴν δέησιν τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἐφραὶμ ἀδελ
φοῦ ὑμῶν χαμένου· καὶ σπουδάσωμεν πάντες ὅμ
θῦ τὸν θρόνον ἵλεον ποιήσασθαι ὡς ἔχωμεν καιρόν·
ἰδοὺ γὰρ ἐπὶ θύραις ἐστὶ κεῖνο κσ· ποιήσαι σου τί
λήαν αἰῶνος τοῦ ματαίου· ἀμήν :+

[illegible]

[illegible]

Τοιαύτην πανοπλίαν ὀφείλει [illegible]
κεκτῆσθαι ὁ βουλόμενος ἀγωνίζεσθαι ὑπὲρ χῦ· ὅ
πως δυνηθῇ ἀντιστῆναι τῷ διαβόλῳ· καὶ ἀδόκι
μήσαι ἐνώπιον τοῦ στρατηγοῦ ἡμῶν· ποία δέ ἐστιν ἡ πα
νοπλία μου χε; ἄκουε· ἀναλάβε αὐτὴν θώρακος,
πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως εἰς τὴν ὁμοούσιον καὶ
ἀδιαίρετον τριάδα· ὁ γὰρ κόκκος τοῦ σινάπεως·
ἐστὶν ὅλος στρογγύλος μὴ ἔχων σχισμὴν ἢ γωνίαν·
ἀλλ' ὅλος στρογγύλος καὶ ὡς πρίζιον· ταύτην κεκτη
σάμενος ὁ κορυφαῖος τῶν ἀποστόλων πέτρος, ὁμο
λογήσας τοῦ θῦ τοῦ ζῶντος εἶναι υἱὸν τὸν χ̅ν̅· τὰς
κλεῖδας τοῦ οὐρανοῦ ἔλαβεν· καὶ ἔλαβεν ἐξουσίαν οὐ
ρανῶν καὶ ἐπιγείων· ταύτην τὴν πίστιν τὴν τελείαν πανο
πλίαν κτῆσαι ἀδελφέ μου· ἵνα καὶ σὺ λάβῃς χά
ρισμα παρὰ θῦ· ὁ γὰρ ἔχων ταύτην τὴν τελείαν πί
στιν, πάντα χαρίσματα πνς ἀξιοῦται· ὡς καὶ
καὶ ὁ κς ἐδίδαξεν λέγων, ὅτι ἐὰν ἔχητε πίστιν
ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ ἄρθητι.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

τι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ γενήσεται ὑ-
μῖν· βλέπεις ὅτι χάρισμα τοῖς ἀξιοῦσι, δίδοται
αὐτοῖς παρὰ τοῦ σωτῆρος χάρισμα· ὅ τι γὰρ πταίσῃ,
τότε καὶ σιωπᾷ, καὶ τοῦ μὴ κατακρίνειν τὸν πλη-
σίον· ἢ τὰ λόγος σοφίας ἢ τοῦ χαρίσματι ἰαμάτων·
ἰᾶται γὰρ τοὺς ἀσθενοῦντας τῇ πίστει, καὶ διεγείρει
τοὺς καταπίπτοντας τῇ καρδίᾳ· πάντα γὰρ ταῦ-
τα, ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα· ἀλλ' εἰσὶν μέν τι-
νες ἔχοντες πίστιν, καὶ οὐχὶ ἔργα· αὕτη οὖν οὐκ ἔ-
στιν πίστις, μικρὰ γάρ ἐστιν· ἡ γὰρ πίστις φησὶν χω-
ρὶς τῶν ἔργων, μικρά ἐστιν· ὁ ἔχων οὖν πίστιν καὶ
ἐργαζόμενος τὰ ἔργα αὐτῆς, αὐτὸς ἔχει τὴν πίστιν
τὴν ὡς κόκκον σινάπεως ζέουσαν· ταύτην οὖν
κτῆσαι ἀδελφέ μου, καὶ γίνου στερεὸς καὶ ὁλόκληρος
τῇ πίστει καὶ ζέων τῇ προαιρέσει εἰς τὰς ἐντο-
λὰς τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, ἵνα καὶ ἀκούσῃς παρ' αὐτοῦ,
εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν
τοῦ κυρίου σου· ἀγαθὸν γὰρ ὀνομάσας ὁ κύριος διὰ τῶν ἔργων,
πιστὸν διὰ τὴν πίστιν· ἀντὶ δὲ περικεφαλαίας,
ἐλπίδα τῶν μελλόντων ἀγαθῶν· ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ
εἶδεν καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν, οὐδὲ ἐπὶ καρδίαν
ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη· εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι πα-
ρακύψαι· αὕτη γὰρ ἡ ἐλπὶς, ἰσχυρὰν παράκλη-
σίν σοι παρέσχει· ἐν ταῖς κακουχίαις καὶ θλίψε-
σιν, καὶ ἀφραίνει σε ἡ μνήμη αὐτῆς· ταύτην γὰρ
προσέχοντες οἱ μακάριοι μάρτυρες τοῦ χριστοῦ, ἐν τοῖς
ἀρμενταρίοις καὶ ταῖς δειναῖς καὶ ποικίλαις τι-

μωρίαις, καὶ τῇ ὑβριμύτητι τοῦ πυρός. ταύ-
την εἶχον πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν προκειμένην
ἐλπίδα· διὸ καὶ πάντα προθύμως καὶ ἀ-
χαρίστως ὑπέμενον, ἵνα αὐτῆς κατατύχω-
σιν· καὶ Μωϋσῆς γὰρ, ταύτην τὴν μισθαπο-
δοσίαν τεθεικὼς πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ἠρνή-
σατο λέγεσθαι υἱὸς βασιλίσσης· τῶν Αἰγύπτου
θησαυρῶν, κρεῖττον προτιμήσας αὐτὴν εἶναι·
διὸ καὶ εἵλατο μᾶλλον συγκακουχεῖσθαι τῷ λα-
ῷ τοῦ θεοῦ, ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυ-
σιν· ταύτην τὴν ἐλπίδα τίθει πάντοτε ἀδια-
λείπτως πρὸ ὀφθαλμῶν σου ἀδελφέ μου, ἵνα
ὁ πόθος αὐτῆς μὴ ἐάσῃ σε λογίζεσθαί τι τῶν οὐ με-
νόντων· οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ διεγείρῃ σου τὴν
προθυμίαν πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. ἀντὶ δὲ
ζώνης, ζῶσαι τὴν τελείαν ἀγάπην πρὸς τὸν
θεὸν καὶ τὸν πλησίον· αὕτη γάρ σε ποιεῖ τρέχειν
καὶ μὴ ἐμποδίζεσθαι· ὁ γὰρ ἀναζωννύμενος
πάντα ὑπὲρ ποδῶν εὐχερῶς καὶ ἀκωλύτως, πό-
σῳ μᾶλλον ὁ ζωσάμενος τὴν ἀγάπην, πάντα εὐ-
χερῶς διαβαίνει· ἡ γὰρ ἀγάπη φησὶν, πάντα στέ-
γει, πάντα ὑπομένει, διὸ πλήρωμα νόμου ἡ ἀ-
γάπη· ταύτην γὰρ ἐκτήσατο ὁ μακάριος Παῦλος
εἰπών, τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκαν-
δαλίζεται καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι; βλέπεις συ-
μπάθειαν ἀγάπης, ὦ μακάριε Παῦλε· διατί
οὕτως ἀγαλλιάζῃς δι' ἐμέ· μὴ οὖν μέλλε ὑπὲρ ἐ-

μοῦ κολάζεσθαι, οὐχ ἅπαξ τὸν δρόμον τετέλεκα,
τὴν πίστιν τετήρηκα, καὶ ἀπόκειταί σοι ὁ τῆς
δικαιοσύνης στέφανος, καὶ τί πλέον ζητεῖς·
διατί θλίβεις σεαυτόν, καὶ ἀθυμεῖς δὲ μέμφαι,
ἢ οὐ γινώσκεις μου ἀγαπητὲ ἄξια βλέπεις ἀγάπην, καὶ
πληρώσας τὸν νόμον δι' αὐτῆς, σῶμα ἄφθαρτον
περιβεβλημένος ἕως τρίτου οὐρανοῦ ἀνελθεῖν
ἠξιώθη, καὶ ἀκοῦσαι ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐ-
ξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι· ἀντὶ δὲ ὑποδήματος, τὴν τα-
πεινοφροσύνην· ὡς περ γὰρ τὸ ὑπόδημα, κα-
ταπατεῖ ταῖς ὁ κεκτημένος τὴν ταπεινοφρο-
σύνην· σπούδασον οὖν κτήσασθαι τὴν ταπεί-
νωσιν ἀδελφέ μου· αὕτη γὰρ ὑπόδημά ἐστιν οὐ
σαρκικόν, ἀλλὰ πνευματικόν· καὶ διαφυλάξει σε
μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου,
λίθος γὰρ ὁ χριστός· ἡ ταπείνωσις οὖν διαφυλάξει
σε, ὅπως μὴ προσκρούσῃς τῷ χριστῷ· καὶ γὰρ ὁ
μακάριος δαυὶδ ταύτην κτησάμενος, εἶπεν·
ἐγὼ σκώληξ καὶ οὐκ ἄνθρωπος· βλέπεις βασιλέως
καὶ προφήτου ταπείνωσιν, ἔβλεπεν ἐνώπι-
ον αὐτοῦ τὸν κύριον διὰ παντὸς ὅτι ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ
ἦν φυλάσσων αὐτὸν ἵνα μὴ σαλευθῇ· τουτέστιν ἵ-
να μὴ πέσῃ εἰς ἁμαρτίαν· βλέπεις ἀγαπητὲ
πῶς ἀγαπᾷ ὁ θεὸς τὴν ταπείνωσιν καὶ σφόδρα
ἐπιζητεῖ τοὺς κεκτημένους αὐτήν· καὶ πάντοτε ἐ-
φορᾷ εἰς αὐτοὺς καθὼς γέγραπται ὁ ἐν ὑψη-
λοῖς κατοικῶν καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν, καὶ

πάλιν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἐπι-
βλέποισιν· πένητος ἀκούων ἀγαπητὲ, μὴ πέ-
νητα νομίσῃς ἀκούων ἀγαπητὲ χρημάτων· καὶ
γὰρ πολλοὶ βασιλεῖς ἀπερίγραπτοι θεῷ, καὶ πολλοὶ
πτωχοὶ ἀπόλοντο· ἀλλ᾽ ὁ πένητα λέγει, πτωχὸν
τῷ πνὶ κατὰ τὸ γεγραμμένον· μακάριοι οἱ πτω-
χοὶ τῷ πνὶ, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν·
ναὶ ἀγαπητὲ ταπεινώθητι ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖ-
ρα τοῦ θῦ, ἵνα σε ὑψώσῃ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν
οὐρανῶν, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ σωτὴρ ἡμῶν τοῖς ἀγαπῶσιν
αὐτὸν δὲ ἀγαπητὸς, περιφράττεσθαι τὸν τί-
μιον σταυρὸν, κατασφραγιζόμενος πάντα σου τὰ
μέλη· καὶ τὴν καρδίαν· μὴ μόνον δὲ τῇ χειρὶ σ-
φραγιζόμενος, ἀλλὰ καὶ τοῖς λογισμοῖς σφράγι-
ζε καὶ τὰ ἐπιτηδεύματά σου, καὶ τὴν εἴσοδόν σου
καὶ τὴν ἔξοδόν σου ἐν παντὶ καιρῷ· τὴν καθέδραν
σου καὶ τὴν ἔγερσίν σου· τὴν κλίνην σου καὶ πάν-
τα ὅσα διέρχῃ, σφράγιζε πρῶτον ἐν τῷ ὀνόματι
τοῦ πρς καὶ τοῦ υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου πνς, σφόδρα
γὰρ ἰσχυρόν ἐστιν τὸ ὅπλον τοῦτο, καὶ οὐδεὶς
δύναταί σε βλάψαι ποτέ· τοῦ τοιούτου ὅπλου πε-
ριπεφραγμένου σου· εἰ γὰρ ἐπιγείου βασιλέως
ὁ φορῶν τὴν σφραγίδα οὐδεὶς τολμᾷ κακοποιῆσαι
αὐτὸν, πόσῳ μᾶλλον ἡμεῖς τοιαύτην σφραγίδα φο-
ροῦντες ἐπουρανίου βασιλέως μεγάλου· οὐδὲν ἄν
τι ποιούμεθα· τοῦ τοιούτου ὅπλου, περὶ ἅσσω
τὸ σχεδὸν ἀδελφέ μου, σφόδρα γὰρ ἀγαπήκατε

τοῖς βέλεσιν τοῦ ἐχθροῦ· μᾶλλον δὲ, καὶ τῇ ῥο-
μφαίᾳ αὐτοῦ, τῇ πικρᾷ καὶ δεινῇ ὀξυχολίᾳ· αὐ-
τὴ γάρ, ὡς πῦρ μάχαιρα δίστομος, ἣ σμιαρῶς
τὴν ἀπόλλει τὸν κρουόμενον ὑπ' αὐτῆς καθὼς
γέγραπται· ἡ γὰρ ῥοπὴ τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ, πτῶ-
σις αὐτοῦ. διὸ ἀδελφέ μου, μηδέποτε ἀμέλει τοῦ
σφραγίζεσθαι· καὶ πάσας τὰς ὁδούς σου σφράγιζε, καὶ
κατάπαυσον τὰς παγίδας ἃς ἔκρυψέν σοι ὁ διάβολος·
γέγραπται γάρ, ὅτι ἐν ὁδῷ ταύτῃ ᾗ ἐπορευόμην, ἔ-
κρυψαν παγίδα μοι· σφραγίζου οὖν πάντοτε, καὶ ἀκα-
κον οὐ μὴ ἅψηται τοῦ προσώπου σου· ἀντὶ δὲ τόξου, τάνον
σου τὰς χεῖρας εἰς προσευχήν, καθὼς γέγραπται,
καὶ ἔθου τόξον χαλκοῦν τοῖς βραχίοσί μου· ἀλη-
θῶς γὰρ τόξον χάλκεον ἐστὶν κατὰ τῶν ἐχθρῶν, χεῖ-
ρες ἐκτεταμέναι εἰς προσευχὴν ἐν γνώσει· καθάπερ
καὶ τὸ βέλος εὔστοχος πεμπόμενον ὑπὸ τοῦ τινά-
σσοντος αὐτό· ἐὰν γὰρ ἐάσῃς τὸν λογισμόν σου ῥέμβεσθαι,
γίνῃ ὡς κατέχων τόξον, τὸ δὲ βέλος μὴ εὑρίσκων πέ-
μψαι κατὰ τοῦ ὑπεναντίου· εἰς ἀπέραντα αὐτὸ ῥί-
πτων καὶ οὔποτε πλήσσει τὸν ἐχθρόν σου τοῦτο τὸ
τραῦμα, ἐν τῷ κατέχειν σε τὸ τόξον τὸ δὲ βέλος μὴ
πέμπειν κατ' αὐτοῦ· ἀλλ' εἰς ἀπέραντα ὅλον τι λέ-
γω· ὅταν γὰρ ἐν γνώσει τις εὔχεται καὶ οὐκ ἐᾷ τὸν
λογισμὸν ῥέμβεσθαι καὶ συνιεῖ τίνι ἐντυγχάνει
καὶ τίνι ὁμιλεῖ; τότε προσεγγίζει θεῷ ἡ προσευχὴ
αὐτοῦ· τότε οὖν πονεῖ ὁ ἐχθρὸς σφόδρα, ὥσπερ ὑ-
πὸ βέλους κρουσθεὶς εἰς τὴν καρδίαν· ἐπειδὴ γὰρ καὶ

ἡ ψυχὴ ~~[illegible]~~ προκόπτει διὰ τῆς γνώσεως· αὐτὸς
ὁ Χριστὸς κατὰ πρόσωπον ἐνέμου ἠνωμένος φαί-
νη, καταδιώκεται γὰρ ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου τοῦ θ(εο)ῦ·
ἰδοὺ δηλαδὴ πονεῖ αὐτῶ. τὸ ἐγγνώσει εὔχεσθαι, καὶ
ἀνδρίζεται τὸ αἰχμαλωτάζην τὸν λογισμόν· σὺ
οὖν ἀδελφέ μου ἐγγνώσει εὔχου, καὶ ἐὰν διασκε-
δάσῃ σου τὴν διάνοιαν ἐν τῷ προσεύχεσθαι, ἤ
τε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, εἴτε διὰ τῆς ἀκοῆς· ἤ τε δι-
ὰ τῶν λογισμῶν, ἢ δι' ἄλλης αἰτίας, ἤ ποτε προφά-
σεως, γνῶθι ὅτι αὐτοῦ ἐστιν ἡ ἐργασία, καὶ μὴ σπου-
δάσῃς τοῦ τελειῶσαι τὴν εὐχήν σου, ἀλλ' ἀνακρί-
νας ἑαυτὸν ὀλίγον, ἐπισυνάζων σου πάλιν τὴν
διάνοιαν καὶ οὕτως ἄρξαι ἐγγνώσει. ἵνα γνωρίσῃς
πρὸς ὃν αἰτῆσαι τὸν θ(εὸ)ν καὶ διατί αὐτὸν αἰτῆσαι·
ἵνα μὴ ἀκαίρως βαττολογῇς καὶ πολυλογῇς, κ(αὶ)
γὰρ τοῦτο ἔργον ἐστὶν τοῦ σατανᾶ, ὅπως ἄκον-
τι σοι τὸν λογισμὸν εἰς ἀπέραντα. καὶ μὴ ἐάσῃ
τὸν νοῦν ἐμμεῖναι περὶ οὗ αἰτεῖται. οἶδεν γὰρ ὅτι
ἐὰν ἐμμείνῃ ὁ νοῦς δεόμενος, ὁ ποιήσας αὐτὸν εἰ-
σακούσεται αὐτοῦ, καὶ μυρίων ἁμαρτωλὸς τυ-
γχάνῃ· διὰ τοῦτο οὖν παρεισφέρει τὴν πολυλογί-
αν καὶ βαττολογίαν, ἵνα ὁ λογισμὸς ἐκκρουσθεὶς ἀ-
κουτισθῇ εἰς ἀπέραντα· καὶ λοιπὸν ἀλλοιοθεωροῦ-
μεν καὶ λογιζόμεθα καὶ λαλοῦμεν ἐν τῇ διανοίᾳ ἡμ-
ῶν χηρῶν· ἐκ τε τὰ μέσον· διὸ ἀδελφέ μου περὶ
οὗ δέεται καὶ περὶ ὧν ἐστιν ἐν παντὶ καιρῷ χρεία,
περὶ τούτων αἴτου τὸν θ(εὸ)ν· βλέπε γὰρ τοὺς δύο·

τυφλοὺς προσερχομένους αὐτῷ καὶ βοῶντας
ἐλέησον ἡμᾶς υἱὲ Δαβίδ· καὶ τί πρὸς αὐτοὺς ὁ κ(ύριο)ς·
τί θέλετε ἵνα ποιήσω ὑμῖν· οἶδε τὸν πόνον καὶ τὴν
ἐπιθυμίαν τῆς καρδίας αὐτῶν ᾐτήσαντο. τὸ
ἀνοιγῆναι αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμούς· μὴ εἰπὰν δὸς
ἡμῖν τί ποτε, οὐκ ἂν χρείαν ἔχοντες κατὰ ἀλή-
θειαν, μὴ εἰπὸν δὸς ἡμῖν ἱμάτιον ὅτι πτωχοί ἐ-
σμεν, ἀλλ' ᾐτήσαντο τὸ προϊοῦ ἐπίγον τὸ βλέπειν
δὲ καὶ τὴν χαναναίαν κράζουσαν ὄπισθεν τοῦ κυ(ρίο)υ
καὶ λέγουσαν ἐλέησόν με κ(ύρι)ε ἡ θυγάτηρ μου κα-
κῶς δαιμονίζεται, μὴ εἰπεῖν ἄλλο ἢ μὴ τὸν πό-
νον τῆς καρδίας αὐτῆς, ὁμοίως δὲ καὶ πάντες
ὅσοι προσῆλθον αὐτῷ· οὐ τὸν πόνον τῆς καρ-
δίας αὐτῶν ἔλεγον αὐτῷ, ὡς πῶς καὶ ἡ αἱμορρο-
οῦσα, οὐ περὶ τῆς ῥύσεως τοῦ αἵματος αὐτῆς
προσῆλθεν, ἣ δὲ καὶ πάλιν ἀρρώστως προσελ-
θεῖν ἰατροῖς, οὐ τὸ ἄλγος αὐτοῦ δεικνύει, καὶ σὺ
ἀδελφέ μου, τὸν πόνον τῆς ψυχῆς σου πρόσφε-
ρε αὐτῷ· ὅρα δὲ αὐτὸν διὰ τῆς πίστεως τοῖς νοη-
τοῖς ὀφθαλμοῖς κατὰ τὸ γεγραμμένον καθή-
μενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου καὶ τὰς
στρατιὰς τῶν ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων παριστα-
μένους αὐτῷ, καὶ ῥίψας ἑαυτὸν ἔμπροσθεν τῆς
ἀγαθότητος αὐτοῦ· ἔκχεε ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν
δέησίν σου· πρὸς τὸν βλέποντα τὰς ἁμαρτίας
σου, καὶ οὕτως λοιπὸν ἀπάγγειλον ἐνώπιον
αὐτοῦ τὰ ῥήματά σου ἤτοι τὴν θλῖψιν σου, ἵνα

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

σπλάγχνη [illegible] θότη ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἐκχέει
τὸ ἔλεος τοῖς οἰκτιρμοῖς αὐτοῦ καὶ εἴπη σοι· ὦ
ψυχή, μεγάλη σου ἡ πίστις γενηθήτω σοι ὡς θέλεις.
ἄκουσον ἀδελφέ, ἐὰν δὲ καὶ ἀνακριθεῖς τοῦ
λαβεῖν τὴν αἴτησίν σου, μὴ ἐκκακήσεις βοῶν πρὸς
αὐτόν· μὴ ῥαθυμήσῃς ὡς μὴ εἰσακουσθείς·
μνήσθητι τῆς χαναναίας· μνήσθητι τῆς ὑπο
μονῆς αὐτῆς, πῶς ἀνεκρίθη τοῦ τυχεῖν τοῦ αἰτή
ματος αὐτῆς, ὥστε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ προσ
ελθεῖν περὶ αὐτῆς καὶ λέγειν· ἀπόλυσον αὐτήν,
ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν· μὴ ἀπορρίψῃ αὐτὴν εἰς
τέλος, οὐκ ὀλίγον ἀνέκρινεν αὐτήν, καὶ ἔδωκεν
αὐτῇ τὸ αἴτημα αὐτῆς, πρὸς ἡμῶν διδαχήν, ἵνα
μάθωμεν ἀνακρινόμενοι ἐμμένειν τῇ αἰτήσει,
καὶ ὄντως λαμβάνομεν εἰ καὶ ἁμαρτωλοί ἐσμεν.
ὡς καὶ αὕτη ἡ ἀλλόφυλος χαναναία οὖσα· καθὼς
καὶ ὁ κ(ύριο)ς, ἐν ἑτέρᾳ λέγων· τίς ἐξ ὑμῶν ἕξει φί
λον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου καὶ
εἴπῃ αὐτῷ· φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους ἐπειδὴ
φίλος παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρός με, καὶ οὐκ ἔχω ὃ
παραθήσω αὐτῷ· κἀκεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς
εἴπῃ, μή μοι κόπους πάρεχε ἡ θύρα κέκλεισται καὶ
τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν, οὐ δύ
ναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι· λέγω ὑμῖν εἰ καὶ οὐ δώ
σει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ εἶναι αὐτοῦ φίλον, διά
γε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ, ἀναστὰς δώσει αὐτῷ ὅσων
ἂν χρήζῃ· κἀγὼ λέγω ὑμῖν, αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται

ὑμῖν· ὡς καὶ αὐτὸς ὁ ψαλμῳδὸς λέγει· ὑπομένων ὑπέμεινα
τὸν κύριον καὶ προσέσχεν μοι, καὶ εἰσήκουσεν τῆς δεή-
σεώς μου· διὸ ἀδελφέ μου μὴ ἐκκακήσεις· ὑπο-
μένου καὶ λαμβάνεις ὅσον ἂν χρήζεις· ἄκουσον δέ
μου ἀδελφέ, καὶ συμβουλεύσω σοι λόγον· ἐὰν αἰ-
τήσῃς παρὰ τοῦ θεοῦ περί τινος πράγματος, μὴ ἀ-
ποτόμως αἰτοῦ ἀπολαβεῖν· ἀλλὰ καταλιμπά-
νων αὐτὰ τῷ αὐτοῦ θελήματι· οἷον τί λέγω· πολλά-
κις θλίβουσίν σε αἰσχροὶ λογισμοὶ καὶ λυπεῖσαι ὑ-
πὲρ τούτου, καὶ βούλει παρακαλέσαι τὸν θεόν, ὅπως
κουφισθεῖς τοῦ πολέμου· πολλάκις δέ, ὡς συμ-
φέρον σοι ἐστὶν ἀδελφέ μου· λέγω γὰρ πολλάκις τοῦ-
το σοι γίνεται ἵνα μὴ ὑπεραίρει, ἀλλ' ἵνα ταπεινοφρο-
νεῖς· βλέπε γὰρ τὸν τηλικοῦτον στῦλον τῶν ἀπο-
στόλων· πῶς εἰς τὸ συμφέρον αὐτῷ ἐδόθη σκόλοψ
τῇ σαρκί, ἄγγελος σατὰν ἵνα αὐτὸν κολαφίζῃ·
διατί ἄρα· οὐχ ἵνα μὴ ὑπεραίρεται, εἰ οὖν ὁ τοι-
οῦτος ἔλαβεν ταύτην τὴν παιδείαν ἵνα μὴ ἐ-
παρθῇ, πόσω μᾶλλον ἡμεῖς οἱ ἀσθενεῖς καὶ δο-
κοῦντες ἑαυτοὺς εἶναί τι, χρείαν ἔχοντες κο-
λαφίζεσθαι ἵνα μὴ ὑπεραιρώμεθα· εἰ δὲ καὶ πά-
λιν θλίψεις ἐπέλθῃ σοι καὶ στενοχωρία, μὴ δὲ ἀ-
πὸ τούτων ῥυσθῆναι ἀποτόμως αἰτοῦ· πολλά-
κις γὰρ ἀδελφέ μου καὶ τοῦτο συμφέρει· λέγω
γὰρ πολλάκις ἐν τῷ εὐωχεῖσθαι, καταφρονῶμεν
τοῦ θεοῦ καὶ ἀμελεῖς τῆς σωτηρίας σου καθὼς καὶ
ὁ ἰσραὴλ ἔπαθεν· φησὶν γὰρ καὶ ἔφαγεν ἰακὼβ καὶ ἐ-

μιπλήσθη· ἀπελάκτισεν ὁ ἠγαπημένος·
ἐλιπάνθη, ἐπαχύνθη· ἐπλατύνθη, καὶ ἐγκα-
τέλειπεν θ(εὸ)ν τὸν ποιήσαντα αὐτόν· εἰ δὲ καὶ πά-
λιν περί τινος πράγματος αἰτῆσαι λαβεῖν,
μὴ δὲ τοῦ τὸ ἀποτόμως αἰτοῦ λαβεῖν· λέγω γὰρ
πολλάκις σὺ ὡς ἄνθρωπος νομίζεις αὐτὸ συμφέ-
ρον σοι εἶναι, καὶ πολλάκις οὐ συμφέρει·
ἐὰν δὲ καταλείψεις τὸ θέλημά σου καὶ τὸ θε-
λήματι αὐτοῦ βουληθεὶς πορεύεσθαι, ἄφο-
βος ἐστί· αὐτὸς γὰρ ὁ τὰ πάντα προγινώσκων
πρὶν γενέσεως αὐτῶν, κατὰ τὴν αὐτοῦ ἐπιει-
κίαν ποιμαίνει ἡμᾶς· οὐ γὰρ οἴδαμεν ἡμεῖς
ἃ συμφέρει ὑμᾶς περὶ ὧν αἰτούμεθα· πολλοὶ
γὰρ κατατυχόντες τῆς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας, ὕ-
στερον εἰς μεταμέλον ἦλθον· πολλάκις δὲ καὶ εἰς
κακὰ πολλὰ ἐνέπεσαν, μὴ ἐκζητήσαντες ἀ-
κριβῶς εἰς τὸ θέλημα θ(εο)ῦ ἀλλὰ δόξαν τις αὐτὸ
καλὸν εἶναι· καὶ ἐμπεχθέντες ὑπὸ τοῦ διαβό-
λου δι' ἀτίμων δικαιωμάτων, ἐκινδύνευσαν
σφόδρα· καὶ εἰς πολλὰ πράγματα τοιαῦτα
πολλάκις γίνεται μεταμέλος διὰ τὸ τῆς ἰδίας
ἐπιθυμίας ἐξακολουθεῖν· ἄκουε δὲ τοῦ ἀποστό-
λου λέγοντος· οὐ γὰρ οἴδαμεν καθὸ δεῖ προσεύ-
ξασθαι· πάντα μοι γὰρ ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα
συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα
οἰκοδομεῖ· τὸ συμφέρον ὅσω καὶ οἰκονομῶν ἐν
ἑκάστῳ ἡμῶν αὐτὸς οἶδεν, αὐτῷ οὖν καταλειπ-

τοῦτο ὁμιλέγω, οὐχὶ μὰ ἐκκόψαι τοῦ αἰτήσασθαι
σε τὰ αἰτήματά σου παρ' αὐτοῦ· ἀλλὰ μᾶλλον
παρακαλῶ σε τοῦ αἰτεῖσθαι ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγά-
λου· ἀλλὰ τοῦτο εἰπὸν ὁ λέγω, εἶμαι ὅτι ἄρχει καὶ ἀ-
παγγέλλεις ἐμπρὸς αὐτοῦ ὅ,τι ἔχει ἡ καρδία σου λέγε
πρὸς αὐτόν· πλήν, τὸ σὸν θέλημα μὴ τὸ ἐμόν·
ἐὰν συμφέρει, καθὼς οἶδας ποίησον· οὕτως τὸ
γέγραπται, ὅτι ἀποκάλυψον πρὸς κν τὴν ὁδόν σου,
καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτὸν καὶ αὐτὸς ποιήσει· βλέπε
δὲ καὶ τὸν κν ἡμῶν ιν χν, οἰκονομικῶς εὐχόμενον
καὶ λέγοντα· πρ, εἰ δυνατόν ἐστιν, παρελθέτω
ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλήν, οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω
ἀλλ' ὡς σύ· διὸ ἀδελφέ μου ἐὰν αἰτήσαι τι παρ' αὐ-
τοῦ, ἐν μὲ μετὰ αἴτησή σου ἀποκαλύπτων αὐτῷ
καὶ λέγων· δέσποτα, ἐὰν ἔστιν σου θέλημα ὅπως γέ-
νηται τοῦτο τὸ πρᾶγμα, σὺ ποίησον καὶ δῶσον·
εἰδὲ οὐκ ἔστιν σου θέλημα, μὴ ἐάσῃς γενέσθαι ὁ
θ̄ς μου, μηδὲ παραδῶς με τῇ ἰδίᾳ μου ἐπιθυμίᾳ·
οὐ γὰρ γινώσκω τὴν ἀφροσύνην μου· μὴ οὖν παραδῷς
με τῇ βουλῇ μου καὶ τῇ ἀφροσύνῃ μου, ἀλλ' ὡς σὺ ὡς
οἶδας τῇ σῇ ἐπιεικίᾳ ποίμανόν με· εἰ δὲ καὶ πε-
ριθλίψεως προσευχὴ καὶ περιλογισμῶν, λέγε· κε,
μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παι-
δεύσῃς με· ἐλέησόν με κε, ὅτι ἀσθενής εἰμι· ἐπί-
βλεψον δέσποτα καὶ ἴδε ὅτι γῆ καὶ σποδός εἰμι καὶ
οὐδὲν δύναμαι ὑπενεγκεῖν· μὴ παραδῷς με κε ταῖς
ἁμαρτίαις μου, καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς καταβαί-

μοι συνεἰς λάκκον· ἀλλ' οὐδὲ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου ἀμνησίκακε καὶ μὴ μνησθῇς τῶν ἁμαρτιῶν μου ἀλλὰ μνήσθητι τῶν οἰκτιρμῶν σου καὶ ἐπάκουσόν μου· καὶ εἰ δυνατόν ἐστιν, παρελθάτω ἀπ' ἐμοῦ ἡ θλίψις αὕτη· πλὴν, οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω ἀλλ' ὡς σύ, μόνον τὴν ψυχήν μου στήριξον καὶ διαφύλαξον καὶ ἰσχύσω ὑπενεγκεῖν, ὅπως εὕρω χάριν ἐνώπιόν σου κ(αὶ) ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· καὶ ἐπίρριψον ἐπὶ τὸν κ(ύριο)ν τὴν μέριμνάν σου, καὶ αὐτὸς ποιήσει τὸ συμφέρον· τοῦτο γὰρ γίνωσκε ὅτι ἀγαθὸς ὑπάρχων, πάντα τὰ περὶ τῆς σωτηρίας ἡμῶν θέλει· διὰ τοῦτο γὰρ τὴν ψυχὴν τὴν ἰδίαν ἔθηκεν ὁ ποιμὴν ὁ καλός· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν. ἀντὶ ῥομφαίας, κτῆσαι τὸν φόβον τοῦ θ(εο)ῦ· ὥσπερ γὰρ μάχαιρα δίστομός ἐστιν, συγκόπτων πᾶσαν ἐπιθυμίαν πονηράν· λάμβανε οὖν καταπάντοτε τὸν φόβον τοῦ θ(εο)ῦ μιμνησκόμενος τὴν ἐσχάτην ἡμέραν τὴν φοβεράν, ὅταν οἱ οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται· στοιχεῖα δὲ καυσούμενα τήκονται· γῆ δὲ κ(αὶ) τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται· ὅταν τὰ ἄστρα ὡς φύλλα πεσοῦνται· ἥλιος καὶ ἡ σελήνη σκοτισθήσονται, καὶ οὐ δώσουσιν τὸ φέγγος αὐτῶν· ὅταν φανερωθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀ(νθρώπ)ου καὶ κατέλθῃ ἀπὸ οὐρανῶν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται· ἀγγέλων καταδρομαί· φωναὶ τῶν σαλπίγγων ἐπερχόμεναι· πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ καιόμενον· καὶ διατρέχον κατακλύ-

σαι τὴν οἰκουμένην· κύκλω αὐτοῦ καταιγίδες φο-
βεραί· σεισμοὶ φοβεροὶ καὶ κεραυνοί, οἱ ὁποῖοι πο-
τὲ δὲν ἐγίνονται ὡς ἐκείνης τῆς ἡμέρας· ὥστε καὶ
αὐτὰς τὰς δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, τρόμος με-
γάλος συλληφθῆναι· οὐκοῦν ἡμᾶς ποταποὺς
δεῖ εἶναι τότε ἀδελφοί μου· ποῖος φόβος,
ποία φρίκη λήψεται ἡμᾶς· καταμόνας σου ἀ-
δελφὲ τὸ νόησον ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅπου οὐκ ἴσχυσαν βα-
στάσαι τὸν γνόφον καὶ τὸν ζόφον, καὶ τὰς φω-
νὰς τῶν σαλπίγγων, καὶ τὴν φωνὴν τοῦ λαλοῦν-
τος ἐν μέσῳ τοῦ πυρός, ἀλλ' ἐσπούδασαν τοῦ
μὴ προστεθῆναι αὐτοῖς λόγον· οὐδὲ γὰρ ἔφερον
κατὰ ἀλήθειαν τὸ διαστελλόμενον· καὶ περ
οὐ μετὰ φόβου κατῆλθεν, οὐδὲ μετ' ὀργῆς ἐ-
λάλει πρὸς αὐτούς, ἀλλ' ἐν παρακλήσει καὶ
πληροφορῶν αὐτοὺς ὅτι ἐπῆλθε ὁ μετανοῶν·
ἄκουσον οὖν ἀδελφέ μου· ἡ μετὰ παρακλήσε-
ως οὐκ ἰσχύσαμεν οἱ ἄνθρωποι βαστάσαι τὴν ἔλευσιν
αὐτοῦ· ὅτε οὐρανοὶ ἐλύθησαν πυρούμενοι
οὔτε γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ κατεκάησαν, οὔτε σαλ-
πίγγες ἤχησαν, καθὼς μέλλει ἡ σάλπιγξ ἐκείνη
βοᾶν καὶ διυπνίζειν τοὺς ἀπ' αἰῶνος κεκοιμη-
μένους· οὔτε πῦρ κατακλύζον τὴν οἰκουμένην·
οὔτε τί τῶν μελλόντων γίνεσθαι φόβων ἐγένετο,
καὶ οὐκ ἰσχύσαμεν βαστάσαι· τί ποιήσωμεν
οὖν ὅταν κατέλθῃ μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς ἀνυ-
ποστάτου, καὶ καθήσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

καὶ προσκαλέσεται τὴν γῆν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλί-
ου καὶ μέχρι δυσμῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν περά-
των αὐτῆς τοῦ διακρῖναι τὸν λαὸν αὐτοῦ· καὶ ἀπο-
δοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. οἴμοι οἴμοι,
ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ἡμᾶς ὅταν παριστάμεν-
θα γυμνοὶ καὶ τετραχηλισμένοι, μέλλοντες ἀπο-
σπᾶσθαι εἰς τὸ φρικτὸν βῆμα· οἴμοι οἴμοι, ποῦ
ποῦ τότε ἡ περπερότης(?)· ποῦ τότε ἡ ἀνδρεία τῆς
σαρκός· ποῦ δὲ καὶ τὸ κάλλος, τὸ ψευδὲς καὶ ἀνω-
φελές· ποῦ τότε ἡ ἡδυφωνία τῶν ᾀσμῶν· ποῦ τότε
ἡ παρρησία, ἡ ἀναιδὴς καὶ ἀναίσχυντος· ποῦ
τότε ὁ καλλωπισμὸς τῶν ἱματίων· ποῦ τότε ἡ ἡδο-
νὴ τῆς ἁμαρτίας ἡ ἀκάθαρτος καὶ σιχαντὴ(?) ἀλη-
θῶς· ποῦ τότε οἱ τὴν κόπρον τῶν ἐρρίμμων(?) ἡδονὴν
ἡγούμενοι· ποῦ τότε οἱ μετὰ τυμπάνων καὶ μουσι-
κῶν τὸν οἶνον πίνοντες, τὰ δὲ ἔργα κυρίου μὴ ἐμβλέπον-
τες· ποῦ τότε ἡ καταφρόνια(?) τῶν ἀμαλθῶν(?)
καὶ ἀφοβία ἀδιαγούτων(?)· ποῦ τότε ἡ τρυφὴ καὶ
ἡ σπατάλη· πάντα παρῆλθεν, καὶ ὡς χνοῦς ἀ-
νέμου διεχύθησαν· ποῦ τότε ἡ φιλαργυρία καὶ
ἡ φιλοκτημοσύνη· ποῦ τότε ἡ ἀπάνθρωπος
ὑπερηφάνεια· ἡ πάντας βδελυσσομένη καὶ ἑαυ-
τὴν μόνην λογιζομένη εἶναί τι· ποῦ τότε ἡ κενὴ
καὶ ματαία ἀνθρωπίνη προκοπὴ καὶ δόξα·
ποῦ τότε ἡ δυναστεία· ποῦ τότε ἡ τυραννία· ποῦ
τότε βασιλεῖς· ποῦ ἄρχοντες· ποῦ ἡγούμενοι·
ποῦ οἱ ἐπ' ἐξουσιῶν(?)· οἱ γαυριῶντες ἐπὶ πλήθει;

πολοῦ τοῦ καὶ θεοῦ καταφρονοῦντες· ὅτε ἴδον
τες οὕτως, ἐθαύμασαν, ἐταράχθησαν, ἐσαλά
θησαν· τρόμος ἐπελάβετο αὐτοῖς· ἐκεῖ ὠδῖνες
ὡς τικτούσης· ἐν πνεύματι βιαίῳ, συντριβήσονται δ'
τε· ποῦ τότε καὶ ἡ σοφία τῶν σοφῶν· ποῦ τὰ μά
ταια αὐτῶν πανουργήματα· οὐαὶ οὐαί· ἐταράχθη
σαν ἐσαλεύθησαν ὡς ὁ μεθύων, καὶ πᾶσα ἡ σοφία
αὐτῶν κατεπόθη· ποῦ τότε σοφός· ποῦ γραμμα
τεύς· ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου τοῦ ματαί
ου· ἀδελφοί μου, ἀναλόγησαι ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν
ἡμᾶς διδόντας ἀπολογίαν καθ' ὧν ἐπράξαμεν,
ἤτοι μικροῦ εἴτε μεγάλου· ἕως γὰρ ἀργοῦ ῥήματος,
ἀπολογίαν δίδωμεν τῷ δικαιοκρίτῃ· ποταποὺς
δεῖ εἶναι ἡμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐνώπιον αὐ
τοῦ· ποίαν δὲ χαρὰν δεῖ ἐκδέξεσθαι ἡμᾶς, ἀφοριζομέ
νους ἐκ δεξιῶν τοῦ βασιλέως· ποταποὺς δεῖ εἶναι
ἡμᾶς, ὅταν ἀπαντῶσιν ἡμᾶς πάντες οἱ δίκαιοι·
ἐκεῖ ἀπαντῶσι ὁ ἀβραάμ· ἰσαάκ· ἰακώβ·
μωϋσῆς· ναυῆ· ἰώβ· δαβίδ· οἱ ἅγιοι προφῆται
καὶ οἱ ἀπόστολοι, καὶ οἱ μάρτυρες· καὶ γὰρ πάντες
οἱ ἅγιοι οἱ θεῷ ἀρεστήσαντες ἐν τῇ ζωῇ τῆς σαρ
κὸς ἑαυτῶν καὶ ὅσους ἀκούεις ἐνταῦθα καὶ
θαυμάζεις αὐτῶν τὸν βίον καὶ ἤθελες ἄρτι
τοῦ θεάσασθαι αὐτοὺς, καὶ τοῖς ἔρχονται πρ
ἐκεῖ προσεῖ καὶ περιπτύσσονταί σε καὶ ἀσ
πάζονται ἀγαλλιῶντες ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ σου· πο
ταποὺς δεῖ εἶναι ἡμᾶς τότε· ποταπὴν χαρὰν

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ἐκείνην τὴν ἀνεκλάλητον ὁποῦ ἔχουν· ὅταν εἴπῃ ὁ βα-
σιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν ῥήματα ἱλαρότητος λέ-
γων· δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πρς μου, κληρο-
νομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν,
ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· τότε ἀδελφέ μου,
λήψῃ τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας καὶ τὸ διάδη-
μα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς κυ, καὶ τοῦ λοιποῦ σὺν
χω̄ βασιλεύσεις· τότε κατακληρονομήσεις ἐ-
κεῖνα τὰ ἀγαθὰ, ἃ ἡτοίμασεν ὁ θς τοῖς ἀγαπῶ-
σιν αὐτόν· τότε λοιπὸν ἀμέριμνος ἔσῃ, οὐ μη-
κέτι πταίων, μηδὲ μίαν πτῶσιν· ἀναλό-
γισαι ἀδελφέ μου, οἷον ἐστὶν βασιλεύειν ἐν τοῖς
οὐνοῖς, καθὼς γὰρ προείπομεν δέξῃ τὸ διάδη-
μα ἐκ χειρὸς κυ, καὶ βασιλεύσεις τοῦ λοιποῦ σὺν
χω̄· ἀναλόγισαι δὲ ἀδελφέ μου, οἷον ἐστὶν βλέπειν
αὐτοῦ τὸ ἅγιον πρόσωπον διαπαντός· οἷον ἐστὶν
αὐτὸν ἔχειν φωστῆρα· τότε γὰρ οὐκ ἔτι ἔσται σοι ὁ
ἥλιος φῶς ἡμέρας· καθὼς ὁ ἡσαΐας φησίν, οὐ-
δὲ ἀνατολὴ σελήνης φωτιεῖ σοι τὴν νύκτα, ἀλλ' ἔ-
σται σοι κς φῶς αἰώνιον, καὶ ὁ θς δόξα σου· ἰδοὺ ἀ-
δελφέ, οἷα χαρὰ ἀπόκειται τοῖς φυλάττουσι τὰς ἐν-
τολὰς αὐτοῦ· ἀναλόγισαι δὲ μετὰ ταῦτα καὶ τὴν
τῶν ἁμαρτωλῶν ἀπώλειαν· ὅταν γὰρ ἔσονται εἰς
τὸ βῆμα τὸ φοβερόν· οἷα αἰσχύνη αὐτοὺς λήψε-
ται ἔμπροσθεν τοῦ δικαίου κριτοῦ· μὴ ἔχοντες λό-
γον ἀπολογίας· οἷα ἐντροπὴ λήψεται αὐτοὺς,
ἀφοριζομένους ἐξ ἀκουσμοῦ τοῦ βασιλέως· οἷον

σκότος ἐπιπέσοι ἐπάνω τους, ὅταν λαλήσῃ πρὸς αὐ-
τοὺς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταράξῃ
αὐτοὺς λέγων· πορεύεσθε ἀπ᾽ ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι
εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβό-
λῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ· οἴμμοι οἴμμοι, ὅταν θλί-
ψιν καὶ στενοχωρίαν ὄψῃ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ὅταν γέμη-
ται κραυγῆς πάντων λεγόντων, ἀποστραφήτωσαν
οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸν ᾅδην· οἴμμοι οἴμμοι, ὁμα-
λαλάζουσιν κοπτόμενοι καὶ θρηνοῦντες· ἀπαγόμενοι
κολασθῆναι πικρῶς εἰς ἀτελευτήτους αἰῶνας· οἴ-
μμοι οἴμμοι, οἷος ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου ὁ κλαυθμὸς
καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὁ καλούμενος τάρ-
ταρος, ὃν καὶ αὐτὸς ὁ σατανᾶς φρίσσει· οἴμμοι
οἴμμοι, οἷα ἐστὶν ἡ γέεννα τοῦ πυρὸς τοῦ ἀσβέστου· οἴμμοι
οἷος ἐστὶν ὁ ἀκοίμητος καὶ ἰοβόλος σκώληξ· οἴ-
μμοι, οἷον δεινόν ἐστιν, τὸ σκότος ἐκεῖνο τὸ αἰώνι-
ον· οἴμμοι, οἷοι εἰσὶν οἱ ἄγγελοι οἱ ἐπὶ τῶν κολά-
σεων ἄσπλαγχνοι καὶ ἀνελεήμονες· ὀνειδίζουσιν
καὶ ἐπιπλήττουσιν δεινῶς· τότε κολαζόμενοι
κεκράξονται ἐκτενῶς, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ σῴζων·
πρὸς κ(ύριο)ν, καὶ οὐκ εἰσακούσεται αὐτῶν· τότε
γνώσονται, ὅτι μάταια ἀπέβη αὐτοῖς πάντα
τὰ τοῦ βίου· καὶ ἃ ἐδόκουν ἐνταῦθα ἐμηδό-
ναὶ εἶναι, χολῆς καὶ ἰοῦ πικρότερα εὑρέθησαν·
ποῦ τότε ἡ ψευδώνυμος ἡδονὴ τῆς ἁμαρτίας·
ἄλλη γὰρ ἡδονὴ οὐκ ἔστιν, εἰ μὴ τὸ φοβεῖσθαι τὸν
θ(εό)ν· ἀληθῶς τοῦτο ἡδονή ἐστιν· ἀληθῶς τοῦ

τοσοῦ εὐσπλάγχνου καὶ πιότητος, ἐμπιπλᾶν τὴν ψυχήν· τό τι καταγνώσεσιν ἑαυτῶν καὶ τῶν ἔργων ὧν ἐπράξαμεν· τό τε ὁμολογήσουσιν ὅτι δικαία ἡ κρίσις τοῦ θεοῦ· ἠκούομεν γὰρ ταῦτα, καὶ οὐκ ἠθελήσαμεν ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἡμῶν πράξεων· καὶ τό τε οὐδὲν ὀνήσουσιν ταῦτα λέγοντες· οἴμοι οἴμοι, τῷ ἐν ἁμαρτίαις ἐγεννηκάσοις συλληφθέντι· ὑπὲρ ἀριθμὸν γὰρ ψάμμου θαλάσσης ἥμαρτον, καὶ κατακάμπτομαι ἐξ αὐτῶν ὡς ἀπὸ πολλῶν δεσμῶν σιδήρου· οὐ γάρ ἐστί μοι παρρησία ἀτενίσαι καὶ ἰδεῖν τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ· πρὸς τίνα οὖν καταφύγω, ἢ μὴ πρὸς σὲ φιλάνθρωπε· ἢ μὴ πρὸς σὲ ἀμνησίκακε· ἐλέησόν με ὁ θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου· ἐπὶ πλεῖον πλῦνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου, καὶ ἀπὸ ἁμαρτίας μου καθάρισόν με· ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω, καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διὰ παντός· σοὶ μόνῳ ἥμαρτον, καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα· πρὸς σὲ καταφεύγω διὰ τὴν πολλήν σου εὐσπλαγχνίαν· σὲ παροργίσας καὶ πρὸς σὲ καταφεύγω, διὰ τὴν πολλήν σου ἀγαθότητα καὶ φιλανθρωπίαν· σὲ ἠθέτησα καὶ πρὸς σὲ καταφεύγω, διὰ τὴν πολλήν σου ἀμνησικακίαν· καὶ δεόμενος βοῶ· ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου, καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον, διὰ τὸ ὄνομά σου καὶ μόνον· οὐδὲν

γὰρ ἔχω ὃ προσενέγκω σοι· οὐ πρᾶξιν ἀγαθήν, οὐ
καρδίαν καθαράν, ἀλλὰ θαρρῶν εἰς τοὺς οἰκτιρ-
μούς σου, ἐπιρρίπτω ἐμαυτὸν εἰς αὐτούς, ὅπως
κτίσῃς ἐν ἐμοὶ καρδίαν καθαρὰν καὶ πνεῦμα ἡγεμο-
νικῷ στηρίξῃς με, ἵνα μὴ καταπίπτω πάλιν ἀ-
κολάστως εἰς ἁμαρτίαν· ἀπὸ τοῦ νῦν λατρεύσω σοι
ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ πάσας τὰς ἡμέρας
μου, ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ τὸ κράτος, εἰς
πάντας τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν:-
παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἀδελφοί, ταῦτα προσ-
δοκῶντες, σπουδάσωμεν ἄσπιλοι καὶ ἀ-
μώμητοι αὐτῷ εὑρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ· ὅταν ἐπέλ-
θῃ σοι πονηρά τις ἐπιθυμία· ἐκσπάσαι ταύ-
την τὴν μάχαιραν· τουτέστιν, ἀναλόγησαι τὸν
φόβον τοῦ θεοῦ, καὶ συγκόπτεις πᾶσαν τὴν δύνα-
μιν τοῦ ἐχθροῦ· ἀντὶ δὲ σάλπιγγος, ἔχε τὰς θεί-
ας γραφάς· καθὸν γὰρ τρόπον ἡ σάλπιγξ βοῶ-
σα ἐπισυνάγει τοὺς στρατιώτας, οὕτως καὶ
αἱ θεῖαι γραφαὶ βοῶσαι πρὸς ἡμᾶς, ἐπισυνάγου-
σιν ἡμῶν τὸν λογισμὸν εἰς τὸν φόβον τοῦ θεοῦ· καὶ
γὰρ εἰσὶν οἱ λογισμοὶ ἡμῶν, δίκην στρατιωτῶν·
καὶ γὰρ αὐτοὶ πολεμοῦσιν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τοῦ βα-
σιλέως· καὶ πάλιν ὃν τρόπον ἡ σάλπιγξ βοῶσα
ἐν καιρῷ πολέμου διεγείρει τῶν γενναίων καὶ ἀ-
γωνιστῶν καὶ προθύμων τὴν προθυμίαν κατὰ
τῶν ἀντιδίκων, οὕτως καὶ αἱ θεῖαι γραφαὶ διε-
γείρουσιν σου τὴν προθυμίαν εἰς τὸ ἀγαθόν;

καὶ ἀνδρείως ἀντιστῇ κατὰ τῶν παθῶν. διὸ ἀδελ-
φέ μου, ὅσον δύνασαι ἀνάγκαζε σεαυτὸν πυ-
κνότερον ἐντυγχάνειν αὐταῖς. ὅπως ἐπισκιά-
ζουσιν σου τοῖς λογισμοῖς, οἷον διασκορπίζει ὁ
ἐχθρὸς τῇ αὐτοῦ μηχανῇ. ὑποβάλλων ἀκαίρας
ἐνθυμήσεις. ἢ καὶ θλίψεις πολλάκις ἐπιφέρων
ἢ ἀνημερίαν καὶ εὐρυχωρίαν πολλὴν παρέχων.
τοῦτο γὰρ κατεργάζεται τῇ ἑαυτοῦ πανουργί-
ᾳ καὶ δολιότητι, ὅπως ἀπαλλοτριώσει τοῦ
θεοῦ τὸν ἄνθρωπον. ὅταν γάρ, πολλάκις μὴ δυνηθῇ τι-
μῶν διὰ τῶν ἐνθυμήσεων ἐπειράσαι καὶ κα-
ταβαλεῖν, τότε λοιπὸν ἐπιφέρει αὐτῷ τὰς θλί-
ψεις, ὅπως σκοτίσει τὴν διάνοιαν καὶ εὕρει
λοιπὸν πειρᾶσαι ὡς βούλεται. καὶ ἄρχεται ὑπο-
βάλλειν τῷ ἀνθρώπῳ τότε ἐνθυμεῖσθαι καὶ λέγειν
τοιαῦτα μετὰ ὅρκων, ὅτι ἀφ' οὗ ἐργάζομαι τὸ ἀ-
γαθόν, κακὰς ἡμέρας εἶδον, ποιήσω ὅμως τὰ κα-
κὰ πάλιν, ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθά. τότε ὄφις ἐὰν εὑ-
ρεθῇ τις μὴ νήφων, καταπίνει αὐτὸν ὥσπερ ᾅ-
δης ζῶντα. εἰ δὲ καὶ ἐν τούτοις μὴ δυνηθῇ αὐτὸν
ἐπειράσαι, τότε ἐπιφέρει αὐτῷ τὴν εὐρυχωρί-
αν καὶ ὑψοῖ αὐτόν, καὶ ἀπάτην πολλὴν παρέ-
χει αὐτῷ, τὴν δεινοτέραν καὶ χείρονα πάντων τῶν
κακῶν. αὕτη ἐστὶν ἡ ὑπερήφανον καὶ ἄφοβον ἀ-
περγαζομένη τὸν ἄνθρωπον. αὕτη, ἧς οὐρανὸν ποιηθῆ-
ναι τὸ στόμα ἐν βλασφημίαις. γέγραπται γάρ·
καὶ ἔθεντο εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα αὐτῶν. αὕτη πο-

εἰ τὸν ἀνον μὴ γινώσκῃ αὐτὴν ἀσθένειαν τῆς ἰδί
ας φύσεως, μὴ δὲ μιμνήσκεσθαι τῆς ἡμέρας τοῦ
θανάτου· αὕτη ἐστὶν ἡ ὁδὸς πάντων τῶν κακῶν·
ταύτην οὖν ὁ ἁμαρτωλῶν, βαδίζει εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ
θανάτου· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ὁδὸς ἣν ὁ κσ εἶπεν· πλα
τεῖα καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς, ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν κό
λασιν· ἰδοὺ οὖν ἤκουσας ἀδελφέ μου διατί ἐστι φέ
ρειν ὅτε δὲ εὐρυχωρίας καὶ ὅτε θλίψεις· πρὸς ὃ
γὰρ δοκιμάζει τὴν διάθεσιν τοῦ ἀνου ἐκεῖ μένειν
πρὸς αὐτὸν, καὶ αὐτὸς στρατεύεται· οἶδεν γὰρ
καὶ δι᾽ ἀδικαιωμάτων παραστάσεσθαι· διὸ ἀ
δελφέ μου μὴ φορμὰς φαύλως καὶ σπούδαζε ἀεὶ
ἀναγνώσει προσκολλᾶσθαι· ἵνα σε διδάξωσιν
πῶς διεκφεύγειν τὰς παγίδας τοῦ ἐχθροῦ, καὶ
καταλαβεῖν τὴν αἰώνιον ζωήν· στέλλει γὰρ μόνον
παραμένον ἡ ἀνάγνωσις τῶν θείων γραφῶν, καὶ
παρέχει γνῶσιν εἰς τὸν θν· γέγραπται γὰρ σχο
λάσατε καὶ γνῶτε, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ θς· ἄκουε ἀ
δελφὲ ὅτι γνῶσιν θυ λαμβάνει, ὁ σχολάζων ἐν
τῷ πράγματι ἐν ἀληθινῇ καρδίᾳ· διὸ ἀδελφέ
μου, μὴ ἀμελήσεις τῆς ψυχῆς σου· ἀλλὰ σχόλαζε
τῇ ἀναγνώσει καὶ ταῖς ἁγίαις εὐχαῖς, ὅπως φω
τισθῇ σου ἡ διάνοια· ὅπως γίνει τέλειος καὶ ὁλό
κληρος, ἐν μηδενὶ λειπόμενος· ἀλλὰ καυχώμενος
ἐπισυνομιλεῖν μετὰ τῶν ἀρχόντων τε καὶ
βασιλέων, οὐδὲ καυχᾶσαι ἔμπροσθεν τῶν ἀ
γγέλων τοῦ θυ, συνομιλῶν τῷ ἁγίῳ πνι διὰ

τῶν θείων γραφῶν· τὸ γὰρ, πρὸς τὸ ἀκούειν τὸ
καλοῦ δι' αὐτῶν· σπούδαζε οὖν ἐντυγχάνειν ταῖς
θείαις γραφαῖς, καὶ προσκαρτερεῖν ταῖς ἁγίαις
εὐχαῖς· ὁσάκις γὰρ ἐντυγχάνεις τῷ θεῷ διὰ τούτων,
τοσαυτάκις ἐπαλείφεταί σου ἡ ψυχὴ καὶ τὸ πνεῦμα·
τοῦτο οὖν προγινώσκων ἀδελφέ μου ὅτι κατὰ
πᾶν ἅπαξ, σπούδασον πυκνότερον σχολάζειν
αὐταῖς· κἂν ἡ μὴ σχολάζουσιν σου αἱ χεῖρες, εὔχου
πάλιν τῇ διανοίᾳ· καὶ γὰρ ἡ μακαρία ἄννα ἡ
μήτηρ τοῦ προφήτου σαμουήλ, ηὔχετο καὶ τὰ χεί-
λη αὐτῆς μόνον ἐσάλευον τό, ἡ δὲ προσευχὴ αὐτῆς
εἰς τὰ ὦτα κυρίου σαβαὼθ εἰσελήλυθεν· καὶ γὰρ
ἐν τῷ ἐδόθη ἡ αἴτησις αὐτῆς· διὸ ἀδελφέ μου
κἂν σχολάζουσιν σου αἱ χεῖρες, ἀλλὰ τῇ διανοί-
ᾳ εὔχου, καὶ γὰρ σιωπῶντος ὁ θεὸς ἀκούει· ἐὰν δὲ
οὐκ ἐπίστασαι τὸ ἀναγινώσκειν, προσκολλήθη-
τι ὅπου ἐστὶν ἀκοῦσαι καὶ ὠφεληθῆναι· γέγρα-
πται γὰρ ἐὰν ἴδῃς ἄνδρα συνετὸν ὄρθριζε πρὸς
αὐτόν, καὶ βαθμοὺς θυρῶν αὐτοῦ ἐκτριβέτω
ὁ πούς σου· τοῦτο γὰρ συμβάλλεται ἀδελφέ μου,
οὐ μόνον τοῖς μὴ ἐπισταμένοις τὸ ἀναγνῶναι,
ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐπισταμένοις· πολλοὶ γάρ, εἰσὶν
ἀναγινώσκοντες καὶ οὐκ ἀναγινώσκουσιν, διότι
οὐκ ἐπιγινώσκουσιν· βλέπε οὖν μου ἀδελφέ, μὴ ἀμέλει
τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος ὃ ἐδόθη σοι τῇ δωρεᾷ τοῦ
ἁγίου πνεύματος· ἀλλὰ φρόντισον καὶ ἐκζήτησον
περὶ τὸ χρυσίον καὶ τὸ πάλιον, τὸ πῶς [illegible]

σαι θεοῦ ἵνα τύχῃς τοῦ μακαρισμοῦ τῶν ἁγίων· γέγρα
πται γάρ, μακάριοι οἱ ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρι
α αὐτοῦ, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐκζητήσουσιν αὐτόν·
βλέπε μή σε προκόψῃ ὁ ἐχθρὸς ὅταν βούλει
ἀναγινώσκειν, ἐπιφέρων σοι τὴν ἀκηδίαν· καὶ
βάλλων σε εἰς πειρασμοὺς καὶ λέγων σοι· ποίη
σον πρῶτον τόδε τὸ πρᾶγμα ὅσον ὀλίγον ἐστί,
καὶ οὕτως ἀμερίμνως ἀναγινώσκεις· καὶ ὅτε
μὲν ὑποβάλλει προθυμίαν εἰς τὸ ἔργον χειρῶν·
ταῦτα γὰρ πάντα ἐπάγει, ἵνα σχολήσεις σε καὶ
ἐμποδίσῃ σε τοῦ ἀναγινώσκειν καὶ ὠφεληθῆ
ναι· ὅταν γὰρ ἴδῃ ἀδελφὸν ἐπιπόνως ἀναγι
νώσκοντα καὶ ὠφελούμενον, ταύταις ταῖς ἀ
φορμαῖς καὶ ἄλλαις πολλαῖς παρατάσσεται αὐ
τῷ, μόνον τὸ ἐμποδίζειν αὐτὸν ζητῶν· σὺ οὖν, μὴ
πιθῇς αὐτῷ, ἀλλ' ὡς ἔσω ὡς ἡ ἔλαφος διψῶν καὶ
ἐπιποθῶν ἐλθεῖν ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων· τρέ
χειν ἐπὶ τὰς θείας γραφάς, ὅπως πίῃς ἐξ αὐ
τῶν καὶ κατασβέσουσίν σου τὴν δίψαν τῶν φλε
γουσάν σε διὰ τῶν παθῶν· σὺ πῖνε δὲ τὴν ἐξ αὐ
τῶν γινομένην σοι ὠφέλειαν, οἷον πλεῖστον· ἵνα
ὅταν ὁ κ(ύριο)ς δωρήσηταί σοι τοῦ ἐπιγνῶναι ἐξ αὐτῶν
λόγον καὶ ὠφελήσασθαι, ἵνα μή σε παρέλθῃ. ἀ
λλ' ἵνα μελετήσῃς αὐτὸν ἐν τῇ διανοίᾳ σου· καὶ
ἐγγράψῃς αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου, γέγραπται
γάρ, ἐν τοῖς δικαιώμασίν σου μελετήσω, οὐ
κ ἐπιλήσομαι τῶν λόγων σου· καὶ πάλιν λέγει·

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἔκρυψα τὰ λόγιά σου, ὅπως
ἂν μὴ ἁμάρτω σοι· καὶ πάλιν· ἐν τίνι κατορθώ-
σει νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φυλάξασθαι
τοὺς λόγους σου· βλέπεις ἀδελφὲ ὅτι ἐν τῷ μνη-
μονεύειν τῶν λόγων αὐτοῦ, κατορθοῖ ἄνθρωπος τὴν ὁδ[ὸν]
αὐτοῦ, πῶς γὰρ ἐστὶν ὁ μνημονεύων τῶν λόγων αὐτ[οῦ]
καὶ μὴ κατορθῶν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, εἰ μὴ ἄρα ἐστὶ
ἐκᾶμος ἀδόκιμος καὶ ταλαίπωρος· ὁ τοιοῦτ[ος]
δὲ οὐδὲν ὅλως μνημονεύει, ἀλλὰ καὶ ἃ δοκεῖ μνη-
μονεύειν, ἐπιλάθετο, τῷ γὰρ τοιούτῳ ἁμαρτωλῷ λέγει ὁ
θ(εὸ)ς· ἵνα τί σὺ ἐκδιηγεῖ τὰ δικαιώματά μου. καὶ ἀ-
ναλαμβάνεις τὴν διαθήκην μου διὰ στόματός σ[ου]
κελεύει οὖν ἀρθῆναι ἀπ' αὐτοῦ καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν
ὁ τοιοῦτος· δοκεῖ γὰρ ἔχειν πίστιν· καὶ γὰρ Χρισ[τὸν]
τιμῶν ἑαυτὸν ἀποκαλεῖ· τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνεῖται
καὶ ἐστὶν ἀπίστου χείρων· διὸ κελεύει ἀρθῆναι ἀ-
π' αὐτοῦ τὸ πρῶτον τὸ ἅγιον ὃ ἔλαβεν ἐν ἡμέρᾳ ἀπολυ-
τρώσεως· καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν· καὶ γίνεται ὁ ἄνθρωπος ὁ
τοιοῦτος, ὥσπερ κεράμιον ῥαγάδα πεποιηκὸς
καὶ διὰ τῆς ἀπολελυκὸς τὸν οἶνον· καὶ ὃ δοκεῖ ἔ-
χειν, ἤρθη ἀπ' αὐτοῦ· καὶ πάντες μὲν οἱ ὁρῶντες αὐ-
τὸν καὶ μὴ εἰδότες τὸ γεγονὸς, δοκοῦσιν αὐτὸν με-
στὸν εἶναι· ὅταν δὲ ἐρευνηθῇ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ
τότε φανεροῦται πᾶσιν ὅτι κενὸν ἦν κει-
μον· οὗτοι γάρ εἰσιν οἱ ἐροῦντες τῷ βασιλεῖ
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, κ(ύρι)ε οὐ τῷ σῷ ὀνόματι προε-
φητεύσαμεν· καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πο[λλὰς]

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ἐποίησα μὲν, καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ
αὐτοῖς, λέγω ὑμῖν οὐκ οἶδα ὑμᾶς· βλέπεις ἀδελ-
φέ, ὅτι οὐδὲν ὄφελος ἔχει ὁ τοιοῦτος· σὺ οὖν μὴ
μόνον τὸν λόγον ἀκούσῃς, καὶ κατόρθωσον
τὴν ὁδόν σου· βλέπε μὴ ἐάσῃς τὴν λήθην κατελ-
θεῖν καὶ ἁρπάσαι αὐτὸν ἐκ τῆς καρδίας σου· βλέ-
πε μὴ ἐάσῃς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατελθεῖν καὶ
καταφαγεῖν τὸ σπέρμα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ· αὐτὸς γὰρ
εἶπεν, ὅτι τὸ σπέρμα ἐστὶν ὁ λόγος ὃν ἤκουσας, ἀπε-
κρύψομεν τὸ σπέρμα εἰς τὰς λαγόνας τῆς γῆς, ὅ-
πως καρποφορήσῃ· τουτέστιν κρύψον τὸν λόγον
ἐν μέσῳ τῆς καρδίας σου, ὅπως καρποφορήσῃς
τῷ κυρίῳ σου· ἀναγινώσκῃς, ἐπιμελῶς καὶ ἐν πό-
νοις ἀναγίνωσκε ἐν πολλῇ κατανύξει· ἀνακρι-
νόμενος τὸν στίχον, εἶτε δεύτερον καὶ τρίτον· καὶ
μὴ σπούδαζε τὰ φύλλα τοῦ βιβλίου μόνον διέρχε-
σθαι· ἀλλ' εἰ ἂν χρεία, καὶ δεύτερον καὶ τρίτον καὶ
πολλάκις διέρχεσθαι τοὺς στίχους, ὅπως νοήσῃς
τὴν δύναμιν αὐτοῦ· ὅταν δὲ μέλλεις καθέζεσθαι
καὶ ἀναγινώσκειν, εἰ δὲ καὶ πάλιν ἄλλου ἀκοῦσαι
ἀναγινώσκοντος, δεήθητι τοῦ θεοῦ πρὸ τὸν λέγων·
κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἄνοιξον τὰ ὦτα καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς
καρδίας μου· τοῦ ἀκοῦσαί με καὶ συνιέναι καὶ
ποιῆσαι τὸ θέλημά σου κύριε, ὅτι πάροικός εἰμι ἐ-
γὼ ἐν τῇ γῇ· μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰς ἐντολάς
σου· ἀλλὰ ἀποκάλυψον τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ
κατανοήσω τὰ θαυμάσιά σου τὰ ἐν τῷ νόμῳ

σου· δήλωσόν μοι τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς
σοφίας σου· ἐπὶ σοὶ γὰρ ἐλπίζω ὁ θεός μου ἵνα σύ με
φωτίσεις τὴν διάνοιαν· ναὶ ἀδελφέ μου παρακα-
λῶ, οὕτως σὺ αὐτὸ ἐπεύχου πρὸς τὸν θεὸν ὅπως φωτί-
σῃ σου τὸν νοῦν, καὶ δηλώσῃ σοι τὴν δύναμιν αὐτοῦ.
πολλοὶ γὰρ ἐπλανήθησαν θαρροῦντες τῇ συνέσει
αὐτῶν, καὶ φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν
μὴ νοοῦντες τὰ γεγραμμένα· καὶ περιέπεσαν εἰς
βλασφημίας καὶ ἀπόλλυντο· ἐὰν οὖν ἐν τῷ ἀναγνώσ-
ματί σου εὕρῃς λόγον δυσνόητον, βλέπε μὴ σὺ ἐν-
δοιάσῃς εἰς τὸν πονηρὸν λέγων, πῶς ἐστιν ὁ λόγος οὗτος
ἢ πῶς δύναται εἶναι, ἀλλ' ἐπὶ στάσει θεοῦ, πίστευ-
ε τοῖς λόγοις αὐτοῦ καὶ λέγε πρὸς τὸν πονηρόν· πο-
ρεύου εἰς τὰ ὀπίσω μου σατανᾶ· ἐγὼ γάρ, οἶδα
ὅτι τὰ λόγια τοῦ θεοῦ λόγια ἁγνά εἰσιν· ὥσπερ
γὰρ ἀργύριον πεπυρωμένον δοκίμιον καὶ καθαρισ-
μένον ἑπταπλασίως· καὶ οὐδὲν ἐν αὐτοῖς σκολι-
ὸν οὐδὲ στραγγαλιῶδες, ἀλλὰ ἀγαθὰ τοῖς συνιοῦ-
σιν, καὶ ὀρθὰ τοῖς εὑρίσκουσι γνῶσιν· ἐγὼ δέ, ἀ-
σύνετός εἰμι καὶ οὐ γινώσκω· οἶδα οὖν, ὅτι πνικὰ
γεγραμμένα εἰσίν, λέγει γὰρ ὁ ἀπόστολος ὅτι ὁ νό-
μος πνευματικός ἐστιν· καὶ ἀνεβλέψομεν εἰς τόν,
ὅμως κἀγὼ ἐπὶ κε, πιστῶ τοῖς λόγοις σου· οὐκ αὐ-
τῇ τῇ πίστει, ἀλλὰ θαρρῶ τοῖς λόγοις τοῦ ἁγίου σου
πνεύματος· σὺ οὖν κε μου κε· σῶσόν με ὅπως εὕρω χάριν
ἐνώπιόν σου, ἐγὼ γάρ, οὐ ζητῶ εἰ μὴ μόνον τοῦ σω-
θῆναι, ὅπως τύχω τοῦ ἐλέους σου εὔσπλαγχνε· ὅτι

σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ τὸ κράτος εἰς πάντας
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. κ(εφάλαιον) τῆς αὐτῆς
τὴν ἡσυχίαν, ὡς πρὸς τεῖχος ὀχυρόν. ἡ γὰρ ἡσυχί-
α, ὑψηλοτέρους σε ποιεῖ τῶν παθῶν. οὐ γὰρ ἄ-
νωθεν πολεμαῖς, ἀλλὰ δὲ κάτωθεν. κ(εφάλαιον) τῆς αὐτῆς
τὴν ἔμφοβον ἡσυχίαν, καὶ οὐ μή σε βλάψει πάν-
τα τὰ βέλη τοῦ ἐχθροῦ. ἡ ἡσυχία φόβῳ θ(εο)ῦ συ-
μεζευγμένη, ἅρμα πύρινόν ἐστιν ἀναφέρουσα εἰς
οὐρανὸν τὸν κεκτημένον. καὶ πιστοῦται ἠλίας ὁ
προφήτης· ἀγαπήσας τὴν ἡσυχίαν καὶ τὸν φόβον
τοῦ θ(εο)ῦ, καὶ ἀναληφθεὶς ὡς εἰς τὸν οὐρανόν. ὢ ἡ-
συχία, προκοπὴ μοναζόντων. ὢ ἡσυχία, κλί-
μαξ οὐράνιος. ὢ ἡσυχία, ὁδὸς βασιλείας οὐρανῶν.
ὢ ἡσυχία, κατανύξεως μήτηρ. ὢ ἡσυχία, με-
τανοίας πρόξενε. ὢ ἡσυχία, ἔσοπτρον ἁ-
μαρτημάτων, ἡ δεικνύουσα τῷ ἁμαρτωλῷ τὰ πλημ-
μελήματα αὐτοῦ. ὢ ἡσυχία, ἡ τὰ δάκρυα
μὴ ἐμποδίζουσα. ὢ ἡσυχία, πραότητος γε-
ννήτρια. ὢ ἡσυχία, ταπεινώσεως σύσκηνε.
ὢ ἡσυχία, ἡ εἰρηνικὴν κατάστασιν φέρουσα
τὸν ἄνθρωπον. ὢ ἡσυχία, φόβῳ θ(εο)ῦ συνεζευγμένη,
λογισμῶν κατάσκοπε καὶ διακρίσεως σύμπο-
με. ὢ ἡσυχία, γεννήτρια παντὸς ἀγαθοῦ, μη στα-
ας ἑδραίωμα, καὶ γαστριμαργίας ἐμπόδιον. ὢ ἡ-
συχία, σχολὴ προσευχῆς καὶ ἀναγνώσεως. ὢ ἡ-
συχία, γαλήνη λογισμῶν καὶ λιμὴν ἀζάλιος.
ὢ ἡσυχία, ἀμεριμνία ψυχῆς. ὢ ἡσυχία, ζυγὸς

χριστοῦ· καὶ τὸ φορτίον ἐλαφρόν· ἀναπαύου-
σα καὶ βαστάζουσα τὸν βαστάζοντά σε· ὢ ἡσυχία,
εὐφροσύνη ψυχῆς καὶ καρδίας· ὀφθαλμῶν καὶ
ἀκοῆς καὶ γλώσσης χαλινός· ὢ ἡσυχία, περπερό-
τητος ἀναιρέτρια· ὢ ἡσυχία, ἁμαρτίας ἐχθρά·
ὢ ἡσυχία, εὐλαβείας μήτηρ· ὢ ἡσυχία, δεσμωτή-
ριον παθῶν· ὢ ἡσυχία, πάσης ἀρετῆς συνεργέ· ὢ
ἡσυχία, ἐκτικωσύνης πρόξενε· ὢ ἡσυχία, χωρίον
χριστοῦ, καρποφοροῦν καρποὺς ἀγαθούς· ὢ ἡσυχία, φό-
βῳ θεοῦ συνεζευγμένη, τεῖχος καὶ ὀχύρωμα τῶν βου-
λομένων χωρίζεσθαι διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐ-
ρανῶν· ναὶ ἀδελφέ, ταύτην κτῆσαι τὴν καλὴν με-
ρίδα, ἣν μαρία ἐξελέξατο· αὕτη γὰρ ἡ μαρία,
ὑπόδειγμα γέγονε τῆς ἡσυχίας, παρακαθήσα-
σα τοῖς πόδας τοῦ κυρίου καὶ αὐτῷ μόνῳ σχολάσασα,
καὶ αὐτῷ μόνῳ προσκολληθεῖσα· καὶ ἐπῄνεσεν
αὐτὴν ὁ κύριος λέγων· μαρία δὲ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐ-
ξελέξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς·
βλέπεις ἀδελφέ, οἵα ἐστὶν ἡ ἡσυχία, ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος
ἐπαινεῖ τὸν κτώμενον αὐτήν· ταύτην κτῆσαι ἀ-
δελφέ μου καὶ κατατρυφήσεις τοῦ κυρίου σου, πα-
ρακαθεζόμενος τοῖς ποσὶν αὐτοῦ· καὶ αὐτῷ μό-
νῳ προσκολλώμενος, ἵνα εἴπῃς, ἐκολλήθη ἡ ψυ-
χή μου ὀπίσω σου, ἐμοῦ δὲ ἀντελάβετο ἡ δεξιά
σου· διὰ τοῦτο ὡς ἐκ στέατος καὶ πιότητος ἐμ-
πλησθείη ἡ ψυχή μου· ναὶ ἀδελφέ μου ταύτην κτῆ-
σαι, τὴν μέλιτος γλυκυτέραν· κρείσσων γάρ

τομὸς ἀλλ᾿ αὐτὸς μετὰ ἡσυχίας καὶ ἀμεριμνίας, ἡ
παράθεσις ἐδεσμάτων πολυτελῶν ἐν περισπα-
σμοῖς καὶ μερίμναις· ἄκουε τοῦ λέγοντος, δεῦ-
τε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισ-
μένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς· ἀναπαύσαι σὲ
γὰρ θέλει ὁ θεὸς ἀπὸ μεριμνῶν, ἀπὸ θυμοῦ, ἀπὸ
περισπασμῶν καὶ θλίψεων τοῦ αἰῶνος· ἀμέρι-
μνόν σε θέλει εἶναι ἀπὸ πάσης φροντίδος ματαί-
ας καὶ ἀνωφελοῦς, τοῦ αἰῶνος τούτου· ἀναπαῦ-
σαί σε θέλει ἐκ τῆς πληνθουργίας τῆς αἰγύπτου,
καὶ ἀναγαγεῖν σε εἰς τὴν ἔρημον, τουτέστιν εἰς ἡσυ-
χίαν, ὅπως φωτίσῃ σου τὰς ὁδοὺς ὁ στύλος τῆς
νεφέλης· ὅπως ψωμίσῃ σε μάννα· λέγω δὴ τὸν
ἄρτον τῆς ἡσυχίας καὶ ἀμεριμνίας· ὅπως κλη-
ρονομήσῃς καὶ τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, λέγω δὴ τὴν ἄ-
νω ἱλήμ· ναὶ ἀγαπητέ, ταύτην ἀγάπησον· ταύ-
την κτῆσαι, ὅπως τερφθεὶς ὧδε ἐπὶ πάντι πλού-
τῳ· ναὶ ἀδελφὲ κτῆσαι μετὰ φόβου κυρίου τὴν ἡσυχίαν,
καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μετὰ σοῦ· ᾧ πρέπει δόξα
μεγαλωσύνη, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων
ἀμήν· παρακαλῶ οὖν ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ κυρίου,
σπουδάσαι ἡμᾶς τὴν τούτων μνήμην καθεκάστην
ἡμέραν ποιεῖσθαι· λέγω δὴ τῆς πίστεως· τῆς ἐλπί-
δος, τῆς ἀγάπης· τῆς ταπεινώσεως· τοῦ σφραγί-
ζεσθαι πάντοτε τῆς εὐχῆς τοῦ φόβου τοῦ θεοῦ· τῆς
μελέτης τῶν θείων γραφῶν καὶ τῆς ἡσυχίας· ταῦ-
τα γὰρ ὑμῖν παρόντα καὶ πλεονάζοντα, οὐκ ἀρ-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

τοῖς οὐδὲ ἀκάρποις καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ κυ ἡμῶν ἰυ χυ ἐπίγνωσιν· μοναχοὶ δέ, ὧν οὐ πάρεστιν ταῦτα ἀλλ' ὧν μετεωριζομένων τοῖς λογισμοῖς καὶ ἀμελοῦντι τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας, τυφλός ἐστιν μυωπάζων, λήθην λαβὼν τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτημάτων· καὶ συμβέβηκεν αὐτῷ τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας, κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα, καὶ ὗς λουσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου· εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ κυ ἡμῶν ἰυ χυ, τούτοις πάλιν ἐμπλακέντες ἡττῶνται, γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώτων· κρεῖττον γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, ἢ ἐπιγνόντας εἰς τὰ ὀπίσω ἀνακάμψαι· ναὶ ἀγαπητοί, ναὶ δοῦλοι πιστοὶ καὶ ἐκλεκτοί· ναὶ στρατιῶται τοῦ χυ μοναχοί, ἀναλάβωμεν τὴν πανοπλίαν ταύτην ἐν τῇ καρδίᾳ στοιχειοῦμεν, καὶ ἑκάστην ἀνυπέρθετον μνείαν αὐτῆς ποιούμενοι, ὅπως δυνηθῶμεν ἀγωνίσασθαι τὸν καλὸν ἀγῶνα· καὶ καταπατῆσαι πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ· ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἐπερχομένης ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας· καὶ εὕρωμεν ἔλεον καὶ χάριν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ φρικτῇ ἐνώπιον τοῦ δικαίου κριτοῦ· τοῦ ἀποδιδόντος κατὰ τὸ ἑκάστου ἔργον· ᾧ μόνῳ ὑπάρχει δόξα· μεγαλοσύνη καὶ κράτος, πρὸ πάντων τῶν αἰώνων· νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

τοῦ αὐτοῦ περὶ μετανοίας

Ὁ κατελθὼν ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ πρς καὶ γινόμενος
ἡμῖν ὁδὸς σωτηρίας, περὶ τῆς μετανοίας ἡμᾶς διδά
σκει διὰ τῆς μακαρίας καὶ θείας αὐτοῦ φωνῆς λέ
γων· οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτω
λοὺς εἰς μετάνοιαν· οὔτε πάλιν χρείζουσιν οἱ ὑγι
ένοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες· ἐὰν ἐγ
τῶν πλείστων, μήποτε μου ἀκούσας· ἐὰν δὲ αὐτὸς
ὁ θσ, διατί καταφρονεῖς ἀμελῶν σου τῆς ζωῆς·
ἐὰν σὺ οἶδας σεαυτῷ ὅτι ἔχεις τραύματα λογισ
μῶν καὶ πράξεων· διατί οὐ μελεῖ τῶν κρυπτῶν
σου τραυμάτων· τί φοβεῖ τὸν ἰατρόν· οὐκ ἔστιν ἀ
πότομος οὐδὲ πάλιν ἄσπλαγχνος, οὔτε ἀνελεή
μων· οὐ χρᾶται τῷ σιδήρῳ· οὔτε πάλιν φαρμάκῳ
αὐστηρῷ καὶ καυστικῷ· μόνον λόγῳ ἰᾶται· ἐὰν βού
λῃ προσελθεῖν, πλήρης ἀγαθῶν ἐστιν καὶ πλήρης
εὐσπλαγχνίας· διὰ σὲ παραγέγονεν ἐκ τοῦ κόλπου
τοῦ πρς· διὰ σὲ ἐσαρκώθη, ἵνα αὐτῷ προσέλθῃς
ἀφόβως καὶ ἀδιστάκτως· διὰ σὲ ἐνηνθρώπησεν,
ἵνα σε ἰάσηται τῶν δεινῶν σου τραυμάτων· μετὰ
πολλῆς ἀγάπης καὶ πάσης χρηστότητος καλεῖ σε
πρὸς ἑαυτόν, πρόσελθε ἁμαρτωλὲ ἰάθητι ἀχρει
ῶς· ἀπόρριψον ἀπὸ σοῦ ἁμαρτιῶν τὸ βάρος·
ἣν σοὶ προσήνεγκε, καὶ δάκρυα ἐπίθες εἰς τὴν
σπάνδομα· αὐτὸς γὰρ ὁ ἰατρὸς ὁ ὅμοιος ὁ ἀγαθός,
δάκρυσιν καὶ στεναγμοῖς ἰᾶται τὰ τραύματα· πρόσ
ελθε ἁμαρτωλὲ τῷ ἀγαθῷ ἰατρῷ, προσφέρων τὰ δά
κρυα τὸ κάλλιστον φάρμακον· οὕτως καὶ βούλεται

ὁ ὅμοιος ἰατρὸς, ἰαθῆναι ἕκαστον τοῖς ἰδίοις δά-
κρυσιν· οὐδὲ μὴ ἐπὶ νόσου χεῖρες, δακρύουσιν ἰαθῆναι·
τοῦτο γὰρ τὸ φάρμακον· οὐ κρατεῖ ἐπὶ πλεῖον οὐ-
δὲ στύφει τὸ τραῦμα, ἀλλὰ ἀθῷοι ἀπαιτεῖ· ὁ ἰατρὸς
ἐκδέχεται ἰδεῖν σου τὸ δάκρυον, πρόσελθε μὴ
φοβηθῇς· δεῖξον αὐτῷ τὸ τραῦμα· προσφέρων καὶ
φάρμακον, δάκρυον καὶ στεναγμόν· ἰδοὺ ἤνοικται
ἡ θύρα τῆς μετανοίας· σπούδασον ἁμαρτωλὲ πρὶν
αὐτὴν ἀποκλεισθῇ· οὐκ ἐκδέχεται καιρόν· πρὸς
τὴν σὴν ἀμέλειαν· οὐδὲ αὐτὴ ἡ θύρα βλέπουσα
σε ῥάθυμον ἀφ' καταφρονοῦντα, ἐκδέχεται προσ-
μένουσα τῇ σῇ καταφρονήσει· διατί ἐμίσησας
τὴν ζωήν σου ἄθλιε· τί ἀφορμὴν τῆς ζωῆς σου ἄν-
θρωπε· οὐδὲ ὦ ἁμαρτωλὲ ταύτης κατεφρόνησας·
οὐκ οἶδας ἀγαπητὲ ποίαν ὥραν κελεύσει ὁ ὅμοιος ἰ-
ατρὸς, ἀποκλεῖσαι τὴν θύραν τῆς αὐτοῦ ἰάσεως·
πρόσελθε παρακαλῶ· σπούδασον ἰαθῆναι· χαρο-
ποίησον θέλων στρατιὰν ὅμοιον, ἐν τῇ σῇ μετανοίᾳ·
ὁ ἥλιος ἔφθασε μέσην ἡμέραν· καὶ διὰ σὲ περι-
μένει ἵνα φθάσῃς εἰς μονήν· ἕως πότε ἀνέχῃ τοῦ μια-
ροῦ ἐχθροῦ σου, ἀναιδῶς ἐπιτελῶν ἐκείνου τὸ θέλη-
μα· ἐκεῖνος γὰρ βούλεται καὶ εἰς πῦρ σε ἐμβα-
λεῖν· αὕτη αὐτοῦ ἡ σπουδή· τοῦτο αὐτοῦ τὸ χάρισμα
τοῖς αὐτὸν ἀγαπῶσιν· αὐτὸς ἐπιθυμεῖ ἐν σοὶ ταῖς
ἐπιθυμίαις ταῖς κακίσταις καὶ μιαραῖς μετὰ πάν-
των ἀνθρώπων· αὐτὸς πάλιν ὁ μιαρὸς ὄφις ἀπόγνωσιν
φέρει αὐτῷ πειθομένοις· σκληρύνει τὰ δάκρυα
τῆς καρδίας,

ξηραίνει τὰ δάκρυα, ἵνα μὴ καταφύγῃ ὁ ἁμαρτωλὸς
παντελῶς· φεῦγε τοῦ πονηροῦ· μίσησον καὶ βδελλύ-
σου, τὰ αὐτοῦ ἐργάσματα· μίσησον τὸν πονηρὸν καὶ
φεῦγε τὸν δόλιον· ἀνθρωποκτόνος ἐστὶν ἀπ' ἀρχῆς
μέχρι τέλους· φεῦγε αὐτὸν ἀεί, ἵνα μὴ σε φονεύσῃ·
ἄκουσον ἀγάπη πῶς τῆς μακαρίας φωνῆς λεγούσης καθ' ἑ-
κάστην· δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορ-
τισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς· λάβετε τὸν ζυγόν
μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε ὅτι ἡσυχός εἰμι καὶ πρᾶος,
καὶ ἐπιεικής, καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς
ὑμῶν· ἀνάπαυσιν λέγει καὶ ζωὴν ἐπαγγέλλει ἡμέ-
ραν καθ' ἡμέραν, πρόσελθε μὴ φοβηθεὶς· ἀγαθὸς
καὶ ἀνενδεὴς τυγχάνει ὁ δεσπότης· οὐ ζητεῖ γραμ-
ματεία πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν· καταφυγὴ τυ-
γχάνει ἀπὸ πάντων τῶν κακῶν· ἰᾶται τὰ τραύ-
ματα· χαρίζεται καὶ ζωὴν ἀφθόνως ὡς ἀγαθὸς·
προσδέχεται εὐχερῶς τοὺς αὐτῷ προσπίπτον-
τας· ἐπειδὴ θεὸς μέγας καὶ πρόγνωστης τυγχάνει,
ἐπιστάμενος ἡμῶν πάσας τὰς ἐνθυμήσεις· ὅ-
ταν τις προσέρχεται πρὸς αὐτὸν καὶ ἰαθῆναι,
ὁρᾷ αὐτοῦ καρδίαν καὶ πᾶσαν προθυμίαν ὅτι
ἀμετάθετον τὸν εὐσεβῆ λογισμὸν ἔχει προσερχό-
μενος· αὐτὸς ὁ ἀγαθὸς θεὸς διὰ τὴν αὐτοῦ χρηστό-
τητα εὑρίσκεται τοῖς αὐτὸν ἐκζητοῦσιν· καὶ πρὶ-
ν ἀναβλέψαι ἄνθρωπον πρὸς τὸν θεὸν· λέγει αὐτῷ πάρει-
μι· καὶ πρὶν αὐτὸν αἰτῆσαι, ἀνοίγει τὸν θησαυ-
ρὸν ἔμπροσθεν τοῦ ζητοῦντος· πρὶν ἐκχέει δάκρυ-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ου, ἐκχέει τοὺς οἰκτιρμούς· καὶ πρὶν αὐτὸν δεη-
θῆναι, καταλλάσσεται αὐτῷ· πρὶν αὐτῷ προσεύ-
ξασθαι, τυγχάνει τοῦ ἐλέους· ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ θεοῦ,
οὕτως ποθεῖ καὶ θέλει· τοὺς μετὰ ἀληθείας προσ-
ερχομένους αὐτῷ οὐ βραδύνει ἀκοῦσαι, οὐδὲ
πάλιν ἐγκαλεῖ τῷ προσελθόντι ἀσεβεῖ, διατί το-
σοῦτον χρόνον ἐδούλευσας τῷ ἐχθρῷ· ἐμοῦ δὲ τοῦ
δεσπότου σου κατεφρόνησας· οὐ ζητεῖ ποσότη-
τα τοῦ παρελθόντος χρόνου· μόνον τὴν ταπείνωσιν,
δάκρυα καὶ στεναγμοὺς τοῦ αὐτῷ προσπίπτοντος
θεωρεῖ ὁ δεσπότης· ὅτι προγνώστης ἐστὶν ὁ θεὸς ἡμῶν,
καὶ πλάστης· παραχρῆμα παραχωρεῖ πάσας τὰς
ἀνομίας, πάντα τὰ παραπτώματα, τὰ λοιπὰ κακὰς
πράξεις· καὶ τὴν στολὴν τὴν πρώτην ἐκέλευσεν ἐνεχ-
θῆναι αὐτῷ· καὶ πάλιν δακτύλιον ἐπὶ χεῖρα δοθῆ-
ναι· καὶ πᾶσι τοῖς ἀγγέλοις κελεύει συγχαρῆναι,
εἰς τὴν εὕρεσιν ταύτης τῆς ψυχῆς τῆς ἁμαρτωλοῦ·
μακάριοι ἐσμὲν πάντες ἡμεῖς ἄνθρωποι· οἷον δεσπότην
ἔχομεν· γλυκύν, ἀμνησίκακον, ἀγαθόν, οἰκτίρ-
μονα, εὔσπλαγχνον, μακρόθυμον, συγχωροῦντα
πάντοτε τὰς ἡμῶν ἀσεβείας, ἐὰν ἡμεῖς θέλωμεν·
ἰδοὺ γὰρ παρακαλεῖ, ἰδοὺ μακροθυμεῖ, ἰδοὺ ἡμῖν
παρέχει πάντα αὐτοῦ τὰ ἀγαθὰ ἐν τῷ αἰῶνι τού-
τῳ καὶ ἐκεῖ, ἐὰν θέλωμεν· δεῦτε ποιῶμεν δεηθῶμεν,
ἕως οὗ καιρός ἐστιν· ὡς δὲ ἐν τῷ βίῳ τούτῳ ὅσον
ἡμεθα ἡμεῖς, δυνάμεθα δυσωπῆσαι τὸν θεόν· ἐ-
χέτε ἡμῶν ἐστιν ζητῆσαι συγχώρησιν· εὐθύ του

ἡμέρεστιν, καὶ κρούει μεῖς τὴν θύρα τῆς αὐτοῦ εὐ-
σπλαγχνίας· ἐκχέωμεν δάκρυα, ἕως οὗ ἔστιν και-
ρὸς δ'ἐκχυθῆναι τὰ δάκρυα· ἵνα μὴ ἀπελθόντες εἰς
τὸν αἰῶνα ἐκεῖνον, κλαύσωμεν ἀνωφελῶς· ἐκεῖ
γὰρ τὰ δάκρυα, ὡς οὐδὲν λογίζονται· ὅσον ἡμᾶς
θέλωμεν, τοσοῦτον καὶ συγχωρεῖ ὁ δεσπότης θεὸς ὁ
ἀγαθός· ἐνταῦθα γὰρ ἀκούει ἡμῶν παρακαλούντων,
καὶ ἐνταῦθα συγχωρεῖ ἡμῶν ἱκετευόντων· ἐνταῦ-
θα ἐξαλείφει τὰς ἡμῶν ἁμαρτίας, ἡμῶν ἀγνωμο-
νούντων· ἐνταῦθα παράκλησις, ἐκεῖ δὲ ἐκζήτησις·
ἐνταῦθα συγχώρησις, ἐκεῖ καταζήτησις· ὧδε μα-
κροθυμία, ἐκεῖ ἀποτομία· ὧδε συγκατάβασις, ἐ-
κεῖ δὲ ἀκρίβεια· ὧδε ὠτοζοισία, ἐκεῖ δικαστήριον·
ἐνταῦθα ἀναίδια, ἐκεῖ στενοχωρία· ἐνταῦθα ἀπό-
λαυσις, ἐκεῖ δὲ βασανισμοί· ὧδε πλεονεξία, ἐκεῖ
δὲ τιμωρία· ἐνταῦθα τοῦ γέλωτα, ἐκεῖθεν δὲ τὸν κλαυ-
θμόν· ὧδε ἀδιαφορία, ἐκεῖ δὲ ἡ κόλασις· ὧδε κα-
ταφρόνησις, ἐκεῖ δὲ [illegible], ἐκεῖ πῦρ αἰώνιον·
ἐνταῦθα καλλωπισμός, ἐκεῖ δὲ τὸν σκώληκα· ἐν-
ταῦθα ἡ τύφωσις, ἐκεῖ δὲ ἡ ταπείνωσις· ἐνταῦθα
αἱ ἁρπαγαί, ἐκεῖ δὲ βρυγμὸς ὀδόντων· ἐνταῦθα χρυ-
σόπαστα, ἐκεῖ σκότος καὶ ζόφος· ἐνταῦθα ἀμέ-
λεια, ἐκεῖ ἀσυγχώρητα πάντα τὰ πλημμελή-
ματα· ἐπιστάμενοι οὖν ταῦτα πάντα ἀδελφοί,
διατί ἀμελοῦμεν τῆς ἡμῶν σωτηρίας· μὴ ἠλωθῇ ὁ-
ποῖος ἡμῶν ἐνταῦθα· καὶ μὴ γλυκανθῇ ἡμῶν ἡ ἀ-
γάπη τῶν γηΐνων, ἵνα μὴ πικρανθῇ ὁ κλαυθμὸς ἡ

μῶν ἐκεῖ· διατί καταφρονοῦμεν, μὴ θέλοντες ἰα-
θῆναι· ἕως οὗ καιρός ἐστιν διὰ ὀλίγου δακρύων τοῦ βρα-
χὺ καιροῦ τούτου· καὶ διὰ τῆς μετανοίας, συγχωρεῖ
ὁ ἀγαθὸς θεὸς πάντα τὰ παραπτώματα· κλαῦσον ὧ-
δε ὀλίγον, ἵνα μὴ κλαύσῃς ἐκεῖ εἰς αἰῶνα αἰῶνος· ἐν
σκοτιδζω τόπω· στεναγμῷ μου γενοῦ ὧδε, ἵνα μὴ ἐκεῖ
βληθεὶς εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον· τίς ἡμᾶς μὴ θρηνή-
σῃ καὶ τίς ἡμᾶς μὴ κλαύσῃ, μισοῦντες τὴν ζωὴν,
θάνατον ἀγαπῶμεν· ἐννοήθητι αὐτὸς ἀδελφέ μου
γνήσιε, καὶ ἐκλέξαι τὸ κρεῖττον καὶ συμφέρον τῇ
ψυχῇ, ποία σου δυσχέρια, ἵνα ἐνταῦθα κλαύσῃς
περὶ τῶν ἁμαρτιῶν καὶ ἐνταῦθα δειχθῇς στεναγ-
μῶν γενόμενος διὰ τῆς μετανοίας, ἢ ἐκεῖ ἐν τῷ πυρὶ
κλαύσῃς μηδὲν ὠφελῶν· ἐνταῦθα γὰρ δακρύων τυ-
χὼν ἧς ἀφέσεως σὺν πάσῃ παρακλήσει· ἐκεῖ δὲ καὶ
δακρύων ὑπάρχεις εἰς κόλασιν· καὶ τὴν ἐπιτίμησιν
τῶν μυρίων ταλάντων ἀπαιτηθήσῃ· ἀποδοὺς ὀλί-
γον σοὶ παρακαλοῦν δεσπότην, ὅπως σοι συγχωρήσῃ
ὀφλήματα τῆς ψυχῆς· ἐὰν δὲ μὴ βουληθεὶς ἐνταῦθα
ἀποδοῦναι ἐκ τοῦ πολλοῦ ὀλίγον, ἐκεῖ ἔχεις ἀποδοῦ-
ναι μετὰ πολλῶν βασάνων πᾶσάν σου τὴν ὀφειλήν·
ταῦτα δὲ λίγω λίγω τῷ ὑμετέρῳ πόθῳ ἀδελφοὶ φι-
λόθεοι· οὐχ ὡς ἄξιός τις ὢν καὶ καθαρὸς ἐν βίῳ
ζήσας ἐν ἁγνότητι, ἀλλ' ἀπὸ πολλοῦ πόνου καὶ λύ-
πης τῆς καρδίας ἐμμορῶν εἰς ἑαυτόν· τί ἡμᾶς ἀπο-
ταν· καὶ ἡμεῖς ἀμελοῦμεν· ἐγὼ δὲ ὦ ἀδελφοί, ἀκά-
θαρτος τυγχάνω· ἀσεβὴς ἐν βίῳ μου πράξεσι καὶ

λογισμοῖς· μὴ συναφθῶσ' ἐμαυτῷ τῶν τελωνῶν ἀγαθὸν
τις ἀλλὰ μᾶλλον καὶ πάντοτε ἁμαρτωλὸς καὶ χαῦ-
νος τῇ ἐμῇ προαιρέσει· ταῦτα δὲ λέγω ἐγὼ τῆ ὑ-
μῶν ὁ μονογονοῖα· ὅπως ἔχει λύπη τὴν καρδίαν μου
ἀδελφοί· περὶ κρίσεως θεοῦ τῆς μελλούσης φοβερᾶς·
καὶ πάντες ὑπάρχομεν καταφρονηταὶ ἀδελφοί· καὶ
νομίζοντες ζῆσαι ἐν βίῳ τῷ ματαίῳ εἰς αἰῶνα αἰ-
ῶνος· ὁ αἰὼν παράγεται καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα· καὶ
ἡμεῖς ἀγάπην τοῦ λόγου ἀπὸ τοῦ μεθ' ἀπορίου τῶν ἁ-
πάντων· ὡς εἰδότες τὰ καλὰ καὶ ποιοῦντες τὰ
κακά· ὡς δὲ καταφρονοῦντες, τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ
καὶ βασιλείας αὐτοῦ· πρόσχωμεν γὴν καὶ τὰ
ἐν αὐτῇ πάντα· ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος, οὐκ ἐξε-
λεῖται ἡμᾶς ἐκ τοῦ φοβεροῦ πυρός· ἱμάτια
καὶ τρυφή, εἰς κατάκρισιν ἡμῶν εὑρίσκονται
ἐκεῖσε· ἀδελφὸς οὐ λυτροῦται τὸν ἴδιον ἀδελ-
φόν· οὐδὲ ὁ πατὴρ πάλιν τὸ τέκνον τὸ ἴδιον· ἀλλ' ἕ-
καστος ἵσταται ἐν ἰδίῳ τάγματι· ἐν τῇ ζωῇ καὶ πο-
ρεί· πολλοὶ εἰσὶν ἅγιοι, δίκαιοι καὶ ὅσιοι· γυμνω-
θέντες τοῦ βίου καὶ τῶν αὐτοῦ πραγμάτων τῇ κα-
λῇ αὐτῶν προαιρέσει τῆς αὐτῶν ἐξουσίας· καὶ ἐλ-
πίδι ἀγαθῇ τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ πιστεύοντες, ἀπολα-
ύουν καὶ τῶν ἀγαθῶν τοῦ θεοῦ ἐν παραδείσου τρυφῆς·
Χριστὸν γὰρ ποθήσαντες, πρὸ τοῦ μισῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ πάν-
τα τὰ φθαρτά· διὸ καὶ καθ' ἑκάστην, ἐνθάδε ἀγάλ-
λονται· ἐν Χριστῷ φωτίζονται· ἐν πνεύματι ἁγίῳ χαίρονται
ἀδιαλείπτως· ἀγάλλεται εἰς αὐτοῖς, ἡ τριὰς ἡ ἁ-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

σιν. ἀγάλλονται εἰς αὐτοὺς ἄγγελοι. ἀγάλλε-
ται εἰς αὐτοὺς ὁ παράδεισος τῆς τρυφῆς. ἀλη-
θῶς οὗτοι εἰσὶν ἐπαινετοί. ἔνδοξοι. μακάριοι
πολὺ τὸ τί. ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι μακαρίζουσιν αὐτοὺς
ὅτι προετίμησαν τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ὅ-
λον τοῦ κόσμου. καὶ ὁ θεὸς ὁ ἅγιος, δίκαιος, ἀληθι-
νὸς, ἐχαρίσατο αὐτοῖς τὴν αὐτοῦ βασιλείαν.
καὶ ἐτίμησεν ὡς δόξαν ἐδωρήσατο αὐτοῖς ἵνα βλέ-
πωσιν αὐτὸν σὺν ἀγγέλοις πολὺ τὸ τί μετὰ χαρᾶς.
πολλοὶ δὲ τῶν ἀνθρώπων τὴν γῆν ἐπεπόθησαν. καὶ τὰ
ἐν αὐτῇ φθαρτά. ἠλλάξαντο δὲ ὅμοιοι αὐτῶν εἰς
τὸ φθαρτόν. καὶ σχεδὸν ὡς ἄλογα τρέφουσιν τὰ
σώματα αὐτῶν ἐν βρώμασιν. ὡς ἀθανάτου ὄντος
τοῦ βίου τοῦ ματαίου. τί πράττεις ὦ ἄνθρωπε. διὰ
γῶν ὡς ἄλογον ἀσύνετον. διακριτικὸν ἔκτισεν
σε ὁ θεός. μὴ ὁμοιωθῇς αὐτὸς κτήνεσιν ἀνοήτοις
τῇ σῇ ἀδιακρισίᾳ. νῆψον ἄνθρωπε μικρὸν καὶ ἐλθὲ εἰς
ἑαυτόν. καὶ γνῶθι ὡς σὺ βροτὸς ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διὰ
σὲ ἐλήλυθεν ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος. ἵνα σε ἀπὸ τῆς γῆς ὑ-
ψώσῃ εἰς οὐρανούς. εἰς τοὺς γάμους ἐκλήθης τοῦ οὐ-
ρανίου νυμφίου, ἵνα τί καταφρονεῖς. διατί δὲ
ὀχυρεύεις. πῶς ἔχεις ἀπέρχεσθαι εἰς τοὺς γάμους
εἰπέ μοι. ἀμαθὴς τὸ πολὺ τιμὴν εἰς τοὺς γάμους
οὐκ ἔχων. οὐδὲ λαμπάδα κρατῶν. καὶ πῶς ἔχεις εἰ-
σελθεῖν. καταφρονῶν εἰ ἔρχῃ ἀκούεις πάντη
α τὴν φωνὴν τὴν φοβεράν, ἑταῖρε. πῶς εἰσῆλθες
ὧδε εἰς τοὺς γάμους, μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου. τότε ἐμὲ

βασιλείας καταφρονῶν εἰσῆλθεν ἱμάτιον ὕβριν ποιή-
σας δι' αὐτῆς τῆς γυμνότητος, τῆς ἐμῆς συμποσί-
οις· καὶ λέγει ὁ βασιλεὺς τοῖς ἰδίοις ὑπηρέταις· δή-
σατε τὸν ἄθλιον χεῖρας καὶ πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐμ-
βάλατε αὐτὸν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός, ὃ προσκο-
λαθῆ ἐκεῖ εἰς αἰῶνας αἰώνων· διότι ἐγὼ αὐτὸς ἀπο
χρόνων ἱκανῶν ἦλθον καὶ ἐκάλεσα πάντας ἐς τοὺς
γάμους· αὐτὸς καταφρονῶν τῆς ἐμῆς κλήσεως· οὐκ ἑ-
τοίμασεν ἑαυτοῦ ἔνδυμα εἰς τοὺς γάμους. διὸ κελεύω
ὑμῖν κολάσαι τὸν ἄθλιον, ὅτι κατεφρόνησεν τῆς ἐ-
μῆς βασιλείας· οὐ φοβεῖσαι τάλαν ἄρα· οὐκ ἐρυθριᾷς
λοιπόν; οὐ τρέμεις ὦ ἄνθρωπε· ὅτι ἐγγίζει ὁ νυμφίος
ἐκδέχεσθαι· οὐκ οἶδας ὅτι πάντα ἕτοιμα παρί-
στηκε· καὶ σάλπιγξ, ὁ υἱὸς τὸ νᾶμα ἐκδέχεται· καὶ
τί ποιήσεις ἐκεῖ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ἐὰν μὴ ἑτοιμα-
σθῇς· ἕως οὖν καιρὸν ἔχεις, ἀντρέπισον σεαυτὸν εἰς
τὴν ὥραν ἐκείνην τοῦ μακαρισμοῦ τοῦ θεοῦ· θεοῦ γὰρ μα-
καρισμός, τοῖς ἀξίοις γίνεται· σάλπιγξ ἡ ὁποῖος
ἐξ ὁποίου σαλπίζει καὶ λέγει, ἐγείρεσθαι ἠγαπημένοι
χριστοῦ· ἰδοὺ γὰρ παραγενόμενος βασιλεὺς ὁ ὅμοιος τοῦ δοῦ-
ναι πᾶσιν ὑμῖν ἀνάπαυσιν καὶ χαρὰν ἐν ζωῇ ἀθα-
νάτῳ· ἀντὶ τοῦ μόχθου ἐκείνου τῆς ὑμῶν ἀσκήσε-
ως· ἐγείρεσθαι ἴδετε χριστὸν τὸν βασιλέα, νυμφίον ἀ-
θάνατον ὃν ὑμεῖς ἐποθήσατε· αὐτὸν γὰρ ποθεί-
σαντες, δι' αὐτοῦ γεγόνατε πάροικοι ἐπὶ τῆς
γῆς· ἐγείρεσθε ἴδετε τὴν αὐτοῦ ἀπρέπειαν· ἐ-
γείρεσθε ἴδετε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ; ἢ νῦν τοί

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

μασειοῦμεν· εἰ γὰρ στέρεσθαι ἴδη τις, χριστοῦ τοῦ ποθουμέ-
νον· ἐστερέθη δέ τις ἀκόρεστον κ(ύριο)ν, ὃν καὶ ἠγάπησα-
τε· δι᾽ ὃν καὶ ἐθλίβητε· δι᾽ ὃν καὶ ἠσκήσατε· δι᾽ ὃν
καὶ ἐπάθετε δεινά· καὶ νῦν ἴδετε ἐν πολλῇ παρρη-
σίᾳ αὐτὸν τοῦ ποθουμένου καὶ χαίρετε σὺν αὐτῷ χα-
ρὰν ἀνεκλάλητον· καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴ-
ρει ἀφ᾽ ὑμῶν· δεινὰ πολλὰ ὅτι ἃ ὀφθαλμὸς
οὐκ εἶδεν οὔτε οὖς ἤκουσεν, οὔτε ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου
οὐκ ἀνέβη, ἃ χαρίζεται ὑμῖν ὁ ποθούμενος· ἁρ-
πάζονται ἅγιοι ἐν νεφέλαις φωτιναῖς εἰς ἀπάντη-
σιν αὐτοῦ· ἵπτανται καὶ δίκαιοι καὶ ἄξιοι τοῦ θ(εο)ῦ ἐν
ὕψει τοῦ ἀέρος ἐν δόξῃ ἄνω καὶ κάτω; ἰδεῖν τὸν οὐ-
ράνιον νυμφίον τὸν ἀθάνατον· τίς ἆρα ἐστὶν οὗτος
ὃς εὑρεθῇ ἄξιος ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ἁρπαγῆναι ἐν
νεφέλαις μετὰ χαρᾶς μεγάλης, εἰς ἀπάντησιν χ(ριστο)ῦ.
ἄξιοι μὲν ἁρπάζονται ἔνδοξοι· πάντες οἱ ἀσεβεῖς
ἀπομένουσιν κάτω; μετ᾽ αἰσχύνης μεγάλης· μα-
καρισμοὶ καὶ χαρὰ τοῖς σπουδάσασιν ἐνταῦθα,
κόλασις δὲ καὶ αἰσχύνη πᾶσι τοῖς ἁμαρτωλοῖς·
μακάριος ἐκεῖνος ὁ σπουδάσας ἐν τῷ θέρει εὑρεθῆ-
ναι ἄξιος εἰς τὴν ὥραν ἐκείνην· καὶ ἄθλιος ἐκεῖνος
ὁ πάλιν ἀνάξιον ἑαυτὸν ποιήσας εἰς τὴν ὥραν ἐκεί-
νην· νεφέλαι ἁρπάζουσιν ἅπαντας τοὺς ἁγίους
ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανόν, πάλιν καὶ τοὺς ἀσεβεῖς ἄ-
γγελοι ἁρπάζουσιν ἐμβαλεῖν εἰς κάμινον τοῦ πυ-
ρὸς τοῦ ἀσβέστου· τίς δώσει μου τῇ κεφαλῇ ὕδωρ
ἀμύθητα· καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς πάλιν πηγὴν βρ[illegible]

ους τὰ δάκρυα ἀδιαλείπτως· ἕως οὗ ἐπινικάς
δεχθῆναι τὰ δάκρυα· καὶ ἔκλαυσα ἑαυτὸν ἡμέ-
ρα καὶ νυκτὶ παρακαλῶν τὸν θεὸν ἵνα μὴ ἀνά-
ξιος εὑρεθῶ ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς κρίσεως αὐτοῦ παρου-
σίας· καὶ ὅπως μὴ ἀκούσω ἐκείνην τὴν φοβερὰν
ἀπόφασιν τοῦ δεσπότου· ὕπαγε ἀπ' ἐμοῦ ἐργάτα
ἀνομίας οὐκ οἶδα σε πόθεν εἶ· ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος ὁ μόνος
ἀναμάρτητος, δώρησαί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ ἐν τῇ
ὥρᾳ ἐκείνῃ τοῖς πολλοῖς σου οἰκτιρμοῖς, ὅπως μὴ
φανερωθῇ ἡ ἀσέβειά μου ἡ κρυπτὴ ἔμπροσθεν
τῶν θεατῶν, ἀγγέλων· ἀρχαγγέλων· προφητῶν·
ἀποστόλων· δικαίων καὶ ἁγίων· ἀλλὰ σῶσον ἀ-
σεβῆ χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς, καὶ εἰσάγαγε αὐτὸν
εἰς παράδεισον τρυφῆς, σὺν τελείοις δικαίοις·
πρόσδεξαι τὴν δέησιν τοῦ δούλου σου δέσποτα
πρεσβείαις τῶν ἁγίων τῶν ἀρεστησάντων σοι·
δόξα χριστῷ ἀμήν:+

τοῦ αὐτοῦ περὶ παρθενείας

Περὶ παρθενείας καὶ ἁγιασμοῦ ψυχῆς, Παῦλος ὁ ἀ-
πόστολος ὁ ἄριστος σύμβουλος πάντας ἡμᾶς
διδάσκει· καὶ κρείττονα ἡγεῖται τὸν βαθμὸν παρ-
θενείας, ἀνώτερον τοῦ κόσμου· ὁ γὰρ ἔχων
γυναῖκα φησὶν ὁ ἀπόστολος, ταύτην ἔχει μέ-
ριμναν, πῶς τῇ γυναικὶ ἀρέσει· ὁ δὲ τῇ παρθε-
νίᾳ πολιτευόμενος· ταύτην ἔχει μέριμναν
τῷ θεῷ ἀρέσαι· ἐκείνη ἡ μέριμνα ἀπάγει ἐς κό-
λασιν, αὕτη δὲ ἡ μέριμνα εἰς ζωὴν αἰώνιον· καὶ

κύριος αὐτὸς ὁ ἔχων τὴν μέριμναν τῷ κῷ ἀρέσαι.
καὶ φυλάσσειν καθαρὸν τὸ σῶμα τὸ ἴδιον, ὅπως ἵνα
γένηται ναὸς ἅγιος καὶ ἄχραντος, χῦ τοῦ βασι-
λέως. γίνου ναὸς θῦ ἑκουσίως ἀεί, πρόσεχε
ὅπως σεαυτῷ ἐν ἡμέρᾳ καὶ νυκτί, ἵνα μὴ δια-
φθαρῇ ὁ ναὸς ὃν ἔκτισας ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ· αὐ-
τὸς τῇ σῇ βουλήσει καὶ τῇ σῇ προαιρέσει γίνου
ναὸς θῦ· οὐχὶ δὲ κατὰ βίαν, ἀλλὰ τῇ προθυμί-
ᾳ. οἶδας καὶ αὐτὸς σαφῶς ὁ γινόμενος ναὸς τοῦ
θῦ τοῦ ὑψίστου, ὅτι πνα τοῦ ὑψίστου ἐνοικεῖ ἐν
τῷ ναῷ. ἐὰν δὲ ἐστὶν καθαρός, καὶ ἀπελάσῃ αὐ-
τόν, ἵνα ᾖ ἐστιν εὔχρηστος τῷ ἰδίῳ δεσπότῃ. ἄκου-
σον τί σοι λέγω ἀδελφέ μου γνήσιε; καὶ γράψον τὰ
ῥήματα τῆς ἐμῆς ἀπειλῆς ἐπὶ τῆς καρδίας
σου· περίζωσαι σεαυτὸν τῇ πίστει τῇ εἰλικρινεῖ· ἐλ-
πίδι καὶ ἀγάπῃ, καὶ στῆθι ὡς δοῦλος φυλάττων
ναὸν θῦ ἀπὸ πάντων ῥυπαρῶν καὶ ἀκαθάρτων λο-
γισμῶν. γέμουσι δὲ ὅλος αὐτὸς ὀφθαλμοὺς διορατι-
κοὺς κατασκοπῶν· θεωρῶν τοῦ πονηροῦ πειρασμούς
ἐπιρρίπτουσιν ἐν πειρασμοὺς τοῦ πονηροῦ ὅπως εὕ-
ρωσιν τινὰ χαῦνον καὶ μετέωρον, ἵνα διαφθάρου-
σιν ἐκάμνου τοῦ ἀθλητοῦ τὸν ναὸν τοῦ σώματος, καὶ
μὴ ὑπάρχει ἐπιεύχρηστος τῷ δεσπότῃ. πρόσε-
χε ὅπως σεαυτῷ, ἵνα μήποτε εὑρεθεὶς εἰσδεχόμε-
πονηροῦ νος τοῦ ἐχθροῦ πειρασμούς· σωθήσῃ ἀδελφὲ τίνες
εἰσὶν πειρασμοὶ πονηροῦ καὶ φονευτοῦ; λογισμοὶ ῥυ-
παροί, ἐπιθυμίαι κακαί, θυμοί τε καὶ ταραχαί·

ὀργαὶ καὶ ἐριθεῖαι, καὶ δουλεῖαι τῶν παθῶν· οὗτοι
οἱ πειραταὶ ἀναίσχυντοι καὶ κακοί, μὴ παυόμε
νοί ποτε μηδὲ κορεννύμενοι ἀπὸ τῆς πονηρίας·
καὶ νικώμενοι, ἀεὶ ἐπιρρίπτουσιν· ἀεὶ ἀναίσχυν
τοι τυγχάνουσιν· ῥίζα ἐπιθυμίας ἂν μὴ κοπῇ,
καθημέραν βλαστάνει· καθόραν δὲ ἐκρίζου
ἀδελφὲ ῥίζαν ἐπιθυμίας ἀπὸ τῆς καρδίας σου,
ἵνα μὴ καθόραν προβάλλει καὶ βλαστάνει κἂν
μυριάκις τέμῃς, διὰ τὸ σοῦ τοῦ ἐκφύει· ἂν μὴ ἡ
ῥίζα αὐτῆς ἐκριζωθῇ παντελῶς· ἀγώνισαι σὺ
νεχῶς ἵνα ὁ ναὸς θεοῦ· ἄσπιλος καὶ ἄμωμος·
ἐὰν σὺ εὐτρεπίσῃς τὸν ναόν σου τῷ θεῷ· αὐτὸς
ὁ θεὸς ὁ ἅγιος διδῶσιν ἂν τἀλλάγματα τὸν πρὶν πρὸν
παράδεισον ἐς τὴν αἰώνιον ζωήν, διὰ νίκης
τῶν παθῶν καὶ πονηρῶν λογισμῶν καὶ ῥυπαρῶν·
περιγενοῦ φυλάττειν τὸν ναόν σου ἄσπιλον, ἵνα
ἔσηι εὐπρεπεῖς ἀπρόσδεκτος τῷ θεῷ· πρόσε
χε οὖν σὺ αὐτῷ, μὴ ὄντι τοῦ ἁγίου καὶ ἀχράντου
δεσπότου, τὸν ἐχθρὸν καὶ μιαρὸν εἰσάξεις εἰς τὸν
ναόν· καὶ φθαρεῖ σου ὁ ναὸς διὰ ἀναισχυντίας τοῦ
μισοκάλλου ἐχθροῦ· ἀναίσχυντος τυγχάνει, ἀναι
δὴς τῇ προθέσει· πλειστάκις ἐπιτιμῶν ἔξω αὐ
τὸν ἐκβάλλῃς, αὐτὸς δὲ ἀναισχύντως τοῦ εἰσελ
θεῖν πυκτάνει· ἂν τοῦτον εἰσάγῃς ἐς τὸν να
ὸν τοῦ σώματος, ἀναίτιος ὁ θεὸς ὁ ἅγιος καὶ ἄχραν
τος· οὐ κἂν τοσ ἀπόσπατο, ἀλλὰ σὺ ἐδίωξας· ὁ
γηγαστομαργὸν, ἀπώλεσας βασιλεία· ἤγουμεσοί

σας, τὸ ῥάθυμον ἠγάπησας· τῆς ζωῆς ἀποστάς, τῷ
βορβόρῳ ὡμίλησας· καὶ τοῦ φωτὸς χωρισθείς, με-
τὰ τοῦ σκότους κοινωνεῖς· διὰ σὴν χαυνότητα,
σεαυτὸν παρέδωκας τῷ ἐχθρῷ καὶ μακρῷ· θεὸς ἅγι-
ος εὐδόκησεν οἰκῆσαι ἐν τῷ ναῷ σου ἀεί· αὐτὸν δὲ
ἐλύπησας τὸν ἀγαθὸν δεσπότην καὶ ἀκόρεστον κατ-
ποθοῦν τὰ δῶσαι σοι τὴν αὐτοῦ βασιλείαν· τοῖς γι-
νομένοις ἀμώμοις καὶ καθαροῖς, ἐμοὶ κἀκεῖθεν ἐν
τῷ αὐτῶν στόματι· ἂν δὲ αὐτὸν καὶ σὺ ποθεῖς ἐνοι-
κῆσαι τὸν θεὸν ἐν ναῷ τοῦ στόματός σου πάσας τὰς ἡ-
μέρας σου ὅσου ζῇς ἐπὶ τῆς γῆς, ἵν᾽ ὅτε ὁ θεὸς ὁ ἅγιος
ἐν αὐτοῦ παραδείσῳ, ἐν φωτὶ ἀνεκλαλήτῳ καὶ ζωῇ ἀ-
θανάτῳ, εἰς αἰῶνα αἰῶνος μετὰ χαρᾶς μεγάλης ἀ-
ναπαύσησθε εἰκῇ· ἤκουσας τοῦτο ἄρα, ἢ καὶ ἀμι-
γρως αὐτῷ ὅτι μία ἡμέρα ἐν τῷ φωτὶ ἐκείνῳ τῆς βα-
σιλείας θεοῦ, χίλια ἔτη ἐστὶν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, οὐ-
νοῖζον καρδίαν σου κατὰ δόξαν ἀδελφέ· ἐπιπόθη-
σον θεὸν πάσας τὰς ἡμέρας σου· γλυκασμὸς καὶ φω-
τισμὸς καὶ χαρά, ἀεί ἐστιν ἡ ἐπιπόθησις θεοῦ· ἐν πο-
θῇς αὐτὸν ἀεί, θεὸς ζηλωτός ἐστιν ἄχραντος καὶ ἅγιος
ἐνοικεῖ ἐν τῇ ψυχῇ τῶν φοβουμένων αὐτόν, καὶ ποι-
εῖ τὸ θέλημα τῶν ἀγαπώντων αὐτόν· θέλει εἶναι ὁ
θεοῦ ναὸς ἁγνὸς ἄμωμος, ἔχει εἰκόνα αὐτοῦ ἐν καρδί-
ᾳ σου ἀεί· εἰκόνα φημί, οὐχὶ διαχρωματισθεῖσαν ἐπὶ ξύλου,
τύπωσιν ἢ ἐπί τινος ἄλλου, ἀλλ᾽ ἐκείνην λέγω τὴν εἰ-
κόνα τοῦ θεοῦ, τὴν διὰ καλῶν ἔργων· νηστειῶν· ἐγκρατει-
ῶν· κατορθωμάτων καλῶν· ἀγρυπνιῶν καὶ εὐχῶν, ζα-

γράφει ταῖς ἁπλῶς ἐν ψυχῇ διηνεκῶς· χρώματα δὲ
τῆς εἰκόνος ὁμοίου δι' ἑπτοὺ κατορθώματα ἡσυ-
χία λογισμοὶ καθαροί· γυμνότης ἰώ(ν)ων· μετὰ
τῆς σεμνότητος καὶ σεμνοῦ βίου ἀθλ(ητ)ὴς· χωρὶς ἀγῶνος,
οὐδεὶς στεφανοῦται ἐν βίῳ· καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ τῆς ἀσκή-
σεως πάλιν· ἄνευ ἀγῶνος οὐδεὶς δύναται ἐπιτυχεῖν ἀ-
μαράντου στεφάνου καὶ ζωῆς αἰωνίου· σκάμματι γὰρ ἔ-
οικεν ὁ βίος οὗτος ἀθλ(ητ)ῆς· ἀγωνισταὶ τέλειοι τῇ ἑαυτῶν
προθυμίᾳ ἀφόβως δὲ κινδύνους σὺν ἑαυτοῖς ἐν τῷ σκά-
μματι· οἱ δὲ δειλοὶ καὶ χαῦνοι, τῇ ἑαυτῶν χαυνότητι
τοῦ ἀγῶνος φεύγουσιν· ἀγωνισταὶ τέλειοι καὶ ἀσκηταί
ἐγκρατεῖς, πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχουσι τὸν ἐπουράνιον παράδει-
σον· προσδοκοῦντες πάντοτε ἐν αὐτῷ ἀπολαῦσαι, τῶν
πόνων αὐτοῦ ἀγαθῶν ἐν φωτὶ ἀϊδίῳ καὶ ζωῇ αἰωνίᾳ· θέ-
λεις ἀγωνίσασθαι καὶ τέλειος δειχθῆναι, ἔνδυσαι τὰς
ἀρετὰς ὡς ἱμάτιον ἀθλ(ητ)ής· ἐνδύσω ἀρετήν, ἀγώνισαι συ-
νεχῶς μὴ ἐκδύσασθαι αὐτήν· φοβήθητι τὸν οἶνον, μή
πως σε θριαμβεύσει καὶ γυμνωθῇς ἀρετῆς· καθάπερ
ἐγυμνώθη ὁ ἀρχαῖος δίκαιος· ἔγνως δύναμιν οἴνου,
ἄδεις οὐ ἀκροᾶσαι, ἔγνως σοι ἐπαγγελίας· νῶε ἀνὴρ δί-
καιος, ὅσιος καὶ εὐπρεπής· ἐν τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ φθο-
ρῆς ἀφ' ἑαυτῆς· ὅστις καὶ ἠξιώθη ἀκοῦσαι παρὰ θ(εο)ῦ
ῥήματα καὶ ἐπαίνους, τῆς αὐτοῦ εὐσεβείας· ὡς γὰρ
αὐτῷ εἶπεν, σὲ μόνον ἑώρακα δίκαιον, ἐν τῇ γενεᾷ τῇ δι-
εφθαρμένῃ ταύτῃ· οὗτος ὁ δίκαιος ὁ νικήσας ἐν και-
ρῷ κατακλυσμοῦ ὕδατος· διὰ τοῦ οἰκτροῦ οἴνου ἐνικήθη
καθεύδων· οἶνος δὲ ὁ ἄπληστος, ἐν ὕπνῳ ἐγύμνωσεν τὸ

σῶμα τοῦ δικαίου· τοῦ γινομένου πάλιν περιέχουσι γυναι-
ων· αὐτὸς πάλιν ὁ οἶνος καὶ τὸν Λὼτ τὸν ὅσιον ἐσύλησε·
ἔκλεψεν γὰρ αὐτὸν τοῦ διὰ τῶν θυγατέρων συλλήψ-
παραφύσιν· δικαίων καὶ ὁσίων ὁ οἶνος οὐκ ἐφείσα-
το· σὺ δὲ οὐ ταλαίπωρε, πόσω μᾶλλον νικήσει· φοβήθη-
τι νεότητος πάντα τὰ ἀπὸ οἴνου· οἶνος γὰρ οὐδὲ πο-
φείδεται τοῦ σώματος· πῦρ ἀνάπτει ἐν αὐτῷ ἐπι-
θυμίαν κακήν· μὴ χαυνωθῆ σου σῶμα εἰς τὴν αὐτοῦ
πύρωσιν· ἵνα μὴ καταληφθεῖσα ἀπολογῆς μὴ κακῶν,
καὶ μελέτης κακῆς τῆς· ἄπρακτος μὲν τυγχάνει
κοινωνίας σώματος· καὶ ἐν πράξει κοινωνεῖ δὲ
κακῆς μελέτης· τῆς σκιᾶς καὶ εἰδώλω τῆς αὐτῆς
ἁμαρτίας· ἂν προληφθῆ σου τὸ σῶμα ἐκ τοῦ εἰδώ-
λου τούτου καὶ σκιᾶς καὶ μελέτης ὁ μολῶν τε καὶ
πράττων πάντοτε μετὰ μελοῦ καὶ καθάρειος· εἰ-
δωλα ἁμαρτίας παρασπείρει πάντοτε· ὀφθαλμοῖς δὲ
ἀνοίας φαντάζει· θεωρίαν πληθύνει, ὁ μὴ λίαν πλυ-
κέρνει· τῆ μελέτη χαυνοῦται· ὁ λογισμὸς ἢ σπᾶται
ἀόρατος· ἁμαρτάνει ἄδηλος· πᾶσι μὲν τοῖς θεα-
ταῖς θεωρεῖται προσώπω πλήρεις ὢν εὐλαβείας, ὁ
αὐτὸς δὲ ὅτι χῶρ τῆ αὐτοῦ συνειδήσει βασανίζεται
ἔνδον· μεταγνώσεως καὶ νοιᾶ· λυπούμενος συνεχῶς, ὁ
πέχει ἔλεγχον τὴν αὐτοῦ συνείδησιν· τοῦτο ἰῶ θεός
ἐστὶν ἐπιθυμίας κακῆς· ᾧ μαι ἐπετέλεσεν τὴν αὐτὴν
ἁμαρτίαν, καὶ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσιν, ἀκολουθῆσαι
πη· σχήμασιν μὲν δεικνύει πρόσωπον εὐλαβείας
ἔσωθεν δὲ τυγχάνει μὴ ἔχων παρρησίαν πάντελ-

πρὸς τὸν θν̄· τίς ἄρα μὴ θρηνήσει καὶ τίς ἄρα μὴ κλαύ-
σῃ, ὅτι ἐν μιαρῷ ῥοπῇ χαυνοῦται ὁ λογισμός· καὶ τό τι
ἑκουσίως ἁμαρτάνει τῷ θῷ· καὶ διώκει ἀπ' αὐτοῦ
χάρισμα ὁσίου· τὸν ἁγιασμὸν λέγω, καὶ παρθενείαν
φημί· ὅσον γὰρ χρόνον ἐστὶν ἅγιος καὶ καθαρὸς ὁ ναὸς
ὁ τοῦ σώματος· ὁ θς̄ οὐ παύει τοῦ ἐνοικεῖν ἐν τῷ ναῷ·
ἐὰν δὲ διαφθαρεῖ καὶ μιανθῇ ὁ ναὸς, παραχρῆμα
ὁ ἅγιος καὶ ἄχραντος δεσπότης ἀφίησι τὸν ναὸν, καὶ
ἀντὶ τοῦ ἁγίου καὶ ὁσίου φωτὸς, εἰσέρχεται μιαρὸν
καὶ αὐλίζεται ἐκεῖ· σὺν αὐτῷ εἰσέρχεται ἐπιθυμί-
α κακή· μερομένη πάντοτε· τίς ἄρα ἐστὶν οὗτος
ὃ μὴ ἔχων δάκρυα· καὶ λάβῃ ταῦτα παρ' ἑαυτοῖς
τὴν αὐτοῦ καρδίαν· ὅτι θς̄ ἅγιος ἀπώσατο τὸν
ναόν· ἐνοικήσειν δὲ ἐν αὐτῷ ἐπιθυμία κακή· ἐ-
ὰν συνιεῖ τοῦτό τις αὐτὸν ἀπώσατο· πόθεν, ποῦ
δ' ἔπεσεν καὶ τίνος ἐχωρίσθη, οὐ μὴ κορεσθῇ πο-
τε ἀποδακρύων καὶ στεναγμῶν· ὅτι ἐν τῷ ἀγῶνι
ἡττᾶται χαυνότητι· ὅταν ἴδῃ ἑτέρους ἐν τῷ αὐτοῦ
ἀγῶνι νικήσαντας τὴν πάλην καὶ νικητὴν φανέν-
τα ταῖς στέμμασιν βραβείοις, καὶ πάντας ἐπαινοῦντας
κυκλόθεν τὸν νικητήν· ὅταν ἴδῃ ἐκεῖνος ὁ φυγὼν
τὸν ἀγῶνα, τότε συνέχει αὐτὸν μεταμέλεια δεινή·
ἐὰν τὸν βασανίζῃ ἀπὸ λύπης μεγάλης, καὶ λέγει
ἐν ἑαυτῷ· διὰ τί μιαρὸ ῥοπῇ ἡττηθεὶς τῷ λογισμῷ
ἔφυγα τὸν ἀγῶνα, καὶ ἑτέρους θεωρῶ νικήσαν-
τας τὸν ἀγῶνα· οἵου δόξει μεγάλῃ καὶ ἐπαίνοις
μεγάλοις ἐτέλεσεν τὸν ἀγῶνα, ἐγὼ δὲ μεταισχύ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

μὴ κρυβήσομαι, ὥσπερ ἀποδράσαι ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀγρῶ μο

οὕτως καὶ ἐν ἡμέρᾳ τῆς αὐτοῦ ἀποδόσεως, ὅταν ἴδω

συνέχει χαῦνοι καὶ ἁμαρτωλοὶ δικαίοις καὶ ἁγίοις με

τὰ χαρᾶς μεγάλης· οἷς μὲν ἐν παραδείσῳ· ἄλλοις δὲ

ἐν βασιλείᾳ· ἑτέροις ἐν οἷς φιλαῖς ἡτοιμασμένοις ἐμφα

τῇ· ἑαυτοῖς δὲ οἱ ἄθλιοι ἐν πυρὶ τῷ ἀσβέστῳ καὶ σκο

τει ἐξωτέρῳ· τότε συνέχει αὐτοῖς μεταμέλεια ὀδυ

μὴ καὶ κλαυθμὸς ὀδυνηφιλής· διὸ παρακαλῶ σε ἀ

δελφέ μου ποθεινέ, γενοῦ ἀεὶ μιμητὴς τῶν τελείων

προῶν τῶν γενομένων ναῶν ἁγίων καὶ ἀμώμων· τοῦ

ἀχράντου δεσπότου· βάδιζον τοῖς ἴχνεσιν τῶν ἁγίων

προῶν· τῶν πολιτευσαμένων ἐν παρθενείᾳ ἁγνῇ·

καὶ ἐν ἀσκήσει σεμνῇ· καὶ ἐν εὐχῇ καὶ νηστείᾳ· ἀ

γάπα τὴν ἄσκησιν· πόθησον τὴν προσευχήν, ὁμι

λίαν δεσπότου· πᾶσα γὰρ ἡ προσευχὴ ἁγία καὶ κα

θαρά, τῷ δεσπότῃ μέλει· προσευχὴ δὲ τελείων πο

θησάντων τὸν θεὸν μετὰ χαρᾶς καὶ πολλῆς παρρησί

ας· εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν ἀναβαίνει· συνέχουσιν ἄγγελοι·

ἀρχάγγελοι, ἀγάλλονται ἐν αὐτῇ καὶ ἔμπροσθεν τοῦ

ὑψηλοῦ θρόνου ἁγίου δεσπότου, τῶν ἁπάντων παρασταμένοις

αὐτήν· τότε γάρ, χαρὰ γίνεται προσενεγκεῖν ἔ

μπροσθεν τοῦ δεσπότου· προσευχὰς τῶν δικαίων ἀ

γαπώντων θεόν· σπούδασον ἀδελφὲ τοῦ γενέσθαι μι

μητὴς βίου τε καὶ ἀρετῶν, τῶν ἁγίων προῶν· βάδι

σον ἐν τῇ ὁδῷ, τῆς αὐτῶν πολιτείας· ἄσκησον καὶ

αὐτοί· ἄσκησον τῇ ἐννοίᾳ· ἄσκησον τῷ στόματι·

ἄσκησον καὶ σχήματι· ἄσκησον καὶ πνι· ἄσκησον

καὶ βρώματι· ἄσκησον τῷ λογισμῷ· ἄσκησον καὶ
γέλωτι· ἵνα ἀθληθῇς ἐν πᾶσιν ὡς τέλειος ἀθλητής·
πρόσεχε οὖν σεαυτῷ, μήποτε μετέωρος εὑρεθεὶς εὐ-
χόμενος· ὅταν δὲ παραστῇς τῷ θεῷ προσεύξασθαι,
μετὰ φόβου καὶ τρόμου παράστηθι αὐτῷ· ἀποκό-
ψον κύκλωθεν ἀπὸ τῆς σῆς καρδίας λογισμὸν καὶ
μέριμναν, ἀπὸ πάντων γηΐνων· γενοῦ δὲ ὅλος αὐτὸς
ἄγγελος ὅμοιος ἐν ὥρᾳ τῆς προσευχῆς, καὶ οὕτως ἀ-
γώνισαι, ἵνα ἔσται ἡ προσευχή σου ἁγία καὶ καθαρὰ
ἄσπιλος καὶ ἄμωμος· ἵνα ἴδωσιν αὐτὴν αἱ οὐράνιαι
πύλαι· καὶ χαιρόμεναι ἀνοιχθῶσιν αὐτῇ· ἵ-
να ἰδόντες αὐτὴν ἄγγελοι· ἀρχάγγελοι, πάντες εὐφραι-
νόμενοι συναντήσουσιν αὐτῇ· καὶ ἔμπροσθεν ἁγίου
καὶ τοῦ ὑψηλοῦ θρόνου τοῦ ἀχράντου δεσπότου· προσ-
ενέγκωσιν αὐτήν· οὕτως γενοῦ πάντοτε ἐν τῇ ὥ-
ρᾳ τῆς προσευχῆς· ὡς χερουβὶμ καὶ σεραφὶμ παρα-
κείμενος τῷ θεῷ· μελέτησον ἀδελφὲ ἀεὶ τὰ ῥήματα
ταῦτα· καὶ μελώδησον αὐτὰ μετὰ φόβου καρδίας·
βρώματα πνευματικὰ χορηγοῦσιν τῇ ψυχῇ· καὶ γλυκαί-
νουσιν αὐτὴν ἀπὸ τῆς πικρότητος τοῦ βίου τοῦ ματαί-
ου· καὶ κουφίζουσιν αὐτὴν ἀπὸ τῶν γηΐνων πραγμά-
των· πάντα ὅσα ἤκουσας, σπούδασον διατηρῆσαι·
ἀνάπαυσον τὸν θεὸν ἐν τῷ νοΐ σου ἀεί· οὕτως εὑρε-
θήσει ἐκεῖ· ἔχων τὴν παρρησίαν ἐν τῇ φρικτῇ καὶ
φοβερᾷ ἡμέρᾳ, ὅταν ἔλθῃ ὁ Χριστὸς ἀποδοῦναι ἑκάστῳ
κατὰ τὴν αὐτοῦ πρᾶξιν· ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα, εἰς τοὺς
αἰῶνας ἀμήν.

Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀφθονίας:

Μακάριος ὃς φθόνῳ καὶ ζήλῳ οὐχ ὑπετάγη· ὁ ζῆλος
γὰρ καὶ ὁ φθόνος ἀλλήλων ἐκκρέμανται· καὶ ὁ ἔ-
χων ἓν τούτων, τὰ συναμφότερα ἔχει· μακά-
ριος οὖν, ὃς οὐ κατέπεσεν ἐν τούτοις, οὐδὲ ἐ-
τρώθη ἔν τινι τούτων· ὁ ζηλῶν γὰρ τὸν ἀδελφὸν ἐ-
π᾽ ἀδικίᾳ, σὺν τῷ διαβόλῳ κατακρίνεται· ὁ
ζήλῳ ἡττώμενος, ἔχει καὶ τὸ μῖσος· ἔχει καὶ τὴν
ἔχθραν, καὶ ἐπὶ προκοπῇ ἑτέρου ἄχθεται· ὁ
δὲ μὴ ἔχων ζῆλον ἢ φθόνον, οὐδέποτε ἐπὶ προκοπῇ
ἑτέρου λυπεῖται· ἄλλου τιμωμένου, αὐτὸς οὐ τα-
ράσσεται· ἑτέρου ὑψουμένου, αὐτὸς οὐκ ἀδημο-
νεῖ· πάντας γὰρ προηγεῖται, πάντας προτιμᾷ·
ἑαυτὸν πάντων ἀνάξιον, καὶ πάντων ἔσχατον ἡγεῖ-
ται· πάντας ἡγεῖται ἑαυτοῦ μείζονας, καὶ πάν-
τας βελτίους ἑαυτοῦ· κλέος οὐδέποτε περιτί-
θησιν ἑαυτῷ· τιμὴν, οὐκ ἐπίσταται· ὁ ἄφθονος
τοῖς χαίρουσι συγχαίρει, καὶ τοῖς προκόπτουσι
συνεπείγει· τοῖς καλῶς βαδίζουσι συναγάλλεται·
τοὺς ὀρθῶς βιοῦντας ἐπαινεῖ· ἐὰν ἀδελφὸν ἴδῃ
κατορθοῦντα, οὐκ ἐμποδίζει ἀλλὰ ῥωννύει τοῦτον
ταῖς παραινέσεσιν· ἐὰν ἄλλον ἴδῃ ἐναγαπῶντα,
οὐκ ἐνδιαβάλλει ἀλλὰ συνᾴδει· ἐὰν ἴδῃ ἀδελφὸν
ἐν σφάλματι, οὐ διασύρει ἀλλ᾽ ὀρθῶς παραινεῖ·
ἐὰν ἴδῃ ὀργιζόμενον, οὐκ ἐπιταράσσει ἀλλ᾽ ἐν ἀγά-
πῃ τοῦτον καταστέλλει, καὶ τῇ εἰρήνῃ τοῦτον συμ-
βιβάζει· ἐὰν ἴδῃ λυπούμενον, οὐ παρορᾷ, ἀλλὰ
τοῦτον συναλγεῖ καὶ παρακαλεῖ λόγοις ὠφελείας·

ἐὰν ἴδῃ ἀμαθῆ ἢ ἰδιώτην, σπουδῇ τοῦ τὸν διδάσ-
κειν· καὶ συμβιβάζει ἐπὶ τὸ συμφέρον ἀφθόνως·
ἐὰν ἴδῃ ἀγνοοῦντα· ὁδηγεῖ ἐπὶ τὸ κρεῖττον· ἐὰν
ἴδῃ καθεύδοντα ἐν καιρῷ ψαλμῳδίας, σπουδαίως
τοῦτον διϋπνίζει· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, ὁ ἄφθονος
ἐκτὸς ζήλου ὑπάρχων, ἐν οὐδενὶ πράγματι ἀντι-
σκοπεῖ τοῦ πλησίου· ἀλλ᾽ ἐν πάσῃ προκοπῇ καὶ ἀν-
δραγαθίᾳ τοῦ πλησίου χαίρει ὁ ἄφθονος:· περὶ τοῦ ἔχοντος
δὲ ἐν τούτοις ἑαυτὸν κατα τη πρόσκων τοῦ φθόνου:·
ταλαίπωρος, συμμέτοχός ἐστιν τοῦ διαβόλου· δι᾽
οὗ ὁ θάνατος εἰσῆλθεν ἐν τῷ κόσμῳ· ὁ γὰρ ἔχων τὸν
φθόνον καὶ τὸν ζῆλον, πᾶσιν ἐστὶν ἀντικείμενος·
ἑαυτοῦ γὰρ ἄλλον προτιμᾶσθαι οὐ θέλει· τοῖς εὐδο-
κιμοῦσι τὰς σμικρώσεις, καὶ τοῖς καλῶς βαδίζου-
σιν σκάνδαλα τίθησιν· τοῖς ὀρθῶς βιοῦσι τὰς ψό-
γει, καὶ τὸν εὐλαβῆ βδελλύσσεται· τὸν μὴ σάλοντα
κενόδοξον ἀποκαλεῖ· καὶ τὸν σπουδαῖον εἰς τὴν
ψαλμῳδίαν φιλενδείκτην· τὸν πρόχειρον ἐν τῇ ὑ-
πηρεσίᾳ λίμβον· καὶ τὸν διεγηγερμένον ἐν τοῖς ἔρ-
γοις φιλόδοξον· τὸν φιλόπονον ἐν ταῖς γραφαῖς ἀερ-
γου, καὶ τὸν δόκιμον ἐν ταῖς ἀποκρίσεσιν γαστρίμαρ-
γου· οὐδέποτε χαίρει ὁ φθονηρὸς, ἐπὶ προκοπῇ ἑ-
τέρου· ἐὰν ἴδῃ ἀμελοῦντα, οὐ διεγείρει, ἀλλὰ
προτρέπεται ἐπὶ κακῷ· ἐὰν ἴδῃ καθεύδοντα,
ἐν τῷ καιρῷ τῆς εὐχῆς, οὐ διϋπνίζει ἀλλὰ μὴν
καὶ ἡσυχίαν παρέχει· ἐὰν ἴδῃ ἀδελφὸν ἀναπαυ-
όμενον, ἀθέως διαβάλλει· ἐὰν ἴδῃ ἐν παρα-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

...ται, ἐπεὶ πάντων αὐτὸν διασύρει· ὦ ἀπὸ το
φθονοῦντος, ὅτι πάντοτε ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν λύπῃ
ἀσθενεῖ, καὶ τὸ σῶμα φθείρεται· καὶ ἡ δύναμις αὐ
τοῦ ἐλαττοῦται· καὶ πρὸς πάντας ἐστὶν μισητὸς
καὶ πάντων ἐχθρὸς τυγχάνει· καὶ πάντας ὑποκρίνε
ται· καὶ δόλους τίκτει, καὶ προσωπολαμβάνει,
καὶ σήμερον τοῦτο συντίθεται, καὶ αὔριον τὸ ἕ
τερον· καὶ πρὸς πάντας ἀλλοιοῦται, καὶ πρὸς ἕ
καστον μεταβάλλεται· καὶ μετὰ μικροῦ καταγι
νώσκει· καὶ τοῦτον ἐπὶ τούτου διασύρει· καὶ ἑκά
στου ἑκάστῳ κατα[illegible]· δεινὸν οὖν φάρμακον ὁ
φθόνος καὶ ὁ ζῆλος, ὅτι καταλαλιὰ καὶ μῖσος ἐκ
τούτου γεννῶνται· μακρὰν οὖν φύγετε ἀπὸ τοῦ φ
θόνου, οἱ τῆς ὁσίου πολιτείας στρατιῶται· μα
κρὰν ποιήσατε ἀφ' ὑμῶν τὸν φθόνον καὶ τὸν ζῆλον,
ἵνα μὴ σὺν τῷ διαβόλῳ κατακριθῆτε·

τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ μὴ εἶναι λοίδορον·

Μακάριος καὶ τρισμακάριος, ὁ μὴ τὴν γλῶσσαν
αὐτοῦ βάψας εἰς λοιδορίαν ἑτέρων, καὶ διὰ τῆς γλώ
σσης τὴν καρδίαν σπιλώσας, ἀλλὰ συνιδὼν ὅτι
πάντες ἐσμὲν ἐν ἐπιτιμίοις· καὶ ἐπὶ λοιδορί
ᾳ ἑτέρων οὐκ ἡδύνθη, ἀλλὰ προσώχθησεν τῷ
τοιούτῳ πάθει· ὁ γὰρ μὴ λοιδορῶν τὸν ἕτερον, ἑ
αυτὸν ἐφύλαξεν ἀμώμητον· τῷ τοιούτῳ, πρόσ
κομμα οὐκ ἐγένετο, καὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ οὐκ ἐ
μολύνθη· ὁ φυγὼν τὸ λοίδορον πρᾶγμα, ἐφ
ζεν ἑαυτὸν ἀπὸ συνοχῆς κακῶν, καὶ εὑρίσκεται

φάλαγγας δαιμόνων· ὁ μὴ κτησάμενος λαλοφόρον
γλῶσσαν, ἐκτήσατο θησαυρὸν ἄσυλον· ὁ μὴ κα-
μφθεὶς ἐπὶ λοιδορίᾳ ἑτέρων, οὗτος ἀδελφοκτο-
νίαν ἔφυγεν, καὶ ὑπὸ ἑτέρων οὐ λοιδορηθήσεται·
ὁ μὴ ἁλωθεὶς ἐν πράγματι λοιδορίας, οὗτος ἀ-
ληθῶς ἔγνω ἑαυτὸν ἁγνόν, οὕτω ἄσαρκον, καὶ ἑαυ-
τὸν ἐφύλαξεν ἀκηλίδωτον· ὁ μὴ συνεδριάζων με-
τὰ λοιδόρων, οὗτος μετὰ ἀγγέλων αὐλίζεται·
ὁ μὴ φαρμακευθεὶς τὰ ὦτα καὶ τὴν γλῶσσαν τῇ
λοιδορίᾳ· οὗτος τοῦ φαρμάκου τῆς ἀγάπης ἐστὶν πε-
πληρωμένος· ὁ μὴ μολύνων τὸ στόμα τῆς λοιδορί(ας),
τούτου τὸ στόμα εὐωδιάζει τοῖς καρποῖς τοῦ ἁγίου
πν(εύματο)ς· μακάριος οὖν ἀληθῶς καὶ παμμακάριος, ὁ
φυλάξας ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς λοιδορίας:+ περὶ λοιδορί(ας):-
ἐπὶ λοιδορίαις ἑτέρων ἡδόμενος, οὗτος φανερός ἐ-
στιν ὅτι ἐν οἷς λοιδορεῖ, ἐν αὐτοῖς ἑάλωκεν· ὁ γὰρ
λοιδορῶν τοὺς ἑτέρους, ἑαυτὸν κατακρίνει· σαρ-
κινος γάρ ἐστιν καὶ ἐν τοῖς τοῦ διαβόλου δικτύοις
ἐμπέπλεκται· ὁ λοίδορος, ἔχει τὰ συναμφότε-
ρα· καὶ ψιθυρισμόν, καὶ καταλαλίαν, καὶ μίσος·
ὁ τοιοῦτος, ἀδελφοκτόνος κρίνεται, καὶ ἄσπλα-
γχνος καὶ ἀνελεήμων· ὁ δὲ ἔχων τὸν φόβον τοῦ θ(εο)ῦ
πάντοτε μεθ᾽ ἑαυτοῦ, καὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ κα-
θαράν, ἐπὶ λοιδορίαις οὐ χαίρει· ἐπ᾽ ἀλλοτρί-
οις κακοῖς οὐ κήδεται· ἐπὶ πτώσει ἑτέρων οὐκ ἐπαγάλ-
λεται· θρήνοις οὖν ἄξιος καὶ πένθους, ὁ ἑαυτὸν
ἐθίσας ἐν λοιδορίαις, καὶ τούτου, τί ἀνωτέρου

[illegible]· ὁ θεὸς καὶ ὁ ἅγιος ἀπόστολος ἀπαγορεύ-
ουσι τοῦ τῆς ἀτόποις ἔργοις, συναριθμεῖ καὶ τ(οὺς)
λοιδόρους· οὐ λοίδοροι λέγοντος, οὐχ ἅρπαγες, βασιλεί-
αν θ(εο)ῦ κληρονομήσουσιν. — περὶ ἐγκρατείας :·

Μακάριος ἀληθῶς καὶ τρὶς μακάριος ὁ ἐγκράτειαν φυ-
λάξας· ὁ γὰρ τοιοῦτος μεγάλην ἀρετὴν ἐγκράτειαν· ἀλλ' ἀ-
κούσατε ἀδελφοί, εἴπω ποίου καὶ ὅπη γινώσκητε ἡ ἐγ-
κράτεια· ἢ λέγεται, ἢ κρίνεται, ἢ ζητεῖται· ἔστιν
οὖν ἐγκράτεια ἐπὶ γλώσσης, τὸ κρατεῖν γλώσσης, καὶ
μὴ λόγοις πλείοσι καὶ κενοῖς διελκεῖσθαι· τὸ κρατεῖν
γλώσσης καὶ μὴ λοιδορεῖν· τὸ μὴ ὑβρίζειν· τὸ μὴ κα-
ταρᾶσθαι· τὸ μὴ ἀργολογεῖν, ἢ λαλεῖν τὰ μὴ καθή-
κοντα· τὸ κρατεῖν γλώσσης, καὶ μὴ ἐνδιαβάλλειν ἕ-
να τῷ ἑνί· τὸ μὴ ψέγειν ἀδελφόν, καὶ μὴ ἀποκαλύ-
πτειν μυστήριον· τὸ μὴ μελετᾶν τὰ μὴ δέοντα· ἐ-
γκράτεια ἐπὶ ἀκοῆς, τὸ μὴ παραδέχεσθαι ἐπὶ ἀκο-
ὴν ματαίαν· ἐγκράτεια ἐπὶ ὀφθαλμῶν, τὸ κρα-
τεῖν τῆς ὁράσεως· τὸ μὴ ἀτενίζειν ἢ καταμαν-
θάνειν κάλλος, ἢ τι τῶν τῶν πτωχῶν, ἢ ἐν οἷς οὐ πρέ-
πει· ἐγκράτεια ἐπὶ ὀργῆς· τὸ κρατεῖν θυμοῦ καὶ
μὴ ἐξάπτεσθαι ῥᾳδίως, ἐν οἷς πολλάκις οὐκ ἔστιν
χρεία· ἐγκράτεια ἐπὶ δόξης, τὸ κρατεῖν τὰς φρέ-
νας καὶ μὴ θέλειν δοξάζεσθαι· τὸ μὴ ἐπιζητεῖν δό-
ξαν ἢ τιμήν· τὸ μὴ φυσιοῦσθαι· τὸ μὴ ὑψοῦσθαι·
τὸ μὴ φαντάζεσθαι ἐπαίνοις· ἐγκράτεια ἐπὶ λογισ-
μῶν, καὶ τούτοις κολάζειν τῷ φόβῳ τοῦ θ(εο)ῦ· τὸ μὴ
συγκατατίθεσθαι λογισμῷ, θέλγουσι πρὸς ἡδονήν·

ἐγκράτεια ἐπὶ βρωμάτων, τὸ κρατεῖν καὶ μὴ ζητεῖν
βρώματα ὑπέρογκα· ἢ αἰδέσιμα τὰ πολύτιμα·
τὸ μὴ παρακαιροῦν ἢ παρὰ τὴν ὥραν ἐσθίειν· τὸ
μὴ ἀνέχεσθαι τοῦ πράγματος τῆς γαστριμαργίας· τὸ
μὴ ἀπληστεύεσθαι ἐν κάλλει βρωμάτων· τὸ μὴ ὀρέ-
γεσθαι ἄλλου καὶ ἄλλου βρώματος· ἐγκράτεια ἐπὶ
πόματος, τὸ κρατεῖν καὶ μὴ συμπίπτειν ἐν οἰνο-
ποσίαις, ἢ ἡδύτης οἴνου· τὸ μὴ ἀδεῶς οἰνο-
ποτεῖν· τὸ μὴ ἐπιζητεῖν διαφορὰν πόματος καὶ
κατασκευασμένων συγκερασμάτων ἡδονάς·
τὸ μὴ ἀμέτρως χρᾶσθαι, οὐ μόνον τῷ οἴνῳ, ἀλλὰ
δ' ὡσαύτως καὶ τῷ ὕδατι· ἐγκράτεια περὶ ἐπιθυ-
μίας καὶ ὁρμῆς πονηρᾶς· τὸ κρατεῖν τῆς αἰσθή-
σεως καὶ μὴ συγκαταπίπτειν ταῖς συμβαλλού-
σαις ἐπιθυμίαις· τὸ μὴ συγκατατίθεσθαι τοῖς
λογισμοῖς, ἡδυπάθειαν εἰσβάλλουσιν· τὸ μὴ ἐνη-
δύνεσθαι, ὅσα τε δὴ πράττων τὸ μύσος· τὸ μὴ ποι-
εῖν τὸ θέλημα τῆς σαρκός, ἀλλὰ χαλινοῦν τὰ πά-
θη τῆς σαρκὸς τῷ φόβῳ τοῦ θεοῦ· ὁ γὰρ ἀληθῶς ἐγ-
κρατής, ὁ ἔχων ἐπιθυμίαν ἐκείνων τῶν ἀθανάτων
ἀγαθῶν καὶ πρὸς τὰ ἐκεῖ ἐνατενίζων τῷ νῷ, τού-
των ἀποστρέφεται τὴν ἐπιθυμίαν, τὴν οὖσαν
πρὸς προσώποις θηλείων· οὐ χαίρει σώμασιν· οὔτε
πτοεῖται κάλλεσιν· οὐ συμπίπτει προαῖς ἡδίαις·
οὐκ ἡδύνεται λόγοις κολακείας· οὐ διαλέγεται
μετὰ θηλειῶν· μάλιστα ἀσέμνων· οὐκ ἐνδελε-
χίζει ὁ ἀληθῶς ἐγκρατὴς καὶ ἀνδρεῖος, κλαίει

ἑαυτὸν εἰς τὴν ἄμετρον ἐκείνην ἀνάπαυσιν·
ἐπὶ παντὸς λογισμοῦ ἐγκρατεύεται· ἐπὶ πάσης ἐπι-
θυμίας κρατεῖ, ἐπὶ πόθῳ τοῦ κρείττονος, καὶ
φόβῳ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος:· περὶ ἀκρασίας:·

Ὁ δὲ ἀκρατὴς καὶ μὴ ἔχων ἐγκράτειαν· ἐπὶ παντὶ τῷ
πτώματι ῥαδίως ἁλίσκεται· ὁ γὰρ ἀκρατὴς, ἐστὶν
καὶ φιλήδονος· ὁ ἀκρατὴς, ἐπὶ λόγοις πολλοῖς καὶ
κενοῖς ἥδεται· ἐπὶ ἡδονῇ βρωμάτων τέρπεται· ἐπὶ
πολυφαγίαν καὶ πολυποσίαν, ἀνδρίζεται· ἐπὶ μὲν
ταῖς ἡδοναῖς, ἐκκαίεται· τοῖς λογισμοῖς, συγκατα-
τίθεται· τῇ ἡδονῇ μαραίνεται· ἐπὶ δόξῃ ὀρέγεται.
ἐπὶ τιμὴν φαντάζεται· ὅσα τε δὴ ἐν χάρισι θέσ· ἐν
συντυχίαις γυναικῶν φαιδρύνεται· ἐν κάλλεσιν ὑπο-
πίπτει· ἐν χροιαῖς σωμάτων, στροφοδινεῖται·
ἐν προσώποις ἀγάλλεται· ἐπὶ εὐπρεπείαις μαγεύεται·
ἐν ὁμιλίαις γυναικῶν, γελωτοποιίας προσπί-
πτει· ἐν μνήμαις ὄψεων, φαντάζεται· μνή-
μη κρατεῖται· ἀναζωγραφεῖ ἐν τῇ καρδίᾳ, προσώ-
πων ἐνδίων· ψηλαφήσεις χειρῶν· περιλήψεις σω-
μάτων· συμπλοκὴν μελῶν· λόγους ἐμπαθεῖς·
γέλωτας θελγοποιούς· νεύματα ὀφθαλμῶν· πο-
λυσμοὺς ἱματίων· χροιὰς σωμάτων, καὶ χειλέων
συνολκήν· στόματος ἡδύτητα· λαλιὰς κολακα-
τικάς· ἐνοπτρισμοὺς κινημάτων· ὁμιλίας ἐ-
μπαθείς· ὥρας καὶ τόπους συνομιλίας· καὶ πάν-
τα ὅσα ἐστὶν πρὸς ἡδονὴν φέροντα, ταῦτα ὁ
φιλήδονος καὶ ὁ μὴ ὢν ἐγκρατὴς, ἀναζωγραφεῖ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

τὴν διάνοιαν ἐν τοῖς λογισμοῖς. ὁ τοιοῦτος ἐὰν
ἴδῃ γραφεῖον περὶ σωφροσύνης ἀναγινωσκόμε-
νον, σκυθρωπάζει. ἐὰν ἴδῃ σύλλογον πρᾶον
ὠφέλιμον, ἐκκλίνει καὶ ἀποδοκιμάζει. ἐὰν
ἴδῃ αὐστηρότητα πρεσ., ἀνδρίζεται. ἐὰν περὶ
μνηστείας ἀκούσει, ταράσσεται. ἐν συλλόγῳ
ἀδελφῶν, οὐ τέρπεται. ἐὰν ἴδῃ θηλείας, φαιδρύ-
νεται. συντρέχει ἄνω καὶ κάτω τῆς ὑπηρεσίας
γενέσθαι. τό τε καὶ εἰς τὸ ψάλλειν εὑρίσκεται εὔ-
τονος. εἰς τὸ ἐντραπελῆσαι. εἰς τὸ γελοιάσαι
πρόθ., ἵνα ἡδίω ἑαυτὸν καὶ ὡραῖον καὶ τὸν τρόπον
ἀποδείξηται, ταῖς παρατυχούσαις γυναιξίν. ἐν
ἡσυχίᾳ, στυγνὸς καὶ ~~ἀσθε~~νὴς ὑπάρχει. ἄθλιος
ὄντως καὶ ταλαίπωρος ὁ μὴ ἔχων ἐγκράτειαν κα-
τὰ τῶν τοῦ πράγματος. διὸ ἀδελφοὶ ἀκούσαν-
τες τῆς ἐγκρατείας τοὺς καρπούς, καὶ τῆς ἀκρα-
σίας τὰ δράγματα, φύγωμεν ἀπ᾽ αὐτῆς καὶ κο-
λληθῶμεν τῇ ἐγκρατείᾳ. μεγάλη γὰρ τῆς ἐγκρα-
τείας ἡ μισθαποδοσία, καὶ οὐκ ἔστιν πέρας τῆς
μεγαλειότητος αὐτῆς. μακάριος ὁ ὢν ὄντως ὁ κτη-
σάμενος ἐγκράτειαν. μακάριος ὁ πᾶσαν ἀρετὴν,
ἑαυτὸν ῥυθμίσας, καὶ ἐν ἔργοις δικαιοσύνης
ἐκλάμψαι σπουδάζων. καὶ μακάριος ὃς οὐκ ἐ-
ποίησεν ἐν κρυπτῷ τὸ μὴ ἀρεσκόμενον, ἀλλὰ ἐν
πάσῃ ἀληθείᾳ ἐδούλευσεν, καὶ πᾶσα πρᾶξις αὐ-
τοῦ ἐν φωτὶ γέγονε. καὶ ὃς οὐ κινηθεὶς τοῖς ἐμπαθέσι
τι λογισμοῖς. συμβουλεύομεν ἡμῖν ταῦτα. καὶ τί

ποιητῶν ὁ πᾶσαν ἀρετὴν μακαρήσας, καὶ ἐ-
μοῦ δὲ ἐν αὐτοῦ ἀναγραφῆς· ἀλλ' ἐν πᾶσιν κακοῖς
τὰ ἔτη μου δαπανήσας· καὶ πληροῦται ἐν ἐμοὶ τὸ
γεγραμμένον, φορτίζεται τοῖς ἄλλοις φορτία δυ-
σβάστακτα· καὶ ἑνὶ τοῦ δακτύλου οὐ προσψαύε-
τε· διὸ παρακαλῶ τὴν πάντων ὑμῶν ἀγάπην, οἱ εὐ-
λογημένοι τοῦ Χριστοῦ καὶ μέτοχοι τοῦ παραδείσου,
πάντοτε ἀθυμὴ σπουδάσατε ἀρέσαι, τῷ στρατολογή-
σαντι Χριστῷ· μή τις ὑμῶν ἀποβληθῇ, ὡς καταφρο-
νήσας ἢ ἀμελήσας, ὁ σοὶ χάριτι Χριστοῦ ὑπὸ ζυγὸν ἀ-
γεσθε, προσέχετε μὴ ποιεῖν τὸ θέλημα τῆς σαρ-
κός, ἵνα μὴ ἀναπολόγητοι εὑρεθῶμεν ἐπὶ τοῦ
φρικτοῦ βήματος ἐκείνου ἔνθα γεγύμνηται καὶ ἀν-
ταπόδοσις ἑκάστῳ· ἅ τε ἀγαθὸν ἅ τε πονηρὸν κα-
θὼς διεπράξατο· οὐαί μοι, ὅτι ἀπαρρησίαστος
τό τε μέλλω παρίστασθαι, καὶ τί ποιήσω ἐν τῇ
ὥρᾳ ἐκείνῃ τὴν ἀπαραίτητον ἀνάγκην· μακάρι-
οι ὅσοι τότε μετὰ παρρησίας παραστήσονται τῷ
κριτῇ· οἵτινες μέλλουσιν λαμβάνειν τὸν ἄξιον
μισθὸν ἐκ χειρὸς κυρίου· οὐαὶ δὲ τοῖς τότε αἰσχυ-
νομένοις, διὰ ἐλαχίστου καὶ μηδαμινοῦ πράγματος·
οἷον τι λέγω· οἱ ἀπολογία τῷ διὰ φιλοδοξίαν
ἐγκαλουμένῳ· ἢ διὰ ῥαθυμίαν· ἢ διὰ παρακοήν·
ἢ ἀνυποταξίαν· ἢ διὰ γαστριμαργίαν· ἢ προ-
πέτειαν· ἢ διὰ πολυλογίαν· ἢ δι' ὑπερηφάνειαν·
ἢ διὰ αὐθεντίαν· ἢ διὰ ζῆλον· ἢ διὰ φθόνον, ἢ δι'
ὕβριν· ἢ διὰ ὀξυχολίαν· ἢ διὰ λοιδορίαν· ἢ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

διὰ συκοφαντίαν· πολλὰ ἀπολογία ... τοῦ τὰ ἐλάχιστα μέλλοντι ἐγκαλεῖσθαι· ποῖον γὰρ κέρδος ἢ δαπάνη, ἐκ τούτων προσγίνεται· ποῖον δὲ βάρος τοῦ ταῦτα φυλάξαι· παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί, μὴ δι' ἓν τούτων, τὶς ὑμῶν κατακριθῇ· περὶ γὰρ τῶν βαρέων ἁμαρτημάτων, οἶδα κρατεῖν ὑμᾶς· ἀλλὰ τούτων ὡς ἐλαχίστων ἕκαστος ὑμῶν καταφρονῶν· νομίζων ἐᾶσθαι τούτων μὴ ὄντα· καὶ διὰ τούτων ἁλίσκει ἡμᾶς ὁ διάβολος· ποιεῖ γὰρ ἕκαστον ἡμῶν, καταφρονεῖν ὡς μηδαμινῶν· ἀλλὰ προσέχετε μὴ ἐν τούτοις ἁλίσκεσθαι· ἀλλὰ πάσῃ φυλακῇ τηρήσατε ἑαυτούς, ἵνα σὺν Χριστῷ βασιλεύσητε, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν +

Σωτὴρ πάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ πηγὴ ἰαμάτων καὶ θησαυρὸς οἰκτιρμῶν, σὺ εἶ μόνος ὁ θεὸς ἀγαθὸς καὶ εὔσπλαγχνος· ὁ δωρούμενος τὰ ἀγαθὰ τοῖς ζητοῦσιν· ἐπειδὴ κἀγὼ αὐτὸς πεπείραμαι σου Χριστὲ ἀγαθῶν ἰαμάτων, καὶ δωρεῶν ἀγαθῶν τῶν ἐμοὶ δωρουμένων, ἡμέραν καθ' ἡμέραν· χάριν τούτων, δέομαί σου ἱκετικῶς Χριστὲ ὁ θεός· ἀναξίου κακίστου ἵνα ἔλθῃ ἐπ' ἐμέ σου Χριστὲ ἡ χάρις σου· ὅπως ἐπισυνάξῃ τὴν ἐμὴν διάνοιαν· καὶ ἰάσηται πάλιν τὰ ἀρρωστά μου τραύματα· ἰδοὺ γὰρ περισσότεροι καὶ οἱ μετεωρισμοί, ἀναρίθμητοι τὰ ἄδηλα τραύματα· ἰδοὺ γὰρ περισπασμοὶ τῆς ἀθλί-

μου ... αὐτὸς δὲ μακροθυμεῖς ὁ μέγας πάν-
τοτε χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς, Ἰησοῦ εὔσπλαγ-
χνος τὰς πυκνὰς ἀθετήσας μου τοῦ ἁμαρτω-
λοῦ· ἐγὼ δὲ μισθώματα ἀντὶ τῶν ἐγκλημάτων, οὐ-
κ ἰσχύσω πώποτε ἀποδοῦναι δέσποτα· τὰ γὰρ
σὰ ἰάματα, τιμὴν ποθεινοῦ ἔχουσιν· οὐκ οὐ-
ρανὸς οὔτε γῆ, δύνανται ἀποδοῦναι ἀξίως τὰς
ἀμοιβὰς, ἀντὶ τῶν ἐγκλημάτων· εἰ σὺ δὲ ἰάματα
τῆς σῆς ἀγαθοσύνης· οἱ πολλοί σου οἰκτιρμοί·
ἐπειδὴ οὐ δύνανται πραθῆναι ἁμαρτωλοῖς ὤνια ἀτι-
τιμὴν γὰρ οὐκ ἔχουσιν· πλὴν διὰ τῶν δακρύων, πα-
ρέσχες αὐτὰ σῶτερ καὶ διὰ κλαυθμοῦ πικροῦ, χα-
ρίζῃς αὐτὰ πᾶσιν· τίς ἄρα μὴ θαυμάσει· τίς ἄ-
ρα μὴ ἐκπλαγείη· τίς ἄρα μὴ εὐλογήσει τὴν πο-
λλὴν εὐσπλαγχνίαν τῆς σῆς ἀγαθοσύνης σῶτερ
τῶν ψυχῶν ἡμῶν, ὅτι ηὐδόκησας λαβεῖν δάκρυ-
α ἀντὶ τιμαθοῦ, ἀντὶ τῶν ἐγκλημάτων· ὢ δύνα-
μις δακρύων· ἕως τίνος ἔφθασας εἰς αὐτὸν
τὸν ὅσιον ἐν παρρησίᾳ πολλῇ· εἰσέρχῃ ἀκωλύ-
τως· ὢ δύναμις δακρύων, ὅτι πάντες ἀγγελ-
σου πᾶσαι δυνάμεις, ἀγάλλονται πάντοτε ἐπὶ
τὴν σὴν παρρησίαν· ὢ δύναμις δακρύων, πῶς
ἴσχυσας ἐὰν θέλῃς ἔμπροσθεν τοῦ ἁγίου, καὶ
ὑψηλοῦ θρόνου τοῦ ἀχράντου δεσπότου παρα-
στήκεις ἐν χαρᾷ· ὢ δύναμις δακρύων, πῶς ἐν
ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ ἀνατέλλεις ὡς ὄρθρος· ἀνέρχῃ ἡ
πλημμύρει καὶ τὰ σὰ αἰτήματα λαμβάνεις τ

ραυθοῦ· σπεύδοντα σοι ἱλαρῶς, βαστάζουσαν [illegible]
σιν· δωρῆσαι οὖν διὰ τὸ ἐμοὶ τῷ ἀναξίῳ δακρυ-
α καθ' ἑκάστην, καὶ φωτισμοῦ καὶ ἰσχύν, ἵνα πη-
γὰς δακρύων μετὰ τῆς γλυκύτητος βρύουσα δι-
ηνεκῶς, φωτισθῇ μου ἡ καρδία ἐν προσευχῇ κα-
θαρᾷ, ὅπως ἂν ἐξαλειφθῇ τὸ μέγα γραμματί-
ον ἐν δάκρυσιν ὀλίγοις· καὶ κατασβεσθῇ ἐκ
δι' ὀλίγου κλαυθμοῦ, τὸ πῦρ τὸ καιόμενον· ἀλλ'
ἐνταῦθα κλαύσας, ἐκαθαρισθήσομαι τοῦ πυρὸς
τοῦ πυρὸς τοῦ ἀσβέστου· ὅτι γὰρ καθ' ἑκάστην
παροξύνω διὰ τὴν σὴν μακροθυμίαν, πρὸ
ὀφθαλμῶν μου ἔχω τὴν ἐμὴν πικρότητα καὶ
τὴν σὴν εὐσπλαγχνίαν· νικᾷ δὲ ἡ χάρις τῆς
τῆς σῆς μακροθυμίας, τὴν ἐμὴν πικρότητα·
καὶ γὰρ τὰ πετεινὰ ἐν πολλῇ εὐσπλαγχνίᾳ τρέ-
φουσιν τὰ ἔγγονα· καὶ ἀθετούμενα δὲ ἐξ ἰδίων
γονέων, οὐκ ἀμελοῦσιν ποτὲ τοῦ ὑπεριδεῖν αὐτά,
διότι μὲν νικοῦνται ἐκ τῶν ἰδίων σπλάγχνων· ἃ δὲ
καὶ τὰ πετεινὰ οὕτως εἰσὶν εὔσπλαγχνα· πόσῳ
μᾶλλον διὰ τὰ νικᾶται ἡ χάρις σου τοῖς ἁγίοις
οἰκτιρμοῖς, ἐλεῆσαι ἅπαντας τοὺς ἐπιποθοῦν-
τάς σε· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ μήτηρ ἀτιμαζομένη ἐκ
τοῦ παιδίου αὐτῆς, οὐ φέρει τῇ καρδίᾳ αὐτῆς
περιιδεῖν αὐτό, διότι μὲν νικᾶται ὑπὸ τῶν ἰδίων σ-
πλάγχνων· ἃ δὲ καὶ ἡ τὰ ἔθνος μὲν νικᾶται τοῖς
σπλάγχνοις, πόσῳ μᾶλλον ἡ χάρις τῆς σῆς φι-
λανθρωπίας διὰ τὰ φιλόψυχα καθ' ἑκάστην

κάμοι ἀξιῶ δι' ὧν οἰκτιρμῶν σου σῶσαι καὶ ἐλεῆσαι
τοὺς ποθοῦντάς σε ἀεί· ἐπειδὴ σῶν ἔχομαι ἐκ
τοῦ μιαροῦ ἐχθροῦ τοῦ θλίβοντός με ἀεί· βοῶ
ἐν δάκρυσιν ἐν νυκτὶ καὶ ἐν ἡμέρᾳ πρὸς τὴν σὴν
εὐσπλαγχνίαν, ὅπως ἂν λυτρώσῃ με ἐκ τῶν αὐ-
τοῦ πολέμων· τίς γὰρ ἂν δυνήσῃ τὰς βασάνους,
τοῦ πονηροῦ τὰς ἐπιτιθεμένας· ἐὰν ἀποστῇ ῥο-
πὴν ἡ χάρις σου δὲ ἐπὶ τά· ὁρῶν κατορθολόγοις
τε καὶ πράξεσιν· ἐκθλίβει μου τὴν ψυχήν· ἡ δύνα-
μίς σου Χριστὲ ἡ ἐπιτιμήσασα τοῖς κύμασιν τῆς θαλάσ-
σης, ἐπιτιμησάτω τῷ, ὅπως ἂν καταργηθῇ ἀπ' ἐ-
μοῦ τοῦ δούλου σου· διότι καθεκάστην ἀνακαλεῖ ἐ-
πί με τὰ μηχανήματα αὐτοῦ· ἀπεῖ δὴ γὰρ δεσπό-
τα σὰς τῆς ἐμῆς διανοίας, ἀπὸ τῆς σῆς γλυκύτητ(ος)
καὶ τῆς καλλίστης μελέτης τῶν θείων σου ἐντολῶν
κατάπεμψον οὖν δέσποτα τὴν χάριν σου ἐν τάχει, ἵνα ἀ-
ποδιώξῃ ἀπὸ τοῦ οἰκέτου σου τὸν δράκοντα τὸν μέ-
γα, σὺν πᾶσι τοῖς λογισμοῖς τοῖς ἐχθροῖς καὶ πο-
νηροῖς· ἡ παραβολὴ ἡ σὴ πίστις δὲ ἐπὶ τά· εἴρη-
κας γὰρ ἐν πόλει τινὶ ἦν ὁ δικαστὴς, θεὸν μὴ φοβού-
μενον· μηδὲ πάλιν ἄνθρωπον ὅλως ἐντρεπόμενον· ἐν αὐ-
τῇ δὲ τῇ πόλει, χήραν εἶναι τινὰ χρεῶν, προσερχο-
μένην αὐτῷ καὶ λιτοῦσαν καθεκάστην· ἐκδίκησόν
με λοιπὸν ἐκ τοῦ ἀντιδίκου μου· ὅτι χρόνου δὲ ἱκα-
νοῦ, ὑπερίδεν ἀσπλάγχνως τὴν τεθλιμμένην ἀθ(λίαν)·
ἀλλ' ἴσχυσεν ἀνύσαι ἡ ὑπομονὴ τῆς χήρας· καὶ τοῦ-
τον τὸν ἀσπλάγχνου καὶ ἀνελεήμονα· εἰς εὐθαν

ἀγαθόν· ἡ δίκη μὲν ἡ χήρα ἀσπλάγχνως καὶ ἀνοίκτως
προσέρχεται δικαστῇ, ἵνα αὐτὴν ἀντιδίκου τοῦ
αὐτῆς ἐκδικήσῃ· ἐγὼ δὲ προσέρχομαι δεσπότῃ
μου εὐσπλάγχνῳ, μακροθύμῳ, ἀγαθῷ· ἔχοντι ἐξ-
ουσίαν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ οὐρανῶν, ἐπακοῦσαι ἐν τάχει
τὸ μαθητοῦ αὐτοῦ· ἀγαθὸς γὰρ τυγχάνεις θεὸς εὐ-
λογημένος καθὼς εἴρηκας σωτήρ, καὶ ποίησον ἐν
τάχει τὴν ἐκδίκησιν πάντων τῶν πρὸς σὲ ἐλπι-
ζόντων ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ· δέσποτα μὴ χρονί-
σεις εἰς ἐμὴν ἐκδίκησιν· ἐξελοῦ με ἐξ ἐχθρῶν,
καὶ πρόστεξον εὐοδοσου· ὅπως ἐχθροὺς νικήσας
διὰ τῆς σῆς χάριτος· σὲ μόνον εὐλογήσω καὶ
σὲ μόνον δοξάσω εὔσπλαγχνε μακρόθυμε, τὸν
θέλοντα σωθῆναι πάντας ἀνθρώπους· ἐπειδὴ ἐξε-
λείπειν ὁ χρόνος τῆς ζωῆς μου ἐν τῇ ματαιότη-
τι καὶ βουλαῖς μου αἰσχροῖς· δώρησαί μοι φάρ-
μακον ἵνα πλήρης ἰαθῶ τῶν κρυπτῶν μου τραυ-
μάτων· καὶ ἐνδυνάμωσόν με, ὅπως κἂν μίαν
ὥραν προθύμως ἐργάσωμαι ἐν τῷ σῷ ἀμπελῶ-
νι ἐν ὥρᾳ ἐνδεκάτῃ ἐπεὶ λοιπὸν ὁ χρόνος τοῦ
βίου μου τοῦ ματαίου· κυβέρνησον τὸ σκάφος
τῆς ἐμῆς πραγματείας διὰ τῶν σῶν ἐντολῶν·
καὶ δώρησαι σωτὴρ ὡς εὐτελεῖ ἐμπόρῳ, ἵ-
να ἐμπορεύσεται τι ἐκ τοῦ ἐμπορίου ἕως οὗ
καιρὸν ἔχει· καὶ γὰρ τοῦ σκάφους ὁ πλοῦς ἔφθα-
σεν· εἰς τὸ τέλος μέγας χειμὼν ἔφθασεν, καὶ
προσκαλεῖται ἐμὲ τοῦ μετέωρον: δαῦρο δα

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ζω· ἐκπερίεσπασαν τὴν εὐπορίαν τοῦ χρόνου τῆς
ζωῆς σου, καὶ ἡ ὥρα τοῦ θανάτου φοβεῖ με τὸν
ἄθλιον· βλέπω γὰρ τὰ ἔργα μου, καὶ τρέμει μου
ἡ ψυχή, καὶ ὁρῶ ἀμέλειαν τῆς ἐμῆς ὀκνηρίας,
καὶ φρίσσει μου τὰ ὀστᾶ· ὥρα γὰρ τοῦ χωρισμοῦ
ἦλθεν μοι πρὸ ὀφθαλμῶν, καὶ σφόδρα ἐφοβήθην
κατανοήσας αὐτήν· ἀντὶ τοῦ χαρῆναι με, ἰδοὺ
μᾶλλον φοβοῦμαι μὴ ποιήσας ἄξια ἔργα μου
πρὸς χάριν· φόβος γάρ ἐστιν μέγας ἐν καιρῷ τοῦ
θανάτου; πᾶσι τοῖς ἁμαρτωλοῖς, τοῖς ἐμοὶ ἐοι-
κόσι· καὶ πάλιν χαρά ἐστιν ἡ ὥρα τοῦ χωρισμοῦ,
ἅπασι τοῖς δικαίοις, καὶ πᾶσι τοῖς ἁγίοις, καὶ
πᾶσι τοῖς ἀσκηταῖς· πάλιν δὲ ἐστὶν λύπη ἡ ὥρα
τοῦ χωρισμοῦ, ἀπροθύμοις καὶ χαύνοις ὅταν ἀ-
ναμιμνήσκονται τὴν αὐτῶν ἀμέλειαν καὶ τὴν ἀ-
προθυμίαν τοῦ παρελθόντος χρόνου τῆς ζωῆς
αὐτῶν· καὶ δεινῶς βασανίζει μεταμέλεια τὸ τῆς
καρδίας αὐτοῦ ἀμελήσαντος ὅτι δὲ τῆς ἑαυτοῦ σω-
τηρίας· ὑπὲρ αὐτῶν τὸν φόβον θανάτου καὶ χωρισ-
μοῦ· ἐστὶν ὁ βασανισμὸς μεταμελείας αὐτοῦ· πά-
λιν δὲ οἱ δίκαιοι ἅγιοι καὶ ἀσκηταί, ἀγαλλιῶνται τῇ
ὥρα τοῦ θανάτου καὶ χωρισμοῦ· ὁρῶντες πρὸ ὀ-
φθαλμῶν τὸν κάματον τὸν μέγα τῆς αὐτῶν ἀσκή-
σεως· ἀγρυπνιῶν καὶ εὐχῶν· νηστειῶν καὶ δακρύ-
ων· χαμευνιῶν καὶ σάκκων· καὶ σκληρῶν αὐτῶν·
ἡ ψυχή, ὅτι εἰς ἀνάπαυσιν προτρέπεται ἐξελθ-
εῖν ἐκ τοῦ σώματος· φοβερά ἐστιν πάλιν παρου-

θανάτου ἁμαρτωλοῖς καὶ χαύνοις, καὶ τοῖς μὴ σ-
πουδάζουσιν πολιτεύεσθαι ἁγνῶς ἐν βίῳ τῷ μα-
ταίῳ· καὶ λύπη σφοδροτάτη ἡ ὥρα τοῦ χωρισμοῦ
αὐτοῦ ἁμαρτωλοῦ, οὐδὲν γὰρ συγχωρεῖται παντε-
λῶς τί φθέγξασθαι· καὶ γὰρ ἀποτομὰ κέχρηται
τὸ πρόσταγμα ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, οἴμμοι οἴμμοι ὦ
ψυχή, ἐν ἐκείνῃ τίνος ἄρα ἀμελείας τοῦ τῆς ζωῆς δὴ
ἄτιμε μετεώρως δὴ ἀδάς, τὰς ἡμέρας τοῦ ὀλίγου σου χρό-
νου· οὐκ οἶδας ὅτι ἄφνω γίνεται ἡ κλῆσίς σου· καὶ
τί ποιήσεις τότε ἐκεῖ· αὐτοῦ θὰ ἀμελήσασα· ἔμ-
προσθεν τοῦ βήματος τοῦ φοβεροῦ δικαστοῦ ποί-
αν ἀπολογίαν ἔχεις ἀποκριθῆναι· πῶς κλέπτασι
οἱ ἐχθροὶ οὐ συνιεῖς ἄθλιε· καὶ πῶς πάλιν συλλογίσαι
τοῦ αἰωνίου πλοῦ τοῦ ἡμερῶν καθημερῶν, ἀγνοεῖς με-
τέωρε· νῆψον νῆψον ὦ ψυχή, ἐν ὥρᾳ τοῦ πολέμου·
δεήθητι τοῦ θεοῦ δάκρυσιν εὐχόμενος· βόησον πρὸς
τὸν θεὸν μετὰ πόνου καρδίας, καὶ εὐθὺς καταπέμ-
πει εἰς τὴν σὴν βοήθειαν ἀγγέλους οἰκτίρμονα· καὶ
ἐλευθεροῖ σε ἀπὸ τοῦ πολέμου καὶ συγχύσε-
ως ἐχθροῦ· σπούδασον μὴ ἐμπεσεῖν εἰς ὥραν τοῦ
χωρισμοῦ ἐν λύπῃ καὶ στεναγμῷ, καὶ κλαύσῃς ἀ-
νωφελῶς εἰς αἰῶνα αἰώνων· καὶ ἕξουσιν ἅπαντες
τὴν σὴν διάνοιαν ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ· καὶ εἴπῃς ἐν ἑαυ-
τῷ ὀδυρόμενος δακρύων· ἐγὼ καθ' ὥραν ταῦτα
πάντα ἐμνησκόμην, καὶ προσμαρτυρόμενος ἐ-
μελέτων τοῦ ἐλέγου· παρῆλθον τὰς ἡμέρας ὡς εἰμὶ ἐπὶ
τῆς γῆς ἵνα μὴ ἁμαρτήσω, μηδὲ πάλιν ἐκπέσω

τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ· ἀλλὰ πράξω πάντοτε τὰ αὐτῷ
ἀρέσκοντα ἐν πολλῇ προθυμίᾳ. νῦν εὑρέθην ἐκεῖνος
καὶ μὴ ἔχων παντελῶς ἓν κατόρθωμα καλόν. ἐλθὲ
εἰς ἑαυτὴν ψυχή· φρόνησαι συνετῶς· φοβήθητι πάν
τοτε· πόθησόν σου τὸν θεὸν καὶ θεράπευσον αὐτὸν
ἐν πράξεσιν ἀγαθαῖς, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὥρα θανά
του καὶ χωρισμοῦ· εὑρίσσῃ σε εὐπρόθυμον με
τὰ χαρᾶς μεγάλης, προσδεχομένην αὐτόν. ἐμόη
σου ὦ ψυχὴ εἰς τὸ σὸν πολίτευμα. καὶ τὴν σύγκλη
σιν τοῦ θεοῦ. ὥρα γὰρ τοῦ χωρισμοῦ οὐ λυπεῖ ἐλεύθε
ρον, τὸν ἐλευθερωθέντα ἐκ πάντων τῶν γηΐνων,
ἀλλὰ λυπεῖ θάνατος τὸν μετέωρον ἄνδρα· λυπεῖ
καὶ ἁμαρτωλόν· λυπεῖ ἀδιάφορον· λυπεῖ καὶ τὸν
ὀκνηρόν, ὀκνήσαντα ποιῆσαι τὰ ἀρεστὰ τῷ θεῷ.
λυπεῖ πολυκτήμονα, διασπῶντα ψυχὴν αὐτοῦ ἐν πρά
γμασιν κοσμικοῖς· λυπεῖ καὶ τὸν πλούσιον, ὅτι χω
ρίζει αὐτὸν τοῦ βίου ἀκουσίως· λυπεῖ καὶ τοὺς
πρᾶς, ὅτι χωρίζει αὐτοὺς τὰ τέκνα τὰ ποθεινὰ
ἐκ τοῦ πλούτου αὐτῶν· λυπεῖ τὸν βιοτικόν· λυπεῖ
καὶ τοὺς ἀδελφούς, ὅτι χωρίζει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλ
ων κλαυθμῶν· οὕτοι πάντες λυποῦνται ἐν τῇ ὥρᾳ
τοῦ θανάτου, ἐπειδὴ καὶ διερ[illegible]ται ἐν πράγμα
σιν κοσμικοῖς. σὺ δὲ ἐὰν ἐκεῖ τίνος λυπήσαι καὶ
στενάζῃς ὦ ψυχὴ ἐλευθέρα. κόσμου ἀπαλλαγεῖσα
καὶ τῶν αὐτοῦ πραγμάτων, οὕτως μεῖνε πάντοτε
κληθεῖσα ἐλευθέρα. καὶ πορεύου εὐγενῶς εἰς τὴν
ὁδὸν τοῦ θεοῦ. ποιοῦσα εὐπροθύμως τὰ αὐτοῦ

λάρεσται· ἂν πρόσκεισαι τῷ θεῷ ἐξ ὅλης τῆς
ψυχῆς, οὐ μὴ φοβηθῇς ποτὲ τὴν ὥραν τοῦ θανά-
του· καὶ χωρισμὸς σώματος χαρά σοι γενήσε-
ται· σπούδασον μὲν μακροθυμεῖν· σπούδασον μὲν υἱὲ τοῦ
θεοῦ ἀναμάρτητε Χριστέ· καὶ δώρησαί μοι ὑπὲρ τὴν μελέ-
την τῆς ζωῆς· ὅπως ἂν μὴ σχῶ ποτὲ ἐν τῇ καρδίᾳ
πλὴν ταύτης τῆς μελέτης· ἵνα τὸ σὸν θέλημα
τοῦ ἐπιτελῶ πάντοτε· χάριτος σῶν ἔργου σῆς ἐ-
μοὶ τῷ ἁμαρτωλῷ· εὐπρόθυμος ἔσομαι ἐν τοῖς σοῖς
προστάγμασιν, ἵνα πραγματεύσομαι καλῶς ἐν
ἀργυρίῳ· οὗ αὐτός μοι ἔδωκας βασιλεῦ ὅσιε· καὶ
πραγματευσάμενος τὴν καλὴν πραγματείαν ἐν τῷ σῷ
ἀγρῷ ὑπὲρ ἐπαίνου τύχω καὶ παρὰ σοῦ δέσποτα· καὶ
εἴπω παρρησίᾳ μετὰ χαρᾶς καρδίας ὅταν ἔρχῃ κύριε·
μακάριος τυγχάνω ὅτι ἦλθες δέσποτα· ἐνδυσάμενος ἔν-
δυμα ἄξιον εἰς τοὺς γάμους νυμφίου ἀθανάτου· ὅ
δὲ τῆς ἀμελείας γὰρ αὐτῆς σῆς χάριτος· ἀψῶ καὶ
τὴν λαμπάδα ἥν μοι ἐχαρίσατο ἡ χάρις σου κύριε καὶ
ἡ μακροθυμία· ἐξέλθω μετὰ χαρᾶς εἰς ἀπάντη-
σίν σου· δοξάζων καὶ εὐλογῶν νυμφίου ὁσίου, ἀ-
πῶς καταξιωθῶ σὺν μετόχοις γίνεσθαι· δικαίων
καὶ ἁγίων εὐαρεστησάντων σοι, εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν:+

ψυχὴ τεθλιμμένη προσεύχεταί σοι ἅγιε δέσ-
ποτα· καὶ μετὰ δακρύων ἐντυγχάνει σοι περὶ
τοῦ λυμεῶνος ἐχθροῦ· καὶ μετὰ ταπεινώσε-

ως προσπίπτει σοι περὶ τοῦ ἐχθροῦ, δεομένη
σοι, περὶ τοῦ θλίβοντος αὐτὴν ἀντικειμένου.
ἐπεὶ οὖν ὡς ἀναδόχω σοι προσέρχεται· ἐπάκου
σον αὐτὴν ἐν τάχει, τῇ καταφυγούσῃ πρὸς σὲ πο
θεινῶς· ἐπίσκεψαι αὐτὴν ἐπιμελῶς· ἐὰν ὑπερί
δῃς αὐτὴν τεθλιμμένην, ἀπόλετο· ἐὰν βραδύ
νεις εἰσακοῦσαι αὐτῆς συνεχομένης, ἐξέλειπε·
ἐὰν διὰ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου ἐπισκέψῃς αὐτήν,
εὑρίσκεται· ἐὰν ἐπιβλέψῃς ἐπ' αὐτήν, σώζεται·
ἐὰν ἐπακούσῃς, ἐνδυναμοῦται· ζήλω σου περὶ
αὐτῆς, ὅτι ὁρμασθή σου ἐστίν· καὶ γὰρ ὁρμασά
μενος αὐτήν σοι Παῦλος ὁ ἀπόστολος εἶπεν αὐ
τῇ· ὅτι ἀθανάτου ζήλου τῆς ὑπάρχεις· μὴ ὑπε
ρίδῃς αὐτήν, ἵνα μὴ ὑπολάβῃ ὁ ἐχθρὸς ὅτι ἀπος
τασίου δέδωκας αὐτῇ, καὶ ἐπέμψας αὐτήν· πα
δέομεν δὲ ὡς τὰ διὰ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου, καὶ
μὴ μὲ παραδώσῃς εἰς χεῖρας λυμεῶνος· ἰδοὺ
γὰρ συνῆκα τοῖς διαλογισμοῖς μου ἀπὸ μακρόθεν,
καὶ οὐχ εὑρίσκω ἐν ἐμοὶ ἀγαθὸν τί ὑπομνησθῆναι
ἔμπροσθέν σου· εἰ μὴ τοῦ τὸ μόνον ὅτι πολὺ σοῦ
ἄλλον οὐκ οἶδα· ἀμέτρητον πέλαγος ὑπάρχει τῆς χά
ριτος ἰαμάτων σου, καὶ πᾶσιν τοῖς προσερχο
μένοις σοι παρέχεις ἴασιν· καὶ πάλιν τὰ ἐμὰ τραύ
ματα σὺν ἑαυτῶν οἰκτιρμῶν σου, καὶ πάλιν νω
θροῦται διὰ τὴν ἐμὴν ἀμέλειαν· νῦν δὲ ἐπιλη
θόμην τὸν ἰατρὸν ἐν τῇ ὑγείᾳ μου, καὶ ἐπελάθε
τό μου ὁ ἰατρὸς ἐν τῇ ἀρρωστίᾳ μου· ὅτι κόπον

σοι παρέχουσιν αἱ ἁμαρτίαι μου, καὶ ὅτι [illegible]
μένη παροργίζεσθαι οὐ κωλύομαι· καὶ ὅτι βασανί-
ζεσθαι διὰ τὴν σὴν εὐσπλαγχνίαν, οὐ λανθάνο-
μαι· ὥσπερ ἡ εὔσπλαγχνος μήτηρ ἀθετουμένη ὑ-
πὸ τοῦ ἰδίου βρέφους στέγει ὑπὲρ ἰδεῖν αὐτὸ διότι
νικᾶται ὑπὸ τῶν σπλάγχνων αὐτῆς ἡ αὐτή, οὕτως,
πόσω μᾶλλον ἡ χάρις σου· ἰδοὺ δὲ ὁπόταν καὶ τοῦ
πετεινοῦ τὰ σπλάγχνα κέχυται ἐπὶ τοῖς νεοσ-
σοῖς αὐτῆς, καὶ καθορᾶν ἐπισκέπτεται αὐτὰ
καὶ βρώματα αὐτοῖς φέρει· καὶ κοπιᾷ ἵνα θρέ-
ψῃ αὐτά, ἥττηται γὰρ ὑπὸ τῶν σπλάγχνων· ἀδε
τὰ ἄλογα οὕτως εὔσπλαγχνα τυγχάνει, πόσω
μᾶλλον μυριοπλασίου ἡ χάρις σου τυγχάνει νικω-
μένη ὑπὸ τῶν σπλάγχνων σου, καὶ ἐλεεῖς τοὺς
προσερχομένους αὐτῇ ἐν ἀληθείᾳ· ἰδοὺ πά-
λιν ὕδατος πηγὴ πλήρης· βρύουσα ἀδιαλεί-
πτως· ἀφθόνως παρέχουσα τοῖς προσερχομένοις
αὐτήν· δωρεὰν δὲ ὡς παρέχουσα ἐπαίνων ἀνθρωπί-
νων· οὐ γάρ ἐστιν ἔπαινος τὸ δωρεὰν αὐτὴν παρέ-
χειν τὴν πόσιν· ἀλλὰ τὸ δι' αὐτὴν συνδοξάζειν·
εὔδηλον γάρ ἐστιν ὅτι διὰ τὴν ἀβεργεσίαν τῆς χά-
ριτός σου, ἐκείνης τὴν πόσιν παρέχει· ἰδοὺ ἵσ-
τόρησεν ἡ πηγή, τὸ ἄπειρον πέλαγος τῶν οἰκτιρ-
μῶν σου· ἀφθόνως τὰς ἐπουρανίους ἀσωμάτους
δυνάμεις τρέφεις, καὶ τοῖς ἐπὶ γῆς πᾶσι τὴν προ-
ὴν οἰκουμένας· ἀνενδεὴς τυγχάνων ἐπαίνων καὶ
δόξης, πάσης κτίσεως· δεδοξασμένος γὰρ ὑπάρ-

ἐν τῇ οὐσίᾳ τῆς μεγαλωσύνης σου· καὶ μεγα-
πρεπεῖ τῆς αὐτῆς δόξης σου· ἡ ἀγάπη σου ποθοῦσα τῶν
ἡμετέρων σπλάγχνων· ἑαυτὴν πρὸς ἡμᾶς κλίνει ἵνα
δοξολογοῦντες ἡμεῖς αὐτήν, ἐν αὐτῇ μεγάλως θαυ-
μεν· καὶ ἐπαίνου καὶ δόξης τυγχάνομεν δι' αὐτῆς·
πεποίθαμεν γὰρ ὅτι αὐτὴ ἡ ἀγάπη τῆς χάριτός σου,
ἀντιλαμβάνεται καὶ προσδέχεται τὸν προσερχό-
μενον αὐτῇ· καὶ προγνώστης ὢν ὁ δεσπότης, τὴν
καρδίαν τοῦ προσερχομένου σοι βλέπεις· ἐὰν
δ' ἐξεδύσατο τοῦ κόσμου παντελῶς, καὶ σὲ πο-
θεῖ τελείως· πρὸ τοῦ φθάσαι αὐτὸν τὴν θύ-
ραν ἀνοίξας αὐτῷ· πρὸ τοῦ αὐτὸν προσπεσεῖν
χεῖρα αὐτῷ ἐπιδίδως· πρὸ τοῦ αὐτὸν βρύ-
σαι δάκρυα, τοῖς οἰκτιρμοῖς σου ἐπιρρέ-
ψας· πρὸ τοῦ ἐξομολογήσασθαι αὐτὸν τὰ
χρεοφειλήματα αὐτοῦ, παρέχεις τὴν συγ-
χώρησιν· οὐκ ἐγκαλεῖς οὐδὲ λέγεις ποῦ ἀνήλω-
σας τὸν χρόνον σου, πῶς παρῆλθες τὸν καιρόν·
οὐ ζητεῖς τὴν ποσότητα τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ·
οὐ μνησικακεῖς τοῦ παροργισμοῦ τῆς ἀμελεί-
ας αὐτοῦ· οὐκ ὀνειδίζεις τὴν ἀθέτησιν τῶν εὐ-
εργεσιῶν σου, ἀλλὰ τὴν ταπείνωσιν τῆς
καρδίας προορῶν κράζεις· ἐκβάλετε στολὴν
τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν· θύσατε·
τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, εἰς ἀπόλαυσιν καὶ
εὐφροσύνην· συνέλθωσιν ἄγγελοι καὶ συγχα-
ρῶσιν, ἐπὶ τῇ εὑρέσει τοῦ ἀπολλυμένου υἱοῦ·

καὶ ἐπὶ τῇ ἐπιστροφῇ τοῦ πεπλανημένου …
ρου ὁμοῦ· ὡς πορ ἐμπόρου ἐπιδημήσαντα εἰς
γῆν ἰδίαν μετὰ πολλοῦ τοῦ … οὕτως προσδέχεται
ἡ χάρις σου τὸν προσερχόμενον αὐτῇ ἁμαρτωλὸν
ὅλης τῆς ψυχῆς αὐτοῦ· ποθεῖ γὰρ ἰδεῖν τὰ δά-
κρυα, καὶ δὴ ψαῖ ἰδεῖν τὴν μετάνοιαν, καὶ χαίρει
ἐπὶ τῇ σπουδῇ τοῦ σπουδάσαντος μετανοῆσαι·
δόξης οὖν καὶ ἐν ἐμοὶ τὴν πολλήν σου εὐσπλαγχνί-
αν, καὶ ἄνες μοι ἀπὸ τῆς συνοχῆς τοῦ λυμεῶνος·
τραυματίσας γὰρ ἕστηκεν ἐκμυκτηρίζων με· καὶ
καθὼς ἐν τῇ θαλάσσῃ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ καὶ
διὰ τῆς ἀλογιμένης φωνῆς σου ἐκόπασεν ἡ λαί-
λαψ τοῦ ἀνέμου καὶ ἐγαλήνιασεν ἡ ζάλη τοῦ κύ-
ματος, ἐπάκουσόν σου τῶν δακρύων μου ὅτι ἡμέρας
καὶ νυκτὸς διεγείρουσίν σε· ἔτη δώδεκα καμόν-
τες οἱ δοκοῦντες ἰατροί, οὐκ ἴσχυσαν ἰάσασθαι
τὴν ῥύσιν τοῦ αἵματος· πόνον μᾶλλον παρεῖχον,
ἣν ἴασιν ὅσα δὴ ἐκεῖνοι οὐκ ἴσχυσαν, αὐτὸς πα-
ρέσχες, καὶ ὅσα ἐκεῖνοι ἐθριάμβευσαν, αὐτ-
οῦ ἥψατο· καὶ ἀπόρως ἴασιν ἐδωρήσω· πρὸς
δοκοῦσα γὰρ λανθάνειν σε, λάθρα προσῆλθεν
τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου σου· οὐχὶ τοῦ ἀχ-
ράντου σώματός σου ἥψατο, καὶ ἡ περιβολὴ τοῦ ἱμα-
τίου σου ἴασιν αὐτῇ παρέσχεν, καὶ ἀπαλλαγὴν αἰ-
σχύνης πολλῶν ἰατρῶν· ἀπάλλαξον κἀμοῦ τὴν
τεθλιμμένην ψυχήν, ἀπὸ τῆς αἰσχύνης καὶ τοῦ
ὀνειδισμοῦ τοῦ θλίβοντός με ἐχθροῦ· εὐσπλα-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ἔγχεια τρεῖς, δήζουσιν εἰς τὸ μέλημά μου τὴν πολλήν
σου φιλανθρωπίαν καὶ σοφίαν, καὶ ἁπαλὰ ποίησον
τὰ τραύματα τῆς ψυχῆς μου· καὶ βρύθου(?) ἐν αὐτοῖς
κάλλος ἀρετῆς· καὶ κηρυχθήτω ἡ χάρις σου, ὅ-
τι αὐτὴ μὲν ἐρρίσατο(?)· ὁ ἀναμάρτητος ἀμνὸς ὁ
σφαγεὶς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς οἰκουμένης καὶ φρε-
νοποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, μή με ἀπορρί-
ψῃς ὅτι ἀναιδῶς σοι προσῆλθα καὶ μὴ ἀπεισμοί(?),
τί ὑπέμεινας ἕνεκεν ἐμοῦ· ἐν τῇ ἡμέρᾳ γὰρ ἐ-
κείνῃ τῇ φοβερᾷ καὶ φρικτῇ, ἐρεῖς ἡμῖν τοῖς
ἁμαρτωλοῖς· οἴδατε τί ὑπέμεινα ὑπὲρ ὑμῶν,
ἀόρατος ὤν, δι' ὑμᾶς ἐσαρκώθην· ἀνέγκλητος
ὤν, δι' ὑμᾶς ἐρραπίσθην· καὶ οὕτως σταυρούμενος
μυκτηριζόμενος, οὐκ ἀντηράσαμην(?)· ἐγὼ δὲ
ἀπὸ τῆς ἀνωτέρας πάντων ἐγκλημάτων καὶ ἁ-
μαρτωλῶν ταῦτα ὑπέμεινα· ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ
τί ὑπεμείνατε· ἕνεκεν τούτου, ἀπολογίαν οὐκ
ἔχει τις ἐξ ὑμῶν· μιμήθητι κύριε(?) ὅτι ταῦτα πάν-
τα διὰ τὴν πολλήν σου εὐσπλαγχνίαν ὑπέμεινας
ὑπὲρ ἡμῶν· καὶ διὰ τὴν σὴν ἀγαθοσύνην, οὐ διὰ τὰ
ἡμέτερα κατορθώματα· οὐ γὰρ παρεδόθης τότε
ὑπὲρ ἡμῶν· ἀγαθὸς ἢ ὅσος, ἀναμάρτητος, καὶ νῦν
ὁ αὐτὸς εἶ δέσποτα· οὐ γὰρ μετεβλήθη ἡ εὐσπλαγχνί-
α τῆς θεότητός σου, ἣν ἔχεις κατὰ φύσιν· ἡμᾶς
δὲ καὶ τότε ἀσεβεῖς, καὶ νῦν ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀθετοῦν-
τες· χάρισμα ὃ ἐχαρίσω διὰ τὴν εὐσπλαγχνίαν
σου, μὴ ἀφελεῖς αὐτὸ ἀφ' ἡμῶν· ἡμεῖς γὰρ τότε δι-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

καιοσύνη μου ἐλυτρώσω ἡμᾶς· νῦν δὲ ἐπειδὴ ἡμάρ-
τομεν, διὰ τοῦτο ὀργίζει καὶ ἀφελεῖς τὴν χάριν σου·
ἀκόμη ὡς εἴποιμεν ὅτι τότε διὰ τὴν δικοσύνην σου
ἐλυτρώσου ἡμᾶς, νῦν δὲ ἐπειδὴ ἡμάρτομεν ἀπεστάθης
ἀφ' ἡμῶν· ἀλλὰ καθὼς προεῖπον· καὶ τότε ἀσεβεῖς
καὶ νῦν ἁμαρτωλοί· τοῦτο ὃν δῶρον ὃ ἐδώρησω ἡ-
μῖν διὰ τὴν σὴν φιλανθρωπίαν, ἕως τέλους βεβαιωθῆ τῷ
ἐν ἡμῖν· ἐγὼ μὲν τεθλιμμένη ψυχὴ ἔτι καὶ ἔτι βοῶ πρὸς
σὲ δέσποτα, καὶ ἐντυγχάνω σοι περὶ τοῦ ἐχθροῦ
ἀναγκάζομαι· ἰδὲ δέσποτα καὶ γενοῦ μοι καταφυ-
γή, καὶ ἐπιτίμησον τοῖς πειρασταῖς αὐτοῦ, ὅτι καθ'
πᾶσαν ὥραν ἐπιρρίπτουσίν μοι καὶ κλαίπτουσίν
με, καὶ οὐ συνιῶ· μετεωρίζουσίν με, καὶ οὐ καταμύ-
ασομαι· ἐμποδίζουσίν με, καὶ οὐκ ἀφιοῦσίν με πα-
ρακαλέσαι· γινώσκουσιν γὰρ ὅτι ἐὰν βοήσω πρὸς σὲ
μετὰ δακρύων καὶ κλαυθμοῦ, οὐχ ὑφίστανται· οἴμ-
μοι, οἷον αὐτὶ πάλου ἔχω ἐν τῷ στόματι· μακάρι-
ος ἄμε, οἷον λύτρον τὴν ἔχω καὶ μεθ' ὁποδότην τοῦ
ἀγῶνος· ὁ μὲν βασιλίσκος δεινὸς τυγχάνει εἰς τὰ
ἑκκάτερα ἐν τῷ βλέμματι καὶ ἐν τῇ πικρότητι·
καὶ οὗτος ὁ δράκων πονηρότερος αὐτοῦ εἰς τὰ ἀ-
μφότερα ὑπάρχει· ἐν τῇ πλάνῃ καὶ ἐν τῇ ἀναιδίᾳ·
ἡ δύναμις ἡ αὐτὴ ἀμεταβλήθησα· καταπίνει τὰς ῥα-
βδους τὰς μεταβληθήσας εἰς δράκοντας· ἐπιτίμη-
σον καὶ τούτῳ τῷ δράκοντι ὅτι ἀναιδῶς μοι προ-
σέρχεται· καὶ ἤθελε εἰ ἦν φθορεὺς διὰ τῆς πλάνης
αὐτοῦ, τοῖς ὑπομένουσιν θησαυροὺς κατεργάζεται·

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

κ[illegible]ις μου ἐν κεκρυμμένου· ἡ γὰρ χαρὰ τοῦ αἰῶνος
τούτου, ἀνάμεστος λύπης ἐστίν· ἡ γὰρ κατὰ θ(εὸ)ν λύπη, χα-
ρὰν καὶ ζωὴν αἰώνιον προξενεῖ· πάντοτε μὲν ἠθένη-
σα καὶ ἀθενῶ δὲ ἄρτι, καὶ ἀδιαλείπτως ἐπισκέπτεται
με ἡ χάρις σου καὶ ἰᾶταί με, καὶ καθορῶν ἡ ψυχή σαυ(τοῦ)
μαθοῦ τοῦ ἰάματος αὐτῆς καὶ ἀ[illegible]· ἐπεὶ δὴ ἄτιμά
ἐστιν τὰ ἰάματα τῆς χάριτός σου καὶ δωρεὰν αὐτὰ
παρέχεις καὶ διὰ δακρύων χαρίζει αὐτά, χάρισαι κἀ-
μοὶ διὰ τοῦ δακρύου τὰ ἰάματα τῆς ψυχῆς μου· ἔν-
δηλον γάρ ἐστιν πᾶσιν, ὅτι ὁ αἰὼν οὗτος σκάμματι ἐ-
οικεν· καὶ ὁ δράκων ἰσχυρῶς πᾶσιν ἀνταγωνίζεται· ὑ-
πό τινων νικᾶται καὶ καταπατεῖται· τινὰς δὲ αὐτὸς κα-
τανικᾷ καὶ καταπατεῖ, ὑπό τινων καταβάλλεται καὶ
ἐκμυκτηρίζεται· οἱ μὲν διὰ τῆς πάλης αὐτοῦ στεφα-
νοῦνται· οἱ μὲν διὰ τῆς πικρότητος αὐτοῦ τὴν γλυκύ-
τητα τῆς αἰωνίου ζωῆς ἐπιτυγχάνουσιν· οἱ δὲ διὰ
τῆς γλυκύτητος τῆς χαυνότητος αὐτοῦ, τὴν πικρό-
τητα τῆς αἰωνίου κολάσεως εὑρίσκουσιν· οἱ μὲν δι-
ὰ τῆς αὐτῶν εἰς ἄκρον ἀκτημοσύνης, ἐχθροῦ αὐτοῦ
περιγίνονται· τῶν δὲ διὰ τὴν περιβολὴν τῶν γηΐνων
πραγμάτων, αὐτὸς περιγίνεται· τοῖς ποθοῦσι τὸν
θ(εὸ)ν ἐξ ὅλης ψυχῆς, ὁ πόλεμος αὐτῆς οὐδέν ἐστιν· τοῖς
δὲ ποθοῦσιν τὸν κόσμον, δυσχερὴς καὶ ἀβάστακτος·
μακάριοι οἱ τὸν θ(εὸ)ν ἀγαπήσαντες, καὶ δι' αὐτῆς ἀγάπης
αὐτοῦ καταφρονήσαντες πάντων· μακάριοι οἱ
δακρύοντες ἡμέρας καὶ νυκτός, ἵνα ῥυσθῶσιν
ἀπὸ πάσης ὀργῆς· μακάριοι οἱ ταπεινώσαν

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

τες ἑαυτοὺς ἑκουσίως· ὅτι ἐκεῖ ὑψωθήσονται·
μακάριοι οἱ ἐγκρατεῖς· ὅτι ἡ τρυφὴ τοῦ παρα
δείσου αὐτοὺς μένει· μακάριοι οἱ ταπεινώσαντες
τὰ σώματα αὐτῶν ἑκουσίως ἐν ἀγρυπνίαις καὶ
ἀσκήσει· ὅτι ἡ ἀγαλλίασις τοῦ παραδείσου αὐ
τοῖς ἡτοίμασται· μακάριοι οἱ γενάμενοι ναοὶ
τοῦ ἁγίου πνεύματος ἑκουσίως· ὅτι αὐτοὶ ἐκ δεξιῶν στα
θήσονται· μακάριοι οἱ κτησάμενοι τὴν ἀγάπην
τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν· ὅτι αὐτοὶ φίλοι θεοῦ
κληθήσονται· μακάριοι οἱ στερεώσαντες ἑαυ
τούς, καὶ ἐν θεῷ ἡ μελέτη αὐτῶν ἐγένετο ἡμέ
ρας καὶ νυκτός· μακάριοι οἱ περιζωσάμε
νοι τὰς ὀσφύας αὐτῶν ἐν ἀληθείᾳ· καὶ ἕτοι
μοι ἔχοντες τὰς λαμπάδας ἑαυτῶν, καὶ προσ
δοκοῦντες τὸν ἑαυτῶν δεσπότην, πότε ἂν ἀνα
λύσῃ ἐκ τῶν γάμων· μακάριος ὁ κτησάμενος
νοεροῖς ὀφθαλμοῖς τὴν θεωρίαν τῶν μελλόν
των ἀγαθῶν καὶ τῆς αἰωνίου κολάσεως, καὶ σ
πουδάσας καμεῖν ἵνα ἐπιτύχῃ τῶν αἰωνίων
ἀγαθῶν· μακάριος ὁ ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν
φόβον τοῦ θεοῦ διηνεκῶς, καὶ τὴν φρικτὴν ὥ
ραν ἐκείνην· καὶ σπουδάσας καρτερῆσαι ὡς ἡμέ
ρα ἐστίν· μακάριος ὁ γενάμενος ἐπὶ τῆς γῆς
ἀπαθὴς ὡς ἄγγελος· ἵνα σὺν ἀγγέλοις χαίρῃ
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· τὰ ἄνω βλέπειν· τὰ ἄ
νω διανοεῖσθαι· τὰ ἄνω ἐνθυμεῖσθαι· τὰ ἄ
νω λογίζεσθαι· τὰ ἄνω μνημονεύειν· τὰ ἄνω

[illegible] · τὰ ἄνω φρονεῖν · τὰ ἄνω λαλεῖν · τὰ
ἄνω ποιεῖν, τὰ ἄνω πραγματεύεσθαι · ὅλα δι' ὅλ(ου)
τοῖς ἄνω προσομιλεῖν, καὶ μὴ νὰ ψυχαπάτου ὑπ(ὸ)
αἱ ἡδοναὶ καὶ ἐπιθυμίαι τοῦ αἰῶνος τούτου τοῦ
ματαίου καὶ θανατηφόρου · ἀλλὰ καλλοῦ ἐν πάν
τι πάντοτε βλέπειν τῷ τῆς καρδίας ὄμματι, μή
τι ἐμπέσῃ εἰς τὴν κόριν τοῦ ὀφθαλμοῦ · ἢ λογισ
μὸς τῶν μὴ ἀρεσκόντων τῷ θ(ε)ῷ, καὶ σκοτίσῃ τ(ὸν)
νοῦν · ἀλλ' ἂν κουσοῦν ὁ ἀναγινώσκων · πόρι εἰμαν
τοῦ λέγω, ἔχομεν τί [illegible] · ἔχομεν τοὺς
ἀγγέλους · ἔχομεν τοὺς ἀρχαγγέλους · ἔχομ(εν)
τὰς [illegible] · ἔχομεν τὰς δόξας τῶν κυριο
τήτων · ἔχομεν τὰ χερουβίμ · ἔχομεν τὰ σε
ραφίμ · ἔχομεν ἑαυτούς · ἔχομεν τὸν τούτων
πάντων δεσπότην θ(εό)ν · τὸ καλὸν ὄνομα τοῦ θ(εο)ῦ ·
ἔχομεν τοὺς προφήτας · ἔχομεν τοὺς ἀποστό
λους · ἔχομεν τὰ ἅγια εὐαγγέλια; τοὺς λόγους
τοῦ κ(υρίο)υ · ἔχομεν τοὺς μάρτυρας · ἔχομεν πάν
τας [illegible] τοὺς ἁγίους · ἔχομεν τοὺς ὁμολογη
τάς · ἔχομεν τοὺς ἁγίους π(ατέ)ρας · ἔχομεν τοὺς π(α)
τριάρχας · ἔχομεν τοὺς ἱερεῖς · ἔχομεν τοὺς
ὁσίους, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς · ἐν τούτοις
διανοοῦν, καὶ [illegible] χάριτι, τοῦ δεσπότου κ(αὶ)
σωτῆρος ἡμῶν Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ · ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος · καὶ
νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν :-

Φοβοῦμαι τοῦ λαλῆσαι καὶ τῇ γλώσσῃ ἀνάψασθαι,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

εἰς τὴν φοβερὰν ταύτην διήγησιν τοῦ φό-
βος γὰρ ὄντως ἐστὶν ὅπου ταύτης λαλῆσαι, ὅ-
τι ὁ κ(ύριο)ς ἡμῶν σήμερον παρεδόθη εἰς χεῖρας ἁ-
μαρτωλῶν· ἕνεκεν τίνος ἐπαρεδόθη ἅγιος
δεσπότης, ὁποῖος καὶ ἀναμάρτητος· μηδὲν
γὰρ ἁμαρτήσας, παρεδόθη σήμερον· δάτε κα-
τὰ μάθωμεν, διατί παρεδόθη χ(ριστὸ)ς ὁ σ(ωτ)ὴρ ἡμῶν,
δι' ἡμᾶς τοὺς ἀσεβεῖς, παρεδόθη ὁ δεσπότης· τίς
ἄρα μὴ θαυμάσῃ, τίς ἄρα μὴ δοξάσῃ· δούλων
ἁμαρτησάντων, δεσπότης παρεδόθη, ἵνα ἐλευ-
θερώσῃ θανάτου τοὺς ἀσεβεῖς, εἰ ἰδίους παῖδας
ἐν ἁμαρτήσαντας· οἱ τῆς ἀπωλείας καὶ
τὰ τέκνα τοῦ σκότους, ἐξῆλθον ἐν σκοτίᾳ κα-
τασχεῖν τὸν δυνάμενον φλέξαι ἅπαντας μιᾷ
ῥοπῇ, ἰδοὺ δὲ ὁ δεσπότης τὴν αὐτῶν τολμη-
ρίαν καὶ τῆς ὀργῆς κίνησιν, μετὰ τῆς πραότη-
τος καὶ πάσης χρηστότητος, ἰδιάζουσι αὐ-
τοῦ παρέδωκεν εἰς χεῖρας τῶν ἀσεβῶν· καὶ
δήσαντες οἱ ἄνομοι τὸν ἄρχοντα, δεσπότην, ἐμέ-
παιζαν εἰς αὐτόν, τὸν δήσαντα τοὺς ἰσχυροὺς ἐν
δεσμοῖς τοῖς ἀλύτοις, καὶ ἡμᾶς δὲ λύσαντα τῶν
δεσμῶν τῶν ἁμαρτιῶν, ἔπλεξαν καὶ στέφανον
τῶν ἰδίων ἀκανθῶν· ὧν ἐκαρποφόρησεν ἡ ἄμ-
πελος τῶν ἰουδαίων· ἐμπαίζοντες εἰς αὐτόν,
βασιλέα ἐκάλουν· ἐμέπτυσαν ἄνομοι εἰς πρό-
σωπον ἄρχοντος, οὗ ἀπὸ τοῦ βλέμματος, πτο-
οῦνται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν· ἰδοὺ ποῦ

λιτανεύουσα τὴν καρδίαν, τὴν ἐμὴν λύπην τί καὶ δά-
κρυα, καταμοσῶρδες πότην οὕτως ἀνεχόμενον ὕ-
βριν καὶ ὀνειδισμούς· μάστιγας καὶ ἐμπτύσματα·
δάκτε κατικαταμάθετε οἰκτειρμῶν ὑπερβολήν,
τοῦ γλυκυτάτου δεσπότου· δοῦλον εὐχαρίστου ἔσχεν
ἐν παραδείσῳ τρυφῆς· καὶ ἁμαρτήσας οὗτος
ἐδόθη βασάνοις· ἰδοὺ δὲ ὁ ἀγαθὸς μακροψυ-
χῶν τὰ αὐτοῦ, ἀπολαγχρῆ αὐτοῦ δούλῳ, καὶ ἑ-
αυτὸν ἐξέτεινε μαστιχθῆναι ὑπὲρ αὐτοῦ· ἡ βουλὴ
θηνοιγίσαι διὰ τὴν ὑπερβολὴν ἐκ φάσεως τοῦ
νοός, καὶ πάλιν ἐφοβήθην ἵνα μὴ ἀθετήσω δὲ ἐ-
μαυτῷ πῶς τὴν χάριν τοῦ σωτῆρος· ὁμοίως δὲ μετὰ
φόβου λέγω· ὦ μὴν ἀδελφοί, καὶ τρέμει τὰ ὀστᾶ
μου, ὅταν κατανοήσω· ὁ πλάστης τῶν ἁπάντ-
αὐτὸς κύριος ἡμῶν ἔμπροσθεν τοῦ καϊάφα παρεστά-
θη σήμερον ὡς εἷς τῶν καταδίκων, καὶ εἷς τῶν ὑ-
πηρετῶν ῥάπισμα αὐτῷ ἔδωκεν· τρέμει μου ἡ καρ-
δία, ταῦτα πάντα ἐπινοοῦντι· δοῦλος ἐκάθιζε-
το, καὶ δεσπότης παρίστηκεν· καὶ πλήρης ἀνομι-
ῶν, ἀπόφασιν ἐδίδου κατὰ ἀναμαρτήτου· οὐ-
ρανοὶ ἐτρόμαζαν, ἔφριξαν θεμέλια· ἄγγελοι, ἀρ-
χάγγελοι, πάντες ἐπτοήθησαν· γαβριὴλ σὺν
μιχαήλ, τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἐκάλυψαν πτέρυ-
ξιν· χερουβὶμ ἐν τρόμῳ, ὑπὸ τροχὸν ἐκρύβη·
σεραφὶμ τὰς πτέρυγας ἀλλήλοις συνέκρουον ἐν
τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, τὸ δοῦναι ὑπηρέτην ῥάπισμα τῷ
δεσπότῃ· πῶς ἆρα ἐβάστασαν τὰ θεμέλια αὐτῆς

γῆς τοὺς σεισμοὺς καὶ τοὺ τρόμου ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκ[...]
βρισθέντος δεσπότου, κατανοῶ καὶ τρέμω· πάλιν
κατανύσσομαι, ὁρῶν μακροθυμίαν τοῦ ἀγαθοῦ
δεσπότου· ἰδοὺ γὰρ οἱ νεφροί μου τρέμουσιν λαλοῦν-
τος μου, ὅτι ὁ δημιουργὸς ὁ πλάσας ἐν χάριτι ἄν-
θρωπον, ἀπὸ χοὸς ἐραπίσθη ὁ πλάστης· φοβηθῶ-
μεν ἀδελφοὶ, μὴ ἁπλῶς ἀκούσωμεν ταῦτα πάντα
ὅσπερ, δι' ἡμᾶς ὑπέμεινεν· ὑπηρέτα ἄθλιε, ἀπείρη-
κεν τίνος ἐράπισας τὸν δεσπότην· πάντων μὲν οἰ-
κέται ὑπὸ τῶν ἐλευθέρων ταις ῥαπίσματα λαμβάνου-
σιν ἵνα ἐπιτύχωσιν ἐλευθερίας φθαρτῆς· αὐτὸς
δὲ ὦ ἄθλιε ἐλευθερωτὴς πάντων ὢν, ἀδίκως ἐ-
ραπίσθη· τί ἄρα προσδοκᾷς παρακαὶ ἀφαλα-
βῆν· μαθοῦ τοῦ ῥαπίσματος· κἂν ἄρα οὐκ ἤκουσας,
ἢ ἄρα οὐκ ἔμαθες, ὅτι υἱὸς ἐστὶν τοῦ ὁμοίου δεσπό-
του; ῥάπισμα μὲν ἔδωκας δεσπότη τῶν ἁπάντων,
γέγονας δὲ δοῦλος δούλων εἰς αἰῶνα αἰῶνος· ὄνει-
δος καὶ βδέλυγμα· καὶ κατάδικος ἀεὶ ἐν πυρὶ
τῷ ἀσβέστῳ· μέγα θαῦμα ἀδελφοί, ἴδετε τὴν πρα-
ότητα χριστοῦ τοῦ βασιλέως· ῥαπισθεὶς παρὰ δούλου,
νουνεχῶς ἀπεκρίθη, μετὰ τῆς πραότητος καὶ
πάσης ἀσεβείας· οἰκέτης ἀγανακτῇ, δεσπότης
ἀνέχεται· οἰκέτης ὀργίζεται, δεσπότης χρηστεύ-
εται· θυμοῦ δὲ καὶ ταραχὴν ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς ὀργῆς,
τίς ἄρα ὑπενέγκῃ· ὁ κύριος ἡμῶν ταῦτα πάντα ὑπέ-
στη τῇ αὐτοῦ χρηστότητι· τίς ἄρα διηγήσεται τὴν
σὴν μακροθυμίαν ὅζει πεῖν ὦ δέσποτα· προσελ

θα ποθεινοὶ ἠγαπημένοι Χριστοῦ· ἔχοντες κατάνυ-
ξιν καὶ πόθον τοῦ σταυροῦ, δεῦτε καταμάθωμεν τί
γέγονεν ἐν Σιὼν σήμερον ἐν πόλει Δαβίδ, τὸ σπέρμα
τοῦ Ἀβραάμ, τὸ ποθεινὸν καὶ ἐκλεκτόν, τί ἔπρα-
ξεν σήμερον· τὸν Χριστὸν τὸν δεσπότην θανάτῳ παρέ-
δωκεν· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ Χριστὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, διὰ χειρὸς
ἀνόμων ἐπὶ ξύλου τοῦ σταυροῦ ἐκρεμάσθη ἀδίκως·
δεῦτε ἅπαντες ἡμεῖς λούσωμεν σῶμα ἡμῶν δακρυ-
σιν καὶ στεναγμοῖς· ὁ θεὸς κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεὺς τῆς δό-
ξης δι' ἡμᾶς τοὺς ἀσεβεῖς θανάτῳ παρεδόθη· εἴ
τις ἄφνω ἀκούσει περὶ τοῦ ἀγαπητοῦ γνησίου θανά-
του· ἢ πάλιν ὁρᾷ ἄφνω αὐτὸν τὸν ἀγαπητὸν νεκρὸν κα-
τακείμενον ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ· ἀλλοιοῦ-
ται προσώπῳ· φαιδρότης δὲ ἀμαυροῦται τῆς αὐτοῦ
ὁράσεως· οὕτως θεασάμενος ὁ ἥλιος ὁ φαιδρὸς ἐν-
τα τοῦ ὁμοίου τὴν ὕβριν τοῦ δεσπότου ἐπὶ ξύλου
τοῦ σταυροῦ, ἠλλοιώθη προσώπῳ· συνέστειλεν δὲ ἀκτῖ-
νας τῆς αὐτοῦ φαιδρότητος, μὴ φέρων κατανοεῖν τὴν
ὕβριν τοῦ δεσπότου· λύπην δὲ καὶ σκοτίαν ἑαυτῷ
ἐνδύσαι· πάλιν θεασάμενον τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
τὸ ὄντα ἐν τῷ ναῷ τὸν ἀγαπητὸν υἱὸν ἐπὶ ξύλου τοῦ
σταυροῦ· ῥίξαν τὸ καταπέτασμα τὸ κόσμου τοῦ ναοῦ
ἄνωθεν ἕως κάτω, ἐν εἴδει περιστερᾶς ἐξῆλθεν παρα-
χρῆμα· πᾶσα ἡ κτίσις γέγονεν ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρό-
μῳ, ὡς ἀπέθανεν ὁ σωτὴρ ὅμοιος βασιλεύς· ἡμεῖς δὲ ἁ-
μαρτωλοὶ καταφρονοῦμεν ἄρα· διότι παρεδόθη ἄω-
νος καὶ ἀναμάρτητος· γελῶμεν καθ' ἑκάστην ἀκού-

οντες τὰ πάθη καὶ τὴν ὕβριν τοῦ σρς· τρυφῶμεν δὲ
καθ᾽ ἡμέραν ἔχοντες πᾶσαν σπουδὴν ἀκαθῆ τα κα-
λλωπίζειν· ἥλιος ἰδὼν διὰ τὴν ὕβριν δεσπότου,
τὴν αὐτοῦ λαμπρότητα εἰς σκότος μετέβαλεν, ἵ-
να ἡμεῖς ὁρῶντες μιμηταὶ γενόμεθα· δεσπότης ἐ-
πὶ σταυροῦ διὰ σὲ ὑβρίσθη· αὐτὸς δὲ ὦ ἄθλιε ἀκαθῆ τα ἱμα-
τίου καλλωπίζεις πάντοτε, οὐ τρέμει σου ἡ καρδία,
οὐ φρίσσει σου ἡ ἔννοια τοιαῦτα ἀκούουσα, ὁ μόνος ἀ-
ναμάρτητος διὰ σὲ τὸν ἀσεβῆ θανάτῳ παρεδόθη, ὕβρ-
εσιν, ὀνειδισμοῖς· αὐτὸς δὲ μετεώρως ἀκούεις ταῦτα
πάντα, ἐπειδὴ καὶ τῇ ποίμνῃ ἀπάσῃ τῇ λογικῇ
τὸ ὁρᾶν διηνεκῶς τὸν ποιμένα ἑαυτῆς, καὶ ποθεῖν αὐ-
τὸν ἀεί· ναὶ ἐντρέπεσθε αὐτοῦ καὶ μὴ καλλωπίζε-
σθε ἐν ἱματίοις φθαρτοῖς· μηδὲ πάλιν ἐν τρυφῇ
καὶ βρώμασιν κοσμικοῖς, ἀλλ᾽ ἐν τῇ ἀσκήσει καὶ
πάσῃ σεμνότητι· ὁρᾶτε ἐν τῷ ποιμένι, μὴ γενώ-
μεθα ἡμεῖς μιμηταὶ ἰουδαίων· λαὸς σκληρός, ἀ-
πειθής, καὶ ἀθετῶν πάντοτε τὰ ἀγαθὰ τοῦ θῦ, καὶ
τὰς εὐεργεσίας τοῦ σρς· ὁ ὕψιστος ἕνεκεν τοῦ ἀβρ-
αάμ, καὶ διαθέσεως αὐτοῦ, ἐβάστασεν ἀπ᾽ ἀρχῆς λα-
οῦ τὴν δυσκολίαν· μάννα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φα-
γεῖν, αὐτοὶ δὲ ἀνάξιοι, σκόρδα ἐπεθύμησαν βρώμα-
τα δυσωδίας· ὕδωρ πάλιν ἐκ πέτρας ἔδωκεν ἐν ἐρή-
μῳ, αὐτοὶ δὲ ἀντὶ τούτων, ὄξος αὐτῷ ἔδωκαν κρε-
μάσαντες ἐπὶ ξύλου· σπουδάσωμεν ἀδελφοὶ ἵνα
μὴ εὑρεθῶμεν ἰουδαίων συμμέτοχοι, προσσάντων
δεσπότην τὸν ἁπάντων δημιουργόν· φοβηθῶμεν, πάν-
αὐτῶν

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ποτὲ ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ πάθη τοῦ σ(ταυ)ρ(οῦ)· μελετῶ-
μεν πάντοτε τὰ αὐτοῦ παθήματα· δι' ἡμᾶς γὰρ ἔπαθεν
ὁ ἀπαθὴς δι' αὐτῆς· δι' ἡμᾶς ἐσταυρώθη· ὁ μόνος ἀναμάρ-
τητος· τί ἡμεῖς ἀποδώσομεν περὶ τούτου ἀδελφοί· πρ(ο)-
σχόμενοι ἐν ἑαυτοῖς, ἵνα μὴ ἀθετήσωμεν τὰ αὐτοῦ πα-
θήματα· προσέλθατε ἅπαντες, τέκνα τῆς ἐκκλη-
σίας, οἱ ὠνηθέντες αἵματι τιμίῳ καὶ ἁγίῳ, τοῦ Χρ(ισ)τοῦ
τοῦ δὲ αὐτοῦ· δεῦτε μελετήσωμεν τὰ παθήματα τοῦ
Χ(ριστο)ῦ δάκρυσιν καὶ στεναγμοῖς, ἐννοοῦντες τὸν φόβον·
μελετῶντες ἐντρόμως· λέγοντες ἐφ' ἑαυτοῖς· Χ(ριστὸ)ς ὁ
σωτὴρ ἡμῶν δι' ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς, θέλων πα-
ρεδόθη· κατάμαθε ἀδελφέ, τί ἐστιν ὃ ἀκούεις·
θ(εὸ)ς ἀναμάρτητος ὁ υἱὸς τοῦ ὑψίστου· διὰ σὲ παρε-
δόθη· ἄνοιξον καρδίαν σου, κατάμαθε ἀκριβῶς
τὰ αὐτοῦ παθήματα· καὶ λέγε εἰς ἑαυτόν· θ(εὸ)ς
ἀναμάρτητος, σήμερον παρεδόθη· σήμερον ἐνε-
παίχθη· σήμερον ἐνεπτύσθη· σήμερον ἐμαστιγώθη·
σήμερον ἐρραπίσθη· σήμερον ἐφόρεσεν στέφανον
ἐξ ἀκανθῶν· σήμερον ἐσταυρώθη ὁ ὡραῖος ἀμνός·
τρομάζει σου ἡ καρδία, φρίζει σου ἡ ψυχή· δάκρυσον
καθ' ἑκάστην ἐν τῇ μελέτῃ τῶν τιμ(ίων) παθημάτ(ων)
τοῦ σ(ταυ)ρ(οῦ) καὶ δι' αὐτοῦ, γλυκαίνει γὰρ τὰ δάκρυα, φω-
τίζεται δὲ καὶ ἡ ψυχή, μελετῶσα πάντοτε, Χ(ριστο)ῦ τὰ
παθήματα· οὕτως μελέτα ἀδ(ελφὲ) δακρύων· καθ'
ἑκάστην εὐχαρίστει τῷ δεσπότῃ περὶ τῶν παθημάτων
ὧν ἔπαθεν διὰ σέ, ἵνα καὶ ἐν ἡμέρᾳ τῆς αὐτοῦ πα-
ρουσίας· ἔσονταί σου τὰ δάκρυα καὶ χήματα καὶ υ

ψῶμαι ἔμπροσθεν τοῦ βήματος· κακοπαθῶ ἡ σου καὶ σύ, μελετῶν τὰ παθήματα τοῦ ἀγαθοῦ δεσπότου· ὑπομένου πειρασμὸν εὐχαρίστως ἐκ ψυχῆς· μακάριος αὐτὸς ὁ ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν δεσπότην ὁσίου καὶ τὰ αὐτοῦ παθήματα· καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἀπὸ πάντων τῶν παθῶν καὶ γηΐνων πραγμάτων· ὅς γε γρηγορεῖ μιμητής, τοῦ ἰδίου δεσπότου· αὕτη ἐστὶν σύνεσις, αὕτη ἐστὶν διάθεσις οἰκείων φιλοθέων, ὅ πάνυ μιμηταὶ ἀεὶ γίνονται τοῦ δεσπότου ἐν τοῖς ἀγαθοῖς ἔργοις· θεωρεῖς ἄνθρωπε τὸν ἄχραντον δεσπότην κρεμάμενον ἐν σταυρῷ, καὶ τολμᾶς ἄνθρωπε ἐν τρυφῇ καὶ γέλωτι ἐπιτελεῖν τὸν δρόμον ὃν πορεύεις ἐπὶ τῆς γῆς, ἢ οὐκ οἶδας ἄθλιε ὅτι λόγον ἀποδώσεις τῷ ὁ σταυρωθεὶς κ(ύριο)ς, περὶ τούτων ἁπάντων τῶν καταφρονημάτων σου, νῦν ὅταν ἀκούων ἀμελεῖς καὶ καταφρονῶν γελᾷς, καὶ τρυφᾷς ἀδιαφόρως, ἥξει δὲ ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἡ φοβερὰ ἡ τῆς ἐκδικήσεως, ἵνα κλαύσῃς ἀπαύστως καὶ βοήσεις ἐν πυρὶ ἀπὸ τῶν ὀδυνῶν σου· καὶ οὐκ ἔστι παντελῶς ὁ ἀποκρινόμενος, καὶ ἐλεῶν σου ψυχήν· προσκυνῶ σε δέσποτα, εὐλογῶ σε ἀγαθὲ· ἱκετεύω σε ἅγιε· προσπίπτω σοι φιλάνθρωπε· καὶ δοξάζω σε χριστέ· ὅτι σὺ μονογενὴς δεσπότης τῶν ἁπάντων· ὁ μόνος ἀναμάρτητος; ὑπὲρ τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἐμοῦ τοῦ ἀναξίου, θανάτῳ παρεδόθης· θανάτῳ δὲ σταυροῦ, ἵνα ἐλευθερώσῃς ψυχὴν τοῦ ἁμαρτωλοῦ τῶν δεσμῶν τῆς ἁμαρτίας· καὶ τί σοι ἀποδώσω περὶ τούτων δέσποτα·

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ἐὸ δόξα σοι φιλάνθρωπε· δόξα σοι ἐλεῆμον· δόξα σοι μα
κρόθυμε· δόξα σοι συγχωρητὰ πάντων παραπτω
μάτων· δόξα σοι ὁ κατελθὼν σῶσαι τὰς ψυχὰς ἡ
μῶν· δόξα σοι ὁ σαρκωθεὶς ἐν μήτρᾳ τῆς παρθέ
νου· δόξα σοι ὁ καὶ τεχθείς· δόξα σοι ὁ κρατηθείς·
δόξα σοι ὁ δεσμευθείς· δόξα σοι ὁ μαστιχθείς· δό
ξα σοι ὁ ἐμπτυσθείς· δόξα σοι ὁ σταυρωθείς· δόξα σοι
ὁ καὶ ταφείς· δόξα σοι ὁ ἐγερθείς· δόξα σοι ὁ κη
ρυχθείς· δόξα σοι ὁ πιστευθείς· δόξα σοι ὁ ἀναλη
φθείς· δόξα σοι ὁ καθεσθεὶς μετὰ δόξης μεγάλης ἐκ
δεξιῶν τοῦ πατρός· καὶ πάλιν ἐρχόμενος μετὰ δόξης
τοῦ πατρὸς καὶ ἁγίων ἀγγέλων, κρῖναι ἅπασαν ψυ
χὴν τὴν ἀθετοῦσαν σου τὰ ἅγια παθήματα· ἐν
τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ τῇ φρικτῇ καὶ φοβερᾷ, ὅταν σα
λευθήσονται αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν· ὅταν ἔρχον
ται ἄγγελοι ἀρχάγγελοι· χερουβίμ, καὶ σεραφίμ·
μετὰ τρόμου μεγάλου, ἔμπροσθεν τῆς δόξης σου·
ὅταν τρέμωσιν πάλιν τὰ θεμέλια τῆς γῆς, καὶ φρί
ττῃ πᾶσα πνοὴ ἀπὸ τῆς ἀνεικάστου δόξης σου τῆς
μεγάλης· ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ κρύψη με ἡ χείρ σου ὑ
πὸ τὰς πτέρυγας αὐτῆς· καὶ ῥυσθῇ μου ἡ ψυχὴ ἐκ τοῦ
πυρὸς καὶ βρυγμοῦ τῶν ὀδόντων καὶ σκότους ἐξω
τέρου, καὶ κλαυθμοῦ αἰωνίου· ἵνα εἴπω, εὐλο
γῶ λέγων· δόξα τῷ θελήσαντι σῶσαι τὸν ἁμαρ
τωλόν· διὰ πολλοὺς οἰκτιρμοὺς τῆς αὐτοῦ εὐ
σπλαγχνίας, ἀμήν.

[illegible]

Πᾶς ἄνθρωπος ἀδελφοί, ὁ ἄρτι τῷ κόσμῳ
καὶ τοῖς ἐν κόσμῳ πᾶσιν ἀποταξάμενος,
ἐπειδὴ τοῦ βίου καὶ τὸ στάδιον τῶν μοναχῶν ἀ-
ναδραμεῖν, ἄγε δὴ ἀλλὰ θεῷ ἀπετάξατο· καὶ τὴν
τέχνην τῶν τεχνῶν ἀναδραμεῖν ταύτην μαθεῖν
αἱρεῖται, καὶ μὴ ὁ σκοπὸς βούλεται γενέσθαι τὴν
ἀπὸ τοῦ κόσμου αὐτοῦ ἀναχώρησιν· δεῖ αὐτῆς ἀρχῆς
μετὰ προθυμίας πάσης καὶ θερμοτάτης προθέ-
σεως, τὰ τῆς ἀρετῆς ἔργα σπουδαίως ὀφείλει ποι-
εῖν· καὶ ἵνα προπαιδείαν τινὰ τῶν στοιχείων τῆς
ἐπιστήμης τῶν ἐπιστημῶν λέγω δὴ τῆς ἡμετέρας
ἀσκήσεως· τοῖς ἄρτι πρὸς ταύτην οἱονεὶ τὴν σχο-
λὴν ἀπὸ τοῦ κόσμου παραγινομένοις, ἐγγράφου παρ-
αδόσεως μὲν τοιαύτην ἐν προοιμίῳ ὑποτιθέμεθα
ὡς ἐν τύπῳ· αὐτοῖς τε καὶ τοῖς μετ' αὐτοὺς καθὼς καὶ
αὐτοὶ ἀπὸ τῶν πατέρων ἡμῶν παρελάβομεν· γινώσκειν
ὅτι ἤδη τοῦ χοϊκοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ φρονήματος αὐτοῦ δι-
ὰ τοῦ φαινομένου ἀπεκδυσάμενος, καὶ τὸν ἐπουρα-
νίου διὰ τοῦ μοναχικοῦ ἐνδυσάμενος· μεσονυ-
κτίου ὀφείλει ἀνίστασθαι πρὸ τοῦ ὄρθρου· καὶ τε
τῷ ποιμένι εὐχὴν λέγεσθαι· καὶ οὕτως μετὰ τῶν
... τὴν στιχολογίαν μετὰ πάντων ἐργάζεσθαι καὶ νου-
νεχῶς καὶ γρηγόρως πᾶσαν αὐτὸ δεῖ ἔρχεσθαι,

προσέχων τῇ ἀρχῇ τῆς ὑμνῳδίας μεγάλως· ἢ τοι ἀπὸ
στόματος ψάλλων· τῇ ἐπιλογῇ· ταῖς ἀναγνώσεσιν ἀόκνως·
μὴ χαυνούμενος τῷ σώματι· καὶ τὸ παράποδα ἱστάμε-
νος· ἢ ἐπακουμβίζων τοίχοις καὶ κίοσιν· ἀλλὰ τὰς
μὲν χεῖρας ἀσφαλῶς δεδεμένας ἔχειν ὁμαλά· τοὺς
δὲ πόδας ἐπὶ ἴσης ἐστηριγμένους τῇ γῇ· τὴν κεφαλὴν ἀ-
σάλευτον πρὸς τὰ ὧδε κἀκεῖσε καὶ κατανεύουσαν,
μὴ μετεωριζόμενον τὸν νοῦν· ἀλλὰ μηδὲ περιεργα-
ζόμενον τὸ φρόνημα· ἢ συναπαγόμενον τοῖς ἀμελε-
στέροις ὁμιλοῦσιν ἀλλήλοις καὶ ψιθυρίζουσιν·
ἀμετεώριστον δὲ μᾶλλον ἔχειν τὸ ὄμμα καὶ τὴν ψυχὴν·
καὶ μόνῃ προσέχειν τῇ ψαλμωδίᾳ· καὶ τῇ ἀναγνώσει· καὶ
τῇ δυνάμει τῶν ψαλλομένων καὶ ἀναγινωσκομένων λόγων τῆς
θείας γραφῆς· ὅσον τὸ κατὰ δύναμιν· ἵνα μηδὲ λόγος
ἐν ᾄσμασι παρέλθῃ ἀργός· ἀλλ' ἐκ πάντων αὐτῶν πιαινομένη
αὐτοῦ ἡ ψυχή, εἰς κατάνυξιν καὶ ταπείνωσιν καὶ
φωτισμὸν ἔλθῃ θείου τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου· παρακαλῶ
γοῦν ὡς ἕνα πάντας ὑμᾶς πατέρες καὶ ἀδελφοί μου
καὶ τέκνα· καὶ τῶν υἱῶν μου σπλάγχνων ὑποτίθημι·
ἵνα σπουδάσητε ἕκαστος ὑμῶν βάλλειν τοιαύτην
τὴν ἀρχὴν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀρετῆς· εἰς τὸ ἔργον μᾶλλον
ἀπὴν τοῦ θεοῦ· δι' οὗ καὶ τοὺς μισθοὺς ἀνάλογος τοῦ
πόνου ὑμῶν ἐξ αὐτοῦ φιλαγάθως λαμβάνομεν·
ὥστε ἀδεῶς τοῦ μὴ παρελθεῖν τινὰ ἐξ ὑμῶν·
ἄνευ δακρύων τὴν ἀκολουθίαν· καὶ τὴν ἀνάγνωσιν·
ὁ γὰρ οὕτως ἑαυτὸν ἐθίσας ὦ ἀδελφὲ εἰς τὸ ἔργον
τοῦτο ποιεῖν, ἐν ὀλίγῳ προκόψας καὶ ἀναδρα

μης εἰς ἄνδρα τέλειον· εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ
πληρώματος τοῦ χ(ριστο)ῦ· βιαζόμενος δὲ αὐτὸν ἵνα
μὴ ἄνευ δακρύων παρατρέχῃς τὴν τετυπωμένην
ἀκολουθίαν τῆς ἐκκλησίας, ἤγουν τοῦ καλουμένου
τοῦ ἐν δόξῃ· καὶ ἐν αὐτῇ τῇ στιχολογίᾳ, καὶ ἐν τοῖς τροπα-
ρίοις· οἷς ψάλλεις, τρέφε τὴν σὴν ψυχὴν ἀναδεχομένην
πρὸς ἑαυτὴν τὰ τοῦ πνεύματος νοήματα· καὶ ἀναβι-
βάζεται σου ὁ νοῦς διὰ τῶν λεγομένων πρὸς τὰ νοητά·
καὶ δακρύων ἡδέως οὕτως ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διά-
γεις ὡς ἐν αὐτῷ τῷ οὐρανῷ μετὰ τῶν ἄνω δυνάμε-
θες ὅλων καὶ τοῦ τοσε αὐτοῦ νόμου· ἵνα πρὸ τῆς ἐ-
σχάτης εὐχῆς, μὴ ἐξέλθῃς ποτὲ τῆς συνάξεως,
ἄνευ ἀνάγκης μεγάλης, ἢ χρείας τοῦ σώματος· ἀ-
λλὰ μόνον ὡς εἴπομεν προσκαρτερῶν ἐν τῇ στάσει·
ὅτι δὴ ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος κατὰ τὸ γεγραμμένον,
σωθήσεται· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ πρῶτον μὲν βοήθειαν
λήψεται ἀνεπαισθήτως· εἶτα καὶ ἐναισθήτως· καὶ
μετ' ὀλίγον ἐμφώτισμον ἀπὸ τοῦ παντοκράτορος·
τελειωθείσης δὲ τῆς ὀρθρινῆς δοξολογίας· αὐθωρὸν
δὲ ἐξερχόμενος, μὴ παραβάλλειν τούτῳ, κακονοῶ·
καὶ μετεωρίζεσθαι· καὶ ἀργολογεῖν· ἀλλ' ἔστω σοι
μᾶλλον τὸ ἔρχεσθαί σε κατὰ μόνας ἐν τῷ κελλίῳ
τὴν τετυπωμένην σου εὐχὴν· ἐν δάκρυσι καὶ
προσοχῇ· ἐργασία σωματικῆς καὶ ἀπότρε-
χε πρὸς αὐτήν· ἤτε διακονίας τὴν διακονίαν· ἤ-
τε ἐργοχείρου, εἰς τὸ ἐργόχειρον· ἤτε ἀναγνώ-
σεις εἰς τὴν ἀνάγνωσιν· ἀργὸς δὲ μὴ θελήσῃς ὅλ-

καθεσθῆναι ἐν τῷ κελλίῳ σου· ἵνα μὴ ἡ ἀργολογία
διδάξῃ σε πᾶν κακὸν ὃ μὴ θέμις εἰπεῖν· ἀλλὰ μη-
δὲ περιερχόμενος τὸ μοναστήριον· καὶ τοῖς ἐργα-
ζομένοις ἢ διακονοῦσι τὰς περιεργαζόμενος· φύ-
λαζου δὲ τὴν σιωπήν· καὶ τὸ ἐκ παντὸς ἀπέχεσθαι·
ὅπερ ἀληθῶς ἐστι ζωὴ ταί· πρόσεχε σεαυτῷ μόνῳ
καὶ τοῦ ἐργοχείρου σου, οἷ αὐδᾶν εἶπε· καὶ μὴ εἰσέλθ-
ῃς κελλίον τινὸς ἄνευ τοῦ κατὰ θεὸν πατρός σου· ἢ μὴ
ἀποσταλῇς, ἢ παρ' αὐτοῦ προεστῶτος, ἢ παρ' αὐτοῦ δι-
ακονητοῦ τῆς μονῆς· καὶ ἀπελθόντος σου, σπουδα-
σον μὴ εἰπεῖν ἢ ἀκοῦσαι λόγου ἔξω τῆς χρείας δι' ἣν
ἐπέμφθης· ἀλλὰ τὴν ἀπόκρισιν ποιήσας συντόμως
ὑπόστρεψον· εἰ δὲ διερχόμενος ἴδῃς τινὰς ἀδελφοὺς
μόνους ἢ μεθ' ἑτέρων καθημένους καὶ ὁμιλοῦντας πα-
ρακαιρούς, βάλλου μετάνοιαν σιωπῇ παρέλθε· μὴ ἀ-
πελθὼν καθεσθῇς μετ' αὐτῶν· μνήσθητι τοῦ ψαλμῳδοῦ
λέγοντος· μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βου-
λῇ ἀσεβῶν· καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη· καὶ ἐ-
πὶ καθέδρα λοιμῶν οὐκ ἐκάθισε· λοιμοὶ γὰρ εἰσὶν οἱ
τοιοῦτοι· καθὼς ὁ παῦλος φησίν· φθείρουσιν ἤθη χρη-
στὰ ὁμιλίαι κακαί· μὴ τοίνυν συγκαθεσθῇς μετὰ
ἀργολογούντων ἐραστής· μηδὲ εἴπῃς ἢ ἀκούσῃς μαται-
λαλιάν τινα ποτέ· ἀλλ' ὡς εἴρηται βαλὼν μετάνοιαν παρέλθε·
φύλαζου τὴν σιωπήν· τὴν ζωὴν τῆς· καὶ τὴν μὲν σι-
ωπὴν, ἐν τῷ λέγειν πρὸς ἑαυτόν· τί γὰρ ἰσχύω καὶ εἰ-
πεῖν ἐγὼ ἀγαθόν ὅλος βόρβορος ὤν; καὶ μωρός·
οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ ξένος καὶ ἀνάξιος τοῦ λαλ-

ἢ ἀκούειν, ἢ συναριθμεῖσθαι μετὰ αὐτῶν· τὴν ἐ...ι τα
ειν· καὶ τὸ ἀπέχεσθαι ἀπὸ πάντων· ἐν τῷ λογίζεσθαι
ταῦτα καὶ λέγειν πρὸς ἑαυτόν· τίς εἰμι φησὶν ἐγώ,
ὁ ἐρριμμένος καὶ ἄπληστος· ὁ ἀγεννὴς καὶ πτωχός· ἵ-
να ἀπὸ κελλίου ἀπέλθω τινός· οὐχὶ ὡς βδελυκτὸν ἐμοῦ
τὰ μετ' ἰδοὺ ἀποστραφήσεται· ἄρα οὐ μὴ ἀπῇ· τί δὲ
ὁ μιαρὸς οὗτος ἦλθε πρός με ἐν ἡμέρᾳ ταύτῃ κέλλαν μου.
προτιθῶν πρὸ ὀφθαλμῶν σου τὰς ἁμαρτίας σου·
καὶ μὴ ἄκροις χείλεσιν ἀλλ' ἀπὸ καρδίας λέγων ταῦτα.
ἐὰν γὰρ καὶ μὴ κατ' ἀρχὰς ταῦτα λέγειν ἰσχύσῃς ἀπὸ ψυ-
χῆς, ἀλλ' ὅμως κατὰ μικρὸν ἐλάσῃ καὶ ὁ τοῦ το-
ιούτου χάριτος συνεργοῦντος σοι· μόνον ἄκουσόν μου
τοῦ ταπεινοῦ· μόνον βάλε εἰς ταῦτα ἀρχὴν ἀδελφέ·
μόνον ἄρξαι ποιεῖν καὶ πράττειν ταῦτα· καὶ οὐκ ἐγ-
καταλείψει σε ὁ θεός· ἀγαπᾷ γάρ σε σφόδρα· καὶ θέλει
σε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν καὶ σωθῆναι· οὕ-
τω τοιγαροῦν τὰς μέχρι τῆς λειτουργίας ὥρας διελθὼν
ἀδελφέ, ἄπελθε πάλιν εἰς τὴν σύναξιν ἐν σπουδῇ
καὶ ἐν προθυμίᾳ πολλῇ· στῆθι καθὼς ἐν τῇ ὀρθρινῇ ὑμνο-
δοξολογίᾳ ὑπετυπώσαμεν· τοῦ μηθενὸς μηδόλως
λαλεῖν ποιούμενος· στῆθι σὺν τρόμῳ ὡς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ
βλέπων θυόμενον διὰ σέ· καὶ εἰ ἄξιος, καὶ ἀπελύ-
θης εἰς τοῦτο, πρόσελθε ἐν φόβῳ καὶ ἐν χαρᾷ τῶν
ἀπορρήτων κοινωνήσων ἀγαθῶν· καὶ μετὰ τὴν ἐσχάτην
εὐχὴν ἐξελθὼν, ἄπελθε μετὰ πάντων ἐν τῇ τραπέζῃ· μὴ
χωριζόμενος τῶν σῶν ἀδελφῶν· καὶ εἰ μὲν διακο-
νεῖν ἔτυχες, παράστηθι ὡς τῷ Χριστῷ, καὶ οὐκ ἀνθρώποις διακο

σαι· ἀγαλλιώμενος διαθέσεως καὶ ἀγάπης· ποιῶσιν
ὡς υἱοῖς μᾶλλον δὲ ὡς αὐτοῦ καθὼς ἐπομένη διακο-
νῆσαι τοῦ Χριστοῦ· ἱκανοὺς ἑαυτοὺς περιποιούμενοι οἱονεὶ
τῇ ψυχῇ· καὶ ὅλους ἑαυτοὺς τῇ προθέσει διὰ τῆς ἀγάπης
ἐμπαρέχουσι αὐτοῖς· καὶ ἐκ τοῦ διακονεῖν αὐτοῖς βιβ-
ούμενοι καρποῦσθαι ἁγιασμόν· εἰ δὲ καθέζηται σὺν αὐτοῖς
μετὰ πάντων καὶ σύ, ὅρα, τί σοι ἐγὼ ἐντέλλομαι
ὡς ἀγαπητῷ πατρί μου καὶ ἀδελφῷ· μὴ προπετῶς ἐ-
κτείνῃς τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τοῖς παρακειμένοις βρώ-
μασιν τῇ τραπέζῃ πρὸ τοῦ ἐνάρξασθαι τοὺς παλαι-
οτέρους ἐν θεῷ τῶν ἀδελφῶν σου· πρὸ τοῦ δοθῆναι
τὴν εὐλογίαν ἄνωθεν ὑπὸ τοῦ ἱερέως· καὶ ἀρξάμενος
συνεσθίειν τοῖς πατράσι καὶ ἀδελφοῖς σου· πρό-
σεχε σεαυτῷ μόνῳ ἐν συστολῇ πάσῃ καὶ σιωπῇ κα-
θεζόμενος μὴ ὁμιλῶν καθόλου τινί· ἀλλὰ προσέ-
χου τῇ ἀναγνώσει· καὶ τρεφόμενος ὡς περὶ τὸ σῶ-
μα, οὕτω καὶ τῇ ψυχῇ ἐκ τῶν θεοπνεύστων γραφῶν
τῶν λογίων τοῦ πνεύματος· δεῖ γάρ σε διπλοῦν ὄντα ἐκ ψυχῆς καὶ
σώματος λέγω· διττῶς καὶ καταλλήλως ἔχειν τρο-
φὴν καὶ τὴν τράπεζαν· καὶ τὸ μὲν σῶμα, αἰσθητοῦ
ἔχουσαν καὶ γηΐνου· αἰσθητοῖς καὶ τοῖς ἀπὸ γῆς τρέ-
φειν βρώμασι· τὴν δὲ ψυχὴν νοερὰν καὶ θείαν ἐπιφε-
ρόμενον· νοητοῖς τρέφειν καὶ θείοις τοῦ λόγου ἐδέσ-
μασι· μὴ οὖν περιεργάζου τὰ παρατιθέμενά σοι μέ-
ρη ἐν τῇ τραπέζῃ ποίου τυχὸν μεῖζον· ἢ βραχύτερον
ἐστιν· ἀλλ' οἷον δοθῇ σοι μετὰ εὐχαριστίας πάσης δεξά-
μενος φάγε· καὶ τοῦτο μετὰ ἐγκρατείας, φάγου ἐμ

πᾶσι τοῦ κόρου· ἀνάξιον ἑαυτὸν δηλοῦ ὅτι λοιπὸν ὁμι-
νος τῆς κοινῆς τραπέζης τῶν ἀδελφῶν· καὶ τοιαῦτα
καθ' ἑαυτοῦ ἐνθυμούμενος καὶ λέγων πρὸς ἑαυ-
τόν· τίς ἀμείνων ὁ ἀτελὴς καὶ ἀνάξιος ὅτι με-
τὰ τῶν ἁγίων τούτων σύγκαθεδρος καὶ συνέστιος
γέγονα· καὶ οὕτω ταῦτα λέγων ἐν ἑαυτῷ, ἔχει μόνου
ἀπὸ ψυχῆς στεναῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ· καὶ καθάπερ πτω-
χός τις καὶ ῥακενδύτης· ἂν μέσον ἀρχόντων καὶ
πλουσίων λαμπρὰς καὶ πολυτίμους περιβεβλη-
μένων στολὰς ἀριθμῇ· αἰσχύνεται καὶ συστέλλεται·
καὶ οὐδὲ προσεγγίσαι τινὶ ἑαυτοῦ ἢ πλησιά-
σαι τολμᾷ, οὕτω καὶ σὺ διάκεισο πρὸς πάντας
αὐτούς· τὸν ἔσχατον τόπον ἀεὶ ἐκλεγόμενος
καὶ αἰσχυνόμενος παρά τινος αὐτῶν ὁραθῆναι
καθήμενος· ὡς ἐκείνων μὲν πάντων πλουσίων
ὄντων ταῖς ἀρεταῖς· σοῦ δὲ πτωχοῦ καὶ γυμνοῦ
ὑπάρχοντος καὶ ἀναξίου τοῦ καὶ ὅλως συνεῖ-
ναι καὶ βλέπειν αὐτούς· ἀλλὰ γὰρ καὶ μέλλων ἅπτε-
σθαι τῆς τροφῆς, αὖθις τὰ τοιαῦτα λογίζου μεμνημένος
τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ λέγε πρὸς ἑαυτόν· ἄρα γε οὐ
εἰς κρίμα μου καὶ κατάκριμα γένηται, ἐὰν ἅψωμαι τῶν
προκειμένων τινός; τοῦ γὰρ πεποιηκότος ταῦτα θεοῦ
καὶ ἀνθρώποις ἐν παροχῇ τὰ ἡμῶν· τούτου ἐγὼ ἠπεί-
θην παρήκουσα· καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ οὐ-
κ ἐφύλαξα· καὶ πῶς τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ ὥσπερ
οὗτοι οἱ ἅγιοι, κἀγὼ ὁ ἀνάξιος καὶ κατάδικος ὢν
μεταλάβω· ποίῳ προσώπῳ ἀπὸ ὄψεως τοῦ δὲ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

πῶς τοῦ μοῦ ὁ πονηρὸς δοῦλος καὶ ἀγνώμων ἐγὼ καὶ
ἀχάριστος πρὸ τοῦ μετανοῆσαί με καὶ τὴν συγχώρη-
σιν παρὰ τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ πλείω λαβεῖν ὥσπερ οἱ μὴ
ἁμαρτήσαντες· ἢ καὶ ἡμαρτηκότες μὲν μεταμο-
λήσαντες δὲ καὶ τὴν συγχώρησιν ἐκ θεοῦ λαβόντες·
φάγωμαι καὶ αὐτὸ καὶ πίωμαι καὶ εὐφρανθήσω-
μαι τοῖς ἄλλοις; οὐδαμῶς· ἀλλὰ πρὸς τὸ ζῆν μὲν μόνον
καὶ φάγωμαι καὶ πίωμαι· καὶ ἐμαυτὸν ἐκ τῆς ζωῆς
λυπήσω καὶ κατακρινῶ· ἵνα ἐπιβλέψας ὁ θεὸς ἄ-
νωθεν καὶ ἰδὼν τὴν στενοχωρίαν καὶ τὴν ἑκούσιόν
μου θλίψιν, ἐλεήσῃ καὶ συγχωρήσῃ μοι τὰ πολλά
μου κακά· ταῦτα τοιγαροῦν ἐνθυμοῦ τοῦ τὸν δηλη-
κῶς μέμνησο· πρὸς τούτοις, τύπωσον σεαυτὸν τοῦ λοιποῦ
ἐσθίειν ὅσον τοῦ μὴ χορτάζεσθαι· ἀλλὰ κατὰ πο-
τῆς χρείας ἔλαττον καὶ ὀδυνᾶσθαι βαστάσαι· ὡσαύ-
τως καὶ ἓν ἢ δύο πινάκια βάλε· καὶ ταῦτα ἐν
ἐν τῇ τεταγμένῃ τῆς ἡμέρας ὥρᾳ· ἐσθίοντος σου δὲ μὴ
ὑπακούσῃς τῷ ὑποβάλλοντι σοι λογισμῷ ἐκλέξασθαι
τι τῶν προκειμένων καλῶν μεταλαβεῖν· ἀλλὰ φύλα-
ξον μὴ φαγεῖν τι ὅπερ καλόν σοι ἐφάνη· μόνα δὲ τὰ ἔ-
μπροσθέν σου κείμενα ἐσθία· ἀλλὰ καὶ ὅταν αὐτῶν ἐὰν
ὑποσπείρῃ ὁ λογισμὸς καλὸν εἶναι ἐκεῖνο λαβοῦ φαγεῖν αὐ-
τό· σπούδασον μὴ ἐπιθυμῆσαι· μηδὲ ἅψασθαι αὐτοῦ·
δι' οὐδὲν γὰρ ἕτερον τοῦ παραδείσου ὁ Ἀδὰμ ἐξεβλή-
θη μὴ ὅτι ὡραῖος αὐτῷ ἐφάνη καὶ καλὸς εἰς βρῶσιν
ὁ καρπὸς τοῦ φυτοῦ καὶ ἔφαγεν ἐξ αὐτοῦ· καὶ
δι' αὐτοῦ τὸ ἀπερρίφη καὶ ἐξεβλήθη καὶ θανάτῳ καὶ

φθορᾷ κατεδικάσθη· οἱ δ' οὖν βουλόμενοι ἀσφαλῶς ἐκφυγεῖν
τοῦ παραδείσου, μᾶλλον δὲ ἀπὸ τῆς βασιλείας αὐ-
τῶν, ὅπως οὖν ἐπανέλθωσιν, τὴν ἐγκράτειαν δίχα πα-
ραβάσεως πάσης καὶ μέχρι τοῦ τοῦ φυλάττειν
ὀφείλουσιν· ἵνα μὴ κατὰ μικρὸν καὶ εἰς μείζονας
ἐπιθυμίας βλαβερὰς περιπέσωσιν. ἐὰν προ-
τρέπονταί σε οἱ συγκαθήμενοι ἀδελφοὶ τὸ φα-
γεῖν ἢ πιεῖν τι, μηδὲν ἕτερον ἀποκριθῇς τινί· ἀ-
λλὰ τὰς χεῖρας σου δήσας καὶ μικρόν τι διεγερ-
θεὶς τινὶ καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρακάλει τῇ
φωνῇ· συγχώρησόν μοι· καὶ ἐπὶ πᾶσιν οὕτως πάντο-
τε ἀποκρίνου· καὶ μήτε προτιμήσῃς τινὰ ἐκ τῶν
περισσευμάτων σου· μήτε λάβῃς ἀπό τινος τι·
μὴ πίνοντός σου οἶνον, μὴ ἐπιζητήσῃς ὅλως λα-
βεῖν αὐτόν· ἀλλὰ μηδὲ ἑτέρῳ τινὶ ἐκ τῶν ἀδελ-
φῶν σου ἐπιδώσῃς ἃ μὴ πάρεστι· ἀποζώνης ἐστὶ καὶ ἦλ-
θε πρὸς σὲ δι' ἀχρείαν τινά· μὴ καταδόξῃ ποτὲ
μετά τινος προσγελάσασθαι· μηδὲ ἐνδελεχῶς φαγεῖν, ἢ ποι-
εῖν· ἢ ἐπιδεῖν γυναῖκα ποτέ· πάντα γὰρ τὰ κακὰ ἐκ
τούτων τίκτονται· καὶ ταῦτα εἰσὶ τὰ ἐνέδρα τοῦ δια-
βόλου καὶ ἐπιβουλαὶ αὐτοῦ, ἅτινας καθορῶνται μὲν
ὡς καλαί, κεκρυμμένον δὲ ἔχουσι τὸν ἰὸν τοῦ θανά-
του ἐν αὐταῖς· ἃς ὁ πιστὸς ὑμῶν φυλάξεται· καὶ ὁ
φυλάττων τοὺς λόγους ἡμῶν τῇ συνεργείᾳ τῆς τοῦ
θεοῦ χάριτος ἄτρωτος καὶ ἀβλαβὴς διαμένει ἐ-
ξ αὐτοῦ· οἱ δέ γε λοιποὶ κοσμικοῦ βίου ὡς οὐκ ἴσα-
σιν· ~~ἐν μοναχικῷ τῷ σχήματι~~· ἐν μοναχικῷ τῷ σχή-

ματι προαιρούμενοι ζῆν· οἱ καὶ εἰς βάραθρα καὶ κρη-
μνοὺς καταπίπτουσιν, οὐκ αἰσθάνονται, σὺ οὖν ἐπ-
ρὶ πόθου ἀδελφέ, ταῦτα φυλάξαι θέλεις οὖν· ἀδεῖ
σοι καὶ ἀποθανεῖν· ἄλλως γὰρ ταύτης γαστριμαργί-
ας δαίμονα ἐκφυγεῖν οὐκ ἰσχύσεις· ἴσθι δὲ ὅτι τὰ
φυλάττοντός σου μὴ φρονῶν ὁ διάβολος ὁρᾷ σε,
πάντας τοὺς ῥᾳθύμους ἐξεγερεῖ κατὰ σοῦ· καὶ κα-
ταλοιδορήσουσί σε καὶ καταγελάσουσιν· καὶ φ-
θονήσουσιν· ὅπως σε τῆς ἀγαθῆς προθέσεως καὶ
τῶν ὁσίων πράξεων ἀποστήσωσιν· ἀλλ' ἐὰν
ὑπομείνῃς ἀγαπητέ· μεγάλων ἀπὸ θεοῦ καὶ σὺ ἡμῶν
εὑρήσεις βοήθειαν καὶ παράκλησιν· τοιγαροῦν
καὶ ἑτέρων ἐν τῷ δείπνῳ καθημένων καὶ ἐσθιόντων·
σοῦ δὲ μὴ ἐσθίοντος· ἀλλὰ διακονοῦντος· ἄπτε καὶ
μὴ ἐπιλάθῃ καὶ ταῦτα λέγειν πρὸς ἑαυτόν· ἡ ἡ πάν-
τας μετανοήσας καὶ αὐτός· καὶ τὰς ἁμαρτίας μου
συγχωρηθείσας, ἔχαιρον ἂν καλῶς, καὶ μετὰ τῶν
ἀδελφῶν μου συνήσθιον· ἐπεὶ δὲ ἀνάξιον ἐμαυτὸν
διὰ τῶν αἰσχρῶν μου πράξεων ὁ ἄθλιος πεποίηκα,
ἀπολαβεῖν δεῖ ταῦτα κατὰ τὰ ἔργα μου· καὶ ταῦ-
τα λέγων κραύγαζε πρὸς ὅσην σοι δύναμις· πρὸ τὸ κα-
θέδριον μὴ δὲ ἐπιζητήσῃς μήτε ἐπιθυμήσῃς·
ἀλλὰ μίσησον ταύτην ἀπὸ ψυχῆς ὡς ὑπερηφανί-
αν καὶ προξενοῦσαν· ἡ γὰρ ταπείνωσίς σου ὑ-
ψώσει σε· καὶ τὸ ἔσχατον εἶναί σε πάντων, πρῶ-
τόν σε ἀποκαταστήσει· εἴρηται δὲ γέγραπται πᾶς ὁ
ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται· ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυ-

τοῦ ὑψωθήσεται· μετανοῶ τὸ συναριθμῆναί σε
πάσῃ τῇ ἀδελφότητι· καὶ ἀποδοῦναι τὴν εὐχαρι-
στίαν τῷ θεῷ, καὶ παρὰ τοῦ ἱερέως ἀπολυθῆναι, ἀ-
πότρεχε σπουδαίως ἐν τῇ κέλλῃ σου, καὶ κλείσας τὴν
θύραν ἐπιλαβοῦ τοῦ βιβλίου· καὶ ἀνάγνωθι ὀλίγον,
ἡ μὲν ~~ἄστι~~ ἡμέρα τοῦ θέρους ἐστίν, ἀνακλίθητι ἐ-
πὶ τὸ ψιαθίον σου καὶ βραχύ τι τοῦ μετάλαβε ὕπνου·
ἀπεχόμενος γὰρ τοῦ κόρου· καὶ λιτῇ χρώμενος τῇ
τραπέζῃ μετὰ ἄρτου καὶ μεμετρημένου ὕδατος
καὶ λαχάνων ἢ ὀσπρίων· ἤ που ὑπνώσῃς καὶ θᾶττον ἐξα-
ναστῇς· ἐὰν δὲ τοῦ χειμῶνος ἐστὶ μετὰ τὸ μικρὸν ἀ-
ναγνῶναι ἐπιλαβοῦ τοῦ ἐργοχείρου σου καὶ προσκαρ-
τέρει σου ἐν αὐτῷ ἕως οὗ τὸ ξύλον τὴν ὁμοδίαν
σημαίνει τοῦ λυχνικοῦ· εἶτα πάλιν ἐς τὴν σύναξιν
εἰσελθών, στῆθι ἐν φόβῳ καὶ προσευχῇ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ
ψάλλε αὐτῷ καὶ ἐξομολογούμενος· καὶ μηδενὶ ὁμίλει
τὸ παράπαν· καὶ τελεσθέντος τοῦ λυχνικοῦ, εἰ μὲν
ἐγκρατεύεσθαι ἰσχύσεις τοῦ μὴ φαγεῖν ἢ πιεῖν κα-
θόλου ἅπαξ κεκρικὼς τῆς ἡμέρας ἐσθίειν, ἀρκέσας
οὐ τὴν τυχοῦσαν ὠφέλειαν· ἐν τῇ παραστάσει τῆς ἑ-
σπερινῆς σου ἀκολουθίας· καὶ ἐν τῇ νυκτερινῇ
σου δεήσει καὶ ἀγρυπνίαι· εἰ δὲ οὖν ἀλλ' ἐνὶ παξαμάδι
ἀρκέσθητι· καὶ ἑνὶ ποτηρίου ὕδατος, ἀνὰ ἀσθε-
νείας καὶ στομάχου ἀτονίας· καὶ μετὰ τὸ σὺν ἅμα τοῖς ἀ-
δελφοῖς ἀποδοῦναι τὰς ἑσπερινὰς εὐχὰς τῷ θεῷ, βα-
λὼν μετάνοιαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ προεστῶτος, ὡς
εἰς αὐτοὺς τοὺς πόδας τοῦ Χριστοῦ· καὶ εὐχὴν ἐκεῖθεν λα-

βίου· καὶ ὡς ἀποσάμενος τὰς ἀλλ(?) μορφὰς τῶν ἀν(θρώπ)ων· εἰ-
σελθὲ εἰς τόπον μηδενὶ μηδαμῶς ὁμιλῶν εἰς τὸ κε-
λλίον σου· καὶ κλείσας τὰς θύρας ἐπιλαβοῦ πρῶ-
τον τοῦ βιβλίου· καὶ ἀναγνοὺς ὡς ἂν τρία φύλλα προ-
σευχῶν ἐν αὐτῇ τῇ στάσει πρὸς Χ(ριστὸ)ν ἡσύχως ψάλλε καὶ προ-
σεύχου μόνῳ τῷ Θ(ε)ῷ ὥστε μὴ παρ' οὐδενὸς ἀκουόμενος·
σπούδαζε γενναίως ἐπισυνάγων σου τοὺς λογισμοὺς καὶ
μὴ ἐῶν ῥέμβεσθαι αὐτοὺς ἀλλαχοῦ· σφίγγου σου τὰς
χεῖρας, ἕνωσόν σου τοὺς πόδας ἐπὶ σὲ ἀσάλευ-
τος ἐμβάσει μιᾷ· καὶ τοὺς μὲν ὀφθαλμούς σου
μύσον πρὸς ἄλλο τι μὴ βλέπειν· καὶ τὸν νοῦν δὲ
ἀσκεῖ δύνασθαι· τὸν δὲ νοῦν αὐτὸν καὶ ὅλην σου τὴν
καρδίαν ἄρον εἰς οὐρανοὺς καὶ Θ(εό)ν· ἐκεῖθεν μεταδά-
κρύων καὶ στεναγμοῦ τέλειον ἐκκαλούμενος·
ἔστωσάν σοι δὲ ψαλμοὶ τεταγμένοι, παρὰ τοῦ πνευ(ματι)-
κοῦ σου π(ατ)ρ(ό)ς· ὅσοι ῥήματα μετανοίας καὶ κατανύ-
ξεως φέρουσι· καὶ ὅσοι τῇ δυνάμει ἐξικνοῦνται καὶ
τῇ προθέσει σου· δηλαδὴ σύμμετρα τῇ ἰσχύϊ καὶ τῇ
ἀνδρίᾳ σου, τήν τε τῶν ψαλμῶν ὑμνῳδίαν καὶ
τὸ πλῆθος; τῆς γοῦν ἐκκλησίας· καὶ τοῦ χρόνου τῆς
στάσεως· ἵνα μὴ τὴν συνήθειάν σου ἕξεις ἔχουσαν
λείπουσαν ἐπὶ ἣν σοι δύναμις τοῦ στῆναι καὶ ὑμνῆσαι·
καὶ Θ(ε)ῷ ἐξομολογήσασθαι· πρὸς τούτοις ἔστωσάν
σοι καὶ εὐχαὶ τεταγμέναι, πρωΐας καὶ ἑσπέρας·
ἐξομολόγησιν ἔχουσαι πρὸς Θ(εό)ν· καὶ τὴν εὐχὴν συντε-
λέσας ἀνάγνωθι πάλιν μικρόν· εἶτα ἐπιλαβοῦ
καὶ τοῦ ἐργοχείρου σου· καὶ ἕως πρὸ τῆς φυλακῆς·

ἢ γωνίαις περὶ τῆς ὥρας διανυκτερεύου τῆς νυκτ(ός).
ἀθρόως ἀναστὰς καὶ ποιήσας τὸν ἅπαξ μου ἀνακλί-
σφραγισάμενος ὅλον σου τὸ σῶμα ἐπὶ τὸ ψιαθί-
ου σου· μεταλαβὼν δὲ ὕπνου μέχρι μεσονυκτί(ου)·
καθεξῆς ποιήσας ὡς ἔτι πωθῇ σοι ἄνωθεν· ἀλλὰ
γὰρ καὶ τοὺς λογισμοὺς τῆς καρδίας σου τῷ πνικῷ
σου πρὶ καθαρὰν ἀδίνατον ἐξαγόρευε· ἃ δὲ μὴ τέ-
ως μίαν ἑσπέραν μὴ παρέλθῃς ἄφαπτε· ἀλλὰ με-
τὰ τοῦ ὄρθρου τὰ συμβαίνοντά σοι πάντα, σὲ αὐ-
τὸν ἀνακρίνων ἐξάγγελλε· καὶ πίστιν ἀδιστάκτως ἔχε
πρὸς αὐτόν· κἂν ὁ κόσμος ἀπολοιδορῇ αὐτὸν καὶ
διασύρῃ· κἂν αὐτὸς σὺ τοῦτον τοῖς ὀφθαλμοῖς
σου περιόδου τι θεάσῃ, μὴ σκανδαλισθῇς· μηδὲ τῶν
πίστιν σου ἐλαττώσῃς τὴν πρὸς αὐτόν· πᾶ θαρχ(ῶν)
τῶ ἀπού τι· μὴ κρίνεται καὶ οὐ μὴ κριθῆτε· οὕτω
δὲ ποιοῦντος καθεκάστην· καὶ οὐ τῶν φροντιζομένου
σου οὐ βραδυνεῖ ὁ θεὸς τοῦ ἐπισκέψασθαι ἄνωθεν· ἀ-
λλ' ἐξαποστελεῖ σοι βοήθειαν ἐξ ἁγίου αὐτοῦ κατοικη-
τηρίου· καὶ ἡ χάρις τοῦ πνεύματος αὐτοῦ ἐπισκιάσει
σοι πάντως· κατὰ βραχὺ προκόπτων ἐπὶ τὸ ἔργον σου τῶν
πνικῶν ἢ μὲν ἡλικίαν· αὐξήσεις καὶ εἰς ἄνδρα τέ-
λειον ἀναδράμῃς· εἰς μέτρον ἡλικίας· τοῦ πληρώ-
ματος τοῦ χ(ριστο)ῦ· φωτιζόμενος καὶ φωτίζων φῶς
γνώσεως· δίκην ἡλίου· πάντας τοὺς πλησιάζον-
τας καὶ ἐντυγχάνοντάς σοι· καὶ δοξάζων θ(εὸ)ν δι-
ἀ βίου καὶ λόγου· τὸν δόντα σοι τὴν δωρεὰν τοῦ
ἁγίου αὐτοῦ καὶ ζωοποιοῦ πν(εύματο)ς· νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν:-

ἀδελφὸς παρέβαλε τῷ ἀββᾷ νείλῳ καὶ λέγει αὐτῷ

Ἀδελφὸς παρέβαλλε τῷ ἀββᾷ νείλῳ καὶ λέγει αὐτῷ·
τί ποιήσω ἀββᾶ, ὅτι οἱ λογισμοί μου ὡς πῦρ ἀπὸ γῆς
βρύουσιν ἀπὸ τῆς καρδίας μου. ἀνυπότακτος, μακρὲ-
ν ἡμαρτηκέναι· ἂν ἀγρυπνήσω, τὴν κεφαλήν μου πονῶ· ἐὰν
τι πεινάσω, στερῶ· οὔτε διψῶ· κἂν ἐκβιάζομαι ἐκφυ-
λάζομαι ἐκ φυγῆς τοὺς λογισμοὺς τῶν δαιμόνων, καὶ
χαίρουσί μοι ἐπερχόμενοι. ὀργίζομαι ὡς βασιλεύς, εἰ
μὴ δὲ ὡς αἰχμάλωτος καὶ δοῦλος ἐπιθυμιῶν πονηρῶν·
κλαίω σωφρονῶν· καὶ γελῶ ἀφρονῶν· πολεμῶ πρὸς
τοὺς λογισμούς· καὶ οὐκ ἰσχύω περιγενέσθαι αὐτῶν.
καὶ οἱ μὲν λέγουσιν ὅτι οἱ λογισμοί εἰσιν ἀπὸ τῶν πολλῶν
τῶν μοναχῶν· οἱ γοῦν πονηροί· καὶ σὺν τούτοις ἦλθεν
κατακυριεῦσαί μου. τί γοῦν ποιήσω πῶς σωθῶ;
εἶπεν αὐτῷ ὁ γέρων· οὐδὲν ὠφελεῖται ὁ οἰκοδεσπότης
σπείρων καὶ βάλλων ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ πράγματα·
ὅτι οἱ κλέπται καὶ οἱ λῃσταὶ ἔνδον οἰκοῦσιν· ὅτε
δὲ μὴ ἀγωνίσῃ τοὺς κλέπτας, καὶ τοὺς λῃστὰς ἐκδιώ-
ξῃ, τὸ τέλος οὐδὲν ἀπόλλῃ. σὺ οὖν τέκνον ἐποίησας τὸν
οἶκον τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος τετράπυλον· καὶ
αἱ θύραι τοῦ νοὸς τῆς διανοίας ἀνοικταί εἰσι· καὶ
αἱ θυρίδες τῶν αἰσθητηρίων τοῦ σώματος ἠνεῳγμέ-
ναι· καὶ περιερχόμενοι οἱ περοδῖται· καὶ κλέπται καὶ
λῃσταί· καὶ κοπρισταί· ἅπαν εὕρωσιν ἀρέσκον αὐτοῖς
λαμβάνουσιν· οὐ γὰρ ἐστὶν ὁ ἀντιλέγων; ἢ ὁ κωλύων αὐ-
τούς· πᾶς γὰρ οἶκος ἄθυρος καὶ ἀθυρίδωτος· ἔξω-
θεν κινεῖται; καὶ γινώσκεις, ὅπου κόπρος καὶ δυσω-
δία, σκώληκες καὶ σηπεδόνες καὶ ἑρπετὰ οἰκοῦ-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

σιν ἀκάθαρται· ἐκεῖ αὐτὸς ὢ φρουρῶν οἰκῆσαι οὐ δύνα-
ται· ἑρπετὰ δὲ ἐσθίουντα, κόπρου οἰκοῦσι· χοῖροι·
ὄρνιθες, ὄφις· σκορπίοι· καὶ σαῦραι. Σὺ οὖν τέκνον
ἀπελθὼν, καθάρισον τὸν οἶκον· καὶ ἐκχύσας καὶ
ξαρίσας τὴν κόπρον· καὶ ἀθούτως φιλοκαλίσας
τὸν οἶκον· ῥάνον ὕδωρ καθαρὸν· καὶ στήσας τὴν θύ-
ραν· πήξας τὰς θυρίδας· καὶ τότε θυμίασον τὸν
οἶκον· καὶ βαλὼν κλειδίον· θὲς τράπεζαν καὶ λύ-
χνον· καὶ καλέσας τοὺς ἱερεῖς· παρακάλεσον αὐτοὺς·
ὅπως εὐχὴν ποιήσαντες, ἐγκαινίσωσι τὸν οἶκον· τό-
τε στῆσον οἰκοφύλακας· καὶ ὅτε οἰκήσει ὁ οἰκοφύ-
λαξ, θὲς ἐπὶ τὴν βούλλαν· χρυσίον καὶ ἀργύριον· καὶ ἱμά-
τιά μου· καὶ ἀρώματα, καὶ οὐδὲν ἀπόλλας· οὐ μὴν δὲ
χρήσει· καὶ περιαύλιον κτήσασθαι· καὶ θυρωρὸν στῆ-
σαι· ἵνα μὴ κατὰ τὸ ἔθος ἐρχόμενοι οἱ κλέπται καὶ
λησταὶ καὶ κοπρισταὶ, ἔμπροσθεν αὐτοῖς ὁ ζωδίας πλη-
ρώσωσιν. ὁ ἀδελφὸς ἔφη· λῦσόν μοι περὶ τῶν παρα-
βολῶν ταύτην· καὶ ἀπεκρίθη ὁ γέρων· οἶκος ἐστὶ τὸ σῶ-
μα· οἰκοδεσπότης ἡ ψυχή· οἰκοφύλαξ ὁ νοῦς· θύρα τὸ
στόμα· θυρίδες τὰ αἰσθητήρια, ὀφθαλμοὶ ὦτα καὶ ῥῖ-
νες· κλειδίον ἡ γλῶσσα, ἡ ἀνοίγουσα καὶ κλείουσα· πα-
ροδῖται οἱ δαίμονες· λησταὶ ἡ γαστριμαργία καὶ ἡ σαρ-
κικὴ ἀνάπαυσις· κλέπται ἡ κενοδοξία καὶ ὑπερη-
φανία· κόπρος καὶ ὁ ζωδίας, οἱ πονηροὶ λογισμοὶ καὶ
αἱ φαῦλαι ἔννοιαι· ἑρπετὰ καὶ θηρία, τὰ πάθη
καὶ αἱ ἁμαρτίαι· ὁ ἐκχύζων καὶ καθαρίζων τὴν ὀ-
ζωδίαν ἐστὶν ἡ ἐξαγγελία· τὸ ὕδωρ τὸ ἀρδεῦον τῶν

[illegible]

Διάνοια· ἐστὶν ἅλωνι ἐοικυῖα

Διάνοια· ἐστὶν ἅλωνι ἐοικυῖα· ὁ δὲ λύχνος, ἡ ζωὴ δὲ ὅτε
ἡ διδάσκουσα πάντα τὰ ὠφέλιμα καὶ κωλύουσα τοῦ
φαύλου· ἡ δὲ τράπεζα ἡ καρδία· τὰ δὲ βρώματα,
οἱ δαυϊτικοὶ ψαλμοί· τὸ δὲ θυμίαμα, ὁ φόβος τοῦ
θεοῦ· χρυσὸς καὶ ἄργυρος καὶ ἱματισμοὶ, αἱ ἀρεταί·
ἱερεὺς, ὁ ἡγούμενος· περὶ αὐλίου καὶ θυρωρίου· τὸ
σκέπον καὶ φυλάττον τοὺς οἴκους ἐκ τῶν λῃστῶν καὶ
κλεπτῶν καὶ κοπριῶν· ἐστὶν ἡ καθαρὰ καὶ ἄπαυστος
προσευχή· ὥσπερ γὰρ οἱ ἀγαθοὶ λογισμοὶ ὠφελοῦσι
τὴν ψυχὴν, οὕτω καὶ οἱ πονηροὶ λογισμοὶ, βλάπτουσι καὶ φθείρουσι: καὶ μιαίνουσι τὴν καρδίαν:-

καὶ φθείρουσι καὶ μιαίνουσι τὴν καρδίαν

καὶ φθείρουσι: καὶ μιαίνουσι τὴν καρδίαν

οὕτω καὶ οἱ πονηροὶ λογισμοὶ· βλάπτουσι καὶ φθείρουσι· [illegible]

οὕτω καὶ οἱ πονηροὶ λογισμοί.

οὕτω καὶ οἱ πονηροὶ λογισμοὶ· βλάπτουσι καὶ

φθείρουσι καὶ μιαίνουσι τὴν καρδίαν·

+ τὸ παρὸν βιβλίον ὁ μοναχὸς [illegible] ἠγόρασα [illegible] ἀπὸ τοῦ [illegible] [illegible] ἔγραψα [illegible] ζρβ· ἀπὸ δὲ Χριστοῦ, αφϞδ:

[illegible]

		κύ	κύ				
ιω	ω̅	θ	ε	ἀπὸ	νομικὸν φάσκα	χ(ριστιανῶν) πάσχα	ἀπόκρεω
,ςπθ	δ̅	ω̅	ια̅	φε ιζ	ἀπρ ιβ̅	ἀπρ ιδ̅	ιθ̅
,ςϙ	ε̅	β̅	ιβ̅	φε θ	ἀπρ ω̅	ἀπρ ϛ̅	κζ̅
,ςϙα̅	ϛ̅	γ̅	ιγ̅	ἰαννουαρίου κε̅	μα κα̅	μα κβ̅	μβ̅
,ςϙβ̅	ζ̅	δ̅	ιδ̅	φε ιδ̅	ἀπρ θ̅	ἀπρ ι̅	κγ̅
,ςϙγ̅	η̅	ε̅	ιε̅	φε ε̅	μα κθ̅	ἀπρ ε̅	λα̅
,ςϙδ̅	θ̅	ϛ̅	ιϛ̅	φε κε̅	ἀπρ ιζ̅	ἀπρ κβ̅	ια̅
,ςϙε̅	ι̅	ζ̅	ιζ̅	φε ι̅	ἀπρ ε̅	ἀπρ ζ̅	κϛ̅
,ςϙϛ̅	ια	η	ιη̅	φε β	μα κε̅	μα κθ̅	λθ̅
,ςϙζ	ιβ̅	θ	ιθ̅	φε κα̅	ἀπρ ιγ̅	ἀπρ ιη̅	ιθ̅
,ςϙη̅	ιγ	ι̅	α̅	φε ϛ̅	ἀπρ β	ἀπρ γ̅	λ̅
,ςϙθ̅	ιδ̅	ια̅	β̅	ἰαννουαρίου κθ	μα κβ̅	μα κϛ̅	λη̅
,ζ	ιε̅	ιβ̅	γ	φε ιη̅	ἀπρ ι̅	ἀπρ ιδ̅	ιθ̅
α̅	ω̅	ια̅	δ̅	φε θ̅	μα λ̅	ἀπρ ϛ̅	κζ̅
β̅	β̅	ιδ̅	ε̅	φε κβ̅	ἀπρ ιη̅	ἀπρ ιθ̅	ιδ̅
γ	γ̅	ιε̅	ϛ̅	φε ιδ̅	ἀπρ ζ̅	ἀπρ ια̅	κβ̅
δ̅	δ̅	ιϛ̅	ζ̅	φε ϛ̅	μα κζ̅	ἀπρ ε̅	λα̅
ε	ε̅	ιζ̅	η̅	φε κε̅	ἀπρ ιε̅	ἀπρ κβ	ια̅
ϛ	ϛ̅	ιη̅	θ̅	φε ι̅	ἀπρ δ̅	ἀπρ ζ̅	κϛ̅
ζ	ζ̅	ιθ̅	ι̅	φε β	μα κδ̅	μα λ̅	λθ̅
η̅	η̅	κ̅	ια̅	φε κβ̅	ἀπρ ιβ̅	ἀπρ ιη̅	ιε̅

133

ἔτος	ἰνδ.	κύ. ☉	κύ. ☾	ἀπόκρεω	νομικὸν φάσκα	χριστιανῶν πάσχα	ἀπὸ νηστειῶν:
ρϙθ	θ	κα	ιβ	φε ϛ	ἀπρ α	ἀπρ γ	λ
ρϙι	ι	κβ	ιγ	ἰαννουαρίου κθ	μα κβ	μα κϛ	λη
ρϙια	ια	κγ	ιδ	φε ιη	ἀπρ θ	ἀπρ ια	ιη
ρϙιβ	ιβ	κδ	ιε	φε γ	μα κθ	μα λ	λδ
ρϙιγ	ιγ	κε	ιϛ	φε κβ	ἀπρ ιζ	ἀπρ ιθ	ιδ
ρϙιδ	ιδ	κϛ	ιζ	φε ιδ	ἀπρ ε	ἀπρ ια	κβ
ρϙιε	ιε	κζ	ιη	ἰαννουαρίου λ	μα κε	μα κζ	λζ
ρϙιϛ	α	κη	ιθ	φε ιθ	ἀπρ ιγ	ἀπρ ιε	ιη
ρϙιζ	β	α	α	φε ι	ἀπρ β	ἀπρ ζ	κϛ
ρϙιη	γ	β	β	ἰαννουαρίου κϛ	μα κβ	μα κγ	λα
ρϙιθ	δ	γ	γ	φε ιε	ἀπρ ι	ἀπρ ιβ	κε
ρϙκ	ε	δ	δ	φε ζ	μα λ	ἀπρ γ	λ
ρϙκα	ϛ	ε	ε	φε κϛ	ἀπρ ιη	ἀπρ κγ	ι
ρϙκβ	ζ	ϛ	ϛ	φε ια	ἀπρ ιζ	ἀπρ η	κε
ρϙκγ	η	ζ	ζ	φε γ	μα κζ	μα λα	λγ
ρϙκδ	θ	η	η	φε κγ	ἀπρ ιε	ἀπρ ιθ	ιδ
ρϙκε	ι	θ	θ	φε ιδ	ἀπρ δ	ἀπρ ια	κβ
ρϙκϛ	ια	ι	ι	ἰαννουαρίου λ	μα κδ	μα κζ	λζ
ρϙκζ	ιβ	ια	ια	φε ιθ	ἀπρ ιβ	ἀπρ ϛ	ι

βασίλη η

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ἔτος	ἥλιος	κύ θ	κύ ☾	ἀπόκρεω	φασκ	πάσχα	ἀπ. νηστ.
ζρκη	ιγ	ιβ	ιβ	φε ια	ἀπρ α	ἀπρ ζ	κς
ζρκθ	ιδ	ιγ	ιγ	ἰανουαρίω κς	μρ κα	μρ κγ	μα
ζρλ	ιε	ιδ	ιδ	φε ιε	ἀπρ θ	ἀπρ ιβ	κα
ζρλα	α	ιε	ιε	φε ζ	μρ κθ	ἀπρ δ	κθ
ζρλβ	β	ις	ις	φε κζ	ἀπρ ιζ	ἀπρ κγ	ιγ
ζρλγ	γ	ιζ	ιζ	φε ια	ἀπρ ε	ἀπρ η	κε
ζρλδ	δ	ιη	ιη	φε γ	μρ κε	μρ λα	λγ
ζρλε	ε	ιθ	ιθ	φε κγ	ἀπρ ιγ	ἀπρ κ	ιγ
ζρλς	ς	κ	α	φε η	ἀπρ β	ἀπρ δ	κθ
ζρλζ	ζ	κα	β	ἰανουαρίω λ	μρ κβ	μρ κζ	λζ
ζρλη	η	κβ	γ	φε ιθ	ἀπρ ι	ἀπρ ις	ιζ
ζρλθ	θ	κγ	δ	φε δ	μρ λ	ἀπρ α	λβ
ζρμ	ι	κδ	ε	φε κδ	ἀπρ ιη	ἀπρ κ	ιγ
ζρμα	ια	κε	ς	φε ιε	ἀπρ ζ	ἀπρ ιβ	κα
ζρμβ	ιβ	κς	ζ	ἰανουαρίω λα	μρ κζ	μρ κη	λς
ζρμγ	ιγ	κζ	η	φε κ	ἀπρ ιε	ἀπρ ιζ	ις
ζρμδ	ιδ	κη	θ	φε ιβ	ἀπρ δ	ἀπρ η	κε
ζρμε	ιε	α	ι	φε γ	μρ κδ	μρ λα	λγ
ζρμς	α	β	ια	φε ις	ἀπρ ιβ	ἀπρ ιε	κ

ἔτη	ἰνδ.	κύκλ. ☉	κύκλ. ☾	ἀπόκρεω	νομικὸν φάσκα	Χ(ριστοῦ) πάσχα
͵ζρμζ	β	γ	ιβ	φεβ. η	ἀπρ. α	ἀπρ. ι
͵ζρμη	γ	δ	ιγ	ἰαννουαρίω λα	μαρ. κα	μαρ. κζ
͵ζρμθ	δ	ε	ιδ	φεβ. ιθ	ἀπρ. θ	ἀπρ. ια
͵ζρν	ε	ϛ	ιε	φεβ. δ	μαρ. κθ	ἀπρ. α
͵ζρνα	ϛ	ζ	ιϛ	φεβ. κδ	ἀπρ. ιζ	ἀπρ. κα
͵ζρνβ	ζ	η	ιζ	φεβ. ιϛ	ἀπρ. ε	ἀπρ. ιβ
͵ζρνγ	η	θ	ιη	ἰαννουαρίω λα	μαρ. κε	μαρ. κη
͵ζρνδ	θ	ι	ιθ	φεβ. κ	ἀπρ. ιγ	ἀπρ. ιζ
͵ζρνε	ι	ια	α	φεβ. ιβ	ἀπρ. β	ἀπρ. θ
͵ζρνϛ	ια	ιβ	β	ἰαννουαρίω κη	μαρ. κβ	μαρ. κδ
͵ζρνζ	ιβ	ιγ	γ	φεβ. ιϛ	ἀπρ. ι	ἀπρ. ιγ
͵ζρνη	ιγ	ιδ	δ	φεβ. η	μαρ. λ	ἀπρ. ε
͵ζρνθ	ιδ	ιε	ε	φεβ. κη	ἀπρ. ιη	ἀπρ. κδ
͵ζρξ	ιε	ιϛ	ϛ	φεβ. ιγ	ἀπρ. ζ	ἀπρ. θ
͵ζρξα	α	ιζ	ζ	φεβ. δ	μαρ. κζ	ἀπρ. α
͵ζρξβ	β	ιη	η	φεβ. κδ	ἀπρ. ιε	ἀπρ. κα
͵ζρξγ	γ	ιθ	θ	φεβ. θ	ἀπρ. δ	ἀπρ. ϛ
͵ζρξδ	δ	κ	ι	φεβ. α	μαρ. κδ	μαρ. κη
͵ζρξε	[illegible]	κα	ια	φεβ. κ	ἀπρ. ιβ	ἀπρ. ιζ

ἔτος	κύ(κλος) ἡλίου	κύ(κλος) σελήνης	θ	ϲ	ἀπό κρεῶν	νομικὸν φάσκα	Χ(ριστιανῶν) πάσχα	ἀπ(όκρεω) ὑ(πὸ) πάσχα
͵ζϡξϛ	ϛ	κβ	ιβ	φ ε	ἀπρ(ιλίου) ω	ἀπρ(ιλίου) β	λα	
͵ζϡξζ	ζ	κγ	ιγ	ἰαν(ουαρίου) κα, φ(εβρουαρίου) κη	μ(αρτίου) κα	μ(αρτίου) κε	λθ	κυρ(ιακὴ) πάσχ(α)
͵ζϡξη	η	κδ	ιδ	φ ιζ	ἀπρ(ιλίου) θ	ἀπρ(ιλίου) ιγ	κ	
͵ζϡξθ	θ	κε	ιε	φ η	μ(αρτίου) κθ	ἀπρ(ιλίου) ε	κη	

ὁ πάλαι βλύσας ὕδατα πέτρας ἐξ ἀ-
κροτόμου· καὶ τῆς μερρᾶς μεταβαλὼν
ἑβραίοις τὴν πικρίαν· κοσμοποιὲ τερ-
τουργὲ χτίστα μου πλαστουργέ μου· τῶν ἀκρο-
τάτων ἐφετῶν ἄκρον τῆς ὑπερτέρας,
δακρύων δὸς ζωῆς μοι πηγάς, τὰ κύκλα
τῶν ὀμμάτων· τὴν κεφαλήν μου πλή-
ρωσον ὑδάτων καθαρσίων· καὶ ποίη-
σον τὰ βλέφαρα νεφέλας ἀρρόους·
ὁ μολυσμὸς γὰρ τῆς ψυχῆς καὶ τῶν
φρενῶν ὀρύσσει· ὑπατῶ (?) πού δὸς ταῖς δι-
ποταμοῖς τῆς σῆς φιλανθρωπίας· καὶ κατάκλυ-
σον τῆς τῶν ὀφθαλμῶν καρδίας κρουνούς αἱ-
μάτων· δός τὸ δακρύων ὀφθαλμοί, κρου-
νοὶ αἱμάτων μέτρον :+
δαμῶ ὁ πρὸς τοὺς ἀνδρὸς ῥιφθεὶς ἐκ παραδεί-
σου ἀπιμαν (?) ἐκαθήμενος, ὁ ὑψηλ...

ἀποδακρύσω· σὺ δὲ ψυχή μου τῆς ἐδὲμ
τῶν ἀρίστων ῥιφθεῖσα· οἴμοι, πῶς καθη-
πάλουσα χλιδῶσα καὶ τρυφῶσα· ἀφρό-
νως ὑπὸ θύραις τοῦ βίου τοῖς ὀνείροις·
καὶ ταῖς σκιαῖς τῶν ἡδονῶν ἀλόγως ὁ-
μαρτοῦσα· ταῖς αὔραις ἄφες τὸ λοιπὸν
καὶ μὴ μετεωρίζου· τῷ ἀθῆ τι συμβου-
λόν τι κλαῦσον ἀπὸ καρδίας· ἢ συγχαίρε
καὶ μέμνησο τῶν προημαρτημένων·
καὶ πάντως ἴζεις δάκρυα, κἂν ἀμήχα-
νος τυγχάνῃς· ῥεῖτε δακρύων ὀφθαλ-
μοὶ κρουνοῖς αἱμάτων μεστοῖς:+
Φιλοσώφρων Ἰωσὴφ ἡ ταπεινὴ καρδία·
ὅτε κατήγετο πραθεὶς εἰς αἴγυπτον
ὡς δοῦλος· ἰδὼν περ δὲ τῆς μητρὸς τὸν
τάφον παροδεύων, ὀδυρμῶν ῥίπτει ἑαυ-
τὸν τοῦ μνήματος ἐθρήνει· ἂν ὅπως
ἀθάνη τραγῳδῶν ψυχὴ μητρὸς ἀναβλέψης,
Ῥαχὴλ ἰδοῦσα στέναζον εἰς δοῦλον πε-
πραμμένον· τὸν ἰωσὴφ τὸν σὸν υἱὸν
ἀνδράποδον βαρβάρων, ὡς πρόβατον
ἀγόμενον εἰς χώραν ἀλλοτρίαν· σὺ δὲ
ψυχή μου τῆς σαρκὸς ταῖς ἡδοναῖς πρα-
θεῖσα, πῶς παροδεύσῃς τὴν ὁδὸν ἀδια-
κριτὶ τοῦ βίου· ῥεῖτε δακρύων ὀφθαλ-
μοὶ κρουνοῖς αἱμάτων μεστοῖς:+
[illegible] ἀμαθὰν τοῦ καλοῦ καὶ τὸν σω[illegible]

θρήνει τὰς κορυφὰς τὰς τῶν ὀρῶν,
ἀρώμενος καὶ λέγων; ὁ τῆς ὡραιότητος
βυθὸς δαβὶδ ὁ προφήτα ἄραξ· καὶ μὴ αὐ-
γάσει λαμπηδὼν φωτὸς ἡλίου βλύτου·
μὴ καταβῇ τοῦ ὑετὸς μὴ παλλάξαι τὸ δρό-
σος· σὺ δὲ τριτάλαινα ψυχὴ καὶ σιδη-
ρὰ καρδία; οὐ συγγινώσκῃ ἡ πύρωσις ὦ
φίλων μου γονέων· ἐκείνη πρὸς δάκρυ-
α καὶ σύγχυσιν καὶ πένθος· τί λέγω
φίλων συγγενῶν οὐδὲ σαυτὴν δακρύσας·
ἐννοουμένη τὰ πολλὰ τῶν ἐγκλημά-
των βάρη· καὶ τὸ δριμὺ τῶν αἰκισμῶν
ὧν μέλλεις ὑποστῆναι· ῥεῖ τε δακρύων
ὀφθαλμοὶ κρουνοῖς ἡματωμένοις· +
πᾶς ὁ βίος ὁ παρὼν ἐπικλαυθμῶ-
μος· ἅπας ὁ βίος ὁ παρὼν, ὑπόθεσις
δακρύων· καὶ σήμερον κεκελάσμεθα
δακρύων ἐμπαγῶσιν· ἢ ἀγαλλίασιν
εἰ καὶ βουλόμεθα θερίσαι· πῶς οὖν ἄ-
μοιρε ψυχὴ τὸν δακρύων χρόνον,
εἰς ματαίως ὑποδαπανᾶς καὶ ἀκαί-
ροις ὁμιλίαις· τῆς παρηγο-
ρίας καιρὸν ἀνταλλάσσῃς· εἰς ἀ-
μοιρίτοις προφάσεις καὶ παραλόγοις
πράξεις; καταμελοῦσα τοῦ καλοῦ καὶ
σωτηρίου πένθους· ζήτει πειθαὶ σαυτῷ λοι-
πὸν παραμυθίαν δακρύων; ὄμβροις ἡλί

ις.

...μασιν ἡ πηγὰς τὰς ψυχοκαθαρσίους
...πένθος ἀπαράκλητον ἔχημος κ...
μένραν. μαίτων προτέρων μέμνη σ...
αλμάτων σου καὶ λίσεις. ῥεῖ τ δα...
ὀφθαλμοὶ κρουνοὺς ἡματος μένους...

ἀριθμῶ δι' ὧν οἱ μαθηταί. ἢ τὸν σραῦ...
θ[illegible]μων [illegible] σου σου. ἡ σὲ τὴν ἐλπ...
[illegible]κου ἐν [illegible] θημι ἅπασαν. καὶ ὑ...
πεποιθὼ τὴν ὑψηλοτέραν πασῶ...
ὑπομωῖων δυνάμεων. σύ μοι παρά...
τῷ, τῇ θεᾷ σου περιφρούρησόν μ...
τι. κυβέρνησόν μου τὴν ζωήν. κ...
τὸ αἴτιον θ[illegible]τοῦ σοῦ υἱοῦ καθ...
καθ[illegible]σαν. σύ μοι δώρησαι πλ...
[illegible]των τὴν ἄφεσιν γένου μοι κα...
γῆ. σκέπη καὶ ἀντίληψις. καὶ π...
ρο...ρος ἐς τὴν αἰώνιον ζωὴν διακ...
ζουσα. ἐν [illegible] τῇ φοβερᾷ τῇ...
θ...αὐτοῦ μου δι' [illegible]οιμαι, δι' ὧν οἱμαι
μὴ ἐγκαταλίπῃς [illegible] ἀλλ' ἔχε τὴν...
βοήθειαν ταχεῖαν [illegible] τῆς πικρᾶς
ρραμνίδος [illegible] μόνον ἐξ ... πα...
ἔχεις γὰρ τῇ βουλῇ σου, τὸ δύναμαι...
ἀληθῶς μήτηρ θυ. καὶ πάντων δι...

πολλῶν καὶ μεγάλων ἀπολαύσας ἀγα-
θῶν, παρ' αὐτοῦ πλαστουργήσαντός με
θεοῦ· ἀμνήμων τε πάντων φανεὶς ὁ ἄ-
θλιος καὶ ἀχάριστος· εἰκότως παρε-
συνεβλήθην τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοή-
τοις καὶ ὡμοιώθην αὐτοῖς· πῶς χάσκων
ταῖς ἀρεταῖς, πλουτῶν τοῖς πάθε-
σιν· αἰσχύνης πεπληρωμένος· παρ-
ρησίας θείας ἐστερημένος· κατακρι-
νόμενος ὑπὸ θεοῦ· θρηνούμενος ὑπὸ
ἀγγέλων· γελώμενος ὑπὸ δαιμόνων·
ἐλεγχόμενος ὑπὸ τοῦ συνειδότος· ὑ-
πὸ τῶν πονηρῶν μου καταισχυνόμε-
νος πράξεων· καὶ πρὸ θανάτου νε-
κρὸς ὑπάρχων· καὶ πρὸ κρίσεως αὐ-
τοκατάκριτος ὤν· καὶ πρὸ τῆς ἀτε-
λευτήτου κολάσεως, αὐτοτιμώρη-
τος ὑπὸ τῆς ἀπογνώσεως τυγχάνων:
διὸ δὴ εἰς τὴν σὴν καὶ μόνην ἀντίλη-
ψιν δυσωποῦμαί σου ὑπεραγία θεοτόκε· ὁ
τῶν μυρίων ὀφειλέτης ταλάντων·
ὁ ἄσωτος μετὰ τῶν πορνῶν τὴν πα-
τρικὴν δαπανήσας οὐσίαν· ὁ πορνικῶς
ὑπὲρ τὴν πόρνην, καὶ παράνομος
ὑπὲρ τὸν Μανασσῆν· ὁ ὑπὲρ τὸν πλού-
σιον ἄσπλαγχνος γενόμενος· ὁ λαιμαργι-
ῶν δοῦλος· τῶν πονηρῶν λογισμῶν

καταφεύγω θερμοτάτην

ουχον· ὁ τῶν αἰσχρῶν καὶ ῥυπαρ
λόγων, θησαυροφύλαξ· ὁ πάσης ἀγα
θοεργείας, ἀλλότριος· ἐλέησόν με
τὴν ταπείνωσιν ἄχραντε· οἰκτείρη
σόν μου τὴν ἀθυμίαν πανάγνε· μὴ
πάλιν ἔχεις τὴν παρρησίαν πρὸς τὸν
σοῦ ἐκ σοῦ τεχθέντα; ὡς οὐδεὶς ἕτε
ρος ἅπαντα δύνασαι ὡς θεοῦ μήτηρ· πάντα
χύεις, ὡς πάντων ὑπερέχουσα κτισ
των· οὐδέν σοι ἀδύνατον ἐὰν θελήσῃς·
μόνον μὴ παρίδῃς μου τὰ δάκρυα
ἀποιμαι· μὴ ἐκβδελύξῃ μου τὸν στεναγ
μὸν ἀπώσῃ μου τὸν ἐγκάρδιον πόνον,
μὴ ἀγνοήσῃς μου τὴν εἰς σὲ προσ
κύνησιν ἀλλὰ ταῖς σαῖς καὶ αὐτοῦ δεή
σεσι τοῦ ἐκ σοῦ θεοῦ καὶ υἱοῦ σου βία
με μὴ ἀθλίαν ἀπαρχίαν· ἀξίωσ
με τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ ἀνάξιον δοῦ
λον σου, τὸ πρῶτον καὶ ἀρχαῖον ἐπανα
βῆν κάλλος τῆς ψυχῆς· τὴν τῶν παθῶν
ἀποθέσθαι ἀμορφίαν ἐλευθερωθῆ
ναι ἁμαρτίας δουλωθῆναι τῇ δικαιο
σύνῃ· τὸν κείας μορφὴν δύνασθαι τῆς
κτίσεως· ἐνδύσασθαι τὸν ἁγι
ασμὸν τῆς ψυχικῆς καθαρότητος· μεν
θῆναι τοῦ κόσμου ζῆσαι τῇ ἀρετῇ· ὁδ
πορῶ τοῦ μοι συνοδοιπόρου· ἐν θεῷ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

...συμπλίου... ρτι· ἀφ...

...ουσι τοῖς ... ποσ ἀφ' ὧν τοῖς πόλι

...πεσ μοι ... μωμασ· ἀγρυπνῶ

τα με ... ὑπηρισχοῦσι σου· ὑπηρετοῦσι ...

φυλάττου ... παραμυθουμένη ... θαΐ

...όμενον· ὀλι... χοῦνται ... παρ...

...ται ... ἀθυμοῦντα, ῥωμθοῦσαν·

...κοσ μένον, ... ἐπικο...φαρ

...ομενον, ... οὗσι ... ἐπικα... με

...με τὴν μόνην σὲ ... θῆ...

...τὸ μοσ ... ὀφθαλμοῦ σου ...

ται μου ἐκ τοῦ παιδὸσ τῶν θηρα ...

...μοι ... ρομενον ... ἀρτίως κακοῤῥα

...ται ἐχθροῖσ πᾶσι ... κρίνουσα καθ

...ἄμην· ἵνα προσοχὴ ... πῶσ οἱ ἄδικοσ

... τυραννοῦντεσ, τί μου δοῦλοσ ὑπὸ

...ος καὶ πρὸσ τίνα καταπέφυγα· καὶ

...περ ἀγαθεῖ δι' ἀσοίρα, ἐπακουσόν

μου τῆσ οἰκτροσ ταύτησ ... δεήσε

ωσ καὶ μὴ καταισχύνῃσ με ἀπὸ τ...

προσδοκίασ μου ἢ ἐλπίσ πάντων τῶν

περάτων τῆσ γῆσ· τὸν ... τῆσ

σαρκόσ μου καταπαῦσον· τὴν ἐν τῇ τύ

χῃ μου ἐγειρόμενον ... κλύ

δωνα· τοῦ ἀκαίρου θυμοῦ ...

μον· τὸν τύφον καὶ τὴν ἀλαζονείαν

τῆσ ματαίασ οἰήσεωσ, ἐκ τοῦ ...

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

...ου ἀφανισ[illegible] ...κατ' ἡμέρας...

τασίας τῶν πονηρῶν πνευμάτων

τὰς μεθ' ἡμέραν [illegible] ἀκαθάρτου

ὁρμοὺς τῶν προσβολὰς [illegible] της κυρ...

μεν[illegible] σου· παιδ[illegible]σου μου τηγλα...

τα ἐλαλήθη τὰ σου [illegible] ορ... δι' ἃ...

μου τοῖς ὀφθαλμοῖς [illegible] οὐ βλι[illegible] ὀρ...

τῆς ἀρετῆς τὴν εὐθύτητα· τοῖς πο...

μου τρέχειν [illegible] ποίησον τὴ...

μα καὶ [illegible] ἀμόλυντον τῶν θεοῦ [illegible]· ται...

...ρυσμοῖς [illegible] ... ἀσκε...

...ἀέρα τὴν πρὸς τὸν ὕ...

...τον· καθαρὸν [illegible] σὸ... μου [illegible]

...φρεσίας ἐπικαλέσηται πρὸς τὸν φο-

βερὸν θεὸν καὶ σωτῆρα· ἄνοιξόν μου [illegible]

τα, ἵνα [illegible] τοῦ τε καὶ ...

... γλυκύτερα [illegible] μέλιτος τῶν...

... γραφῶν λόγια ... θεῖα ...

μενος [illegible] ταῦτα δὲ ἅπαντα τὸ διὰ σου...

κραταιοῦ [illegible]· δός μοι καιρὸν με...

καὶ λογισμὸν ἐπιστροφῆς· δός μοι ...

... τῆς πορνείας καὶ [illegible]

λοῦ μι... ἐλεύθερον σὸν θα-

νάτου· κατακεκρυμμένου με σω...

τος ἀπάλλαξον· τέλος παράσχου ...

... τὸν χωρισμὸν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ ...

...ίου [illegible] σώματος· τὴν ἀφορ...

ηλίως ἀέρων

340

1922 - Αυγούστου

14 ημέρα. Κυριακή. Απόθην

Αθήνα. Αγορά Δραχμ.

Κωνσταντίνος. Α.

Μανουσακήδη.

ειμαι Από τον πόντον

Αργυρουπώλη

Χωρίον Σήμηγη